

55532

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ANTALYA KALEİÇİ'NDE HAKKI MİSİSTRELİ EVİ ve
TEKELİ EVİ RESTORASYON PROJELERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimar E.Özlem ORAL

**F.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
RESTORASYON MERKEZİ**

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 27 Mayıs 1996

Tezin Savunulduğu Tarih : 19 Haziran 1996

Tez Danışmanı

: Prof. Dr. Zeynep AHUNBAY

Diğer Jüri Üyeleri

: Doç. Dr. Ahmet ERSEN

Yrd. Doç. Dr. Yegân KAHYA

MAYIS 1996

ÖNSÖZ

Antalya Kaleiçi'nde, Hakkı Misistreli evi ve Tekeli evi olarak bilinen yapılar 1974 yılında Turizm Bakanlığı tarafından kamulaştırılınca kadar konut işlevini sürdürmüş olup bugün Toprak Holding'e 49 yıllığına kiraya verilmiştir. Tezimin konusu; bu evlerle ilgili tespitler doğrultusunda restorasyon projesinin hazırlanmasıdır. Çalışmalarım sırasında bizzat Antalya'ya gelerek konu alanını inceleyen ve tashihleriyle beni yönlendiren danışmanım Prof. Dr. Zeynep Ahunbay'a, konuyla ilgili fikirleriyle yardımcı olan Mimar Nejat Üreğen'e, kaynak araştırmalarında her türlü kolaylığı gösteren Antalya Mimarlar Odası Yönetim Kurulu Sekreteri Mimar Sezai Battal ve Antalya Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu Müdürü Mücella Uyar'a, malzeme deneylerinin yapılmasında yardımcı olan Dr. Ayşegül Güzel ve Yrd. Doç. Dr. Muhittin Görmüş'e, çalışmamın çeşitli aşamalarında destek olan bütün arkadaşlarıma ve her türlü yardımı esirgemeyen aileme teşekkürler sunarım.

E. Özlem ORAL

İstanbul, 1996

İÇİNDEKİLER

ŞEKİL LİSTESİ	IX
FOTOĞRAF LİSTESİ	XVII
ÇİZİM LİSTESİ	XXVIII
ÖZET	XXX
SUMMARY	XXXI
BÖLÜM 1. GİRİŞ	1
1.1. Amaç	2
1.2. Kapsam ve Yöntem	2
BÖLÜM 2. ANTALYA KENTİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	5
2.1. Coğrafi Konumu ve İklimi	5
2.2. Tarihsel Gelişimi	5
2.2.1. Antalya Bölgesinin Tarihsel Gelişimi	5
2.2.2. Antalya İli'nin Tarihi	6
BÖLÜM 3. KALEİÇİ YERLEŞİMİNİN ÖZELLİKLERİ	10
3.1. Yerleşimin Tarihsel Gelişimi	10
3.2. Yerleşimin Sosyo-Ekonomik Yapısı	13
3.3. Kaleiçi Konutlarının Mimari Özellikleri	14
3.3.1. Plan Özellikleri	14
3.3.2. Yapım Teknikleri	17
3.3.3. Cephe Özellikleri	18
3.3.4. Bezeme Özellikleri	18
3.3.4.1. Dış Bezeme	18
3.3.4.2. İç Bezeme	19
BÖLÜM 4. ANTALYA KALEİÇİ'NDE KORUMA ETKİNLİKLERİ	20
4.1. 1974 ve 1979' daki Gelişmelerle Kaleiçi	20
4.2. 1979 Sonrası Gelişmeleriyle Kaleiçi	20

4.3. Antalya Kaleiçi Koruma Amaçlı İmar Planı Revizyonu	23
4.3.1. Plan Revizyonu İçin Yapılan Çalışmalar	23
4.3.2. Kaleiçi Koruma-Geliştirme İmar Planı Kararları İle Öneri Plan Kararlarının Karşılaştırılması	30
4.3.3. Antalya Kaleiçi Koruma Amaçlı İmar Planı Revizyonu'nun Yönetmelik Kararları	32
BÖLÜM 5. P (HAKKI MİSİSTRELİ EVİ) VE U (TEKELİ EVİ) YAPILARININ TANIMI	53
5.1. Konum ve Tarihçe	53
5.2. Genel Özellikler	54
5.2.1. P Binası	54
5.2.2. U Binası	54
5.3. Ayrıntılı Tanımları	55
5.3.1. P Binasının Ayrıntılı Tanımı	55
5.3.1.1. P Binasını Oluşturan Öğeler	55
5.3.1.1.1. Avlu	55
5.3.1.1.2. Sarmıç	56
5.3.1.1.3. Zemin Kat	56
5.3.1.1.3.1. Taşlık	56
5.3.1.1.3.2. P1 Mekanı (Oda)	57
5.3.1.1.3.3. P2 Mekanı (Depo)	58
5.3.1.1.3.4. P3 Mekanı (Oda)	59
5.3.1.1.3.5. P4 Mekanı (Oda)	60
5.3.1.1.4. Ara Kat	60
5.3.1.1.4.1. Ara Kat Galerisi	60
5.3.1.1.4.2. P5 Mekanı	61
5.3.1.1.4.3. P6 Mekanı	61
5.3.1.1.5. 1. kat	61
5.3.1.1.5.1. P7 Mekanı (Sofa)	62
5.3.1.1.5.2. P8 Mekanı (Sofa)	63
5.3.1.1.5.3. P9 Mekanı (Oda)	64

5.3.1.1.5.4. P10 Mekanı (Oda)	64
5.3.1.1.5.5. P11 Mekanı (Oda)	65
5.3.1.1.5.6. P12 Mekanı (Oda)	65
5.3.1.1.5.7. P13 Mekanı (Oda)	66
5.3.1.1.5.8. P14 Mekanı (Oda)	66
5.3.1.1.5.9. P15 Mekanı (Oda)	67
5.3.1.2. Cepheler	67
5.3.1.2.1. Kuzeydoğu Cephesi	67
5.3.1.2.2. Güneydoğu Cephesi	68
5.3.1.2.3. Güneybatı Cephesi	69
5.3.1.2.4. Kuzeybatı Cephesi	70
5.3.1.3. Pencereleler ve Kapılar	71
5.3.1.4. Strüktür	71
5.3.1.4.1. Temeller	71
5.3.1.4.2. Duvarlar	71
5.3.1.4.3. Ahşap Dikmeler	72
5.3.1.4.4. Döşemeler	72
5.3.1.4.5. Çatılar	72
5.3.1.5. Yapım Tekniğı ve Malzeme	73
5.3.1.6. Bozulmalar	76
5.3.2. U Binasının Ayrıntılı Tanımı	80
5.3.2.1. İç hacimler	80
5.3.2.1.1. Zemin Kat	80
5.3.2.1.1.1. U1 Mekanı (Depo)	81
5.3.2.1.1.2. U2 Mekanı (Depo)	82
5.3.2.1.1.3. U3 Mekanı (Çamaşırhane)	82
5.3.2.1.1.4. U4 Mekanı (Banyo)	83
5.3.2.1.2. 1. kat	83
5.3.2.1.2.1. U5 Mekanı (Giriş Sofası)	84
5.3.2.1.2.2. U6 Mekanı (Oda)	84
5.3.2.1.2.3. U7 Mekanı (Tuvalet)	85
5.3.2.1.2.4. U8 Mekanı (Oda)	85
5.3.2.1.2.5. U9 Mekanı (Oda)	86

5.3.2.1.2.6. U10 Mekanı (Ana Sofa)	87
5.3.2.1.2.7. U11 Mekanı (Oda)	87
5.3.2.1.2.8. U12 Mekanı (Oda)	88
5.3.2.1.2.9. U13 Mekanı	89
5.3.2.1.2.10. U14 Mekanı (Oda)	89
5.3.2.2. Cepheler	90
5.3.2.2.1. Kuzey Cephesi	90
5.3.2.2.2. Doğu Cephesi	91
5.3.2.2.3. Güney Cephesi	92
5.3.2.2.4. Batı Cephesi	93
5.3.2.3. Pencereleer ve Kapılar	94
5.3.2.4. Strüktür	94
5.3.2.4.1. Temeller	94
5.3.2.4.2. Duvarlar	95
5.3.2.4.3. Döşemeler	95
5.3.2.4.4. Çatılar	96
5.3.2.5. Yapım Tekniğı ve Malzeme	96
5.3.2.6. Bezeme Özellikleri	98
5.3.2.6.1. Dış Bezeme	98
5.3.2.6.2. İç Bezeme	98
5.3.2.7. Bozulmalar	99
BÖLÜM 6. YAPILARIN RESTİTÜSYONU	103
6.1. P Binası	103
6.1.1. Ek Mekanlar ve Ek Duvarlar	104
6.1.2. Döşemeler	105
6.1.3. Tavanlar	106
6.1.4. Kapı ve Pencereleer	106
6.1.5. Ocaklar	107
6.2. U Binası	108
6.2.1. Ek Mekanlar ve Ek Duvarlar	109
6.2.2. Döşemeler	109
6.2.3. Tavanlar	110
6.2.4. Kapı ve Pencereleer	110

6.2.5. Dolap ve Ocaklar	111
BÖLÜM 7. RESTORASYON ÖNERİLERİ	112
7.1. Yapıların Yeni Kullanımına İlişkin Öneriler	112
7.1.1. P Binasının Yeni Kullanımına İlişkin Öneriler	112
7.1.2. U Binasının Yeni Kullanımına İlişkin Öneriler	113
7.2. Onarıma İlişkin Müdahaleler	114
7.2.1. P Binasında Onarıma İlişkin Müdahaleler	114
7.2.1.1. Temizleme	114
7.2.1.2. Sağlamlştırma	115
7.2.1.3. Bütünleme	116
7.2.1.4. Yeniden Yapma	117
7.2.1.5. Yenileme	117
7.2.1.6. Yeni Ekler	118
7.2.2. U Binasında Onarıma İlişkin Müdahaleler	118
7.2.2.1. Temizleme	118
7.2.2.2. Sağlamlştırma	119
7.2.2.3. Bütünleme	120
7.2.2.4. Yeniden Yapma	121
7.2.2.5. Yenileme	121
7.2.2.6. Yeni Ekler	122
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	123
KAYNAKLAR	124
EKLER	127
EK A. ŞEKİLLER	128
EK B. FOTOĞRAFLAR	161
EK C. YAPILARIN 1974 YILINDA O.D.T.Ü. TARAFINDAN	—
TARAFINDAN HAZIRLANAN RÖLÖVELERİ	303
EK D. YAPILARDAKİ EKLER	324
D.1. P Binasındaki Ekler	325
D.1.1. P Binasındaki 19.yy. Ekleri	326
D.2.2. P Binasındaki 20.yy. Ekleri	336
D.2. U Binasındaki Ekler	352
D.2.1. U Binasındaki 19.yy. Ekleri	353

D.2.2. U Binasındaki 20.yy. Ekleri	361
EK E. YAPILARDAKİ HASARLAR	373
E.1. P Binası	374
E.1.1. P Binasındaki Hasarlar	375
E.1.2. P Binasında Rutubetten Etkilenen Yüzeyler	391
E.2. U Binası	407
E.2.1. U Binasındaki Hasarlar	408
E.2.2. U Binasında Rutubetten Etkilenen Yüzeyler	420
EK F. RESTİTÜSYONLAR (Ö:1/100)	432
F.1. P Binası Restitüsyonları (Ö: 1/100)	433
F.2. U Binası Restitüsyonları (Ö:1/100)	456
EK G. ANTALYA KALEİÇİ KORUMA İMAR PLANI (Ö:1/1000)	475
ÇİZİMLER	
ÖZGEÇMİŞ	

ŞEKİL LİSTESİ

EK A. ŞEKİLLER

Şekil A.1. 1974 yılında Turizm Bakanlığı tarafından kamulaştırılan sur üstündeki- 15 yapının vaziyet planı -----	129
Şekil A.2. Antalya İli, Harita -----	130
Şekil A.3. Pamfilya bölgesinin sınırları -----	130
Şekil A.4. Antalya bölgesinin ilk çağ yerleşimleri haritası -----	131
Şekil A.5. Antalya ili sınırları içerisinde kurulmuş eski uygarlık merkezleri -----	132
Şekil A.6. Antik Antalya'nın sınırları -----	133
Şekil A.7. 1885 yılında Hadrianus Kapısı -----	134
Şekil A.8. Hadrianus kapısının Lanckoronsky tarafından yapılan bir çizimi -----	135
Şekil A.9. Hıdırlık Kulesi -----	136
Şekil A.10. Selçuklular döneminde surlardaki onarımlar ve yeniden yapımlar -----	137
Şekil A.11. Kesik Minare (Cumanun Cami) -----	138
Şekil A.12. Yivli Minare yapı topluluğu -----	139
Şekil A.13. Karatay Medresesi taş oyma giriş kapısı -----	140
Şekil A.14. Karatay Medresesi giriş kapısı yanında yer alan niş detayı -----	141
Şekil A.15. 19.y.y. Antalya'sının Lanckoronsky tarafından çizilen bir gravürü -----	142
Şekil A.16. Kaleiçi'nden bir sokak -----	143
Şekil A.17. Kaleiçi'nden bir sokak -----	144
Şekil A.18. Yanan Hüseyin Faraş evi (Selçuk mah. Faraşlar sok. No:6-8) -----	145
Şekil A.19. 108 ada, 15 parseldeki yapının zemin kat, ara kat, 1. kat planları -----	146
Şekil A.20. 115 ada, 10 parseldeki yapının zemin kat planı -----	147
Şekil A.21. 115 ada, 10 parseldeki yapının 1. kat planı -----	148
Şekil A.22. 157 ada, 2 parseldeki yapının zemin kat planı -----	149
Şekil A.23. 157 ada, 2 parseldeki yapının 1. kat planı -----	150
Şekil A.24. 140 ada, 5 parseldeki yapının zemin kat, ara kat ve 1. kat planları -----	151
Şekil A.25. 124 ada, 11 parseldeki yapının ön cephesi -----	152

Şekil A.26. Kaleiçi evlerindeki taşlıklarda yer alan, sofayı taşıyan ahşap dikmelerin oturduğu antik sütun başlıkları ve kesme taşın kaidelerini gösteren fotoğraflar	152
Şekil A.27. 162 ada, 2 parseldeki evin 1. katta sokağa doğru yaptığı çıkmalar	153
Şekil A.28. Kaleiçi'nde bir çıkma üzerindeki kalemişi süsleme	154
Şekil A.29. Hesapçı Sokak'taki bir evin sofa çıkmasındaki arslan figürü	154
Şekil A.30. Kaleiçi Ömer Efendi Sokak'taki eski bir Antalya evi	155
Şekil A.31. Kaleiçi'nde bir köşe pahu	155
Şekil A.32. Kaleiçi Ömer Efendi Sokak 1'deki evin saçak süslemesi	156
Şekil A.33. Kaleiçi'nde bir kapı üzerindeki madeni tokmak	157
Şekil A.34. Kaleiçi'nde ajur tekniğiyle yapılmış bir pencere kafesi	157
Şekil A.35. Kaleiçi'nde bir evin kapısı üzerindeki alçı süsleme	158
Şekil A.36. Hesapçı Sokak 2'deki evin saçak altı süslemesi	158
Şekil A.37. 157 ada, 2 parseldeki yapının baş oda kemer ve dolap detayı	159
Şekil A.38. Tekeli Konağı'ndaki bir odanın şemse şeklinde düzenlenmiş tavanı	160
Şekil A.39. Tekeli Konağı'ndaki baş odanın çıtakari tarzındaki tavanı	160

EK C. YAPILARIN 1974 YILINDA O.D.T.Ü. TARARINDAN HAZIRLANAN RÖLÖVELERİ

Şekil C.1. P binası zemin kat planı (Ö: 1/100)	304
Şekil C.2. P binası ara kat planı (Ö: 1/100)	305
Şekil C.3. P binası 1. kat planı (Ö: 1/100)	306
Şekil C.4. Pa-a kesiti (Ö: 1/100)	307
Şekil C.5. Pb-b kesiti (Ö: 1/100)	308
Şekil C.6. Pc-c kesiti (Ö: 1/100)	309
Şekil C.7. Pd-d kesiti (Ö: 1/100)	310
Şekil C.8. P binası kuzeydoğu cephesi (Ö: 1/100)	311
Şekil C.9. P binasının avludan güneydoğu cephesi (Ö: 1/100)	312
Şekil C.10. P binası güneydoğu cephesi (Ö: 1/100)	313
Şekil C.11. P binası güneybatı cephesi (Ö: 1/100)	314
Şekil C.12. P binasının avludan kuzeybatı cephesi (Ö: 1/100)	315
Şekil C.13. P binası kuzeybatı cephesi (Ö: 1/100)	316

Şekil C.14. U binası zemin kat planı (Ö: 1/100)	317
Şekil C.15. U binası 1. kat planı (Ö: 1/100)	318
Şekil C.16. Ua-a kesiti (Ö: 1/100)	319
Şekil C.17. U binası kuzey cephesi (Ö: 1/100)	320
Şekil C.18. U binası doğu cephesi (Ö: 1/100)	321
Şekil C.19. U binası güney cephesi (Ö: 1/100)	322
Şekil C.20. U binası batı cephesi (Ö: 1/100)	323

EK D. YAPILARDAKİ EKLER

EK D.1. P BİNASINDAKİ EKLER

EK D.1.1. P Binasındaki 19.y.y. Ekleri

Şekil D.1.1.1. Zemin kat planı (Ö: 1/100)	327
Şekil D.1.1.2. Ara kat planı (Ö: 1/100)	328
Şekil D.1.1.3. 1. kat planı (Ö: 1/100)	329
Şekil D.1.1.4. Zemin kat döşeme planı (Ö: 1/100)	330
Şekil D.1.1.5. 1. kat döşeme planı (Ö: 1/100)	331
Şekil D.1.1.6. Zemin kat tavan planı (Ö: 1/100)	332
Şekil D.1.1.7. 4-4 kesiti (Ö: 1/100)	333
Şekil D.1.1.8. Kuzeydoğu cephesi (Ö: 1/100)	334
Şekil D.1.1.9. Kuzeybatı cephesi (Ö: 1/100)	335

EK D.1.2. P Binasındaki 20.y.y. Ekleri

Şekil D.1.2.1. Zemin kat planı (Ö: 1/100)	337
Şekil D.1.2.2. Ara kat planı (Ö: 1/100)	338
Şekil D.1.2.3. 1. kat planı (Ö: 1/100)	339
Şekil D.1.2.4. Zemin kat döşeme planı (Ö: 1/100)	340
Şekil D.1.2.5. 1. kat döşeme planı (Ö: 1/100)	341
Şekil D.1.2.6. Zemin kat tavan planı (Ö: 1/100)	342
Şekil D.1.2.7. 1. kat tavan planı (Ö: 1/100)	343

Şekil D.1.2.8. 1-1 kesiti (Ö: 1/100)	344
Şekil D.1.2.9. 2-2 kesiti (Ö: 1/100)	345
Şekil D.1.2.10. 3-3 kesiti (Ö: 1/100)	346
Şekil D.1.2.11. 4-4 kesiti (Ö: 1/100)	347
Şekil D.1.2.12. Kuzeydoğu cephesi (Ö: 1/100)	348
Şekil D.1.2.13. Güneydoğu cephesi (Ö: 1/100)	349
Şekil D.1.2.14. Güneybatı cephesi (Ö: 1/100)	350
Şekil D.1.2.15. Kuzeybatı cephesi (Ö: 1/100)	351

EK D.2. U BİNASINDAKİ EKLER

EK D.2.1. U Binasındaki 19.y.y Ekleri

Şekil D.2.1.1. Zemin kat planı (Ö: 1/100)	354
Şekil D.2.1.2. 1. kat planı (Ö: 1/100)	355
Şekil D.2.1.3. 1. kat tavan planı (Ö: 1/100)	356
Şekil D.2.1.4. 2-2 kesiti (Ö: 1/100)	357
Şekil D.2.1.5. Kuzey cephesi (Ö: 1/100)	358
Şekil D.2.1.6. Güney cephesi (Ö: 1/100)	359
Şekil D.2.1.7. Batı cephesi (Ö: 1/100)	360

EK D.2.2. U Binasındaki 20.y.y. Ekleri

Şekil D.2.2.1. Zemin kat planı (Ö: 1/100)	362
Şekil D.2.2.2. 1. kat planı (Ö: 1/100)	363
Şekil D.2.2.3. 1. kat döşeme planı (Ö: 1/100)	364
Şekil D.2.2.4. Zemin kat tavan planı (Ö: 1/100)	365
Şekil D.2.2.5. 1. kat tavan planı (Ö: 1/100)	366
Şekil D.2.2.6. 1-1 kesiti (Ö: 1/100)	367
Şekil D.2.2.7. 2-2 kesiti (Ö: 1/100)	368
Şekil D.2.2.8. Kuzey cephesi (Ö: 1/100)	369
Şekil D.2.2.9. Doğu cephesi (Ö: 1/100)	370
Şekil D.2.2.10. Güney cephesi (Ö: 1/100)	371

Şekil D.2.2.11. Batı cephesi (Ö: 1/100)	372
---	-----

EK E. YAPILARDAKİ HASARLAR

EK E.1. P BİNASI

EK E.1.1. P Binasındaki Hasarlar

Şekil E.1.1.1. Zemin kat planı (Ö: 1/100)	376
Şekil E.1.1.2. Ara kat planı (Ö: 1/100)	377
Şekil E.1.1.3. 1. kat planı (Ö: 1/100)	378
Şekil E.1.1.4. Zemin kat döşeme planı (Ö: 1/100)	379
Şekil E.1.1.5. 1. kat döşeme planı (Ö: 1/100)	380
Şekil E.1.1.6. Zemin kat tavan planı (Ö: 1/100)	381
Şekil E.1.1.7. 1. kat tavan planı (Ö: 1/100)	382
Şekil E.1.1.8. 1-1 kesiti (Ö: 1/100)	383
Şekil E.1.1.9. 2-2 kesiti (Ö: 1/100)	384
Şekil E.1.1.10. 3-3 kesiti (Ö: 1/100)	385
Şekil E.1.1.11. 4-4 kesiti (Ö: 1/100)	386
Şekil E.1.1.12. Kuzeydoğu cephesi (Ö: 1/100)	387
Şekil E.1.1.13. Güneydoğu cephesi (Ö: 1/100)	388
Şekil E.1.1.14. Güneybatı cephesi (Ö: 1/100)	389
Şekil E.1.1.15. Kuzeybatı cephesi (Ö: 1/100)	390

EK E.1.2. P Binasında Rutubetten Etkilenen Yüzeyler

Şekil E.1.2.1. Zemin kat planı (Ö: 1/100)	392
Şekil E.1.2.2. Ara kat planı (Ö: 1/100)	393
Şekil E.1.2.3. 1. kat planı (Ö: 1/100)	394
Şekil E.1.2.4. Zemin kat döşeme planı (Ö: 1/100)	395
Şekil E.1.2.5. 1. kat döşeme planı (Ö: 1/100)	396
Şekil E.1.2.6. Zemin kat tavan planı (Ö: 1/100)	397
Şekil E.1.2.7. 1. kat tavan planı (Ö: 1/100)	398

Şekil E.1.2.8. 1-1 kesiti (Ö: 1/100)	399
Şekil E.1.2.9. 2-2 kesiti (Ö: 1/100)	400
Şekil E.1.2.10. 3-3 kesiti (Ö: 1/100)	401
Şekil E.1.2.11. 4-4 kesiti (Ö: 1/100)	402
Şekil E.1.2.12. Kuzeydoğu cephesi (Ö: 1/100)	403
Şekil E.1.2.13. Güneydoğu cephesi (Ö: 1/100)	404
Şekil E.1.2.14. Güneybatı cephesi (Ö: 1/100)	405
Şekil E.1.2.15. Kuzeybatı cephesi (Ö: 1/100)	406

EK E.2. U BİNASI

EK E.2.1. U Binasındaki Hasarlar

Şekil E.2.1.1. Zemin kat planı (Ö: 1/100)	409
Şekil E.2.1.2. 1. kat planı (Ö: 1/100)	410
Şekil E.2.1.3. 1. kat döşeme planı (Ö: 1/100)	411
Şekil E.2.1.4. Zemin kat tavan planı (Ö: 1/100)	412
Şekil E.2.1.5. 1. kat tavan planı (Ö: 1/100)	413
Şekil E.2.1.6. 1-1 kesiti (Ö: 1/100)	414
Şekil E.2.1.7. 2-2 kesiti (Ö: 1/100)	415
Şekil E.2.1.8. Kuzey cephesi (Ö: 1/100)	416
Şekil E.2.1.9. Doğu cephesi (Ö: 1/100)	417
Şekil E.2.1.10. Güney cephesi (Ö: 1/100)	418
Şekil E.2.1.11. Batı cephesi (Ö: 1/100)	419

EK E.2.2. U Binasında Rutubetten Etkilenen Yüzeyler

Şekil E.2.2.1. Zemin kat planı (Ö: 1/100)	421
Şekil E.2.2.2. 1. kat planı (Ö: 1/100)	422
Şekil E.2.2.3. 1. kat döşeme planı (Ö: 1/100)	423
Şekil E.2.2.4. Zemin kat tavan planı (Ö: 1/100)	424
Şekil E.2.2.5. 1. kat tavan planı (Ö: 1/100)	425
Şekil E.2.2.6. 1-1 kesiti (Ö: 1/100)	426

Şekil E.2.2.7. 2-2 kesiti (Ö: 1/100)	427
Şekil E.2.2.8. Kuzey cephesi (Ö: 1/100)	428
Şekil E.2.2.9. Doğu cephesi (Ö: 1/100)	429
Şekil E.2.2.10. Güney cephesi (Ö: 1/100)	430
Şekil E.2.2.11. Batı cephesi (Ö: 1/100)	431

EK F. RESTİTÜSYONLAR (Ö: 1/100)

EK F.1. P BİNASI RESTİTÜSYONLARI (Ö: 1/100)

I. DÖNEM

Şekil F.1.1. Zemin kat planı	435
Şekil F.1.2. Ara kat planı	436
Şekil F.1.3. 1. kat planı	437
Şekil F.1.4. 1-1 kesiti	438
Şekil F.1.5. 2-2 kesiti	439
Şekil F.1.6. 3-3 kesiti	440
Şekil F.1.7. Kuzeydoğu cephesi	441
Şekil F.1.8. Güneydoğu cephesi	442
Şekil F.1.9. Güneybatı cephesi	443
Şekil F.1.10. Kuzeybatı cephesi	444

II. DÖNEM

Şekil F.1.11. Zemin kat planı	446
Şekil F.1.12. Ara kat planı	447
Şekil F.1.13. 1. kat planı	448
Şekil F.1.14. 1-1 kesiti	449
Şekil F.1.15. 2-2 kesiti	450
Şekil F.1.16. 3-3 kesiti	451
Şekil F.1.17. Kuzeydoğu cephesi	452
Şekil F.1.18. Güneydoğu cephesi	453
Şekil F.1.19. Güneybatı cephesi	454
Şekil F.1.20. Kuzeybatı cephesi	455

EK F.2. U BİNASI RESTİTÜSYONLARI (Ö: 1/100)

I. DÖNEM

Şekil F.2.1. Zemin kat planı	458
Şekil F.2.2. 1. kat planı	459
Şekil F.2.3. 1-1 kesiti	460
Şekil F.2.4. 2-2 kesiti	461
Şekil F.2.5. Kuzey cephesi	462
Şekil F.2.6. Doğu cephesi	463
Şekil F.2.7. Güney cephesi	464
Şekil F.2.8. Batı cephesi	465

II. DÖNEM

Şekil F.2.9 Zemin kat planı	467
Şekil F.2.10 1. kat planı	468
Şekil F.2.11 1-1 kesiti	469
Şekil F.2.12. 2-2 kesiti	470
Şekil F.2.13. Kuzey cephesi	471
Şekil F.2.14. Doğu cephesi	472
Şekil F.2.15. Güney cephesi	473
Şekil F.2.16. Batı cephesi	474

FOTOĞRAF LİSTESİ

EK B. FOTOĞRAFLAR

Foto B.1. P binasının kuzey yönünden çekilmiş fotoğrafı	162
Foto B.2. Güneydoğu ve güneybatı yönlerinde taşlıkla sınırlanan P binasına avlusu	162
Foto B.3. P binası avlusunun taşlıktan çekilmiş fotoğrafı	163
Foto B.4. P binasının yıkılmış ek kısmının, avlunun kuzeybatı yönünde yer alan zemin kat duvar kalıntıları	163
Foto B.5. Avlunun güney köşesinde yer alan zemin döşemesi	164
Foto B.6. Avluda yer alan beton sarnıç	164
Foto B.7. Sarnıcın kuzeybatı yönünden çekilmiş fotoğrafı	165
Foto B.8. Sarnıç üzerinde duran kapak menteşe ve kilit halkaları	165
Foto B.9. P binası taşlığının genel görünüşü	166
Foto B.10. Taşlığın kuzeybatı yönünde yer alan üç kollu merdiven	166
Foto B.11. Taşlığın kuzeybatı yönünde yer alan merdivenin birinci kolundaki yıkılmış basamaklar	167
Foto B.12. Merdivenin ikinci kolundaki yıkılmış basamaklar	167
Foto B.13. Merdivenin ikinci sahanlığında yer alan kapı kasası	168
Foto B.14. Merdivenin mermerle döşenmiş ikinci sahanlığı	168
Foto B.15. Merdivenin son kolundaki ahşap basamaklar	169
Foto B.16. Merdivenin bir ve ikinci sahanlıklarını taşıyan kesme taş duvarın taşlığa bakan yönünde yer alan lambalık	169
Foto B.17. Merdivenin bir ve ikinci sahanlıklarını taşıyan kesme taş duvarın kuzeydoğu yönünde yer alan kapı	170
Foto B.18. 1994 Temmuz ayındaki arazi çalışmalarında Kurul izniyle yıktırılan, taşlığı ikiye ayıran ek duvar	170

Foto B.19. Taşlığın kuzeydoğu yönüne yapılan ek merdivenin son kolundaki ahşap basamaklar	171
Foto B.20. Ek merdivenin taşlık döşemesi üzerinde duran ilk basamağı	171
Foto B.21. Taşlık tavanı	172
Foto B.22. Taşlığın güneydoğu cephesi	172
Foto B.23. Taşlıktan P1 mekanına açılan pencere ve kapı boşlukları	173
Foto B.24. P1 mekanının kuzeybatı duvarı	173
Foto B.25. P1 mekanının kuzeydoğu duvarı	174
Foto B.26. P1 mekanının güneydoğu duvarı	174
Foto B.27. P1 mekanından taşlığa açılan bir pencerenin kasası üzerinde dışa doğru - açılan ahşap kepenklerin menteşe yerleri	175
Foto B.28. Foto B.27'deki pencerenin kasası üzerinde ahşap parmaklıkların yerleştirildiği yuvarlak deliklerin izleri	175
Foto B.29. Foto B.27'deki pencerenin kasası üzerinde ahşap parmaklıkların üst kayıtlarının yerleştirildiği boşluk ve pencere kanatlarının izleri	176
Foto B.30. P1 mekanından güneydoğu cephesine açılan bir pencere	176
Foto B.31. P1 mekanında marnlı kalker bloklarla kaplı bir pencere denizliği	177
Foto B.32. P1 mekanının güneybatı duvarı	177
Foto B.33. P1 mekanının giriş döşemesi	178
Foto B.34. P1 mekanının döşemesi	178
Foto B.35. P1 mekanının tavanı	179
Foto B.36. Taşlıktan P2 mekanına açılan kapı boşluğu	179
Foto B.37. P2 mekanının güneydoğu duvarı	180
Foto B.38. P2 mekanının güneybatı duvarı	180
Foto B.39. P2 mekanından güneydoğu cephesine açılan bir pencere	181
Foto B.40. Foto B.39'daki pencerenin ahşap kepenk detayı	181
Foto B.41. Foto B.39'daki pencerenin denizlik detayı	182
Foto B.42. P2 mekanından güneybatı cephesine açılan bir pencere	182
Foto B.43. P2 mekanından güneybatı cephesine açılan bir pencere	183
Foto B.44. Taşlıktan P3 mekanına açılan pencere ve kapı boşlukları	183
Foto B.45. Taşlıktan P3 mekanına açılan bir pencere kasası üzerindeki izler	184
Foto B.46. P3 mekanının güneybatı duvarı	184
Foto B.47. P3 mekanından P4 mekanına açılan kapı boşluğu	185

Foto B.48. P3 mekanının tavanı	185
Foto B.49. Taşlıktan P4 mekanına açılan kapı boşluğu	186
Foto B.50. P4 mekanının güneydoğu duvarı	186
Foto B.51. P4 mekanının yıkılmış güneybatı duvarı	187
Foto B.52. P4 mekanının kuzeybatı duvarı	187
Foto B.53. P4 mekanının döşemesi	188
Foto B.54. P4 mekanının büyük bir bölümü yıkılmış tavanı	188
Foto B.55. P4 mekanından görülen P13 mekanının tavanı	189
Foto B.56. Taşlıktan ara kat galerisine bakış	189
Foto B.57. L plan şemalı ara kat galerisi	190
Foto B.58. Taşlığın kuzeybatı yönündeki merdivenin son kolundaki basamaklardan- P7 mekanına bakış	190
Foto B.59. P7 mekanındaki merdiven boşluğu	191
Foto B.60. P7 mekanının güneydoğu duvarı	191
Foto B.61. P7 mekanının kuzeydoğu duvarı üzerindeki bir pencerenin kasası üzerindeki izler	192
Foto B.62. P7 mekanının güneybatı duvarı	192
Foto B.63. P7 mekanının güneybatı duvarı	193
Foto B.64. P7 mekanının kuzeybatı duvarı	193
Foto B.65. P8 mekanının kuzeybatı duvarı	194
Foto B.66. P8 mekanındaki ek merdiven boşluğu	194
Foto B.67. P8 mekanının kuzeybatı yönündeki avluya bakan pencere boşlukları	195
Foto B.68. Foto B.67.'de yer alan bir pencerenin ahşap denizliği üzerindeki izler	195
Foto B.69. P8 mekanından P9 mekanına açılan kapı boşluğu	196
Foto B.70. P8 mekanından P9 mekanına açılan kapı boşluğu	196
Foto B.71. P8 mekanından P9 mekanına açılan kapı boşluğu	197
Foto B.72. P8 mekanından P10 mekanına açılan kapı boşluğu	198
Foto B.73. P8 mekanından P10 mekanına açılan pencere boşluğu	198
Foto B.74. Foto B.73'deki pencerenin denizliği üzerindeki izler	198
Foto B.75. P8 mekanından güneydoğu cephesine açılan pencere boşlukları	199
Foto B.76. P8 mekanından P11 mekanına açılan demir parmaklıklı iki pencere ve -- kapı boşluğu	199
Foto B.77. P8 mekanının tavanı	200

Foto B.109. P7 mekanından, yapının kuzeydoğu cephesine açılan pencere	-----
boşlukları	-----216
Foto B.110. P7 mekanından, yapının kuzeydoğu cephesine açılan pencere ve kapı	-----
boşlukları	-----216
Foto B.111. P binasının güneydoğu cephesi	-----217
Foto B.112. P1 mekanından yapının güneydoğu cephesine açılan pencereler	-----218
Foto B.113. P1 mekanından yapının güneydoğu cephesine açılan bir pencere	-----218
Foto B.114. P2 mekanından yapının güneydoğu cephesine açılan pencereler	-----219
Foto B.115. P2 mekanından, yapının güneydoğu cephesine açılan, üzerinde	-----
demir parmaklıklar bulunan pencere	-----219
Foto B.116. P9 mekanının güneydoğu cephesindeki cumbanın altında yer alan	-----
guse	-----220
Foto B.117. P10 mekanının güneydoğu cephesindeki cumbanın altında yer alan	-----
guse	-----220
Foto B.118. P10 mekanının güneydoğu cephesindeki cumba üzerinde yer alan	-----
pencereler	-----221
Foto B.119. P10 mekanının güneydoğu cephesindeki cumba üzerinde yer alan	-----
pencereler	-----221
Foto B.120. P binasının güneydoğu cephesinin, sur duvarlarından	-----
çekilmiş fotoğrafı	-----222
Foto B.121. P9 mekanının güneydoğu cephesindeki cumba üzerinde yer alan	-----
dar pencere	-----222
Foto B.122. P binasının güneybatı cephesi	-----223
Foto B.123. P binasının güneybatı cephesi	-----223
Foto B.124. P binasının güneybatı cephesi	-----224
Foto B.125. P binasının güneybatı cephesi	-----224
Foto B.126. P binasının güneybatı cephesi	-----225
Foto B.127. P binasının güneybatı cephesi	-----225
Foto B.128. P2 mekanından yapının güneybatı cephesine açılan pencereler	-----226
Foto B.129. P2 mekanından yapının güneybatı cephesine açılan pencereler	-----226
Foto B.130. P12 mekanından yapının güneybatı cephesine açılan pencereler	-----227
Foto B.131. P11 mekanının yapının güneybatı cephesinde yer alan cumbası	-----227
Foto B.132. P binasının güneybatı cephesi	-----228

Foto B.133. P10 mekanından yapının güneybatı cephesine açılan pencereler	228
Foto B.134. P binasının çatısı üzerinde yer alan silindirik bacanın güneybatı yönünden çekilmiş fotoğrafı	229
Foto B.135. P binasının kuzeybatı cephesi	229
Foto B.136. P binasının kuzeybatı cephesi	230
Foto B.137. P binasının kuzeybatı cephesi	230
Foto B.138. P binasının kuzeybatı cephesi	231
Foto B.139. P binasının çatısı üzerinde yer alan silindirik bacanın kuzeybatı yönünden çekilmiş fotoğrafı	231
Foto B.140. Ahşap hatılların köşe bağlantısı (P4 mekanına açılan kapı boşluğundan çekilmiştir.)	232
Foto B.141. P binasının duvar örgü tekniği (Yapının batı köşesinden çekilmiştir.)	232
Foto B.142. P15 mekanının kırıklı sıvaları dökülen duvarları	233
Foto B.143. P binası taşılığında yer alan taşıyıcı ahşap dikmeler	233
Foto B.144. P binasının güneybatı yönündeki saçığı	234
Foto B.145. P binasının kuzeydoğu yönündeki saçığı	234
Foto B.146. P binasının kuzeydoğu yönünde yer alan saçak ucundaki çinko oluk	235
Foto B.147. Kireç harcıyla sıvanarak malayla çizilmiş taş duvarlar (P binasının güneydoğu cephesinden çekilmiştir.)	235
Foto B.148. P10 mekanının güneydoğu cephesindeki cumbası altında yer alan guse	236
Foto B.149. P1 mekanındaki şerbetliğin yapım tekniği	236
Foto B.150. P binasının, 1974 yılında O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, Mimari Fotogrametri Merkezince çekilmiş fotoğrafı	237
Foto B.151. P binasının kuzeydoğu cephesi (1974 tarihli)	237
Foto B.152. P binasının kuzeydoğu cephesi (1974 tarihli)	238
Foto B.153. P binasının avludan çekilmiş bir fotoğrafı (1974 tarihli)	238
Foto B.154. P binasının kuzeydoğu cephesi (1974 tarihli)	239
Foto B.155. P binasının avludan çekilmiş bir fotoğrafı (1974 tarihli)	239
Foto B.156. P binasının güneydoğu cephesi (1974 tarihli)	240
Foto B.157. P binasının güneydoğu cephesi (1974 tarihli)	240
Foto B.158. P binasının güneybatı cephesi (1974 tarihli)	241
Foto B.159. P binasının güneybatı cephesi (1974 tarihli)	241

Foto B.160. P1 mekanı (1974 tarihli) -----	242
Foto B.161. P binasında yapı taşı olarak kullanılan traverten taşının mikroskopik -- görünüşü (100 kat büyütülmüş görüntü) -----	243
Foto B.162. P binasında yapı taşı olarak kullanılan traverten taşının mikroskopik -- görünüşü (100 kat büyütülmüş görüntü) -----	243
Foto B.163. P binasında yapı taşı olarak kullanılan traverten taşının mikroskopik-- görünüşü (100 kat büyütülmüş görüntü) -----	244
Foto B.164. P binasında yapı taşı olarak kullanılan traverten taşının mikroskopik - görünüşü (100 kat büyütülmüş görüntü) -----	244
Foto B.165. U binası kuzey cephesi -----	245
Foto B.166. U binası kuzey cephesi -----	245
Foto B.167. U binasının kuzeybatı yönünden çekilmiş fotoğrafı -----	246
Foto B.168. U binasının kuzey cephesinde yer alan 1. kata çıkan harap durumdaki- merdiven -----	246
Foto B.169. U binasının zemin katına merdiven sahanlığı altından ----- açılan kapı boşluğu -----	247
Foto B.170. U binasının kuzey cephesi zemin kat duvarı üzerindeki ----- pencere boşluğu -----	247
Foto B.171. U binasının kuzey cephesi zemin kat taş duvarının özgün dokusu ----	248
Foto B.172. U binasının kuzey cephesinin köşesinde yer alan kabartma sütunçe --	248
Foto B.173. U binasının kuzey cephesinin köşesindeki kabartma akantüs yapraklı - başlık detayı -----	249
Foto B.174. U binasının doğu cephesi -----	249
Foto B.175. U binasının doğu cephesi -----	250
Foto B.176. U binasının doğu cephesindeki yıkılan taş duvar -----	250
Foto B.177. U binasının doğu cephesinde, orta kısımdaki taş duvarın yıkılması nedeniyle çatının ortaya doğru çöken saçağı -----	251
Foto B.178. U binasının doğu cephesindeki saçak ve baca detayı -----	251
Foto B.179. U binasının güney cephesi -----	252
Foto B.180. U binasının güney cephesi zemin kat duvarındaki demir parmaklıklı -- pencere -----	252
Foto B.181. U binasının güney cephesinin zemin kat duvarı üzerindeki kesme taş -- söveli, basık kemerli pencere boşluğu -----	253

Foto B.182. U binasının güney cephesinin zemin kat duvarındaki	-----
bir pencere boşluğu	-----253
Foto B.183. U binasının müstemilat kısmının güney cephesi	-----254
Foto B.184. U binasının genel olarak güney cephesi	-----254
Foto B.185. U binasının batı cephesi	-----255
Foto B.186. U binasının batı cephesi	-----255
Foto B.187. U3 mekanından ana binanın batı cephesi	-----256
Foto B.188. U1 mekanı	-----256
Foto B.189. U1 mekanının kuzey duvarı	-----257
Foto B.190. U1 mekanı	-----257
Foto B.191. U1 mekanı	-----258
Foto B.192. U1 mekanında 110 cm. yüksekliğine kadar doldurulan kapı boşluğu	-----258
Foto B.193. U1 mekanının doğu duvarı	-----259
Foto B.194. U1 mekanından U3 mekanına geçişi sağlayan kapı boşluğu	-----259
Foto B.195. U1 mekanıyla U2 mekanı arasındaki geçişi sağlayan açıklık	-----260
Foto B.196. U1 mekanının toprak zemini	-----260
Foto B.197. U1 mekanı	-----261
Foto B.198. U1 mekanı	-----261
Foto B.199. U1 mekanının zemininde büyüyen ağaç kökleri	-----262
Foto B.200. U2 mekanındaki demir parmaklıklı pencere	-----262
Foto B.201. U2 mekanındaki bir pencere boşluğu	-----263
Foto B.202. U2 mekanı	-----263
Foto B.203. U2 mekanı	-----264
Foto B.204. U2 mekanı	-----264
Foto B.205. U2 mekanının iç duvar sıvası	-----265
Foto B.206. U2 mekanının tavanı	-----265
Foto B.207. U2 mekanının basit profil işlemeli kaplama tahtaları ile kaplı tavan	-----
kirişleri	-----266
Foto B.208. U3 mekanının güney duvarı üzerinde yer alan iki pencere	-----266
Foto B.209. U3 mekanının güney duvarı üzerindeki bir pencere detayı	-----267
Foto B.210. U3 mekanının pencerelerinin birinin üzerindeki ahşap kepenk	-----267
Foto B.211. U3 mekanının batı duvarına yerleştirilmiş çamaşır tezgahı	-----268
Foto B.212. U3 mekanının güneybatı köşesinde yer alan su gideri	-----268

Foto B.213. U3 mekanının zemin döşemesindeki beton merdiven basamakları	269
Foto B.214. U3 mekanının büyük ölçüde yıkılmış batı duvarı ve çatı örtüsü	269
Foto B.215. U3 mekanının yıkılmakta olan tavanı	270
Foto B.216. U4 mekanının U3 mekanına bakan duvarının üzerindeki	
pencere ve kapı boşluğu	270
Foto B.217. U3 mekanından U4 mekanına giriş	271
Foto B.218. U4 mekanının iç duvarları	271
Foto B.219. U binasının 1.katına giriş kapı boşluğu	272
Foto B.220. U5 mekanının kuzey duvarı üzerindeki demir parmaklıklı pencere	272
Foto B.221. U5 mekanının kuzey duvarı	273
Foto B.222. U5 mekanından U6 mekanına bakış	273
Foto B.223. U5 mekanından U14 mekanına bakış	274
Foto B.224. U5 mekanının güney duvarı	274
Foto B.225. U5 mekanının tavanı	275
Foto B.226. U6 mekanından yapının kuzey cephesine açılan bir pencere	275
Foto B.227. U6 mekanının kuzey duvarı üzerindeki bir pencerenin kasası	276
Foto B.228. U6 mekanının doğu duvarı	276
Foto B.229 U6 mekanının doğu duvarı üzerindeki ocak	277
Foto B.230. U6 mekanının tavanı	277
Foto B.231. U7 mekanının batı duvarı	278
Foto B.232. U7 mekanının doğu duvarı	278
Foto B.233. U7 mekanının tavanı	279
Foto B.234. U8 mekanının batı duvarı	279
Foto B.235. U8 mekanının doğu duvarı	280
Foto B.236. U8 mekanının tavanı	280
Foto B.237. U9 mekanının batı duvarı	281
Foto B.238. U9 mekanının güney duvarı	281
Foto B.239. U9 mekanının güney duvarında pencere üstlerinde yer alan ahşap	
kayıt	282
Foto B.240. U9 mekanının doğu duvarı	282
Foto B.241. U9 mekanının kuzey duvarı	283
Foto B.242. U9 mekanının tavanı	283
Foto B.243. U10 nolu ana sofa mekanı	284

Foto B.244. U10 nolu ana sofa mekanının kuzey duvarı	284
Foto B.245. U10 nolu ana sofa mekanının doğu duvarı	285
Foto B.246. U10 nolu ana sofa mekanının batı duvarı	285
Foto B.247. U10 nolu ana sofa mekanının güney duvarı	286
Foto B.249. U10 nolu ana sofa mekanının çöken tavanı	287
Foto B.250. U10 nolu ana sofa mekanının çöken tavanı	287
Foto B.251. U10 nolu ana sofa mekanının çöken tavanından görülen	
ahşap kırma çatı konstrüksiyonu	288
Foto B.252. U11 mekanının doğu duvarı	288
Foto B.253. U11 mekanının güney duvarı üzerindeki iki pencere boşluğu	289
Foto B.254. U11 mekanının güney duvarı	289
Foto B.255. U11 mekanının batı duvarı	290
Foto B.256. U11 mekanının kuzey duvarı	290
Foto B.257. U11 mekanının tavanı	291
Foto B.258. U12 mekanının batı duvarı üzerindeki yüklük	291
Foto B.259. U12 mekanının döşemesi üzerindeki zemin kata inmek	
için kullanılan boşluk	292
Foto B.260. Aynı boşluk üzerindeki kapak menteşeleri	292
Foto B.261. U12 mekanının tavanı	293
Foto B.262. U13 mekanının doğu duvarı	293
Foto B.263. U13 mekanından U3 mekanına açılan kapı boşluğu	294
Foto B.264. U13 mekanından U3 mekanına açılan kapı boşluğundan bakış	294
Foto B.265. U13 mekanının tavanı	295
Foto B.266. U10 mekanının kuzey duvarı	295
Foto B.267. U14 mekanının batı taş duvarı üzerindeki gömme dolap ve ocak	296
Foto B.268. U14 mekanındaki gömme dolap	296
Foto B.269. U14 mekanındaki söveli ocak	297
Foto B.270. U14 mekanındaki ocağın bacaya açıldığı kısımda yer alan kapağın	
çerçevesi	297
Foto B.271. U14 mekanının güney duvarı	298
Foto B.272. U14 mekanının tavanı	298
Foto B.273. U9 mekanındaki bir pencerenin denizlik detayı	299
Foto B.274. Foto B.273.'deki pencerenin kasa detayı	299

Foto B.275. U5 mekanında tavandan duvara geçiş profili	300
Foto B.276. U binasının zemin kat giriş kapı boşluğunun yan duvarları üzerinde — rutubetten dolayı oluşan yosunlaşma	300
Foto B.277. U6 mekanındaki ocağın bacası içinde yer alan, ocağın kullanılmadığı- zamanlarda örtülen kapağın çerçevesi	301
Foto B.278. U binası batı cephesi (1974 yılında O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, — Mimari Fotogrametri Merkezince çekilmiştir.)	301
Foto B.279. Hesapçı Sokak No:36'daki ahşap teraslı ev	302
Foto B.280. Hesapçı Sokak No:51'deki evin merdiveni	302

ÇİZİM LİSTESİ

RÖLÖVE

Pafta 1. Vaziyet Planı (Ö: 1/200)

Pafta 2. P Binası Zemin Kat Planı (Ö: 1/50)

Pafta 3. P Binası Ara Kat Planı (Ö: 1/50)

Pafta 4. P Binası 1. Kat Planı (Ö: 1/50)

Pafta 5. P Binası Döşeme Planları (Zemin kat döşeme planı, 1. kat döşeme planı)
(Ö: 1/50)

Pafta 6. P Binası Tavan Planları (Zemin kat tavan planı, 1. kat tavan planı) (Ö: 1/50)

Pafta 7. P Binası Kesitleri (1-1 kesiti, 2-2 kesiti) (Ö: 1/50)

Pafta 8. P Binası Kesitleri (3-3 kesiti, 4-4 kesiti) (Ö: 1/50)

Pafta 9. P Binası Cepheleri (Kuzeybatı cephesi, Kuzeydoğu cephesi) (Ö: 1/50)

Pafta 10. P Binası Cepheleri (Güneydoğu cephesi, Güneybatı cephesi) (Ö: 1/50)

Pafta 11. U Binası Planları (Zemin kat planı, 1. kat planı) (Ö: 1/50)

Pafta 12. U Binası 1. Kat Döşeme Planı, Çatı Planı (Ö: 1/50)

Pafta 13. U Binası Tavan Planları (Zemin kat planı, 1. kat planı) (Ö: 1/50)

Pafta 14. U Binası Kesitleri (1-1 kesiti, 2-2 kesiti) (Ö: 1/50)

Pafta 15. U Binası Cepheleri (Kuzey cephesi, Batı cephesi) (Ö: 1/50)

Pafta 16. U Binası Cepheleri (Güney cephesi, Doğu cephesi) (Ö: 1/50)

RESTİTÜSYON

EK F.' de 1/100 ölçekte verilmiştir.

RESTORASYON

Pafta 1. Vaziyet Planı (Ö: 1/200)

Pafta 2. P Binası Zemin Kat Planı (Ö: 1/50)

Pafta 3. P Binası Ara Kat Planı (Ö: 1/50)

Pafta 4. P Binası 1. Kat Planı (Ö: 1/50)

Pafta 5. P Binası Kesitleri (1-1 Kesiti, 2-2 Kesiti) (Ö: 1/50)

Pafta 6. P Binası 3-3 Kesiti (Ö: 1/50)

Pafta 7. P Binası Cepheleri (Kuzeybatı cephesi, Kuzeydoğu cephesi) (Ö: 1/50)

Pafta 8. P Binası Cepheleri (Güneydoğu cephesi, Güneybatı cephesi) (Ö: 1/50)

Pafta 9. P Binası Sistem Detayı, PÜ-9 pencere detayı (Ö: 1/10)

Pafta 10. P Binası Pencere Detayları (PZ-1, PZ-2, PZ-3, PZ-4, PZ-5, PZ-6) (Ö:1/10)

Pafta 11. P Binası Pencere Detayları (PÜ-7, PÜ-8, PÜ-10, PÜ-11) (Ö: 1/10)

Pafta 12. P Binası Pencere Detayları (PÜ-12, PÜ-13, PÜ-14, PÜ-15) (Ö: 1/10)

Pafta 13. P Binası Kapı Detayları (KZ-1, KÜ-2) (Ö: 1/10)

Pafta 14. P Binası Dolap Detayları (DZ-1, DZ-2) (Ö: 1/10)

Pafta 15. P Binası Dolap Detayları (DÜ-4, DÜ-5) (Ö: 1/10)

Pafta 16. U Binası Planları (Zemin kat planı, 1. kat planı) (Ö: 1/50)

Pafta 17. U Binası Kesitleri (1-1 kesiti, 2-2 kesiti) (Ö: 1/50)

Pafta 18. U Binası Cepheleri (Kuzey cephesi, Batı cephesi) (Ö: 1/50)

Pafta 19. U Binası Cepheleri (Güney cephesi, Doğu cephesi) (Ö: 1/50)

Pafta 20. U Binası Sistem Detayı (Ö: 1/10)

Pafta 21. U Binası Pencere Detayları (PZ-1, PÜ-2) (Ö: 1/10)

Pafta 22. U Binası Pencere Detayları (PÜ-3) (Ö: 1/10)

Pafta 23. U Binası Pencere-Kapı Detayları (PZ-4, KÜ-1) (Ö: 1/10)

ÖZET

Tezin konusu; Antalya Kaleiçi' nde Turizm Bakanlığı tarafından 49 yıllığına Toprak Holding'e kiraya verilen Hakkı Misistreli ve Tekeli evlerine yeni işlevler verilerek restore edilmeleridir.

Çalışmalara yapıların 1/50 ölçekli rölöveleri hazırlanarak başlanmıştır. Yapıların 1974 tarihinde O.D.T.Ü. tarafından hazırlanan rölövelerine ve aynı yıl çekilen fotoğraflarına dayanarak restitüsyonları yapılmıştır. Bölgede artan turizm yoğunluğu da gözönüne alınarak, yapıların yeni işlevleri belirlenmiştir. Bu işlevlerin, tarihi konutların özelliklerini bozmayacak şekilde uyarlanabilmelerini amaçlayan restorasyon projeleri hazırlanmaya çalışılmıştır.

Hakkı Misistreli ve Tekeli Evlerinin, Antalya Kaleiçi' nin tarihi ve mimari özelliklerini yansıtan belgeler olarak korunmaları ve günün koşullarına uygun donanımlara kavuşturulmaları sağlanmaya çalışılmıştır.

THE RESTORATION PROJECT OF THE HAKKI MISISTRELI HOUSE AND THE TEKELI HOUSE AT ANTALYA CITADEL

SUMMARY

The Hakkı Misistreli and Tekeli houses are located at Antalya Citadel on a spot which has a large panorama of the old harbour. Their construction dates and architects are not known but according to their architectural style, it is assumed that they are late 19th century Ottoman buildings and were probably constructed by Greek Craftsmen.

The houses are surrounded by “Dizdar Hasan Street” on the north-west, “Merdivenli Street” on the north-east, the old city walls on the south-east and south-west.

Although the buildings are placed at Antalya Citadel, one of the crowded historical place of Antalya, they have a relatively quiet atmosphere because they are far from the dense tourism activity zone.

These buildings have been chosen as the subject of a thesis because they are important as examples of the residential architecture of Antalya. Unfortunately they are in a state of neglect as they are not inhabited for twentytwo years.

For the rehabilitation of Antalya Citadel the Hakkı Misistreli and Tekeli houses were expropriated by The Ministry of Tourism and Information in 1974. The first phase of the procedure was completed but the second phase which includes these buildings has not been carried out yet because of financial problems.

In 1994, the contractors were invited to present the bid realized by The Ministry of Tourism and Information. Thereupon the buildings were let to Toprak Holding Company for a period of 49 years.

The thesis is based upon the principle of determining their situation, history, architectural characteristics and of making a comparison with their situations analysed in 1974 and these were supported with drawings and photographs by Middle East Technical University.

The Hakkı Misistreli house has an “L” plan with a courtyard. There is no direct entrance from the street into the house. In between, there is an intermediary space, in the form of a courtyard.

The Hakkı Misistreli house has two - storeys and there is a mezzanine - floor used during winter. Ground floor walls were built with rubble stones. Upper floor was constructed as a timber frame. The house with its courtyard having a cistern and a paved patio show characteristics of Antalya traditional house. There are projections on south-east and south-west facades of the building. The hipped - roof is covered with ceramictiles.

Before the expropriation, the building was used by two different families. To meet the requirements of these families, the building underwent many changes. The big space on the upper floor, originally planned as sofa, was divided in order to serve as rooms, P3, P4 on the ground floor, P5, P6 on the mezzanine - floor, P13, P14 on the upper floor were formed later by dividing the main rooms of the house, another stair was added to the south-east of the paved patio, on some walls new windows and doors were installed.

As it has not been used since 1974, the Hakkı Misistreli house is in a dilapidated state. A large part of the south-west exterior wall collapsed. As a result of this, the floors of P5, P6, P13, P14 spaces were lost also. This part needs an urgent repair. Cracks can also present on the north-west facade.

The timber - framed walls on the upper floor are not in good condition. The timber casements of windows, doors and closets are not present.

The Tekeli house is a two - storeyed main building with a one - storey extension. The main building has a square plan with an interior sofa. The entrance to the house is on the north facade of the main building.

Exterior walls of the ground floor and the extension were built with roughly hewn stones. These stone walls continue on east and west facades of the upper floor. Upper floor was constructed with a timber frame. The hipped - roof of the house is covered with ceramictiles as in the Hakkı Misistreli house.

The Tekeli house is different from the other Antalya traditional houses with its decorative features on the north facade and its plan.

After 1974, the building fell into disrepair. The timber - framed walls on the upper floor are not in good condition and the woodworks of windows, doors and closets are not present. Also a large part of the exterior wall on the east facade of the main building and the extension on the west facade collapsed. As a result of this, the roof of the main building has begun to fall down and the roof of extension completely collapsed.

For the restoration project, studies started by comparing the architectural surveys by Middle East Technical University in 1974 and the present situation of the buildings. That it was possible to determine later additions and changes to the structures 1/50 scaled drawings of the present situation were prepared with 1/10 scaled details. The present situation of the buildings have also been documented photographically.

This thesis consists of seven chapters and it is aimed to describe the buildings and to make some proposals for their reuse.

The first chapter contains a general introduction and explanations about the aim and methodology of the work.

The second chapter provides a general information about the city of Antalya; its geographical location, climate and the historical development in the region. The communities which settled the area during the period from the Hellenistic Age up to present time are shortly explained. For historical research, the notes of the famous writers and travellers, like İbn-i Batuta, Evliya Çelebi, Lanckoronsky, Beaufort, who visited the region during Seljuk and Ottoman Empires, were used.

In the third chapter, the characteristics of Antalya Citadel settlement has been examined. The historical development of the settlement, its border and monumental buildings are given in detail. The social - economic status of the settlement is defined. The architectural features: plan, elevation, ornament peculiarities and construction techniques of traditional houses in the Citadel are explained in this part.

The fourth chapter is about the conservation activities at Antalya Citadel. The developments about conservation since 1979 are discussed briefly including the regulation decisions of the Conservation Revision Plan (1991) prepared by Middle East Technical University. The studies done during the preparation of this plan and comparison with Protection and Reconstruction Plan prepared in 1979 also take part in this chapter.

In the fifth chapter; the present situations of the Hakkı Misitreli and Tekeli houses have been analysed. Information about their locations, the history of the buildings and general characteristics and detailed definitions are also given in this part. Interior spaces and facades have been described. Scaled drawings and photographs support the written description. Information is given about different types of windows and doors, the structure (foundations, walls, floors, roofs), the construction techniques, materials and deformations of the buildings.

In the sixth chapter; the reconstruction drawings of the buildings were produced based upon the evidences such as the photographs and the measured drawings prepared by Middle East Technical University in 1974.

The seventh chapter contains proposals for the conservation and re-use of the houses. The main principles to determine the type of interventions are to fulfill the enviromental necessities and to take appropriate measures in order to help the Hakki Misistreli house and the Tekeli house to continue to live as valuable buildings.

BÖLÜM 1. GİRİŞ

Antalya Kaleiçi yerleşimi, geleneksel kent dokusu, yörenin yaşam biçiminin yansıdığı 18-19. yüzyıl sivil mimarlık örnekleri, anıtsal yapıları, topoğrafyası ve peyzaj özellikleri ile özel bir konuma ve tarihi öneme sahiptir. Yerleşimde, ilk tespit çalışmaları 1973 yılında yapılmıştır. 1974 yılında Yat Limanı ve çevresinde korumaya ve yeniden kullanıma yönelik kapsamlı bir program geliştirilerek 1979 yılında bir Koruma İmar Planı hazırlanmış ve amaca uygun temel kurallar konmuştur. Plan 1992'de revize edilmiştir.

Ülkemizde Antalya Yat Limanı ve Kaleiçi Restorasyon Uygulaması, resmi sektör eliyle gerçekleştirilen ilk ve en kapsamlı tarihi çevre koruma çalışmasıdır [1,s.41]. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Turizm Bankası'nın işbirliğine yerel yönetimin de katkısıyla uygulanan projenin, Yat Limanı'nın onarım ve sıhhileştirme çalışmalarından oluşan birinci bölümü tamamlanmıştır [1,s.41].

1974 yılında, Yat Limanı uygulamaları ile bütünleşen ve konaklamayı da içeren ikinci bir alan yaratmak için limanı çevreleyen sur üstündeki 15 yapı (Şekil A.1) Turizm Bakanlığı tarafından kamulaştırılmıştır. Alandaki tüm yapılar Turizm Bankası elemanları tarafından belgelenmiş ve harflerle kodlanmıştır. Yapıların cephe rölöveleri 1974 yılında fotogrametrik olarak, O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, Mimari Fotogrametri Merkezince hazırlanarak Turizm Bankası'na verilmiştir.

Uygulamaya 1975 yılında geçilmesi planlanmış ancak çeşitli nedenlerle gerçekleştirilememiştir. Bu süre içerisinde alandaki bazı yapılar tehlikeli hale geldiği gerekçesiyle yıkılmış, kalan yapılar ise 20 yıl kullanılmama nedeniyle ciddi ölçüde tahribata uğramışlardır.

Kod isimleri İ,J,K,L,M,N,O,Ö,P,Q,R,S,Ş,T,U olan yapılardan bugün İ,J,K,Ö,S,Ş,T mevcut değildir. L yapısının ise sadece zemin kat duvarları kalmıştır (Şekil A.1).

1994 yılında Turizm Bakanlığı, tahsis yöntemine dayalı bir ihale açmıştır. Alan üç ayrı gruba bölünerek, her grup bir yatırımcı tarafından 49 yıllığına kiralanmıştır. İ,J,K,S,T yapıları bir yatırımcının, L,M,N,O,Ö,Ş yapıları diğer bir yatırımcının, P,Q,R,U yapıları ise bir başka yatırımcının sorumluluğu altındadır. Toprak Holding'e tahsis edilen son grup yapılarından P (Hakkı Misistreli Evi) ve U (Tekeli Evi) yapıları tez konusu olarak seçilmiştir.

1.1. Amaç

Geleneksel Antalya konut mimarisinin değerli örneklerinden olan P (Hakkı Misistreli Evi) ve U (Tekeli Evi) yapılarının tez konusu olarak seçilmesindeki amaç, tarihi ve mimari birer belge olarak geleceğe aktarılabilmeleri için gerekli onarım ve yenileme çalışmalarını belirlemektir.

Tarihi konutları geleceğe aktarabilmek, onları korumak ve tekrar yaşatmakla mümkün olabilir. Yaşatmak için onlara yeni bir işlev vermek gerekmektedir. Tezin konusunu oluşturan bu iki konutun yeni işlevlerinin seçiminde, değişen zamana ve yatırımcıların gereksinimlerine uygun ölçüde işlerlik kazanmalarına çalışılmıştır.

1.2. Kapsam ve Yöntem

Tez, P (Hakkı Misistreli Evi) ve U (Tekeli Evi) yapılarının Kaleiçi'ndeki konumlarını, tarihçelerini ve mimari özelliklerini inceleyerek, 1974 yılında O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi tarafından yapılan rölövelerine dayanan yeni restorasyon projelerinin hazırlanmasını içermektedir.

Turizm Bakanlığı'nın yatırımcılara 49 yıllığına kiraya verdiği alan içerisinde yer alan P, Q, R ve U yapıları birbiriyle bağlantılı olarak düşünülmekte; dört yapı

hazırlanan restorasyon projelerinde R ve Q yapılarının yeni işlevleri de gözönüne alınarak alan için 1/200 ölçeğindeki vaziyet planı üzerinde yeni bir ortak kullanım önerisi getirilmiştir (Bkz. Restorasyon: P1 Vaziyet Planı).

Alanda, 1970'li yıllarda Kaleiçi dokusunun yaşayan bir parçası olan, R yapısının kuzeyinde yer alan Dizdar Hasan Sokağı eski özelliğini yitirmiş, parselleri tanımlayan avlu duvarlarının da büyük bir bölümü yıkılmıştır (Bkz. Rölöve: P1 Vaziyet Planı).

Temmuz 1994 yılında başlayan çalışmalarda, önce alan temizliği ve yüzeysel kazı yapılmıştır. Bu işlem, P ve U yapılarının özgün döşeme kotlarını saptayabilmek amacıyla iç mekanlarda da sürdürülmüştür. O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, Restorasyon Bölümünden gelen bir ekip, alan kotlarını ve yapıların alan üzerindeki yerlerini tespit etmek amacıyla teodolit ve mira kullanarak ölçümler yapmıştır.

Restorasyon projesinin hazırlanması için gerekli olan ön çalışmalara, 1974 tarihli rölöveler ve fotoğraflar ile yapıların bugünkü durumlarının karşılaştırılması yapılarak başlanmıştır. 1974 yılından 1995 yılına kadar geçen süre içinde yapılarda oluşan hasarlar tespit edilerek, daha ayrıntılı bir rölöve hazırlanmıştır. Plan ölçümleri için 5m. ve 20m.'lik çelik metreler, kesit ve cepheler için nivo, mira, jalon ve çekül kullanılmıştır. Her mekânda yeterli sayıda düz ve çapraz ölçü alınmıştır. Pencere, kapı, niş, merdiven, mekânlarda yer alan gömme dolap, şerbetlik, ocak ve tezgahların yerleri belirlenmiştir. Yapıların plan, cephe, strüktür, yapım tekniği, malzeme ve bezeme özellikleri ayrıntılı bir şekilde incelenmiş, bu incelemeler yapının bugünkü durumunun tespiti için yapılan fotoğraflık belgeler ve çizimlerle desteklenmiştir. Tespit edilen ek ve hasarlar, 1/100 ölçekli rölöveler üzerinde lejantlarla belirtilmiştir.

Restitüsyon için yapıların üzerindeki izlerden, 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölöve ve çekilen fotoğraflardan yararlanılmıştır.

Yapıların restorasyonu için gereken müdahale türlerinin saptanmasında benimsenen temel ilke; yapıların özgünlüğünü, kitlesel ve mekânsal bütünlüğünü

başka bir deyişle mimari değerlerini korumaktır. Turizm Bakanlığı ve yatırımcılar bu yapılarda eğlence ve turistik ticaret işlevlerinin yer almasını öngörmüştür. Restorasyon projesinin hazırlanmasında bu öneriye bağlı kalınmış ancak koruma ilkelerinden taviz verilmemiştir.

BÖLÜM 2. ANTALYA KENTİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

2.1. Coğrafi Konumu ve İklimi

Türkiye'nin güneybatısında Akdeniz kıyısında yer alan Antalya tarih boyunca Anadolu'nun denizlere açılan kapısı olmuştur. İlin topoğrafik yönden ana hatları batıda ve doğuda denize doğru iki büyük çıkıntı (Teke ve Taşeli Platoları) ile bunlar arasında yer alan büyük bir girinti (Antalya Körfezi) ve gerideki sıradağlardan oluşmaktadır [2,s.11] (Şekil A.2).

Antalya, Akdeniz ikliminin etkisi altındadır. Bu nedenle yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçer. Yazları sıcak olmasına rağmen, genellikle öğleden sonra denizden karaya esen meltem rüzgarlarının kıyılarda olumlu etkileri görülmektedir. İlde hakim rüzgarlar kuzeybatı ve kuzeydoğu yönlerinden eserler. Yaz aylarında ise güneyden esen rüzgarlar yer yer hakim duruma geçerler [2,s.26].

2.2. Tarihsel Gelişimi

2.2.1. Antalya Bölgesinin Tarihsel Gelişimi

Antalya Anadolu'daki en eski yerleşim bölgelerinden biridir. Bölgenin ilk çağlardaki adı Pamfilya'dır (Şekil A.3). Bugünkü il sınırları içine Pisidya'nın güneyi, Isauria ve Kilikya'nın batısı, Likya'nın da doğu bölgesi girmektedir [3,s.273] (Şekil A.4). Pamfilya, Yunanca kökenli olan, çok anlamını taşıyan "pan" ve soy anlamına gelen "phyle" sözcüklerinin birleşmesinden oluşmaktadır.

Yapılan arkeolojik kazılar sonunda elde edilen bulgulardan Antalya ve bölgesinde elli bin yıl önce insanların yaşadığı kanıtlanmıştır [4,s.26]. Bu kanıtlar

Antalya'nın 27 km. kuzeybatısında, Yağcıköy sınırları içindeki Karain mağarasında yer almaktadır. Karain mağarasında Paleolitik, Mezolitik, Neolitik, Kalkolitik ve Bronz çağlarına ait kalıntılar elde edilmiştir [4,s.26].

Anadolu'ya Kafkasya'dan İran ve Mezopotamya yolu ile geldiği sanılan Hititler M.Ö. 2500-1200 yılları arasında Anadolu'da egemenliklerini sürdürmüşlerdir. M.Ö. 2000-1400 yıllarındaki durumu gösteren tarih haritalarında Antalya Bölgesi Büyük Hitit Krallığı içinde kalmaktadır [4,s.26].

M.Ö. 12. ve 13. yüzyıllarda Yunanistan'dan Anadolu'ya iki dalga göç olmuş ve bu göçler sonucu çok sayıda kent ve uygarlık merkezi oluşmuştur. Günümüzde Perge, Sillyon, Aspendos ve Side gibi merkezlerden çoğu Antalya sınırları içerisinde bulunmaktadır [4,s.26] (Şekil A.5).

M.Ö. 7. yüzyıldan 546 yılına kadar bölgede süren Lidya egemenliği yerini 546 yılında Pers egemenliğine bırakmıştır. Makedonya komutanı Büyük İskender, bölgedeki çoğu kenti alarak Pers egemenliğine M.Ö. 336 yılında son verir. İskender M.Ö. 323 yılında ölünce, generalleri arasında M.Ö. 188 yılına kadar süren uzun savaşlar başlar. Bu tarihte Selökid Kralı III. Antiokhos, Bergama Kralı'na yenilmiş ve Apamea Barışı yapılmıştır. Bergama Kralı II. Attalos (M.Ö. 159-138) mevcut kenti onarmış ve Antalya kentinin bilinen tarihi başlamıştır [4,s.27].

2.2.2. Antalya İli'nin Tarihi

Pamfilya bölgesinin batı kısmına hakim olan Bergama Kralı II. Attalos, bölgenin Side gibi önemli bir limanını ele geçirememiştir. Donanmasına bir üs sağlamak ve Bergama'yı kontrol altında tutabilmek için bir liman kentine ihtiyacı vardı. Bunlara uygun olan yer, daha önceden iskan edilmiş olup, Korykos adını taşıyordu ve belki de bir balıkçı köyüydü. Kurucusu, II. Attalos'un şerefine şehre Attaleia adı verilmiştir [5,s.13].

Şehrin limanını, kayaların çevrelediği doğal bir koy meydana getiriyordu. Liman ve şehir, bir surla çevrilerek kuvvetli bir deniz kalesi meydana getirilmiştir. Bergama'nın Toroslar'ın kuzeyindeki topraklara ulaşımı, büyük bir ihtimalle Bergamalılar'ın işgali altında bulunan Klimax (bugünkü Çubuk Boğazı) vasıtasıyla sağlanmıştır [5,s.14].

M.Ö. 133 yılında Bergama Krallığı, Roma İmparatorluğu'na katılmıştır. Bundan sonra bölgede korsanların ve korsanlara ait küçük kentlerin önemli rol oynadığı bir dönem başlar. Bu küçük güçler, Pontus Kralı Mitridat'ın komutasında M.Ö. 88 yılında birleşerek Romalıları Anadolu'dan çıkartırlar. Fakat bu durum uzun sürmemiş, M.Ö. 65 yılında Pompeius Anadolu'ya saldırarak korsan şehirlerini egemenliği altına almıştır. Roma Kralı Antonius, Alanya ve çevresini Kleopatra'ya, Suriye, Kilikya ve Fenike'yi ise Kleopatra'nın oğluna vermiştir. M.Ö. 32 yılında bölge tekrar Roma'ya bağlanmıştır [4,s.28].

Cladius M.S. 43 yılında Pamfilya ve Likya'yı birleştirerek bir krallık haline getirmiştir. M.S. II. ve III. yüzyıllar Antalya tarihinin en görkemli dönemidir. M.S. II. yüzyıldan itibaren bölgede Hristiyanlık yayılmaya başlar. Bizans egemenliği sırasında M.S. V. ve VI. yüzyıllara kadar Antalya'nın yeni bir gelişme dönemi geçirdiği bilinmektedir. Bu yüzyıllarda kent, surların dışına taşmıştır [4,s.28].

M.S. VII. yüzyıldan itibaren bölgede Müslüman Arapların etkili olmaya başladığı görülmür. Bölge, İslam egemenliğine 1085 yılında ve Anadolu Selçuklularından Süleyman Şah zamanında geçmiştir. Ondan önce M.S. 860 yılında Amiral Karinoğlu Fazl Antalya'yı almışsa da, kısa bir süre sonra kent tekrar Bizans'a geçmiştir [4,s.29].

1206 yılında Sultan I. Gıyaseddin Keyhüsrev Antalya'yı alır. Ölümü üzerine kent tekrar Hristiyanlara geçmişse de, oğlu Keykavus kısa bir süre sonra geri almayı başarmıştır.

Selçuklular İlhanlı baskısına daha fazla dayanamayıp 1299 yılında yıkılınca, Anadolu'da bağımsız Beylikler Dönemi başlamıştır. Bu dönemde Antalya 95 yıl süre ile bağımsız bir beylik olarak kalmıştır. 1308 - 1426 yılları arasında Hamitoğulları soyundan gelen Teke Beyleri bölgede egemen olmuşlardır [4,s.29].

İbn-i Batuta 1329-1334 yılları arasında geldiği Antalya'yı şöyle anlatmaktadır: "Antalya genişliği, nüfusunun çokluğu, tertip ve yapılış tarzının letafeti itibariyle birinci derecede ve en güzel şehirlerdendir. Hristiyan tacirleri Mina denilen yerde oturur. Mahallelerinin etrafında bir sur vardır. Geceleyin ve Cuma namazı kılınırken surların kapıları kapanır. Eskiden beri oturan Rumlar münferit olarak diğer bir mahalde ikamet ederler. Yahudiler de sur dibinde ayrı bir mahallededir. Melik, devlet adamları ve maiyetleri sur ile ihata edilmiş ve diğer mahallelerden ayrılmış bir beldeye yerleşmiştir. Sair Müslümanlar asıl şehirde otururlar. Bu şehirde bir cami ve medrese, bir çok hamamlar ve güzel tertip edilmiş olan geniş sokaklar vardır...

...Antalya sultanı Hızır Bey İbn-i Yunus Bey'dir. Antalya'dan ayrıldığımızda hasta idi. İkametgâhında ziyaret ettik. Yatakta muzdarip yatıyordu. İltifatkâr kelimelerle gönlümüzü ve hatırımızı aldı. Veda edip ayrıldıktan sonra bize ihsan gönderdi." [6,s.193-194].

Antalya'nın Osmanlı denetimine girişi ile ilgili olarak kaynaklarda farklı görüşler ileri sürülmektedir. Bazı kaynaklarda Antalya'nın I. Murat zamanında ve 1391 yılında Osmanlı topraklarına katıldığı belirtilmektedir [7,s.63]. Kimi kaynaklar ise Antalya'yı Yıldırım Beyazıt'ın aldığını ve oğlu Sultan Murat'a hediye ettiğini ileri sürmektedir [8,s.29]. I. Dünya Savaşı'na kadar Osmanlı yönetiminde kalan Antalya, Teke Sancağı'na bağlı önemli bir liman kenti olarak varlığını sürdürmüştür [4,s.33].

Bölgede arkeolojik araştırmalar yapan Karl Grafen Lanckoronsky, 1885 yılında geldiği Antalya'yı şöyle tanımlamaktadır: "Adalia'da 25.000-26.000 kadar insan 4.500 kadar evde yaşamaktadır. Nüfusun 7.000'i Rum, 50'si Ermeni, 250'si

Yahudi ve geriye kalanı da çoğunluğu Türklerden oluşan Müslümanlardır. Bunlar arasında az sayıda Arap ve diğer soylardan gelen Müslümanlar da vardır. Antalya’da 10 cami, 8 Rum kilisesi, 1 Ermeni kilisesi, 1414 dükkan, 13 misafirhane ve 13 Türk hamamı bulunmaktadır. Camiler aynı zamanda okul olarak görev yapmakta ve buralarda 1.500 erkek çocuk okutulmaktadır. Bunun dışında 120 öğrencili bir okul ile 300 öğrencinin bulunduğu 6 daha ileri eğitim veren okul vardır.

Rumlar’a ait bir adet ileri öğretim veren okul ile erkek çocuklar için iki, kızlar için bir ve küçük çocuklar için bir okul vardır. Bütün bu okullarda 450 erkek, 300 kız çocuk öğrenim görmektedir. Öte yandan sağlık hizmetlerinde durum çok kötüdür. Kentte birisi Türk ve diğeri Rumlara ait olmak üzere iki hastahane vardır. Fakat bunlardan ilki sadece garnizona hizmet vermektedir, bir vatandaşın bağışısı olan ikincisi ise yeterli maddi olanak sağlanmadığı için çalışmamaktadır.” [9,s.7-31].

I.Dünya Savaşı sonrasında, 29 Nisan 1919’da Antalya ve çevresi İtalyanlar tarafından işgal edildi. İşgal sırasında İtalyanlarla yerli halk arasında çatışma olmaması için büyük gayret harcanmıştır. Kurtuluş Savaşı sırasında Antalya ve bölgesi gönüllü asker ve maddi yardımla batı cephesindeki savaşlarda ulusal güçlere destek olmuştur. İtalyanlar’ın özellikle istihbarat konusunda Türklere yardımcı oldukları bilinmektedir. İtalyan işgali 1921 yılının ortalarında kalkmaya başlar. 5 Temmuz 1921’de ise Antalya İtalyan işgalinden tamamen kurtulur [4,s.26].

Cumhuriyet döneminde Antalya’da önemli bir büyüme ve gelişme başlamıştır. Batısında ve doğusunda yer alan iki büyük alanda hızla gelişen imar faaliyetleriyle, Kaleiçi ve Balbey yerleşimlerinin organik dokularından oldukça farklı, geniş caddelerin açıldığı, iklim koşullarına pek uymayan ancak rant getirici çok katlı apartmanların yapıldığı bir şehir haline gelmiştir.

BÖLÜM 3. KALEİÇİ YERLEŞİMİNİN ÖZELLİKLERİ

3.1. Yerleşimin Tarihsel Gelişimi

Yerleşimin tarihsel gelişimi sırasıyla Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinin sınırları ve anıtları olarak dört ayrı grupta incelenmiştir.

A. Roma Dönemi Sınırları ve Anıtları:

Günümüze çok az bir kısmı kalan surlar, II. Attalos tarafından yaptırıldıktan sonra çeşitli devirlerde onarılmış ve ekler almıştır. Hellenistik çağda, limanı kuşatarak doğuya doğru uzanan kesimden ibaret olduğu tahmin edilen surlar (Şekil A.6) Roma döneminde güneydoğudaki alanı da içine alacak şekilde büyütülmüştür [10,s.50].

Hadrianus'un şehri ziyareti nedeniyle M.S. 130 yılında yapılan günümüzde Üç Kapılar denilen, Hadrianus Kapısı üç gözlü bir kapıdır. 1811-1812 yıllarında kente gelen Beaufort kapıdan, iki kule arasında görkemli bir kapı olarak söz etmektedir [11,s.127]. Zamanla şehir surları kapının dış kısmını kapatmış ve kapı uzun yıllar kullanılmamıştır. Kapının günümüze kadar yıkılmamasının nedeni belki de budur. Kapının dış kısmını kapatan sur kalıntılarının temizlenmesi ile kapı ortaya çıkarılmıştır (Şekil A.7). Oyma ve kabartma süslemeleri ile Pamfilya'nın en güzel kapısı olarak kabul edilmektedir [4,s.26] (Şekil A.8). Aynı dönemde yapılan ve bugünkü Tophane kapısının yerinde olduğu söylenen kapının ise yıktırıldığı ileri sürülmektedir [12,s.32]. Yıkıtılan diğer bir kapı Evliya Çelebi'nin de bahsettiği Kale kapısındaki içiçe iki ve üç gözlü olan kapıdır [12,s.69].

Kara surlarının en güneyindeki başlangıç noktasında alt kısmı kare planlı, gövdesi silindirik olan Roma dönemi Hıdırlık Kulesi denize yakın bir konumdadır [4,s.126] (Şekil A.9). M.S. II. yüzyılda inşa edildiği düşünülen yapının bir mezar anıtı ya da ışık kulesi olarak kullanıldığı tahmin edilmektedir [7,s.65].

B. Bizans Dönemi Sınırları ve Anıtları:

Antalya, M.S. 395 yılından başlayarak Bizans döneminde, özellikle Akdeniz ticareti açısından işlek bir liman olmuştur [13,s.775]. Burası Bizans'la anlaşma yapan tüm ulusların tüccarlarına açık olduğu gibi [14,s.334-335], Mısır-Konstantinopolis ticaretinin de en önemli durağıydı. Bugün ancak bir kesimi, ayakta kalan ve 19. yüzyılda hemen hemen tümü mevcut bulunan dış surların Roma çağına ait olduğu bilindiğine göre [9,s.10-13], kentin Bizans döneminde pek büyümediği düşünülmektedir [10,s.48]. Yalnızca Bizans imparatoru VI. Leon ve oğlu Konstantin Porphyrogenetos döneminde (M.S. 912-914) surların yeniden onarıldığı ve bu dönemde kara tarafına bir sur daha eklenerek, sur dışının hendekle çevrelendiği bilinmektedir [9,s.9]. Denizden yapılacak bir saldırıya karşı daha güçlü bir savunma düzeni kurmak için girişilen bu yapım işlemiyle, liman ve çevresi bir içkale gibi işlev görmeye başlamıştır [10,s.49-50].

Bizans dönemine ait hiçbir kalıntıyı içermeyen bugünkü kentte, tek Hristiyan yapısı Cumanun Camisi'dir. Bu yapı da aslında bir Geç Antik Dönem ürünü sayılmaktadır [15,s.67-68].

C. Selçuklu Dönemi Sınırları ve Anıtları:

Antalya Selçuklular'ın eline geçtikten sonra Hristiyan ve Müslümanların birlikte yaşama deneyimi başarısızlıkla sonuçlanmış, güvenliği sağlamak üzere şehir ikiye bölünmüştür. Müslümanlarla, Hristiyanların yaşadıkları mahalleleri birbirinden ayırmak için bir iç sur yapılmıştır [16,s.193]. Hristiyan halkı doğudaki orta surla dış surlar arasındaki alana yerleştirilmiş, bu nedenle de ikinci orta sur

h.622/1225'de Hellenistik surun kalıntıları üzerinde inşa edilmiştir [10,s.51]. Selçuklular bunun dışında surları defalarca onarmışlardır (Şekil A.10).

Kesik Minare (Cumanun Cami) II.Beyazıt'ın oğlu Sultan Korkut tarafından bazilikadan camiye çevrilmiş, 1896'da geçirdiği yangında büyük zarar görerek bugün kullanılmaz hale gelmiştir [17,s.2] (Şekil A.11).

Selçuk Mahallesi'nde yer alan Yivli Minare yapı topluluğundaki Mevlevihane, batısındaki Hamam ve Antalya'nın simgesi olan Yivli Minare araştırmacılara göre I. Alaeddin Keykubat dönemine yerleştirilmektedir [18,s.37-38] (Şekil A.12). Yerleşimdeki diğer Selçuklu dönemi yapıları yine bu yapı topluluğunda bulunan ve II. Gıyaseddin Keyhüsrev dönemine (1237-1247) ait 1239 tarihli Atabey Armağan Medresesi'nin kapısı ve 13. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen İmaret Medresesi ile Çaybaşı Mahallesi'ndeki 1238 tarihli Şeyh Şüca Türbesi, Selçuk Mahallesi, Mermerli Sokak'taki Ahi Yusuf Mescidi ve Türbesi ile 1250 yılında Emir Celaeddin Karatay tarafından yaptırılan, yapımında Roma dönemi surlarından yararlanan, Selçuklu oyma sanatının güzel örneklerinin bulunduğu bir giriş kapısı olan Karatay Medresesi'dir [8,s.28] (Şekil A.13, A.14).

Yivli Minare yapı topluluğunun esas yapısı olan ve yerinde I. Alaeddin Keykubat dönemine ait bir caminin bulunduğu belirtilen 1373 tarihli Yivli Minare Camii ve caminin kuzeybatısındaki 1377 tarihli Zincirkıran Mehmet Bey Türbesi ile Selçuk Mahallesi, Aydoğdu Sokak'taki 14. yüzyıla yerleştirilen Ahi Kızı Mescidi Hamidoğlu Beyliği döneminde inşa edilmiş eserlerdir [8,s.29].

D.Osmanlı Dönemi Sınırları ve Anıtları:

Osmanlı döneminde Antalya surlarında fazla değişiklik yapılmamış, bazı kapılar açılmış, bazıları da onarılmıştır [9,s.18]. S. Aktüre Osmanlı döneminde şehrin kuzeyde sur dışına doğru gelişerek 30 hektarlık ölçüye eriştiğini, şehir merkezinin sur dışında kuzeydeki kapı çevresinde oluştuğunu belirtmektedir [19,s.116]. Bu nedenle, Antalya'nın Selçuklu ve Beylikler dönemi şehir dokusu

bozulmamıştır. 1885 yılında Antalya'ya gelen Lanckoronsky yerleşimin bir çok gravürünü hazırlamıştır (Şekil A.15).

1914 yılından sonra sur içi önemini yitirmeye, surlar yıkılmaya başlamıştır. 1935-1940 yıllarında ise Kaleiçi'nde oturan halkın sürekli şikayetlerinden dolayı surlar ücret karşılığında yıktırılmıştır. 1987 yılında, Antalya Valiliği ile Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün katkılarıyla Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından oluşturulan Yat Limanı Çevre Düzenleme Koordinatörlüğü tarafından sur kalıntılarının onarımı yapılmıştır [8,s.20].

Kaleiçi, bugün, Antalya İli'nin ticaret merkezinin ortasında yer almaktadır. Liman çevresinde oluşmuş bu yerleşim iç ve dış surlar arasında yer alır. Toplam 664 yapının 448 adeti tarihi yapı olarak tescil edilmiştir. Yerleşim 1967 yılında Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu kararı ile koruma kapsamına alınmıştır. G.E.E.A.Y.K.'nın 22.9.1979 gün ve A-1850 kararı ile kentsel ve arkeolojik sit alanı olarak ilan edilmiştir. Kaleiçi Koruma İmar Planı ve ekleri O.D.T.Ü. tarafından hazırlanmıştır. Antalya Planlama Bürosu tarafından koordine edilen bu çalışma 9 Temmuz 1982'de Antalya Kaleiçi Koruma Geliştirme İmar Planı ve Yönetmeliği olarak kabul edilmiştir. Nisan 1992'de O.D.T.Ü.'de oluşturulan bir kurul tarafından planın revizyonu yapılmıştır.

3.2. Yerleşimin Sosyo-Ekonomik Yapısı

Koruma İmar Planı uygulanmaya başlandıktan sonra Kaleiçi'nde yaşama alışkanlıkları oldukça değişmiştir. Komutlar el değiştirmeye başlamış, daha çok ticari amaçlı kullanımlar ön plana çıkmıştır. Kaleiçi artan bir ivme ile yerli ve yabancı yatırımcılar için cazip bir alan olmuştur. Devletin de olanaklarını seferber ederek desteklediği yatırımlarla geleneksel dokunun yeni işlevlerle canlandırılıp ekonomik işlerlik kazanması sağlanmıştır. Antalya Yat Limanında gerek kent, gerek bölge, gerekse de ülke açısından önem taşıyan canlı bir turizm merkezi yaratılmıştır. Ancak turizm işlevinin belli bir noktadan sonra sit bölgesi için fayda yerine zarar getireceği

düşünülmüş ve zamanla turizm sektörünün fiziki yapılaşmadaki talebi ve dinamiği ile kültür varlıklarının korunması-geliştirilmesi ikilemi yaşanılmaya başlamıştır.

Giderek otel, pansiyon, lokanta ve eğlence yeri kullanımıyla yoğun işlev kazanan Kaleiçi'nde ekonomik canlılığın yanısıra olumsuz fiziki ve sosyal doku değişimi ortaya çıkmaktadır. Geleneksel dokuya sahip olsa da, kentin organik bir parçasının, evi, okulu ile yaşayan bir dokunun tamamının bir turizm merkezi haline gelmesi olumlu bir gelişme olarak kabul edilemez [20,s.11]. Diğer yandan, bu taleplerin genellikle standardı yüksek tesisler yönünde olması ve mahalle sakinlerinin bu alanda oluşan yüksek rantın çekiciliği ile evlerini elden çıkartarak genellikle üst gelir grubundaki insanlara terketmeleri sosyal yapıyı değiştirmektedir [20,s.12]. Kaleiçi'ni korumaya çalışırken, Kaleiçi'ni şu ana kadar yaşatmış insanlara da önem verilmesi gerekir.

3.3. Kaleiçi Konutlarının Mimari Özellikleri

Günümüze ulaşan eski Kaleiçi evleri genellikle 18-19. yüzyıl yapılarıdır. Bu evler kente mimari bir kimlik kazandırmaktadır. Yazların çok sıcak, kışların ılık geçtiği Antalya'da iklimin ve yöresel malzemenin getirmiş olduğu özelliği yansıtan evlerde soğuktan koruyuculuktan çok, güneşi önleme ve serinlik sağlama eğilimi görülmektedir. Bu evler dar sokakların kenarlarında adeta duvarlar oluşturarak (Şekil A.16, A.17), gölgeli taşlıklar, avlular, hava akımını kolaylaştıran yüksek tavanlı katlar ile Antalya konut mimarlığının belirleyici özelliklerini sergilerler (Şekil A.18). Antalya'da 1930'ların sonlarına dek yapı işlerinde bir kamu denetimi bulunmamaktaydı. Komşular arasındaki sorunlar birbirlerine saygı içinde çözülerek birbirinin evi ve bahçesine bakmamak ve pencere açmamak kurallarına uyulmuş [21,s.116].

3.3.1. Plan Özellikleri

Evlere giriş, arsanın yolla olan ilişkisine ve evin arsa üzerindeki konumuna bağlı olarak değişiklikler göstermektedir. Ev bitişik nizamda ise giriş doğrudan

yoldan olabildiği gibi ön bahçeye de olabilmektedir (Şekil A.19). Ev iki sokağın birleştiği köşe bir parselde yer alıyor ve iki cephesiyle yola bakıyorsa, evin hem bahçeye, hem de eve açılan iki ayrı girişi vardır (Şekil A.20, A.21, A.22, A.23). Ev parselin tam ortasında yer alıyorsa, giriş önce bahçeye, sonra eve olmaktadır (Şekil A.24).

Üç katlı evler enderdir (Şekil A.25). Genelde iki katlı olan evlerin bazılarında bir ara kat mevcuttur. Esas kat üst kattır. Alt katlar taşlık ve avlunun yerleştirildiği servis mekanlarıdır (Hakkı Misistreli Evi). Günlük yaşam genellikle avlu ve taşlıkta geçer. Kuyu, ocak, ahır ve depoların yer aldığı bu mekânlar yüksek duvarlarla çevrilerek mahremiyet sağlanmıştır. Taşlıkların zemini, beyaz, siyah, gri gibi farklı renklerde düzgün çakıllarla döşenmiştir. Hayatı taşıyan ahşap dikmelerle çevrilmiş bu mekanlarda dikmelerin oturduğu antik sütun başlıkları veya kesme taştan kaideler bulunmaktadır (Şekil A.26).

Taşlığı birinci kata bağlayan iç merdiven ara kata geçiş olanağı verir. Ara kat depo olarak kullanıldığı gibi, kışın soğuk günlerinde kışlık oda olarak da kullanılabilir. Giriş katı genelde düzensiz bir plana sahiptir. Buna karşılık birinci katta çıkıntılarla düzenlilik sağlanmıştır (Şekil A.27).

Üst katta odalar birbirine bir sofa ile bağlanmıştır. Sofalar aynı zamanda sirkülasyon alanlarıdır. Sedat Hakkı Eldem Türk evi planlarını, sofa düzenleri açısından dört gruba ayırmıştır [22,s.17].

- A. Sofasız plan tipi
- B. Dış sofalı plan tipi
- C. İç sofalı plan tipi
- D. Orta sofalı plan tipi

O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, Restorasyon Bölümü'nün yapmış olduğu çalışmalara göre Kaleiçi'nde daha çok dış ve iç sofalı plan tipleri kullanılmıştır. Dış

sofalı plan tipinin %65, iç sofalı plan tipinin %35 oranlarında mevcut olduğu belirtilmiştir [23,s.127].

Dış sofalı plan tipinin I sofalı, L sofalı, U sofalı çözümleri vardır. Önceleri sofanın, avluya bakan kısmı açık olup, dikmelerle desteklenmiş ve üzeri örtülüdür. Zamanla sofanın bu açık kısmı pencerele duvarlarla kapatılmıştır. Sofayı taşıyan dikmeler arasında taşıyıcı özelliği olmayan çeşitli tipte kemerler mevcuttur. Lanckoronsky de Kaleiçi evlerinin sofalarını; geniş avluya bakan tahtların bulunduğu güzel, ferah dinlenme mekânları olarak tanımlamaktadır [24,s.33]. I sofalı evlerin özgün örnekleri arasında Derviş Kulaksız Evi (Barbaros Mah. Akarçeşme Sok.), L sofalı evlerin başlıca örnekleri Hakkı Misistireli Evi (Selçuk Mah. İskele Sok.), şimdi yıkılmış olan Hüseyin Faraş Evi (Selçuk Mah. Faraşlar Sok.), Tekelioğlu Hasan Bey Evi (Selçuk Mah. Dizdar Hasan Sok.), U sofalı evlere en iyi örnek Hacı Ömer Ağa Evidir.

İç sofalı plan tipine karniyarık da denilmektedir ve bu planda sofanın iki yanında odalar yer almaktadır. İç sofalı evlerde iki cephesi açık ve pencerele olanlar tercih edilmiş, ihtiyaca göre yan sofalar ilâve edilerek yer yer genişletilmiştir. İç sofalı evlere en iyi örnek Tekeli Evidir (Selçuk Mah. İskele Sok.).

Oda yemek yeme, yatma, yıkanma, oturma gibi tüm eylemlerin gerçekleştirilebildiği adeta günümüz evlerinin tüm fonksiyonlarını yüklenmiş mekân durumundadır. Oda kapıları seki altına açılmaktadır. Kapının açıldığı duvarda musandıra yer alır. Seki olmayan odalar da mevcut olup; genelde her odada sergen, niş bulunmaktadır. İklim nedeni ile her odada ocağa ihtiyaç duyulmaz; ancak bir veya iki odada ocak vardır (Şekil A.19, A.20, A.21, A.22, A.23, A.24).

Merdivenler genellikle sofanın bir ucunda yer almaktadır (Şekil A.19, A.22, A.23, A.24). Bazen iki oda arasında kalanlar da vardır (Şekil A.21). Tümüyle ahşap olan merdivenlerin ilk veya ikinci kollarındaki basamakların taş olan tipleri de mevcuttur.

Mutfaklar genelde üst katta sofanın bir ucunda yer alır ve normal bir oda genişliğindedir. Yazın bahçenin bir köşesinde yer alan ocak mutfak olarak kullanılmaktadır.

Bazı evlerde gusulhaneler, bazılarında da sofanın bir ucunda helâyla birlikte yer alan ve küçük bir hole, oradan da sofaya açılan bir mekânda banyolar mevcuttur. Helâlar bahçede yer alabilmektedir. Helâ önlerinde el yıkamak için lavabo mekanları vardır.

3.3.2. Yapım Teknikleri

Yapıların temel ve zemin kat beden duvarları moloz veya kesme taş ile örülüdür. Duvar kalınlıkları evin kat sayısına, ocak duvarı olup olmaması durumuna göre 50, 60, 80 cm.'ye kadar değişmektedir. Taş örgüyü bağlamak için kırmızı toprak, kireç, su karışımı bir harç kullanılmış ve duvarlara 50, 80, 100 cm.'de bir ahşap hatıllar atılmıştır (Foto B.135). Üst katlarda genelde ahşap çatki sistemi kullanılmıştır. Ahşap çatki arası ya ahşap çıtalarla ya da horasan harcı ile doldurulmuştur. Yapıda iki tür ahşap kullanılmıştır; katran ve çam (yayla çamı). Çam daha çok iç bölümlerde kullanılmıştır.

Kesme taş kaplamalı konutlar yanında, ahşap hatılları, köşe dikmeleri, pencere söveleri ve döşeme kirişleri dışında bütün cepheleri sıva ile kaplı konutlara da rastlanmaktadır (Şekil A.27). Genelde kaba sıvada aktoprakla saman karışımı, ince sıvada ise kırık, kum ve kireç karışımı kullanılmıştır.

Taşlıklardaki desenli çakıl döşeme, kırmızı toprak-kireç karışımı harç üstüne renkli çakıllar döşenerek hazırlanmıştır. Oturtma ya da asma çatıların üzeri eskiden Aksu'dan getirilen alaturka kiremitlerle örtülüyordu. Hem sığağa hem de soğuga karşı yalıtımı sağlamak için kiremit altı tahtasının üzerine yaklaşık 1 cm. kalınlığında samanla karıştırılmış çamur harcı sıvandığı ileri sürülmektedir [21,s.119].

3.3.3. Cephe Özellikleri

Sokağa uygun olarak yapılan zemin kat, üst katta çıkmalarla düzeltilmiştir. O.D.T.Ü., Mimarlık Fakültesi Restorasyon Bölümünün gerçekleştirmiş olduğu cephe tipolojisi çalışmasına göre [23,s.128] Kaleiçi'nde: oda genişliğinde çıkma, ayaklar üzerinde çıkma ve gönye çıkmanın yaygın olduğu görülmektedir [25,s.8]. Çıkmalar daima ahşaptan yapılmış, metal, üzeri sıvanmış ahşap furuşlar veya altları eğrisel olarak kapatılan guselerle zenginleştirilmişlerdir. Eğrisel motifli çıkmalar alttan kalemişi bezemelerle süslenmiştir (Şekil A.28, A.29).

Pencereler genelde düşey sürmeli türde olup, bazen alt katlarda yan dönel olanları da görülmektedir. Pencerelerde kemerli, düz taş sövelerin yanısıra ahşap söveler de kullanılmıştır. Alt kat pencerelerinde dışa doğru açılan ahşap kepenkler, kafesler, parmaklıklar vardır. Tepe pencereleri çok yaygın değildir.

Sokak kapıları genelde kemerli bir taş söve veya silme içinde olup çift kanatlı, ahşaptır (Şekil A.30). Oda kapıları genelde yalındır.

Zemin katlar dışta sıvasız olabilir; ama üst katlar sıvalıdır. Zemin katta bina köşeleri yaklaşık 2 m. yüksekliğinde pahlanır ve pah içbükey olarak bir kavisle tamamlanır (Şekil A.31).

Yapılarda saçaklar genelde 60 cm.'dir ve alttan düz ahşap çitalarla kaplanır. Bazı saçakların, orta kısmının bir göbekte süslendiği görülmektedir (Şekil A.32).

3.3.4. Bezeme Özellikleri

3.3.4.1. Dış Bezeme

Cephede daha çok yapı malzemesine ve mimari elemanlara bağlı bezemeler bulunur. Duvar örgüleri, köşe pahları, çıkmalar, saçak ve bacalar ilk göze çarpan, yapı ile bütünleşmiş mimari elemanlardır.

Evlere yaklaştıkça daha küçük ölçekte değişik malzeme ve tekniklerle yapılmış bezemeler gözlenir. Köşe pahları, kapı üzerinde taş süslemeler görölür. Madeni süsleme olarak kapı tokmakları (şekil A.33), çıkmaları taşıyan madeni konsollar, pencere parmaklıkları yaygındır.

Ahşap süsleme öğeleri, pencere ve şaçaklarda yer almaktadır. Kapı kanatlarının ve sövelerin ahşap oyma tekniği ile bazen bitkisel ve geometrik motiflerle süslendiği görölür. Sofa çıkma ve pencere kafesleri ajur tekniğiyle yapılmışlardır (şekil A.34). Kafes, evin mahremiyetini sağlar ve dekoratif bir unsurdur. Bazı çıkmalar ve şaçaklar bağdadı ile yapılmış ve alçı ile sıvanmıştır. Bunların üzerine boya ile (Maşallah, Ya Hafız gibi ibareler) yazılmış, süslemeler yapılmıştır. Geometrik ve bitkisel süslemeler arasında figörlere de (kartal, arslan) yer verilmiştir. Hesapçı Sokak'taki evin cephesinde iki çift arslan tasviri bulunmaktadır. Bazı evlerin kapı kemerlerinde alçı süslemeler vardır. Alçı süslemeler çıkma ve sofa altında da bulunmaktadır [26,s.52-55] (şekil A.35, A.36).

3.3.4.2. İç Bezeme

Evlerin iç bezemesine daha çok önem verilmiştir. Oda ve sofalar değişik süsleme teknikleriyle bezenmiştir. Madeni süsleme menteşeler, kuşaklar ve iri başlı çivilerle dolaplar, çiçeklikler ve tavanlar üzerinde gerçekteşirilmıştir. Bu şekilde dolap kapakları veya tavanlardaki panolar üzerindeki bezeme programı zenginleştirilmıştir. Çivili süsleme Selçuklulardan beri yaşayan bir bezeme tekniğidir.

Evlerin iç kısımlarında ahşap süslemelerin değişik tekniklerinin uygulandığı görölmektedir. Çakma tekniği kapı kanatlarında, tavanlarda (çıtaların çakılmasıyla) sofa ve pencere kafeslerinde yemişlik ve musandıralarda uygulanmıştır (şekil A.37). Bazı tavan göbekleri ajur tekniğinde, bazıları ise geçme tekniğinde veya ahşap oyma olarak süslenmiştir. Geçme tekniğinde zengin geometrik kompozisyonlar elde edilmiştir (şekil A.38, A.39). Bazı odaların tavan yüzeyleri bütünüyle ahşapla bezenmiş, oluşturulan panolar içersine boyalı süsleme (nakış) yapılmıştır [26,s.55].

BÖLÜM 4. ANTALYA KALEİÇİ'NDE KORUMA ETKİNLİKLERİ

4.1. 1974 ve 1979'daki Gelişmelerle Kaleiçi

1974 yılında başlatılan “Antalya Yat Limanı ve Kaleiçi Restorasyon Uygulaması” Kaleiçi'nin bugünkü gelişimine ilk ivmeyi vermiş olması yönünden önemli bir tarihtir. İlk restorasyon örneklerinin böyle bir proje ve uygulama bütünlüğü içinde başlamış olması Kaleiçi yerleşimi için büyük bir şanstır. Ancak daha sonraki gelişmeler, Kaleiçi'ndeki kültürel mirasın korunmasını tehlikeye düşürmeye başlamıştır [20,s.10].

1979'da O.D.T.Ü. tarafından hazırlanan Kaleiçi Koruma-Geliştirme İmar Planı'nda, Kaleiçi'nin eski eser, konut ve turizm kaynakları birlikte değerlendirilerek planlanmıştır. Hızlı gelişmenin bir disiplin altında yürütülmesi için yasal bir yönetmelik oluşturulmuştur. Planlandığı yıllarda, Kaleiçi'nin konut alanı olarak işlevini yitirmeye başladığı gözlenmiş, bu nedenle, yerleşimde konut ve turizm kaynaklarının birlikte kullanılabilmesi amaçlanmıştır. 1979 yılında hazırlanan bu plan Kaleiçi'nin hem tarihi ve kültürel mirasının değerlendirilmesi, hem de ekonomik işlerlik kazanması açısından olumlu bir yaklaşım olarak görülmelidir.

Koruma İmar Planı uygulamaya geçmeden önce Kaleiçi'nde çok katlı yapılar yapılmaktaydı. İmar Planı ile çok katlı yapıların daha fazla gelişimi önlenmiş oldu.

4.2. 1979 Sonrası Gelişmeleriyle Kaleiçi

“Antalya Yat Limanı ve Kaleiçi Restorasyon Uygulamasının”, Yat Limanı'nın onarım ve sıhhileştirilmesinden oluşan birinci bölümü tamamlandıktan sonra [1,s.41] bu yatırımın yarattığı potansiyel, merkez ve çevredeki turizm

yatırımcılarını Kaleiçi'nde yatırımlara yöneltmiş, bu yüzden Kaleiçi'ndeki çok sayıda yapı el değiştirmiştir [20,s.12]. 1970'li yıllarda terkedilme aşamasında olan yerleşim bu kez prestij alanı olmaya başlamıştır.

Eski yapılara pansiyon, otel, turistik ticaret, lokanta ve eğlence yeri gibi yeni işlevler verilerek hızla restorasyonlarına başlanmıştır. Ancak pansiyon şeklinde başlayan ilk onarımlarında, pansiyonun yapısı gereği eski yapının plan tipi ve özellikleri fazla zorlanmaktaydı. Otel işlevi ise hem çok daha fazla ve farklı mekânlara ihtiyaç duyduğundan, hem de turizm yatırımlarındaki teşviklerde aranılan en az 70 adet yatak kapasitesi sınırlamasından dolayı eski yapıların fiziki koşulları, küçük mekânları ve plan tipleriyle çelişmekteydi. Özellikle boş parsellerdeki yapılaşmalarda bu konu çok daha belirginleşmektedir. Gerekli yatak kapasitesini ve otel işlevini oluşturabilmek için, yasak olduğu halde kat yüksekliklerinden yararlanarak ara veya bodrum katlar yapılarak kullanılmakta, yasal sınırlar ihlâl edilmekteydi. Bunun sonucu dışardan üç katlı gözükken, ancak içerden dört veya beş katlı kullanım alanı olan binalar oluşmuştur.

1979'da hazırlanıp, 1982'de resmen onaylanan Antalya Kaleiçi Koruma-Geliştirme İmar Planı, Antalya yöresinde 1985 yılından sonra hızla gelişen turizm sektörünü veri olarak değerlendirmişse de, oluşumun hızı ve yoğunluğu öngörülenin çok üzerindedir. Birim alanda kullanıcı nüfusunun artışı ulaşım ve teknik alt yapıyı zorlamaya başlamış, bu durumda plan yetersiz kalmıştır.

Kamu sektörü açısından bakıldığında, üzerinde durulması gerekli bir konu Antalya'da Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun kurulması ve 1988 yılında göreve başlamasıdır. O zamana kadar Ankara'da ve sonra İzmir'de görüşülmesi geciken konular, 1988'den itibaren Antalya'da görüşülmeye başlanmıştır.

Bu olumlu gelişmeyle beraber, 1989 yılında Antalya Belediyesi, 1986 yılından bu yana çeşitli Kurul kararlarını da dikkate alarak planın yeniden

düzenlenmesini önermiştir. Planın yeniden düzenlenmesi için Belediye'nin gerekçeleri ve planlama grubunun gözlemleri aşağıda belirtilmiştir [27,s.1-2]:

- 1- Eski plan ile K.T.V.K.Y.K'nun parsel kararları arasına çelişkiler vardır.
- 2- Plan yapımından bu yana geçen 10 yıl içerisinde Kaleiçi'nde talepler ve kullanım biçimleri değişmiştir.
- 3- Planın uygulanması için Belediyece kamulaştırılacak parsel sayısı çok fazladır. Bu nedenle, bu sayının uygulanabilir bir hale getirilmesi lazımdır.
- 4- Plandaki lejant hükümleri ile G.E.E.A.Y.K.'nun 1850 sayılı kararı ve yönetmelik arasında çelişkiler vardır.
- 5- 1979'da hazırlanıp, 1982'de onaylanan plan, yeni yapılaşmalar için ev pansiyonculuğu öngörmektedir. Oysa daha büyük ölçekli pansiyonculuk ve otel işletmeciliği de gündeme gelmiş bulunmaktadır.
- 6- Trafik durumunun yeniden ele alınması gerekmektedir.
- 7- Restorasyon projeleri ve uygulamaları daha iyi belirlenmiş esaslara dayandırılmalıdır.
- 8- Yeni yapılaşmanın biçim ve koşulları yeniden ele alınmalıdır.
- 9- Turizm ve ticaret olabildiğince belli yerlerde yoğunlaşmalıdır.
- 10- Konut kullanımı (gerek tescilli kültür varlıklarında gerekse yeni yapılaşmalarda) özendirilmelidir.
- 11- Yeni yapı topluluğu, halen yürürlükteki duruma oranla düşünülmelidir.
- 12- Bahçe olgusu korunmalı, korunacak bahçe sayısı arttırılmalı ve kullanım koşulları belirlenmelidir.
- 13- Tüm Kaleiçi'nin gelişmesini ve sağlıklılaştırılmasını sağlayacak alan düzenlemeleri getirilmelidir.
- 14- Antalya Belediyesi denetlemeyi sağlayacak bir örgütlenmeye gitmelidir.

Planın yeniden düzenlenmesi görevi yine O.D.T.Ü.'ye verilmiş ve planlama grubu Ekim 1990, Nisan 1991 arasında yeniden düzenleme çalışmalarını tamamlamıştır.

4.3. Antalya Kaleiçi Koruma Amaçlı İmar Planı Revizyonu

4.3.1. Plan Revizyonu İçin Yapılan Çalışmalar

1979 yılında hazırlanan plan belgelerinden ve Plan Revizyonunu hazırlayan planlama grubu tarafından Kaleiçi'nde yapılan arazi çalışmalarından elde edilen bilgilerden ortaya çıkan sonuçlar ve Koruma Kurullarınca restorasyon ve yeni yapılaşma konusunda alınan kararların analizi yapılarak, 1982'de resmen onaylanan Koruma-Geliştirme İmar Planı'ndaki ana yaklaşım ve kararların irdelenebilmesi için gerekli bilgi paftaları hazırlanmıştır [27,s.2].

Hazırlanan bilgi paftalarına dayanarak, Kaleiçi Koruma-Geliştirme İmar Planı'nda Tescilli Sivil Mimarlık Örnekleri, Yeni Yapılaşmalar ve Diğer Hususlar hakkındaki kararlar planlama grubu tarafından irdelenmiş ve yerel yetkililerle yapılan görüşmelerden sonra plan revizyonuna esas temel oluşturacak şu değerlendirmeler yapılmıştır [27,s.18-25]:

A. Tüm Alan Ölçeğinde:

1- Kaleiçi, 1985'den sonra turizmle ilgili çeşitli hizmetlerin yer aldığı bir yerleşim haline gelmiştir. 1985'den 1990'a kadar çeşitli Koruma Kurulları'nın kararıyla onarılan ya da yeniden inşa edilen tüm yapılara turizm işlevi verilmiş ya da verilmek üzere beklenmektedir. Bu durumda, Kaleiçi'nin eski sakinleri giderek azalmaktadır. Yerleşimin belki mekânsal özelliklerini koruyacağı ancak sosyal yapısının olumsuz yönde değişeceği açıkça gözlenmektedir.

Bunu yavaşlatmak, Kaleiçi'nin konut alanı niteliğini kaybetmemesini sağlamak için yeni yapılaşmaya ilişkin kararlar turizme daha az olanak sağlayacak biçimde düzenlenmiştir.

Yeni yapılaşmalarda ticaret işlevi yer almayacaktır. Ancak bu işlev planda belirlenen bazı parsellerde yapılacak yeni yapılarda yer alabilecektir.

Buna karşın, tescilli kültür varlıklarının onarım ve değerlendirilmesi için turizm hala önemli bir itici güç olduğundan bu yapılara turizm işlevinin verilmesi benimsenmiş, bu işlevi üstlenebilecek yapılar müdahale biçimlerine göre listelerde belirtilmiştir.

2- Kaleiçi'nde, her yapı her işlevi alabilmekte başka bir deyişle her işlev yerleşimin herhangi bir yerinde yer alabilmekteydi. Bu durumu düzenlemek için ticarete yönelik hizmetler belli yerlerde yoğunlaştırılmış, kültürel ve sosyo-kültürel işlevlere tahsisli yapı ve alanlar önceden belirlenerek plan ilkeleri arasında yer almaları sağlanmıştır.

3- Kaleiçi'nin korunması gerekli, önemli öğeleri arasında yol dokusu ve yapı adalarının formları da yer alır. Korunması gerekli sivil mimarlık örneklerinin tarihleri ve eski haritalar, yol çizgilerinin ve ana şemanın uzun süredir değişmediğini göstermektedir.

Yapılan gözlemlerde, Kaleiçi sadece içinden geçilecek bir alan olarak kullanılmadığı sürece mevcut yol ağının, küçük düzeltmelerle hizmet verebileceği izlenmiştir. Yollar kademelendirilmeli ve motorlu-yaya trafik dengesi sağlanmalıdır.

Bu nedenlerle, yeni yol açımı, yol genişletilmesi gibi hususlardan kaçınılmış, yaya dolaşımına ağırlık verilmiştir. Çok fazla kamulaştırmaya gerek gösteren otopark alanları yerine mevcut kamu alanlarının ağırlıklı kullanılan otopark alanları olarak düzenlenmesi istenmiş ve yaklaşık 60 araçlık otopark sağlanmıştır.

4- Değişen kullanım biçimleri, Koruma-Geliştirme İmar Planı'ndaki çocuk bahçesi gibi ortak kullanım alanlarının anlamını yitirdiğini göstermektedir. Bu nedenle Karaoğlan Parkı yanında belirlenen çocuk bahçesi ve parkın tümünün bu amaçla kullanılabileceği düşünülmüştür.

5- 1. ve 3. derece alan tanımları geçersiz bulunmuş, tüm alanın "3. derece sit alanı" olarak tanımlanması ve bu alanda yapılacakların ve yapılmayacakların plan kararı olarak belirtilmesine karar verilmiştir.

6- Kaleiçi'nde, Koruma-Geliştirme İmar Planı'nın onaylanmasından bugüne dek, ne kamu kuruluşları, ne de yerel yönetim birimleri hiçbir alan veya yapı kullanımına talip olmamışlar ve bir yatırıma girişmemişlerdir. Oysa, Türkiye'de sit alanlarının korunma ve sağlıklılaştırılmasında, kamunun öncü ve örnek uygulama yapması, ayrıca özel girişimin talip olmayacağı sosyo-kültürel amaçlı kullanımlar gibi alanlarda hizmet getirmesi gerekmektedir.

Plan revizyonunda bazı alanlarda kamunun merkez ve yerel organlar eliyle hizmet vermesi öngörülmüştür.

7- Yerleşimin doğu kısmının, Atatürk caddesi boyunca yeşil bir kuşakla çevrelenmesi ve kamu kullanımına açılması önem taşımaktadır. Böylece hem surlar korunacak hem de cadde kenarı canlanacaktır (Bkz. Ek.G Antalya Kaleiçi Koruma İmar Planı).

8- "Pazar yeri" geleneğinden esinlenerek "açık ticari alan" tanımı getirilmiştir. Turizmin yoğun olduğu yörelerde ya belli bir ticari eşya (geleneksel el sanatı, çiçek, ahşap işi, baharat v.b.) ya da her tür malzemenin açık hava pazarlarında satılması, yaşayan alanlar oluşturmakta yararlı olmaktadır. Ancak bu gibi alanların kamu denetiminde olması, kalıcı bir yapılaşma gelmemesi temel ilke olarak benimsenmelidir.

9- Plan ve plan kararlarının oluşmasında, uygulamalar için gerekli her ayrıntı 1/1000 ölçekli bir planda verilemeyeceğinden 1/1000 ölçekli plan bir çerçeve planı olarak görülmeli, uygulamaya yönelik ayrıntılar için 1/500 ve daha alt ölçekli çalışmalar istenmelidir.

B. Tescilli Kültür Varlıkları Ölçeğinde:

1- Gruplandırma: Koruma-Geliştirme İmar Planı'nda koruma kararı getirilen yapıların gruplandırılmasındaki temel yanlış, mimari, sanat, estetik, belge v.b. değerlerinin biraraya gelerek oluşturduğu ana değeriyle ona uygulanacak müdahale türünün aynı sistem içinde düşünülmesidir.

Yapının değeri ile müdahale türünün aynı olması doğru bir yaklaşım değildir. Bunun için, Kaleiçi'nde değişik mimari niteliklere sahip, değişik konumlardaki, değişik potansiyelleri olan yapıları dört başlık altında sınıflayıp, tip uygulamalar yaptırmak yerine, yapıların mimari, sanat, estetik, tarihi, belgesel v.b. yönlerden değerlendirilmesini ayrı bir sistem içinde yapmak, müdahaleyi ise her yapının ayrı bir problem olduğunu benimseyerek ayrı ayrı oluşturmak çok daha doğru olacaktır.

Yukarıdaki ölçütlerin yanısıra, uluslararası restorasyon ilkeleri de projeyi yönlendirmelidir. Bu husus, projelerin konunun uzmanlarınca hazırlanmasını öngörmektedir.

Kültür varlığı olan yapıya yapılacak müdahalenin ana hatlarını belirlemek için aşağıdaki sistem geliştirilmiştir:

Müdahale biçimini belirlerken, yapının ana değeri, korumayı etkileyen faktörlerden sadece bir tanesi olmaktadır. Diğer faktörler şöyle sıralanabilir:

- Yapının özgünlük derecesi ve değişmişlik durumu
- Yapısal durumu ve malzemesi
- Yapının yeni kullanımlar için sahip olduğu potansiyel
- Onarılabilme potansiyeli
- Belde içindeki konumu ve çevresinde yer alan işlev türleri

2- Yapım-Yıkım olgusu: 1970'li yıllarda G.E.E.A.Y.K.'un aldığı 10200 sayılı kararda yapı gruplarının ve müdahale biçimlerinin sonucu olarak yapıların tümüyle yıkılması ve koşullara göre aynen veya değiştirilerek yeniden yapılması gündeme gelmiştir.

Önceleri iç plan özelliklerini büyük ölçüde yitirmiş, yeni işlevin gerektirdiği yeni iç mekansal düzenlemenin yapılmasında sakınca olmayan, cepheleri korunan bazı yapılarda başlayan uygulamalar zamanla daha da geniş boyutlara ulaşmıştır. Fiziksel özellikleri, yapısal durumları, yeni işleve uyarlanabilme potansiyeli gözönüne alınmadan eski eser, özgünlük ve belge değeri olmayan pek çok sayıda taklit yapı inşa edilmiştir.

Kaleiçi'nde bu durum ciddi boyutlara ulaştığından, yeni sınıflamada, yıkımdan olabildiğince kaçan, mevcudu onarmayı ve adapte etmeyi yeğleyen bir tutum izlenmiştir.

3- Proje ve Müellif Sorunu: Kültür varlıklarının onarımı kesin bir proje sorunudur. Bu projenin ölçek ve niteliği, yapıya ve yapılacak müdahaleye göre değişir. Kaleiçi'nde onarım talepleri daha çok sivil mimarlık örnekleri içindir. Bunların da büyük bir bölümü proje gerektirmektedir.

Rölöve, restitüsyon ve restorasyon projesinin nitelikleri tam olarak tanımlanmadığı için hazırlanan projeler belge değeri taşımamakta, yapılacak müdahaleler yeterince anlatılmamaktadır. Bu durum uygulamaları olumsuz yönde etkilemektedir. Plan revizyonunda, proje hazırlama tekniğine ilişkin ayrıntılı hükümler getirilmiştir.

Diğer önemli bir sorun ise proje müelliflerinin görev ve yetkilerinin sınırlarıdır. Proje ile uygulama arasındaki tutarsızlıklar, denetim eksikliği, uzmanlara danışılmadan yapılan bilinçli veya bilinçsiz revizyonlar, projeyi hazırlayan mimarların uygulamadan da sorumlu olmaları gerektiğini ortaya koymuştur. Böylece, herhangi bir makamdan onaylı bir onarım ya da yeni yapım projesinin uygulanmasında onaylı belgeler dışına çıkılmaması sağlanacak, aksi takdirde proje müellifine cezai yaptırım getirilebilecektir.

4- Konfor Koşulları: Yapılan incelemelerde, özellikle tescilli kültür varlığı niteliğindeki yapılarda W.C., banyo, mutfak v.b. mekânların ya olmadığı, ya da çok kötü koşullarda hizmet verdiği görülmüştür.

Bu yapılar hangi işlevi alırlarsa alsınlar, belli bir düzeyin altında olmamak şartıyla, servis mekanlarının sağlıklaştırılmaları, ya da yeniden oluşturulmaları esas alınmıştır.

C. Yeni Yapı Ölçeğinde:

Kaleiçi'nde kentsel peyzaj, yapı biçim ve nitelikleri, silüetler, vistalar, adadan adaya, sokaktan sokağa değişiklik göstermektedir. Bu nedenle tüm plan alanında, her adada veya parselde aynı yapılanma koşullarına bağlı, tip yapı üretmek yerine, değişik konum ve ölçütlere bağlı olan değişken yapılanma koşulları belirlenmesi daha doğru bulunmuştur. Böylece, Kaleiçi'nin geleneksel dokusunda izlenen çeşitlik ve zenginlik, günümüz tasarımıyla yeni bir boyut kazanacaktır.

Bu bağlamda şu ilkeler benimsenmiştir:

- Yeni yapılaşma koşullarında, kesin ve tüm Kaleiçi'ni kapsayan, tanım, limit ve rakamlardan kaçınılmıştır.
- Ada ölçeğinde değerlendirmeler yapılmış, her ada için minimum ve maksimum parsel büyüklüğüne göre parselde oturma biçimi, yapı oturma alanı gibi hususlar etüd edilmiştir.
- Geleneksel konutların yoğun olduğu adalarda, bu yapıların parsel içindeki konumları ile taban alanları ve yükseklikleri o adanın belirleyici öğeleri olmuştur.
- Yeni yapılaşmayla ilgili bazı hususlar mimari proje müellifine bırakılarak yaratıcılığın teşviki amaçlanmıştır.

D. Arkeolojik Değerler Ölçeğinde:

1- Antalya, Kaleiçi, M.Ö. II. yüzyıldan günümüze dek sürekli iskan edilmiştir. Batıda deniz, kuzey ve doğuda ana caddelerle sınırlandırılmış olması, koruma olgusunu uzun yıllar üst düzeylerde tutabilmiştir.

2- Plan sınırları içinde kalan alanda, eski plan kararları ve çeşitli kurul kararlarıyla getirilen 1. derece arkeolojik sit, 2. derece arkeolojik sit, tarihi-kentsel sit, doğal sit v.b. tanımlar alanın bir bütün olarak algılanmasını ve değerlendirilmesini zorlaştırmaktadır.

- Kaleiçi olarak tanımlanan alanın, antik Attaleia kenti yerleşim alanı olduğu gerek yazılı kaynaklardan gerekse kalıntıların varlığından kesin olarak bilinmektedir. Bu

durumda, arkeolojik sit bütünlüğünü parçalayarak 1. ve 2. derece gibi değişik tanımlar getirilmesi doğru değildir. Tüm Kaleiçi'nin aynı değerde bir arkeolojik sit olduğu düşünülmelidir.

- Kaleiçi'ne Hadrianus Kapısı'ndan girildiğinde Roma dönemi yerleşimine ait özgün zemin kotu açıkça görülmektedir. Bugünkü kent kotundan 3 - 3.5m. aşağıda bulunan bu kotun küçük farklılıklarla tüm sit alanında devam ettiği düşünülmektedir.

Yerleşimde yapılan çalışmalar sırasında Barbaros mahallesi, 124 ada, 1 parselde derin bir temel kazısı yapıldığı gözlenmiştir. Bu kazıda, çeşitli taşınır taşınmaz kalıntıların çıktığı ya da tahrip edildiği öğrenilmiştir. Bu durum Kaleiçi'nde 1.00m.'den daha derin hafriyatların sakıncalı olabileceğini, mutlaka yapılacaksa çok titiz ve dikkatli davranılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

- İç ve dış surlar ile bu surlarla bağlantılı kapı ve kuleler dışında, toprak üstü arkeolojik kalıntıların çok olduğu söylenemez. Bu bakımdan surların olabildiğince izlenmesi önem taşımaktadır. Atatürk Caddesi boyunca yer alabilecek çay bahçesi, büfe, otopark v.b. işlevlerin surların görünüm ve görkemlerini olumsuz yönde etkilemeyecek şekilde, özenle tasarlanmaları gereklidir.

- Alanın iç kesimlerindeki surların konumu daha değişiktir. Birçok tescilli sivil mimarlık örneği bu surların yakınında, bitişiğinde hatta üstünde konumlandırılmıştır. Bu durumda tüm dokunun kaldırılarak, surların tümüyle arındırılması geçerli ve doğru bir yöntem değildir. Buna karşın bu parsellerde, mevcudun genişletilmemesi ve ek yapı yapılmaması hedeflenmelidir.

- Sit alanı içinde, yükseltisini kaybetmiş, tek sıra kalmış, izlenemeyen sur kalıntıları da vardır. Bir bölümünün toprak altında kaldığı bilinen surların, eski belgelere dayanılarak restitüsyonunun yapılması gereklidir. Toprak üstünde ve altında gerçekleştirilecek bu çalışmadaki her türlü eylemin müze denetiminde yapılması sağlanmalıdır.

- Kaleiçi'nde artan nüfus ve su kullanımından dolayı büyüyen pissu atık sorununu, mevcut kalker zemine verme şeklinde geleneksel sistemde çözmek doğru değildir. Bu nedenle gerekli altyapı çalışmalarının uzmanlar denetiminde sürdürülmesi gereklidir.

4.3.2. Kaleiçi Koruma-Geliştirme İmar Planı Kararları İle Öneri Plan Kararlarının Karşılaştırılması

Planlama grubu tarafından Kaleiçi Koruma-Geliştirme İmar Planı'nın Sınırlar, Ulaşım, Yapı-Alan Kullanımı, Yapılar, Yeni Yapılaşmalar, Şekillenme ve Plan Tipleri, Yapı Öğeleri ve Arsalardaki Diğer Yapılaşmalar hakkındaki kararları ile öneri plan kararları karşılaştırılarak sıralanmıştır [27,s.26-29] (Bkz. EK G. Antalya Kaleiçi Koruma İmar Planı, Ö:1/1000):

A. Sınırlar: Onama sınırı ve inşaat yaklaşma sınırları aynen devam edecektir. Tarihi sit alanı sınırı kaldırılmıştır. 1. derece arkeolojik sit alanı sınırı ve 2. derece arkeolojik sit alanı sınırları birleştirilerek, arkeolojik sit alanı genel tanımı getirilmiş ve bu alanda yeni plan kararları üretilmiştir. Doğal sit alanı sınırı revize edilerek devam edecektir.

B. Ulaşım: Otoparklar, trafik yolları, yaya yolları, özel döşemeli meydanlar yeniden düzenlenerek yeni plan üzerinde gösterilmiştir.

C. Yapı ve Alan Kullanımı: Turistik tesis alanları aynen kullanılmıştır. Korunması gerekli anıt olarak tescilli, tarihi, arkeolojik ve sanat değeri olan yapılar, anıtsal yapılar ve sivil mimarlık örnekleri olarak gruplandırılmıştır. 1. derece arkeolojik sit veya doğal sit alanları içinde bulunan ve üzerinde yeni yapılaşma yasağı konmuş parseller tanımı değiştirilerek yapı yasağı olan parseller plan üzerinde değişik göstergelerle belirtilmiştir. Yeşil alanlar plan üzerinde belirlenmiştir. Bahçelerle ilgili plan kararları ayrıca oluşturulmuştur.

D. Yapılarla İlgili Kararlar: Koruma kararı getirilen yapılarda sınıflama tümüyle değiştirilmiş, yeni bir sınıflama getirilmiştir. Ana yaklaşım, her yapının ana müdahale ilkeleri ışığında kendine özgü projelendirme gerektirdiğidir.

Koruma kararı getirilmeyen yapılar parsel bazında incelenerek “yenilenebilir” veya “yenilenemez” şeklinde kararlar getirilmiştir.

Yeni yapı yapılacak boş parsellerde yapılaşma izni alabilecek en küçük parsel 80 m²'den 100 m²'ye çıkarılmış, bağımsız arsalar üzerinde toplam yapı alanı 500m²'yi geçemez koşulu kaldırılmıştır. Korunması gerekli parseller dışındaki parsellerin 300 m²'den küçük olanları ifraz edilemez koşulu, ifraz yasağı getirilerek değiştirilmiştir. TAKS - KAKS tablosu yeniden düzenlenerek ada etüdlerinde her ada için ayrı ayrı belirtilmiştir. Korunması gerekli parsellerde yeni yapı yapılabilecek parseller planda belirtilerek bu parsellerde yeni yapı yapılamaz koşulu değiştirilmiştir. Kaleiçi'nde Turizm Bakanlığı'ndan belge almaksızın hiçbir turistik tesis ve işletme kurulmaması, plan koşullarına uymak kaydıyla konaklama, turistik ticaret, günlük tüketim, el sanatları ve rekreasyon hizmetleri yapılması kararları aynen benimsenmiştir. Ev pansiyonculuğu, pansiyonculuk, otelcilik ayrı ayrı tanımlanmış, bu koşullara uyan parsel ve yapılarda bu hizmetin yapılabileceği kabul edilmiş ve ada listelerinde tek tek belirtilmiştir. Ev pansiyonlarında aranan koşullar için yeni yapılarda Turizm Bakanlığı Vasıflar Yönetmeliği hükümleri, tescilli kültür varlıklarında ise restorasyon projeleri geçerli olacaktır.

E. Yeni Yapılaşmalar: Eski planda bir parselde birden fazla yapı yapılamaz kararı değiştirilerek birden fazla yapı yapılabilecek parseller yeni planda belirtilmiştir. Yola cephesi olmayan arsalarda yapılaşma izni verilmemesi benimsenmiştir. Yol cephesi 6 m.'den küçük arsalarda yapının, arsanın en az bir cephesine bitişik yapılması ve ön bahçe yapılmaması koşulları aranmayacaktır. Pencere açılan cepheler parsel sınırına 3.00 m.'den fazla yaklaşamaz ve yeni yapılarda temiz kat yüksekliği minimum 2.70 m. olması koşulları benimsenmiştir. Minimum cephe genişliği 4.00 m.'den 6.00m.'ye çıkarılmıştır. Çatı katı, çekme kat ve bodrum katı yapılamaz kararında çatı ve bodrum kullanımı için yeni koşullar getirilmiştir. En fazla üç kata izin verilirken, tescilli kültür varlıklarının yoğun olduğu adalarda kat adeti belirlenmesi etüde bırakılmış, diğer alanlarda 2 katla sınırlandırılmıştır. Kat yüksekliğini azaltarak kat kazanılmaması ve kotun ön cephe orta noktasından alınması şartları benimsenmiştir. Zemin kat tabanı +1.00 m. kotundan, +0.50 m.'ye indirilmiştir. Saçak altına kadar en fazla yükseklik +9.00 m.'dir koşulu kaldırılmıştır.

F. Şekillenme ve Plan Tipleri: Bu maddeyle ilgili tüm kararlar kaldırılmıştır.

G. Yapı Öğeleri: Düz çatı yapımına izin verilmemesi, mevcut düz çatıların eğimliye çevrilmesi ve kaplama malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılması koşulları benimsenmiştir. Saçakların 60 cm. çıkması, zemin kat cephelerine 3 m²'den fazla açıklık diğer cephelerde oda yüzölçümünün 1/10'undan az, 1/4'ünden fazla açıklık yapılmaması koşulları tasarımcıya bırakılmıştır. Pencere boyutları 0.60-0.90 m. genişlik ve iki katı yükseklikte olması koşulu pencere ve kapı boyutlarının 1/1.5 veya 1/2 oranlarında olabileceği tavsiye edilerek yumuşatılmıştır. Çıkmaların 1.00 m. taşması koşulu benimsenmiştir. Çıkmaların yapı alanına tümüyle, cumbaların ise 1/2 oranında katılması kaldırılmıştır. Yol cephesinde açık çıkma yapılamaz ve kapalı çıkma bulundukları cephenin yüzeyinin 2/3'ünü aşamaz koşulları kaldırılmıştır. Cephenin sıvanması şartı benimsenirken, renkler konusundaki kurallar kaldırılarak serbest bırakılmıştır.

H. Arsalarda Diğer Yapılaşmalar: Ek yapılar parselin %10'unu ve hiçbir zaman 20m²'yi geçemez ve tek katlı olur koşulu değiştirilmiştir.

4.3.3. Antalya Kaleiçi Koruma Amaçlı İmar Planı Revizyonu'nun Yönetmelik Kararları

Yönetmelik kararları Ulaşım, Kullanımlar, Tescilli Kültür Varlıkları, Kültür Varlığı Niteliğinde Olmayan Mevcut Yapılar, Yeni Yapılaşmayla İlgili Hususlar, Korunması Gerekli Bahçe ve Ağaçlar ve Çeşitli Hususlar adı altında yedi başlıkta toplanmıştır. Bu kararlar Antalya, Kaleiçi Koruma İmar Planı Revizyonu (1991) paftasında (Bkz. Ek G. Antalya Kaleiçi Koruma İmar Planı Ö:1/1000) gösterilmiş ve aşağıda açıklanmıştır [27,s.31-48]:

A. Ulaşım

A.1. Taşıt Ana Yolları: Kaleiçi'ne giren motorlu araçların izleyecekleri ana güzergâhlardır. Kaplama malzemeleri parkedir. Bunlar dışındaki yollara servis, depolama, itfaiye v.b. hizmetler dışında motorlu taşıt giremez.

A.2. Yaya yolları: İtfaiye, cankurtaran v.b. kentsel hizmetler dışında hiçbir aracın giremeyeceği, tamamen yaya trafiğine ayrılmış yollardır.

A.3. Yollar ve meydanlarda Belediye'ce hazırlatılacak projesine uygun döşeme, işaretleme ve aydınlatma sistemi dışında hiçbir öge kullanılmaz.

B. Kullanımlar

B.1. Genel hükümler:

B.1.1. Kaleiçi'nde sanayi depolama, imalathane v.b. çevreyi sağlık, gürültü ve görsel yönden rahatsız eden işlevler yer alamaz. Mevcut işletmelerin bu kurala uyması için Belediye gerekli önlemleri alır.

B.1.2. Koruma İmar Planı'nda kullanım amacı belirlenmiş parseller, bu amaç dışında kullanılmazlar.

B.1.3. Özgün işlevi kilise olan yapılar, sosyal ve kültürel amaç dışında işlevlendirilemezler.

B.1.4. 100 m²'den büyük parsellerde yeni yapı hakkı almış yapılar sadece konut, sosyal ve kültürel amaçlı kullanılır.

B.1.5. Birden fazla katı olan yapılarda tüm yapıya aynı işlev verilir. Planda ayrıca belirlenen işlevlerle, ev pansiyonculuğu bu hükmün dışındadır.

B.2. Yeşil alanlar:

B.2.1. Birinci derece doğal sit alanı (DS): Kaleiçi yöresini çevreleyen falezler bu tanım altında toplanmıştır. Bu alanlarda:

a- Bitki örtüsü, topoğrafya, görünüm ve silüeti bozacak ve tahrip edecek hiçbir eylem yapılamaz. Hiçbir reklam, pano, ilan v.b. yapay öge yerleştirilemez.

b- Alanın korunması ve değerlendirilmesine yönelik kamusal nitelikli bekçi kulubesi, merdiven, flora v.b. ögeler için A.K.T.V.K.Y.K.'dan izin alınması gerekir.

B.2.2. Açık ticaret alanı (ATA): Hediyeelik eşya, tablo, geleneksel el sanatları v.b. ögelerin sergileneceği ve satışının sağlanacağı alanlardır. Yapı özelliği taşımayan, taşınabilir, sökülebilir, bulunduğu parselin %15'ini geçmeyen, parsel büyüklüğü ne olursa olsun en fazla 125 m² gölgelik niteliğinde elemanlar oluşturulabilir. Bu kullanım için minimum parsel 100 m²'dir.

Alanların niteliğine göre özel hükümler aşağıdadır:

ATA 1: Surların görünümü engellenmeyecektir.

ATA 2: Parsellerde mevcut ağaçlar hiçbir şekilde kesilmeyecektir. Surların algılanması engellenmeyecektir. Gölgelik niteliğindeki elemanlar ağaçların konumu da gözetilerek parçalı olarak düzenlenecektir. Ağaç rölövesini de içeren 1/200 ölçekli avan proje A.K.T.V.K.Y.K.'ca onaylanmadan uygulamaya geçilemez.

B.2.3. Park: Tüm kentin kullanabileceği alanlardır. Bu alanlarda, en fazla 15 m² olmak koşuluyla, açık alana hizmet verecek çay ocağı, meşrubat satışı v.b. kapalı alan yapılabilir. Rekreatif kullanıma yönelik kentsel mobilya kullanılabilir.

Bu alanların 1/200, 1/50 ve 1/10 ölçekli kullanım projeleri hazırlanıp A.K.T.V.K.K.'ca onaylanmadan uygulama yapılamaz. Bu alanlar bir bütün olarak kullanılır, bölünemez.

B.2.4. Çay bahçesi:

- Parsel'in %10'u oranında 2.50 m. yükseklikte kapalı mekan yapılabilir. Bu yapı sökülebilir nitelikte olacak, parsel büyüklüğü ne olursa olsun 8 m²'yi geçemeyecektir.

- Çay bahçesinin yapılacağı parsel tescilli kültür varlığı parseli veya böyle bir parsel bitişikse A.K.T.V.K.K.'dan projesi onaylatılacaktır.

- Hazırlanacak projeler, açık alan için 1/200, kapalı mekan için 1/50 ölçekli olacak, yapının parseldeki konumu, peyzaj düzenlemesi, çevresindeki kültür varlıklarıyla görünüm ilişkileri belirtilecektir.

- Özellikle Atatürk Caddesi'nde cephe alan parsellerde, anıtsal nitelikli surlar ile, özgün peyzaj elamanlarının korunması esas alınacak, bu parsellerin ayrı kullanıcılar tarafından ele alınması halinde, parselleri bölücü herhangi bir eleman konmayacak, yaya dolaşımında bütünlük sağlanacaktır.

B.2.5. Çocuk bahçesi:

- Mülkiyeti kamu elinde olan, kamu kullanımına açık, ücretsiz olarak yararlanılan oyun alanlarıdır.

- Bu alanlarda, oyun için gerekli kentsel mobilya dışında hiçbir yapı yapılamaz.

B.2.6. Pasif yeşil alan:

- Sadece yüzey düzenlemesi yapılacak, bunun dışında hiçbir yapı yapılamayacak, ancak kullanıma yönelik kentsel mobilya (oturma elemanı, aydınlatma elemanı, çöp kutusu v.b.) konabilecek alanlardır.

B.3. Arkeolojik alanlar: Sur içi tümüyle 3. derece arkeolojik sit alanı olarak tanımlanmıştır.

B.3.1. Arkeolojik değer taşıyan anıtsal nitelikli yapı ve yapı kalıntıları:

-Planda belirlenen veya daha ilerde ortaya çıkacak her tür arkeolojik değer taşıyan yapı veya yapı kalıntısının yerinde korunması esastır. Sağlamlaştırma ve yeni işlevlendirmeye yönelik ve A.K.T.V.K.K. kararına dayalı müdahale yapılabilir.

- Bu yapılara, hazırlanacak standart form ve büyüklükte tanıtıcı levhalar dışında, hiçbir ilân, reklam v.b. öge asılamaz, yapıştırılamaz.

B.3.2. Temel kazıları: Kaleiçi'nde her türlü kazı Antalya Müzesi ve A.K.T.V.K.K. raportörleri denetiminde yapılacaktır. Kazı başlamadan önce ruhsat için başvuran kişi

veya kuruluş, kazının uzmanlar denetiminde yapılacağını, başlama tarihinin daha önce uzmanlara bildirileceğini, kazı sürecinde herhangi bir kültür varlığına rastlandığında 2863 ve 3386 sayılı yasalar, ilgili yönetmelikler, K.T.V.K.Y.K. ilke kararları ve A.K.T.V.K.K. kararları doğrultusunda hareket edeceğini taahhüt eden noterden onaylı bir belgeyi Belediye'ye verecek, aksi halde inşaat ruhsatı alamayacaktır.

B.4. Turistik kullanımlar:

B.4.1. Genel hükümler: Çeşitli nedenlerle, revizyon planının onanmasından önce "Yatırımcı Belgesi" alamayan işletmelere, bir defaya mahsus olmak üzere Belediye'ce "Vasıf Değişikliği İzni" verilir. Bu amaçla, ilgililer, planın onanmasından sonra 3 ay içinde Belediye'ye A.K.T.V.K.K. onanlı projeleriyle başvurabileceklerdir.

Revizyon planının onanmasından sonra yatırımcı belgesi almak için yapılan başvurularda, yapı tescilli kültür varlığı ise, A.K.T.V.K.K.'ca onaylı proje ile Turizm Bakanlığı'ndan belge alındıktan sonra iskân ruhsatı verilecektir. Yeni yapılarda avan proje ile Belediye onayına dayalı "Yatırımcı Belgesi" alınması yeterlidir.

B.4.2. Ev - Pansiyon: Konut işlevinin de devam ettiği yapılardır. Bunlara kullanım ruhsatı Belediyesi'nce verilir.

B.4.3. Pansiyon:

- Tamamen konaklama hizmetine tahsis edilmiş yapılardır.
- Tescilli kültür varlıklarının pansiyon olarak kullanılması halinde, bu amaçla hazırlanacak proje A.K.T.V.K.K. onayına sunulacaktır. Bu yapıların kullanımlarında "Turizm Bakanlığı, Turistik Tesislerde Aranacak Vasıflar Yönetmeliği" hükümleri geçerli olacaktır.
- Yeni yapılarda yukarıda anılan yönetmeliğe uyma zorunluluğu vardır.

B.4.4. Kamu hizmet alanı: Kamu kuruluşları veya Yerel Yönetim Birimleri tarafından, özellikle kendi personeline yönelik eğitim ve dinlenme etkinliklerinin yer alacağı tesislerdir.

B.5. Kültürel kullanımlar:

B.5.1. Kültür merkezi (KM): Bu alanlarda niteliklerine göre şu özel koşullara bağlı kalacaklardır:

KM-A:

- Yivli Minare Külliyesini oluşturan, Medrese, Hamam, Mevlevihane ve Türbeleri içeren alandır. Bu alandaki tüm yapıların, açık alan düzenlemeleri de dahil bir bütün olarak korunmaları ve kullanılmaları esastır.

- Bu alanda hiçbir yeni yapı yapılamaz.

- Bu alandaki yapıların herhangi biri veya bir bölümü, kültürel amaç dışında kullanılamaz, kiraya verilemez.

- Tüm alanı içeren 1/500 ölçekli kentsel kullanım, 1/50 ölçekli rölöve, restorasyon ve açık alan kullanımlarına ilişkin yine 1/50 ölçekli peyzaj düzenleme projeleri hazırlanıp A.K.T.V.K.K.'ca onaylanmadan uygulamaya geçilemez.

KM-B:

- Karatay Medresesi ve çevresini oluşturan alanlardır. Bu alanda 1/500 ölçekli kentsel kullanım ve 1/50 ölçekli rölöve ve restorasyon projeleri olmadan uygulamaya geçilemez.

- Alanın bir bütün olarak kullanımı esastır.

- 158 ada 3 ve 5 nolu parsellerdeki yapılar kamulaştırılınca kadar, onaylı projelerine uygun olarak turistik işlevlerini sürdürebilirler.

KM-C:

- 144 ada 2 parseldeki alandır. Bu alanda 144 ada 1 parselde bulunan yapı "Antalya Orta Eğitim Kurumları Sergi Evi" olarak kamulaştırılacak ve kullanılacaktır.

KM-D:

- Kesik minarenin bulunduğu yapı adasında gerekli temizlik ve onarım çalışmaları yapılacak, hazırlanacak projesine göre kültürel kullanım olanakları araştırılacaktır.

KM-E:

- Alanda mevcut yapının kültür merkezi olarak kullanılma olanakları araştırılacaktır.

- Yapı yıkıldığında, yerine yapılacak yeni yapı, eski yapı sınırları içerisinde kalacaktır.

- Eskisinin yerine yeni yapı yapılması halinde $E = 0.15$, maksimum yükseklik ise 6.50 m.'dir.

C. Tescilli Kültür Varlıkları

C.1. Onarımı tamamlanmış kültür varlıkları ve ruhsat almamış yeni yapılar:

C.1.1. Onarımı tamamlanmamış ve yeni işlev almış kültür varlıklarının aynı işleve devamı öngörülmüştür.

C.1.2. Uygulaması bitmiş, ancak uygulaması ile Koruma Kurulu onaylı projesi arasında farklılaşma olan ve bu nedenle iskân ruhsatı alamayan yapılar için şu yol izlenecektir:

a- Planın onaylanmasından sonra en geç bir ay içerisinde şu kişilerden oluşan bir inceleme kurulu kurulacaktır:

- Antalya Belediyesi Teknik Başkan Yardımcısı (Kurul Başkanı)
- Belediye İmar Müdürlüğü'nden 2 temsilci
- Koruma Kurulu Büro Müdürlüğü'nden 1 raportör
- Proje Grubundan 1 temsilci

b- Bu kurul projeye aykırı hususları inceleyerek ve şu sınıflamayı yapacaktır:

- Küçük müdahalelerle düzeltilebilecek yapılar
- Köklü müdahalelerle düzeltilebilecek yapılar

- Kurulca onaylı projesinde, projenin bilimsel esaslarını bozmaksızın tadilat yapılarak çözümlenecek yapılar
- Düzeltilmesi ve tadilatı mümkün olmayan yapılar
- c- Hazırlanacak rapor A.K.T.V.K.K.'na sunulacak ve her yapı için yeni bir karar alınacaktır.

C.2. Onarılabak Kùltür Varlıkları:

C.2.1. Bakım ve basit onarım:

C.2.1.1. Tanım: Bakım ve basit onarım, yapının ömrünün uzamasını sağlayacak badana, boya, sıhhi ve elektrik tesisat onarımı gibi işlemlerdir. Burada K.T.V.K.Y.K.'nın 10 sayılı ilke kararında yazılı esaslara da uyulacaktır.

C.2.1.2. Yöntem: Bakım ve basit onarımın yapılacağı yapının Koruma Kurulu'na gerekli görüldüğü hallerde rölövesi ve fotoğraf albümü hazırlanacak, yapılacak tüm müdahaleler rölöve üzerinde işaretlenecektir.

Proje Belediye'ye tevdi edilerek, onarım sonucunda, Belediye yapılan müdahaleleri rölöve ve fotoğraflarla karşılaştırarak kontrol edecek, sonucu Koruma Kurulu'na intikal ettirecektir.

C.2.1.3. Müdahale biçimleri: Bakım ve basit onarımda sadece şu müdahaleler yapılabilir:

- Taşıyıcı sisteme müdahale edilmeyecektir.
- Bozulan veya işlevini yitiren mimari elemanlar (kapı, pencere, döşeme, sıva v.b.) aynı boyut, form ve detayla ve özgün malzeme aynen kullanılarak yenilenenecektir.
- Özgün malzemenin artık üretilmemesi halinde, yeni malzeme kullanılabilir, bu yeni malzeme, renk, doku, form ve görünüş olarak özgün malzemeyle uyumlu olacaktır.
- Yenilenecek kaplama ve malzemelerde renk uyumu esastır.

C.2.1.4. Basit onarım işlemleri tamamlandığında, mevcut proje ve fotoğraflarla karşılaştırılacak, uygun işlem yapılmışsa Belediye'ce ruhsat verilecektir.

C.2.2. Konfor koşullarının gerektirdiği müdahaleler: Gerek mevcut işlevin devamı gerekse yeni bir işleve dönüşmesi sürecinde, yapıda gerekecek ve kullanıcının sağlıklı yaşamasını sağlayacak banyo, mutfak, W.C. eklemesi veya mevcutların köklü müdahalelerle yenilenmesi basit onarımın dışında sayılır. Bunlar için rölöve ve restorasyon projesi hazırlanacak ve Koruma Kurulu'ndan onay alınacaktır.

Bu uygulamalarda, yeni teknoloji ve malzeme kullanılabilir, taban alanı 12m²'yi aşmayan iki katlı yeni kitle eki getirilebilir. Ancak tüm müdahalelerin, yapının kitle, form ve malzemesiyle görsel uyum içinde olması esastır. Bu husus C.2.3. bölümündeki tüm müdahale biçimlerinde geçerlidir.

C.2.3. Yeni müdahale biçimleri:

C.2.3.1. Aynen korunacak, sadece bakım ve basit onarımı ile yetinilecek yapılar: Daha önceki bakım ve basit onarım kuralları burada geçerlidir.

C.2.3.2. Aynen korunacak, esaslı onarım gerektiren yapılar: Bunlar yapısal durumu, malzemesi v.b. nedenlerle basit onarımın ötesinde müdahale gerektiren yapılardır.

Müdahalelerde şu ilkelere uyulacaktır:

- Rölöve ve restorasyon projesi hazırlanacaktır.
- Uygulama ilkelerinde evrensel onarım kuralları geçerlidir.
- Öncelikle özgün yapının sürekliliğinin sağlanması ilke olarak benimsenmeli ancak kaçınılmaz zorunluluklar karşısında yenilenme veya değiştirme yoluna gidilmelidir.
- Geleneksel yapı malzemesinin kullanılması, özgününden ayırılması esas olmalıdır.
- İç ve dış mimari elemanların değiştirilmesi ve yenilenmesi ancak yapının korunması ve kurtarılmasında çok önemli olduğu takdirde gerçekleştirilebilir.

C.2.3.3. Yıkmadan, dış cepheleri korunarak, iç tasarımında kullanım ve konfor koşullarının gerektirdiği müdahaleler yapılabilecek yapılar:

Müdahale ilkeleri şunlardır:

- Rölöve, restitüsyon ve restorasyon projesi hazırlanacaktır.
- Cephede restitüsyon projesinden gelen bilgiler ışığında değişiklik yapılabilir.

İçteki değişmelerde şu hususlara dikkat edilecektir:

- İç tasarımın değişmişlik derecesi
- Dönem eklerinin, iç düzene getirdiği yeni kullanım alanları
- Yeni kullanımın gerektirdiği kullanım alanları
- İçteki müdahalelerde ancak yapısal durum elvermediğinde çağdaş teknik ve malzeme kullanılabilir. Bu durumda özgün ve yenilemeler birbiriyle uyumlu ancak ayırtedilebilir nitelikte olmalıdır.

C.2.3.4. Dış cephesi yıkılmadan aynen korunacak, içte her türlü değişiklik yapılabilecek yapılar:

Burada şu koşullar aranacaktır:

- Rölöve, restorasyon projesi hazırlanacaktır.
- İç plan düzeni izlenemeyecek kadar özelliklerini yitirmiş olmalıdır.
- Ana iç taşıyıcı sistem niteliğini koruyorsa muhafaza edilebilir.
 - Özgün ve kullanım niteliğini yitirmemiş kapı, pencere, tavan v.b. mimari elemanlar, yeni düzenlemede özgün yerlerinde korunmalıdır (Bu husus rölöve üzerinde işaretlenecektir).
- Cephede restitüsyon projesinden gelen bilgiler ışığında değişiklik yapılabilir.
- İçte yapılacak değişikliklerde, çağdaş teknik ve malzeme kullanılacaktır.

C.2.3.5. Cephelere uyularak tümü yenilenebilecek yapılar:

Burada şu koşullar aranacaktır:

- Rölöve, restorasyon projesi hazırlanacaktır.
- Yapının taşıyıcı sistemi, mimari elemanları ve malzemesi, onarılamayacak düzeyde bozulmuş, niteliğini yitirmiş veya yokolmuştur. Yapının ömrünün

uzatılması, belki sağlamlaştırma metodlarıyla mümkün olmakla beraber, kullanıma olanak sağlamayacağı için geçerli değildir.

- Yeni uygulamada, eski plan tasarımına uyulması gerekmez.
- Yapıda bulunan kapı, pencere, tavan, merdiven korkuluğu, tepe penceresi v.b. mimari elemanlardan yeniden kullanılabilir nitelikte olanlar özgün yerlerinde kullanılacaktır.
- Yeni yapı, eskisi ile aynı taban alanına oturacaktır. Ancak yıkılmadan önce yapıya eklenmiş niteliksiz ve herhangi bir dönemi simgeleyen ekler yeni uygulamada gözönüne alınmayacaktır.
- Cephede restitüsyon projesinden gelen bilgiler ışığında değişiklik yapılabilir.
- Çağdaş teknoloji ve malzeme kullanılabilir. Bu durumda yapının özgün malzeme özellikleri yansıtılacaktır.

C.2.3.6. İç ve dış düzeni aynen korunacak, tümüyle yenilenebilecek yapılar:

Burada şu koşullar aranacaktır:

- İç ve dış tasarım ilke ve elemanlarında değişiklik yapılamaz. Cephelerde restitüsyon projesinden gelen bilgiler ışığında değişimler olabilir.
- Geleneksel teknoloji ve malzeme kullanılabilir. Bu durumda yapının özgün malzeme özellikleri yansıtılacaktır. Ancak konfor koşullarının gerektirmesi halinde, çağdaş elemanlar (mutfak, W.C., banyo) kullanılabilir.
- Yapıda bulunan kapı, pencere, tavan, merdiven korkuluğu, tepe penceresi v.b. mimari elemanlardan yeniden kullanılabilir nitelikte olanlar, rölöve üzerinde işaretlenecek ve yeni tasarımda değerlendirilecektir.

C.3. Özel proje (ÖP):

C.3.1. Sadece bir cephesi kalmış ve başka hiçbir bilgi ve belgesi olmayan ya da mevcut belgeler yeniden yapılmasına olanak sağlamayan yapılarda, bu cephe korunarak özel proje ile çağdaş bir tasarım getirilir. Bu tasarım, eski yapının oturma alanını aşamaz.

C.3.2. Varlığı bilinen, restitüsyon projesi hazırlanmasına olanak sağlayacak kadar bilgi ve belgeye sahip yapılar, bu belgelerin elverdiği oranda yeni inşaat hakkı alır.

C.3.3. Verilerin yeni bir yapı oluşturmaya olanak sağlamaması halinde, yokolan kültür varlığı alanı ve yüksekliği içinde plandaki koşullara göre yeni inşaat hakkı verilir.

C.3.4. Mevcut bazı tescilli kültür varlıkları daha önce belirlenen 6 müdahale grubuna girmemektedir. Bu nedenle bu yapılar özel olarak projelendirilecektir.

C.3.5. Konumu, anıtsal yapılarla ilişkileri v.b. nedenlerden dolayı özel olarak projelendirilmesi gereken yeni yapı parselleri için özel proje istenecektir.

C.3.6. Özel proje gerektiren tüm parsellerde her türlü onarım, işlev değişikliği, yeni yapılaşma v.b. inşai ve fiziksel müdahale için A.K.T.V.K.K. kararı alınmadan uygulamaya geçilemez.

C.4. Rölöve ve Restorasyon projesi hazırlama esasları: Tescilli kültür varlıklarının rölöve, restorasyon ve yeni kullanım projelerinin hazırlanmasında aşağıda belirlenen teknik şartlara uyulur.

C.4.1. Genel hususlar: Rölöve, restitüsyon, restorasyon ve yeni kullanım projeleri her aşamada ayrıntılı raporları ve fotoğraf albümleri içerecektir.

Yapının niteliğine ve yapılacak müdahaleye göre projelerin ölçek ve niteliğinde değişiklik yapılabilir.

C.4.2. Rölöve:

- 1/200 vaziyet planı (Parsel, korunması gerekli bahçe niteliğini taşıyorsa, ağaç rölöveleri işlenecektir)
- Tüm kat planları (1/50)
- Tüm cepheler (Bitişik olmayan) (1/50)

- En az 2 kesit (1/50) (Yapının niteliğine göre Koruma Kurulu'nca daha fazla kesit istenebilir)
- Tavan planları (1/50)
- Döşeme planları (1/50)
- En az 2 tipik yerden 1/20 ölçekli cephe, plan ve kesit içeren sistem detayı (Bu çizimlere malzeme isimleri yazılacaktır)
- Özgün mimari ve süsleme elemanları 1/10, 1/5, 1/1 ölçekli olacak, tipik öğeleri içerecektir.

C.4.3. Rölöve analiz raporu:

- Yapının fiziksel tanımı
- Strüktürel durum
- Yapı teknolojisi ve malzeme kullanımı
- Bozulmalar, deformasyonlar
- Temel, taşıyıcı eleman, dolgu elemanları, kaplama elemanları, üst örtü elemanları v.b. ilişkin tanımlar ve bunlarla ilgili sorunlar (Bu bilgiler, rölöve üzerinde olabildiğince gösterilecektir)

C.4.4. Rölöve analizi:

- Yapıya çeşitli dönemlerde yapılan müdahaleler
- Yapıda bugün olmayan özgün elemanların izleri
- Korunması gerekli nitelikteki dönem ekleri

C.4.5. Tarihsel ve tipolojik araştırma:

C.4.6. Restitüsyon projesi:

- Vaziyet planı (1/500 veya 1/200)
- Tüm kat planları (1/50)
- Tüm cepheler (1/50)
- En az 2 kesit (1/50)

- Tavan planları (1/50)
- Döşeme planları (1/50)
- Özgünlüğünü yitirmişse, 1/20 ölçekli restitüe edilmiş sistem detayı veya detayları
 - Özgünlüğünü yitiren mimari eleman ve süsleme elemanlarının 1/10, 1/5, 1/1 restitüe edilmiş detayları

C.4.7. Restitüsyon analizi: Restitüsyon projesi üzerinde, rölöveden farklı olarak oluşturulan her elemanın, hangi kaynağa göre yenilendiği ve bu kaynağın güvenilirlik derecesi ayrı göstergelerle belirlenecektir.

C.4.8. Restorasyon projesi:

- Rölöve ve restitüsyon projelerinde belirlenen çizimler aynen hazırlanacaktır. Bu çizimlere ek olarak onarım müdahalesi ve yeni kullanımın anlaşılmasında kolaylık sağlamak üzere yeteri kadar onarım ve yeni imalat detayları verilecektir.

- Müdahale biçimleri: Onarım sürecinde, hangi mekâna, mimari elemana ve süsleme elemanına, nasıl müdahale edileceği belirlenecek ve bu hususlar değişik göstergelerle projeye işlenecektir (Aynen korunacak elemanlar, yenilenecek elemanlar, tamamlanacak mekân ve elemanlar gibi).

- Yeni kullanımın gerektirdiği müdahaleler

Kültür varlığının yeni bir kullanıma tahsis edilebilmesi için gerekli değişme ve uyarlamaların nasıl yapılacağı kullanılacak yeni mimari elemanların yapım teknolojisi ve malzemesi bu bölümde ayrıntılı olarak belirlenecektir.

C.4.9. Kullanıma yönelik projeler: Yapının gerek özgün kullanımının devamı gerekse yeni bir kullanıma tahsisine yönelik olarak sıhhi tesisat, ısıtma, aydınlatma v.b. teknik müdahalelerin ilkeleri bir raporla belirlenecek, gereken hallerde, proje üzerinde gerekli referanslar verilecektir.

Bu bölümde, çağdaş anlayışla tasarlanan projelerin yapıya uyarlanması sürecinde gerekli detaylar restorasyon projesinin doğal ekleri olarak kabul edilmektedir.

Ayrıca yapının mevcut durumu ile restitüsyon projesinin güvenilirlik derecesine bağlı olarak restorasyon ilkelerinin ve fiziksel müdahale biçimlerinin ayrıntılı olarak ortaya konduğu bir rapor hazırlanmalıdır.

C.4.10. Projelerin hazırlanmasında izlenecek yöntem:

C.4.10.1. Rölövelerin doğruluğu Belediye tarafından onaylanacaktır. Bu onay olmadan, projeler Koruma Kurulu'nun onayına sunulmayacaktır.

C.4.10.2. Restorasyon ve yeni kullanım projelerini hazırlayanlarda şu koşullardan en az bir tanesi aranacaktır:

- Koruma konusunda uzmanlık eğitimi görmüş olmak.
- Benzeri bir projeyi hazırlamış ve ilgili Koruma Kurulu'ndan onaylatmış olmak.
- Koruma konusunda hizmet veren kamu kurum ve kuruluşlarda, proje ve uygulama hizmeti yapmış olmak.
- Koruma konusunda eğitim veren akademik kuruluşlarda öğretim elemanı olmak.

D. Kültür Varlığı Niteliğinde Olmayan Mevcut Yapılar

D.1. Yapı stoku olarak değerlendirilecek yapılar: Bu parsellerdeki yapılar ekonomik ömürlerini yitirmedikleri sürece yeni yapı hakkı alamayacaklardır.

Bu yapılarda cephe ve plan tadilat istemleri kabul edilemeyecek ancak konfor koşullarının gerektirdiği müdahaleler ile basit onarım yapılabilir.

Bu yapılara ticari bir işlev verilemez. Bu amaçla belediye veya başka kurumlara yapılacak başvurular değerlendirilmeyecektir.

D.2. Belirlenen koşullara göre, mevcut yapının yıkılıp, yeni yapılacak parseller (Y): Mevcut yapı günümüz yaşam biçimine ve konfor koşullarına hiçbir şekilde uymaması, kullanılabilme olanağının en alt düzeyde kalması, yapısal durumunun

yenileme gerektirmesi halinde, yıkılıp yenilenebilecek ve parsel listelerinde belirlenen koşullara uyacaktır. Yapıların mevcut durumları alabilecekleri yeni haktan daha fazla olsa bile yeni yapı yapmak istediklerinde planda belirlenmiş hususlara uyacaklardır.

E. Yeni Yapılaşmayla İlgili Hususlar

E.1. İlke: Yeni yapılaşmada, bazı hususları belirleyip, tasarımın şekillenmesi için proje müellifinin gerekli etüdleri yapması ilke olarak benimsenmiştir.

E.2. Kararlar:

E.2.1. 100m²'den küçük ve çevresindeki diğer parsellerle tevhid olanağı olmayan parsellerde konut olarak yapı yapılamaz. Bu parsellerde, geleneksel tasarımla uyumlu biçimde, 4.50 m. yüksekliğini geçmeyen, perakende ticaret amaçlı yapı yapılabilir. Bu yapılar için E max.= 0.80'dir.

E.2.2. Parsel büyüklüğü ne olursa olsun yapı oturma alanı 100 m²'yi ve parsel için belirlenen taban alanı katsayısını geçemez. Bu bir çift sınırlamadır.

E.2.3. İfraz yapılamaz. Ancak Kaleiçi'nin değerlendirilmesi ve sağlıklılaştırılmasına yönelik kamu alanları ve yatırımları için Koruma Kurulu'ndan projesiyle birlikte karar alınarak ifraz yapılabilir.

E.2.4. Bir parselde (kültür varlığı veya yeni yapı parseli) birden fazla yapı yapılabilir. Bu parsellerde üç tür uygulama yapılabilir:

E.2.4.1. İskan edilebilir yapı hakkı alacak parseller Y(Y) ve D(D):

- İkinci yapı parselde ayrı olarak inşa edilecektir.
- Maksimum yükseklik 6.00 m.'dir.
- İkinci yapının parseldeki konumu etüdle belirlenecektir.
- Her iki yapının tabandaki toplam oturma alanı maksimum 160 m²'dir.

E.2.4.2. Servis yapısı hakkı alacak parseller Y(M) ve KV(M):

- İskan edilemezler.
- Maksimum yükseklik 3.00 m.'dir.
- Parseldeki ana yapının işlevinin ayrılmaz bir parçası olarak kullanılırlar.
- Bulundukları parselin alanının %10'unu aşamazlar. Maksimum taban alanı 30 m²'dir.

E.2.4.3. İskan edilebilir yapı hakkı alacak taşınmaz kültür varlığı parselleri KV(Y):

- Parseldeki yeni yapının yeri, parsel ölçeğindeki etüdle belirlenecektir.
- Maksimum yükseklik 6.50 m.'dir.
- Yeni yapının tabandaki oturma alanı, mevcut kültür varlığının tabandaki oturma alanını, bu alan 80 m²'den fazla ise 80 m²'yi geçemez.

E.2.5. Bodrum kat yapılamaz.

E.3. Yeni yapılaşmanın projelendirilmesinde izlenecek yöntem:

Bir parselde yeni yapı yapmak isteyen proje müellifi şu yolu izleyecektir:

- a- Plan kararlarında belirlenen ana koşullara uyulacaktır (tevhid, genel TAKS v.b.).
- b- Eğer parselin bulunduğu yapı adasında, bulundukları yapı adası kenarı boyunca veya arka ve çapraz komşu parsellerde tescilli kültür varlığı veya Kurul kararıyla yapılmış yeni yapı varsa:
 - b1- Bu belirtilen parselleri içeren ve mekândaki her türlü yapı, ağaç, kuyu, avlu duvarı v.b. elemanı belirten 1/500 veya 1/200 ölçekli ada plan etüdü hazırlanacak ve parseldeki öneri yapılaşma bu etüdde belirtilecektir.
 - b2- Sözkonusu parselin yer aldığı yapı adası cephesi ile bu cephenin baktığı karşı ada cephesinin 1/500 ve 1/200 ölçekli cephe etüdü hazırlanacak ve bu etüdde öneri bina belirtilecektir.
- c- Eğer bulundukları yapı adasında (yukarıda tanımlanan konumlarda) herhangi bir kültür varlığı yoksa planda belirlenen ana yapılanma koşulları doğrultusunda yine aynı etüdler hazırlanacak, bu esnada komşu adalardan örneklemeler yapılacaktır.

d- Proje müellifi bu etüdleri yaparken şu hususları gözönüne tutacaktır:

- Adadaki dolu-boş oranı
- Mevcut yapıların parselde oturma biçimi
- Yapı adasındaki ve komşu adalardaki gabariler
- Bulundukları yapı adası ve komşu yapı adalarındaki geleneksel yapıların kitle, cephe ve form düzenlemeleri
- Çevredeki geleneksel yapıların malzeme etüdü
- İşlev şeması, mimari proje ve bunun parsel içerisinde nasıl çözümlendiği
- Müştemilatla ilgili etüdler

e- Bu etüdlere Belediye'den ön izin alınacaktır.

f- Ön izinden sonra 1/50 ölçekli tatbikat projeleri ve gerekli mühendislik projeleri hazırlanacak, bu projelerde ön izin için verilen projeler arasındaki uygunluğu Belediye'ce onaylanacak ve gerekli ruhsat verilecektir.

E.4. Mimari biçimlenme :

- Çatı katı, çekme kat yapılamaz.
- Temiz kat yüksekliği en az 2.70 m.'dir. (Tek katlı ticaret işlevi alacak yapılarda bu koşul aranmaz)
- Kot alma noktası, ön cephe orta noktasıdır.
- Subasman kotu, +0.50 m.'yi geçemez.
- Saçak altına kadar maksimum yükseklik +6.50 m.'dir.
- Düz çatı yapılamaz. Örtü alaturka kiremittir. Çatı meyili %33'ü aşamaz.
- Çatı içi mekânı iskan edilemez. Birinci katla beraber kullanılabilir. Çatı örtüsünde pencere açılmaz.
- Yol cephesinde açık çıkma yapılmaz.
- Zemin kattan sonra kapalı çıkma yapılabilir. Bu çıkmlar yapı alanına katılır.
- Her katta 6 m²'den fazla aydınlık, ışıklık, havalandırma v.b. boşluklar kat alanı katsayısı içinde sayılır.
- Meyilden dolayı kat kazanılamaz.
- Pencere ve kapılarda, 1/1.5 ve 1/2 oranları tavsiye edilen oranlardır.
- Zemin kat yüzeyleri, yerel taş duvar örgü sistemine uyması koşuluyla sıvanmayabilir. Birinci kat yüzeyleri mutlaka sıvanacaktır. Renk serbesttir.

- Pencere açılan cepheler, parsel sınırına 3.00 m.'den fazla yaklaşamaz.

E.5. Daha önce çeşitli kurulların kararlarıyla onaylanmış projesine uygun olarak onarım veya yeni yapı yapan malikler, bu yapılarda değişiklik ve onarım istedikleri takdirde bu plan kararlarına uygun olarak hazırlayacakları değişiklik projeleri ile yine A.K.T.V.K.K. kararı almak zorundadırlar.

F. Korunması Gerekli Bahçe Ve Ağaçlar

- Bu bahçeler (planda aksine bir kullanımı ve karar gelmediği takdirde) ifraz edilemezler.

- Bu planlarda herhangi bir yeni yapılaşma, avlu ve bahçe düzenlemesi yapılacağı zaman parseldeki yapıları da içeren 1/200 ölçekli ağaç rölövesi ile getirilmek istenen yeni müdahalenin de yer aldığı bir proje hazırlanacak ve Koruma Kurulu'ndan izin alınacaktır.

- Bu alanlarda (plan üzerinde işaretlenmiş ya da işaretlenmemiş) tüm ağaçlar izin alınmadan kesilemez.

G. Çeşitli Hususlar

G.1. Genel:

G.1.1. Koruma İmar Planı ve Plan kararlarını uygulamada tereddüde düşülen hususlarda plan müellifinin yazılı görüşü alınır.

G.1.2. Bu plan ve eklerinin onanmasıyla, bu plandan önceki tüm plan hüküm ve kararları, yönetmelikler, bu planla ilgili olarak G.E.E.A.Y.K., K.T.V.K.Y.K., Bölge Kurullarının ve Koruma Kurullarının almış oldukları kararlar ortadan kalkar. Kurullarca 1.2.1991 tarihinden önce onanmış restorasyon ve yeni yapılaşma projeleri bu hükmün dışındadır.

G.2. Alan ölçeğinde:

G.2.1. Plan onama sınırları içinde (Planda ve plan kararlarında belirlenenler dışında) büfe, satış yeri, otopark v.b. tesisler geçici, sökülebilir nitelikte dahi olsa, A.K.T.V.K.K. kararı alınmadan yapılamaz.

G.2.2. Elektrik dağıtımını sağlayan trafolar, planda belirlenen yerler dışında inşa edilemez. Bu cihazların bulundukları çevreyle uyumlu bir yapı içinde yer almalarını sağlayacak mimari proje, planın onanmasından itibaren 2 ay içinde Belediye'ce hazırlanacak ve A.K.T.V.K.K. onayına sunulacaktır.

G.2.3. Plan onama sınırları içinde, Kaleiçi'nin geleneksel görünümünü bozan, tescilli her türlü kültür varlığına fiziksel zarar veren her türlü tabela, afiş, reklam panosu v.b. elemanlar en kısa sürede kaldırılacak yerlerine Belediye'ce öngörülen form, ölçü ve nitelikte elemanlar hazırlanacaktır.

G.3. Yapı ölçeğinde:

G.3.1. Yapılar parselin en az bir cephesine bitişik yapılır. Yol cephesi 6 m.'den küçük parseller bu hükmün dışındadır.

G.3.2. Ön bahçeli yapı yapılamaz. Yol cephesi 6 m.'den küçük parseller bu hükmün dışındadır.

G.3.3. Birden fazla yapı bulunan parsellerde, ana yapı (veya tescilli kültür varlığı) dışındaki yapı veya yapıların yıkılması halinde bu yapı veya yapılar yeniden yapılamaz. Planda 2 yapı hakkı alacağı belirlenen parseller bu hükmün dışındadır.

G.3.4. Tescilli kültür varlığı niteliğindeki sivil mimarlık örneklerinde hiçbir şekilde gabari değişikliği yapılamaz. Ancak müdahale türü 5 ve 6 olan yapılarda, yapının cephe aldığı yol herhangi bir nedenle yükselmiş ve yapının özgün giriş kapısı eşik kotu, yol kotu altında kalmışsa, yeniden yapım sürecinde, eşik kotu, yol kotu ile aynı düzeye getirilir.

G.3.5. Tehlike yaratacak şekilde mal-i inhidam olan tescilli kültür varlıkları bu gerekçeyle yıkılamaz. Bu yapılar için, Belediye denetiminde mal sahipleri gerekli önlemleri alır, konu A.K.T.V.K.K.'na iletilir ve alınacak karara göre işlem yapılır.

G.3.6. Anıtsal nitelikte tescilli kültür varlıkları ile sur ve burçlara yapışık yeni inşaat yapılamaz.

Tescilli kültür varlıklarının onarım veya yeniden yapımı bu hükmün dışındadır.

G.3.7. Plan onama sınırları içinde iş makinası ve patlayıcı madde kullanılarak yıkım ve kazı yapılamaz.

G.4. Eleman ölçeğinde:

G.4.1. Güneş enerjisi ile sıcak su üreten sistemlerin hiçbir elemanı, çatı mahyalarının oluşturduğu silüetin ve çatı yüzeylerinin üzerinde yer alamayacaktır. Paneller çatı eğimi içinde çözülecektir.

G.4.2. Mevcut ve geleneksel teknikle yapılmış bahçe ve avlu duvarlarının yıkımı A.K.T.V.K.K.'nın iznine bağlıdır.

Bahçe duvarlarının onarımında geleneksel malzeme ve teknik kullanılacaktır. Yeni bir bahçe duvarı inşa edileceği zaman sistem kesiti hazırlanarak Belediye'den izin almak zorunludur.

G.4.3. Bahçe ve avlu içindeki kuyular aynen korunur. Yeni yapılaşma ile kaldırılamazlar.

BÖLÜM 5. P (HAKKI MİSİSTRELİ EVİ) VE U (TEKELİ EVİ) YAPILARININ TANIMI

5.1. Konum ve Tarihçe

Çalışma alanı kuzeybatı yönünde şu an sokak olma özelliğini yitirmiş olan Dizdar Hasan sokak, kuzeydoğu yönünde Merdivenli sokak, güney ve güneydoğu yönlerinde yüksek sur duvarları, batı yönünde ise başka bir yatırımcının sorumluluğu altında bulunan, 1974 yılında İ,J,K,S,T olarak kod isimleri verilmiş bugün mevcut olmayan yapıların oturduğu parsellerle sınırlandırılmıştır (Bkz. Rölöve: P1 Vaziyet Planı). Tez kapsamına giren P (Hakkı Misistreli Evi) ve U (Tekeli Evi) binaları bu alanın güney yönünde, sur duvarlarına yakın bir konumda yer almaktadırlar. P binasının güneydoğu yönündeki yüksek sur duvarları, yapının güney noktasında dönüş yaparak yapının güneybatı yönünde de devam etmektedir. U binasının güneyinde de daha alçak bir kotta bu sur duvarının onarım görmüş devamı bulunmaktadır. P binasının güneydoğu ve güneybatı cepheleri ile U binasının güney cephesi Antalya Yat Limanı'nı gören güzel manzaraya sahiptir. Yapılar geleneksel yapım tarzları ve konumları açısından Kaleiçi'nde çok özel bir yere sahiptirler.

Kesin yapım tarihleri ve ustaları bilinmemekle beraber kullanılan malzemeler ve detaylardan 19 yy., geç Osmanlı dönemi yapıları oldukları anlaşılmaktadır. Cengiz Bektaş; Antalya Kaleiçi'ndeki tüm evlerin Rum ustalar tarafından yapıldığını ileri sürmektedir [21,s.122]. P ve U binalarında Türk geleneklerinden farklı süsleme detaylarının bulunması bu savı güçlendirmektedir.

5.2. Genel Özellikleri

5.2.1. P Binası

Hakkı Misistreli Evi olarak tanınan bu yapı, Osmanlı dönemi L sofalı plan şemasından, U sofalı plan şemasına geçiş dönemine aittir. Yapı konum itibarıyla Antalya Kaleiçi'nin en güzel yerinde, surların hemen gerisinde, bir ara kat ve iki kattın oluşan bir yapıdır. Yapıya giriş, Merdivenli Sokak'taki bir kapıdan sağlanmaktadır (Bkz. Rölöve: P1 Vaziyet Planı). Bu kapıdan, önce bahçeye sonra eve ulaşılmaktadır. Yapı, ortasında bir sarmıcı bulunan orta avlusu, çakıl döşemeli taşlığı ve taşlıktaki üst kat sofasını taşıyan ahşap dikmeleri ile karakteristik bir Antalya evi özelliği sergilemektedir.

Yapının zemin kat beden duvarları taştandır. Bu taş duvar, yapının güneybatı ve güneydoğu cephelerinin bir kısmında 1. katta da saçak seviyesine kadar devam etmektedir. 1. kat duvarları bu taş duvarlı kısımlar dışında tamamen ahşap iskelet üzerine oturtulmuş ve bağdadi tekniğiyle inşa edilmiştir.

Yapının 1. katında güneydoğu cephesinde iki, güneybatı cephesinde bir cumbası vardır. Yapı üzeri, ahşap kırma çatıyla örtülerek, çatı alaturka kiremitle kaplanmıştır. Yapının güneybatı cephesindeki taş duvarlı kısmının zeminden saçak seviyesine kadar tamamen yıkılmış olması nedeniyle acil bir onarıma ihtiyacı vardır.

5.2.2. U Binası

Tekeli Evi olarak anılan bu yapı, 19. yy. yapısı olup iç sofalı plan şemasına sahiptir. Güney cephesi tamamen Antalya Yat Limanı'na bakan yapıya ulaşım aynı parseli paylaştığı Tekeli Konağı'nın Dizdar Hasan Sokağı'na bakan cephesi üzerindeki kapıdan sağlanmaktadır (Bkz. Rölöve: P1 Vaziyet Planı). Yapı iki katlı, kare planlı ana binayla, bu binanın batı cephesine eklenen tek katlı müstemilâttan oluşmaktadır (Foto B.166, B.167).

Ana binanın zemin kat iç ve dış duvarları, 1. kat doğu ve batı cepheleri tamamen taştandır. 1. kat ahşap karkas sistemde inşa edilmiştir. Yapının doğu ve batı cepheleri sağırdır.

Yapıya giriş, kuzey cephesinin orta aksından sağlanmaktadır. Antik Yunan tapınaklarını andıran simetrik giriş cephesi (Foto B.165) ve plan özellikleriyle yapı Kaleiçi geleneksel sivil mimarlık örneklerinden farklıdır.

Yapı ahşap kırma çatılıdır ve alaturka kiremitlerle örtülmüştür. Yapının doğu cephesinin orta kısmındaki taş duvar, zemin kat bitimine yakın bir kottan saçak kotuna kadar tamamen yıkılmış durumdadır (Foto B.176). Bu nedenle yapının bu kısmındaki çatıda çökme başlamıştır (Foto B.177). Müstemilat kısmının batı cephesindeki taş duvar da yıkılarak, bu kısmın çatı örtüsünün çökmesine neden olmuştur (Foto B.186).

5.3. Ayrıntılı Tanımları

5.3.1. P Binasının Ayrıntılı Tanımı

5.3.1.1. P Binasını Oluşturan Öğeler

5.3.1.1.1. Avlu (Bkz. Rölöve: P2 Zemin Kat planı)

Yapının kuzeyinde yer alan avlu, güneydoğu ve güneybatı yönlerinde taşlıkla (Foto B.1, B.2), kuzeybatı yönünde ise yapının uzantısı olan duvar kalıntıları (Foto B.3, B.4) ile sınırlıdır. Avlunun kuzeybatı yönünde yer alan bu duvar kalıntılarının, yapının eski fotoğraflarından (Foto B.152, B.153, B.154) ve O.D.T.Ü. tarafından 1974 yılında yapılan rölövelerinde (Şekil C.1, C.2, C.5, C.9) görülen iki katlı ek kısmının, zemin kat dış duvarları olduğu bilinmektedir. Avlu zemini, ince çakılla karışık topraktır. Zeminin taşlıkla sınırlanan güney köşesinde, 60 cm. yarıçapında çeyrek daire şeklinde bir alan farklı tonlardaki düzgün çakıllarla döşenmiş ve kesme taşlarla sınırlandırılmıştır (Foto B.5, B.6).

5.3.1.1.2. Sarnıç (Bkz. Rölöve: P2 Zemin Kat Planı)

Avlunun güneydoğu yönünde taşlık sınırından 108 cm., güneybatı yönünde taşlık sınırından 143 cm. içerde 200 x 200 cm. boyutlarında beton bir kaide bulunmaktadır. Bu kaide üzerinde 42 cm. çapında, dış ölçüleri 70 x 71 cm. olan, 64 cm. yüksekliğindeki beton sarnıç yer almaktadır (Foto B.6, B.7). Eski fotoğraflardan (Foto B.155) yuvarlak bir kapağı olduğu anlaşılan sarnıcın kapağı bugün mevcut değildir ancak kapağın menteşe ve kilit halkası yerinde durmaktadır (Foto B.8).

5.3.1.1.3. Zemin Kat (Bkz. Rölöve: P2 Zemin Kat Planı, Rölöve: P5 Zemin Kat Döşeme Planı, Rölöve: P6 Zemin Kat Tavan Planı)

Zemin kat, yapının kuzey yönüne yerleştirilen L plan şemalı taşlık ve taşlığın güneydoğu yönünde yer alan P1 ve güneybatı yönünde yer alan P2, P3, P4 nolu mekanlardan oluşmaktadır. Bu mekanlara, taşlığa açılan kapılardan ulaşılmaktadır.

5.3.1.1.3.1. Taşlık

L plan şemalı taşlığın avlu sınırlarında 40 cm. çapında, 30 cm. yüksekliğinde taş kaideler üzerine oturtulan, 25 cm. çapında, 5.00 m. yüksekliğinde beş ahşap dikme yer almaktadır (Foto B.2, B.9). Bu ahşap dikmeler 1. kat sofasını taşımaktadırlar.

Taşlığın kuzeybatı yönüne, 1. kata çıkan üç kollu bir merdiven yerleştirilmiştir (Foto B.10). Merdivenin ilk ve ikinci kollarındaki basamakları yıkılmıştır. Basamak hizaları, taşlığa bakan duvar üzerindeki izlerden anlaşılmaktadır (Foto B.11, B.12). Merdivenin ilk sahanlığı çökmek üzeredir. İkinci sahanlığında bir kapı kasası mevcuttur (Foto B.13). Bu sahanlığın döşemesi mermerdendir (Foto B.14) ve sahanlık bitiminden itibaren ara kata ve 1. kata çıkan ahşap basamaklar başlamaktadır (Foto B.15). Merdivenin ilk ve ikinci sahanlığı kesme taştan yapılmış bir duvarla taşınmaktadır. Bu duvarın taşlığa bakan güneydoğu kısmına bir lambalık (Foto B.16), kuzeydoğu kısmına sahanlık altını kullanmak amacıyla bir kapı yapılmıştır (Foto B.17).

Binanın daha geç bir dönemde taşlığa yapılan bir duvarla ikiye bölünerek (Foto B.18) farklı aileler tarafından kullanılması nedeniyle taşlığın kuzeydoğu yönüne, 1. kata çıkan ikinci bir merdiven yapılmıştır (Foto B.19). Taşlıktaki izlerden, eski fotoğraflardan (Foto B.151, B.155) ve 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerden (Şekil C.1, C.3, C.6) anlaşıldığı üzere bu merdiven de üç kolludur. Merdivenin son kolundaki ahşap basamakları ve taşlık döşemesi üzerinde duran beton ilk basamağı (Foto B.20) dışında bugün diğer basamakları mevcut değildir.

Taşlık zemini farklı tonlarda, düzgün çakıllarla özenle döşenerek, desenler oluşturulmuştur. Taşlık bitiminde çakıl döşeme, 20 x 52 cm. boyutlarında kesme taşlarla sınırlandırılmıştır (Foto B.9). Tavanda 1. kat sofasının döşeme kaplamaları ve taşıyıcı ahşap kirişleri görülmektedir (Foto B.21).

5.3.1.1.3.2. P1 Mekanı (Oda)

Taşlığın güneydoğu cephesindeki 121 x 260 cm. boyutlarında bir kapı boşluğundan (Foto B.22, B.23) girilen P1 mekanı oda olarak kullanılmıştır. Mekana girişte döşeme kotu, taşlık kotuyla aynı olup güneybatı duvarından 220 cm. içerde döşeme 13 cm. yükseltilmiştir. 425 x 790 cm. boyutlarındaki mekanın tavan yüksekliği, yükseltilmiş döşeme kotundan itibaren 456 cm.'dir.

Mekanın taşlığa bakan kuzeybatı duvarında 97 x 180 cm. boyutlarında üç (Foto B.24), kuzeydoğu duvarında 111 x 192 cm. ve 97 x 170 cm. boyutlarında iki (Foto B.25), güneydoğu duvarı üzerinde 111, 104 ve 107 cm. genişliklerinde, 183 cm. yüksekliğinde üç (Foto B.26) olmak üzere toplam sekiz adet penceresi vardır. Bu pencereler yüksek yuvarlak kemerler içine yerleştirilmiştir. Bazıları iç mekanın dış koşullardan etkilenmemesi için ahşap levhalarla kapatılmıştır (Foto B.25). Pencerelerin kasaları üzerinde dışa doğru açılan ahşap kepenklerin menteşe yerleri, ahşap parmaklıkların yerleştirildiği yuvarlak delikler, parmaklıkların üst kayıtlarının izleri görülmekte (Foto B.27, B.28, B.29). ve pencerelerin dört kanatlı oldukları eski rölövelerinden (Şekil C.6) anlaşılmaktadır. Pencere denizlikleri 6 cm. kalınlığında marnlı kalker bloklarla kaplıdır (Foto B.30, B.31).

Mekanın güneydoğu duvarında, giriş kapısının tam karşısında 54 cm. genişliğinde, 110 cm. yüksekliğinde ve 35 cm. derinliğinde kapağı bugün mevcut olmayan bir gömme dolap yer almaktadır. Güneybatı duvarında ise bir şerbetlikle, şerbetliğin iki yanında genişlikleri 145 cm. ve 92 cm., yükseklikleri 175 cm, derinlikleri 35 cm. olan iki dolap bulunmaktadır (Foto B.32).

Mekan duvarları kireç harçlı kırıktı siva ile sıvanmış, üzerlerine kireç badana yapılmıştır. Tüm duvarlara pencere denizlik seviyesinde biten 9 cm. genişliğinde ahşap bir kayıt yerleştirilmiştir.

Giriş döşemesi, pencere denizlik kaplaması olarak kullanılan marnlı kalker bloklarla kaplıdır (Foto B.33). Yükseltile kottaki döşeme, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarındandır (Foto B.34). Tavanı kireç harçlı kırıktı siva ile sıvanmış, üzerine kireç badana yapılmıştır. Ortasında da alçıdan elips bir göbek bulunmaktadır (Foto B.35).

5.3.1.3.3. P2 Mekanı (Depo)

Taşığın güneybatı cephesinde yer alan 146 x 225 cm. boyutlarında bir kapı boşluğundan (Foto B.36) girilen P2 mekanı depo olarak kullanılmıştır. 388 x 752 cm. boyutlarındaki mekanın zemin kotu taşlık kotundan 7 cm. aşağıdadır. Mekanın tavan yüksekliği 511 cm.'dir.

Mekanın güneydoğu duvarı üzerinde 70 x 136 cm. ve 71 x 120 cm. boyutlarında iki (Foto B.37), güneybatı duvarı üzerinde 71 x 110 cm. boyutlarında iki ve 93 x 110 cm. boyutlarında (Foto B.38) bir adet olmak üzere toplam beş penceresi vardır. Pencerele yuvarlak kemerle içine yerleştirilmiştir. Güneydoğu duvarı üzerinde yer alan 71 x 120 cm. boyutlarındaki pencerenin içe doğru açılan iki kepenk kanadı ve kanatların dışında kalan kısmında demir parmaklıkları mevcuttur (Foto B.39, B.40, B.41). Diğer dört pencerenin taş söveleri üzerinde demir parmaklıkların yerleştirildiği yuvarlak delikler, kasaları üzerinde ise içe doğru açılan ahşap kepenklerin menteşe yerleri görülmektedir (Foto B.42, B.43). Pencerele denizlikleri eğimli olup kaplama tahtaları ile kaplıdır.

Mekan duvarları ak toprak harçlı kırıtlı sıvayla sıvalıdır. Döşemesi ise kaplama tahtalarından olup büyük bir bölümü sökülüştür. Tavanda 1. katın döşeme kaplamaları ve taşıyıcı ahşap kirişleri görülmektedir.

5.3.1.1.3.4. P3 Mekanı (Oda)

Taşığın güneybatı cephesindeki 99 x 230 cm. boyutlarında bir kapı boşluğundan (Foto B.44) girilen P3 mekanı oda olarak kullanılmıştır. 331 x 442 cm. boyutlarındaki mekanın döşeme kotu, taşlık kotundan 15 cm. yukardadır.

Mekanın taşığa bakan kuzeydoğu duvarında giriş kapısının iki yanında 83 x 150 cm. boyutlarında iki adet pencere boşluğu yer almaktadır. Bu pencerelerin denizlikleri üzerinde ahşap parmaklıkların yerleştirildiği yuvarlak delikler bulunmaktadır (Foto B.45). Giriş kapısından 105 cm. yukarda 35 x 50 cm. boyutlarında bir tepe penceresi açılmıştır.

Güneydoğu duvarı üzerinde 48 x 97 cm. boyutlarında, 35 cm. derinliğinde bir gömme dolap yer almaktadır. Güneybatı duvarında 86 x 266 cm. boyutlarında sonradan açılan bir kapı boşluğu ile kapının her iki yanında 28 x 78 cm. boyutlarında, 35 cm. derinliğinde kapakları bugün mevcut olmayan iki gömme dolap bulunmaktadır (Foto B.46). Kuzeybatı duvarındaki 69 x 170 cm. boyutlarındaki bir kapı boşluğundan P4 mekanına girilmektedir (Foto B.47). Mekan duvarlarının kaba sıvası ak toprak harçlı kırıtlı sıvadır. İnce sıvası kireç harçlı kırıtlı sıva olup üzerlerine kireç badana yapılmıştır.

Mekan döşemesi, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarındandır. Tavanı çapraz olarak atılmış baskı çıta tekniğiyle yapılmıştır. Ortasında da ahşap bir göbek yer almaktadır (Foto B.48).

5.3.1.1.3.5. P4 Mekanı (Oda)

Taşlığın güneybatı cephesinde yer alan 133 x 210 cm. boyutlarında bir kapı boşluğundan girilen P4 mekanı oda olarak kullanılmıştır (Foto B.49). 381 x 571 cm. boyutlarındaki mekanın döşeme kotu taşlık kotundan 34 cm. yükseltilmiştir.

Mekanın giriş kapısının bulunduğu kuzeydoğu duvarı üzerinde 96 x 62 cm. boyutlarında bir pencere boşluğu yer almaktadır (Foto B.11). Güneydoğu duvarında P4 mekanına geçişi sağlayan kapı boşluğu bulunmaktadır (Foto B.50). Mekan duvarlarının kaba sıvası ak toprak harçlı kırıklı sıvadır. İnce sıvası kireç harçlı kırıklı sıva olup üzerlerine kireç badana yapılmıştır.

Güneybatı duvarının büyük bir kısmı zeminden saçak kotuna kadar tamamen yıkılmıştır (Foto B.51). Bu nedenle mekan dış etkilere maruz kalmış ve oldukça hasar görmüştür (Foto B.52).

Mekan döşemesi şaplanmıştır (Foto B.53). Tavanda ara kat döşemesinin bir bölümü (Foto B.54) ile P13 mekanının tavanı görülmektedir (Foto B.55).

5.3.1.1.4. Ara Kat (Bkz. Rölöve: P3 Ara Kat Planı)

Taşlığın kuzeybatısına yerleştirilen merdivenin üçüncü kolundaki ahşap basamaklardan ulaşılan ara kat (Foto B.15), bir galeri ve galerinin güneybatısında yer alan büyük bir kısmı yıkılmış P5 mekanıyla, P6 mekanından oluşmaktadır.

5.3.1.1.4.1. Ara Kat Galerisi

L planlı bu ahşap galeri, taşlık kotundan 315 cm. yukardadır (Foto B.56). Yapının kuzeybatı duvarından 290 cm. içerde başlayıp, P5 mekanına açılan kapının bitiş hizasına kadar devam etmektedir (Foto B.57). Galeri sınırlarındaki ahşap korkulukların çoğu bugün mevcut değildir.

5.3.1.1.4.2. P5 Mekanı

Döşemesinin tamamen yıkılmış olması nedeniyle ulaşmak mümkün olmadığından P5 mekanında yeterli ölçü alınamamıştır.

Mekanın kuzeydoğu duvarı üzerinde ara kat galerisine açılan 100 x 170 cm. boyutlarında bir kapı boşluğu ve 80 x 140 cm. boyutlarında ahşap levhalarla kapatılmış bir pencere yer almaktadır. O.D.T.Ü. tarafından 1974 yılında yapılan rölövelerden (Şekil C.2) ve yapı üzerindeki izlerden mekanın kuzeybatı duvarı üzerindeki bir kapıdan P6 mekanına geçildiği anlaşılmaktadır.

Mekanın kuzeybatı ahşap karkas duvarının büyük bir bölümü ile güneybatı taş duvarı, döşemesi ve tavanı tamamen yıkılmış durumdadır (Foto B.54, B.55).

5.3.1.1.4.3. P6 Mekanı

P6 mekanına, P5 mekanı dışında başka bir yerden geçiş yoktur. P5 mekanının döşemesinin yıkılmış olması nedeniyle P6 mekanına da ulaşılammış, bu nedenle mekan ölçülememiştir. P3 mekanından bakıldığında büyük bir bölümünün hasar gördüğü, P5 mekanıyla arasındaki ahşap karkas duvarın yıkılmakta olduğu, ahşap tavanının ise iyi durumda olmadığı gözlenmektedir (Foto B.54).

5.3.1.1.5. 1. kat (Bkz. Rölöve: P4 1. kat Planı, Rölöve: P5 1. kat Döşeme Planı, Rölöve: P6 1. kat Tavan Planı)

Taşlığın kuzeybatısına yerleştirilen merdivenden ulaşılan 1. kat, taşlık kotundan 540 cm. yukardadır. Mevcut haliyle L planlı olan bu kat, ana sofa ve sofaya açılan mekanlardan oluşmaktadır. Ana sofa, yapının iki ayrı aile tarafından kullanılması nedeniyle daha sonraki dönemlerde bölünerek iki ayrı sofa gibi kullanılmıştır (Bkz. Ek D.1.2. P Binasındaki 20.yy. Ekleri). P7 ve P8 olarak ikiye ayrılan bu sofa mekanı, katın genel sirkülasyon alanıdır. P8 mekanının doğusunda P9, güneyinde P10, güneybatısında P11, P7 mekanının güneybatısında P12, P13, P14, kuzeybatısında P15 nolu oda olarak kullanılan mekanlar yer almaktadır.

5.3.1.1.5.1. P7 Mekanı (Sofa)

Merdiven bitiminden (Foto B.58, B.59) ulaşılan P7 mekanı 383 x 720 cm. boyutlarındadır. Mekanın tavan yüksekliği 418 cm.'dir. Güneydoğu yönünde sonradan yapılan ahşap karkas bir duvar vardır (Foto B.60). Bu duvarla, 1. katın ana sofa mekanı ikiye bölünmüş ve P7 mekanı ayrı bir sofa mekanı olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Mekanın kuzeydoğu duvarı üzerinde 116 x 201 cm. boyutlarında yuvarlak kemerli üç pencere boşluğu ile 93 x 280 cm. boyutlarında yuvarlak kemerli bir kapı boşluğu yer almaktadır. Bu kapıya, mekandaki merdiven boşluğunun üzerine yerleştirilen, döşeme kotundan 30 cm. yukardaki sahanlıktan ulaşılmaktadır (Foto B.59). Bu duvar üzerindeki pencerelerin denizliklerinde ahşap parmaklıkların yerleştirildiği yuvarlak delikler, kasalarında parmaklıklarının üst kayıtlarının ve giyotin pencere kanatlarının izleri bulunmaktadır (Foto B.61).

Mekanın güneybatı duvarı üzerinde P12 mekanına açılan 120 x 260 cm. boyutlarında bir kapı boşluğu ile 92 x 200 cm. ve 105 x 200 cm boyutlarında iki pencere boşluğu bulunmaktadır (Foto B.62). Yine bu duvar üzerinde P12 mekanından da kullanılan bir yüklüğe açılan 60 x 140 cm. boyutlarında bir boşluk ile P13 ve P14 mekanlarına geçişi sağlayan hole açılan 145 x 260 cm. boyutlarında bir kapı boşluğu yer almaktadır (Foto B.63).

P7 ve P15 mekanlarının tavanlarındaki süreklilik incelendiğinde, P7 mekanının kuzeybatı yönünde bölünerek P15 mekanının oluşturulduğu anlaşılmaktadır. Kuzeybatı yönündeki bu ahşap karkas duvar üzerinde P15 mekanına açılan 94 x 225 cm. boyutlarında bir kapı boşluğu ile 120 x 160 cm. boyutlarında bir pencere boşluğu bulunmaktadır (Foto B.64).

P7 mekanının ve tüm 1. kattaki mekan duvarlarının kaba sıvası ak toprak harçlı kırıktık sıvadır. İnce sıvası kireç harçlı kırıktık sıva olup üzerlerine badana yapılmıştır. Dökülen badana ve kireç harçlı kırıktık sıvaların altından kırık sıvalı yüzeyler görülmektedir (Foto B.60, B.64).

Mekanın ve tüm 1. katın döşemesi, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarındandır. Ahşap tavanı, baskı çıta tekniğiyle yapılmış ve yeşil yağlı boya ile boyanmıştır.

5.3.1.1.5.2. P8 Mekanı (Sofa)

P8 mekanı kuzeybatı yönüne sonradan yapılan bir duvarla ana sofa mekanından bölünmüş ve P7 mekanı gibi ayrı bir sofa mekanı olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Bu mekana geçiş, P12'den açılan 112 x 230 cm. boyutlarında bir kapıdan sağlanmaktadır (Foto B.65). Mekana, kuzeybatı yönündeki avluya bakan duvara paralel olarak yerleştirilmiş ahşap basamaklı merdivenden (Foto B.66), birinci ve ikinci kollarındaki basamaklar bugün mevcut olmadığı için ulaşmak mümkün değildir.

Mekanın avluya bakan kuzeybatı duvarında 113 x 193 cm. boyutlarında üç adet (Foto B.67, B.68), kuzeydoğu duvarında 105 x 193 cm. boyutlarında iki adet (Foto B.69), P7 mekanının kuzeydoğu duvarı üzerinde yer alan yuvarlak kemerli pencerelerden bulunmaktadır.

Mekanın doğu ve güney yönlerinde yer alan pahlı kenarlar üzerindeki 130 x 260 cm. boyutlarındaki kapı boşluklarından (Foto B.70, B.71, B.72) P9 ve P10 mekanlarına geçilmektedir. P9 ve P10 mekanları arasında yer alan güneydoğu kısmında bu mekanlara açılan birer pencere boşluğu (Foto B.73, B.74) ile güneydoğu cephesine açılan 106 x 202 cm. boyutlarında iki adet pencere boşluğu (Foto B.75) bulunmaktadır.

Mekanın güneybatı yönünde P11 mekanına açılan 101 x 257 cm. boyutlarındaki bir kapı boşluğu ile kapı boşluğunun iki yanında demir parmaklıklı 84 x 143 cm. ve 99 x 143 cm. boyutlarında birer pencere bulunmaktadır (Foto B.76).

Baskı çıta tekniğiyle yapılan ahşap tavanının P7 mekanıyla arasını bölen ahşap karkas duvara yakın kısmında sekiz köşeli yıldız şeklinde bir göbek yer almaktadır (Foto B.77).

5.3.1.1.5.3. P9 Mekanı (Oda)

524 x 625 cm. boyutlarında, oda olarak kullanılan P9 mekanına, batısında yer alan pahlı kenar üzerindeki kapı boşluğundan girilmektedir.

Mekanın zemin döşemesi kuzeybatı yönündeki duvardan 155 cm. içerde 20 cm. yükseltilmiştir. Mekanın tavan yüksekliği, yükseltilen döşeme kotundan itibaren 395cm.'dir. Mekanın güneydoğu yönünde zemin kat dış duvarlarından 60 cm. dışarı taşan çıkması bulunmaktadır.

Mekanın kuzeydoğu duvarı üzerinde 105 x 193 cm. boyutlarında iki, 63 x 193 cm. boyutlarında bir (Foto B.78), güneydoğu duvarı üzerinde 106 x 201 cm. boyutlarında üç (Foto B.79), güneybatı duvarında 60 x 197 cm. ve 106 x 197 cm. boyutlarında iki (Foto B.80) olmak üzere toplam sekiz adet penceresi vardır.

Kuzeybatı duvarında bugün kapakları mevcut olmayan 355 cm. eninde, 260 cm. yüksekliğinde, 60 cm. derinliğinde bir yüklük yer almaktadır (Foto B.81).

Mekanın tavanı çapraz olarak atılmış baskı çıta tekniğiyle yapılmış ve tavan ortasına ahşaptan, küçük ve yuvarlak bir göbek yerleştirilmiştir (Foto B.82).

5.3.1.1.5.4. P10 Mekanı (Oda)

504 x 628 cm. boyutlarındaki P10 mekanına, kuzeyinde yer alan pahlı kenar üzerindeki kapı boşluğundan girilmektedir (Foto B.83).

P9 ve P10 mekanları, P8 mekanının kuzeybatı - güneydoğu doğrultusunda yer alan orta eksenine göre birbirine simetrik mekanlardır. P10 mekanının, P9

mekanındaki gibi güneydoğu yönünde zemin kat dış duvar sınırlarından 60 cm. taşan bir çıkması vardır.

Mekanın kuzeydoğu duvarında 105 x 197 cm. ve 59 x 197 cm. (Foto B.84) boyutlarında iki, güneydoğu duvarında 105 x 216 cm. boyutlarında üç (Foto B.85, B.86), güneybatı duvarında 105 x 200 cm. boyutlarında üç ve 64 x 200 cm. boyutlarında bir (Foto B.87) olmak üzere toplam dokuz adet penceresi vardır.

Mekanın kuzeybatı duvarına 152 cm. genişliğinde bir şerbetlik, şerbetliğin her iki yanına farklı boyutlarda dolaplar yerleştirilmiştir. Bu dolapların sadece birinin kapağı mevcuttur (Foto B.88).

Mekanın ahşap tavanı birbirine ters yönde çapraz olarak atılan çift baskı çıta tekniğiyle yapılmış ve ortasına küçük ahşap bir göbek yerleştirilmiştir (Foto B.89).

5.3.1.1.5.5. P11 Mekanı (Oda)

P11 mekanına kuzeydoğusundaki bir kapıdan girilmektedir (Foto B.90). 319 x 348 cm. boyutlarındaki mekan oda olarak kullanılmıştır. Mekanın tavan yüksekliği 412 cm.'dir.

Mekanın güneybatı yönünde zemin kat dış duvar sınırlarından 60 cm. dışarı taşan bir çıkması vardır. Antalya Yat Limanı'nı gören çıkmanın güneybatı yönünde 107 x 203 cm. boyutlarında iki, kuzeybatı ve güneydoğu yönlerinde 60 x 203 cm. boyutlarında iki olmak üzere dört pencere boşluğu bulunmaktadır (Foto B.91).

Mekanın ahşap tavanı kuzeybatı - güneydoğu doğrultusunda atılmış baskı çıta tekniğiyle yapılmıştır.

5.3.1.1.5.6. P12 Mekanı (Oda)

Kuzeydoğu duvarı üzerindeki bir kapı boşluğundan (Foto B.92) girilen P12 mekanı oda olarak kullanılmıştır. 440 x 483 cm. boyutlarındaki mekanın kuzeybatı

yönündeki döşemesinin bir kısmı hasar görmüştür (Foto B.93). Mekanın tavan yüksekliği 416cm.'dir.

Mekanın kuzeydoğu duvarında kapı boşluğunun yanında iki pencere boşluğu bulunmaktadır. Güneydoğu duvarı üzerinde P8 mekanına açılan bir kapı boşluğu ile güneybatı duvarı üzerinde 79 x 140 cm. ve 97 x 138 cm. boyutlarında Antalya Yat Limanı'nı gören iki pencere boşluğu yer almaktadır (Foto B.94).

Mekanın kuzeybatısında P10 mekanıyla arasındaki duvarın büyük bir bölümü yıkılmış olup sadece, P7 mekanından da kullanılabilen yüklüğe açılan duvar ayakta (Foto B.93, B.95).

Tavanı çapraz olarak atılmış baskı çıta tekniği ile yapılmış ve ortasında da içiçe yerleştirilmiş iki adet sekiz köşeli yıldız biçiminde göbek bulunmaktadır. Tavan yeşil yağlı boya ile boyanmıştır (Foto B.96).

5.3.1.1.5.7. P13 Mekanı

P7 mekanından ulaşılan holün güneybatısındaki bir kapı boşluğundan (Foto B.97) girilen P13 mekanının döşemesinin tamamen yıkılması nedeniyle yeterli ölçü alınamamıştır. Mekanın güneydoğu ahşap karkas duvarı ve güneybatı taş duvarı tamamıyla yıkılmıştır. Bu nedenle mekan dış etkilere maruz kalmış ve oldukça hasar görmüştür.

P13 ve P14 mekanlarının çapraz olarak atılan baskı çıta tekniğiyle yapılmış ahşap tavanları incelendiğinde (Foto B.55) bu mekanların tek bir mekan olduğu anlaşılmaktadır.

5.3.1.1.5.8. P14 Mekanı

P7 mekanından ulaşılan holün kuzeybatısındaki bir kapı boşluğundan girilen P14 mekanının döşemesi statik açıdan yeterli güvenlikte olmadığından bu mekanda da ölçü alınamamıştır.

Mekanın kuzeydoğu duvarında P15 mekanına açılan 109 x 201 cm. boyutlarında bir pencere boşluğu bulunmaktadır. Kuzeybatı duvarında üç adet gömme dolap ile duvarın üst kısmında bir tepe penceresi yer almaktadır (Foto B.98).

Mekanın güneybatı taş duvarı (Foto B.99) ile güneydoğu ahşap karkas duvarının büyük bir bölümü yıkılmıştır.

5.3.1.1.5.9. P15 Mekanı (Oda)

P7 mekanının ahşap karkas bir duvarla bölünmesiyle oluşan P15 mekanına güneydoğu duvarı üzerindeki bir kapı boşluğundan girilmektedir. 340 x 380 cm. boyutlarındaki mekan oda olarak kullanılmıştır.

Mekanın kuzeybatı duvarı üzerinde 145 x 93 cm. boyutlarında bir pencere ile bu pencerenin üzerinde 50 x 69 cm. boyutlarında iki adet tepe penceresi bulunmaktadır (Foto B.100). Güneydoğu duvarı üzerinde de 109 x 201 cm. boyutlarında bir pencere boşluğu yer almaktadır (Foto B.101).

Tavanı, P7 mekanının baskı çıta tekniğiyle yapılmış tavanının devamı olup yeşil yağlı boya ile boyalıdır (Foto B.102).

5.3.1.2. Cepheler

5.3.1.2.1. Kuzeydoğu Cephesi (Bkz. Rölöve: P9 Kuzeydoğu Cephesi)

Yapının aynı zamanda giriş cephesi de olan kuzeydoğu cephesinde, taşlık ve taşlıktaki beş ahşap dikme ile taşınan 1. kat sofası yer almaktadır. Yapının L plan şemalı olmasından dolayı bu cephe ön ve geri plan olarak incelenmiştir.

Ön planda 550 cm. yüksekliğindeki zemin kat ahşap hatıllı taş duvarı üzerinde P1 mekanından açılan, sonradan ahşap levhalarla kapatılmış iki pencere (Foto B.103) bulunmaktadır. Duvarın kuzey köşesinde kesme taştan yapılmış bir pah

vardır (Foto B.104). Bu pah, taşlık kotundan 382 cm. yukarda püsküllü konsolla bitmektedir (Foto B.105).

Kuzeydoğu cephesinin taşlıktaki ahşap dikmeler ve zemin kat duvarının üzerine oturan 1. kat duvarlarında beş adet pencere bulunmaktadır. Bunlardan P8 mekanından açılan ikisi yuvarlak kemerlidir. Diğer üç pencere de P9 mekanından açılmakta olup, biri güneydoğu yönünde çıkma yapan cumba üzerindedir. (Foto B.106)

Arka planda taşlıktaki kesme taş kaideler üzerinde yükselen ahşap dikmelerle (Foto B.1) P7 sofa mekanının ahşap karkas duvarı görülmektedir.

Zemin katta ahşap dikmelerin arkasında kalan kısımda ara kata ve 1. kata çıkan ahşap merdiven (Foto B.107, B.108), merdivenin oturduğu kesme taş duvar ve ahşap ara kat galerisi bulunmaktadır. Taşlıktan P2, P3 ve P4 mekanlarına açılan birer kapı ile P3 mekanına açılan iki pencere bu cephe üzerindedir (Foto B.9). Ahşap ara kat galerisinden ara kattaki P5 mekanına açılan bir pencere ile kapı da bu cephe üzerinde yer almaktadır (Foto B.57).

Ahşap dikmelerin üzerine oturan P7 sofa mekanının bu yöndeki cephesi üzerinde yuvarlak kemerli üç pencere ile bir kapı bulunmaktadır. (Foto B.109, B.110). P7 sofa mekanının bölünmesiyle oluşturulan P15 mekanının sıvaları dökülmüş, bağdadi çatalı ahşap karkas duvarı da bu cephe üzerinde yer almaktadır. Yapının bu cephedeki ahşap kaplamalı saçağının kuzey ucu yıkılmıştır (Foto B.1, B.110).

5.3.1.2.2. Güneydoğu Cephesi (Bkz. Rölöve: P10 Güneydoğu Cephesi)

Antalya Yat Limanı'na bakan bu cephede zemin katta P1 ve P2 mekanları, 1. katta P8, P9 ve P10 mekanları yer almaktadır. P9 ve P10 mekanlarının güneydoğu yönündeki çıkımlar cepheye simetrik olarak yerleştirilmiştir (Foto B.111).

Zemin kattaki ahşap hatıllı taş duvar üzerinde P1 mekanından açılan, sonradan ahşap levhalarla kapatılmış üç dikdörtgen pencere (Foto B.112, B.113) ile P2 mekanından açılan taş söveli, yuvarlak kemerli iki pencere (Foto B.114) bulunmaktadır. P2 mekanından açılan pencerelerin bir tanesinin üzerinde özgün demir parmaklıkları bulunmaktadır (Foto B.115).

1. katın P9 ve P10 mekanlarının simetrik cumbalarının altında birer guse yer almaktadır (Foto B.116, B.117). Her iki cumbanın iki yanında birer pencere, cephesinde üçer pencere bulunmaktadır (Foto B.118, B.119, B.120, B.121). P10 mekanındaki çıkmanın sadece bir penceresi üzerinde panjurunun üst iki kanadı bulunmaktadır (Foto B.119). Çıkmalar arasındaki duvarda P8 sofa mekanından açılan iki pencere yer almaktadır. 1. kat ahşap karkas duvarlarının dökülen sıvalarının altından ahşap iskeleti görülmektedir.

Yapının bu cephedeki saçağında cumbaların orta ekseninde “şemse” şeklinde ahşap süslemeleri vardır (Foto B.119, B.121). Saçağın, cephenin orta kısmına rastlayan kesimi ciddi şekilde hasar görmüştür (Foto B.120).

5.3.1.2.3. Güneybatı Cephesi (Bkz. Rölöve: P10 Güneybatı Cephesi)

Antalya Yat Limanı'na bakan bu cephede, zemin katta P2, P3 ve P4 mekanları, ara katta P5 ve P6 mekanları, 1. katta P10, P11, P12, P13, P14 mekanları yer almaktadır. P11 mekanı bu cephede güneybatı yönüne doğru çıkma yapmaktadır.

Cephenin zemin katı ahşap hatıllı taş duvar olup bu taş duvar 1. katta P12, P13, P14 mekanlarında da devam etmektedir. Zemin kattaki P4 mekanının, ara kattaki P5 ve P6 mekanlarının, 1. kattaki P13, P14 mekanlarının güneybatı duvarları büyük hasar görmüştür. Bu duvarlar batı yönündeki köşeden biraz devam ettikten sonra (Foto B.122) yatayda mekanların bitim hizasına, düşeyde P4 mekanının zemininden, P13 ve P14 mekanlarının tavanına kadar yıkılmıştır (Foto B.123, B.124, B.125). 1. kattaki P10 ve P11 mekanlarının güneybatı duvarları ise ahşap karkastır (Foto B.126). Cephenin zemin katında P3 mekanından açılan bir kapı (Foto B.127)

ile P2 mekanından açılan yuvarlak kemerli, taş söveli üç pencere bulunmaktadır (Foto B.128, B.129).

1. katta P12 mekanının cepheye bakan duvarı üzerindeki iki pencere farklı kotlardadır (Foto B.130). P11 mekanının bu cephedeki cumbasının altında bir guse yer almaktadır (Foto B.131, B.132). Cumbanın iki yanında birer pencere, cepheye bakan kısmında ise iki pencere (Foto B.131) bulunmaktadır. P11 mekanının cumbasının ve güneydoğuya doğru çıkma yapan P10 mekanının bu cepheye bakan duvarlarının pencere üstlerine kadar sıvaları dökülmüştür. Dökülen sıvaların altından ahşap iskelet görülmektedir. P10 mekanının bu cepheye bakan üç geniş, bir dar penceresi bulunmaktadır (Foto B.133).

Bu cephedeki saçağın güney kısmı hasar görmüştür. Alaturka kiremitle kaplı ahşap kırma çatı üzerinde kuzeybatı yönünden de görülen silindirik bir baca bulunmaktadır (Foto B.134).

5.3.1.2.4. Kuzeybatı Cephesi (Bkz. Rölöve:P9 Kuzeybatı cephesi)

Yapının parsel sınırını oluşturan bu cephe Tekeli Evi ve Tekeli Konağı arasında yer alan boş alana bakmaktadır. Cephenin zemin katı tamamen sağırdır ve kuzeybatı yönüne doğru yıkık bir duvar uzanmaktadır (Foto B.135).

Cephenin zemin katı ahşap hatıllı taş duvar olup bu duvar, 1. katta P14 mekanında da devam etmektedir (Foto B.136). Duvar üzerinde yer yer çatlaklar bulunmaktadır (Foto B.136, B.137). P15 mekanının kuzeybatı duvarı ise ahşap karkastır. Bu ahşap karkas duvar, cephede P15 mekanının zemin seviyesine ve düşey sınırına yerleştirilen ahşap levhalarla taş duvardan ayrılmıştır (Foto B.137).

P15 mekanının bu cepheye bakan duvarı üzerinde özgün olmayan geniş bir pencere ile bu pencerenin üzerinde iki küçük tepe penceresi bulunmaktadır. P14 mekanından açılan küçük bir tepe penceresi de bu cephe üzerinde yer almaktadır (Foto B.136). Cephenin kuzeydoğu yönüne dönen saçağının köşesi yıkılmıştır (Foto B.136). Güneybatı yönündeki saçak köşesinde de dar bir pah yapılmıştır (Foto

B.138). Saçak altları ahşap kaplamalıdır. Çatı alaturka kiremitlerle örtülüdür ve üzerinde yapının güneybatı cephesinden de görülen silindirik bir baca bulunmaktadır (Foto B.139). Bacanın silindirik beden kısmı taştır. Gövde, yarım daire şeklinde bir profil ile bitirilmekte, üstünde değişik yönlere açılan 9 adet baca deliği yükselmektedir. Bacanın üzerinde alaturka kiremitlerle kaplı bir şapka bulunmaktadır.

5.3.1.3. Pencere ve Kapılar

Yapının uzun yıllar boş kalması ve kullanılmaması nedeniyle hiçbir kapı kanadı mevcut değildir. Pencerelelerinden ise sadece P2 mekanından güneydoğu yönündeki sur duvarına açılan birinin demir parmaklıkları ve içe doğru açılan ahşap kepenkleri durmaktadır (Foto B.39, B.115). Diğer pencerelerin ve tüm kapıların sadece ahşap kasaları mevcuttur. Pencere ve kapı boşluklarındaki kasaların boyutları ve üzerlerindeki izler hakkındaki ayrıntılı açıklamalar Bölüm 5.3.1.1.'de verilmiştir. Pencere ve kapı detayları hakkındaki bilgiler; bu izlerden, eski fotoğraflardan ve yapının 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerinden derlenebilmektedir.

5.3.1.4. Strüktür

Yığma + ahşap karkas olarak inşa edilen yapının taşıyıcı sistemini, taşıyıcı ahşap hatıllı taş duvarlar, taşlıkta yer alan ahşap dikmeler, ahşap karkas duvarlar, ahşap kirişli döşeme ve çatı elemanları oluşturmaktadır.

5.3.1.4.1. Temeller

Kazı ve sondaj olanağı sağlanamadığından temeller hakkında bilgi edinilememiştir.

5.3.1.4.2. Duvarlar

- Ahşap hatıllı taş duvarlar

Zemin katın iç ve dış duvarları, 1. katın P12, P13 mekanlarının güneybatıya bakan dış duvarları, P14 mekanının güneybatı ve kuzeybatıya bakan dış duvarları 70-

80 cm. arasında değişen kalınlıkta taş duvarlardır. Bu duvarların aralarına 100 cm.'de bir atılan ahşap hatıllarla duvarların köşe bağlantıları (Foto B.111, B.140) sağlanmıştır.

Duvar örgüsünde taşlar birbirine toprak harcı ile bağlanmış ve aralarına kırık kiremit parçaları konulmuştur (Foto B.141). Bu geleneksel taş duvar örgü tekniğinin yöresel ismi “sakar çivi” olarak geçmektedir.

- Ahşap karkas duvarlar

1. kat iç ve dış duvarları, yukarda bahsedilen P14 mekanının kuzeybatı ve güneybatı dış duvarları, P12 ve P13 mekanlarının güneybatı dış duvarları dışında 16 ve 19 cm. arasında değişen ahşap karkas duvarlardır. Duvarların dökülen sıvaları ve bağdadi çitalarının altından taşıyıcı ahşap iskelet görülmektedir (Foto B.133, B.142) .

5.3.1.4.3. Ahşap Dikmeler

1. katta yer alan sofa mekanı, zemin kat taş beden duvarları ve taşlık sınırına yerleştirilen beş ahşap dikme ile taşınmaktadır (Foto B.21, B.108, B.143). Bu taşıyıcı ahşap dikmeler 25 cm. çapında ve 5.00 m. yüksekliğindedir.

5.3.1.4.4. Döşemeler

1. katın taşıyıcı ahşap döşemesi üst üste, ters yönde atılan 8 x 15 cm. boyutlarındaki ahşap kirişlerden oluşmaktadır. Döşeme kaplaması, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarındandır.

Tüm mekanlara ait döşeme kaplamaları hakkında ayrıntılı açıklamalar Bölüm 5.3.1.1.'de verilmiştir.

5.3.1.4.5. Çatılar

1. kat duvarlarının üzerine ahşap kırma çatı oturtulmaktadır. Çatının üzeri özgün alaturka kiremitlerle örtülüdür.

Çatının 100 cm. genişliğindeki ahşap kaplamalı saçağı (Foto B.144) bazı yönlerde yıkılmıştır. Kuzeydoğu cephesindeki saçağın ucunda büyük bir bölümü hasar görmüş çinko oluk yer almaktadır (Foto B.145, B.146)

5.3.1.5. Yapım Tekniği ve Malzeme

P binası, yığma + ahşap tekniğinde yapılmış bir binadır. Binanın yapımında kullanılan malzemeler taş, harç, sıva, ahşap, çakıl, mermer, demir, çinko ve kiremittir.

- Taş: Zemin kat ve 1. kattaki ahşap hatıllı taş duvarların yapımında yöresel bir taş olan Antalya travertenini kullanılmıştır. Bu taş, yapının kuzeydoğu cephesindeki köşe pahında (Foto B.104), ana merdivenin birinci ve ikinci sahanlıklarını taşıyan duvarda (Foto B.10), pencere ve kapı boşluklarının bitiminde kesme, diğer kısımlarda kaba yonu olarak kullanılmıştır.

Taşlığın çakıl döşemesi, 20 x 52 cm. boyutlarında 6 cm. kalınlığında traverten taşları ile sınırlandırılmış ve bu taşların üzerine taşıyıcı ahşap dikmelerin oturtulduğu yine aynı taştan kaideler yerleştirilmiştir.

Antalya traverten taşı kullanılan P binası yapı taşlarından alınan örnekler üzerinde S.D.Ü. Jeoloji ve İnşaat Bölümü laboratuvarlarında deneysel çalışmalar yapılmıştır.

Petrografik özellikler: Traverten taşlarının ince kesitleri, S.D.Ü. Jeoloji laboratuvarında alınarak mikroskop altında petrografik özellikleri (Foto B.161, B.162, B.163, B.164) incelenmiştir. Buna göre şu bilgiler elde edilmiştir:

Taş içerisinde denizsel fosiller gözlenir. Bu fosiller tek hücreli mikroorganizmalar olan foraminiferlerdir. Foraminiferlerden milliolidae, rotalidaedir. Ayrıca alg ve ekinid dikenleride gözlenir. Bu fosillerin etrafı rekristalize kalsittir. Fosillerle beraber kireçtaşı kırıntıları da görülür. Genelde çamur (mikrit) dokulu kireçtaşı parçaları ve fosiller arası bol gözeneklidir. Kayanın genel

olarak tutturulmuş ya da çok hafif tutturulmuş olduğu gözlenir. Bu taşların olduğu ortam çok sığ deniz ya da plaj olduğu söylenebilir. Çünkü fosiller ve kayacın genel özellikleri bunu destekler görünümündedir.

Fiziksel özellikler: Taşın fiziksel özelliklerini araştırmak üzere, birim hacim ağırlığı (g/cm^3) tesbiti, özgül ağırlık (g/cm^3) tesbiti, yoğunluk tayini, gözeneklilik (%) tayini, normal koşullarda ağırlıkça ve hacimce su emme (%) ve basınç dayanım deneyleri yapılmıştır.

Bunun için alınan yapı taşından üçer adet olmak üzere, $8.0 \times 8.0 \times 8.0 \text{ cm}^3$ ölçülerinde kübik deney örnekleri hazırlanmış ve T.S.699'da [28] belirtildiği gibi deneyler yapılmıştır.

Ortaya çıkan sonuçlar aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

		<u>Antalya traverteni</u>
Birim hacim ağırlığı	(g/cm^3)	1.80
Özgöl ağırlık	(g/cm^3)	2.68
Yoğunluk		0.67
Normal koşullarda ağırlıkça su emme	(%)	8.8
Normal koşullarda hacimce su emme	(%)	15.5
Gözeneklilik oranı	(%)	33
Doluluk oranı	(%)	67
Basınç dayanımı	(kgf/cm^2)	75.99

Yapıda kullanılan diğer taş türü ise P1 mekanının döşemesinin bir bölümünde ve pencere denizliklerinde kaplama malzemesi olarak kullanılan değişik boyutlarda, 6 cm. kalınlığındaki marnlı kalker bloklardır.

- Harç: Yapıda bağlayıcı olarak iki tür harç kullanılmıştır. Biri taş duvarların örgüsünde kullanılan ak toprak, kırık ve su karışımından elde edilen ak toprak harcıdır. Diğer çatıdaki alaturka kiremitlerin birbirlerine bağlanabilmesi için değişik sıralarda kullanılan kireç harcıdır (Foto B.146).

- Sıva: Yapıda genel olarak ak toprak harçlı kırıktık sıva ve kireç harçlı kırıktık sıva olmak üzere iki tür sıva kullanılmıştır. Bu sıvaların mekan duvarlarındaki kullanımı hakkında ayrıntılı açıklamalar Bölüm 5.3.1.1.'de verilmiştir.

Bunun dışında kullanılan sıvalar, cephelerdeki taş duvarlar üzerindeki kireç harcıdır. Cephelerdeki taş duvarlar kireç harcıyla sıvanarak üzerleri malayla çizilmiştir (Foto B.147). Ancak güneybatı cephesindeki taş duvarların P2 mekanının bu cepheye bakan duvarı hariç yüzeyleri daha geç bir dönemde 3 cm. kalınlığında çimento takviyeli kireç harçlı bir tabaka ile tekrar sıvanmıştır (Foto B.130).

- Ahşap: Ahşap, yapıda duvarlar, döşemeler, tavanlar, pencere ve kapı kasaları, dolaplar ve çatıda kullanılmıştır.

Taş duvarlarda 100'er cm. aralıklarda atılan 10 x 10 cm. kesitinde ahşap hatıllar bulunmaktadır. 1. katın ahşap karkas sistemde inşa edilmiş duvarlarının dökülen kırık sıvalarının altından bağdadi çıtalar ve ahşap dikmeler görülmektedir.

Taşıktta 1. kat sofasını taşıyan 5.00 m. yüksekliğinde beş adet daire kesitli ahşap dikme yer almaktadır.

1. katın ve ara kat galerisinin döşemesi üst üste iki yönde atılan ahşap kirişlerden oluşmaktadır. Döşeme kaplaması 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarındandır.

P3, P7, P8, P9, P10, P11, P12, P13, P14 ve P15 mekanlarının tavanları paralel ya da çapraz olarak yerleştirilmiş ahşap baskı çıtalarla birleştirilen kaplama tahtalarındandır. Bu mekanların bazılarında tavanların orta kısmında yuvarlak veya yıldız biçimli ahşap göbekler yer almaktadır.

Yapıdaki pencere ve kapılara ait kasalar ahşaptır. Bu kasalar üzerindeki izlerden bugün mevcut olmayan kapı kanatlarının, pencere panjurlarının ve parmaklıklarının da ahşap olduğu anlaşılmaktadır.

P1 ve P10 mekanlarındaki şerbetliklerle, güneybatı ve güneydoğu cephelerindeki cumbaların altında yer alan guselerin yapım teknikleri birbirine benzemektedir. Bağdadi çıtalarla eğrisel formlar verilerek yapılan bu guselerin (Foto B.148) ve şerbetliklerin (Foto B.149) üzerleri ak toprak harçlı kırıklı sıva ile sıvanmıştır.

P10 mekanındaki şerbetliğin yanındaki ahşap dolapların bir tanesinin üzerinde dışa doğru açılan ahşap kanadı bulunmaktadır (Foto B.88). Bunun dışındaki P1, P9 ve diğer bazı mekanlarda yer alan gömme dolapların ahşap kanatları sökülmüştür.

Yapının saçak kaplaması, ahşap baskı çıtalarla birleştirilen 18 cm. genişliğindeki kaplama tahtalarındandır.

- Çakıl: Zemin kattaki taşlık döşemesi beyaz, gri ve siyah tonlarındaki düzgün çakıllardandır. Bu farklı tonlardaki çakıllarla döşeme üzerinde desenler yapılmıştır.
- Mermer: Mermer sadece taşlığın kuzeybatı yönünde yer alan merdivenin ikinci sahanlığında döşeme kaplaması olarak kullanılmıştır.
- Çinko: Yapının kuzeydoğu saçağının ucunda büyük bir kısmı kaybolmuş çinko oluk ve oluğu taşıyan çinko kancalar bulunmaktadır.
- Kiremit: Ahşap kırma çatının üzeri, yaklaşık boyutları 25 x 55 cm. olan özgün alaturka kiremitlerle kaplıdır. Çatı üzerindeki bacanın şapkası da alaturka kiremittir.

Bunun dışında taş duvarların örgüsünde dolgu malzemesi olarak kırık kiremit parçaları kullanılmıştır.

5.3.1.6. Bozulmalar

Yapıdaki bozulmalar strüktürel bozulmalar, biyolojik nedenli bozulmalar, kötü onarım ve bakımsızlık nedenli bozulmalar, malzemedeki bozulmalar ve ekler olarak incelenmiştir.

- Strüktürel bozulmalar (Bkz. Ek E.1.1. P Binasındaki Hasarlar)

Yapıdaki en ciddi strüktürel bozulma; güneybatı cephesindeki taş duvarın belli bir bölümünün zemin kat döşemesinden saçak seviyesinin altına kadar yıkılmış olmasıdır (Foto B.123, B.124, B.125). Bu nedenle ara kattaki P5 ve 1. kattaki P13 mekanlarının ahşap döşemeleri de mevcut değildir. Ara kattaki P6 ve 1. kattaki P12, P14 mekanlarının ahşap döşemelerinde ise statik açıdan ciddi hasarlar görülmektedir. Bu mekanlar arasındaki ahşap karkas duvarların büyük bir bölümü yıkılmıştır. Yapıda en acil önlem alınması gereken yer, yıkılan bu taşıyıcı taş duvardır.

Kuzeybatı cephesindeki ahşap hatıllı taş duvar üzerinde yer yer belirgin çatlaklar bulunmaktadır (Foto B.137, B.138).

- Biyolojik nedenli bozulmalar (Bkz. Ek E.1.1. P Binasındaki Hasarlar, Ek E.1.2. P Binasında Rutubetten Etkilenen Yüzeyler)

Çatıdan gelen yağmur sularından dolayı yapı saçaklarında (Foto B.132, B.145) ve bu suların yapı duvarlarına da sızmasıyla P8, P9, P10 ve P15 mekanlarının tavanları (Foto B.77, B.82, B.89) ve duvarlarında (Foto B.69, B.71, B.88, B.142) rutubet izleri vardır. P1 mekanının duvarları ve tavanı (Foto B.25, B.35) üzerindeki rutubet izlerinden, çatıdan gelen bu yağmur sularının zemin kat taş beden duvarlarına da sızdığı anlaşılmaktadır. Rutubetten dolayı duvarların sıvaları yer yer kabarmış ve kalkmıştır.

Avlunun kuzeybatısında yer alan duvar kalıntılarının (Foto B.4), taşlığın kuzeybatısındaki merdivenin ikinci sahanlık döşemesinin (Foto B.14), bu sahanlığı taşıyan kesme taş duvarın (Foto B.16, B.17) ve taşlık döşemesinin üzerinde (Foto B.7, B.9) otlar büyümektedir.

- Kötü onarım ve bakımsızlık nedenli bozulmalar (Bkz. Ek D.1.2. P Binasındaki 20.yy. Ekleri, Ek E.1.1. P Binasındaki Hasarlar)

Avluda yer alan bugün kapağı mevcut olmayan sarnıç geç bir dönemde betonla kaplanarak özgün durumunu kaybetmiştir (Foto B.6, B.7).

Yapının güneybatı cephesindeki mevcut taş duvarların bir kısmının üzeri çimento takviyeli kireç harçlı sıvayla sıvanması nedeniyle taş duvarların özgün dokusu kaybolmuştur (Foto B.130).

P4 mekanının döşemesinin daha geç dönemlerde şapla kaplanması nedeniyle bu mekandaki özgün döşemenin cinsi ve kotu bilinmemektedir (Foto B.53).

Taşlığın kuzeybatısına yerleştirilen merdivenin ilk ve ikinci kollarındaki basamakları ve ilk sahanlığı (Foto B.11, B.12) yıkılmıştır. İkinci sahanlığın döşeme kaplaması olarak kullanılan mermer bloklardan bazıları kalkmıştır (Foto B.14). Bu merdivenin üçüncü kolundaki basamaklardan ulaşılan ara kat ahşap galerisinin ahşap korkulukları kaybolmuştur (Foto B.56).

1. kat ahşap karkas duvarların özellikle güneybatı ve güneydoğu cephelerinde yer alan kısımlarının büyük bir bölümünün bağdadi çıtaları ve kırık sıvaları dökülmüştür. Dökülen sıvaların altından ahşap iskelet görülmektedir (Foto B.132, B.133). Yine bu cephelerdeki cumbaların altına yerleştirilen guselerin dökülen sıvalarının altından bağdadi çıtalar gözükmemektedir (Foto B.116).

Yapının uzun yıllar boş kalması ve vandalizme maruz kalması nedeniyle ahşap kapı kanatlarının, pencere panjurlarının ve parmaklıklarının, dolap kanatlarının hepsi sökülmüştür. P1 mekanındaki pencerelerin denizlik kaplaması olarak kullanılan marnlı kalker blokların (Foto B.31) ve P2 mekanındaki pencerelerin eğimli denizlikleri üzerindeki kaplama tahtalarının (Foto B.42) büyük bir bölümü bakımsızlık nedeniyle kalkmış durumdadır. Güneybatı ve güneydoğu cephelerine P2 mekanından açılan pencerelerin kesme taştan yuvarlak kemerlerinin ve sövelerinin bazı taşları sökülmüştür (Foto B.128, B.129).

P1 ve P10 mekanlarında yer alan şerbetliklerin dökülen sıvalarının altından bağdadi çıtalar görülmektedir (Foto B.32, B.88).

P1, P2, P3, P8, P9, P10, P11, P12 mekanlarındaki ahşap döşemelerin kaplama tahtaları yer yer kalkmıştır. P7, P12, P13, P14 ve P15 mekanlarının ahşap tavanları daha geç bir dönemde yeşil yağlı boya ile boyanmıştır.

Yapının ahşap kaplamalı saçığının güneydoğu cephesindeki orta kısmı (Foto B.120) ile kuzey (Foto B.1, B.136) ve güney (Foto B.133) uçları yıkılmıştır.

- Malzemedeki bozulmalar (Bkz. Ek E.1.1. P Binasındaki Hasarlar)

Taşığın kuzeybatı yönündeki merdivenin bir ve ikinci sahanlığını taşıyan duvarın kesme taşları (Foto B.16, B.17) ve kuzeydoğu cephesinde yer alan püsküllü konsolla biten köşe pahının kesme taşları (Foto B.105) dış hava şartları nedeniyle yıpranmaya başlamıştır. Taşığın çakıl döşemesini sınırlayan 20 x 52 cm. boyutlarındaki kesme taşlarda nemden dolayı yosunlaşmalar başlamıştır (Foto B.5).

Yine dış hava şartlarına maruz kalan taşlıktaki taşıyıcı ahşap dikmelerde (Foto B.5), taş duvarlardaki ahşap hatıllarda (Foto B.112, B.138), kapı ve pencerelerin ahşap kasalarında (Foto B.109, B.113) ve denizliklerinde (Foto B.61, B.68, B.84), 1. kat ahşap karkas duvarların bağdadi çıtalrı ve ahşap dikmelerinde (Foto B.87, B.107, B.108, B.110) tavanlarda çürümeler başlamıştır.

P2 mekanından açılan bir pencere üzerindeki demir parmaklıklar (Foto B.115) ve kuzeydoğu saçığındaki çok az bir kısmı mevcut olan çinko oluk (Foto B.146) paslanmıştır.

- Ekler (Bkz. Ek D.1.1. P Binasındaki 19.yy. Ekleri, Ek D.1.2. P Binasındaki 20.yy. Ekleri)

Avlunun kuzeybatı yönünde yer alan zemin kat duvar kalıntılarından (Foto B.4), eski fotoğraflardan (Foto B.152, B.153, B.154) ve eski rölövelerden (Şekil C.1, C.2, C.5, C.9) anlaşılan, bugün yıkılmış iki katlı kısmı bir erken dönem eki olarak kabul edilebilir.

Yapı üzerindeki izlerden yapının daha geç bir dönemde farklı iki aile tarafından kullanılmaya başlandığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle taşığı ikiye ayıran

ek bir taş duvar yapılmıştır (Foto B.18). 1994 yılının Temmuz ayında yapılan ilk arazi çalışmalarında, bu ek taş duvar rölövelerin hazırlanmasında zorluk çıkarabileceği düşüncesiyle Koruma Kurulu izniyle yıktırılmıştır. Taşlığın kuzeydoğusunda bugün sadece ahşap basamakları duran, birinci ve ikinci kollarındaki basamakları yıkılmış olan merdiven de bir geç dönem ekidir.

Yapının iki ayrı aile tarafından kullanılmaya başlanmasıyla 1. kattaki sofa mekanı P7 ve P8 mekanlarının arasına yapılan ek bir ahşap karkas duvarla ikiye bölünmüş ve ayrı sofalar gibi hizmet vermeye başlamıştır. P7 sofa mekanının kuzeybatı yönüne yapılan bir diğer ek olan ahşap karkas duvarla P15 mekanı oluşturulmuştur.

P3 mekanının güneybatı yönündeki kapı (Foto B.46, B.127) ile P12 mekanının güneybatı (Foto B.94, B.130) ve P15 mekanının kuzeybatı yönlerindeki pencereler (Foto B.100, B.136) biçim ve detay açısından incelendiğinde özgün olmadıkları ve sonradan açıldıkları anlaşılmaktadır.

5.3.2. U Binasının Ayrıntılı Tanımı

5.3.2.1. İç Hacimler

5.3.2.1.1. Zemin Kat (Bkz. Rölöve: P11 Zemin Kat Planı, P13 Zemin Kat Tavan Planı)

Zemin kat, U1 ve U2 nolu depo olarak kullanılan ana binadaki mekanlarla, U1 mekanının batısında yer alan bir kapıyla geçişi sağlanan müstemilat binasının U3 ve U4 nolu çamaşırhane ve banyo olarak kullanılan mekanlarından oluşmaktadır.

Yapının zemin katına giriş, kuzey cephesindeki merdiven sahanlığı altında yer alan bir kapıdan sağlanmaktadır (Foto B.169). Giriş kotundan, hafif bir eğimle zemin kata girilmektedir (Bkz. Rölöve: P14 1-1 Kesiti) (Foto B.188).

5.3.2.1.1.1. U1 Mekanı (Depo)

Yapının kuzey cephesindeki 120 x 175 cm. boyutlarında bir kapı boşluğundan girilen U1 mekanı biçim olarak dikdörtgene yakındır.

Bu mekan kireç söndürmek için 120 cm. yüksekliğinde taş ve biriket duvarlarla sonradan bölünmüştür (Bkz. Ek D.2.2. U Binasındaki 20.yy. Ekleri) (Foto B.189, B.190, B.191).

Mekanın kuzey duvarında, 80 x 80 cm. boyutlarında, derinliği 71 cm. olan geniş bir adet pencere boşluğu ile 48 x 39 cm. ve 47 x 25 cm. boyutlarında dar iki adet pencere boşluğu bulunmaktadır. Doğu duvarında, 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılmış rölövelerinde kapı olarak gösterilen (Şekil C.14.), bugün 110 cm. yüksekliğine kadar doldurulmuş olan bir boşluk (Foto B.192) bulunmaktadır (Bkz. Ek.D.2.2. U Binasındaki 20.yy. Ekleri). Bu boşluğun 192 cm. güneyinde duvar batıya doğru 46 cm. çıkıntı yapmaktadır. Bu çıkıntı mekanın güneyini sınırlayan duvara kadar 232 cm. devam etmektedir. Çıkıntı üzerinde 83 x 50 cm. boyutlarında, derinliği 130 cm. olan bir boşluk yer almaktadır (Foto B.193).

Mekanın batı duvarı üzerinde sonradan doldurulduğu görülen bir gömme dolap izi ile U3 mekanına geçişi sağlayan 80 x 170 cm. boyutlarında bir kapı boşluğu bulunmaktadır (Foto B.194). U1 ve U2 mekanları arasındaki geçiş mekanının güneyindeki, batı-doğu doğrultusunda 1. katı taşıyan ana duvar üzerinde bulunan 384 x 167 cm. boyutlarında bir açıklıktan sağlanmaktadır (Foto B.195).

U1 mekanının sonradan yapılmış taş ve biriket duvarlarla sınırlanan giriş zemini, temel seviyesinde bulunan ağaç köklerinin bina içinde büyümesini önlemek için şapla kaplanmıştır (Foto B.188). Mekanın diğer kısımlarının zemini ise toprak ve beden duvarlarına da sıçramış olan kireç artıklarıyla kaplıdır (Foto B.196). Duvarlar kıtıklı sıvanın üzerine yapılmış ince çimento takviyeli kireç harçlı sıvayla sıvalıdır. Yer yer dökülen sıvanın altından yapının taşıyıcı taş duvar dokusu görülmektedir. Tavanda 1. katın döşeme kaplamaları ve taşıyıcı ahşap kirişleri yer

almaktadır (Foto B.197). 1. kat döşemesi mekandaki iki ahşap dikme (Foto B.191, B.198) ile desteklenmektedir.

5.3.2.1.1.2. U2 Mekanı (Depo)

U1 mekanından 384 x 167 cm. boyutlarındaki bir açıklıktan girilen U2 mekanı biçim ve strüktür olarak U1 mekanının aynıdır.

Mekanın güney duvarında 109 x 77 cm. (Foto B.200), 87 x 85 cm. (Foto B.201) boyutlarında, iç mekanda dikdörtgen, cephede basık kemerli ve taş söveli iki adet pencere ile 69 x 105 cm. boyutlarında bir adet dikdörtgen pencere olmak üzere toplam üç adet pencere yer almaktadır. Bu pencereler yapının önündeki sur duvarının üzerinden Antalya Yat Limanı'na bakmaktadır. Mekanın doğu duvarı üzerinde 113 x 130 cm. boyutlarında, 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerde kapı olarak gösterilen (Şekil C.14,C.18) bir boşluk yer almaktadır (Foto B.202).

Zemin şapla kaplıdır (Foto B.203). U1 ve U2 mekanlarını bölen ana duvarların bitiş hizaları boyunca sağ ve sol yanlarda zemin, orta zemin kotundan 15 cm. yükseltilmiştir (Foto B.202, B.204). Bu kotlarda üst kat döşemesini destekleyen iki ahşap dikme yer almaktadır. Duvarlar kırıklı sıvanın üzerine yapılmış ince çimento takviyeli kireç harçlı sıvayla sıvalıdır (Foto B.205). Tavanda yapının üst kat döşeme kaplamaları ve taşıyıcı ahşap kirişleri yer almaktadır (Foto B.206).

5.3.2.1.1.3. U3 Mekanı (Çamaşırhane)

U binasının batı kanadındaki tek katlı müştemilat içinde yer alan U3 mekanına, U1 mekanından açılan 80 x 170 cm. boyutlarında bir kapı boşluğundan girilmektedir. Mevcut izlerden ve detaylardan, U3 ve U4 mekanlarından oluşan müştemilatın ana bina tamamlandıktan sonra aynı strüktürle inşa edildiği, ilk yapımında tek mekan olduğu ancak daha sonra bölünerek iki mekan haline getirildiği anlaşılmaktadır.

U3 mekanın güney duvarında 100 x 155 cm. boyutlarında demir parmaklıklı, Yat Limanı'nı gören iki penceresi bulunmaktadır (Foto B.208). Batı duvarına zeminden 25 cm. yükseltilmiş bir tezgah yerleştirilmiştir (Foto B.211). Tezgahın devamında köşede su gideri oluşu (Foto B.212) mekanın çamaşırhane olarak kullanıldığını ortaya koymaktadır.

Zemin şapla kaplıdır. U1 mekanından bu mekana geçilen kapının hemen sol yanında zeminde üst kata çıkan ve bugün mevcut olmayan ahşap merdivenin (Şekil C.15) oturduğu iki beton basamak bulunmaktadır (Foto B.213).

Mekanın çatı örtüsü ve batı duvarının büyük bir kısmı yıkılmış durumdadır (Foto B.214). Çok az bir kısmı kalan ahşap tavanı da yıkılmak üzeredir (Foto B.215).

5.3.2.1.1.4. U4 Mekanı (Banyo)

U3 mekanından 80 x 218 cm. boyutlarında bir kapı boşluğundan U4 mekanına girilmektedir. U4 mekanı, U3 mekanının sonradan tuğla duvarla bölünmesiyle oluşturulmuş ve banyo olarak kullanılmıştır.

Mekanın güney duvarındaki kapı boşluğunun hemen yanında 67 x 78 cm. boyutlarında bir pencere boşluğu bulunmaktadır (Foto B.216). Banyonun duvarlarının bir kısmı 100 cm., bir kısmı 140 cm. yüksekliğinde 20 x 20 cm. boyutlarında terrazzo karolarla kaplanmıştır. Duvardaki bu karoların iki tanesi dışında diğerleri bugün mevcut değildir (Foto B.218). Zemin de aynı karolarla kaplıdır (Foto B.217).

5.3.2.1.2. 1. kat (Bkz. Rölöve: P11 1. kat Planı, P12 1. kat Döşeme Planı, P13 1. kat Tavan Planı)

180 cm. kotunda yer alan 1. kata giriş, yapının kuzey cephesine paralel olarak yerleştirilen, basamak hizaları sadece duvardaki izlerden anlaşılan (Foto B.165), merdivenden sağlanmaktadır. 1. kat, kare planlı, simetrik, geç dönem iç sofalı plan

şemalarına uymaktadır. Giriş aksında giriş sofası ve ana sofa bulunmaktadır. Bu sofaların doğu yönlerinde U6, U8 ve U9 nolu oda mekanlarıyla, U7 nolu ince uzun bir mekan bulunmaktadır. Batı yönlerinde doğu yönlerindeki mekanlara simetrik olarak yerleştirilen U14, U12 ve U11 nolu oda mekanlarıyla, U13 nolu ince uzun bir geçit yer almaktadır.

5.3.2.1.2.1. U5 Mekanı (Giriş Sofası)

Yapının kuzey cephesindeki merdiven sahanlığına açılan (Foto B.166) 112 x 230 cm. boyutlarında, yuvarlak ahşap bir kemerle yükseltile kapı boşluğundan (Foto B.219) U5 nolu giriş sofasına girilmektedir. 379 x 417 cm. boyutlarındaki mekanın tavan yüksekliği 368 cm.'dir (Bkz. Rölöve: P14 1-1 Kesiti).

Mekanın kuzey duvarında kapının iki yanında 80 x 145 cm. boyutlarında iki adet pencere bulunduğu anlaşılmaktadır (Foto B.221). Doğudaki pencerenin demir parmaklıkları korunmuştur (Foto B.220). Mekanın doğu duvarında U6 mekanına, batı duvarında U14 mekanına açılan 111 x 232 cm. boyutlarında kapı boşlukları yer almaktadır (Foto B.222, B.223). Bu kapı boşluklarının çift kapı kanatlarının olduğu 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerden (Şekil C.15) anlaşılmaktadır. Güney duvarı üzerinde ise ana sofaya geçişi sağlayan 95 x 230 cm. boyutlarında, kuzey duvarındaki giriş kapısının benzeri bir kapı boşluğu ve kapı boşluğunun iki yanında iki adet pencere boşluğu bulunmaktadır (Foto B.224). Mekanın ahşap iskeletli duvarlarının üzerindeki ahşap çıtalar ve kırıktı sıvalar 235 cm. yüksekliğine kadar dökülmüştür. Dökülen sıvaların ve çıtaların altından taşıyıcı ahşap dikmeler ortaya çıkmıştır. Zemin, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarla döşelidir. Ahşap pasalı tavanı yeşil yağlıboyalıdır (Foto B.225).

5.3.2.1.2.2. U6 Mekanı (Oda)

U5 mekanının doğu duvarı üzerindeki 110 x 232 cm. boyutlarındaki bir kapı boşluğundan girilen mekan, oda olarak kullanılmıştır. Mekan 373 x 374 cm. boyutlarındadır.

Mekanın kuzey duvarı üzerinde 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerden (Şekil C.15, C.17) ve mevcut izlerden anlaşıldığı üzere iki adet pencere vardır (Foto B.166, B.226, B.227). Doğu duvarı üzerinde 43 x 102 cm. boyutlarında, 50 cm. derinliğinde kapağı bugün mevcut olmayan bir gömme dolap (Foto B.228) ile 104 x 172 cm. boyutlarında, 56 cm. derinliğinde taş bir ocak bulunmaktadır (Foto B.229). Ocağın üzerinde bir soba deliği açılmıştır.

Mekanın kuzey, güney ve batı yönlerindeki ahşap iskeletli duvarların üzerindeki kırıktı sıvalar ve ahşap çıtaların çoğu dökülmüş durumdadır. Dökülen sıvaların ve çıtaların altından ahşap taşıyıcı dikmeler ortaya çıkmıştır. Doğu duvarı ise sağır taş duvar olup kırıktı sıvayla sıvalıdır.

Zemin, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarla döşelidir. Ahşap pasalı tavanı yeşil yağlıboya ile boyalıdır (Foto B.230).

5.3.2.1.2.3. U7 Mekanı (Tuvalet)

Mekana batısındaki 100 x 232 cm. boyutlarında, 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerden çift ahşap kanatları olduğu anlaşılan (Şekil C.15) bir kapı boşluğundan girilmektedir (Foto B.231). Yaklaşık olarak 112 x 374 cm. boyutlarında olan mekanın tuvalet olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır (Şekil C.15).

Mekanın doğu duvarı saçak seviyesine kadar yıkılmıştır (Foto B.232). Kuzey ve güney duvarlarında, dökülen kırıktı sıvaların ve ahşap çıtaların altından taşıyıcı ahşap dikmeler görülmektedir.

Zemin, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarla döşelidir. Ahşap pasalı tavanının büyük bir kısmı yıkılmıştır (Foto B.233).

5.3.2.1.2.4. U8 Mekanı (Oda)

Batı duvarındaki 110 x 232 cm. boyutlarında bir kapı boşluğundan girilen mekan oda olarak kullanılmıştır (Foto B.234). Mekan 283 x 373 cm. boyutlarındadır.

Giriş kapısının yanında, 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerden (Şekil C.15, C.16) ve izlerden anlaşıldığı üzere 80 x 145 cm. boyutlarında demir parmaklıklı bir adet pencere vardır. Doğu duvarının büyük bir bölümü yıkılmış durumdadır. Mevcut izlerden (Foto B.235) ve eski rölövelerden (Şekil C.15) bu duvar üzerinde 240 cm. genişliğinde, 150 cm. yüksekliğinde, 59 cm. derinliğinde bir yüklüğün olduğu anlaşılmaktadır. Kuzey ve güney duvarlarının büyük bir kısmının dökülen kıtık sıvaları ve ahşap çıtalarının altından taşıyıcı ahşap dikmeler görülmektedir. Güney duvarı üzerinde U9 mekanına açılan ahşap çift kanatlı bir kapı olduğu eski rölövelerinden öğrenilmektedir (Şekil C.15).

Zemini, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarla döşelidir. Ahşap pasalı tavanı vardır (Foto B.236).

5.3.2.1.2.5. U9 Mekanı (Oda)

Batı duvarı üzerinde 110 x 232 cm. boyutlarında bir kapı boşluğundan (Foto B.237) girilen yaklaşık 376 x 435 cm. boyutlarındaki mekan oda olarak kullanılmıştır.

Mekanın güney duvarı üzerinde 82 x 145 cm. boyutlarında iki adet pencere boşluğu bulunmaktadır (Foto B.238). Bu pencerelerin 22 cm. yukarısında 8 cm. genişliğinde ahşap bir kayıt yer almaktadır. Ahşap kayıttan 15 cm. yukarda bir soba deliği açılmıştır (Foto B.239). Mekanın sağlam durumda olan doğu duvarı üzerinde zemin kotundan 75 cm. yukarda 10 cm. genişliğinde ahşap bir kayıt bulunmaktadır (Foto B.240). Kuzey duvarı üzerinde 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerden ahşap çift kanatlı bir kapı olduğu anlaşılmaktadır (Şekil C.15) (Foto B.241).

Mekanın zemini, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarla döşelidir. Ahşap pasalı tavanı yeşil yağlıboyalıdır (Foto B.242).

5.3.2.1.2.6. U10 Mekanı (Ana Sofa)

Mekana kuzey duvarı üzerindeki 95 x 230 cm. boyutlarında, yuvarlak ahşap bir kemerle yükseltile bir kapı boşluğundan girilmektedir (Foto B.243). 1. katın genel sirkülasyon mekanı görevini üstlenen U10 mekanı 419 x 833 cm. boyutlarındadır. Giriş holünden ulaşılan sofa, ondan daha büyüktür ve denize hakim bir manzarası vardır.

Kuzey duvarında kapı boşluğunun iki yanında birer pencere bulunmaktadır (Foto B.244). Doğu duvarı üzerinde U7, U8, U9 mekanlarına açılan üç adet kapı boşluğu ile U8 mekanına açılan bir adet pencere boşluğu yer almaktadır (Foto B.245). Batı duvarı üzerinde U11, U12 ve U13 mekanlarına açılan üç adet kapı boşluğu ile U12 mekanına açılan bir adet pencere boşluğu bulunmaktadır (Foto B.246). Güney duvarı üzerinde 82 x 145 cm. boyutlarında iki adet pencere boşluğu yer almaktadır (Foto B.247). Bu pencerelerin 23 cm. yukarısında 8 cm. genişliğinde ahşap bir kayıt bulunmaktadır. Ahşap kayıttan 15 cm. yukarda bir soba deliği açılmıştır.

Zemin, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarla döşelidir. Ancak döşemesinin büyük bir bölümü yapının kullanılmadığı yıllar içerisinde vandalizm sonucu sökülüş ve yakılmıştır (Foto B.248). Ahşap pasalı tavanı ortaya doğru çökmüş durumdadır (Foto B.249, B.250). Çöken kısımdan yapının ahşap kırma çatısına ait konstrüksiyon görülmektedir (Foto B.251).

5.3.2.1.2.7. U11 Mekanı (Oda)

Mekana doğu duvarı üzerindeki 95 x 232 cm. boyutlarındaki bir kapı boşluğundan girilmektedir (Foto B.252). U9 mekanının simetriği olan U11 mekanı oda olarak kullanılmıştır. Mekan 377 x 428 cm. boyutlarındadır.

Mekanın güney duvarı üzerinde 85 x 145 cm. boyutlarında iki pencere boşluğu bulunmaktadır (Foto B.253). Bu pencerelerin 23 cm. yukarısında 7 cm. genişliğinde ahşap bir kayıt yer almaktadır. Ahşap kayıttan 15 cm. yukarda bir soba deliği açılmıştır (Foto B.254). Mekanın batı duvarının üzeri kırıktı sıvayla sıvanmıştır (Foto B.255). Kuzey ve doğu duvarlarının üzerinden dökülen sıvaların ve ahşap çıtaların altından taşıyıcı ahşap dikmeler ortaya çıkmıştır (Foto B.252, B.256). Mekanın kuzey duvarı üzerinde U12 mekanına açılan ahşap çift kanatlı bir kapı olduğu 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerde gösterilmiştir (Şekil C.15).

Zemin, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarla döşelidir. Ahşap pasalı tavanı pembe yağlıboyalıdır (Foto B.257).

5.3.2.1.2.8. U12 Mekanı (Oda)

Mekana doğu duvarı üzerindeki, 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerden 95 x 232 cm. boyutlarında olduğu bilinen (Şekil C.15) bir kapı boşluğundan girilmektedir. Mekan yaklaşık 273 x 379 cm. boyutlarındadır.

Mekanın doğu duvarındaki kapı boşluğunun yanında eski rölövelerden (Şekil C.15) ve izlerinden anlaşıldığı üzere 80 x 145 cm. boyutlarında bir adet demir parmaklıklı pencere olduğu görülmektedir (Foto B.246). Batı duvarı üzerinde 250 cm. genişliğinde, 53 cm. derinliğinde bir yüklük yer almaktadır (Foto B.258). Güney duvarı üzerinde U11 mekanına, kuzey duvarı üzerinde U13 mekanına açılan ahşap çift kapı kanatları olduğu 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerde gösterilmiştir (Şekil C.15).

Zemin, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarla döşelidir. Döşeme üzerinde 80 x 160 cm. boyutlarında bir boşluk bulunmaktadır (Foto B.259). Bu boşluğun üzerinde bir kapak olduğu kenarındaki menteşelerden anlaşılmaktadır (Foto B.260). Ahşap pasalı tavanı oldukça harap durumdadır (Foto B.261).

5.3.2.1.2.9. U13 Mekanı

Doğu duvarı üzerinde 100 x 232 cm. boyutlarındaki bir kapı boşluğundan (Foto B.262) girilen mekan 110 x 379 cm. boyutlarındadır.

Mekanın güney duvarı üzerinde U12 mekanına, kuzey duvarı üzerinde U14 mekanına açılan ahşap çift kapı kanatları olduğu 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerde görülmektedir (Şekil C.15). Batı duvarı üzerinde U3 mekanına açılan 110 x 205 cm. yüksekliğinde bir kapı boşluğu bulunmaktadır (Foto B.263, B.264).

Zemin, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarla döşelidir. Ahşap pasalı tavanının büyük bir kısmı yıkılmıştır (Foto B.265).

5.3.2.1.2.10. U14 Mekanı (Oda)

U6 mekanının simetriği olan U14 mekanı oda olarak kullanılmıştır. 379 x 381 cm. boyutlarındaki mekana doğu duvarı üzerindeki 110 x 232 cm. boyutlarındaki bir kapı boşluğundan girilmektedir (Foto B.223).

1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerinden (Şekil C.15, C.17) ve izlerden anlaşıldığı üzere mekanın kuzey duvarı üzerinde iki adet pencere vardır (Foto B.166, B.266). Batı duvarı üzerinde 42 x 102 cm. boyutlarında kapağı bugün mevcut olmayan bir dolap (Foto B.267, B.268) ile 104 x 172 cm. boyutlarında 56 cm. derinliğinde taş bir ocak bulunmaktadır (Foto B.269). Ocağın iki yanında süslemeli söveleri ve bacaya açılan iç kısmında ocağın kullanılmayacağı zamanlarda kapatılan ahşap bir kapak çerçevesi mevcuttur (Foto B.270). Ocağın üzerinde bir soba deliği mevcuttur.

Mekanın güney duvarı üzerinde U13 mekanına açılan ahşap çift kanatlı bir kapısı olduğu 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerinde gösterilmiştir (Şekil C.15). Kuzey, güney ve doğu duvarlarının dökülen kırıktı sıvaları ve ahşap çıtalarının altından ahşap taşıyıcı dikmeler ortaya çıkmıştır (Foto B.223, B.271).

Mekanın kuzey ve güney duvarlarının kesişen köşesine sonradan 53 x 118 cm. boyutlarında bir tezgah eklenmiştir (Foto B.266). Zemin, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarla döşelidir. Ahşap pasalı tavanı yeşil yağlıboya ile boyalıdır (Foto B.272).

5.3.2.2. Cepheler

5.3.2.2.1. Kuzey Cephesi (Bkz. Rölöve: P15 Kuzey Cephesi)

Yapının aynı zamanda girişi olan kuzey cephesi, simetrik bir cephe anlayışıyla düzenlenmiş iki katlı ana bina ve ana binanın batı kanadında yer alan tek katlı müştemilat yapısından oluşmaktadır (Foto B.166, B.167).

Cephede ana binanın zemin kat taş beden duvarı 180 cm. kotuna kadar devam etmektedir. Taş duvar üzerinde 156 ve 170 cm. kotlarında 10 cm. kalınlığında ahşap hatıllar yer almaktadır (Foto B.166). 1. kata çıkışı sağlayan merdivenler cepheye paralel olarak yerleştirilmiştir. Harap durumdaki bu merdivenin basamak hizaları duvar üzerindeki izlerden anlaşılmaktadır (Foto B.168). Merdiven sahanlığı altında 120 x 175 cm. boyutlarında bir kapı boşluğu bulunmaktadır (Foto B.169).

Taş duvar üzerinde 48 x 39 cm. ve 47 x 25 cm. boyutlarında dar iki adet pencere ile 80 x 80 cm. boyutlarında (Foto B.170), taş söveleri olduğu, eski rölövelerinden (Şekil C.17) ve izlerinden anlaşılan bir pencere boşluğu bulunmaktadır.

Taş duvarın kırıktı sıvası üzerine sonradan ince çimento takviyeli kireç harçlı sıva yapılmıştır. Dökülen sıvaların altından taş duvarın özgün dokusu görülmektedir (Foto B.171). Duvarın kuzeydoğu köşesi zeminden itibaren 150 cm. yüksekliğinde yıkılmıştır.

1. katın bu cephedeki ahşap karkas duvarlarının büyük bir bölümünün üzerindeki kırıktı sıvalar ve ahşap çitılar dökülmüştür. Sadece ahşap dikmeler ve aralarındaki kapı ve pencerelerin ahşap kasaları ayakta (Foto B.165). Cephede,

ahşap yuvarlak bir kemerle yükseltilmiş 112 x 230 cm. boyutlarında bir kapı boşluğu ile kapı boşluğunun iki yanında 3'er adet olmak üzere toplam 6 adet 80 x 145 cm. boyutlarında pencere boşluğu bulunmaktadır. Bu pencerelerin beşinin ahşap alınlıkları ve kasaları bulunmaktadır. Birinin üzerinde de beşi yatay, üçü dikey duran demir parmaklıklar mevcuttur. Diğer pencerenin ise sadece, yerini belirleyen ahşap dikmeleri kalmış, kasa ve alınlığı kaybolmuştur.

Cephede iki köşede 1. katın başlangıç kotundan başlayarak 265 cm. yüksekliğinde devam eden kabartma sütunçelerle, sütunçelerin üzerine yerleştirilen 27 cm. yüksekliğinde yine kabartma akantüs yapraklı başlıklar bulunmaktadır (Foto B.172, B.173). Yapının bağdadi tekniği ile yapılmış frizle biten alınlık şeklindeki saçağı üzerindeki kırıktık sıva yer yer dökülmüştür.

Kırma çatısının üzeri alaturka kiremitlerle örtülüdür. Çatının kuzeydoğu köşesinde, üzerine alaturka kiremitten bir şapka yerleştirilmiş olan baca bulunmaktadır (Foto B.166). Kuzeybatı köşesinde diğerine göre daha küçük boyutlu ve şapkasız bir baca daha vardır (Foto B.185).

Yapının müstemilat kısmının cepheye bakan sağır taş duvarı 278 cm. yüksekliğindedir. Üzerini örten çatının kiremitleri kalmamıştır, ahşap mertekleri ve kaplama tahtaları da kötü durumdadır (Foto B.167).

5.3.2.2.2. Doğu Cephesi (Bkz. Rölöve: P16 Doğu Cephesi)

Yapının P binasına bakan doğu cephesi, sonradan açılan boşluklar dışında sağır bir cephedir. Bölüm 3.3.'de bahsedildiği gibi birbirinin evi ve bahçesine bakmamak ve pencere açmamak kurallarına uyulduğu görülmektedir.

Zeminden başlayan taş duvar 1. katın bitiş kotuna kadar devam etmektedir. Taş duvarın, düşeyde 127 cm. kotundan 575 cm. kotuna kadar, yatayda yaklaşık olarak güneyden 500 cm. (Foto B.174), kuzeyden 360 cm. (Foto B.175) içerde olmak üzere 410 cm. genişliğinde olan büyük bir kısmı yıkılmıştır (Foto B.176).

Zemin katta U2 mekanına açılan 113 x 130 cm. boyutlarında bir boşluk (Foto B.174) ile U1 mekanına açılan, sonradan 110 cm. yüksekliğinde taşla doldurulan bir boşluk yer almaktadır. Bu boşlukların boyutlarından ve özensizliklerinden, depo olarak kullanılan U1 ve U2 mekanlarına eşya koymak veya almak amacıyla sonradan açıldığı tahmin edilmektedir.

Taş duvarın mevcut kısımlarında kırıktı sıvanın üzeri sonradan ince çimento takviyeli kireç harçlı sıva ile sıvanmıştır. Dökülen sıvaların altından taş duvarın özgün dokusu görülmektedir (Foto B.175).

Yapının kuzey ve güney cephelerinden dönen saçaklar 175 cm. boyunca bu cephede de devam etmektedir. Saçaklar arasında kalan orta kısımda çatıdan akan suyun beden duvarlarının dışında kalması ve tahrip edilmemesi için duvar üstü, çatı altı jips kare plakalar konsol çıkarılarak saçak seviyesi belirlenmiştir. Yıkılan duvarın bulunduğu kısımda çatının ortaya doğru çökmesi nedeniyle bu plakaların çoğu mevcut değildir (Foto B.177).

Yapının alaturka kiremitlerle kaplı kırma çatısının üzerinde kuzey cephesinden de görülen U6 mekanındaki ocağın bacasının dört yöne açılmış delikleri vardır. Bu delikler değişik rüzgar durumlarında bacanın basmaması için açılmıştır (Foto B.178).

5.3.2.2.3. Güney Cephesi (Bkz. Rölöve: P16 Güney Cephesi)

Yapının Antalya Yat Limanı'na bakan güney cephesinde, kuzey cephesinde olduğu gibi simetrik bir cephe anlayışıyla düzenlenmiş ancak bezemenin hemen hemen hiç yer almadığı iki katlı ana bina ile kuzey cephesine göre daha özen gösterilmiş tek katlı müstemilat binasını görülmektedir.

Ana binanın zemin katı taş duvarlıdır. 1. katta ahşap karkas duvarların üzeri, cephenin denize bakması nedeniyle yağmur ve rutubet etkisini önlemek amacıyla çinko levhalarla kaplanmıştır (Foto B.179). 1. kat duvarlarının büyük bir kısmının

üzerindeki çinko levhaların kalkmış olması nedeniyle ahşap iskeletleri ortaya çıkmış ve ahşaplarda çürüme başlamıştır.

Zemin kat taş duvarı üzerinde biri demir parmaklıklı olmak üzere cephedeki boyutları 60 x 72 cm. (Foto B.180) ve 67 x 77 cm. (Foto B.181) boyutlarında olan basık kemerli, taş söveli iki adet pencere ile 69 x 105 cm. boyutlarında bir adet pencere boşluğu (Foto B.182) bulunmaktadır.

1. katta, sadece kasa ve denizlikleri kalmış olan, genişlikleri 82 x 85 cm. arasında değişen 145 cm. yüksekliğinde altı adet pencere boşluğu yer almaktadır. Pencereilerin bitim hizasından saçağa kadar olan kısım üzerinde çinko levhalar bulunmaktadır. Bu çinko levhalar üzerinde üç baca deliği mevcuttur.

Zemin kat taş beden duvarları üzerinde dökülen sıvaların altından ahşap hatıllı taş duvarın özgün dokusu görülmektedir. Zemin kat seviyesi, altında bir pervaz olan küpeşte ile bitirilmiştir (Foto B.180).

60 cm. genişliğinde olan saçağın altı ahşap kaplamalıdır. Saçağın alın tahtası üzerinde yağmur oluğu kancaları görülmektedir.

Müştemilat kısmının taş duvar cephesinin üzerinde demir parmaklıklı 100 x 155 cm. boyutlarında iki adet pencere bulunmaktadır. Batıdaki pencerenin dışında doğu tarafa açılan tek ahşap kepenk ile doğu tarafında kalan pencerenin iç kısmında batı tarafa açılan iki kayıtlı pencere kanadı mevcuttur (Foto B.183, B.184).

Müştemilat kısmının tuğladan yapılmış bir kirpi saçağı vardır. Çatısının üzeri alaturka kiremitlerle kaplıdır. Çatı örtüsünün bu cepheye bakan kısmı diğer cephelere göre daha iyi durumdadır.

5.3.2.2.4. Batı Cephesi (Bkz. Rölöve: P15 Batı Cephesi)

Müştemilatın iç kısmından ana binanın batı cephesine bakıldığında doğu cephesiyle aynı detaylara sahip olduğu görülmektedir. Bu cepheye ana binanın

zemin katından 80 x 170 cm., 1. katından 110 x 205 cm. boyutlarında açılan kapı boşluğu bulunmaktadır (Foto B.187). Saçak, doğu cephesindeki gibi kuzey ve güney cephelerinden dönerek bu cephenin kuzey ve güney uçlarında da 175 cm. devam etmektedir. Ortada kalan kısımda doğu cephesinde de kullanılan kare jips plakaların çok azı mevcuttur (Foto B.185). Ek kısmın ahşap çatısını oturtabilmek için ana binanın beden duvarları üzerinde yer yer oyuklar açılmıştır.

Müştemilatın batı cephesine bakıldığında güneyden 250 cm., kuzeyden 300 cm. kadar devam eden taş duvarların arası tamamen yıkılmıştır (Foto B.186). Yıkılan taş duvar üzerinde eski rölövelerden (Şekil C.20) ve fotoğraflardan (Foto B.278) taş bir bacanın yükseldiği bilinmektedir. Mevcut duvarlar, aralarına ahşap hatıllar atılarak yapılmış taş duvarlardır. Müştemilat kısmının çatısının hemen hemen hepsi yıkılmış durumdadır, mevcut kısımlar da yıkılmak üzeredir.

5.3.2.3. Pencere ve Kapılar

Yapının uzun yıllar boş kalmasından ve çevre sakinlerinin yapıdaki ahşap doğramaları yakacak olarak kullanmalarından dolayı bugün yapının hiçbir pencere ve kapı kanadı mevcut değildir. Pencere ve kapı boyutları ve üzerlerindeki izler hakkında ayrıntılı açıklamalar Bölüm 5.3.2.1'de verilmiştir. 1974'de O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölöveler ve mevcut izler pencere ve kapılar hakkında yeterli bilgi vermektedir.

5.3.2.4. Strüktür

Yığma+ahşap karkas olarak inşa edilen yapının taşıyıcı sistemini zemin katta taşıyıcı ahşap hatıllı taş duvarlar, 1. katta ahşap karkas duvarlar, ahşap kirişli döşeme ve çatı elemanları oluşturmaktadır.

5.3.2.4.1. Temeller

Kazı ve sondaj olanağı sağlanamadığından temeller hakkında bilgi edinilememiştir.

5.3.2.4.2. Duvarlar

- Ahşap hatıllı taş duvarlar

Zemin katın iç ve dış duvarları, 1. katın doğu ve batı duvarları ve müştemilatın beden duvarları 70-80 cm. arasında değişen kalınlıkta, üzerlerine değişik aralıklarda atılan ahşap hatılların bulunduğu taş duvarlardır.

Duvarların dış örgüsünde kaba yonu taş, horasan harcı ve bunların aralarına konulan kırık kiremit ve tuğla parçaları kullanılmıştır. Duvarların iç örgüsünde ise daha niteliksiz moloz taş ve çamur harç kullanılmıştır.

- Ahşap karkas duvarlar

1. katın kuzey ve güney duvarları, iç duvarlarının tamamı 15 ile 18 cm. arasında değişen ahşap karkas duvarlardır. Duvarların kırıktık sıvaları ve ahşap çıtalarının büyük bir çoğunluğunun dökülmüş olması nedeniyle ahşap dikmeleri görülmektedir.

5.3.2.4.3. Döşemeler

Müştemilattaki U3 mekanının ve ana binanın zemin döşemesi, sıkıştırılmış toprak üzerine dökülen şapla kaplanmıştır (Foto B.188, B.204). Müştemilattaki U4 mekanının döşemesi ise şap üzerine yerleştirilen 20 x 20 cm. boyutlarında terrazzo karolarla kaplanmıştır (Foto B.217).

1. kat döşemesi zemin kat beden duvarları içine saplanan (Foto B.206) yaklaşık 15 cm. genişliğinde, 20 cm. yüksekliğinde üzerleri basit profil işlemeli kaplama tahtaları ile kaplanmış ahşap ana kirişler (Foto B.207) ile bunların üzerine yerleştirilen boyutları yaklaşık 6 x 7 cm. olan ahşap merteklerden oluşmaktadır. Döşeme kaplaması, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarındandır.

5.3.2.4.4. Çatılar

Ana binanın çatısı ahşap kırma çatıdır. U10 nolu ana sofa mekanının yıkılmakta olan tavanından çatının ahşap kirişleri, mertekleri ve kaplama tahtaları görülmektedir (Foto B.251). Çatının üzeri özgün alaturka kiremitlerle örtülüdür. Kiremitler birbirlerine değişik sıralarda kireç harçla bağlanmıştır.

62 cm. genişliğinde bağdadi tekniğiyle yapılan kuzey saçağına eğrisel bir form verilmiştir. Bu saçaklar yapının batı ve doğu cephelerine dönerek 175 cm. boyunca devam etmektedir. Güney cephesindeki 60 cm. genişliğinde ahşap kaplamalı saçağı da doğu ve batı cephelerine dönerek 175 cm. devam etmektedir. Doğu ve batı cephesinde saçaklar arasında kalan orta kısımda çatıdan akan suyun beden duvarlarının dışında kalması ve tahrip olmaması için duvar üstü, çatı altı jips kare plakalar konsol çıkarılarak saçak oluşturulmuştur.

Müştemilat kısmının ahşap çatısının büyük bir kısmı yıkılmıştır.

5.3.2.5. Yapım tekniği ve malzeme

U binası, yığma+ahşap karkas tekniğinde yapılmış bir binadır. Binanın yapımında kullanılan malzemeler, taş, harç, sıva, ahşap, çinko, demir, tuğla ve kiremittir.

- Taş: Binanın zemin kat iç ve dış, 1. kat doğu ve batı, müştemilat taş beden duvarlarında kullanılan taş, yöresel bir malzeme olan Antalya travertenidir. Duvarın dış örgüsünde kaba yonu taş, iç örgüsünde ise moloz taş kullanılmıştır.

- Harç: Yapıda bağlayıcı olarak üç tür harç kullanılmıştır. Biri taş duvarların dış örgüsünde kullanılan kırmızı toprak, sönmüş kireç ve su karışımından elde edilen horasan harcıdır. İkincisi, duvarların iç örgüsünde kullanılan çamur harcıdır. Diğeri de çatı kiremitlerinin birbirine bağlanması için değişik sıralarda kullanılan kireç harcıdır.

- Sıva: Taş duvarlar ve ahşap karkas duvarların üzerindeki özgün sıvanın ilk katı ak toprakla saman karışımı olup ikinci katı yaklaşık 2 mm. kalınlığında kırıktı sıvadır.

Zemin kat iç ve dış taş duvarlarının, 1. katın doğu-batı cephelerindeki taş duvarların kırık sıvaları üzerine daha geç dönemlerde ince çimento takviyeli kireç harçlı sıva yapılmıştır (Foto B.182, B.205).

- Ahşap: Taş duvarların aralarına düzensiz aralıklarla 10 x 10 cm. boyutlarında ahşap hatıllar atılmıştır. 1. katın döşemesi, yaklaşık 15 cm. genişliğinde, 20 cm. yüksekliğinde ana ahşap kirişler ve 6 x 7 cm. boyutlarındaki ahşap merteklerle taşınmaktadır. Döşeme kaplaması, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarındandır. Ahşap döşeme üzerinde 1. kat ahşap karkas duvarları yer almaktadır. Bu duvarların yıkılan kısımlarından taşıyıcı ahşap dikmeler ve dikmeler arasındaki ahşap çıtalar görülmektedir. 1. kat pencere ve kapılarının kasaları ve denizlikleri, tavanları, U6 ve U14 mekanlarındaki gömme dolapların iç kaplamaları ve kasaları da ahşaptır.

Yapının çatısı ve güney cephesindeki saçak kaplaması ahşap olup yapı bütününde kullanılan ahşaplar katran ağacındandır.

- Çinko: Denize bakan güney cephesindeki ahşap karkas duvarların üzeri, yapının rutubetten etkilenmemesi için çinko levhalarla kaplanmıştır (Foto B.179).

- Demir: Bazı pencereler üzerindeki pencere parmaklıkları demirdendir.

- Tuğla: Tuğla, yapıda çok az yerde kullanılmış bir malzemedir. U3 mekanıyla U4 mekanı arasındaki duvar tuğladan örülmüştür (Foto B.217). Müstemilat kısmının güney cephesindeki kirpi saçağı iki sıra tuğlanın çapraz olarak birbirinin üzerine yerleştirilmesiyle yapılmıştır. Ayrıca taş duvarların dış örgüsünde tuğla parçaları dolgu malzemesi olarak kullanılmıştır (Foto B.171).

- Kiremit: Ahşap kırma çatının üzeri özgün alaturka kiremitlerle kaplıdır. Alaturka kiremitlerin boyutlarında bir standart olmayıp yaklaşık olarak 20 x 50 cm. arasındadır. Çatı üzerindeki bacanın şapkası da alaturka kiremittendir.

Kiremit parçaları taş duvarların dış örgüsünde dolgu malzemesi olarak kullanılmıştır (Foto B.171).

5.3.2.6. Bezeme Özellikleri

5.3.2.6.1. Dış Bezeme

Yapının kuzey cephesinde bağdadi tekniğiyle yapılmış saçak ve köşelerde kabartma sütunçeler üzerine yerleştirilen akantüs yapraklı başlıklar, (Foto B.172, B.173) yapıya Kaleiçi'deki sivil mimarlık örneklerinden ayrı bir özellik kazandırmıştır.

Yapının kuzey cephesindeki pencerelerin üzerinde ahşaptan basık üçgen şeklinde alınlıklar bulunmaktadır. 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölevetlerinden kuzey (Şekil C.17) ve güney cephelerindeki (Şekil C.19) pencereler üzerinde dışa doğru açılan ahşap kepenklerin detayları görülmektedir. Pencerelerin üzerindeki demir parmaklıklar, emniyet ve estetik açıdan önemlidir.

Çatı üzerinde U6 mekanından yükselen bacanın alaturka kiremitten özgün bir şapkası bulunmaktadır.

5.3.2.6.2. İç Bezeme

Zemin kat tavanındaki, 1. kat döşemesini taşıyan ahşap ana kirişlerin üzeri basit profilli ahşap kaplama tahtaları ile kaplıdır.

1. kattaki mekanların tavanları, U11 mekanının tavanı hariç yeşil yağlı boyalı ahşap pasalı tavanıdır. U11 mekanının tavanı ise pembe yağlı boyalıdır (Foto B.257). Tavan kaplamalarının hemen altında kavisli bir ahşapla tavan, duvarla

birleştirilmiştir. Ahşabın üzeri duvarla beraber sıvanarak sade bir detayla tamamlanmıştır (Foto B.275).

1. katta U6 ve U14 mekanlarındaki ocakların (Foto B.229, B.269) iki yanında 16 cm. genişliğinde, 172 cm. yüksekliğinde söveler yer almaktadır.

5.3.2.7. Bozulmalar

Yapının uzun yıllar boş kalması ve kullanılmaması nedeniyle yapıda ciddi bozulmalar vardır. Bunlar, strüktürel bozulmalar, biyolojik nedenli bozulmalar, malzemede bozulmalar, bakımsızlık nedenli bozulmalar ve ekler olarak incelenmiştir.

- Strüktürel bozulmalar (Bkz. Ek E.2.1. U Binasındaki Hasarlar)

En ciddi strüktürel bozulma doğu cephesindeki taş duvarın, düşeyde 127 cm. kotundan, 575 cm. kotuna kadar, yatayda yaklaşık olarak güneyden 500 cm., kuzeyden 360 cm. içerde olmak üzere 410 cm. genişliğinde olan büyük bir kısmının yıkılmış olmasıdır (Foto B.176). Bu nedenle çatının doğu saçağı ortaya doğru çökmeye başlamıştır (Foto B.175, B.177, B.233, B.236). Çöken kısımda çatı üzerindeki alaturka kiremitlerin çoğu kayarak düşmüştür.

Müştemilatın batı cephesindeki taş duvarın güneyden 250 cm., kuzeyden 300 cm.'e kadar olan kısımları arası tamamen yıkılmıştır (Foto B.185). Ahşap çatısının büyük bir kısmı da bu nedenle yıkılmıştır.

U10 nolu ana sofa mekanının orta kısmından başlayarak U9 mekanının belli bir kısmına kadar gelen döşemenin geçirmiş olduğu bir yangın neticesiyle ahşap kaplamaları yanmış (Foto B.247), kalan mertekler ve kirişlerde kömürleşmeler nedeniyle strüktürel bozulmalar olmuştur (Foto B.248).

- Biyolojik nedenli bozulmalar (Bkz. Ek E.2.1. U Binasındaki Hasarlar, Ek E.2.2. U Binasında Rutubetten Etkilenen Yüzeyler)

Zemin kat batı iç duvarları ve zemin kat giriş kapısı boşluğunun yan duvarları (Foto B.276) ve 1. katta, U6 mekanının doğu duvarı (Foto B.228), U11 (Foto B.255), U12 (Foto B.258), U13 (Foto B.265), U14 (Foto B.267) mekanlarının batı duvarları üzerinde rutubet izleri görülmektedir. Zemin kat giriş kapısı boşluğunun yan duvarları ve U14 mekanının batı duvarı üzerinde rutubetten dolayı yosunlaşmalar oluşmuştur.

Zemin katta temel seviyesini geçerek büyümeye başlayan ağaç kökleri bulunmaktadır (Foto B.199).

Doğu cephesindeki yıkık taş duvarın (Foto B.176), müştemilat kısmının güney cephesindeki dış duvarın, güney cephesinde U2 mekanından açılan taş söveli pencerenin (Foto B.181, B.201), kuzey cephesinde U1 mekanından açılan geniş pencerenin (Foto B.170), ana binanın batı duvarı (Foto B.187), U3 mekanının zemini (Foto B.214) üzerinde otlar büyümektedir.

- Malzemedeki bozulmalar (Bkz. Ek E.2.1. U Binasındaki Hasarlar)

Dış cephelerde ve iç mekanlarda sıva çatlakları (Foto B.173, B.244) ve dökülmeler olmuştur.

1. kat ahşap karkas duvarların büyük bir kısmının ahşap çıtaları ve kırık sıvaları dökülmüştür. Bu yüzden ahşap dikmeler dış etkilere maruz kalmaktadır.

1. katın güney cephesinde cephe kaplaması olarak kullanılan çinko levhaların çoğu mevcut değildir (Foto B.179).

Doğu ve batı cephelerindeki saçak seviyesini belirleyen jips kare plakaların çoğu düşmüştür. Kalanlar da hava şartlarından dolayı özgün yapısını kaybetmiştir (Foto B.178).

- Bakımsızlık nedenli bozulmalar (Bkz. Ek E.2.1. U Binasındaki Hasarlar)

1. kata çıkan merdiven harap durumdadır. Merdiven basamak hizaları kuzey cephesindeki duvar üzerindeki izlerden anlaşılmaktadır (Foto B.168).

Kuzey saçağı üzerindeki sıvaların dökülmesi nedeniyle ahşap çıtaları görülmektedir (Foto B.166).

Kuzey cephesinde, zemin katta yer alan 80 x 80 cm. boyutlarındaki pencerenin taş söveleri, demir parmaklıkları 1. kattaki pencerelerin ahşap kepenkleri, pencere kanatları, demir parmaklıkları ve güney cephesindeki 1. kat pencerelerinin ahşap kepenkleri, giyotin pencereleri ve demir parmaklıkları mevcut değildir. Yapıdaki kapıların kasaları dışında kapı kanatları da yoktur.

Eski rölövelerden (Şekil C.15) anlaşılan, U3 mekanından U13 mekanına çıkan ahşap basamaklı merdiven bugün yoktur. U3 mekanının batı duvarına yerleştirilen çamaşır tezgahı yıkık durumdadır (Foto B.211). Mekanın çatı örtüsünün büyük bir kısmı yıkılmıştır, kalan kısmın üzerindeki tavan da yıkılmak üzeredir (Foto B.215).

1. kattaki U7, U9, U10, U12, U13 mekanlarının döşemeleri büyük hasar görmüştür. Döşeme ile duvarların birleştiği yerdeki ahşap süpürgeliklerin çoğu mevcut olmayıp izleri görülmektedir (Foto B.240).

U7 ve U8 mekanları, doğu duvarlarının yıkılmış olması nedeniyle dış etkilere maruz kalmaktadırlar. U6 ve U14 mekanlarındaki gömme dolapların kapakları mevcut değildir. Ocakların taş söveleri kötü durumdadır. Ocakların baca içlerine yerleştirilen, ocağın kullanılmadığı zamanlarda kapatılan kapaklarının sadece çerçevesi kalmıştır (Foto B.270, B.277).

U5, U7 (Foto B.233), U8 (Foto B.236), U10 (Foto B.249, B.250), U12 (Foto B.261), U13 (Foto B.265), U14 (Foto B.272) mekanlarının ahşap pasalı tavanları ciddi şekilde hasar görmüştür. U10 nolu ana sofanın tavanı ortaya doğru çökmüş, çöken kısımdan çatı konstrüksiyonu görülmektedir.

- Ekler (Bkz. Ek.D.2.1. U Binasındaki 19.yy. Ekleri, Ek D.2.2. U Binasındaki 20.yy. Ekleri)

U1 mekanı kireç söndürmek için 120 cm. yüksekliğinde biri taş, diğeri biriket duvarlarla bölünmüştür (Bkz. Rölöve: P11, Zemin kat planı) (Foto B.189, B.190, B.191).

Zemin kat U1 mekanındaki ağaç köklerinin zemine dökülen şapla, büyümeleri önlenmeye çalışılmıştır. Bu yüzden zemin kat özgün döşemesinin cinsi ve kotu bilinmemektedir.

Yapının doğu cephesi üzerinde geç dönemde 113 x 130 cm. boyutlarında bir boşluk açılmıştır (Foto B.174).

Yapının ahşap karkas duvarları dışında, iç ve dış kırık sıvalı taş duvarlarının üzeri sonradan ince çimento takviyeli kireç harçlı sıva ile sıvanmıştır.

U14 mekanının kuzey ve güney duvarlarının kesişen köşesine sonradan 53 x 118 cm. boyutlarında bir tezgah eklenmiştir (Bkz. Rölöve: P11 1. kat planı) (Foto B.266).

Müştemilat kısmı, ana bina tamamlandıktan kısa bir süre sonra aynı detaylarla inşa edilmiştir. Bir erken dönem eki olarak kabul edilebilir (Bkz. Ek F.2. U Binası Restitüsyonları: Şekil F.2.9. Zemin Kat Planı, Şekil F.2.10. 1. kat Planı).

Müştemilattaki U4 mekanı daha geç dönemlerde tuğla bir duvarla U3 mekanının bölünmesiyle elde edilmiştir. Bu duvar üzerindeki kapı ve pencere boşlukları da sonradan açılmıştır. Mekanın zemini ve duvarlarının 100 ve 140 cm. kotuna kadar olan kısımları terrazzolarla kaplanmış ve banyo olarak kullanılmıştır.

BÖLÜM 6. YAPILARIN RESTİTÜSYONU

6.1. P Binası

Kaleiçi'nde hem konumu hem de plan şeması ile önemli bir yeri olan P binası (Hakkı Misistireli Evi) ilk yapımından, kamulaştırıldığı 1974 yılına kadar konut işlevini sürdürmüştür. Kamulaştırılmasından hemen sonra başlanması planlanan restorasyon çalışmalarına çeşitli nedenlerle başlanamamış ve yapı bakımsızlığa ve vandalizme terkedilmiştir.

Konut olarak kullanıldığı yıllarda iklim, artan ihtiyaçlar, farklı iki aile tarafından kullanılmaya başlanması gibi nedenlerle sürekli değişik ekler alan yapının özgün "L" plan şeması oldukça değişmiştir. Yapıdaki en büyük restitüsyon problemi, bu eklerin kaç aşamada gerçekleştiğinin tespit edilmesidir. Ayrıca kamulaştırılmasından bu yana geçen 22 yıl içinde bakımsızlık ve vandalizm nedenleriyle kapı kanatlarının, pencere panjurları ve parmaklıklarının sökülmesi, duvarlarının, döşemelerinin ve saçaklarının yer yer yıkılması gibi önemli hasarlar da gözlemlenmiştir. Bu değişikliklerin tümünün düzeltilmesi ve eksiklerin tamamlanması gerekmektedir.

Yapının restitüsyonu için, 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölevelerinden, eski fotoğraflarından ve mevcut olan bazı izlerden yararlanılmıştır. Bu verilere dayanarak, yapının "L" plan şemalı özgün durumunu ve kuzeybatı ucuna yapılan erken dönem ekinden sonraki durumunu gösterecek şekilde iki restitüsyon hazırlanmıştır.

6.1.1. Ek Mekanlar ve Ek Duvarlar (Bkz. Ek D.1.1.P Binasındaki 19.y.y. Ekleri- Ek D.1.2.P Binasındaki 20.y.y. Ekleri)

Avlunun kuzeybatısında yer alan duvar kalıntıları (Foto B.4) (Bkz. Ek D.1.1. P Binasındaki 19.y.y. Ekleri: Şekil D.1.1.1. Zemin Kat Planı, Şekil D.1.1.7. 4-4 Kesiti, Şekil D.1.1.8. Kuzeydoğu Cephesi), eski fotoğraflar (Foto B.152, B.153, B.154) ve 1974 tarihli rölöveler (Şekil C.1, C.2, C.3) incelendiğinde yapının bu kısmında iki katlı bir ek olduğu anlaşılmaktadır. B.152 ve B.153 nolu fotoğraflarda, bu ekin 1. kat döşemesini taşıyan ahşap dikmelerden birinin, taşlıktaki 1. kat sofasını taşıyan ahşap dikmelerle aynı detaylara sahip olduğu ve onlar gibi bir taş kaide üzerinde yükseldiği görülmektedir. Ayrıca ekin 1. katındaki balkonunun ahşap korkuluklarının detayları, merdiven korkuluklarındaki detaylarla benzerliği tespit edilmiştir (Şekil C.8) (Foto B.153). Bunun dışında, ekin zemin katında ve 1. katında kapalı mekanlar ve bu mekanların üzerinde farklı kapı ve pencereler bulunduğu eski rölövelerinden (Şekil C.5, C.8, C.9) anlaşılmaktadır. Bu verilere ve Kaleiçi Hesapçı Sokak no:36' da bulunan, aynı yapım tekniğiyle yapılmış ahşap teraslı ev (Foto B.279) örneğine dayanarak şu yorum yapılmıştır; yapı ilk tasarımı, "L" plan şemalıdır (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.1. Zemin Kat Planı, Şekil F.1.3. 1. Kat Planı) ancak yapımından hemen sonra iklim nedeniyle avlunun kuzeybatısına taş duvarlar ve ahşap dikmelerle taşınan, ahşap korkuluklu bir teras eklenmiştir (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.11. Zemin Kat Planı, Şekil F.1.13. 1. Kat Planı). Bu teras sofa mekanından açılan bir kapıyla ulaşıldığı düşünülmektedir (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.17. Kuzeydoğu Cephesi).

Zamanla yapının farklı iki aile tarafından kullanılmaya başlanması ve mekan ihtiyacının artması gibi nedenlerle teras altındaki boşluğa (Şekil C.1) ve teras üzerine (Şekil C.3) ekler yapılmıştır. Aynı nedenlerle, zemin katta taşlığı ikiye ayıran bölücü bir duvarla, taşlığın kuzeydoğu kısmına 1. kata çıkan üç kollu ek bir merdiven yapılmıştır (Şekil C.1) (Foto B.151, B.155) (Bkz. Ek D.1.2. P Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil D.1.2.1. Zemin Kat Planı, Şekil D.1.2.3. 1. Kat Planı, Şekil D.1.2.8. 1-1 Kesiti, Şekil D.1.2.9. 2-2 Kesiti, Şekil D.1.2.12. Kuzeydoğu Cephesi). Taşlıktaki bölücü taş duvar 1994'ün Temmuz ayında Koruma Kurulu'ndan alınan izinle

yiktırılmıştır. Ara katta P5 ve P6 mekanları arasına ek ahşap karkas bir duvar yapılmıştır (Bkz. Ek D.1.2. P Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil D.1.2.2. Ara Kat Planı). Bu ahşap karkas duvar kaldırılacaktır (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.2. Ara Kat Planı).

1. katta ise “sofa” olarak tasarlanmış P7, P8, P15 nolu mekanlar arasındaki ek ahşap karkas duvarlar (Bkz. Ek D.1.2. P Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil D.1.2.3. 1. Kat Planı, Şekil D.1.2.5. 1. Kat Döşeme Planı, Şekil D.1.2.7. 1. Kat Tavan Planı) kaldırılacaktır (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.13. 1. Kat Planı). Daha erken bir dönemde yapıldığı düşünülen P8 ve P11 nolu mekanlar arasındaki duvar da (Bkz. Ek D.1.1. P Binasındaki 19.y.y. Ekleri: Şekil D.1.1.3. 1. Kat Planı) kaldırılacaktır (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.3. 1. Kat Planı). P12 mekanının döşeme ve tavanı üzerindeki izlerden (Foto B.92) (Bkz. Ek D.1.2. P Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil D.1.2.5. 1. Kat Döşeme Planı, Şekil D.1.2.7. 1. Kat Tavan Planı) bu odanın doğu köşesinde bir pah olduğu ve bu pah üzerindeki kapıdan P9 ve P10 mekanlarındaki gibi sofa mekanına geçilmekte olduğu anlaşılmaktadır (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.3. 1. Kat Planı). Yine 1. katta P7 mekanından açılan bir kapıdan küçük bir hole ve bu holden P13 ve P14 mekanlarına geçilmektedir. P13 ve P14 mekanlarının ve bu mekanlara geçişi sağlayan küçük holün tavanları (Bkz. Ek D.1.2. P Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil D.1.2.7. 1. Kat Tavan Planı) incelendiğinde bu mekanların tek bir hacim olduğu (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.3. 1. Kat Planı) ve sonradan eklenen duvarlarla bölündüğü ortaya çıkmaktadır.

6.1.2. Döşemeler

Yapının özgün döşemeleri bakımsızlık ve vandalizm gibi nedenlerle oldukça hasar görmüştür. P1, P2 ve P12 nolu mekanların özgün döşeme kaplamalarının büyük bir bölümü bu nedenlerle sökülmüş, P5, P6, P13 ve P14 nolu mekanlarının döşemeleri de yıkılmıştır. Döşemeleri yıkılan bu mekanların ve döşemesi şaplanmış olan zemin kattaki P4 mekanının (Bkz. Ek D.1.2. P Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil D.1.2.4. Zemin Kat Döşeme Planı), yapıdaki diğer mekanların özgün döşeme

kaplamaları ve mevcut izler (Foto B.34, B.54) incelendiğinde, genişlikleri 20 ve 25 cm. arasında değişen kaplama tahtalarıyla kaplı olduğu anlaşılmaktadır.

6.1.3. Tavanlar

1. katta P7 ve P8 nolu mekanların arasına yapılan ve sofa mekanını ikiye ayıran ek ahşap karkas duvarın yapılmasıyla P12 mekanının doğu yönündeki sofaya bakan pah 20. y.y.'da kaldırılmıştır. Bu nedenle P12 mekanının tavanında özgün duruma fazla müdahale edilmeden ek yapılmıştır (Foto B.96).

6.1.4. Kapı ve Pencereler

Kapı ve pencerelerin sadece ahşap kasaları durmaktadır. Bölüm 5.3.1.6.'da da bahsedilen bakımsızlık ve vandalizm gibi nedenlerle ahşap kapı kanatlarının, pencere kanatlarının, parmaklıklarının, panjurlarının hepsi sökülmüştür.

Mekanlara açılan kapı kanatlarının detayları hakkındaki bilgiler eski fotoğraflardan (Foto B.152, B.160) ve 1974 tarihli rölövelerden (Şekil C.5, C.7) derlenerek hazırlanan restitüsyon çizimlerinde gösterilmiştir (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.1. Zemin Kat Planı, Şekil F.1.3. 1. kat Planı, Şekil F.1.4.1-1 Kesiti, Şekil F.1.5. 2-2 Kesiti, Şekil F.1.7. Kuzeydoğu Cephesi).

Mevcut izlerden anlaşıldığına göre zemin katta P3 mekanının güneybatı cephesinde yer alan pencere (Şekil C.11) (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.1. Zemin Kat Planı, Şekil F.1.9. Güneybatı Cephesi) kapıya dönüştürülmüştür. (Bkz. Rölöve: P2 Zemin Kat Planı, P10 Güneybatı Cephesi). Ayrıca P3 mekanından P4 mekanına açılan kapının boyutlarının yapıdaki diğer kapıların boyutlarından küçük olması (Bkz. Ek D.1.2. P Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil D.1.2.1. Zemin Kat Planı, Şekil D.1.2.9. 2-2 Kesiti, Şekil D.1.2.10. 3-3 Kesiti) özgün olmadığını düşündürmektedir (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.1. Zemin Kat Planı). P4 mekanının yıkılan güneybatı duvarı üzerinde eski rölövelerde üç adet pencere (Şekil C.11) yer almaktadır (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.1. Zemin Kat Planı, Şekil F.1.9. Güneybatı Cephesi).

Ara katta P5 ve P6 mekanlarının yıkılan güneybatı duvarı üzerinde eski rölövelerde (Şekil C.11) iki pencere yer almaktadır (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.2. Ara Kat Planı).

1. katta P12 mekanının döşeme ve tavanındaki izlerden doğu yönünde bir pah olduğu ve bu pah üzerinde de P9 ve P10 mekanlarındaki gibi sofaya açılan bir kapı olduğu anlaşılmaktadır (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.3. 1. Kat Planı). P12 mekanından güneybatı cephesine açılan 97 x 138 cm. boyutlarındaki pencere ve P15 mekanından kuzeybatı cephesine açılan 145 x 93 cm. boyutlarındaki pencerenin detayları incelendiğinde özgün olmadıkları anlaşılmaktadır (Bkz. Ek D.1.2. P Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil D.1.2.3. 1. Kat Planı, Şekil D.1.2.10. 3-3 Kesiti, Şekil D.1.2.14. Güneybatı Cephesi, Şekil D.1.2.15. Kuzeybatı Cephesi). 1. kat sofasından kuzeydoğu yönünde avluya açılan altı yuvarlak kemerli pencere olduğu, eklenen terastan sonra bu pencerelerden birinin terasa çıkabilmek için kapıya çevrildiği (Bkz. Ek D.1.2. P Binasındaki 20.y.y Ekleri: Şekil D.1.2.3. 1. Kat Planı, Şekil D.1.2.12. Kuzeydoğu Cephesi) restitüsyon çizimlerinde gösterilmiştir (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.13. 1. Kat Planı). Mekan ihtiyacından dolayı teras üzerine eklenen mekanlardan sonra pencerelerden ikisi 20. y.y.'da tamamen iptal edilmiştir (Bkz. Rölöve: P4 1. Kat Planı, P9 Kuzeydoğu Cephesi).

Mekanlardaki pencerelerin detayları hakkındaki bilgiler eski fotoğraflardan (Foto B.151, B.155, B.156, B.158), 1974 tarihli rölövelerden (Şekil C.5, C.6, C.7, C.8, C.9, C.10, C.11, C.12, C.13), pencere kasa ve denizlikleri üzerindeki izlerden derlenerek, restitüsyonlarına karar verilmiştir (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.1. Zemin Kat Planı, Şekil F.1.3. 1. Kat Planı, Şekil F.1.4.1-1 Kesiti, Şekil F.1.5. 2-2 Kesiti, Şekil F.1.6. 3-3 Kesiti, Şekil F.1.7. Kuzeydoğu Cephesi, Şekil F.1.8. Güneydoğu Cephesi, Şekil F.1.9. Güneybatı Cephesi, Şekil F.1.10. Kuzeybatı Cephesi).

6.1.5. Ocaklar

P13 ve P14 mekanlarının güneybatı duvarında, 1974 tarihli rölövelerde görülen iki pencereden birinin üzerinde yaşmaklı ocak tepeliği görülmektedir (Şekil

C.7). Bu pencerenin bacanın altında yer alması nedeniyle özgün halinde de ocak olduğu (Bkz. Ek F.1. P Binası Restitüsyonları: Şekil F.1.3. 1. Kat Planı, Şekil F.1.4. 1-1 Kesiti) düşünülmektedir.

6.2. U Binası

U Binası (Tekeli Evi) kamulaştırıldığı 1974 yılına kadar konut işlevini sürdürmüştür. Kamulaştırılmasından sonra yapı, çalışma alanı kapsamında yer alan P (Hakkı Misistreli Evi), R (Tekeli Konağı) binası gibi bakımsızlığa ve vandalizme terk edilmiştir.

Yapının, zemin ve 1. kat planları incelendiğinde (Bkz. Rölöve: P11 Zemin Kat Planı), iç sofalı plan şemasına sahip ana binayla, ana binanın batısında yer alan tek katlı müstemilatın olduğu görülmektedir. Ana binanın 1. kat planında ve dış cephesinde görülen simetri ve bezemeler müstemilat binasında görülmemektedir. Tek katlı müstemilat binası, düzgün olmayan bir plan şemasına sahiptir. Her iki binada da aynı yapım tekniğinin kullanılmış olması, müstemilat binasının artan ihtiyaçlar nedeniyle yapılmış olan bir erken dönem eki (Bkz. Ek D.2.1. U Binasındaki 19.y.y. Ekleri: Şekil D.2.1.1. Zemin Kat Planı, Şekil D.2.1.2. 1. Kat Planı, Şekil D.2.1.4 2-2 Kesiti, Şekil D.2.1.5. Kuzey Cephesi, Şekil D.2.1.6. Güney Cephesi, Şekil D.2.1.7. Batı Cephesi) olduğunu düşündürmektedir (Bkz. Ek F.2. U Binası Restitüsyonları: Şekil F.2.1. Zemin Kat Planı, Şekil F.2.9. Zemin Kat Planı).

Yapının diğer restitüsyon sorunları, kamulaştırılmasından bu yana geçen 22 yıl içinde bakımsızlık ve vandalizm nedenleriyle kapı kanatlarının, pencere kepenklerinin ve parmaklıklarının sökülmesi, iç ve dış duvarlarının, döşemelerinin yer yer yıkılmış olmasından kaynaklanmaktadır.

Yapının restitüsyonu için 1974 yılında O.D.T.Ü. tarafından yapılan rölövelerinden, eski fotoğraflarından ve mevcut bazı izlerden yararlanılmıştır. Bu verilere dayanılarak yapının iç sofalı plan şemasına sahip özgün durumunu ve bir erken dönem eki olan müstemilat binasının yapımından sonraki durumunu gösteren iki restitüsyon hazırlanmıştır.

6.2.1. Ek Mekanlar ve Ek Duvarlar (Bkz.Ek D.2.1. U Binasındaki 19.y.y. Ekleri- Ek D.2.2 U Binasındaki 20.y.y. Ekleri)

Yapının zemin katında U1 mekanı sınırları içinde kalan 120 cm. yüksekliğindeki taş ve biriket duvarlar (Bkz. Ek D.2.2. U Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil D.2.2.1. Zemin Kat Planı, Şekil D.2.2.6. 1-1 Kesiti) gerek yükseklik, gerek işlev açısından mekanın plan şemasıyla uyum göstermemektedir (Foto B.189, B.190, B.191). Mekanın zemini üzerindeki kireç artıklarından bu duvarların kireç söndürmek amacıyla örüldüğü düşünülmektedir. Sonradan eklenen bu duvarların kaldırılması önerilmektedir (Bkz. Ek F.2. U Binası Restitüsyonları: Şekil F.2.1. Zemin Kat Planı).

Mekan ihtiyacının artması nedeniyle ana binanın bitmesinden hemen sonra yapıldığı düşünülen müstemilat binası daha geç bir dönemde tuğla bir duvarla bölünerek kapalı bir banyo mekanı oluşturulmuştur (Bkz. Ek D.2.2. U Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil D.2.2.1. Zemin Kat Planı, Şekil D.2.2.2. 1. Kat Planı) (Foto B.216). Bu tuğla duvarın kaldırılması önerilmektedir (Bkz. Ek F.2. U Binası Restitüsyonları: Şekil F.2.9. Zemin Kat Planı).

6.2.2. Döşemeler

Yapının zemin katında yer alan U1 mekanının bölücü duvarlarla sınırlı yerleri dışında kalan döşemesi (Foto B.188), U2 (Foto B.203) ve U3 mekanlarının döşemeleri şapla kaplıdır (Bkz. Ek D.2.2. U Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil D.2.2.1. Zemin Kat Planı, Şekil D.2.2.3. 1. Kat Döşeme Planı). 19.y.y. yapım tekniğine uymayan bu malzemenin, 20.y.y.'da yapının temel seviyesinden geçen ağaç köklerinin bina içinde büyümesini önlemek amacıyla yapıldığı düşünülmektedir. Zemin katın özgün döşeme kotu bilinmemektedir. U1 (depo), U2 (depo) ve U3 (çamaşırhane) mekanlarının kullanım amaçları, plan şemalarının incelenmesi ve zeminde yapılan kısmi kazı sonucu herhangi bir döşeme kaplamasına rastlanmaması nedeniyle zeminin sıkıştırılmış toprak olduğu düşünülmektedir. U3 mekanından bölünerek oluşturulan U4 mekanının döşemesinin de U3 mekanı gibi ilk yapımında sıkıştırılmış toprak olduğu, daha sonra üzerine şap döküldüğü ve U3

mekanından tuğla bir duvarla ayrılarak banyo olarak kullanıldığı dönemlerde 20 x 20 cm. boyutlarında terrazzolarla kaplandığı (Foto B.217) saptanmıştır.

1. katta bütün mekanların döşemeleri 20 ve 25 cm. arasında değişen tahtalarla kaplıdır.

6.2.3. Tavanlar

U3 mekanının tavanı, çatı örtüsünün orta kısımda çökmesi nedeniyle büyük ölçüde yıkılmıştır. Özgün tavan izleri, mekanın sadece güney kısmında kalmıştır (Foto B.215). Bu veriye dayanarak, U3 ve U4 mekanları arasındaki duvarın kaldırılmasıyla meydana gelen tek hacmin tavanının ahşap pasalı olduğu düşünülmektedir (Bkz. Ek D.2.1. U Binasındaki 19.y.y. Ekleri: Şekil D.2.1.3. 1. Kat Tavan Planı).

6.2.4. Kapı ve Pencereler

Bakımsızlık ve vandalizm gibi nedenlerle yapının kapı ve pencere kanatları, parmaklıkları ve panjurları sökülmüştür.

U1 mekanının doğu cephesine daha sonraki bir dönemde bir kapı açıldığı, sonradan bu kapının taşlarla örülerek kapatıldığı görülmektedir (Bkz. Ek D.2.2. U Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil D.2.2.1. Zemin Kat Planı, Şekil D.2.2.9. Doğü Cephesi). Müştemilat binasının yapımından sonra U1 mekanının batı yönüne bir kapı daha açılarak (Bkz. Ek D.2.1. U Binasındaki 19.y.y. Ekleri: Şekil D.2.1.1. Zemin Kat Planı) mekanlar arası geçiş sağlanmıştır (Bkz. Ek F.2. U Binası Restitüsyonları: Şekil F.2.9. Zemin Kat Planı).

U2 mekanının doğu duvarı üzerinde bulunan ve boyutları yapıyla uyumlu olmayan açıklığın (Bkz. Ek D.2.2. U Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil 2.2.9. Doğü Cephesi) özgün olmadığı düşünülmektedir (Bkz. Ek F.2. U Binası Restitüsyonları: Şekil F.2.1. Zemin Kat Planı, Şekil F.2.6. Doğü Cephesi).

1. katta mekanlar arasındaki bölücü duvarların büyük bir çoğunluğu yıkılmış sadece ahşap dikmeleri ayakta kalmıştır. 1. kattaki kapı ve pencerelerin yerleri 1974 tarihinde O.D.T.Ü. tarafından hazırlananan rölöveler (Şekil C.15) ve mevcut izlerden yararlanarak belirlenmiştir (Bkz. Ek F.2. U Binası Restitüsyonları: Şekil F.2.2. 1. Kat Planı).

Yapıdaki kapı kanatlarının ve pencerelerin detayları hakkındaki bilgiler 1974 tarihli rölövelerden (Şekil C.14, C.15, C.16, C.17, C.19) pencere ve kapı kasaları üzerindeki izlerden derlenerek hazırlanan restitüsyon çizimlerinde gösterilmiştir (Bkz. Ek F.2. U Binası Restitüsyonları: Şekil F.2.9. Zemin Kat Planı, Şekil F.2.10. 1. Kat Planı, Şekil F.2.11. 1-1 Kesiti, Şekil F.2.12. 2-2 Kesiti, Şekil F.2.13. Kuzey Cephesi, Şekil F.2.15. Güney Cephesi).

6.2.5. Dolap ve Ocaklar

U1 mekanının batı duvarı üzerinde, U3 mekanına açılan kapı boşluğunun yanında daha sonraki bir dönemde doldurulduğu anlaşılan bir gömme dolap izi (Bkz. Ek D.2.2. U Binasındaki 20.y.y. Ekleri: Şekil D.2.2.1. Zemin Kat Planı) bulunmaktadır (Bkz. F.2. U Binası Restitüsyonları: Şekil F.2.9. Zemin Kat Planı).

Ayrıca U8 mekanının büyük bir kısmı yıkılmış olan doğu duvarı üzerindeki izlerden ve 1974 tarihli rölövelerden (Şekil C.15), simetriğinde yer alan U12 mekanındakine benzer bir yüklük olduğu anlaşılmaktadır (Bkz. Ek F.2. U Binası Restitüsyonları: Şekil F.2.2. 1. Kat Planı).

U6 ve U14 mekanlarının dışında müştemilat binasının batı duvarında bir ocak olduğu, duvarda yer alan izlerden (Foto B.214), 1974 tarihli rölövelerden (Şekil C.14, C.20) ve eski fotoğrafından (Foto B.278) saptanmıştır (Bkz. Ek F.2. U Binası Restitüsyonları: Şekil F.2.9. Zemin Kat Planı).

BÖLÜM 7. RESTORASYON ÖNERİLERİ

Tezin konusunu oluşturan P ve U binaları, Turizm Bakanlığı tarafından kamulaştırılmış olup, Yat Limanı sıhhileştirme uygulamaları ile bütünleşen sur üstündeki turizm alanı içinde yer almaktadır. Binalar Toprak Holding tarafından 1994 yılında R ve Q binalarıyla birlikte 49 yıllığına kiralanmışlardır. Bu nedenle tez konusu olan binalar, vaziyet planı ölçeğinde yeni işlevi yönetim binası olan R ve satış mağazası olarak yeniden yapımına karar verilen Q binaları ile birlikte düşünülmüş, kuzeybatı yönünde Dizdar Hasan sokak, kuzeydoğu yönünde Merdivenli sokak, güney ve güneydoğu yönlerinde yüksek sur duvarları ile belirlenen alan içinde bir çevre düzenlemesi önerilmiştir (Bkz. Restorasyon: P1 Vaziyet Planı).

7.1. Yapıların Yeni Kullanımına İlişkin Öneriler

P ve U binaları konum itibarıyla Kaleiçi'nde turizm için çekiciliği ve rant getirisi çok yüksek bir yerde bulunmaktadır. Yönetim ve satış mağazası işlevli R ve Q binalarıyla aynı ortak alanı paylaşıyor olmaları da yapıların, eski işlevleri olan konuttan çok, turizm amaçlı olarak ele alınmaları gereğini düşündürmüştür. Bu nedenlere dayanarak ve yapıları 49 yıllığına kiralayan şirketin de görüşleri alınarak program belirlenmiş ve restorasyon çalışmalarına yön verilmiştir.

7.1.1. P Binasının Yeni Kullanımına İlişkin Öneriler

P Binası için önerilen restorasyon projesinde yapının plan şeması korunarak taşıla açılan zemin katın kafeterya ve satış birimleri, 1. katın lokanta, ara katın da lokantaya hizmet veren servis mekanı olarak kullanılmasına karar verilmiştir.

Merdivenli sokaktan açılan kapıdan taşıla ulaşilmektedir. Taşla çevreleyen mekanlardan P1 mücevher, P2 halı satış reyonu olarak düzenlenmiştir. Özgün işlevi

oda olan bu mekanların plan şemaları, yeni işlevlere göre düzenleme yapılırken bir değişiklik gerektirmemiştir. P3 mekanı tuvalet, P4 mekanı avludaki oturma gruplarına hizmet veren mutfak olarak düzenlenmiştir.

Ara kattaki P5 ve P6 nolu mekanlar birleştirilerek, restorasyon projesinde P5 olarak gösterilen mutfak oluşturulmuştur. Bu mutfak 1. katta yer alan lokanta mutfağının deposu niteliğinde olup aralarında monşarj bağlantısı kurulmuştur.

1. kat lokanta ve mutfak olarak düzenlenmiştir. “T” planlı sofanın üç kolu sedir ve sehparlarla geleneksel mekan düzenini temsil ederken kuzeybatı ucundaki diğer kolun, yoğun sirkülasyon alanının dışında olması nedeniyle açık büfe olarak kullanımına karar verilmiştir. Eski röhlöve ve fotoğraflarından yapının kuzeydoğu cephesinde bulunduğu anlaşılan ahşap terasın rökonstrüksiyonu yapılarak açık yemek mekanı olarak düzenlenmiştir. P9, P10 ve P12 nolu odalar, planları bozulmadan ayrı yemek odaları haline dönüştürülmüş, P13 mekanı da hazırlık ve servis mutfağı olarak planlanmıştır.

Yeni işlevin uygulanmasında sadece, P3 mekanının tuvalete dönüştürülmesi amacıyla bu mekana bölücü duvarlar eklenmiş, diğer bölümlerde bulunan ve plan şemasını bozan ekler kaldırılarak yapının mümkün olduğunca özgün haliyle korunması amaçlanmıştır.

7.1.2. U Binasının Yeni Kullanımına İlişkin Öneriler

U Binası için önerilen restorasyon projesinde zemin katın personele ait dinlenme mekanı, 1.katın da sergi salonu olarak kullanılmasına karar verilmiştir.

U1 mekanında yer alan ekler temizlenerek, zemin kattaki U1 ve U2 mekanları P ve U binalarında çalışan personele hizmet verecek şekilde yeniden düzenlenmiştir. U1 mekanından müstemilata açılan kapı, korunmuştur.

Müştemilatta sergi salonuna hizmet verecek olan mutfak ve tuvalet mekanları düzenlenmiştir. Ayrıca katlar arasında sirkülasyonu sağlayacak bir merdiven eklenmiştir.

Kare planlı, simetrik, iç sofalı 1.kat plan şeması tamamen korunarak sergi salonu olarak düzenlenmiştir.

Yapı, verilen işlevin gerektirdiği bazı ekler dışında tamamen özgün haliyle korunmuştur.

7.2. Onarım İlişkin Müdahaleler

7.2.1. P Binasında Onarım İlişkin Müdahaleler

Önerilen işlevin yapıya uyarlanması bazı müdahaleleri gerektirmektedir. Bunlar:

- Temizleme
- Sağlamlaştırma
- Bütünleme
- Yeniden Yapma
- Yenileme
- Yeni Ekler

olarak sıralanabilir.

7.2.1.1. Temizleme

Ek Duvarlar

Yapı, özgün durumuna ait olmayan tüm niteliksiz eklerden temizlenecektir.

Ara kattaki P5 ile P6 mekanları arasındaki ahşap karkas duvar (Bkz. Rölöve: P3 Ara Kat Planı) kaldırılarak özgün durumundaki gibi tek mekan haline dönüştürülecektir (Bkz. Restorasyon: P3 Ara Kat Planı).

1. katta P7 ile P8, P7 ile P15 mekanları arasındaki ahşap karkas duvarlar (Bkz. Rölöve: P4 1. Kat Planı) kaldırılarak özgün durumundaki gibi sofa mekanı haline dönüştürülecektir (Bkz. Restorasyon: P4 1. Kat Planı). Yine 1. katta P13 ile P14 mekanları arasında yer alan ek duvarlar kaldırılarak tek bir mekan oluşturulacaktır.

Cephe temizliği

Yapının güneybatı cephesindeki taş duvarların 3 cm. kalınlığında çimento takviyeli kireç harçla sıvanmış kısımları (Foto B.130) raspa yapılarak kaldırılacaktır.

Avlunun kuzeybatısında yer alan duvar kalıntıları, merdivenin ikinci sahanlık döşemesi, bu sahanlığı taşıyan kesme taş duvar ve zemin kat duvarları etrafında bakımsızlık nedeniyle büyümüş olan otlar, taşlığın döşeme sınırını belirleyen kesme taşlarda görülen yosunlar (Bkz. Ek E.1.1. P Binasındaki Hasarlar) temizlenecektir. Yosunlar için “Vesterol-AM”, otlar için “Round-Up” adlı ilaçlar kullanılacaktır.

7.2.1.2. Sağlamaştırma

Yapının kuzeybatı cephesindeki ahşap hatıllı taş duvar üzerinde görülen belirgin çatlaklar (Foto B.137, B.138), ak toprak harcı ve kırık kiremit parçaları ile doldurularak sağlamaştırılacaktır.

Dış etkilere maruz kalarak çürüten taşlıktaki ahşap dikmeler, taş duvarlardaki ahşap hatıllar, 1. kat ahşap karkas duvarlarındaki dikmeler emprenye edilerek yerinde sağlamaştırılacaktır.

Bunun dışında çatı makaslarının onararak sağlamaştırılması ve üzerindeki özgün alaturka kiremitlerin aktarılması gerekmektedir.

7.2.1.3. Bütünleme

Yapının güneybatı cephesinde; zemin kattan, saçak seviyesinin altına kadar yıkılmış olan taş duvar (Bkz. Ek E.1.1. P Binasındaki Hasarlar), örgü tekniğine uygun şekilde tamamlanacaktır. Yapının 1974 tarihli rölöve ve fotoğraflarından yararlanarak bu duvar üzerine zemin kattaki P4 nolu mutfak mekanından üç, ara kattaki P5 nolu mutfak mekanından iki, 1. kattaki P13 nolu mutfak mekanından bir pencere açılacaktır (Bkz. Restorasyon: P2 Zemin Kat Planı, P3 Ara Kat Planı, P4 1. Kat Planı , P8 Güneybatı Cephesi).

Bağdadi çıtaları ve kırıktı sıvaları dökülen 1. kat ahşap karkas duvarların (Bkz. Ek 1.1. P Binasındaki Hasarlar) yıkık kısımları tamamlanacaktır.

Yapının kuzeybatısında yer alan duvar kalıntısı (Bkz. Rölöve: P2 Zemin Kat Planı) 530 cm. yüksekliğine kadar tamamlanacaktır (Bkz. Restorasyon: P2 Zemin Kat Planı, P6 3-3 Kesiti, P7 Kuzeydoğu Cephesi).

Taşlığın kuzeybatı yönünde yer alan üç kollu özgün merdivenin, yıkık durumda olan ilk iki kolundaki basamakları ve çökmüş durumdaki ilk sahanlığı, duvardaki basamak yerlerinin izlerine (Foto B.11, B.12) dayanarak tamamlanacaktır. Basamakların ve sahanlığın döşeme kaplamaları, ikinci sahanlık döşemesinin mermer kaplama olmasına dayanarak mermerle kaplanacaktır.

Özgün olmadıkları düşünülen, P3 ve P4 mekanları arasında bulunan kapı boşluğu (Bkz. Rölöve: P2 Zemin Kat Planı) ve P12 mekanından güneybatı cephesine açılan pencere boşluğu (Bkz. Rölöve: P4 1.Kat Planı) örülerek duvarlar tamamlanacaktır (Bkz. Restorasyon: P2 Zemin Kat Planı, P4 1. Kat Planı). Zemin katta P3 mekanının güneybatı duvarındaki sonradan açılan kapı kaldırılarak, özgün durumunda olduğu gibi yeniden pencere yapılması düşünülmektedir.

7.2.1.4. Yeniden Yapma

Bölüm 7.2.3.'de yapının kuzeybatı yönünde 530 cm. yüksekliğine kadar tamamlanacağından bahsedilen duvarın üzerine 1. katta, 1974 tarihli rölöve (Şekil C.3, C.8, C.9) ve fotoğraflarda (Foto B.152, B.153, B.154) görülen ahşap teras yeniden yapılacaktır (Bkz. Restorasyon: P4 1. Kat Planı, P6 3-3 Kesiti, P7 Kuzeybatı Cephesi, Kuzeydoğu Cephesi). Terasın taşıyıcı sistemini oluşturmak için, 1974 tarihli rölöve ve fotoğraflara dayanılarak taşlıkta bulunan diğer dikmeler örnek alınacaktır.

Yapının rölövelerinde, ara katta P5 ve P6, 1. katta P13 ve P14 nolu mekanların, büyük kısmı yıkılmış olan döşemeleri (Bkz. Ek E.1.1. P Binasındaki Hasarlar) tamamen kaldırılarak yerine 80 cm. aralıklarla IP 200 çelik profiller atılıp profiller arasına donatılı gazbeton bloklar yerleştirilecek ve elde edilen yeni döşemelerin yüzeyleri seramik kaplanacaktır. Bu mekanların tavan kaplamaları ahşap yapılacaktır.

Mevcut olmayan pencere ve kapı doğramaları, denizlikler, panjurlar, ahşap parmaklıklar, kafesler ve dolap kapakları; rastlanan izler ve 1974 tarihli rölöve ve fotoğraflardan yararlanarak yeniden yapılacaktır (Bkz. Restorasyon: P9 Sistem Detayı, PÜ-9 Pencere Detayı, P10 Pencere Detayları, P11 Pencere Detayları, P12 Pencere Detayları, P13 Kapı Detayları, P14 Dolap Detayları, P15 Dolap Detayları).

7.2.1.5. Yenileme

Yapıda tekrar kullanılması mümkün olmayan çürümüş ahşaplar yenileriyle değiştirilecektir.

Çatıda aktarılarak yeniden kullanılacak olan alaturka kiremitlerin kırık olanları yenileriyle değiştirilecektir.

Zemin katta P3 nolu mekanın ahşap döşemesi, mekanın yeni işlevinin tuvalet olması nedeniyle 20 x 20 cm. boyutlarındaki seramiklerle, şapla kaplı P4 nolu

mekanın döşemesi de, mekanın yeni işlevinin mutfak olması nedeniyle 40 x 40 cm. boyutlarında seramiklerle yenilenecektir (Bkz. Restorasyon: P5 1-1 Kesiti).

7.2.1.6. Yeni Ekler

P3 mekanının tuvalet olarak kullanılacak olması nedeniyle mekana bölücü duvarlar, asma tavan ve gerekli sabit ekipmanlar eklenecektir. Mutfak olarak kullanılacak P4, P5, P13 mekanlarına da yeni işlevlerinin gerektirdiği sabit ekipmanlar yerleştirilecektir (Bkz. Restorasyon: P2 Zemin Kat Planı, P3 Ara Kat Planı, P4 1. Kat Planı, P5 1-1 Kesiti, P6 3-3 Kesiti).

7.2.2. U Binasında Onarıma İlişkin Müdahaleler

Önerilen işlevin yapıya uyarlanabilmesi, yapının sağlamlaştırılması için bazı müdahaleler gerekmektedir. Bu amaçla gerekli görülen müdahaleler:

- Temizleme
- Sağlamlaştırma
- Bütünleme
- Yeniden Yapma
- Yenileme
- Yeni Ekler

olarak sıralanabilir.

7.2.2.1. Temizleme

Bakımsızlık nedeniyle yapının doğu cephesindeki yıkık taş duvarın, müştemilat kısmının güney cephesindeki dış duvarın, güney cephesinde U2 mekanından açılan taş söveli pencerenin, kuzey cephesinde U1 mekanından açılan geniş pencerenin çevresinde, ana binanın batı duvarı ve U3 mekanının zemini üzerinde yer yer otlar büyümüştür. Ayrıca zemin kat giriş kapısı boşluğunun yan

duvarlarının ve U1, U14, U15, U16 mekanlarının batı duvarı üzerinde yosunlaşma görülmüş ve zemin katta temel seviyesini geçerek büyümeye başlayan ağaç kökleri (Bkz. Ek E.2.1. U Binasındaki Hasarlar) tespit edilmiştir. Yapıdaki biyolojik nedenli bu bozulmalar “Vesterol-AM” adlı yosun ve “Round-Up” adlı ot uzaklaştırıcısı ilaçlar kullanılarak temizlenecektir.

Yapının zemin kat iç ve dış duvarlarının (Foto B.179, B.203, B.204), 1. kat doğu-batı cephelerindeki taş duvarlarının (Foto B.176, B.186) çimento takviyeli kireç harçla sıvanmış kısımları raspa yapılarak kaldırılacaktır.

Müştemilattaki U4 mekanının döşemesinde ve duvarlarında kaplama olarak kullanılan terrazzo karolar kaldırılacaktır.

1. katın güney cephesinde kaplama malzemesi olarak kullanılan çinko levhaların tamamı sökülecektir.

Zemin katta U1 mekanında yer alan 120 cm. yüksekliğindeki taş ve biriket duvarlar (Bkz. Rölöve: P11 Zemin Kat Planı) kaldırılacaktır (Bkz. Restorasyon: P16 Zemin Kat Planı). U1 ve U2 mekanlarında 1.kat döşemesini desteklemek için konan ahşap dikmelerin kaldırılması önerilmektedir. Müştemilatta U3 ve U4 mekanları arasında yer alan tuğla duvar da (Bkz. Rölöve: P11 Zemin Kat Planı, 1. Kat Planı) kaldırılarak yapı plan şemasını bozan niteliksiz eklerden temizlenecektir.

1. katta U14 mekanının kuzey ve güney duvarlarının kesiştiği köşeye sonradan yerleştirilen tezgah (Foto B.266) kaldırılacaktır.

7.2.2.2. Sağlamlaştırma

Yapıda dış etkilere maruz kalarak çürüten taş duvarlardaki ahşap hatıllar, 1. kat ahşap karkas duvarlarındaki dikmeler, 1. kat ahşap döşeme kirişleri emprenye edilerek yerinde sağlamlaştırılacaktır.

U2 mekanındaki iki ahşap dikme ile taşınan 1. kat döşemesi, kaldırılması önerilen bu dikmelerin yerine konacak iki adet 2UP 50 çelik profil ile sağlamlaştırılacaktır. Çelik profillerin üzeri ahşapla kaplanacaktır.

7.2.2.3. Bütünleme

Yapının doğu cephesindeki taş duvarın düşeyde 127 cm. kotundan, 575 cm. kotuna kadar, yatayda yaklaşık olarak güneyden 500 cm., kuzeyden 360 cm. içerde olmak üzere 410 cm. genişliğindeki bir kısmı yıkılmıştır (Foto B.176) (Bkz. Ek E.2.1. U Binasındaki Hasarlar). Bu yıkılan kısım, örgü tekniğine uygun şekilde tamamlanacaktır. Yapının 1974 tarihli rölövelerinden yararlanarak (Şekil C.14, C.15, C.18) tamamlanacak olan bu duvar üzerine zemin kat U1 mekanından bir pencere açılacak ve 1. kat U8 mekanında, simetriğinde yer alan U12 mekanındaki gibi bir yüklük yapılacaktır (Bkz. Restorasyon: P16 Zemin Kat Planı, 1. Kat Planı, P19 Doğu Cephesi).

Müştemilatın batı cephesindeki taş duvarın yatayda yaklaşık olarak güneyden 250 cm., kuzeyden 300 cm. içerde olmak üzere 450 cm. genişliğindeki kısmı yıkılmıştır (Foto B.185) (Bkz. Ek E.2.1. U Binasındaki Hasarlar). Yıkılan kısım, örgü tekniğine uygun şekilde tamamlanacaktır (Bkz. Restorasyon: P16 Zemin Kat Planı, 1.Kat Planı, P17 2-2 Kesiti, P18 Batı Cephesi).

Yapının zeminden itibaren 150 cm. yüksekliğine kadar yıkılmış olan kuzeydoğu köşesi (Bkz. Rölöve: P11 Zemin Kat Planı, P15 Kuzey Cephesi) tamamlanacaktır.

Bağdadi çıtaları ve kıtıklı sıvaları dökülen 1. kat ahşap karkas duvarların (Bkz. Rölöve: P11 1. Kat Planı, P14 1-1 Kesiti, 2-2 Kesiti, P15 Kuzey Cephesi, P16 Güney Cephesi) yıkılan kısımları tamamlanacaktır.

Yapının kuzey cephesinde yer alan merdivenin yıkık durumda olan basamakları ve sahanlığı, duvardaki basamak yerlerinin izlerine (Foto B.165) dayanarak tamamlanacaktır. Basamakların ve sahanlığın döşeme kaplamasının

Kaleiçi'nde incelenen benzer örneklere dayanarak (Foto B.280) taş olmasına karar verilmiştir.

U1 mekanının doğu duvarında 110 cm. yüksekliğine kadar doldurulmuş olan ve eski rölövelerinde kapı olarak gösterilen (Şekil C.14, C.18) kısım tamamlanacaktır.

7.2.2.4. Yeniden Yapma

Yapının kuzey cephesindeki merdiven korkulukları ve kapı üzerindeki saçak, Kaleiçi'nde incelenen benzer örneklerden (Foto B.280) ve 1974 tarihli rölövelerden (Şekil C.16, C.17) yararlanarak yeniden yapılacaktır (Bkz. Restorasyon: P18 Kuzey Cephesi).

Mevcut olmayan pencere ve kapı doğramaları, denizlikler, panjurlar, kepenkler, ahşap parmaklıklar; izlerine ve 1974 tarihli rölövelerine (Şekil C.14, C.15, C.16, C.17, C.19) dayanılarak yeniden yapılacaktır (Bkz. Restorasyon: P20 Sistem Detayı, P21 Pencere Detayları, P22 Pencere Detayları, P23 Pencere- Kapı Detayları).

Müştemilat kısmının çöken çatısı yeniden yapılarak alaturka kiremit ile kaplanacaktır (Bkz. Restorasyon: P18 Batı Cephesi).

7.2.2.5. Yenileme

Yangından hasar görmüş olan 1. kat U7, U9, U10, U12, U13 mekanlarının döşeme giriş ve kaplamaları (Bkz. Rölöve: P12 1. Kat Döşeme Planı) ve U5, U7, U8, U12, U14 mekanlarının çöken ahşap pasalı tavanları (Bkz. Rölöve: P13 1. Kat Planı) yenilenecektir.

Yapıda tekrar kullanılması mümkün olmayan çürümüş ahşaplar yenileriyle değiştirilecektir.

Doğu ve batı cephelerinde saçak seviyesini belirleyen, aşınmış jips bloklar yenileriyle değiştirilecektir.

Ana binanın çöken çatısının dikme, kuşak ve göğüslemeleri yenilenerek çatı üzerindeki alaturka kiremitler aktarılacaktır. Yeniden kullanılması mümkün olmayan alaturka kiremitler değiştirilecektir.

Zemin katta şapla kaplı U1, U3, ve U4 mekanların döşemeleri yeni işlevlerinin depo, mutfak ve tuvalet olması nedeniyle 40 x 40 cm. boyutlarındaki seramiklerle, aynı şekilde şapla kaplı U2 mekanının döşemesi de 35 x 35 cm. boyutlarındaki taban tuğlaları ile yenilenecektir.

7.2.2.6. Yeni Ekler

U1. mekanının P ve U binalarına hizmet veren depo ve bu binalarda çalışan personele hizmet verecek servis mekanı olarak kullanılması nedeniyle bölücü duvarlar ve gerekli sabit ekipmanlar eklenecektir. Müstemilat binasının zemin katının mutfak ve tuvalet olarak kullanılacak U3 ve U4 nolu mekanlarına gerekli bölücü duvarlar ve sabit ekipmanlar yerleştirilecektir (Bkz. Restorasyon: P16 Zemin Kat Planı, P17 2-2 Kesiti).

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Etkin ve sürekli bir koruma; korunması düşünülen yapının, günün koşullarına uygun bir işlevle yaşatılması ile mümkün olur. Ancak yapının, herşeyden önce geçmişin kültür değerlerine ait bir belge olduğu unutulmamalıdır. Her yapı, sanatsal değerinin yanısıra yapıldığı dönemin sosyo-ekonomik durumu, yapım tekniği ve estetik anlayışı hakkında fikir vermesi açısından önemlidir. Bu nitelikleri gözönünde bulundurularak yapının geleneksel işlevini sürdürmek, korumanın temel amacı olmalıdır. Ancak geleneksel işlevin ortadan kalktığı ya da yapının bulunduğu bölge içinde etkinliğini yitirdiği durumlarda özgün değerini bozmayacak yeni bir işlev önerilebilir.

Hakkı Misistreli ve Tekeli Evlerinde de, Kaleiçi'nin kamulaştırılmış yoğun bir turizm alanı olması nedeniyle işlev değişikliği önerilmektedir. Bulunduğu bölgenin ve yapının özgün değerlerinin korunması ve yeni işlevin sağlıklı biçimde etkin kılınabilmesine çalışılmalıdır.

Geleneksel malzemelerin korunması, değişiklik ve ek gerektiren kısımlarda ise özgün malzemelere uygun seçim yapılması gerekmektedir.

Yapıların bulundukları çevre ile birlikte düşünülmesi gerektiğinden Hakkı Misistreli ve Tekeli Evleri çevresinde bir düzenleme yapılarak Dizdar Hasan Sokak ve Merdivenli Sokak'la bütünleşmeleri önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- [1] AKIN, Nur, “Türkiye’de tarihi çevre koruma, örnekler ve sorunlar”
Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon Üzerine Yazılar, İ.T.Ü.
Mimarlık Fakültesi Restorasyon Anabilim Dalı, İstanbul, 1994
s.39-42
- [2] ÇİMRİN, Hüseyin, Antalya Tarihi ve Turistik Rehberi, 3.Baskı, İstanbul,
1974
- [3] Büyük Ansiklopedi, Antalya, Cilt:1, İstanbul, 1990
- [4] KIVRAN, F., UYSAL, M., Antalya Bir Kentin Portresi, Antalya, 1992
- [5] CLEMENS, Emin Bosch, Pamphylia Tarihine Dair Tetkikler, Ankara, 1957
- [6] MUHAMMED et-Tanci, İbn-i Batuta Seyahatnamesi, “Tuhfetü’n-Nuzzar fi
Garaibi’l Emsar” (Çevik, M., İstanbul, 1983)
- [7] Turistik Antalya, (Antalya’yı Tanıtma ve Turizm Derneği tarafından
hazırlanmıştır), Basın-Yayın ve Turizm Umum Müdürlüğü
Neşriyatı
- [8] Antalya, II. Selçuklu Eserleri Semineri (26-27 Aralık 1987), Antalya, 1988
- [9] LANCKORONSKY, K.G., Staedte Pamphyliens und Pisidiens. I. Band
Pamphylien, F.Tempsky, Viyana, 1890
- [10] TANYELİ, Uğur, Anadolu-Türk Kentinde Fiziksel Yapının Evrim Süreci
(11 - 15 yy.), İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, Doktora Tezi,
İstanbul, 1987

- [11] BEAUFORT, Francis, Karamania or aBrief Description of the South Coast of Asia Minor and of the Remains of Antiquity, 2.Baskı, Londra, 1818
- [12] ERTEN, S.Fikri, Antalya Vilayeti Tarihi, İstanbul, 1940
- [13] Yurt Ansiklopedisi, Antalya, Cilt:2, İstanbul, 1982
- [14] HEYD, W., Yakın Doğu Ticaret Tarihi, çev. E.Z. Karal, T.T.K. Yayınları, Ankara, 1975
- [15] ARAN, B., "Antalya Cumanun Camisi", Anadolu Sanatı Araştırmaları 2, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, İstanbul, 1970
- [16] BAYKARA, T., "Selçuklu Devri Antalya'sı Üzerine Bazı Düşünceler" I. Milli Türkoloji Kongresi (İstanbul 6-9 Şubat 1978), Tebliğler, İstanbul, 1980, s.191-196
- [17] AYGEN, Sevil, Araştırma Raporları, Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 1988
- [18] Antalya, I. Selçuklu Eserleri Semineri (22-23 Mayıs 1986), Antalya, 1986
- [19] AKTÜRE, S., "17.y.y. Başından 19.y.y. Sonuna Kadar Anadolu Şehrinde Şehirsel Yapının Değişme Süreci ", O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Dergisi 1/1, 1975, s.116-118
- [20] Kaleiçi (Rapor), T.M.M.O.B. Mimarlar Odası, Antalya Şubesi, Antalya, 1990
- [21] BEKTAŞ, Cengiz, Antalya, 1.Baskı, İstanbul, 1980
- [22] ELDEM, H.Sedat, Türk Evi Osmanlı Dönemi I, İstanbul, 1984

- [23] GÖKÇE, Fuat, The Restoration and Revitalization Project of Kerimoğlu, Mehmet Emin and Hesapçılar Houses in Antalya, O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, Restorasyon Bölümü, Yüksek Lisans Tezi, 1985
- [24] LANCKORONSKY, K.Grafen, Les Villes de la Pamphylie et de la Pisidie, Paris, 1890, Cilt:1, 1.Baskı
- [25] EVREN, Mesut, Türk Evinde Çıkma, İstanbul, 1959
- [26] Antalya, IV. Selçuklu Semineri (Bildiriler) (13 - 14 Mart 1992), Antalya, 1993
- [27] Antalya Kaleiçi Koruma Amaçlı İmar Planı Revizyonu, O.D.T.Ü. Prof. Dr. Mustafa N. Parlar Eğitim ve Araştırma Vakfı, Ankara, Nisan 1992
- [28] TSE., Doğal Yapı Taşları Muayene Ve Deney Esasları, TS 699 - Şubat 1969, Türk Standartları Enstitüsü, Ankara, 1.Baskı

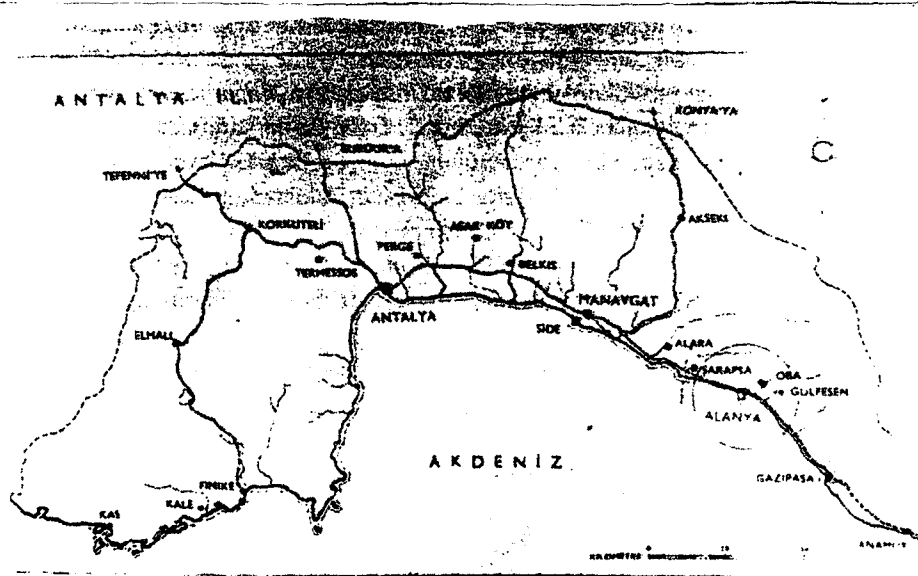
EKLER

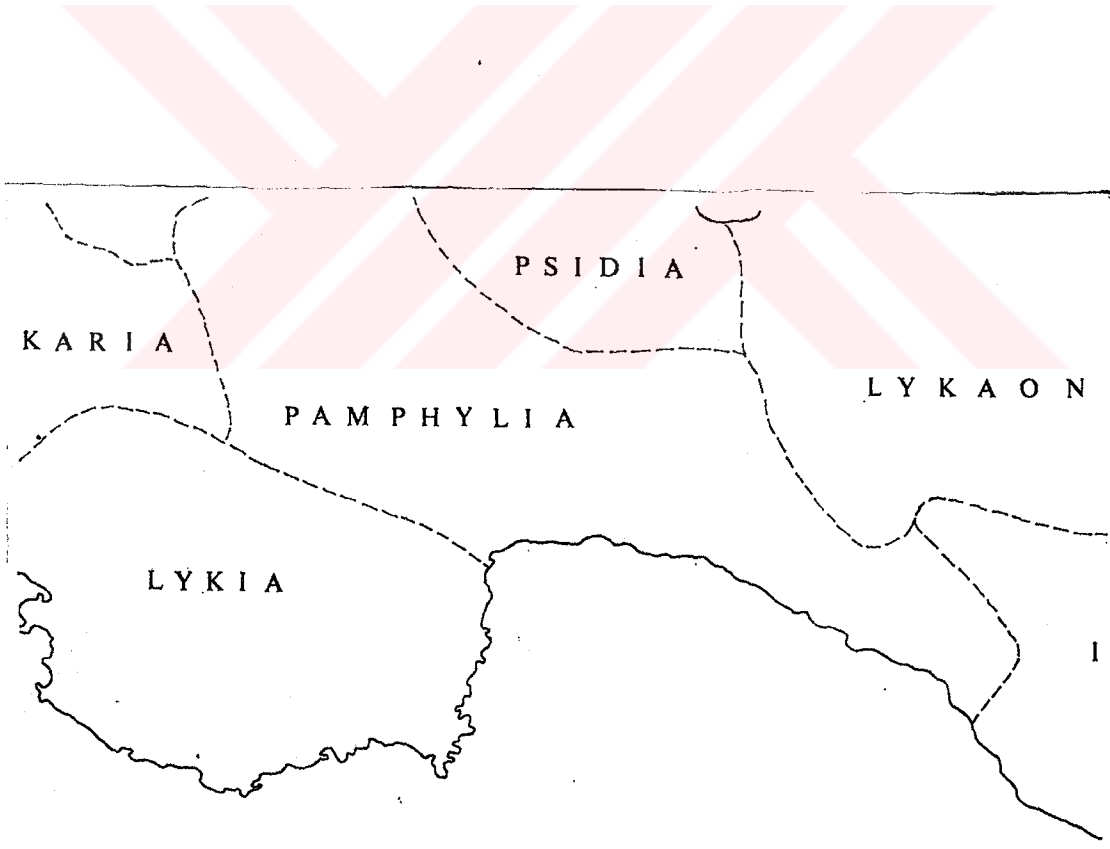
EK A
Şekiller

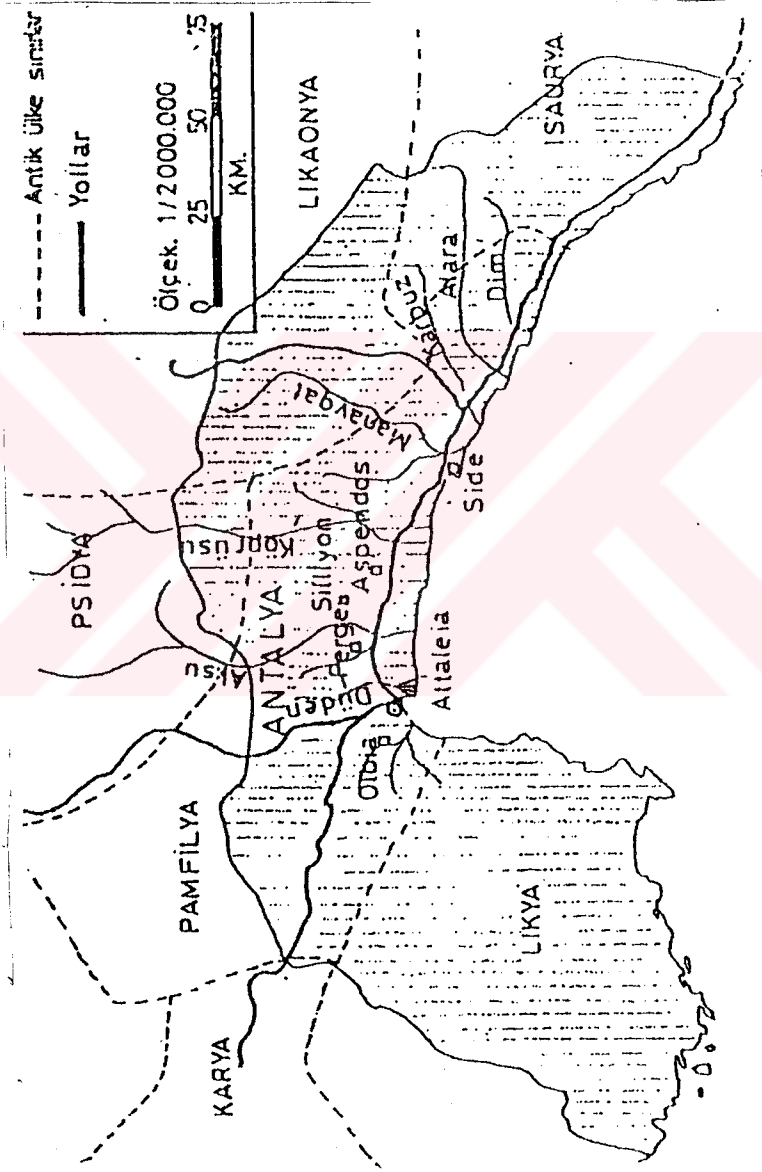
Şekil A.1. 1974 yılında, Turizm Bakanlığı tarafından kamulaştırılan sur üstündeki 15 yapının Vaziyet Planı
(Mimar Nejat Üreğen'in arşivinden alınmıştır.)

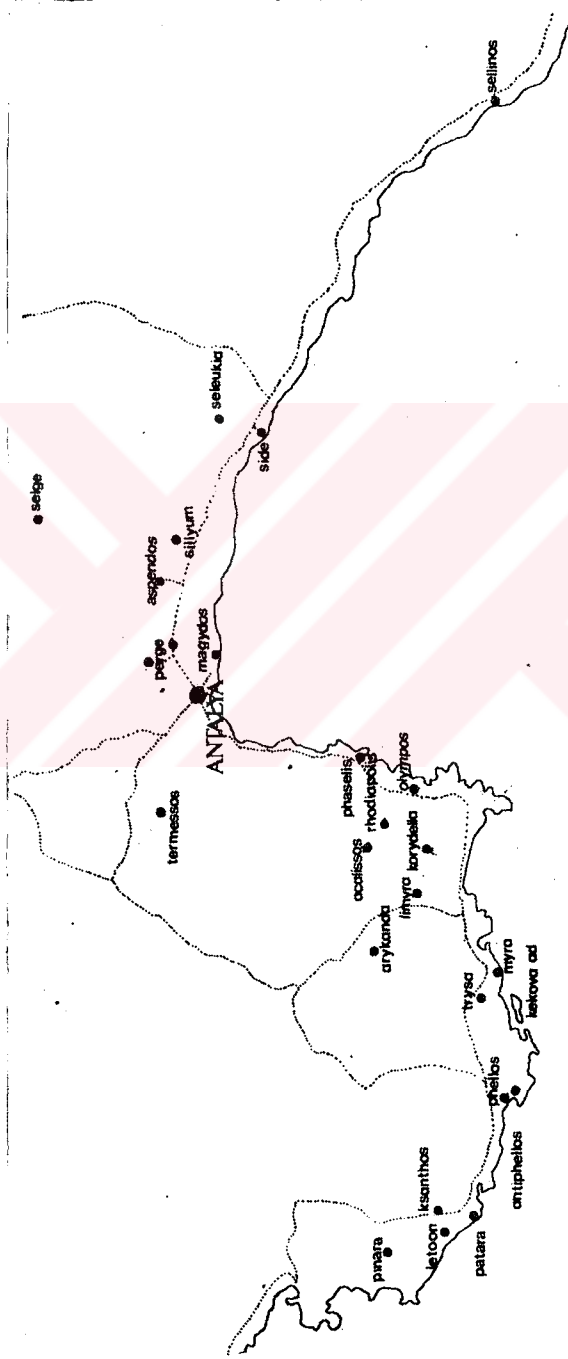
Şekil A.2. Antalya İli, Harita
(S.Lloyd-D.Storm Rice, Alanya, T.T.K. Yayınları,
Ankara, 1964, s.38)

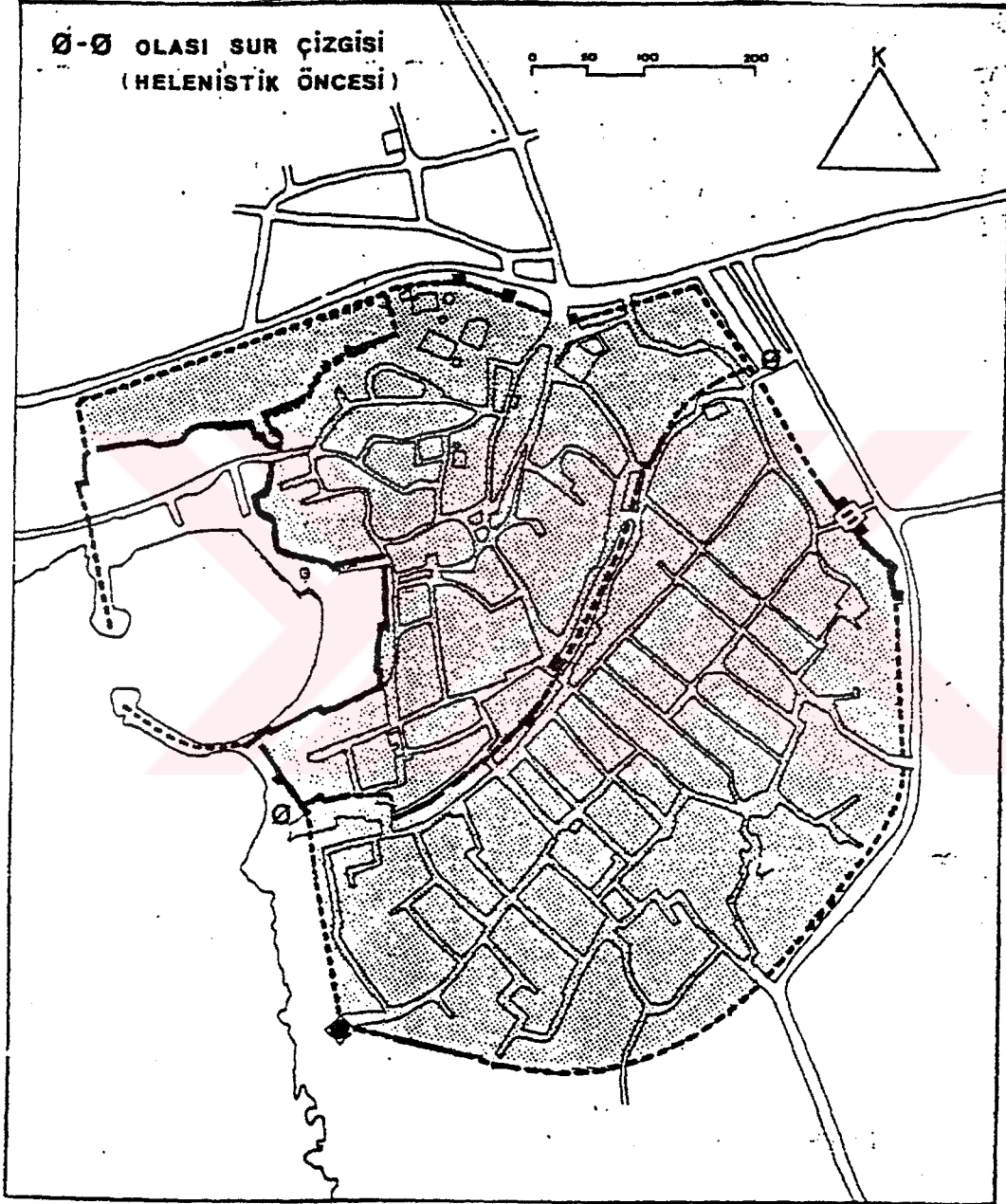
Şekil A.3. Pamfilya bölgesinin sınırları
Prof. Dr. Reinhard Stewing'in "Batı Anadolu'daki
Kültürel Gelişmesi : Kartografik Bilgiler"
kitabından alınmıştır. (C. Bektaş, Antalya,
İstanbul, 1980, s.41)

Şekil A.4. Antalya bölgesinin ilk çağ yerleşimleri haritası
 (S. Aygen, Antalya-Kaleiçi Tarihi Doku Araştırması, Koruma ve Restorasyon Önerileri,
 Dokuz Eylül Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, 1988, s.213)

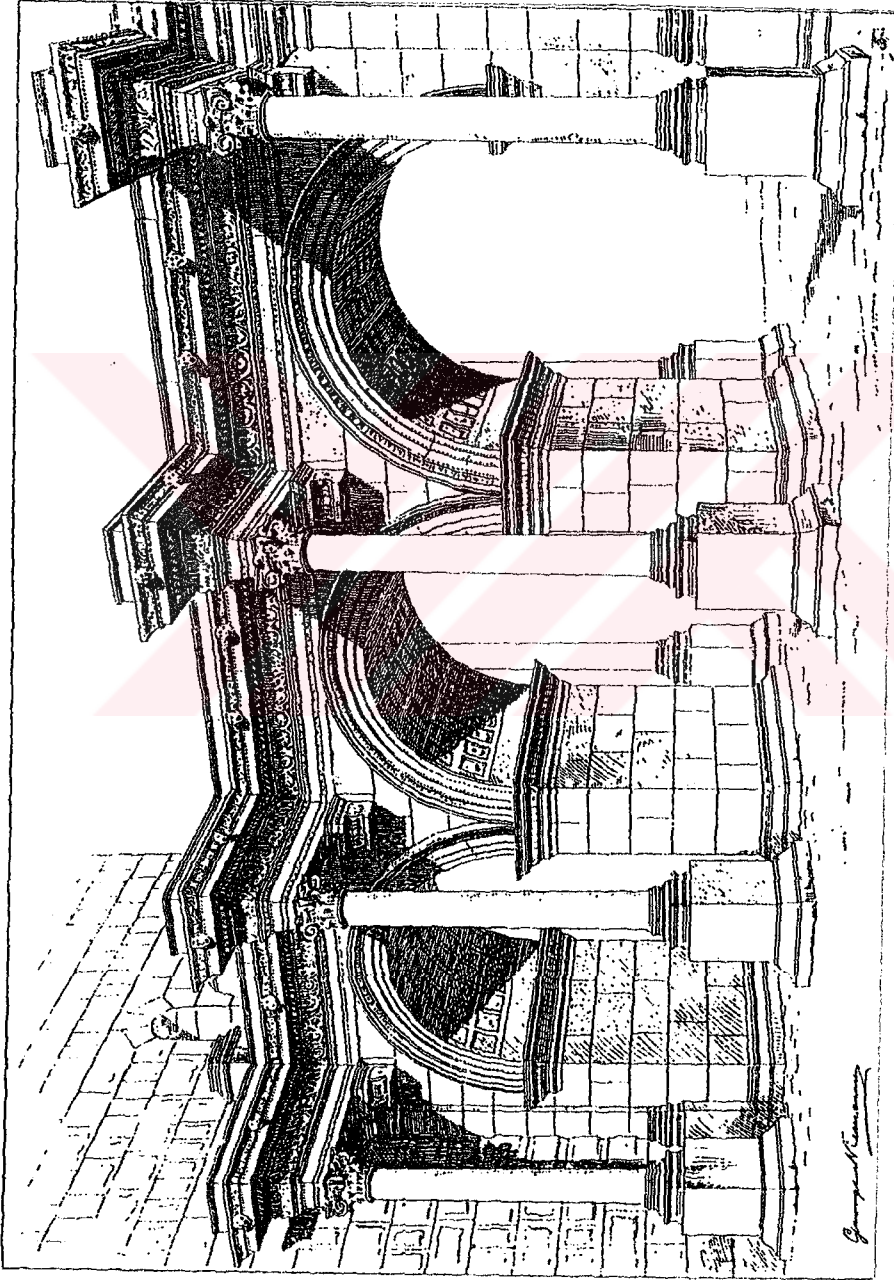
Şekil A.5. Antalya ili sınırları içerisinde kurulmuş eski uygarlık merkezleri
(C. Bektaş, Antalya, İstanbul, 1980, s.41)

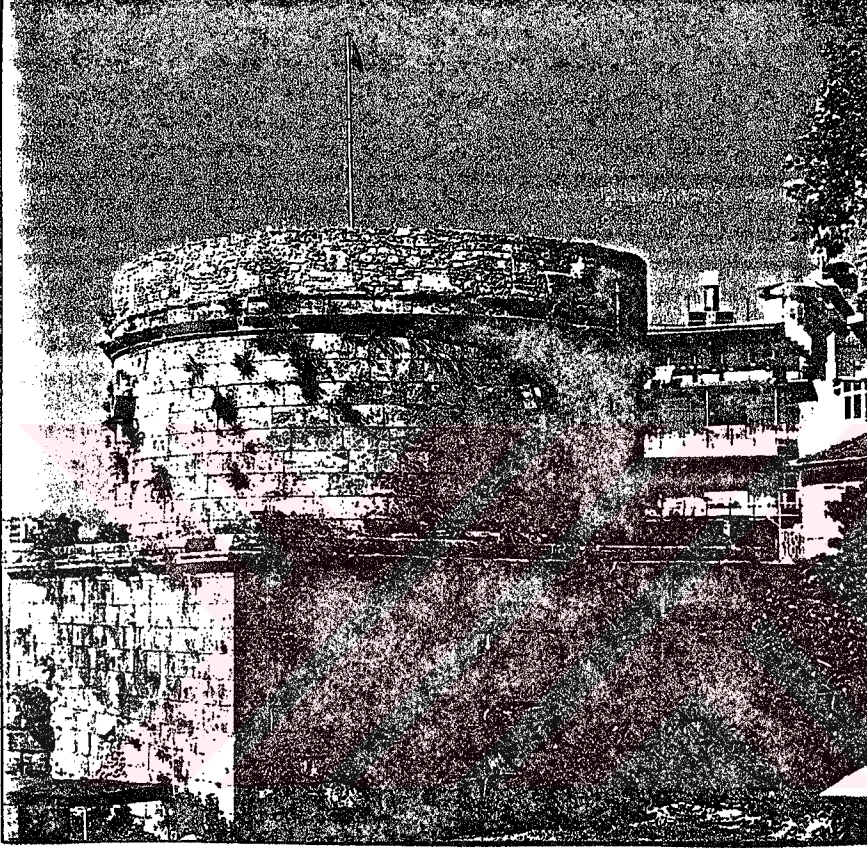
Şekil A.6. Antik Antalya'nın sınırları
 (U. Tanyeli, Anadolu-Türk Kentinde Fiziksel
 Yapının Evrim Süreci (11, 15 y.y.), Doktora
 tezi, İstanbul, 1987, s.234)

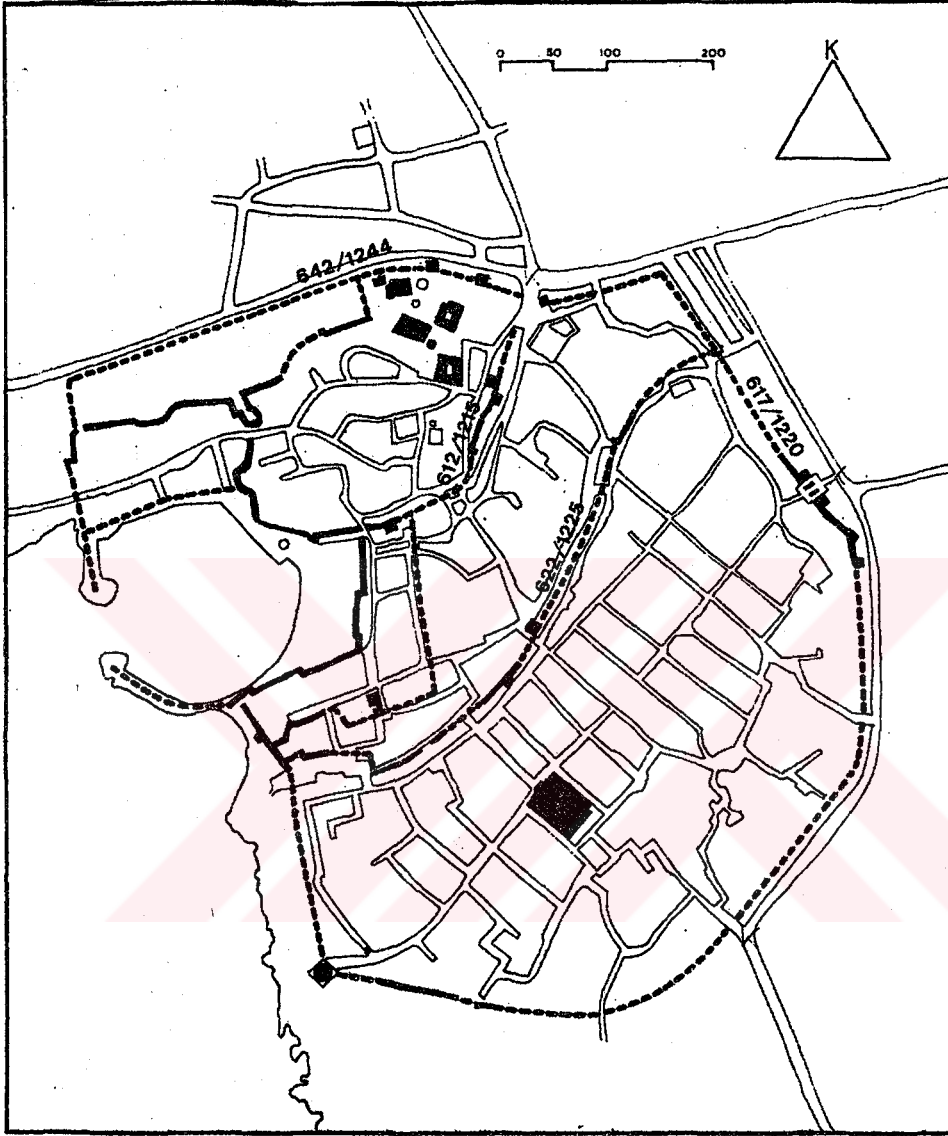
Şekil A.7. 1885 yılında Hadrianus kapısı
(F. Kıvran, M. Uysal, Antalya Bir
Kentin Portresi, İstanbul, 1990, s. 28)

Şekil A. 8. Hadrianus kapısının Lanckoronsky tarafından yapılan bir çizimi
 (K. G., Lanckoronsky, Staedte Pamphyliens und Pisidiens I. Band
 Pamphylien, F. Tempsky, Viena, 1890, s. 20)

Şekil A.9. Hıdırlık kulesi
(F. Kıvrın, M. Uysal, Antalya bir kentin
portresi, Antalya, 1992, s.130)

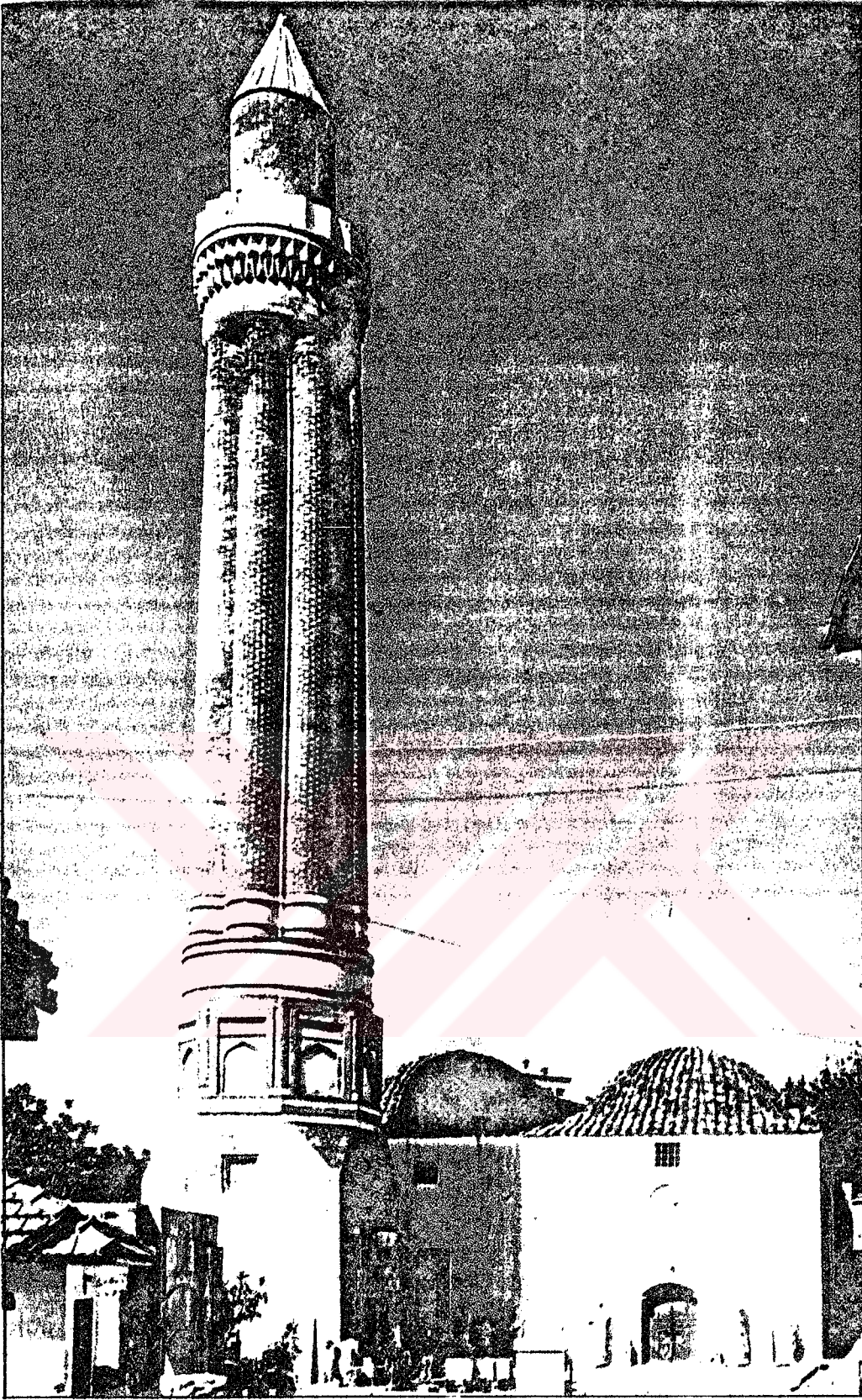

Şekil A.10. Selçuklular döneminde surlardaki onarımlar ve yeniden yapımlar

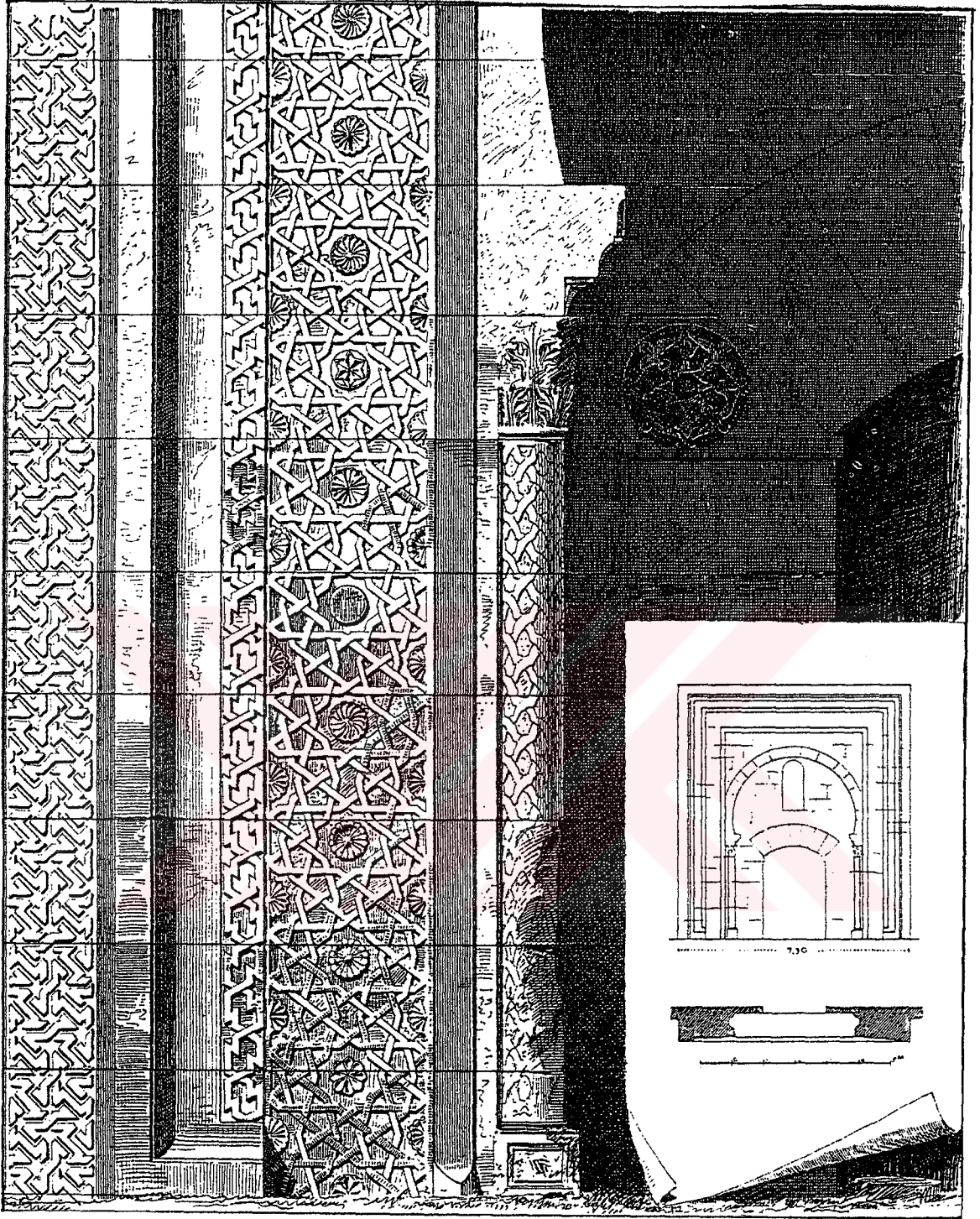
(U. Tanyeli, Anadolu-Türk Kentinde Fiziksel Yapının Evrim Süreci (11, 15 y.y.), Doktora tezi, İstanbul, 1987, s.236)

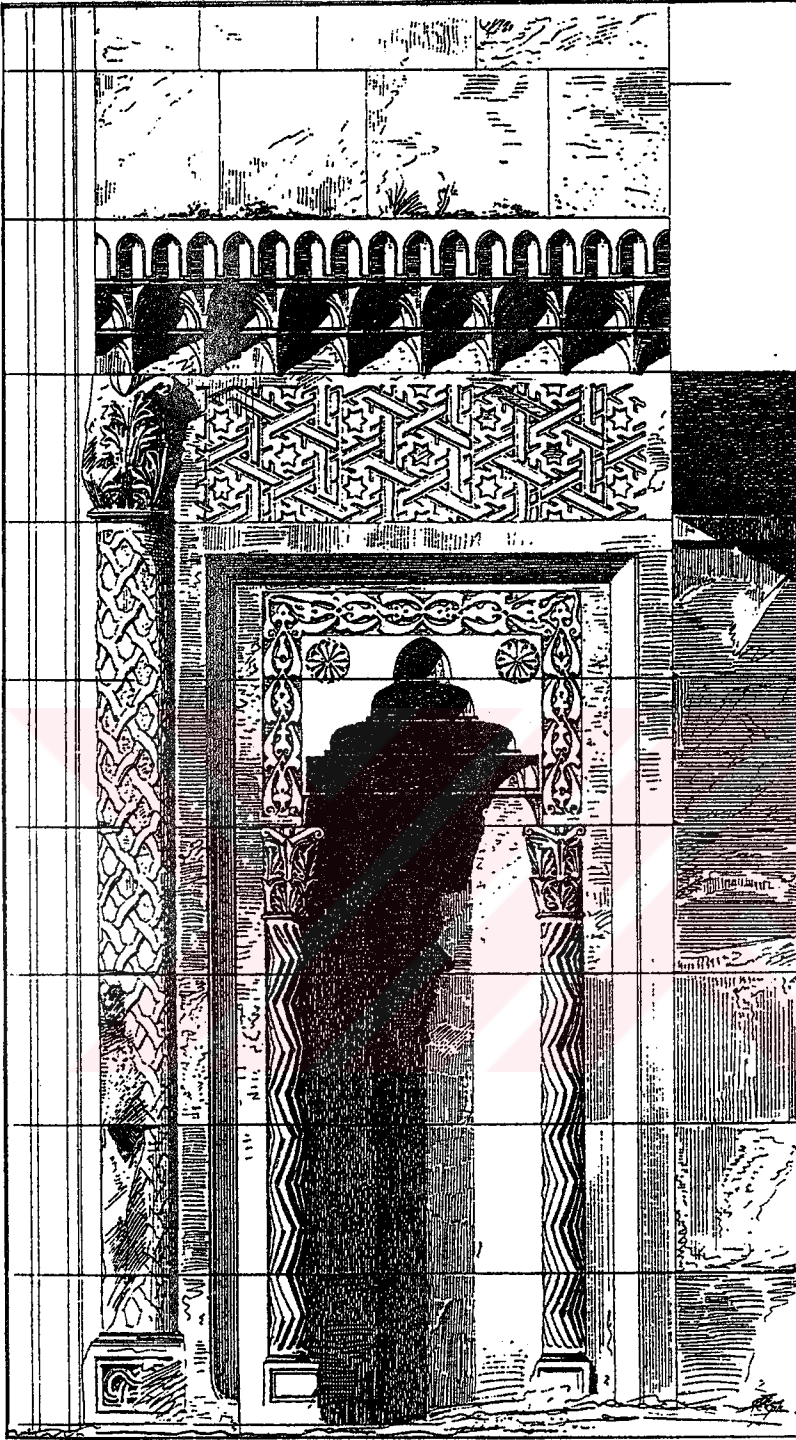
Şekil A.11. Kesik Minare (Cumanun Cami)
(F. Kıvrın, M.Uysal, Antalya Bir Kentin
Portresi, Antalya, 1992, s.131)

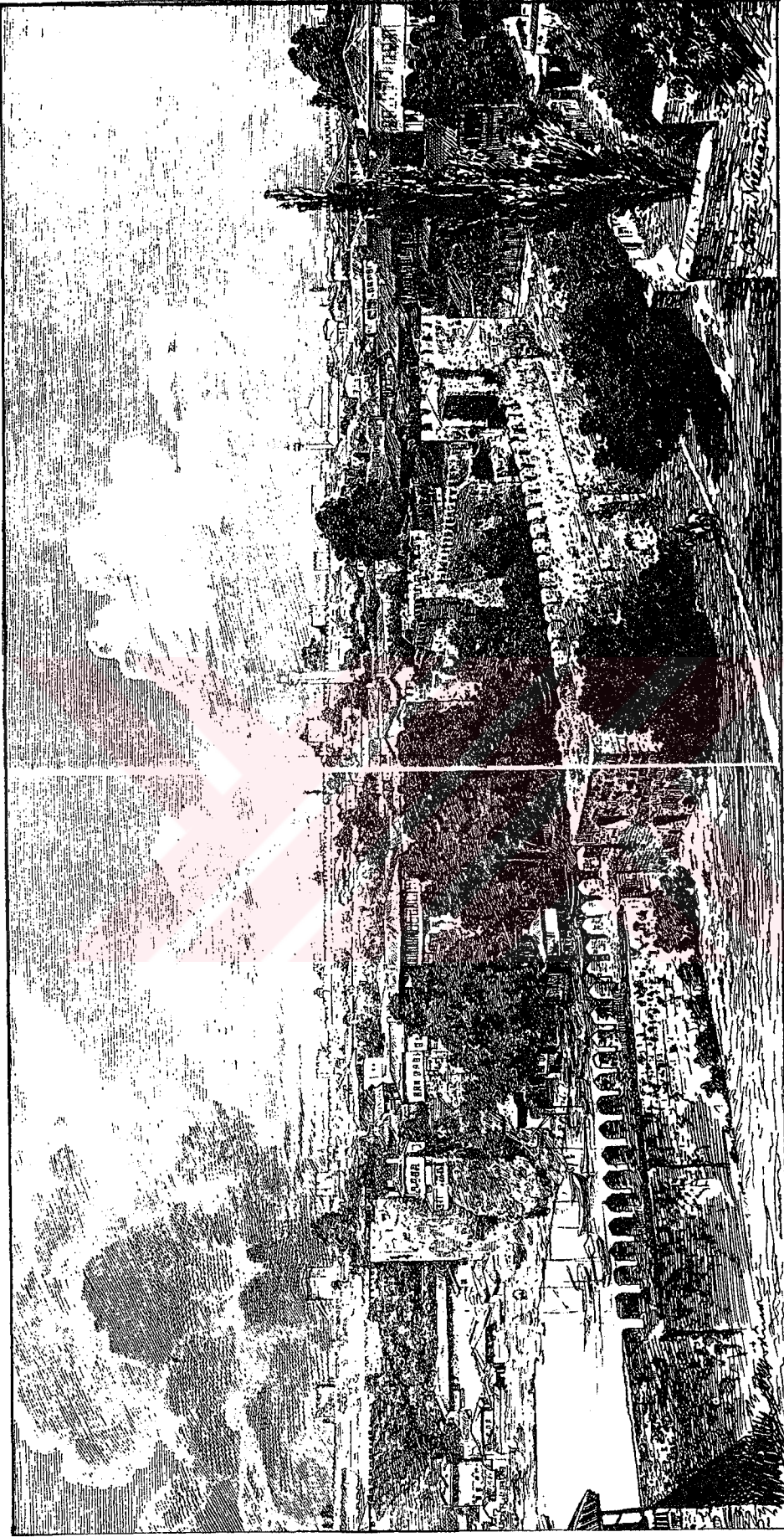
Şekil A.12. Yivli Minare Yapı topluluğu
(C. Bektas, Antalya, İstanbul, 1980, s.73)

Şekil A.13. Karatay Medresesi taş oyma giriş kapısı
 (K.G. Lanckoronsky, *Stædte Pamphylieus und Pisidiens*, I Band, *Pamphylien*, F. Tempsky, Viyana, 1890, s.28)

Şekil A.14. Karatay Medresesi giriş kapısı yanında
yer alan niş detayı
(K.G.Lanckoronsky, Städte Pamphyliens
und Pisidiens, I Band, Pamphylien,
F. Tempsky, Viyana, 1890, s.29)

Şekil A.15. 19. yy. Antalya'sının Lanckoronsky tarafından çizilen bir gravürü
 (F. Kıvrın, M. Uysal, "Antalya Bir Kentin Portresi" kitabından alınmıştır,
 Antalya, 1992, s.30,31)

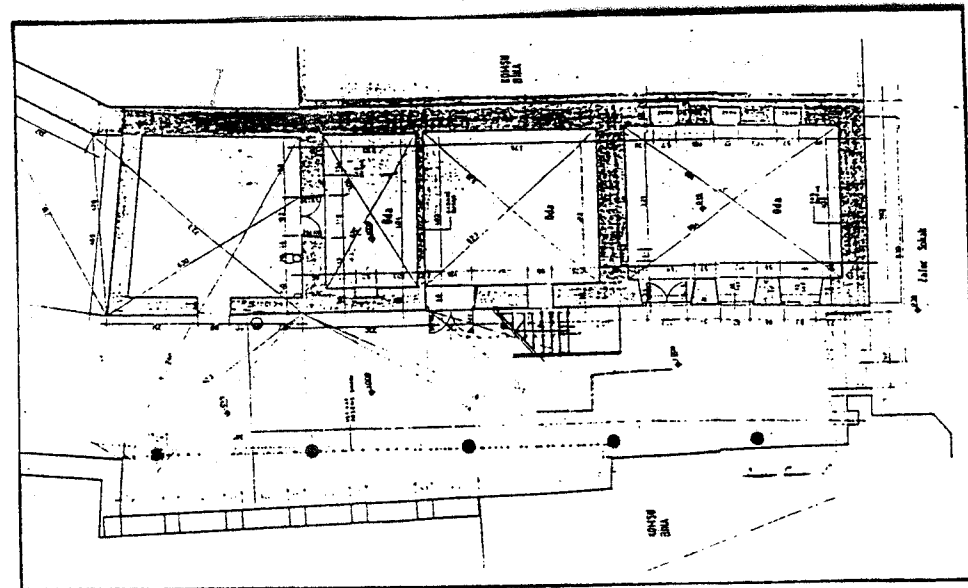
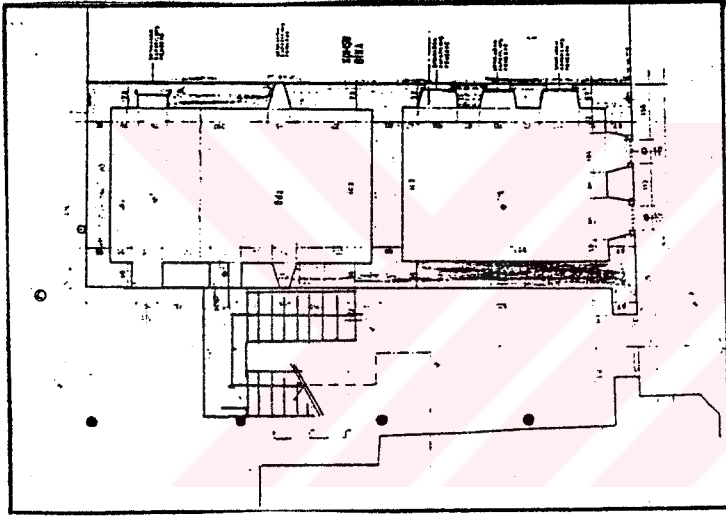
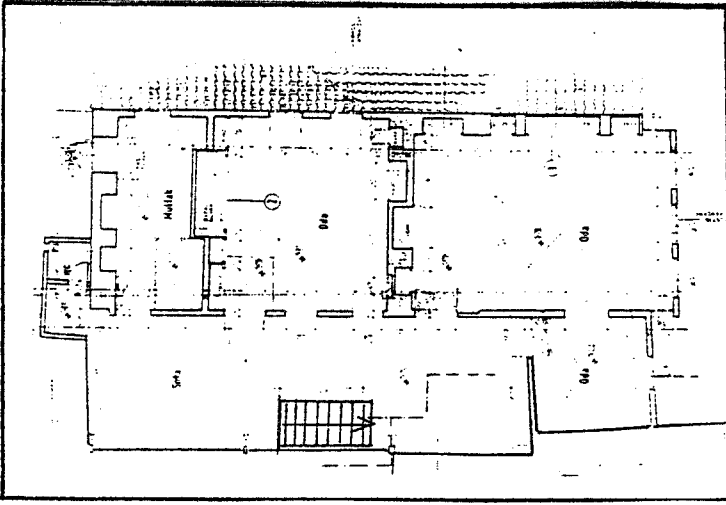
Şekil A.16. Kaleiçi'nden bir sokak
(C. Bektas, Antalya, İstanbul,
1980, s.134)

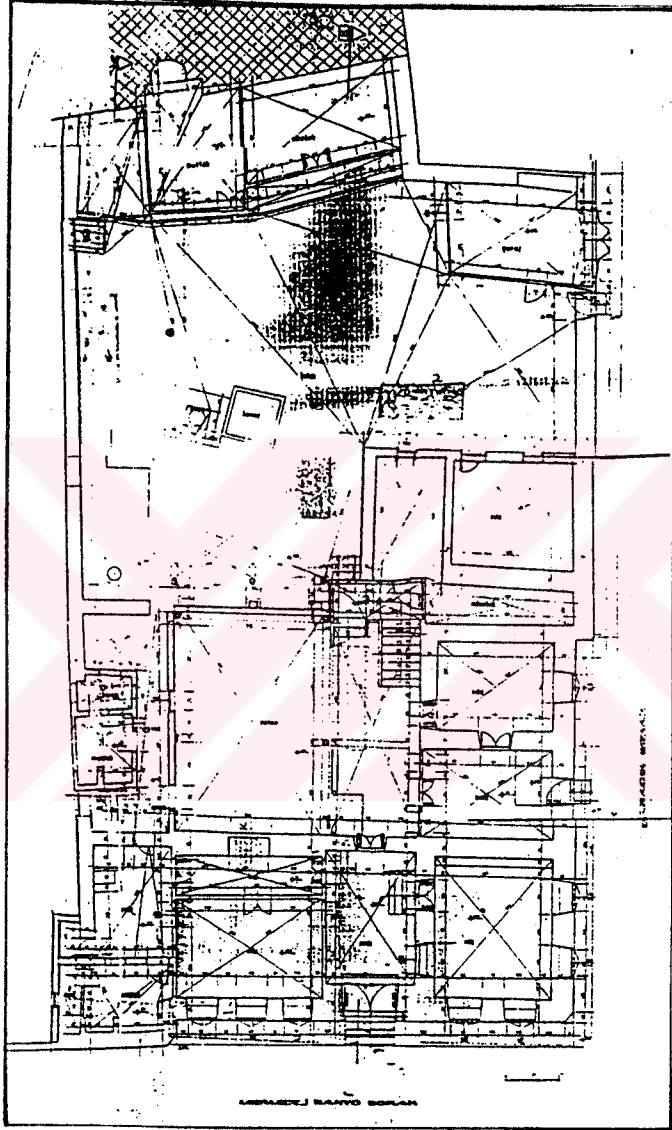

Şekil A.17. Kaleiçi'nden bir sokak
(C. Bektaş, Antalya, İstanbul
1980, s.84)

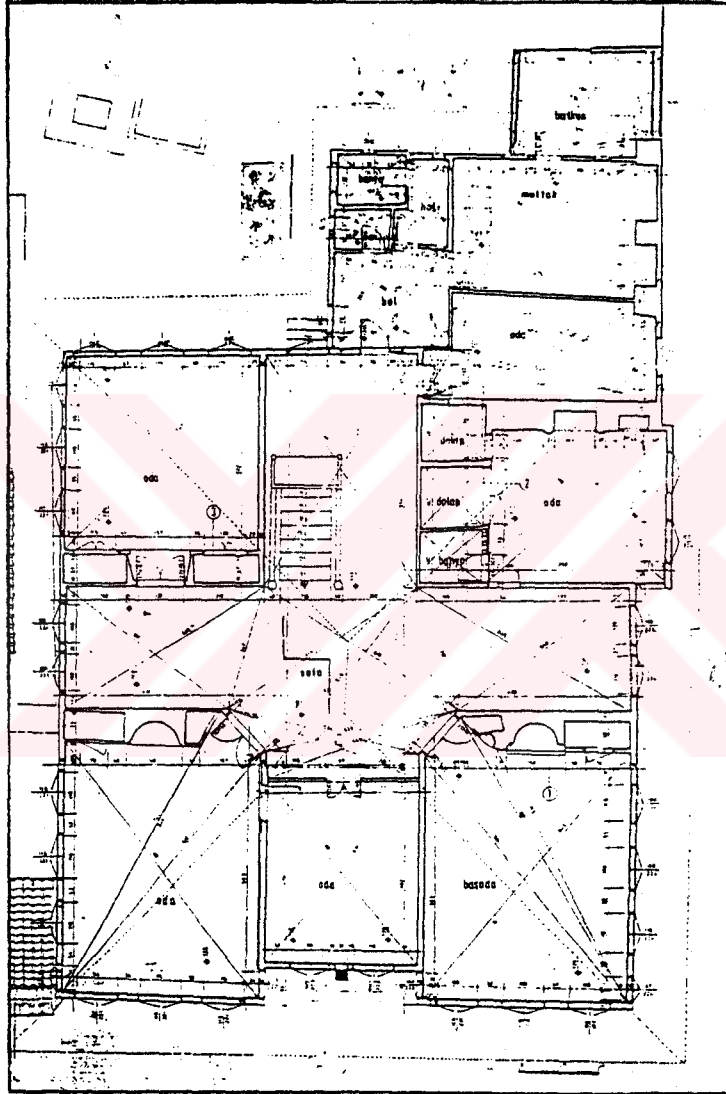

Şekil A.18. Yanan Hüseyin Faraş evi (Selçuk mah.
Faraşlar sok. No:6-8)
(C. Bektaş, Antalya, İstanbul, 1980, s. 87)

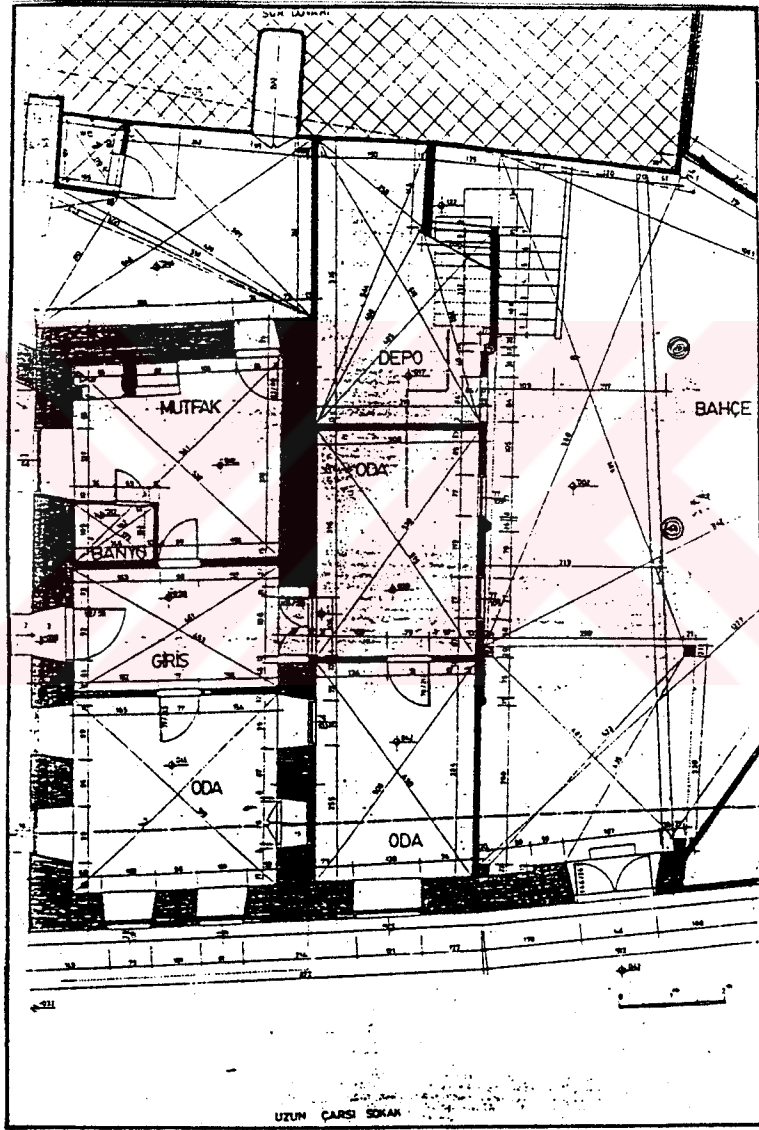

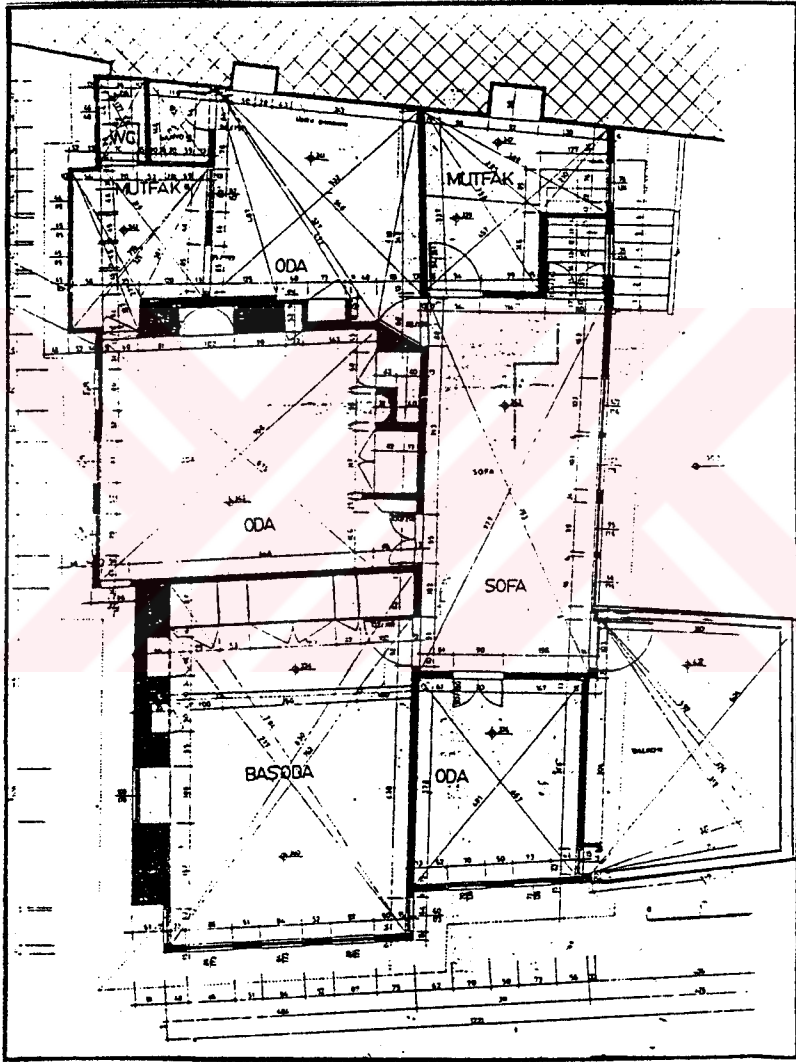
Şekil A.20. 115 ada, 10 parseldeki yapının zemin kat planı
(Mimar Nejat Üreğen'in arşivinden alınmıştır.)

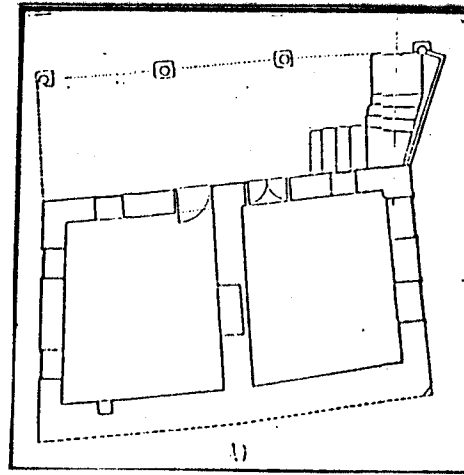
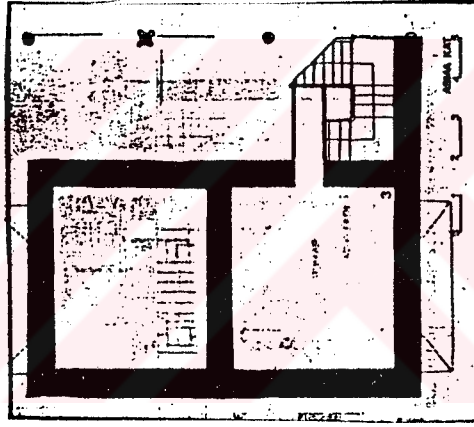
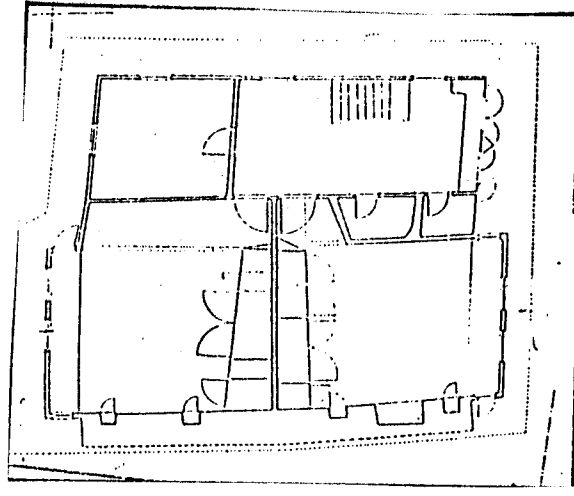
Şekil A.21. 115 ada, 10 parseldeki yapının 1.kat planı
(Mimar Nejat Üreğen'in arşivinden alınmıştır.)

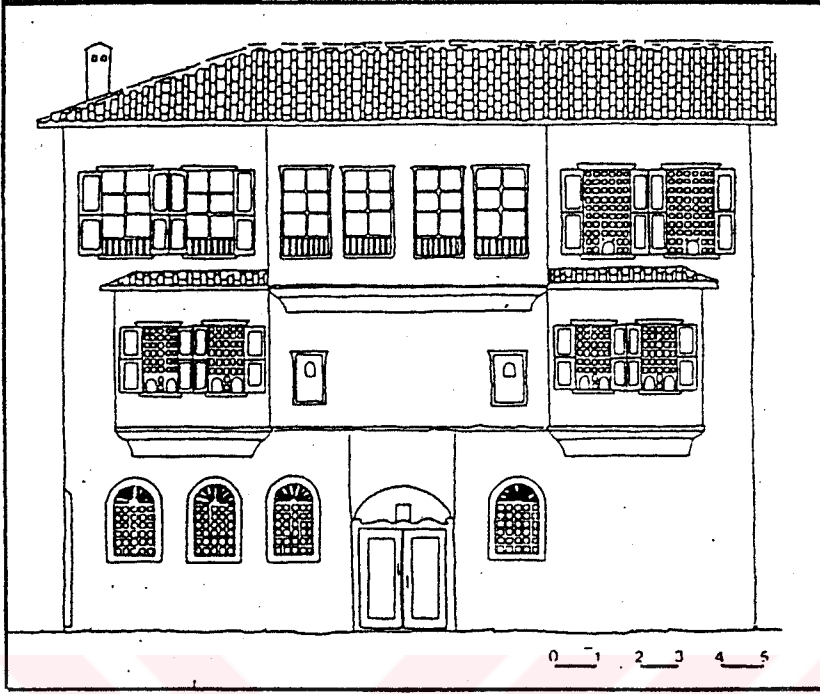
Şekil A.22. 157 ada, 2 parseldeki yapının zemin kat planı
(Mimar Nejat Üreğen'in arşivinden alınmıştır.)

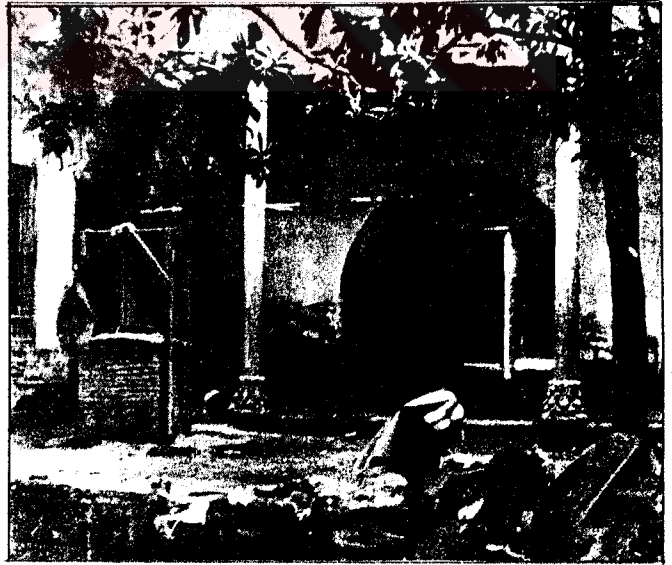
Şekil A.23. 157 ada, 2 parseldeki yapının 1.kat planı
(Mimar Nejat Üreğen'in arşivinden alınmıştır.)

Şekil A.24. 140 ada, 5 parseldeki yapının zemin kat, ara kat ve 1. kat planları
(Mimar Nejat Üreğen'in arşivinden alınmıştır.)

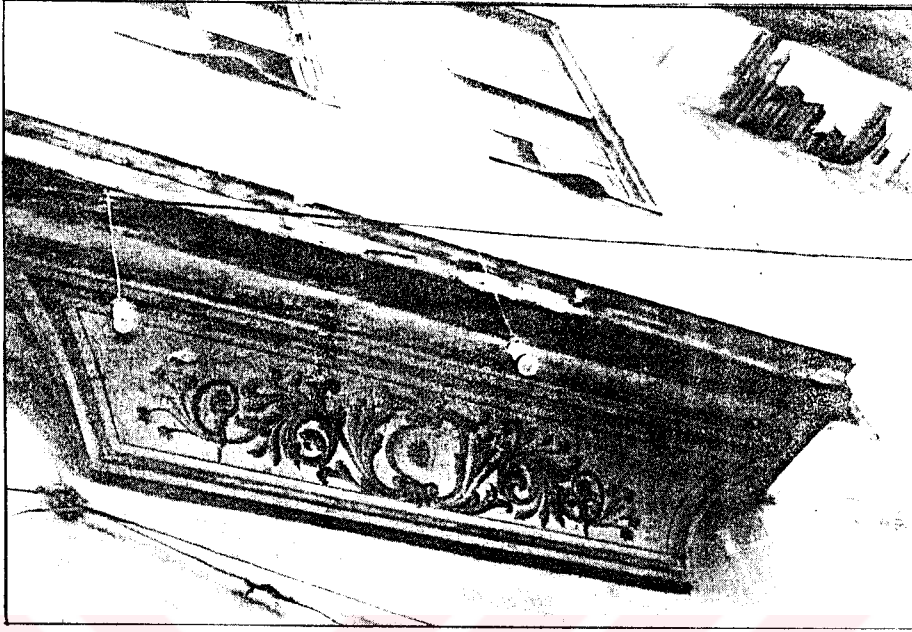
Şekil A.25. 124 ada, 11 parseldeki yapının ön cephesi
(Mimar Nejat Üreğen'in arşivinden alınmıştır.)

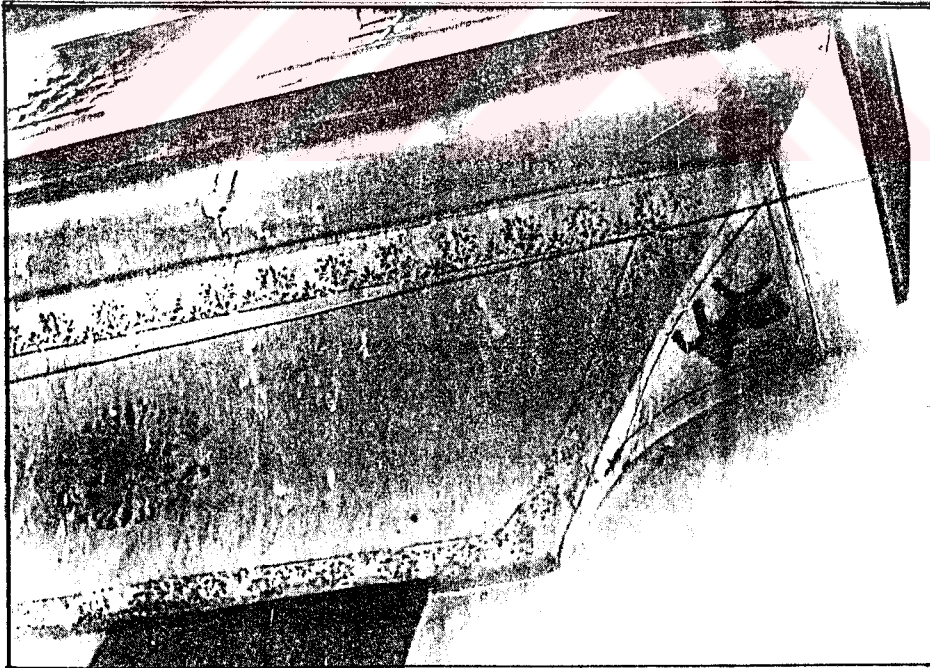
Şekil A.26. Kaleiçi evlerindeki taşlıklarda yer alan, sofayı taşıyan ahşap dikmelerin oturduğu antik sütun başlıkları ve kesme taştan kaidelerini gösteren fotoğraflar (C.Bektaş, Antalya, İstanbul, 1980, s.88)

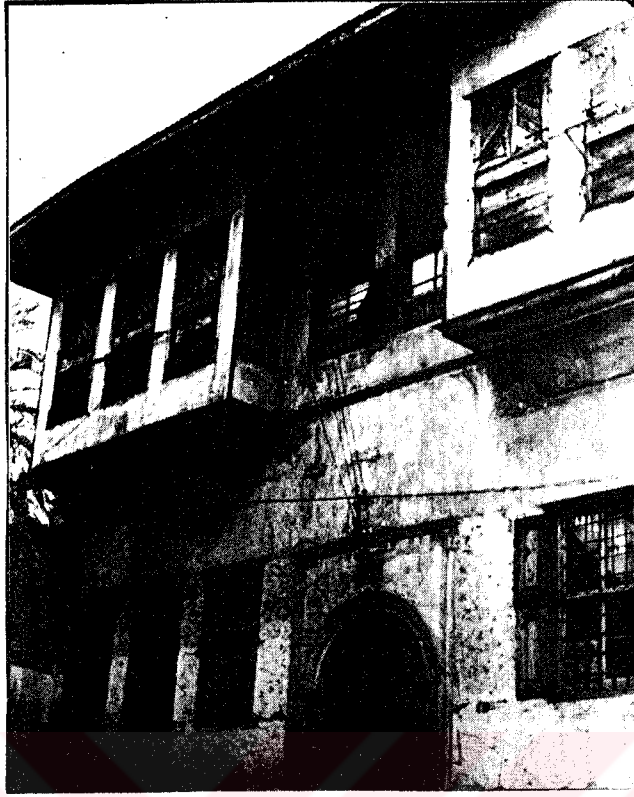
Şekil A.27. 162 ada, 2 parselde sokağa uymak zorunluluğundan dolayı düzenli olmayan plan, 1.katta çıkma yapılarak düzeltilmiştir.
(C. Bektas, Antalya, İstanbul, 1980, s.89)

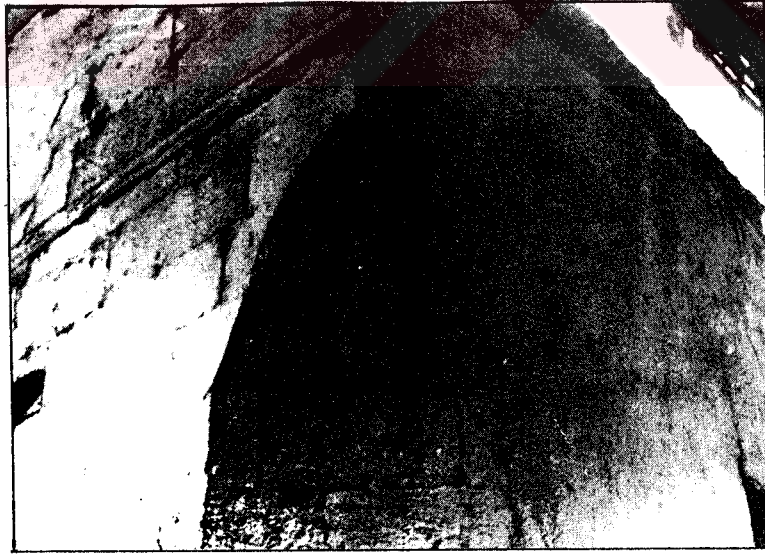
Şekil A.28. Kaleiçindeki bir çıkma üzerindeki kalemîşi süsleme
(Antalya IV. Selçuklu Semineri (Bildiriler),
13,14 Mart 1992, Antalya, 1993, s.57)

Şekil A.29. Hesapçı Sokak'taki bir evin sofa çıkmasındaki aslan figürü
(Antalya IV. Selçuklu Semineri (Bildiriler),
13,14 Mart 1992, Antalya, 1993, s.58)

Şekil A.30. Kaleiçi Ömer Efendi Sokak'taki eski bir Antalya evi
(Antalya IV. Selçuklu Semineri (Bildiriler), 13-14 Mart 1992,
Antalya, 1993, s.54)

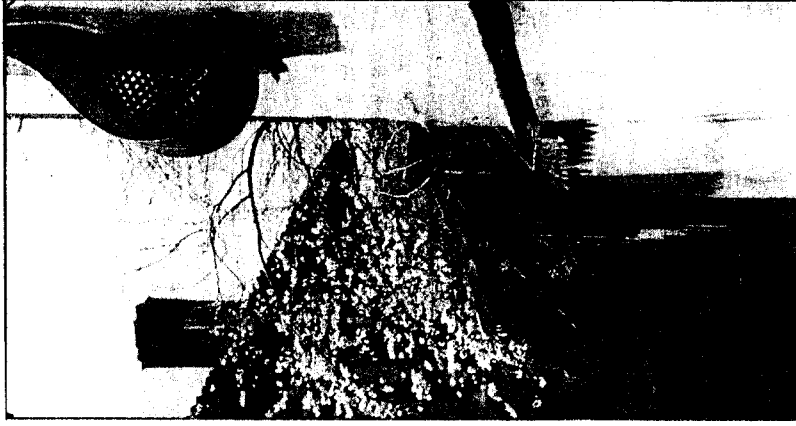
Şekil A.31. Kaleiçi'nde bir köşe pahu
(Antalya IV: Selçuklu Semineri (Bildiriler), 13-14 Mart 1992,
Antalya, 1993, s.54)

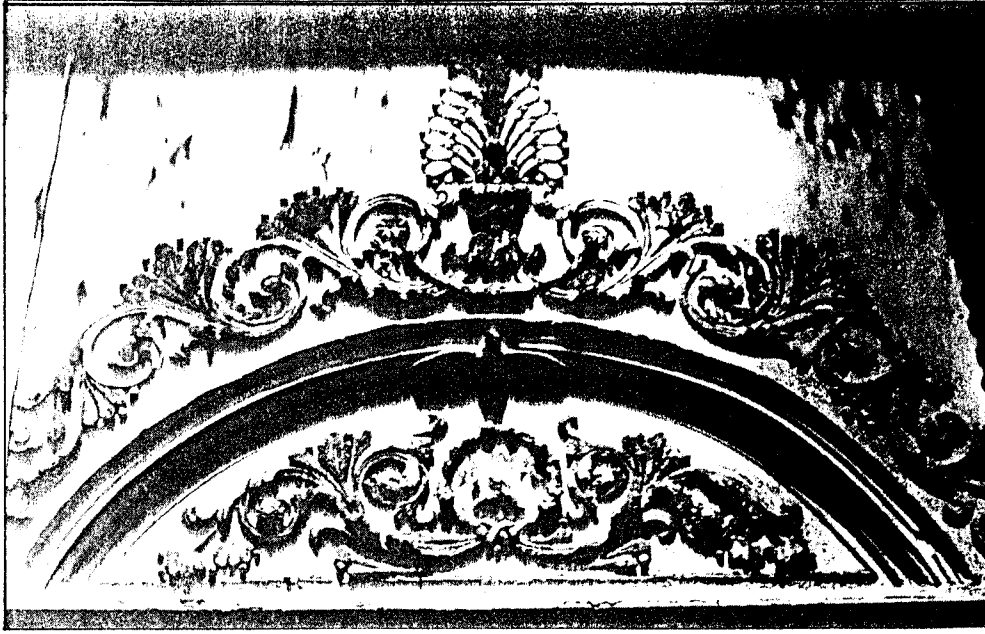
Şekil A.32. Kaleiçi Ömer Efendi Sokak 1'deki evin saçak süslemesi
(Antalya IV. Selçuklu Semineri (Bildiriler), 13,14 Mart 1992
Antalya, 1993, s.57)

Şekil A.33. Kaleiçi'nde bir kapı üzerindeki
madeni tokmak
(C. Bektaş, Antalya, İstanbul
1980, s.79)

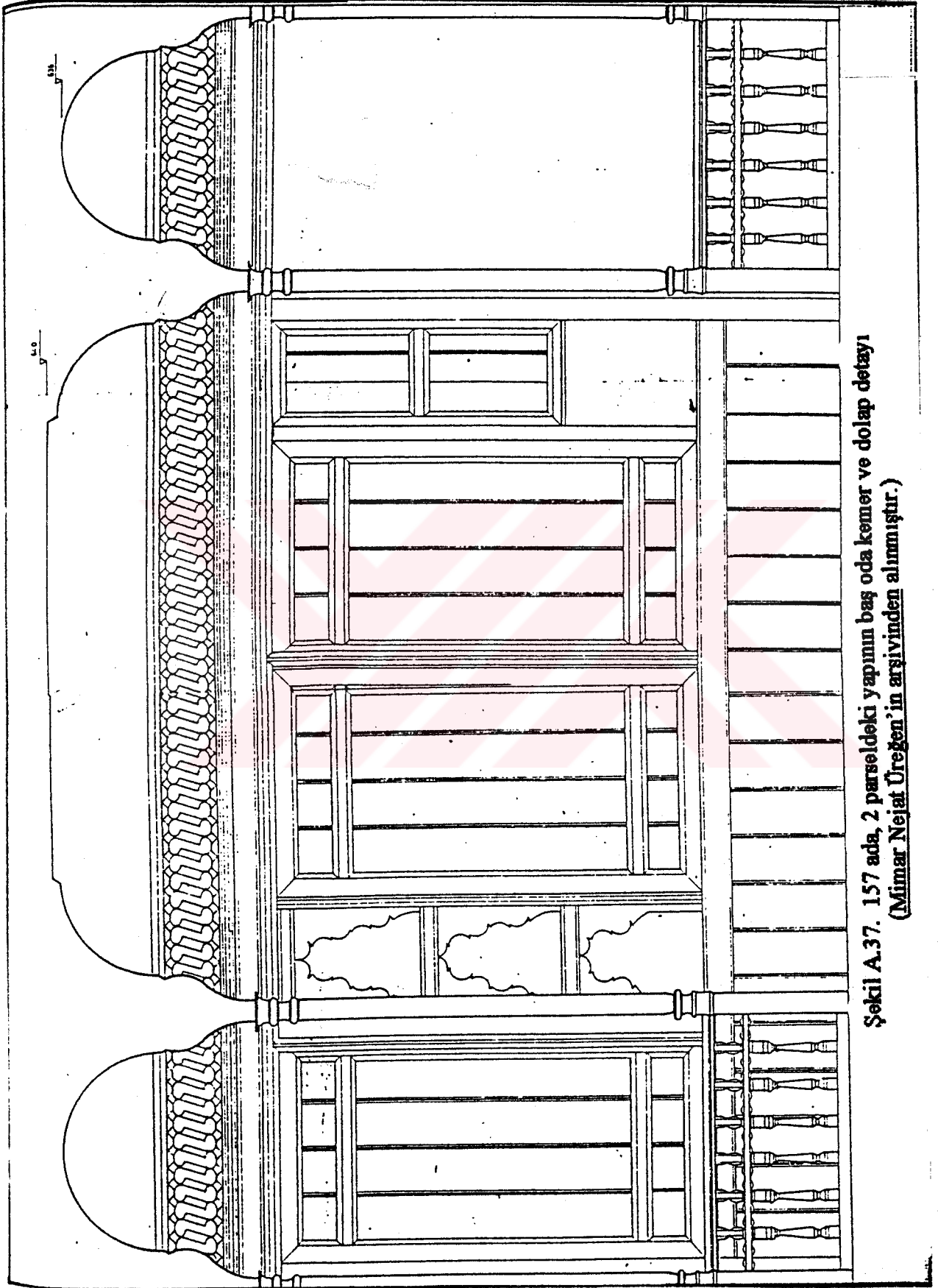
Şekil A.34. Kaleiçi'nde ajur tekniğiyle yapılmış
bir pencere kafesi
(C. Bektaş, Antalya, İstanbul,
1980, s.79)

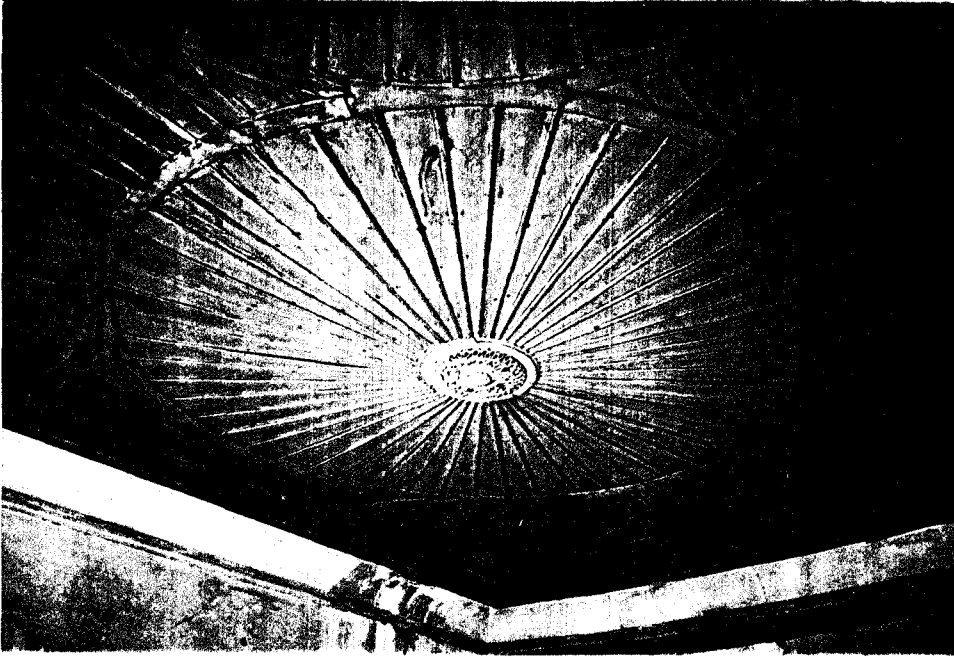
Şekil A.35. Kaleiçi'nde bir evin kapısı üzerindeki alçı süsleme
(Antalya IV. Selçuklu Semineri (Bildiriler), 13-14 Mart 1992,
Antalya, 1993, s.59)

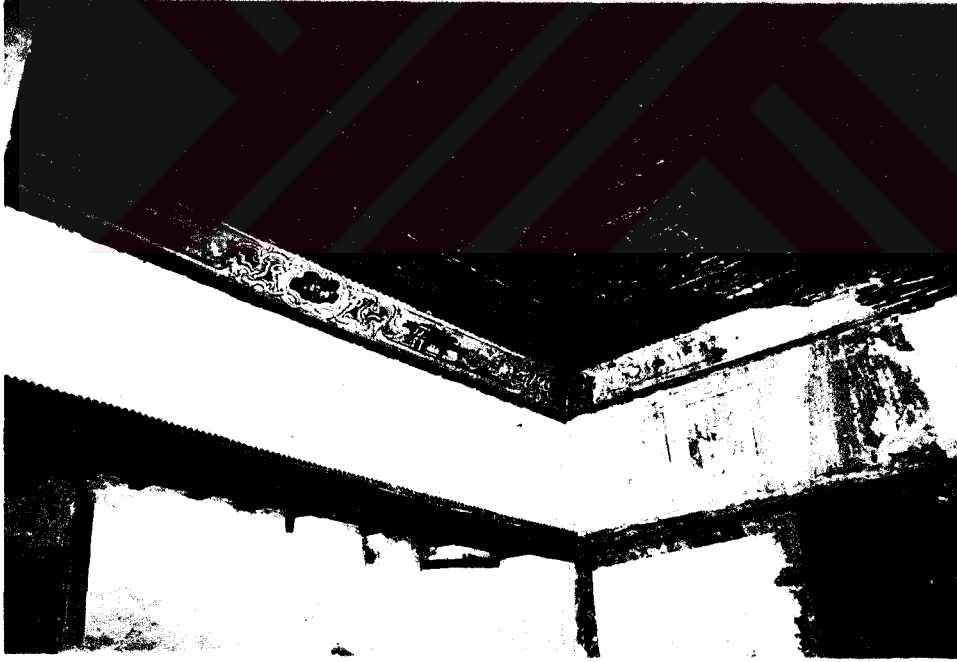
Şekil A.36. Hesapçı Sokak 2'deki evin saçak altı süslemesi
(Antalya IV. Selçuklu Semineri (Bildiriler),
13,14 Mart 1992, Antalya, 1993, s.57)

Şekil A.37. 157 ada, 2 parseldeki yapının baş oda kemer ve dolap detayı
(Mimar Nejat Üreğen'in arşivinden alınmıştır.)

Şekil A.38. Tekelioğlu Konağı'ndaki bir odanın tavanı, çıtalarla tahtaların dizilişine göre şemse şeklinde düzenlenmiştir.

Şekil A.39. Tekeli Konağı'ndaki baş odanın çıtâkari tarzda tavanının zemini karelerle bölünmüştür. Ortada yıldız şeklinde göbek vardır. Tavan eteklerinde şerit manzara resimleri yapılmıştır.

EK B
Fotoğraflar

Foto B.1. P binasının kuzey yönünden çekilmiş fotoğrafı

Foto B.2. Güneydoğu ve güneybatı yönlerinde taşlıkla sınırlanan P binasının avlusu

Foto B.3. P binası avlusunun taşlıktan çekilmiş fotoğrafı

Foto B.4. P binasının yıkılmış ek kısmının, avlunun kuzeybatı yönünde yer alan zemin kat duvar kalıntıları

Foto B.5. Avlunun güney köşesinde yer alan zemin döşemesi

Foto B.6. Avluda yer alan beton sarnıç

Foto B.7. Sarnıcın kuzeybatı yönünden çekilmiş fotoğrafı

Foto B.8. Sarnıç üzerinde duran kapak menteşe ve kilit halkaları

Foto B.9. P binası taşlığının genel görüntüsü

Foto B.10. Taşlığın kuzeybatı yönünde yer alan üç kollu merdiven

Foto B.11. Taşlığin kuzeybatı yönünde yer alan merdivenin birinci kolundaki yıkılmış basamaklar

Foto B.12. Merdivenin ikinci kolundaki yıkılmış basamaklar

Foto B.13. Merdivenin ikinci sahanlığında yer alan kapı kasası

Foto B.14. Merdivenin mermerle döşenmiş ikinci sahanlığı

Foto B.16. Merdivenin bir ve ikinci sahanlıklarını taşıyan kesme taş duvarın taşıya bakan yönünde yer alan lambalık

Foto B.15. Merdivenin son kolundaki ahşap basamaklar

Foto B.17. Merdivenin bir ve ikinci sahanlıklarını taşıyan kesme taş duvarın kuzeydoğu yönünde yer alan kapı

Foto B.18. 1994 Temmuz ayındaki arazi çalışmalarında Kurul izniyle yıktırılan, taşlığı ikiye ayıran ek duvar

Foto B.19. Taşlığın kuzeydoğu yönüne yapılan ek merdivenin son kolundaki ahşap basamaklar

Foto B.20. Ek merdivenin taşlık döşemesi üzerinde duran ilk basamağı

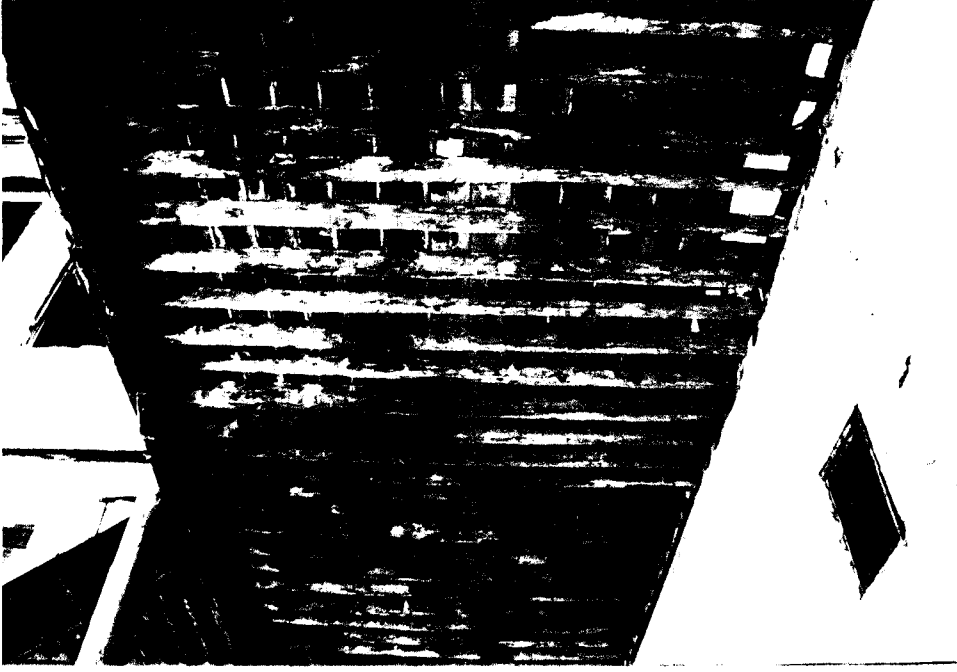

Foto B.21. Taşlık tavanı

Foto B.22. Taşlığın güneydoğu cephesi

Foto B.23. Taşıktan P1 mekanına açılan pencere ve kapı boşlukları

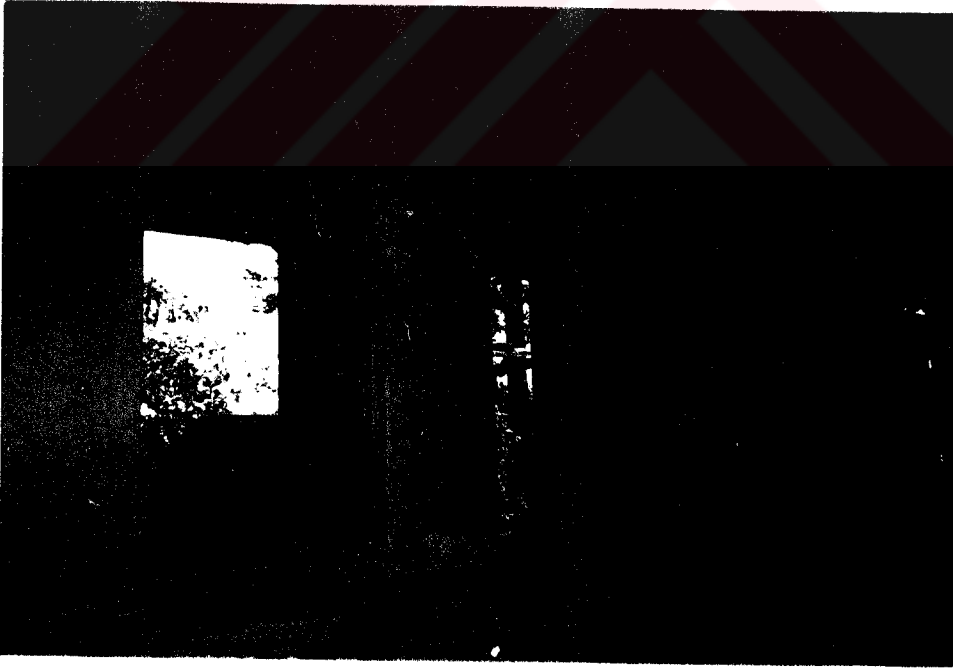

Foto B.24. P1 mekanının kuzeybatı duvarı

Foto B.25. P1 mekanının kuzeydoğu duvarı

Foto B.26. P1 mekanının güneydoğu duvarı

Foto B.27. P1 mekanından taşığa açılan bir pencerenin kasası üzerinde dışa doğru açılan ahşap kepenklerin menteşe yerleri

Foto B.28. Foto B.27'deki pencerenin kasası üzerinde ahşap parmaklıkların yerleştirildiği yuvarlak deliklerin izleri

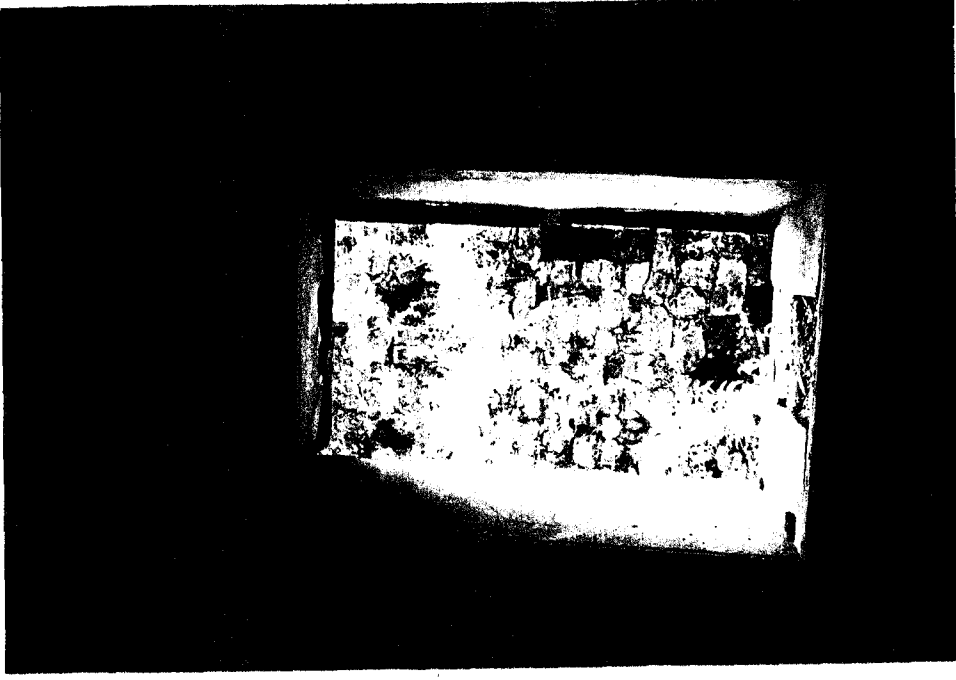

Foto B.30. P1 mekanından güneydoğu cephesine
açılan bir pencere

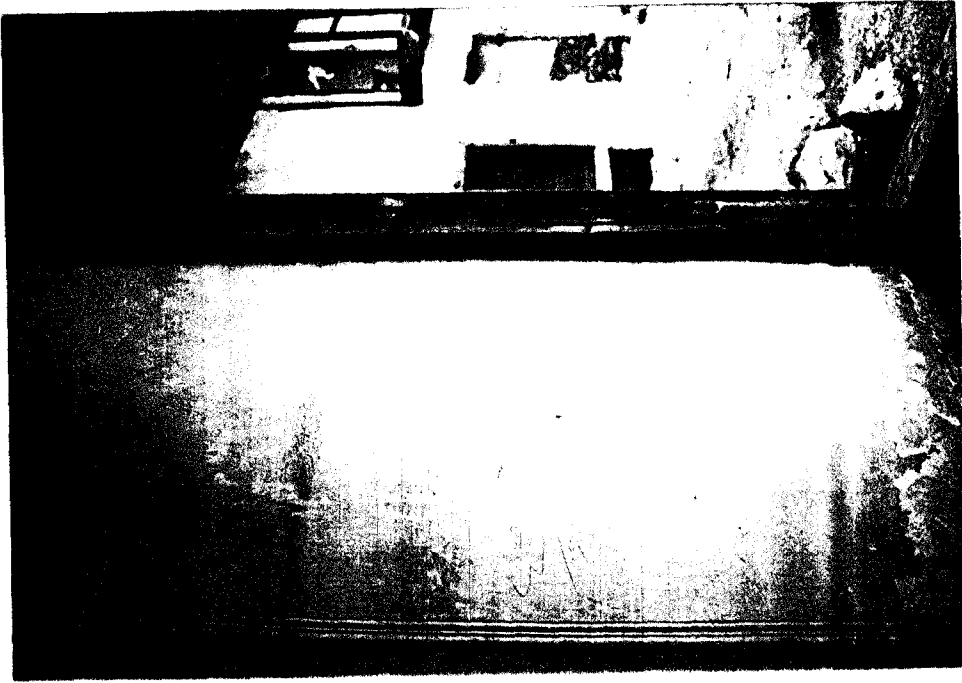

Foto B.29. Foto B.27' deki pencerenin kasası üzerinde alışap
parmaklıkların  st kayıtlarının yerleştirildiği
boşluk ve pencere kanatlarının izleri

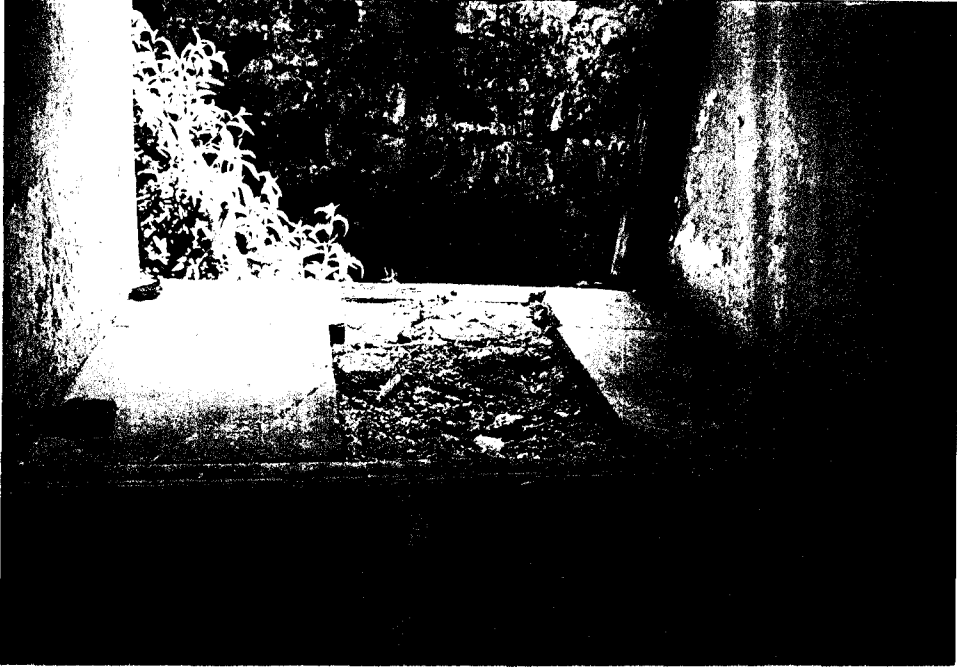

Foto B.31. P1 mekanında marnlı kalker bloklarla kaplı bir pencere denizliği

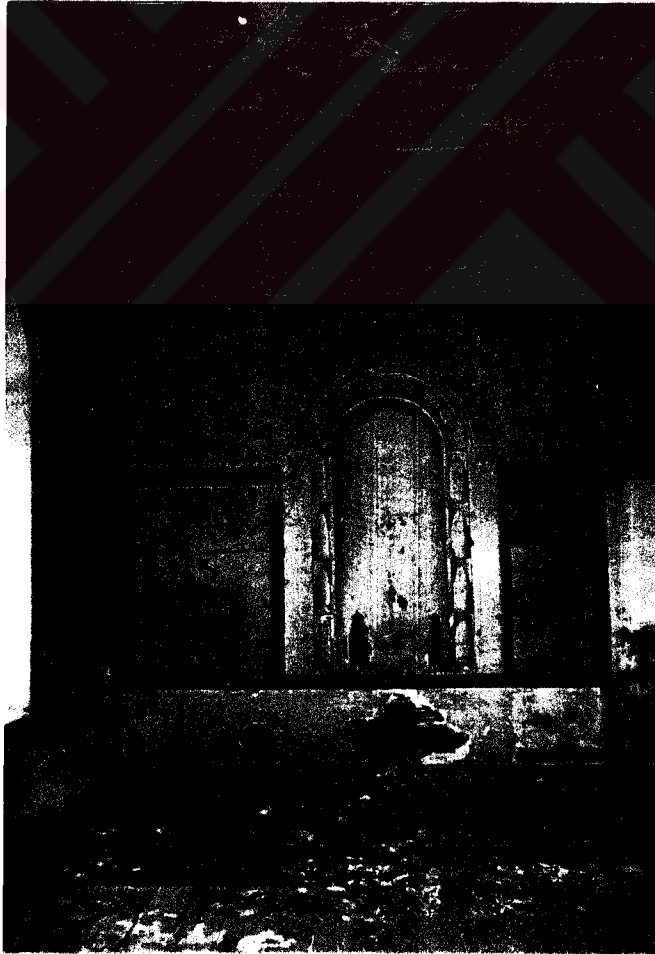

Foto B.32. P1 mekanının g neybatı duvarı

Foto B.33. P1 mekanının giriş döşemesi

Foto B.34. P1 mekanının döşemesi

Foto B.36. Taşlıktan P2 mekanına açılan
kapı boşluğu

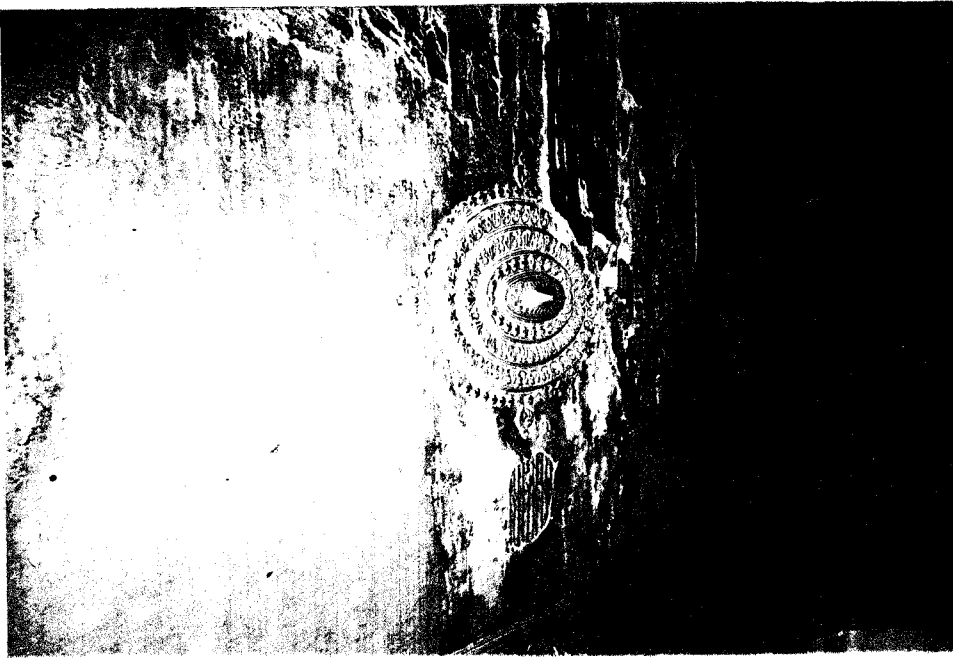

Foto B.35. P1 mekanının tavanı

Foto B.37. P2 mekanının g neydoğu duvarı

Foto B.38. P2 mekanının g neybatı duvarı

Foto B.40. Foto B.39'daki pencerenin ahşap kepenk detayı

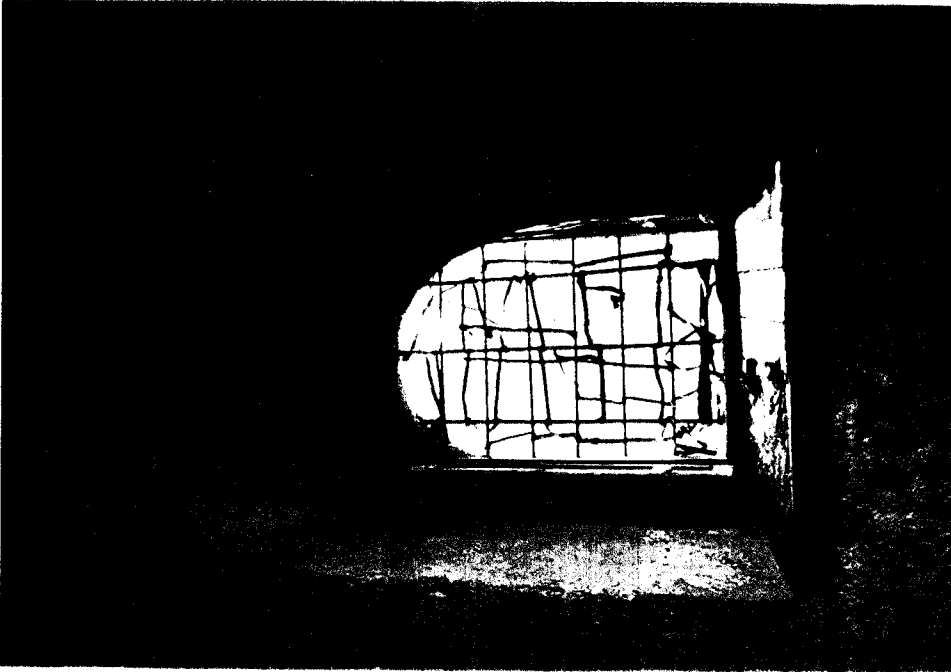

Foto B.39. P2 mekanından güneydoğu cephesine açılan bir pencere

Foto B.41. Foto B.39'daki pencerenin denizlik detayı

Foto B.42. P2 mekanından güneybatı cephesine açılan bir pencere

Foto B.43. P2 mekanından güneybatı y nt ne açılan bir pencere

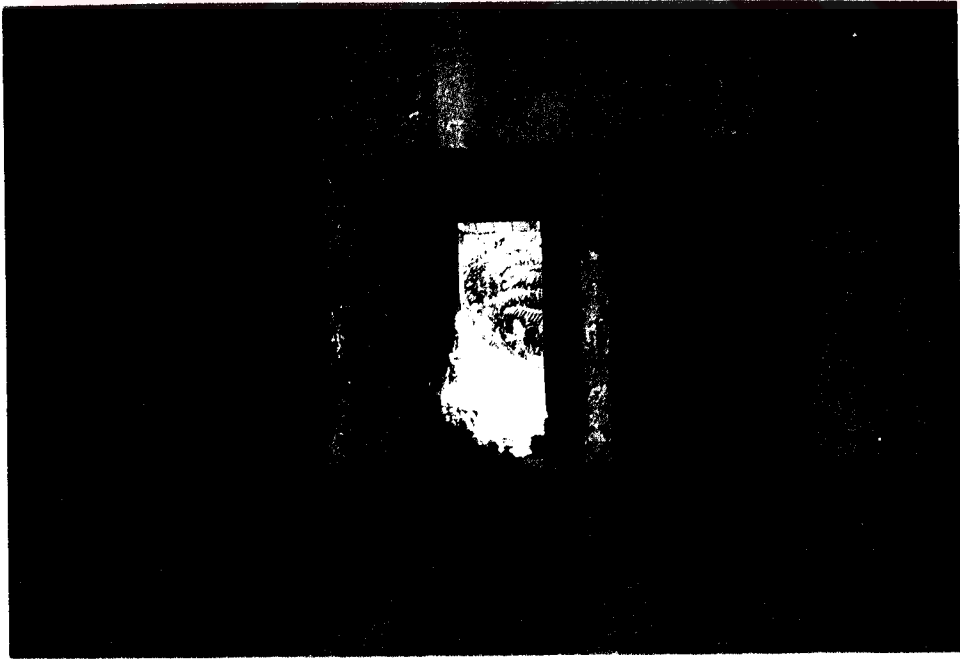

Foto B.44. Ta ıktan P3 mekanına açılan pencere ve kapı boşlukları

Foto B.45. Taşıktan P3 mekanına açılan bir pencere kasası üzerindeki izler

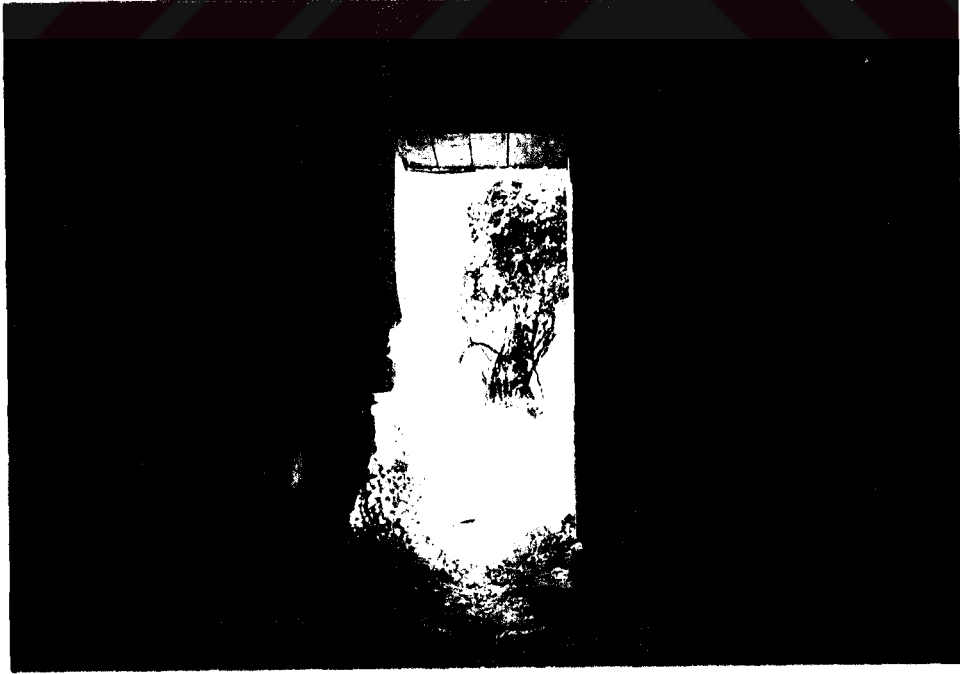

Foto B.46. P3 mekanının güneybatı duvarı

Foto B.47. P3 mekanından P4 mekanına açılan kapı boşluğu

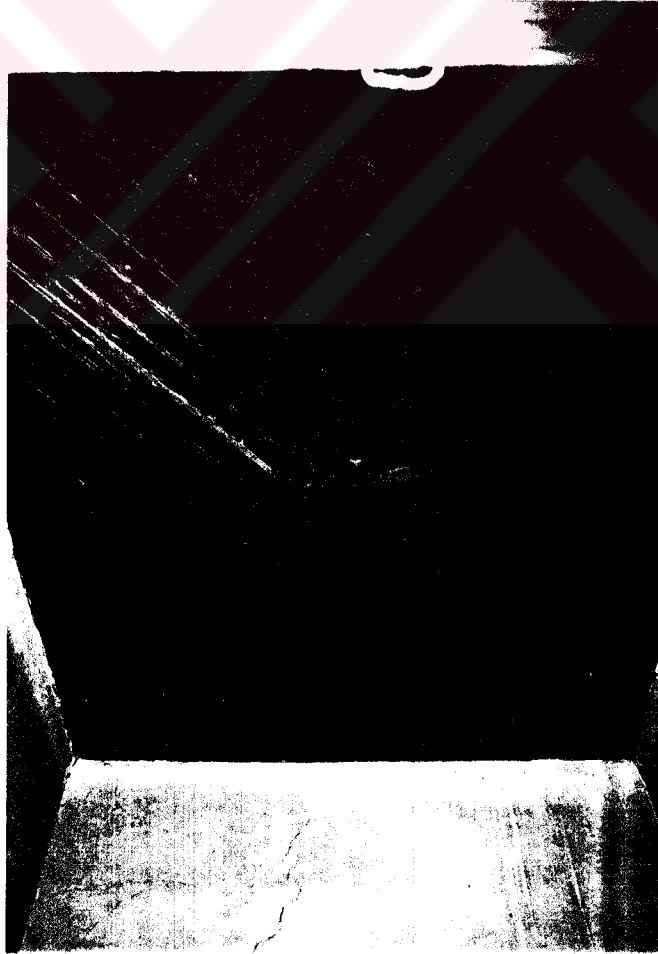

Foto B.48. P3 mekanının tavanı

Foto B.50. P4 mekanının gneydogu duvarı

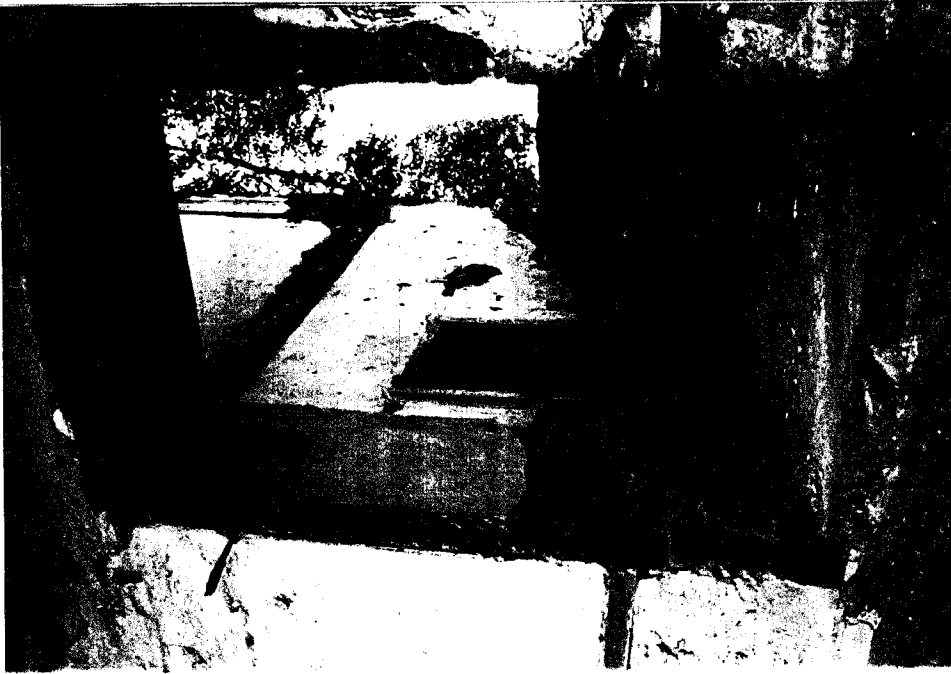

Foto B.49. Taşıktan P4 mekanına açılan
kapı boşluğu

Foto B.51. P4 mekanının yıkılmış güneybatı duvarı

Foto B.52. P4 mekanının kuzeybatı duvarı

Foto B.53. P4 mekanının döşemesi

Foto B.54. P4 mekanının büyük bir bölümü yıkılmış tavanı

Foto B.55. P4 mekanından görülen P13 mekanının tavanı

Foto B.56. Taşlıktan ara kat galerisine bakış

Foto B.57. L plan şemalı ara kat galerisi

Foto B.58. Taşlığin kuzeybatı yönündeki merdivenin son kolundaki basamaklardan P7 mekanına bakış

Foto B.62. P7 mekânının güneybatı duvarı

Foto B.61. P7 mekânının kuzeydoğu duvarı üzerindeki
bir pencerenin kasası üzerindeki izler

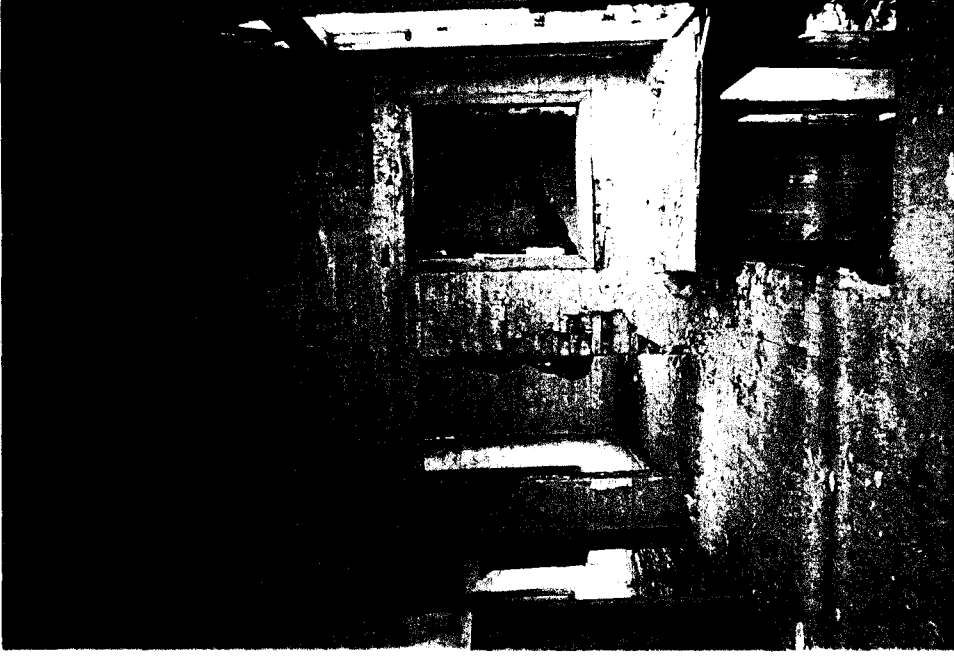

Foto B.64. P7 mekanının kuzeybatı duvarı

Foto B.63. P7 mekanının güneybatı duvarı

Foto B.65. P8 mekanının kuzeybatı duvarı

Foto B.66. P8 mekanındaki ek merdiven boşluğu

Foto B.67. P8 mekanının kuzeybatı yönündeki avluya bakan pencere boşlukları

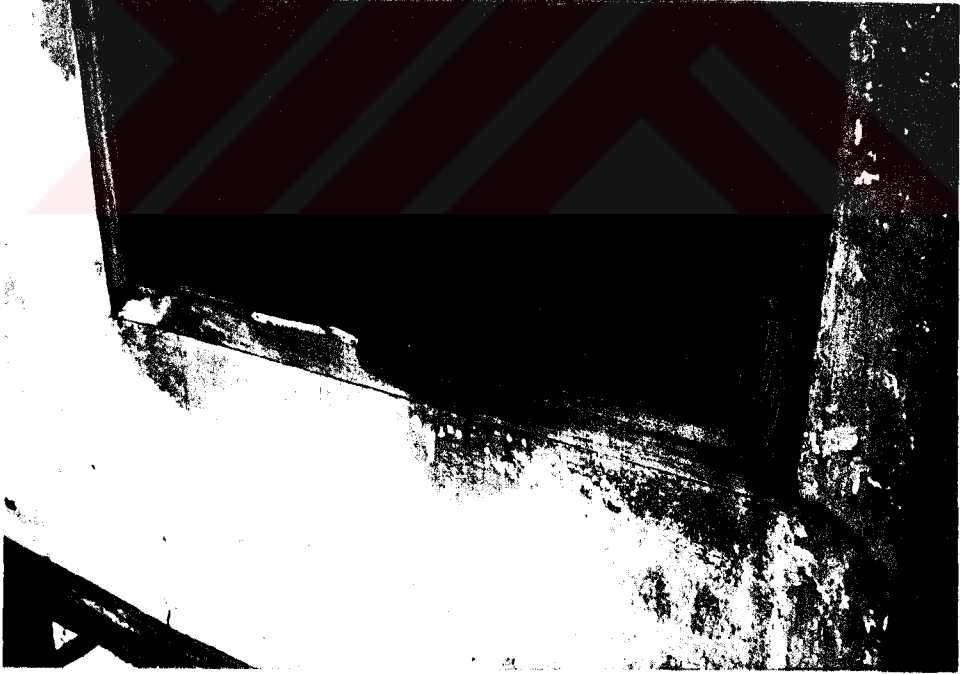

Foto B.68. Foto B.67’de yer alan bir pencerenin ahşap denizliği üzerindeki izler

Foto B.69. P8 mekanının kuzeydoğu duvarı üzerinde yer alan pencere boşlukları

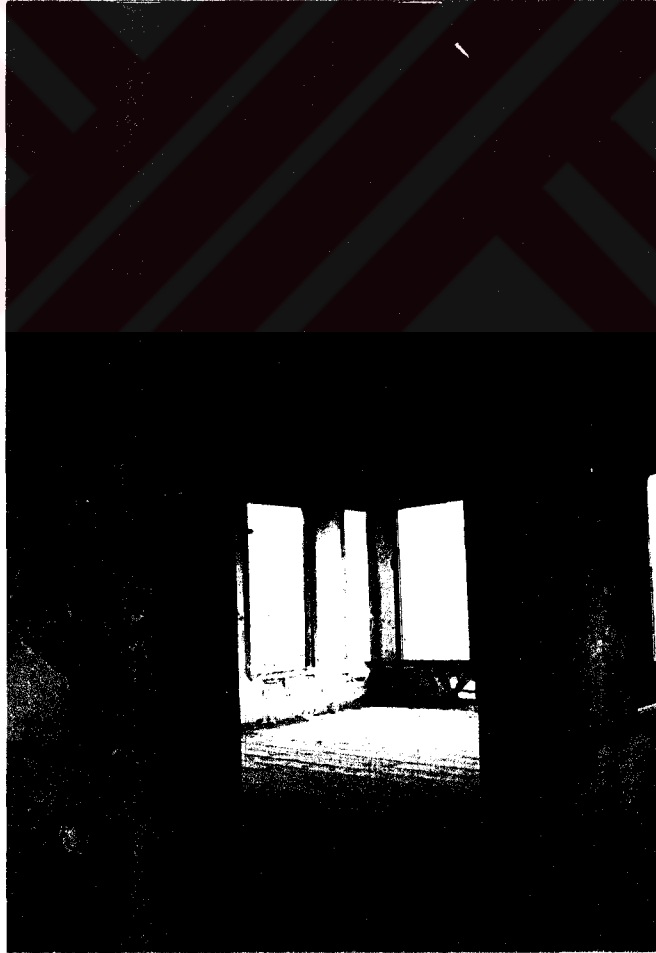

Foto B.70. P8 mekanından P9 mekanına açılan kapı boşluğu

Foto B.72. P8 mekanından P10 mekanına açılan
kapı boşluğu

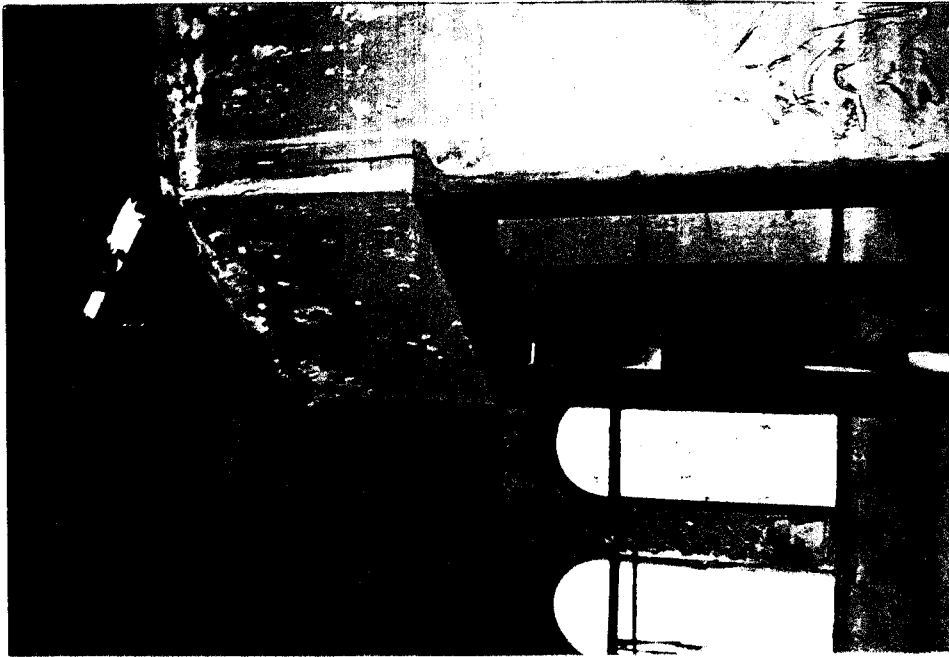

Foto B.71. P8 mekanından P9 mekanına açılan
kapı boşluğu

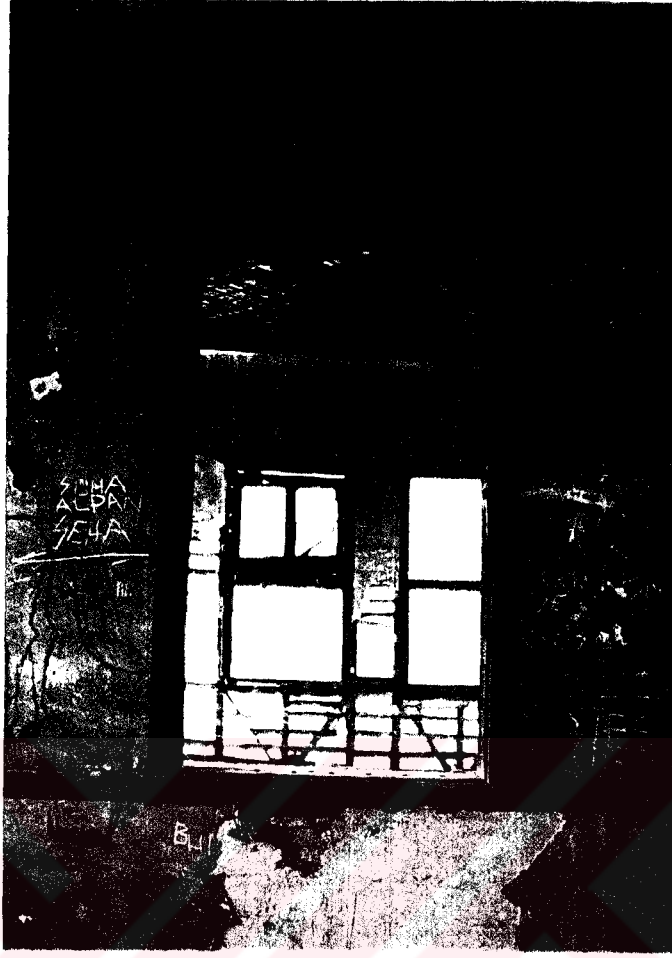

Foto B.73. P8 mekanından P10 mekanına açılan pencere boşluğu

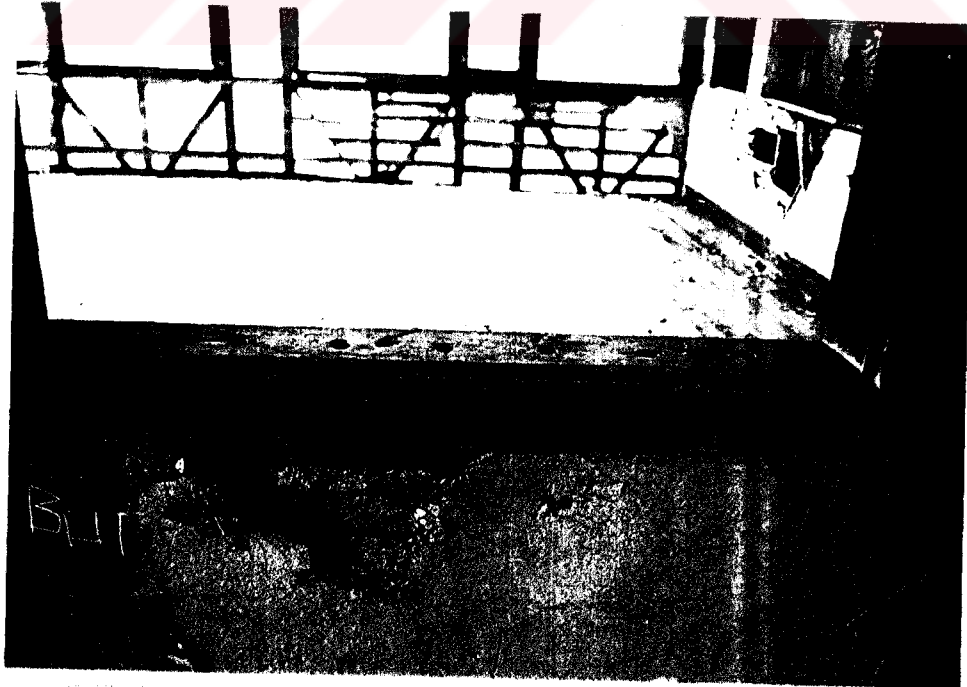

Foto B.74. Foto B.73'deki pencerenin denizliği üzerindeki izler

Foto B.75. P8 mekanından g neydoğu cephesine a ılan pencere boşlukları

Foto B.76. P8 mekanından P11 mekanına a ılan demir parmaklıklı iki pencere ve kapı boşluğu

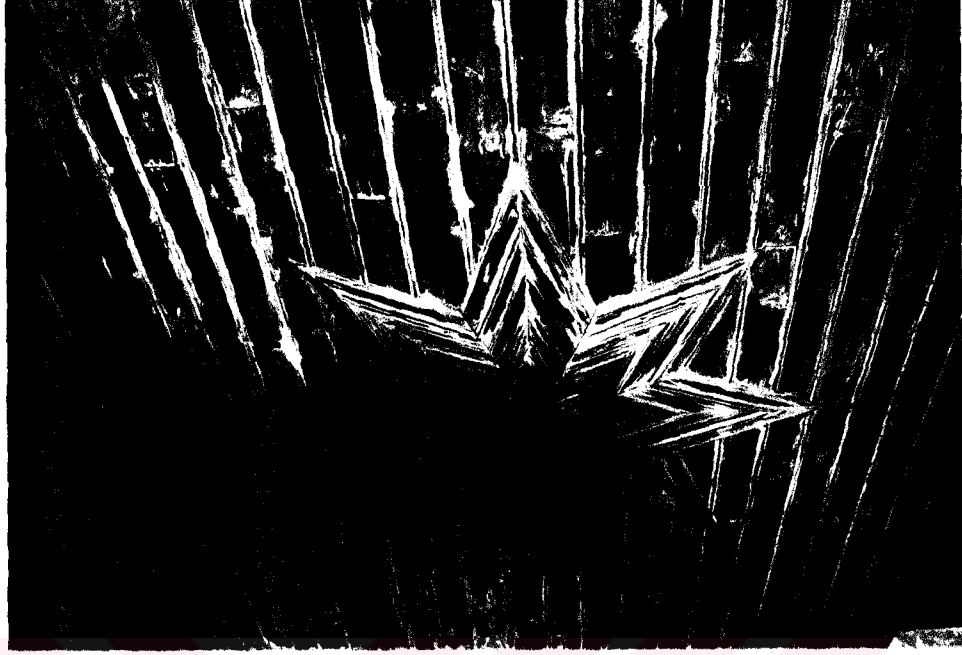

Foto B.77. P8 mekanının tavanı

Foto B.78. P9 mekanının kuzeydoğu duvarı

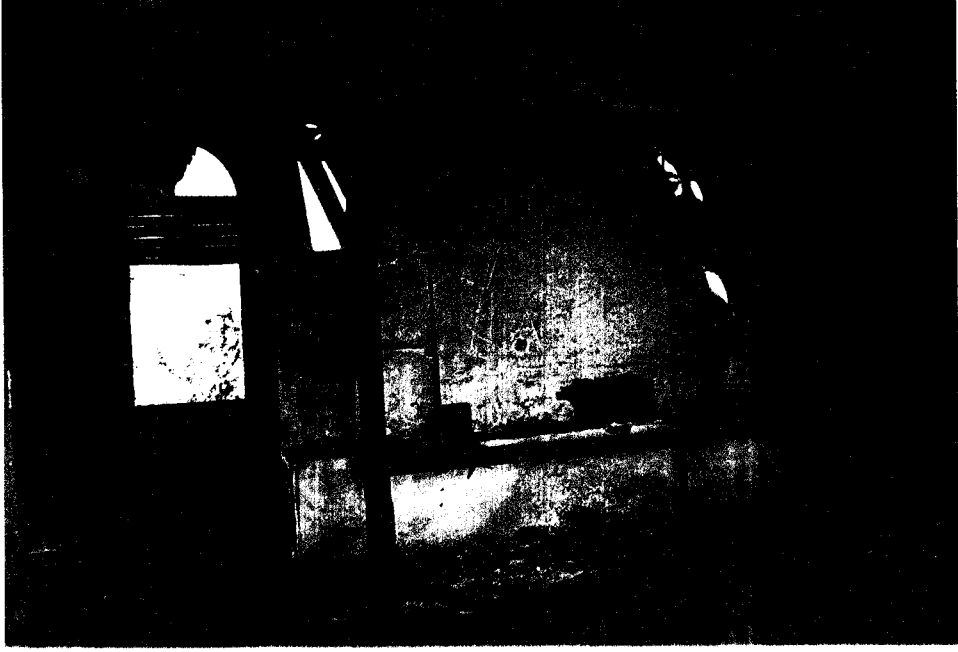

Foto B.81. P9 mekanının kuzeybatı duvarı

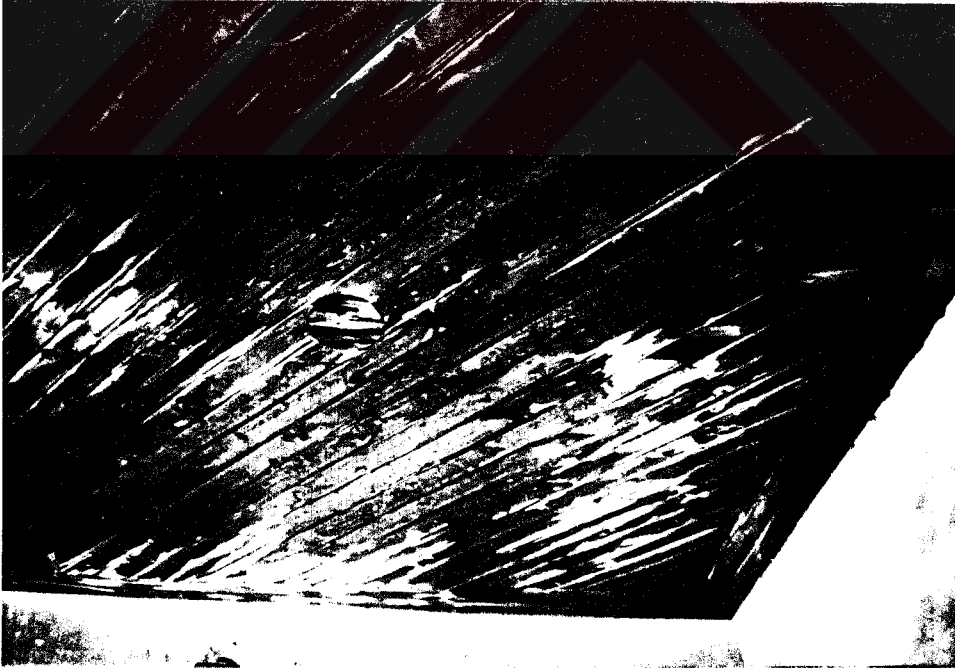

Foto B.82. P9 mekanının tavanı

Foto B.83. P10 mekanının kuzeyinde yer alan pah üzerindeki kapı boşluğu

Foto B.84. P10 mekanının kuzeydoğu duvarında yer alan bir pencerenin denizliği üzerindeki izler

Foto B.85. P10 mekanının güneydoğu duvarı

Foto B.86. P10 mekanındaki bir pencerenin kasası üzerindeki izler

Foto B.87. P10 mekanının g neybatı duvarı

Foto B.88. P10 mekanının kuzeybatı duvarı

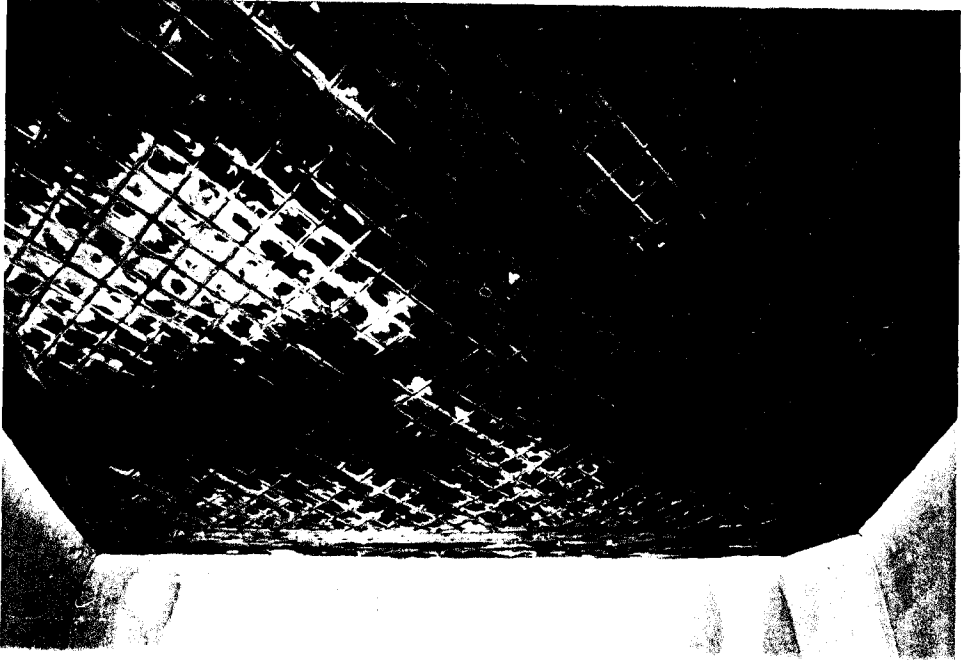

Foto B.89. P10 mekanının tavanı

Foto B.90. P11 mekanının kuzeydoğu duvarı

Foto B.91. P11 mekanının g neybatı duvarı

Foto B.92. P12 mekanının kuzeydoğu duvarı

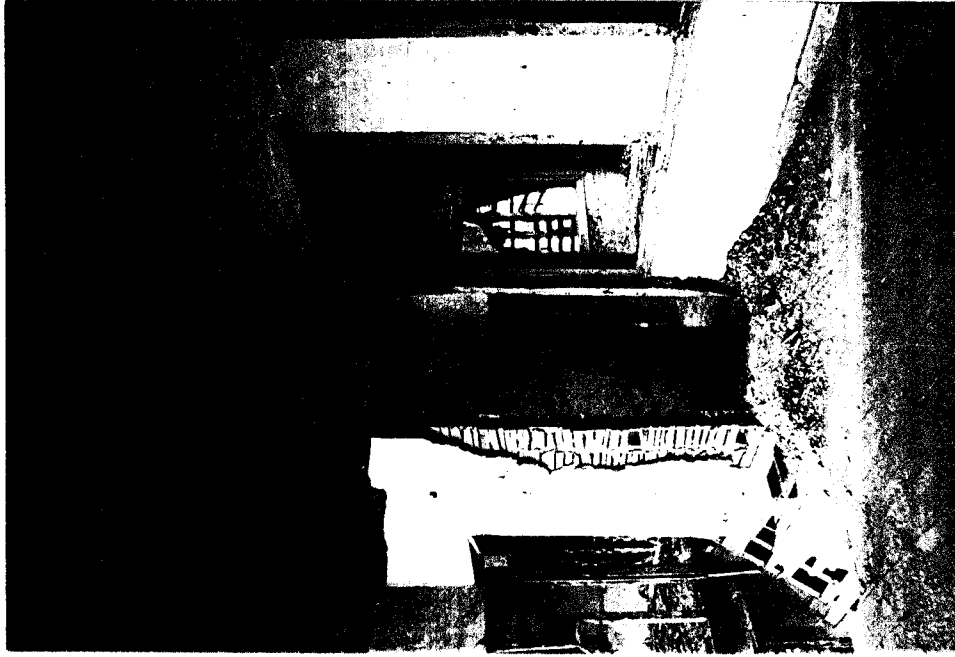

Foto B.93. P12 mekanının kuzeybatı duvarı

Foto B.94. P12 mekanının gneybatı duvarı

Foto B.95. P12 mekanının kuzeybatı duvarı

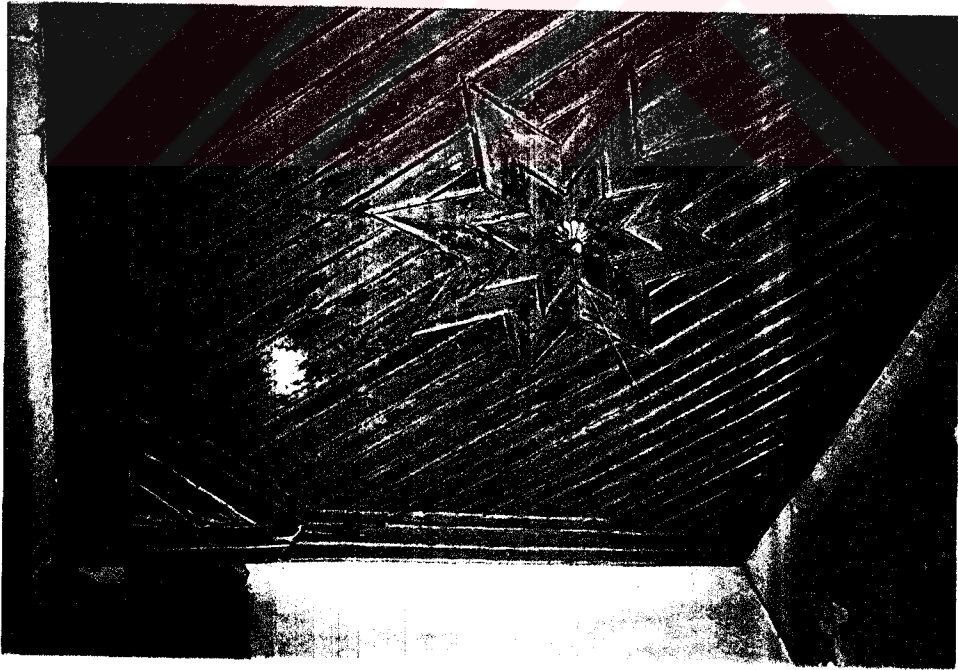

Foto B.96. P12 mekanının tavanı

Foto B.97. P13 mekanı

Foto B.98. P14 mekanının kuzeybatı duvarı

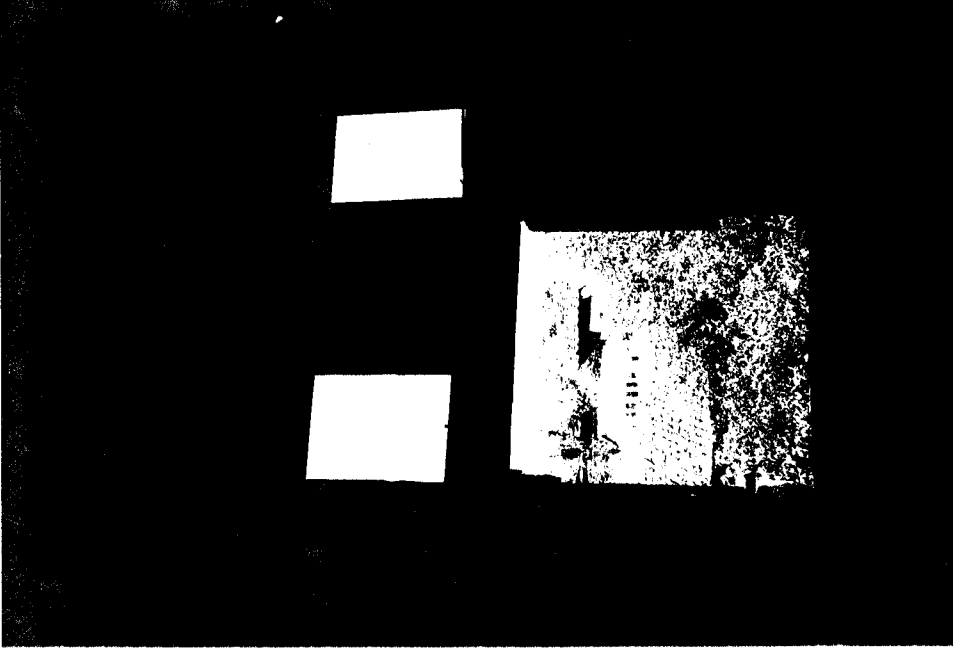

Foto B.100. P15 mekânının kuzeybatı duvarı

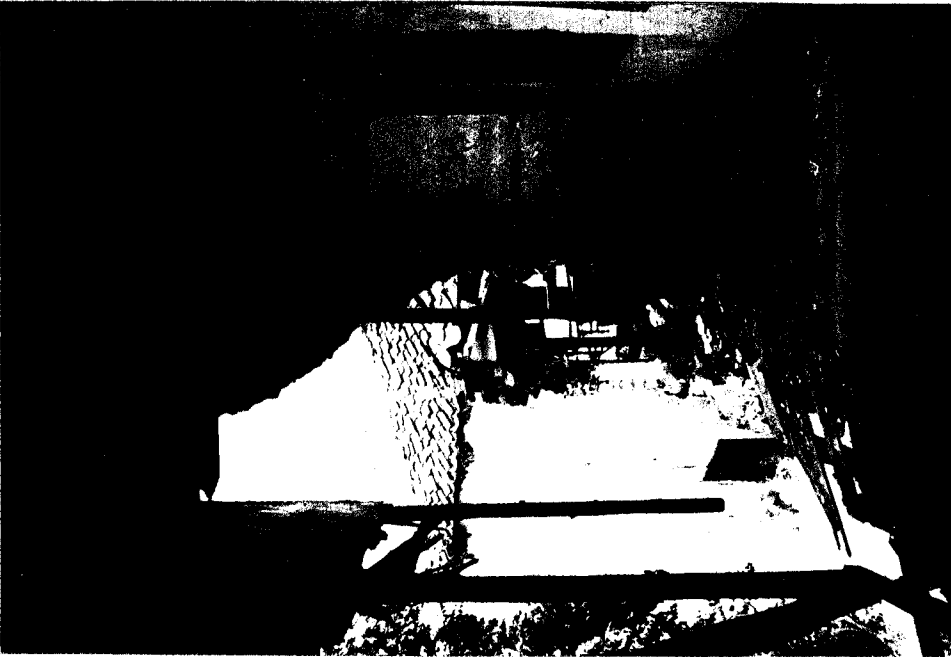

Foto B.99. P14 mekânı

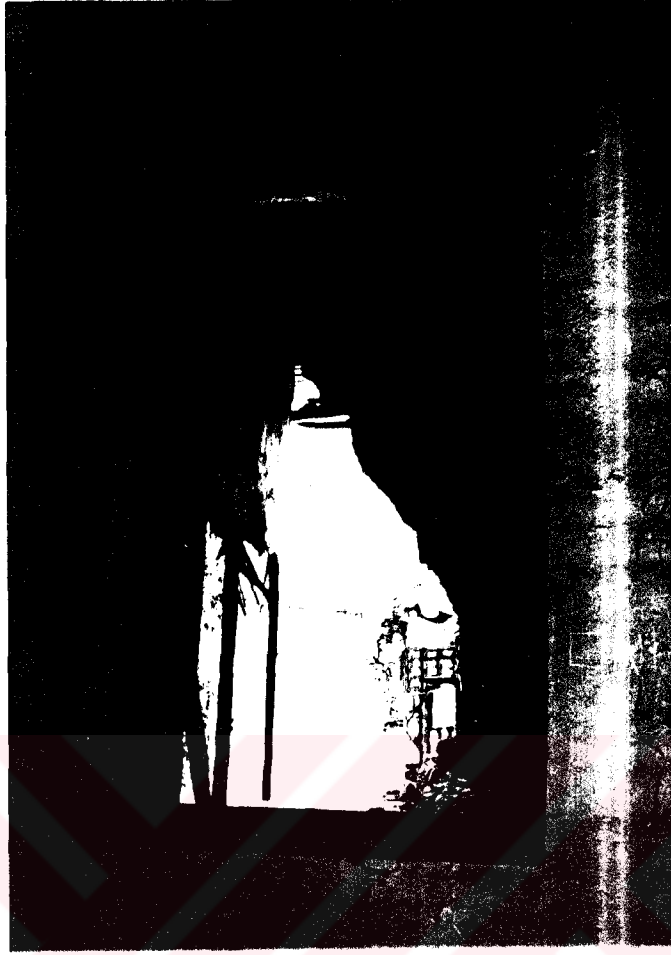

Foto B.101. P15 mekanından P14 mekanına açılan pencere boşluğu

Foto B.102. P15 mekanının tavanı

Foto B.103. P1 mekanından kuzeydoğu cephesine açılan pencereler

Foto B.104. P binasının kuzey kõşesinde yer alan kesme taşla kaplı kõşe pahi

Foto B.105. Köşe pahındaki püsküllü konsol

Foto B.106. P binasının kuzeydoğu cephesi

Foto B.107. P binasının kuzeydoğu cephesi

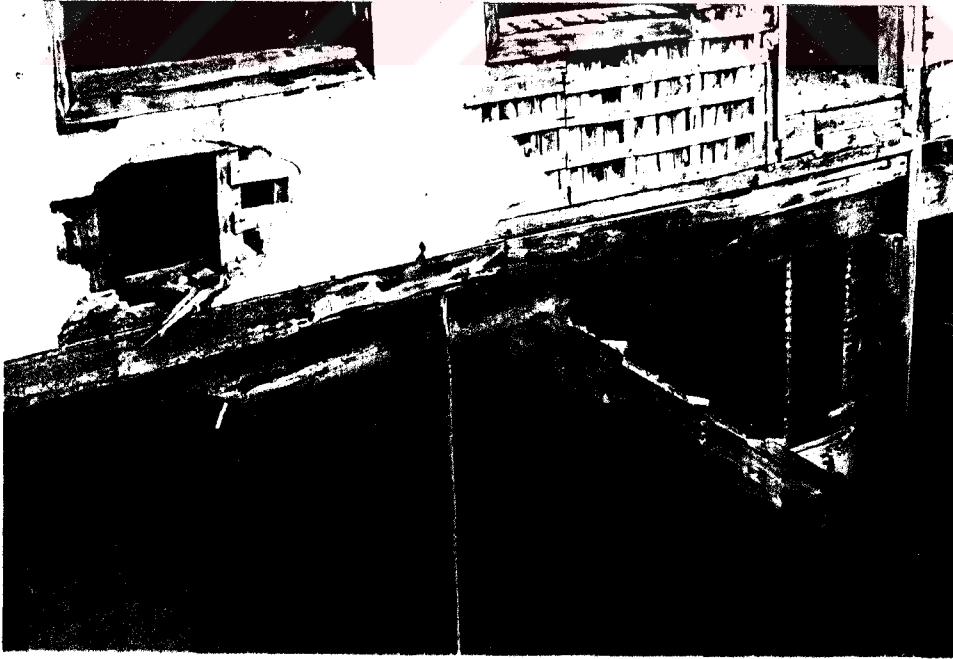

Foto B.108. P binasının kuzeydoğu cephesi

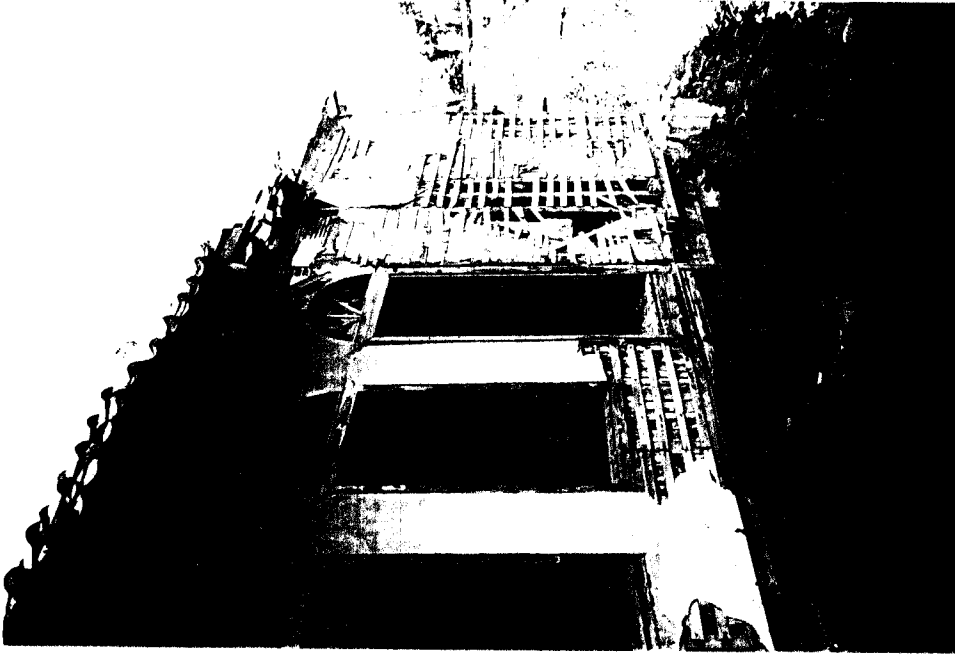

Foto B.110. P7 mekanından, yapının kuzeydoğu
cephesine açılan pencere ve kapı
boşlukları

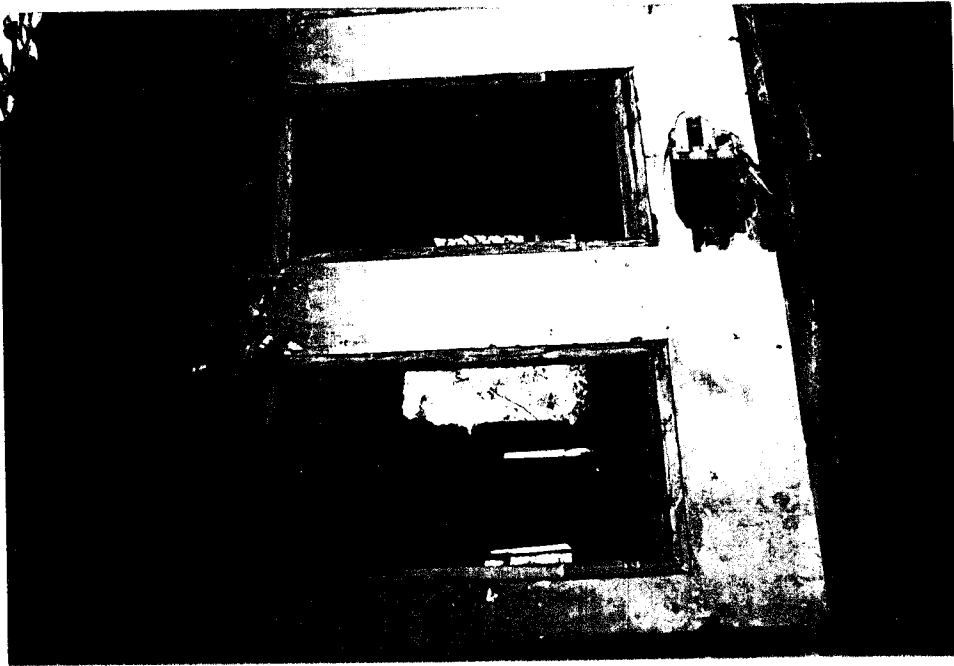

Foto B.109. P7 mekanından, yapının kuzeydoğu
cephesine açılan pencere boşlukları

Foto B.111. P binasının güneydoğu cephesi

Foto B.112. P1 mekanından yapının güneydoğu cephesine açılan pencereler

Foto B.113. P1 mekanından yapının güneydoğu cephesine açılan bir pencere

Foto B.114. P2 mekanından yapının güneydoğu cephesine açılan pencereler

Foto B.115. P2 mekanından, yapının güneydoğu cephesine açılan, üzerinde demir parmaklıklar bulunan pencere

Foto B.116. P9 mekanının güneydoğu cephesindeki cumbanın altında yer alan guse

Foto B.117. P10 mekanının güneydoğu cephesindeki cumbanın altında yer alan guse

Foto B.119. P10 mekanının güneydoğu cephesindeki
cumba üzerinde yer alan pencereler

Foto B.118. P10 mekanının güneydoğu cephesindeki
cumba üzerinde yer alan pencereler

Foto B.120. P binasının güneydoğu cephesinin sur duvarlarından çekilmiş fotoğrafı

Foto B.121. P9 mekanının güneydoğu cephesindeki cumba üzerinde yer alan dar pencere

Foto B.123. P binasının gñneybatı cephesi

Foto B.122. P binasının gñneybatı cephesi

Foto B.124. P binasının g neybatı cephesi

Foto B.125. P binasının g neybatı cephesi

Foto B.126. P binasının g neybatı cephesi

Foto B.127. P binasının g neybatı cephesi

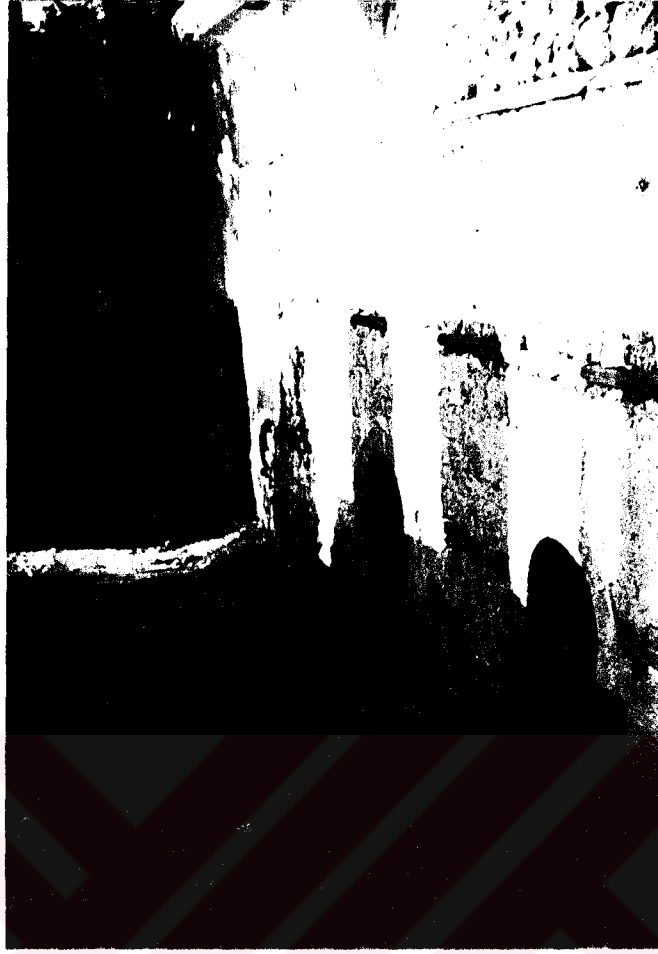

Foto B.128. P2 mekanından yapının güneybatı cephesine açılan pencereler

Foto B.129. P2 mekanından yapının güneybatı cephesine açılan pencereler

Foto B.130. P12 mekanından yapının güneybatı cephesine açılan pencereler

Foto B.131. P11 mekanının yapının güneybatı cephesinde yer alan cumbası

Foto B.132. P binasının güneybatı cephesi

Foto B.133. P10 mekanından yapının güneybatı cephesine açılan pencereler

Foto B.134. P binasının çatısı üzerinde yer alan silindirik bacanın güneybatı y nt nden çekilmiş fotoğrafı

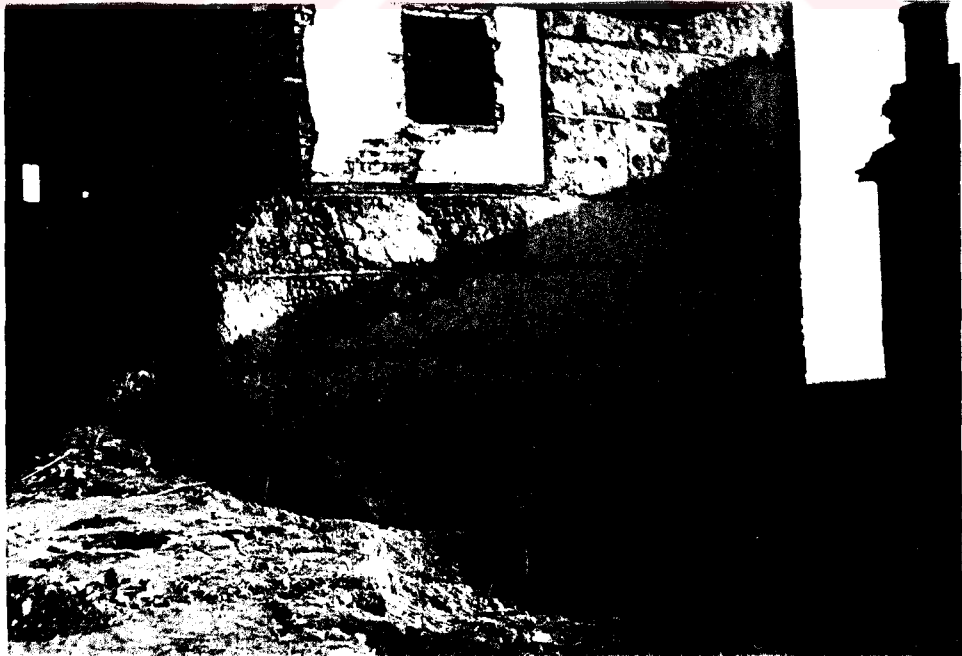

Foto B.135. P binasının kuzeybatı cephesi

Foto B.136. P binasının kuzeybatı cephesi

Foto B.137. P binasının kuzeybatı cephesi

Foto B.138. P binasının kuzeybatı cephesi

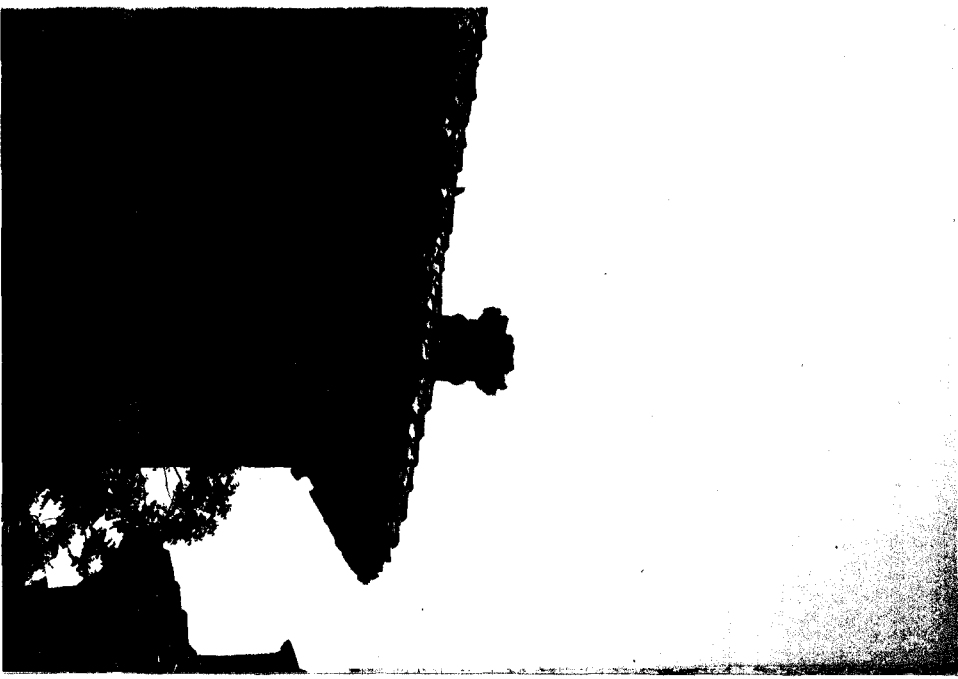

Foto B.139. P binasının çatısı üzerinde yer alan silindirik bacanın kuzeybatı yönünden çekilmiş fotoğrafı

Foto B.140. Ahşap hatılların köşe bağlantısı
(P4 mekanına açılan kapı boşluğundan çekilmiştir.)

Foto B.141. P binasının duvar örgü tekniği
(Yapının batı köşesinden çekilmiştir.)

Foto B.143. P binası taşıdığı yerde alan taşıyıcı ahşap dikmeler

Foto B.142. P15 mekânının katıktı sıvaları dökülen duvarları

Foto B.144. P binasının gñneybatı yönündeki saçağı

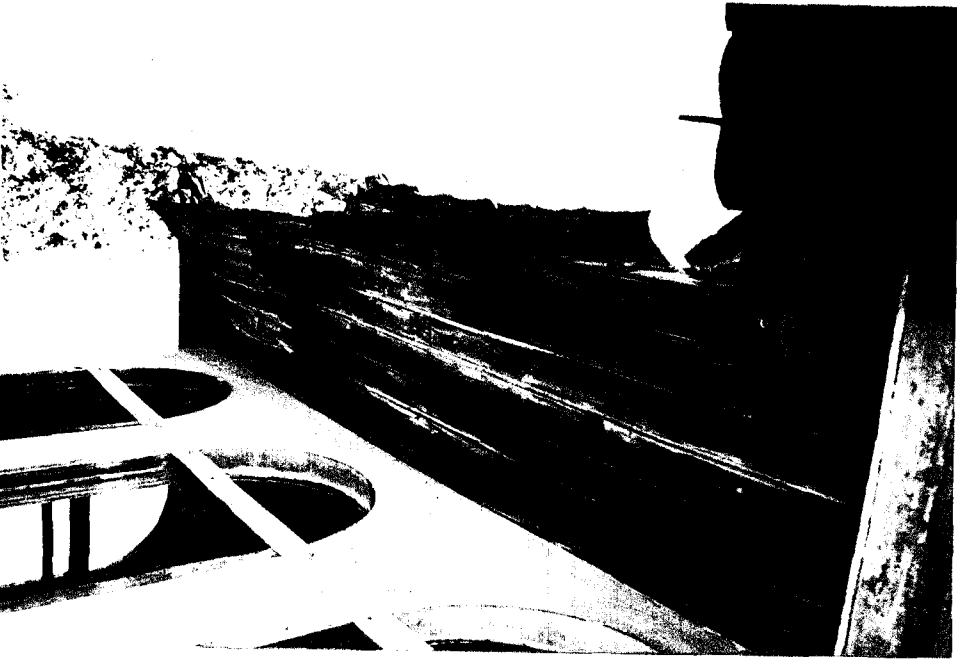

Foto B.145. P binasının kuzeydoğu yönündeki saçağı

Foto B.146. P binasının kuzeydoğu yönünde yer alan saçak ucundaki çinko oluk

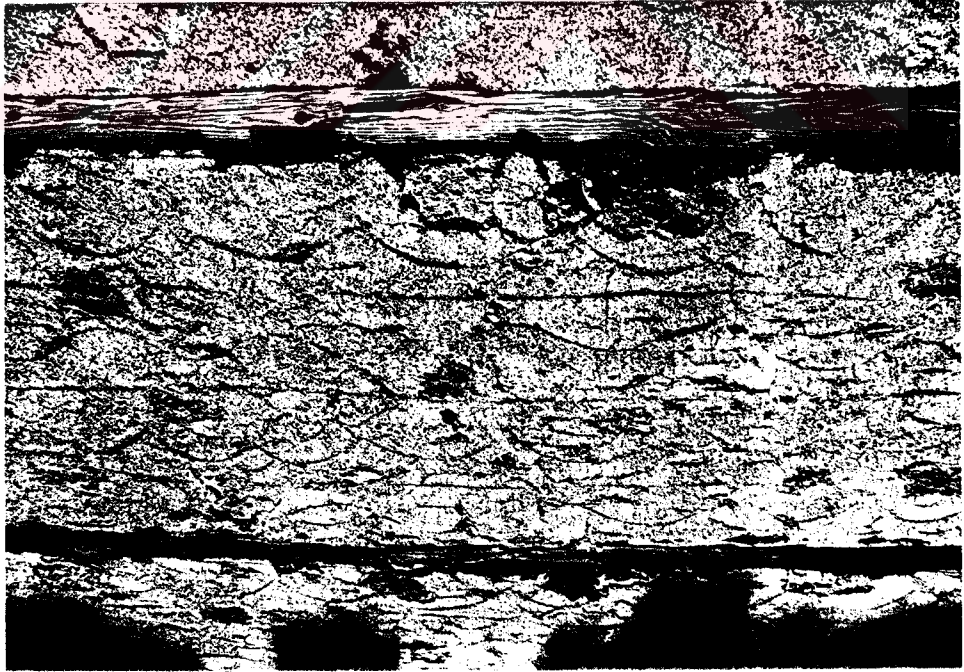

Foto B.147. Kireç harcıyla sıvanarak malayla çizilmiş taş duvarlar
(P binasının güneydoğu cephesinden çekilmiştir.)

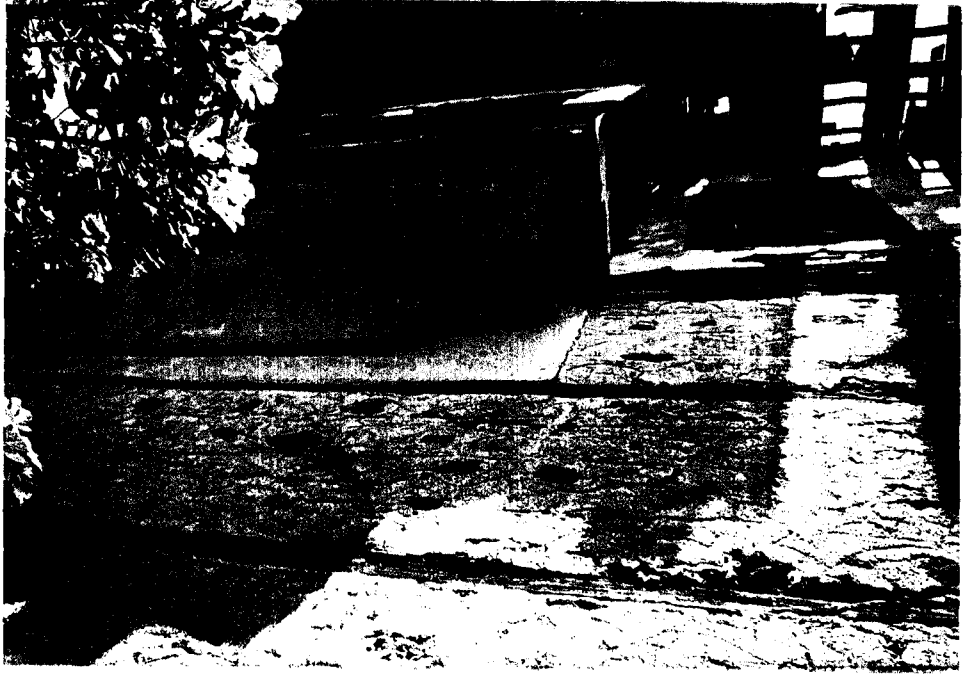

Foto B.148. P10 mekanının g neydoğu cephesindeki cumbası altında yer alan guse

Foto B.149. P1 mekanındaki  erbetliğin yapım tekniği

Foto B.151. P binasının kuzeydoğu cephesi
(1974 tarihli)

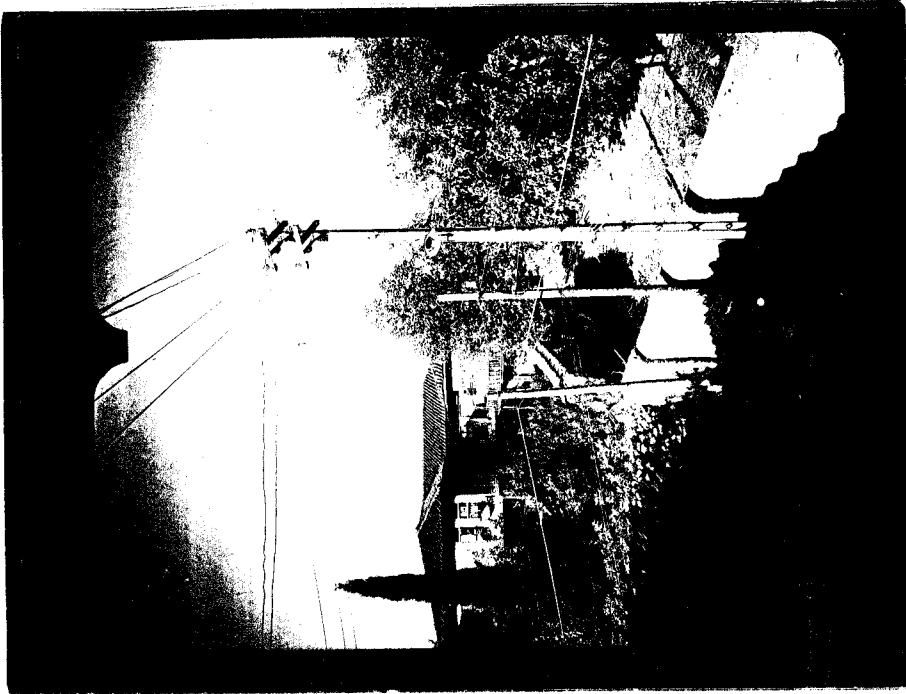

Foto B.150. P binasının 1974 yılında O.D.T.Ü. Mimarlık
Fakültesi, Mimari Fotogrametri Merkezince
çekilmiş fotoğrafı

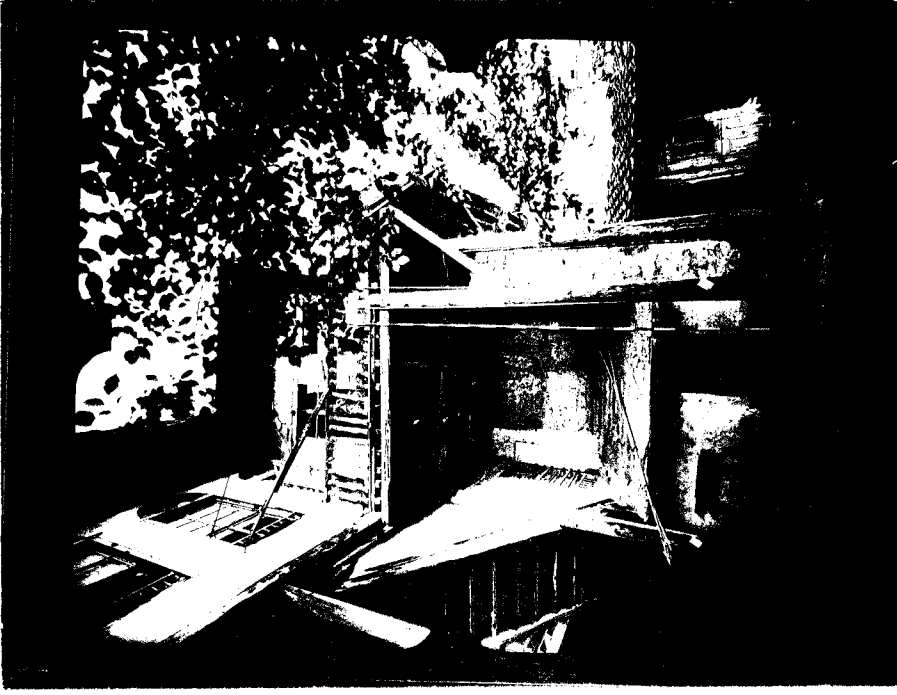

Foto B.153. P binasının avludan çekilmiş
bir fotoğrafı (1974 tarihli)

Foto B.152. P binasının kuzeydoğu cephesi
(1974 tarihli)

Foto B.155. P binasının avludan çekilmiş
bir fotoğrafı (1974 tarihli)

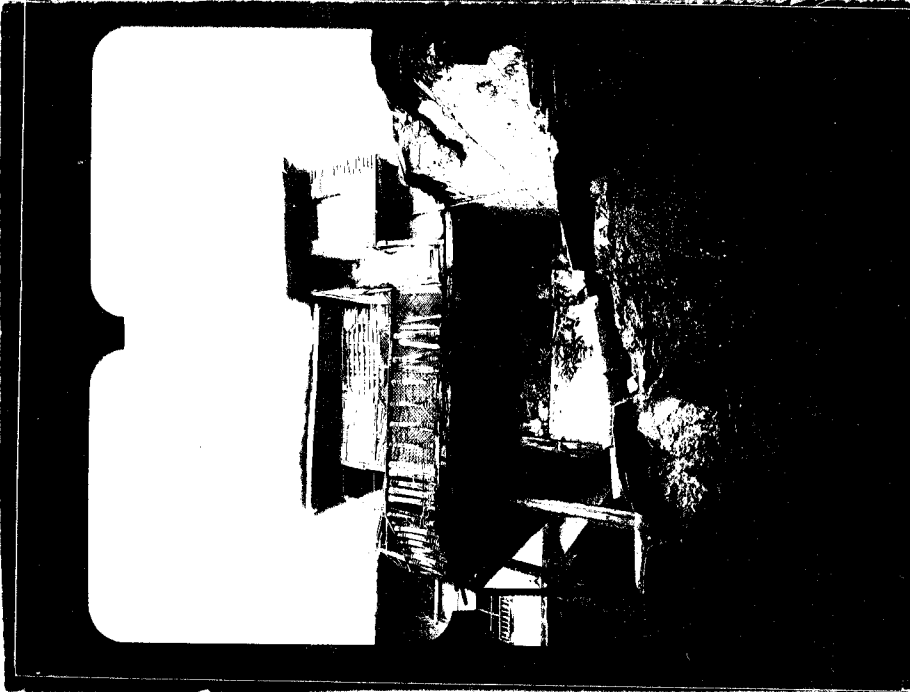

Foto B.154. P binasının kuzeydoğu cephesi
(1974 tarihli)

Foto B.157. P binasının güneydoğu cephesi
(1974 tarihli)

Foto B.156. P binasının güneydoğu cephesi
(1974 tarihli)

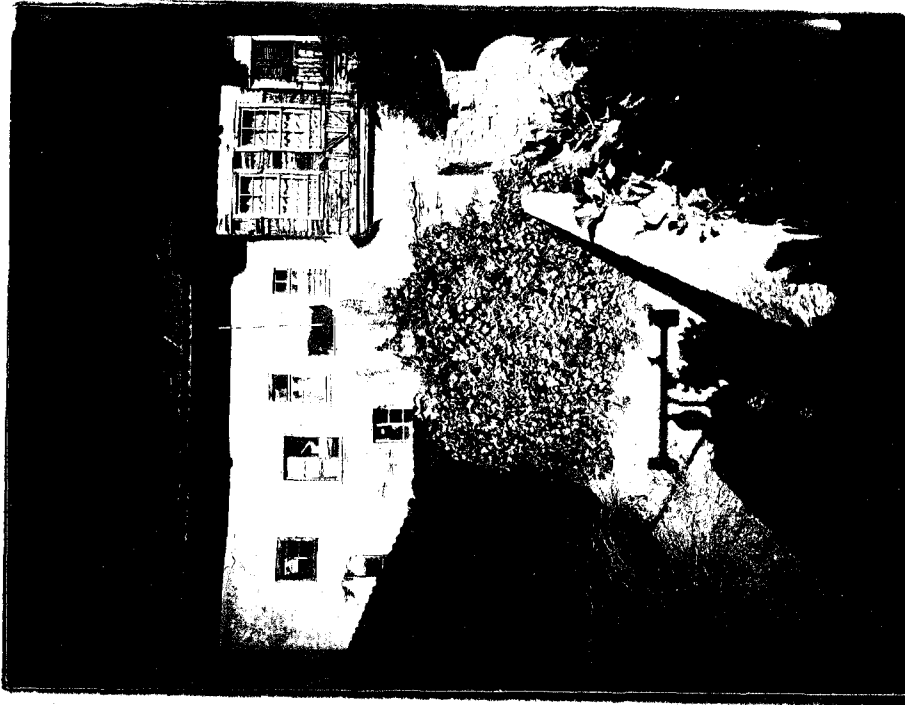

Foto B.158. P binasının gñneybatı cephesi
(1974 tarihli)

Foto B.159. P binasının gñneybatı cephesi
(1974 tarihli)

Foto B.160. P1 mekani (1974 tarihli)

Foto B.161. P binasında yapı taşı olarak kullanılan traverten taşının mikroskobik görünüşü (100 kat büyütülmüş görüntü)

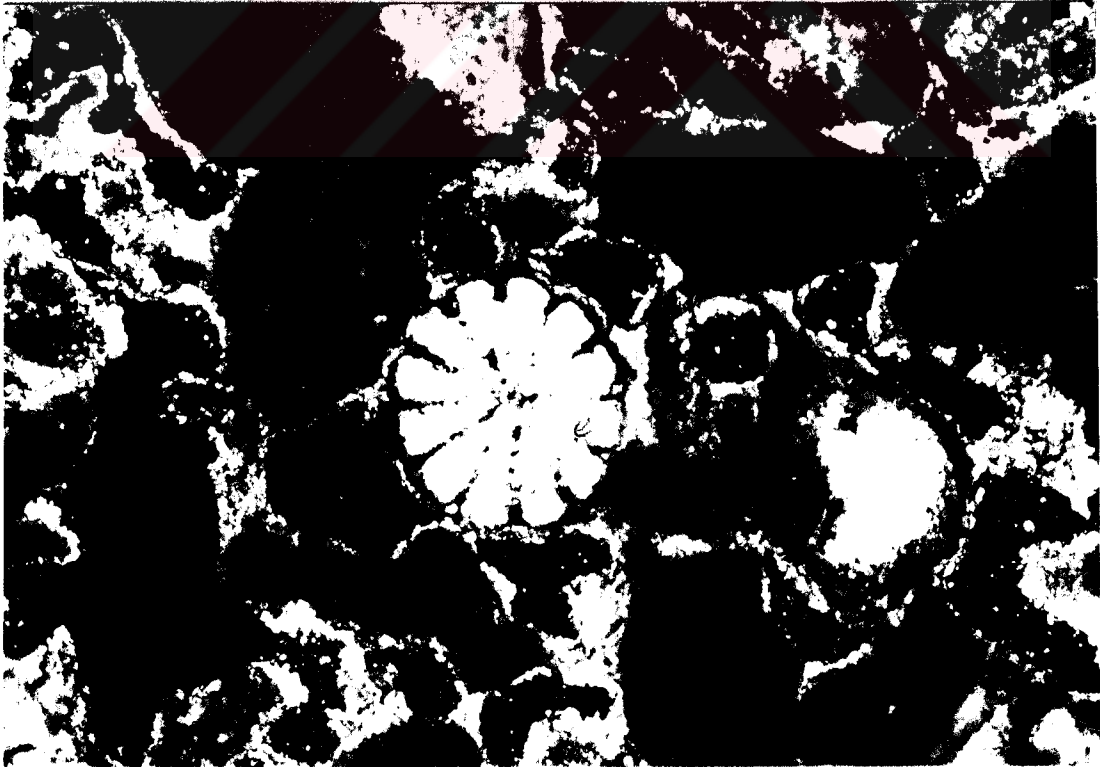

Foto B.162. P binasında yapı taşı olarak kullanılan traverten taşının mikroskobik görünüşü (100 kat büyütülmüş görüntü)

Foto B.163. P binasında yapı taşı olarak kullanılan traverten taşının mikroskopik görünüşü (100 kat büyütülmüş görüntü)

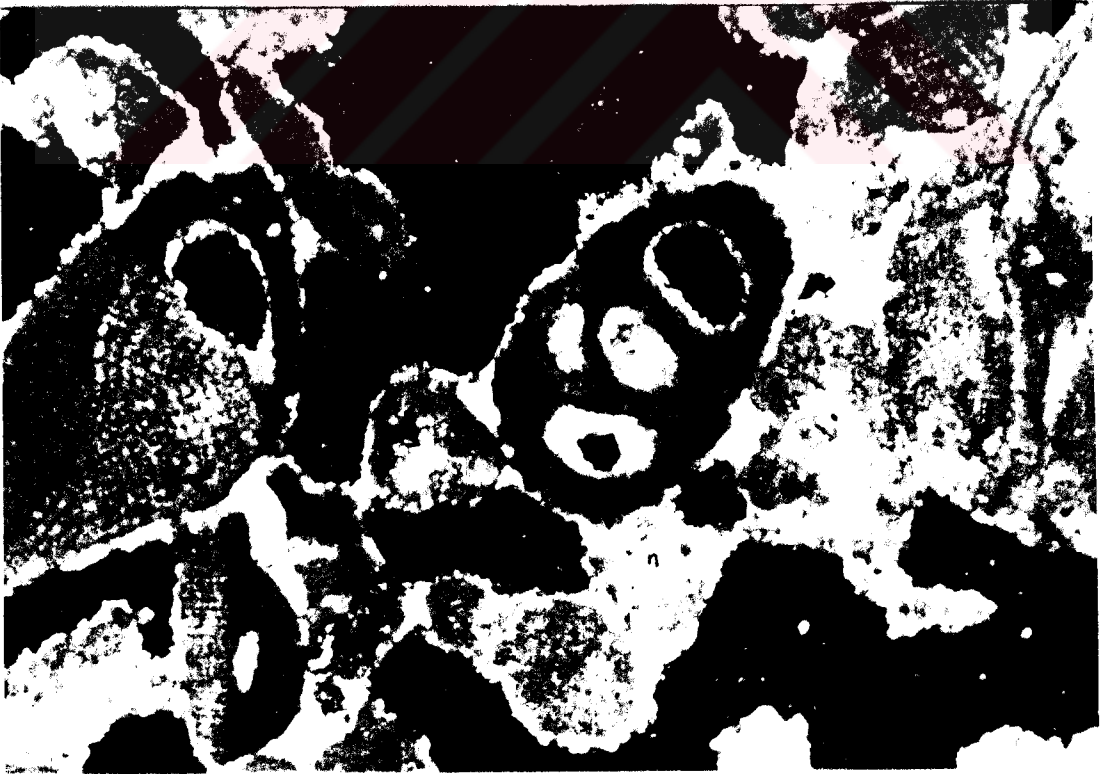

Foto B.164. P binasında yapı taşı olarak kullanılan traverten taşının mikroskopik görünüşü (100 kat büyütülmüş görüntü)

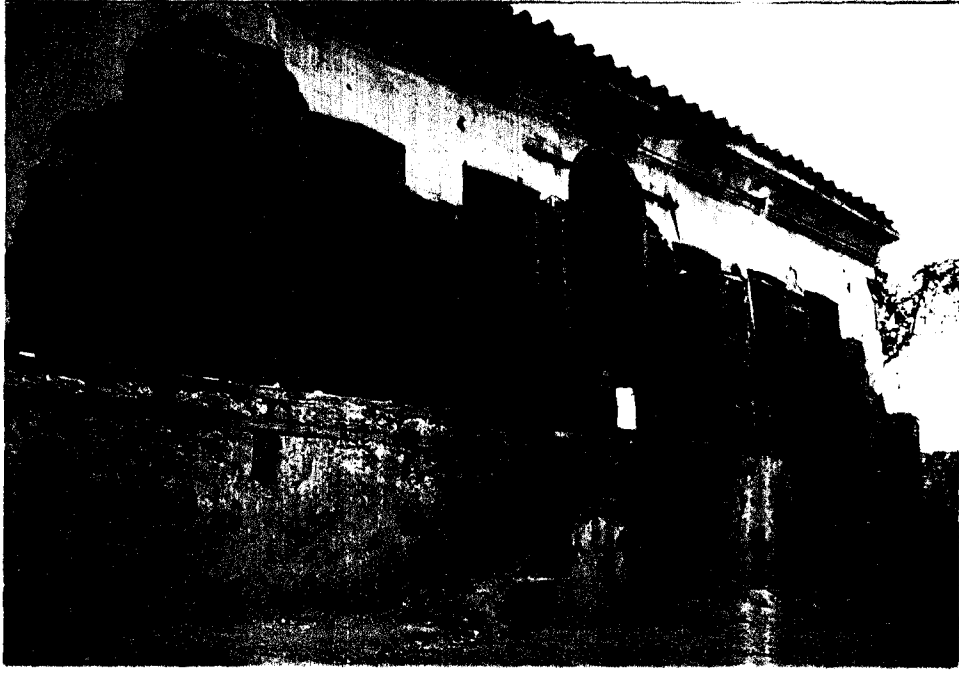

Foto B.165. U binası kuzey cephesi

Foto B.166. U binası kuzey cephesi

Foto B.167. U binasının kuzeybatı yönünden çekilmiş fotoğrafı

Foto B.168. U binasının kuzey cephesinde yer alan 1.kata çıkan harap durumdaki merdiven

Foto B.169. U binasının zemin katına merdiven sahanlığı altından açılan kapı boşluğu

Foto B.170. U binasının kuzey cephesi zemin kat duvarı üzerindeki pencere boşluğu

Foto B.171. U binasının kuzey cephesi zemin kat taş duvarının özgün dokusu

Foto B.172. U binasının kuzey cephesinin köşesinde yer alan kabartma sütunçe

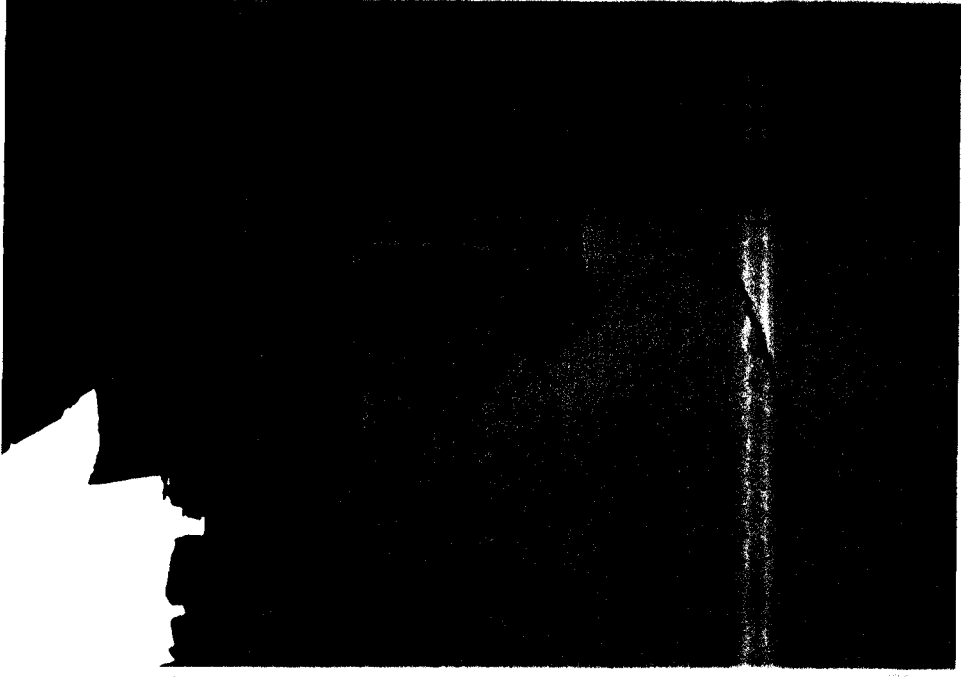

Foto B.173. U binasının kuzey cephesinin köşesindeki kabartma akantüs yapraklı başlık detayı

Foto B.174. U binasının doğu cephesi

Foto B.175. U binasının doğu cephesi

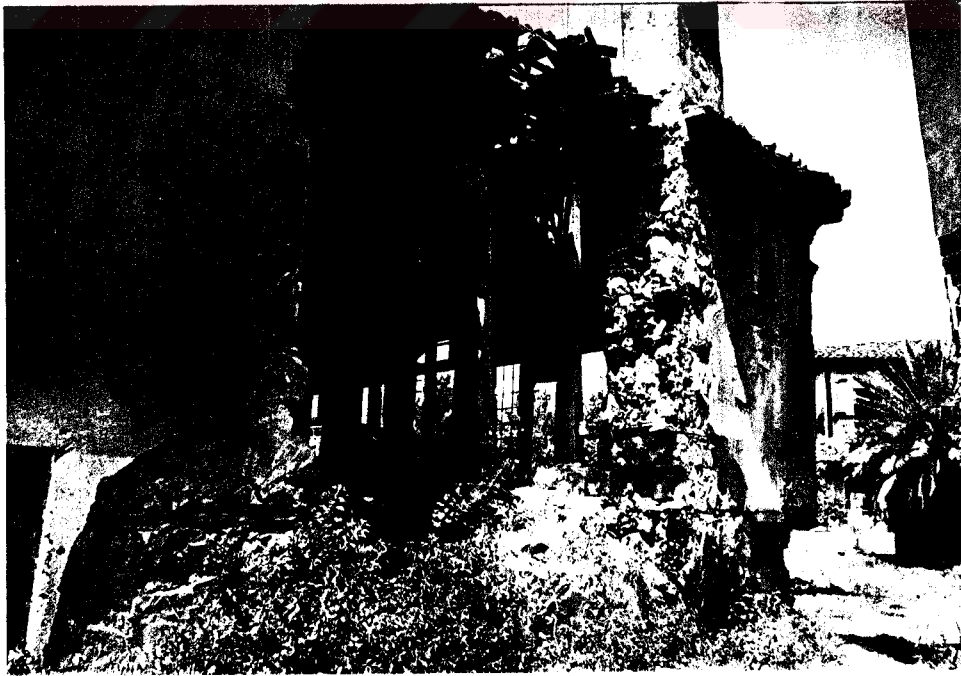

Foto B.176. U binasının doğu cephesindeki yıkılan taş duvar

Foto B.177. U binasının doğu cephesinde, orta kısımdaki taş duvarın yıkılması nedeniyle çatının ortaya doğru çöken saçağı

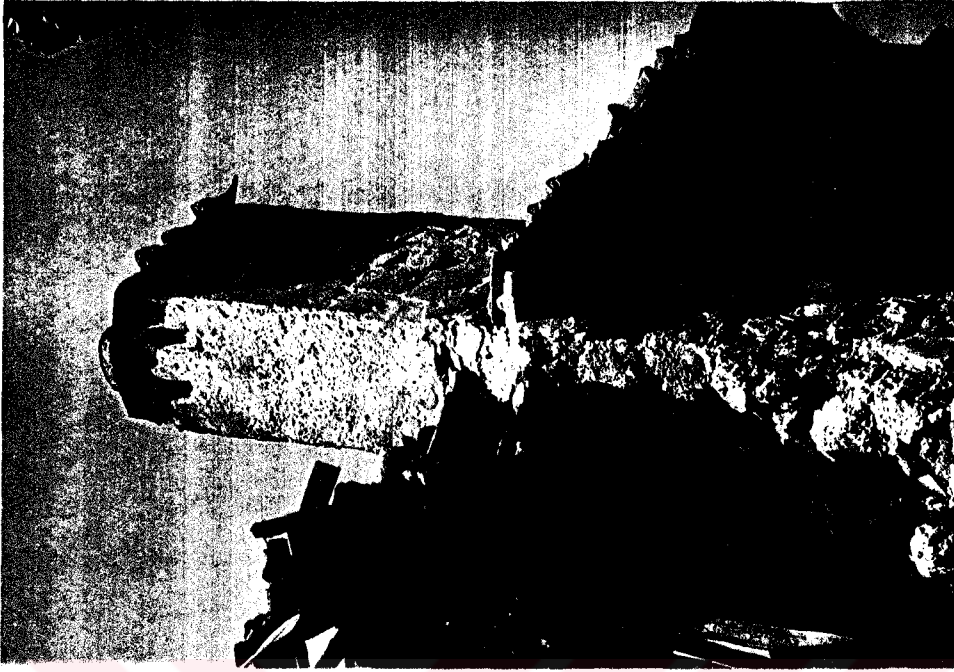

Foto B.178. U binasının doğu cephesindeki saçak ve baca detayı

Foto B.179. U binasının güney cephesi

Foto B.180. U binasının güney cephesi zemin kat duvarındaki demir parmaklıkl  pencere

Foto B.181. U binasının güney cephesinin zemin kat duvarı üzerindeki kesme ta  söveli, basık kemerli pencere boşluğu

Foto B.182. U binasının güney cephesinin zemin kat duvarındaki bir pencere boşluğu

Foto B.183. U binasının müstemilat kısmının güney cephesi

Foto B.184. U binasının genel olarak güney cephesi

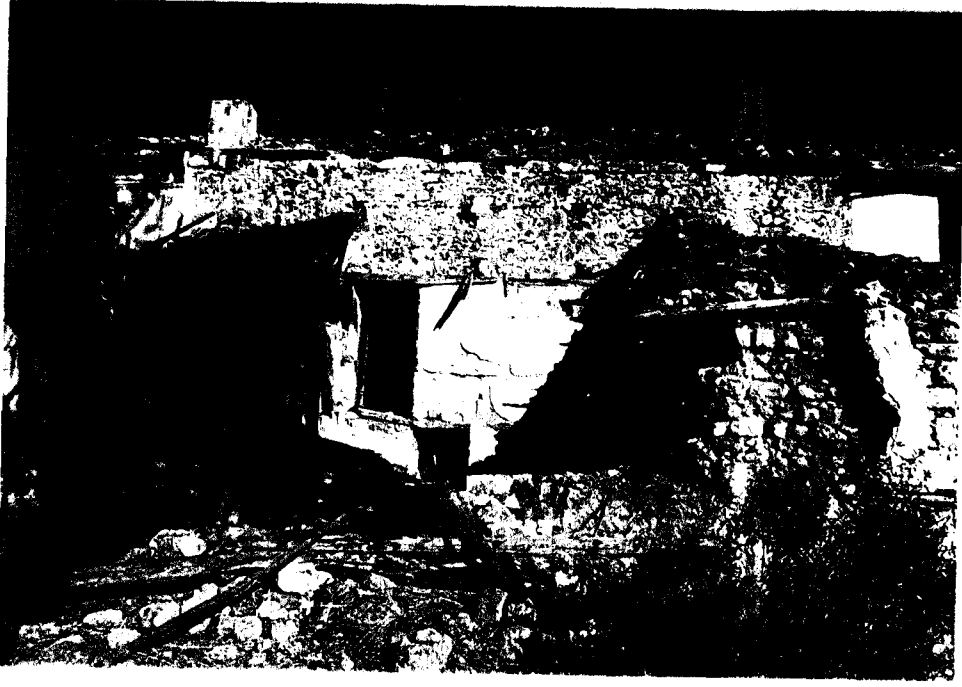

Foto B.185. U binasının batı cephesi

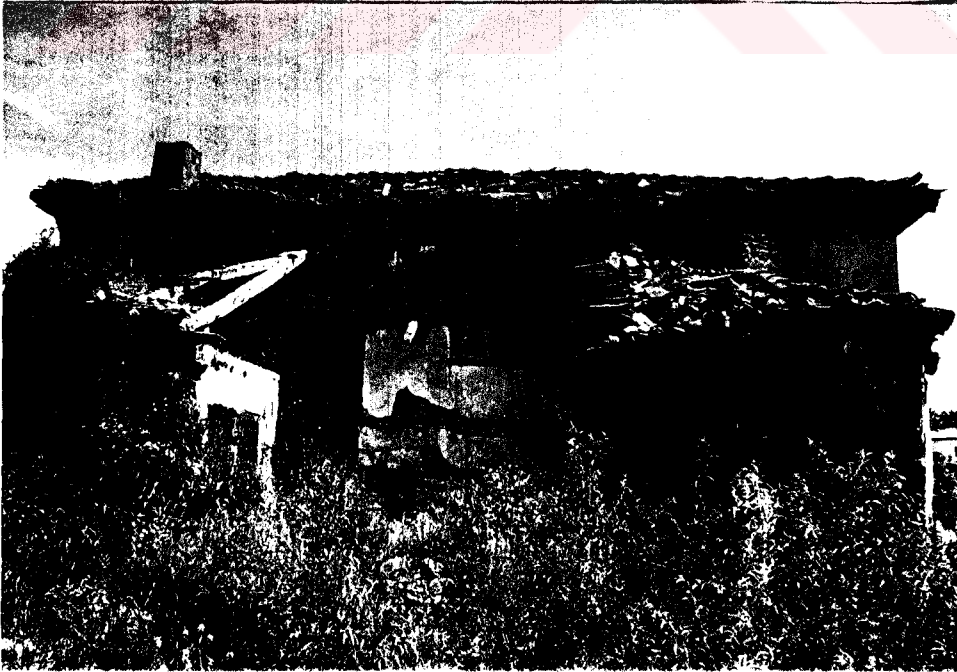

Foto B.186. U binasının batı cephesi

Foto B.187. U3 mekanından ana binanın batı cephesi

Foto B.188. U1 mekanı

Foto B.189. U1 mekanının kuzey duvarı

Foto B.190. U1 mekanı

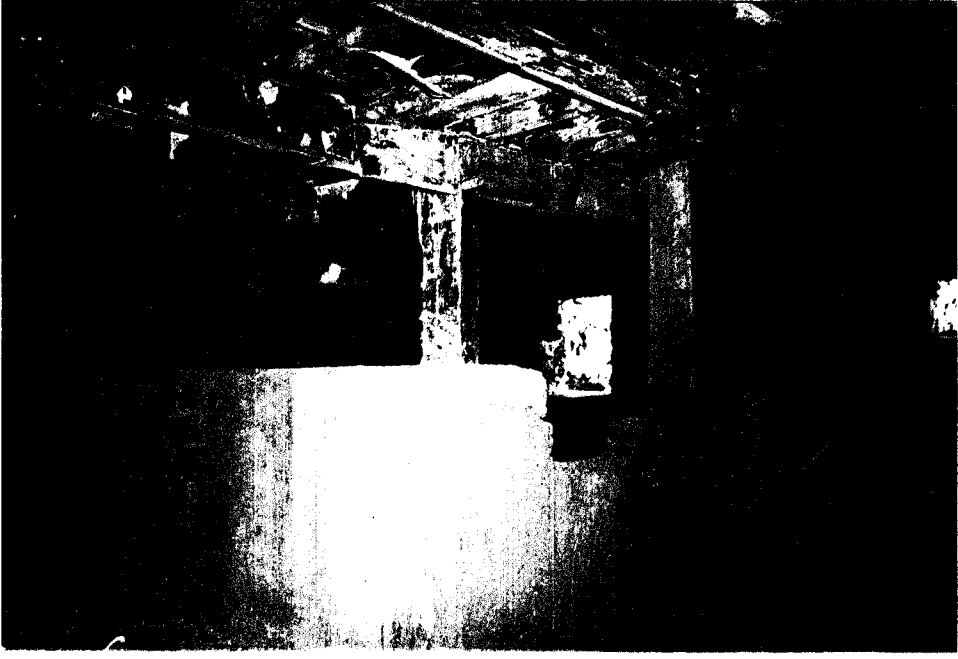

Foto B.191. U1 mekanı

Foto B.192. U1 mekanında 110 cm. yüksekliğine kadar doldurulan kapı boşluğu

Foto B.193. U1 mekanının doğu dıvvarı

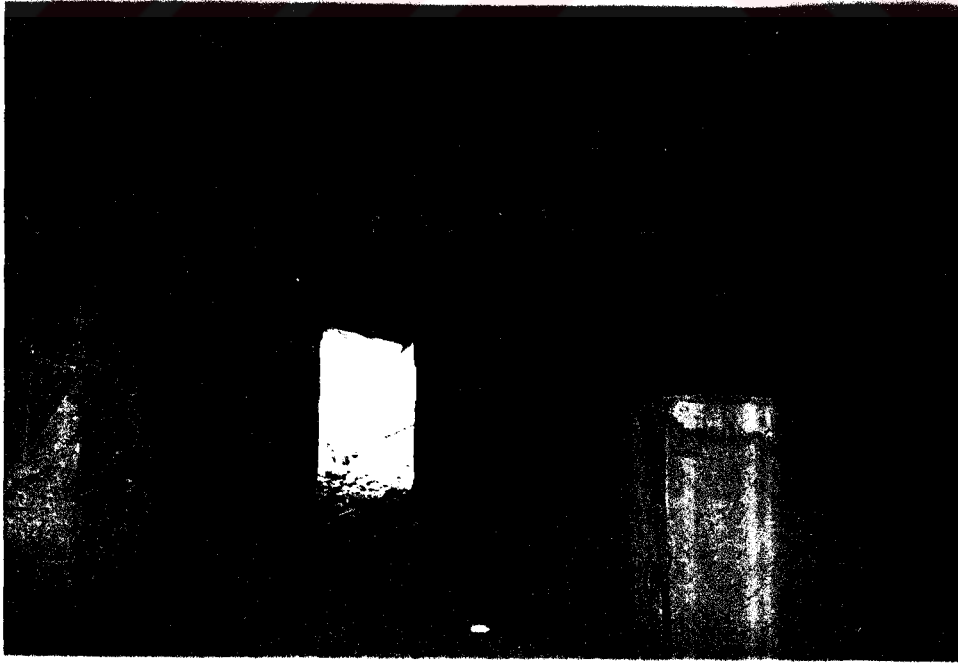

Foto B.194. U1 mekanından U3 mekanına geişi sağlayan kapı boşluğu

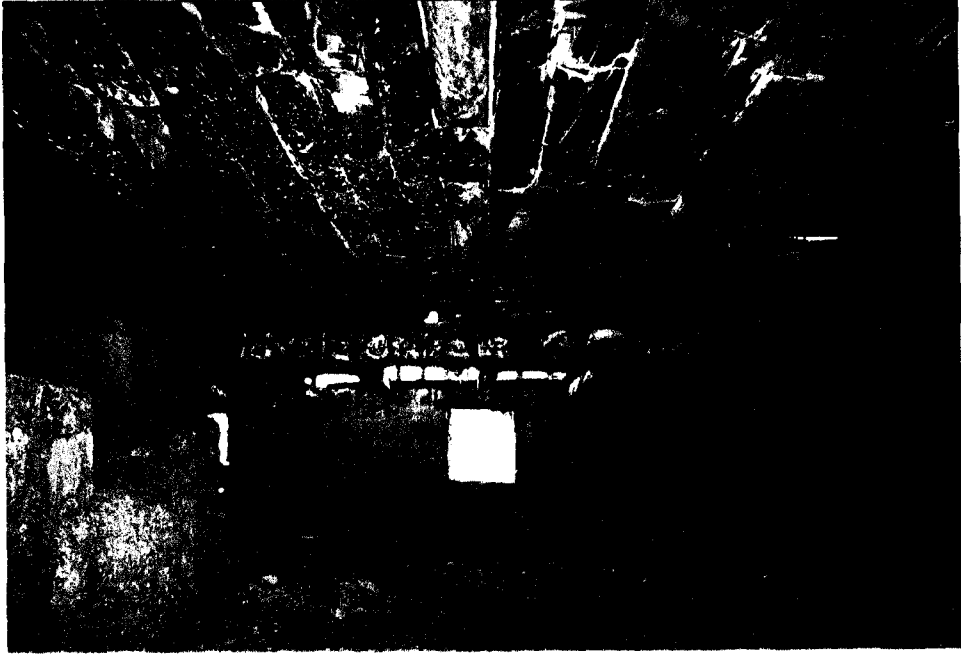

Foto B.195. U1 mekanıyla U2 mekanı arasındaki geçişi sağlayan açıklık

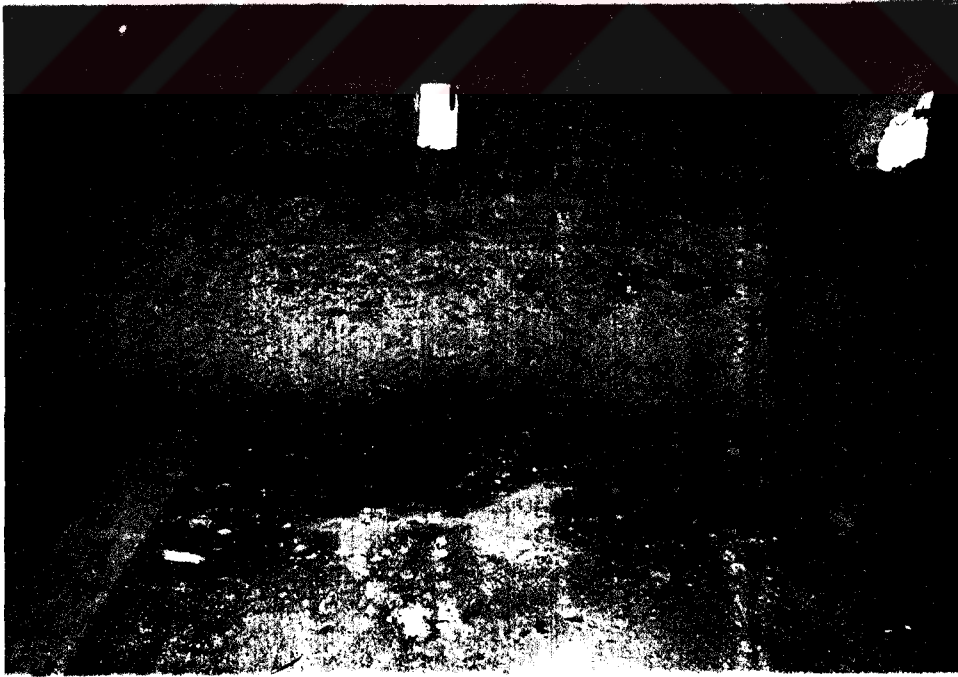

Foto B.196. U1 mekânının toprak zemini

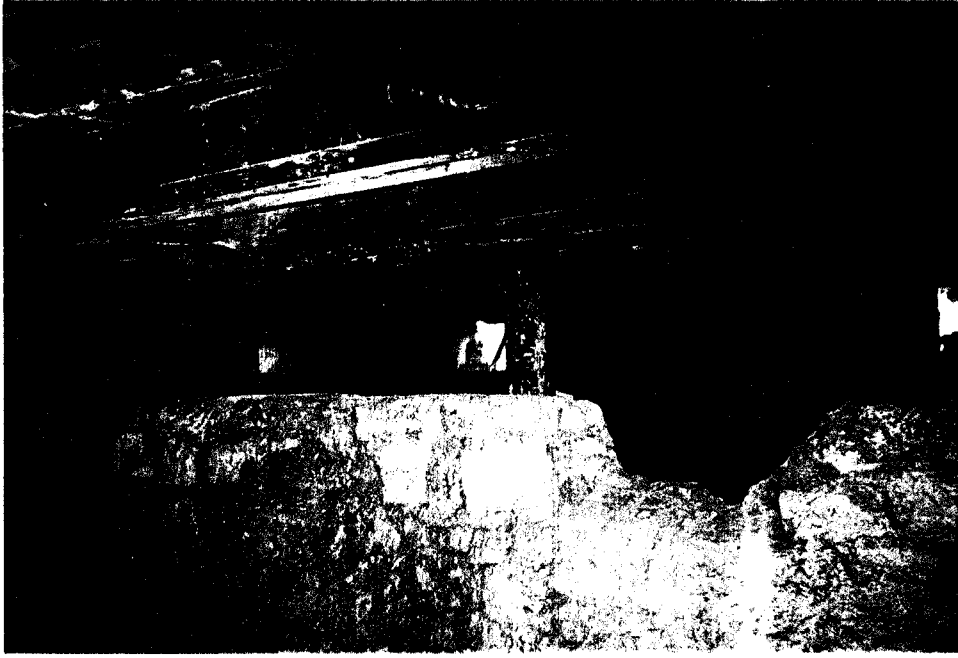

Foto B.197. U1 mekanı

Foto B.198. U1 mekanı

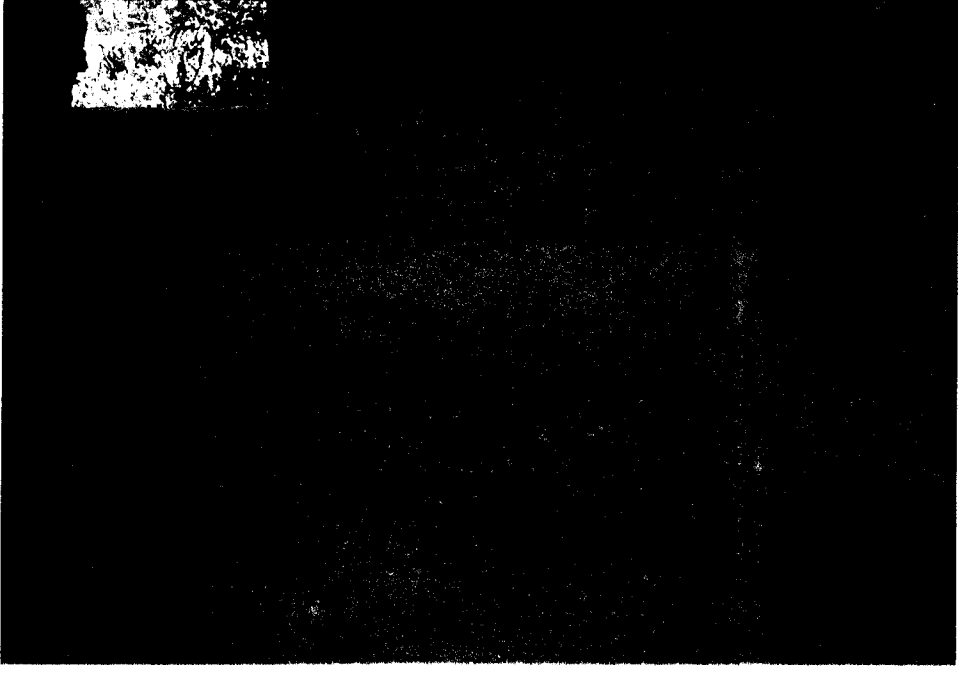

Foto B.199. U1 mekanının zemininde büyüyen ağaç kökleri

Foto B.200. U2 mekanındaki demir parmaklıklı pencere

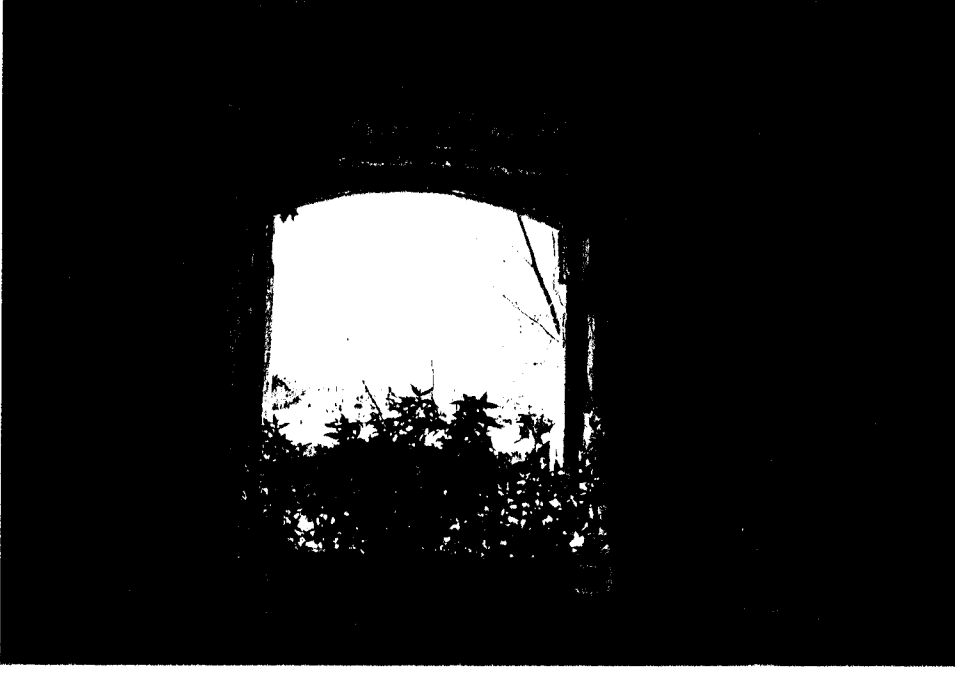

Foto B.201. U2 mekanındaki bir pencere boşluğu

Foto B.202. U2 mekanı

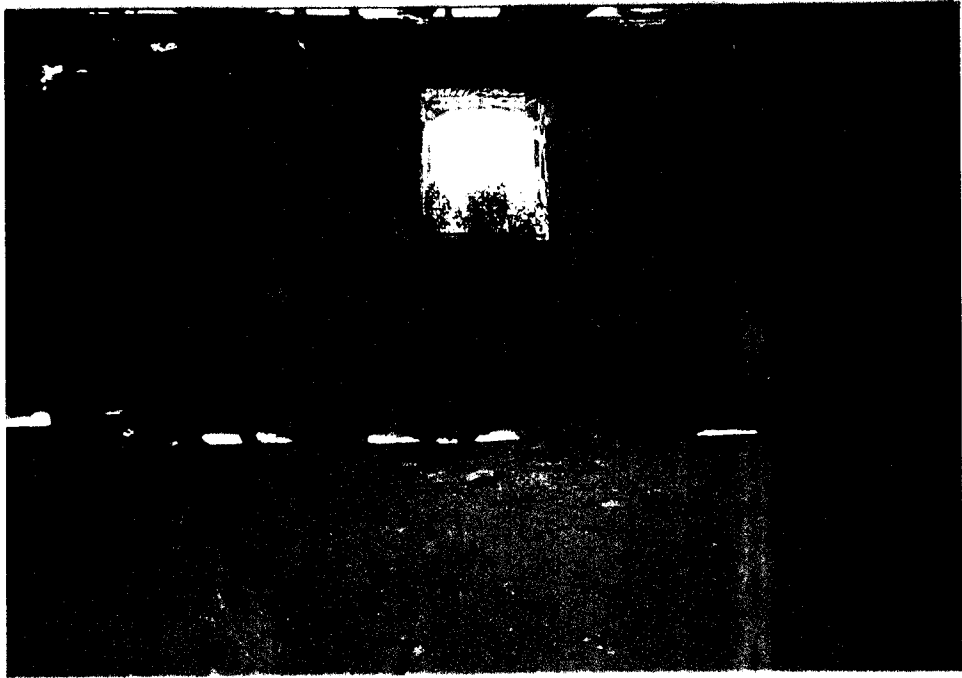

Foto B.203. U2 mekani

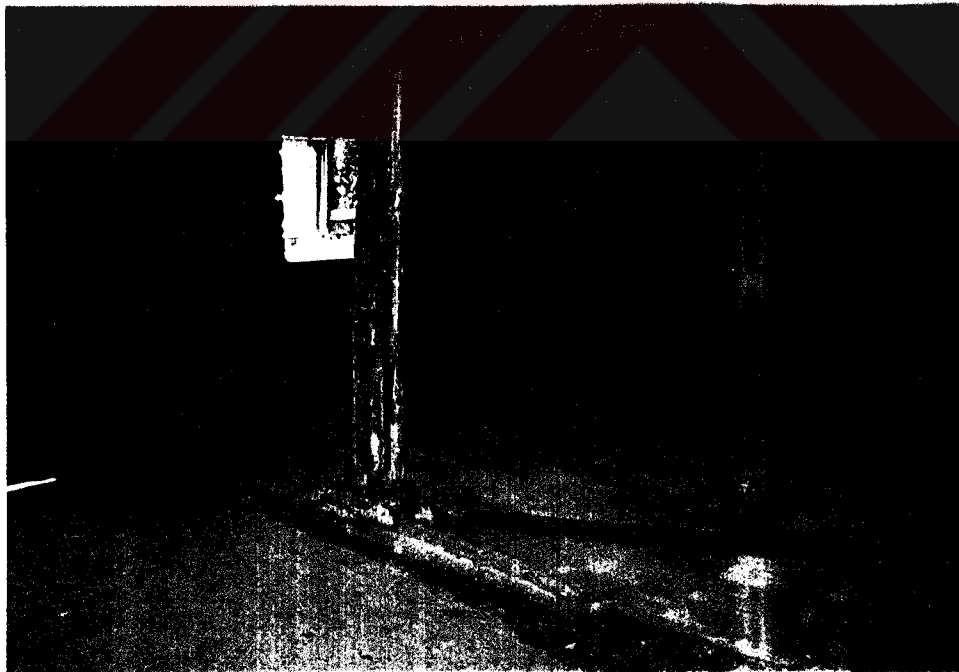

Foto B.204. U2 mekani

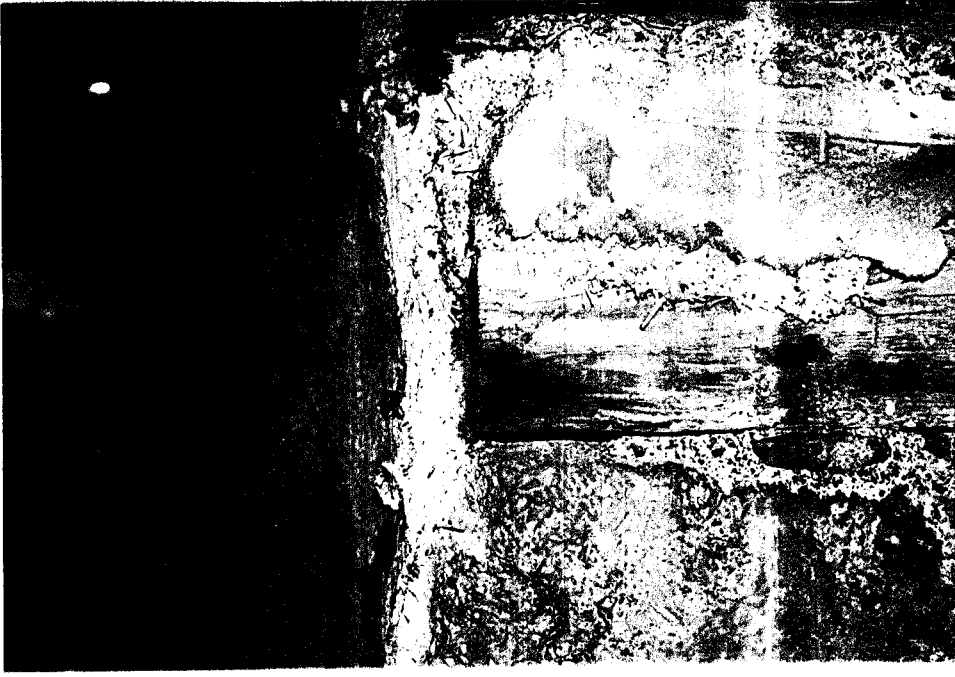

Foto B.205. U2 mekanının iç duvar sıvası

Foto B.206. U2 mekanının tavanı

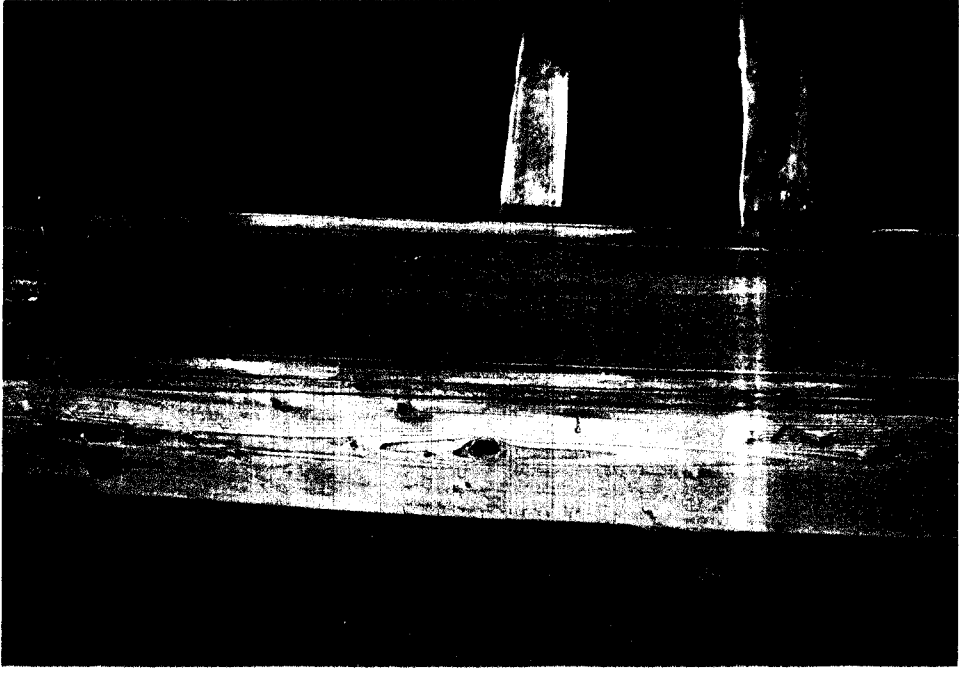

Foto B.207. U2 mekanının basit profil işlemeli kaplama tahtaları ile kaplı tavan kirişleri

Foto B.208. U3 mekanının güney duvarı üzerinde yer alan iki pencere

Foto B.209. U3 mekanının gñney dıvvarı üzerindeki
bir pencere detayı

Foto B.210. U3 mekanının pencere lerinin birinin
üzerindeki ahşap kepenk

Foto B.211. U3 mekanının batı duvarına yerleştirilmiş çamaşır tezgahı

Foto B.212. U3 mekanının güneybatı köşesinde yer alan su gideri

Foto B.213. U3 mekanının zemin döşemesindeki beton merdiven basamakları

Foto B.214. U3 mekanının büyük ölçüde yıkılmış batı duvarı ve çatı örtüsü

Foto B.215. U3 mekanının yıkılmakta olan tavanı

Foto B.216. U4 mekanının U3 mekanına bakan duvarının üzerindeki pencere ve kapı boşluğu

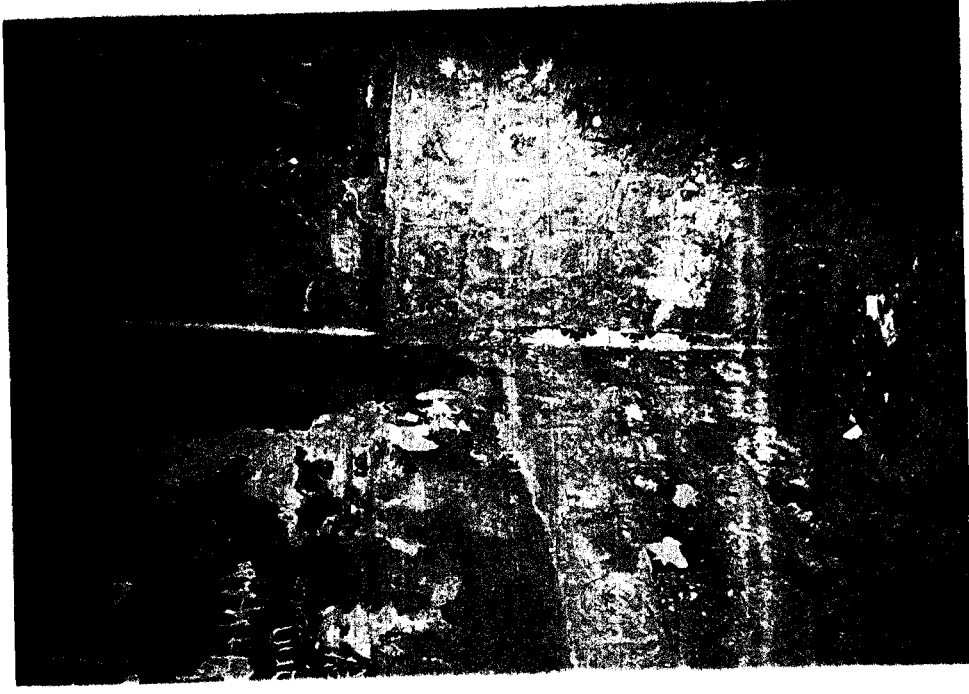

Foto B.218. U4 mekanının iç duvarları

Foto B.217. U3 mekanından U4 mekanına giriş

Foto B.220. U5 mekanının kuzey duvarı üzerindeki demir parmaklıklı pencere

Foto B.219. U binasının 1. katına giriş kapı boşluğu

Foto B.221. U5 mekanının kuzey duvarı

Foto B.222. U5 mekanından U6 mekanına bakış

Foto B.223. U5 mekanından U14 mekanına bakış

Foto B.224. U5 mekanının güney duvarı

Foto B.225. U5 mekanının tavanı

Foto B.226. U6 mekanından yapının kuzey cephesine açılan bir pencere

Foto B.227. U6 mekanının kuzey duvarı üzerindeki bir pencerenin kasası

Foto B.228. U6 mekanının doğu duvarı

Foto B.229. U6 mekanının doğu duvarı üzerindeki ocak

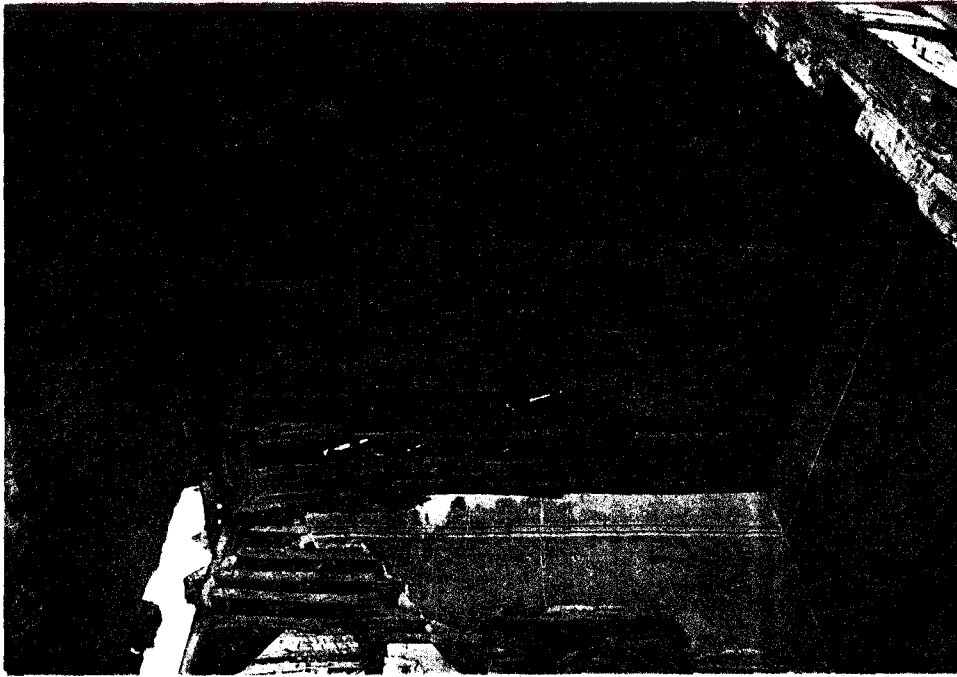

Foto B.230. U6 mekanının tavanı

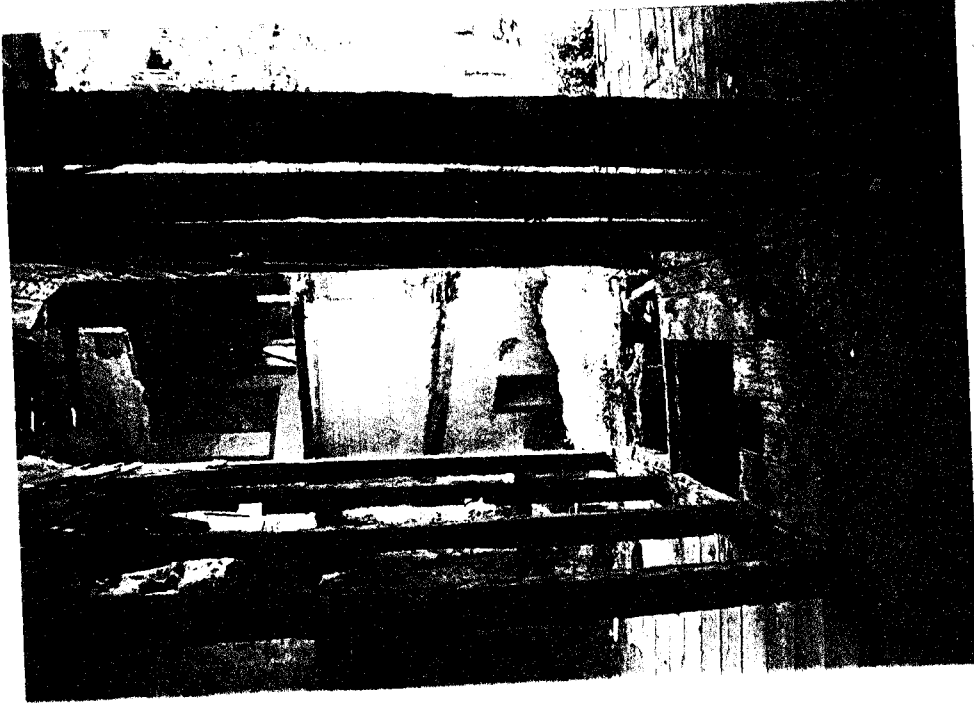

Foto B.232. U7 mekanının doğu duvarı

Foto B.231. U7 mekanının batı duvarı

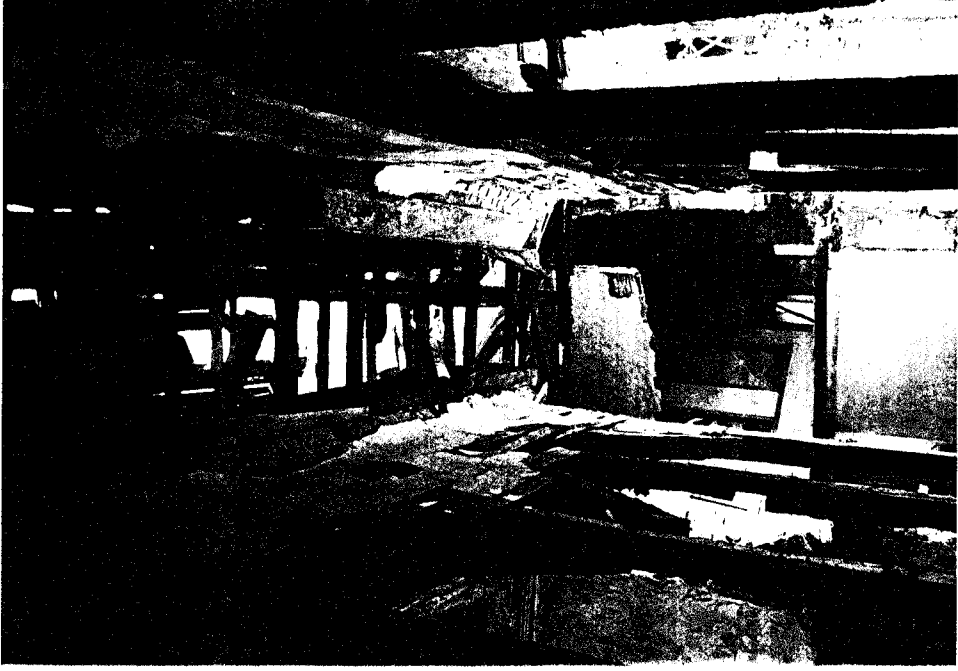

Foto B.233. U7 mekanının tavanı

Foto B.234. U8 mekanının batı duvarı

Foto B.235. U8 mekanının doğu duvarı

Foto B.236. U8 mekanının tavanı

Foto B.237. U9 mekanının batı duvarı

Foto B.238. U9 mekanının g ney duvarı

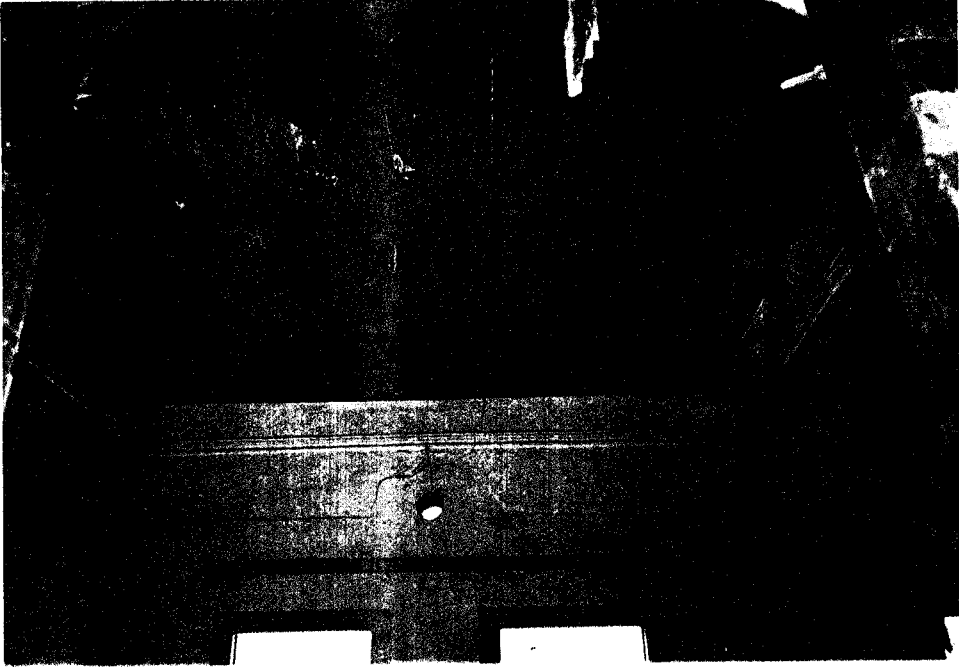

Foto B.239. U9 mekanının g ney duvarında pencere  stlerinde yer alan ah ap kayıt

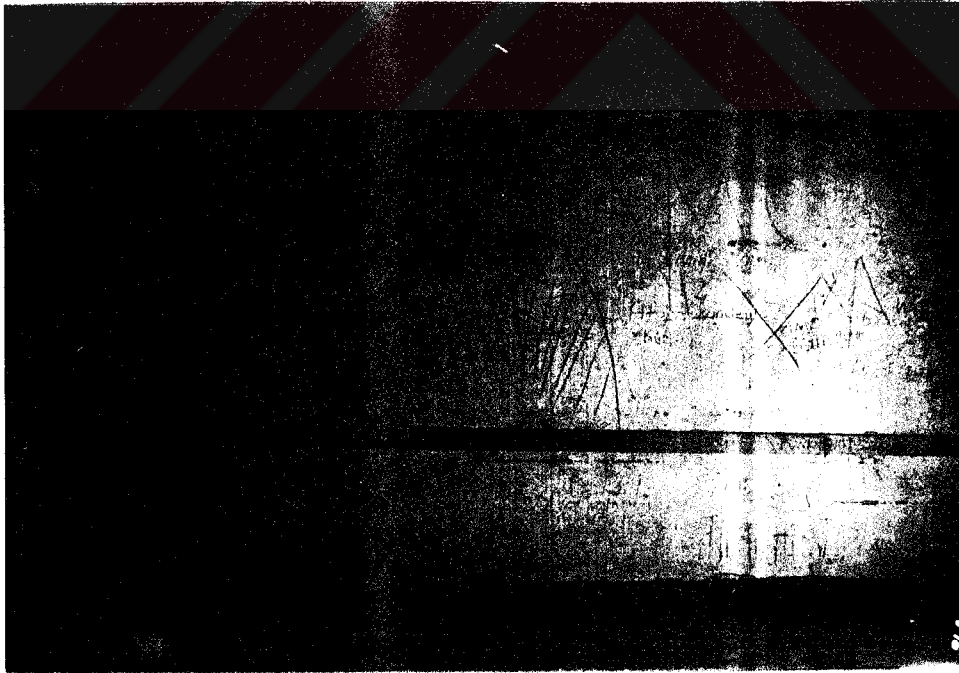

Foto B.240. U9 mekanının doğu duvarı

Foto B.241. U9 mekanının kuzey duvarı

Foto B.242. U9 mekanının tavanı

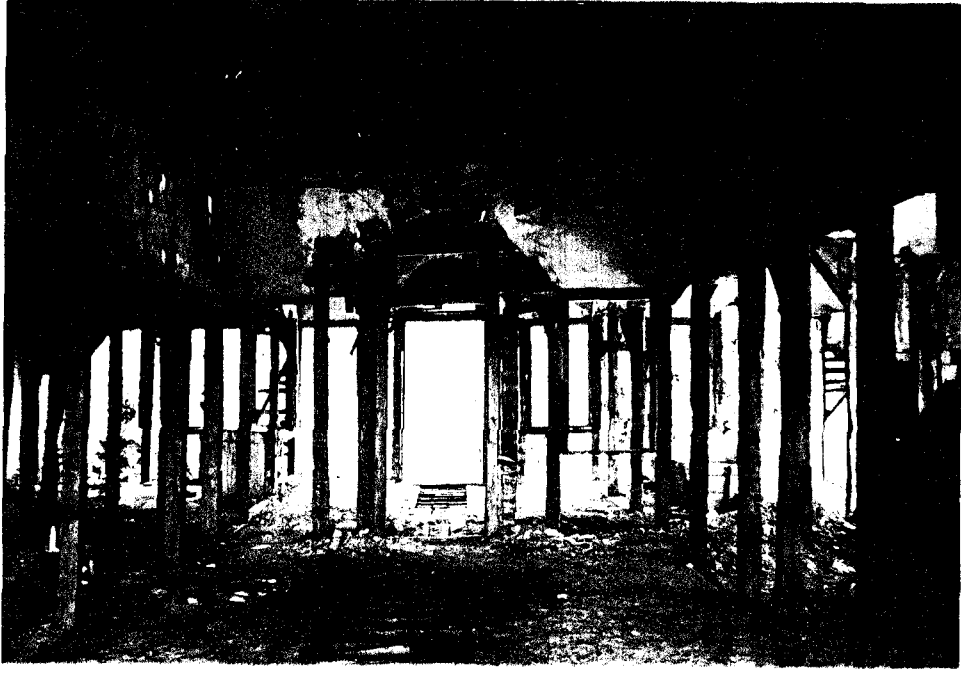

Foto B.243. U10 nolu ana sofa mekanı

Foto B.244. U10 nolu ana sofa mekanının kuzey duvarı

Foto B.245. U10 nolu ana sofa mekanının doğu duvarı

Foto B.246. U10 nolu ana sofa mekanının batı duvarı

Foto B.247. U10 nolu ana sofa mekanının güney duvarı

Foto B.248. U10 nolu ana sofa mekanının yanar zemin döşemesi

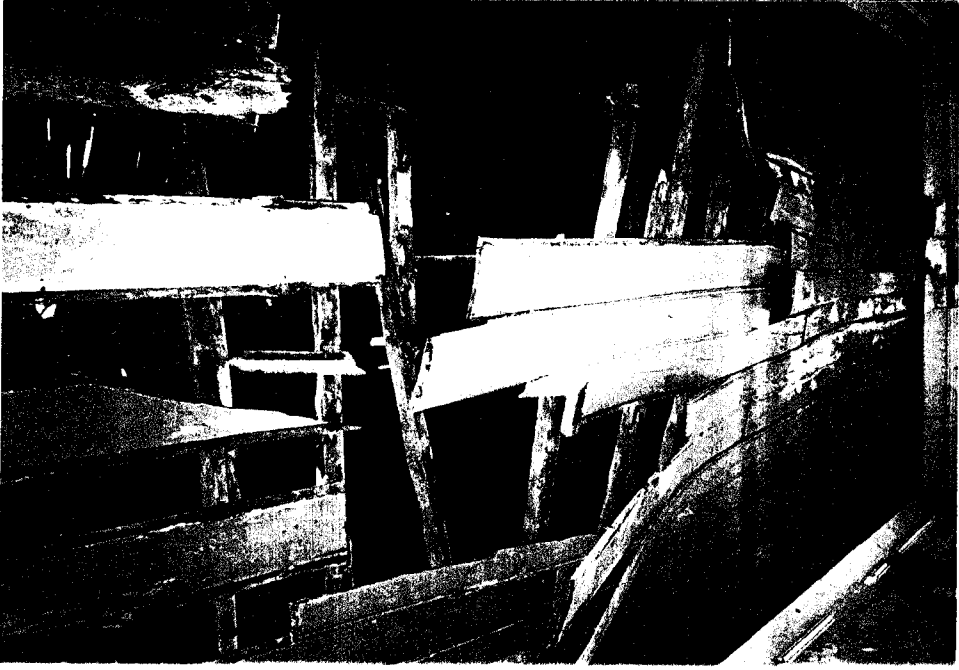

Foto B.249. U10 nolu ana sofa mekanının çöken tavanı

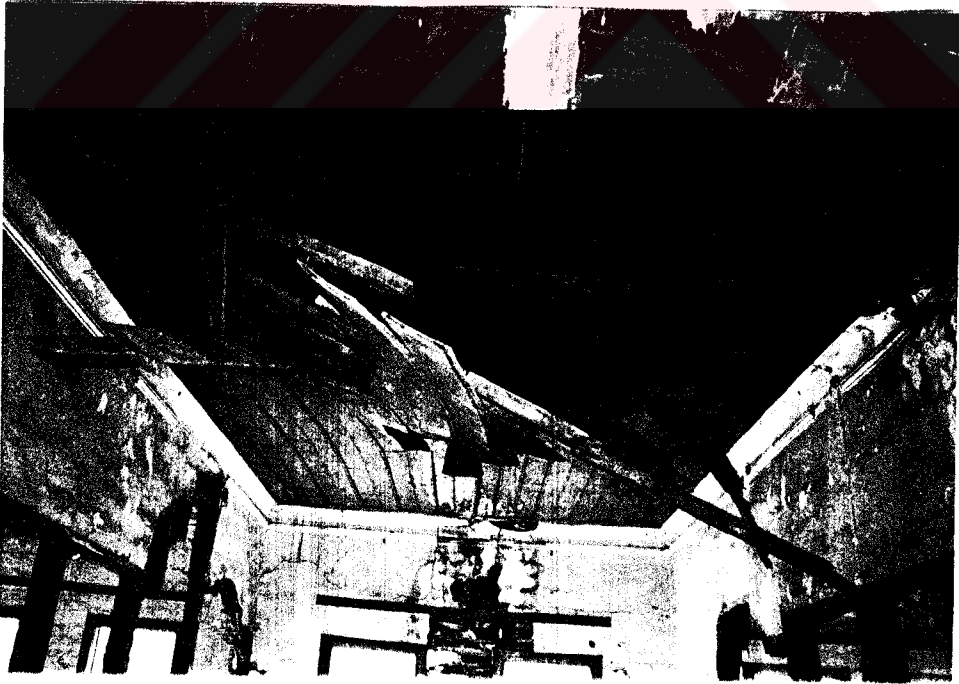

Foto B.250. U10 nolu ana sofa mekanının çöken tavanı

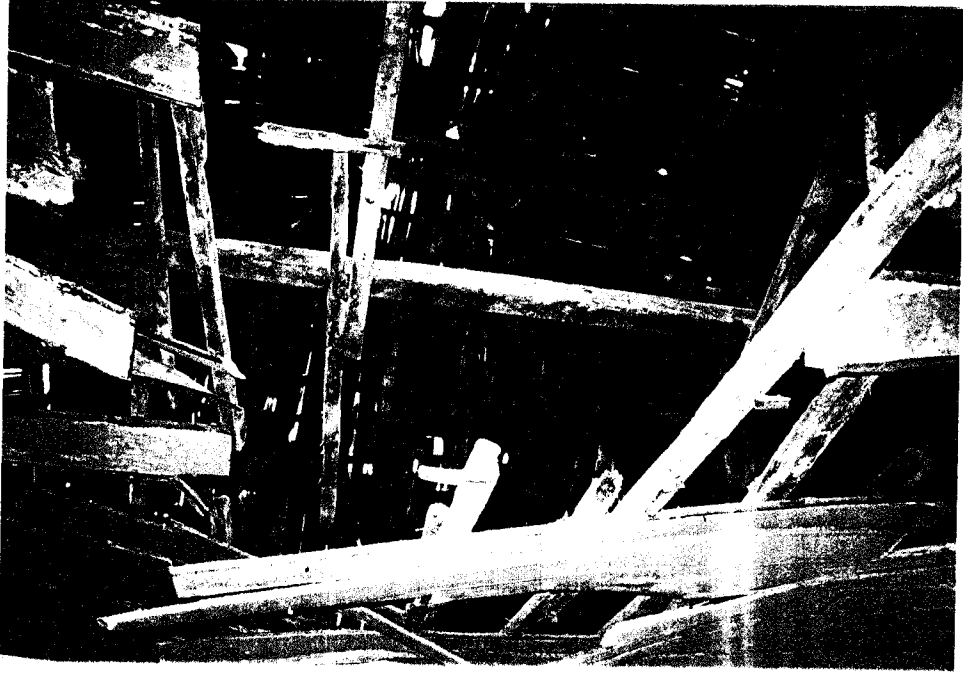

Foto B.251. U10 nolu ana sofa mekanının çöken tavanından görülen ahşap kırma çatı konstrüksiyonu

Foto B.252. U11 mekanının doğu duvarı

Foto B.253. U11 mekanının g ney duvarı üzerindeki iki pencere bo lu u

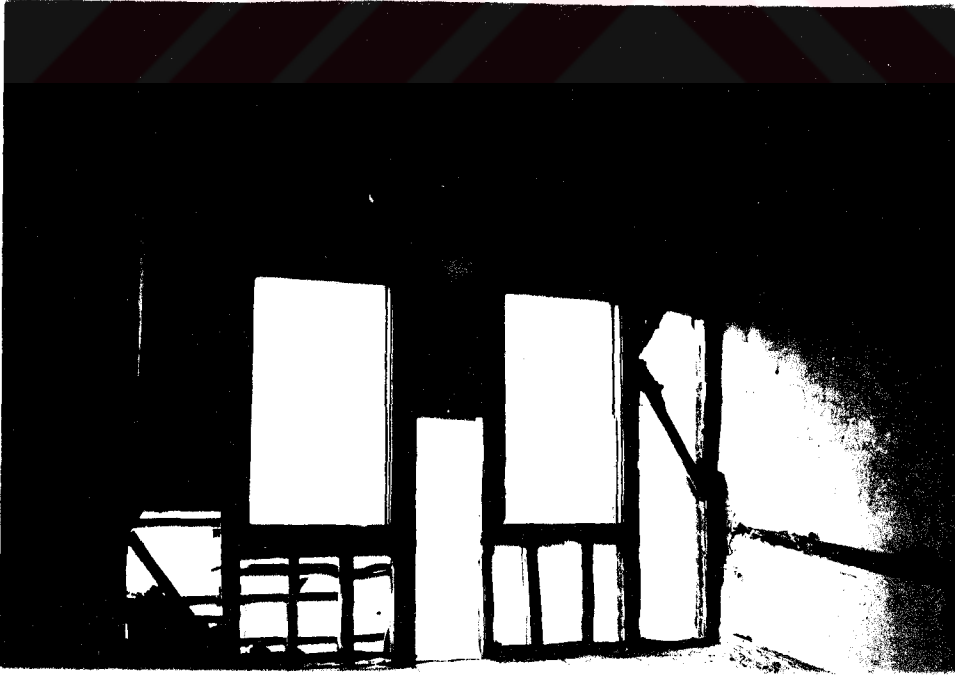

Foto B.254. U11 mekanının g ney duvarı

Foto B.255. U11 mekanının batı duvarı

Foto B.256. U11 mekanının kuzey duvarı

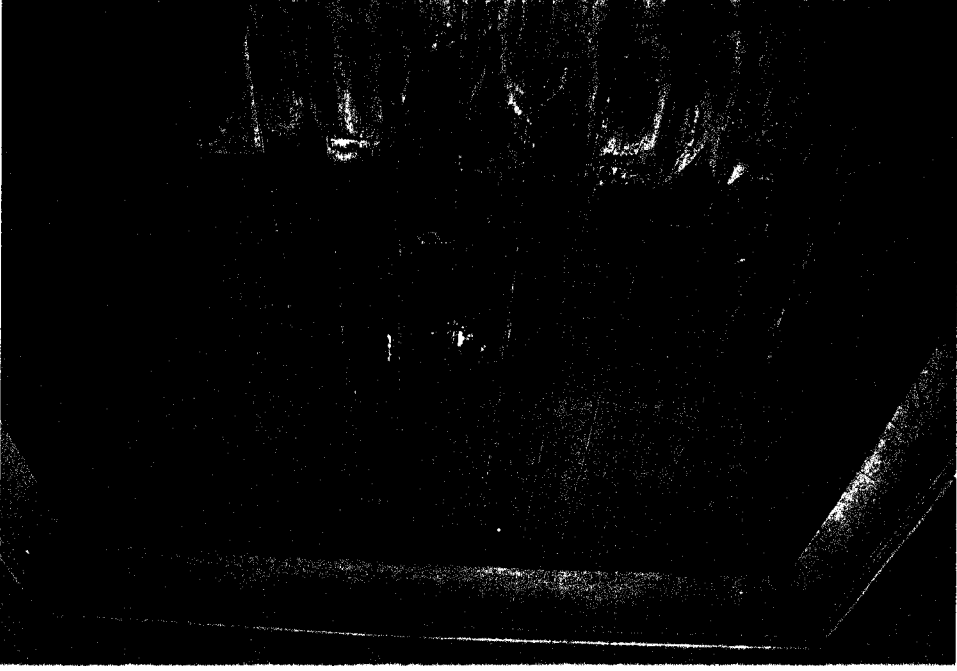

Foto B.257. U11 mekanının tavanı

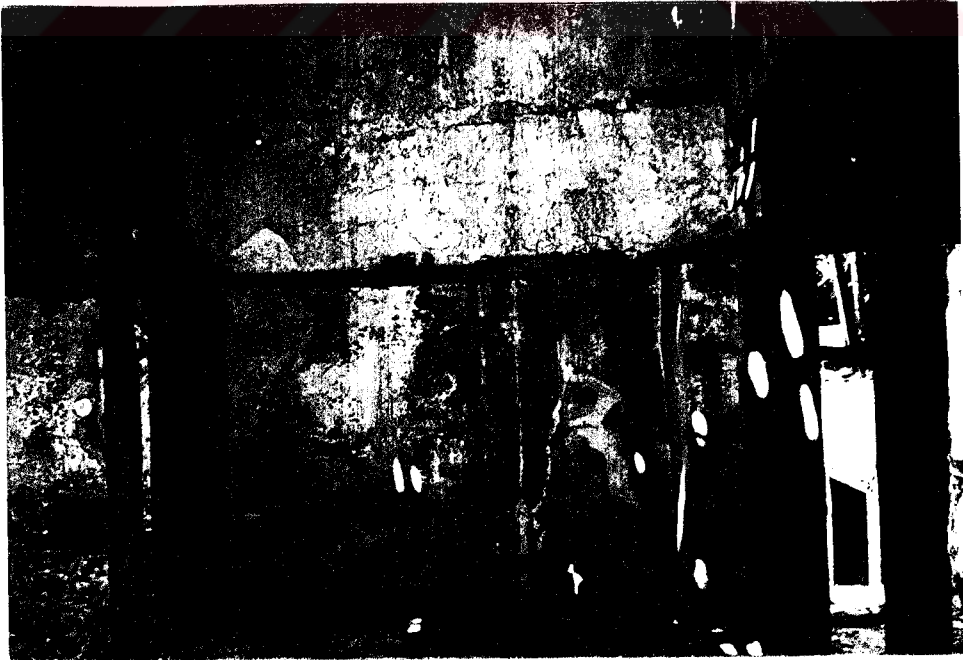

Foto B.258. U12 mekanının batı duvarı üzerindeki yüklük

Foto B.259. U12 mekanının döşemesi üzerindeki zemin kata inmek için kullanılan boşluk

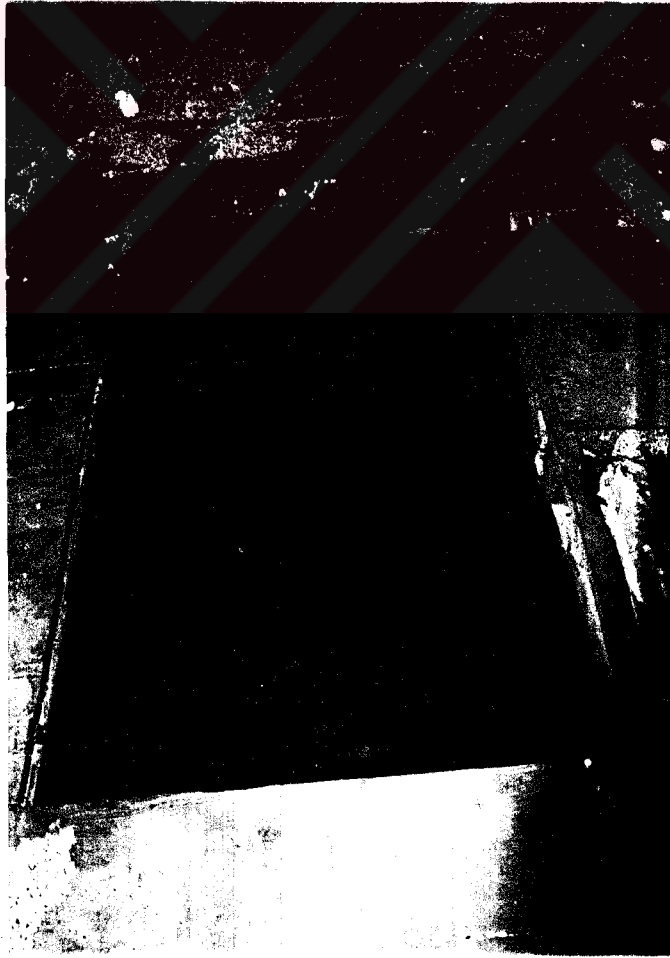

Foto B.260. Aynı boşluk üzerindeki kapak menteşeleri

Foto B.261. U12 mekanının tavanı

Foto B.262. U13 mekanının doğu duvarı

Foto B.263. U13 mekanından U3 mekanına açılan kapı boşluğu

Foto B.264. U13 mekanından U3 mekanına açılan kapı boşluğundan bakış

Foto B.265. U13 mekanının tavanı

Foto B.266. U10 mekanının kuzey duvarı

Foto B.267. U14 mekanının batı taş duvarı üzerindeki gömme dolap ve ocak

Foto B.268. U14 mekanındaki gömme dolap

Foto B.269. U14 mekanındaki söveli taş ocak

Foto B.270. U14 mekanındaki ocağın bacaya açıldığı kısımda yer alan kapağın çerçevesi

Foto B.271. U14 mekanının güney duvarı

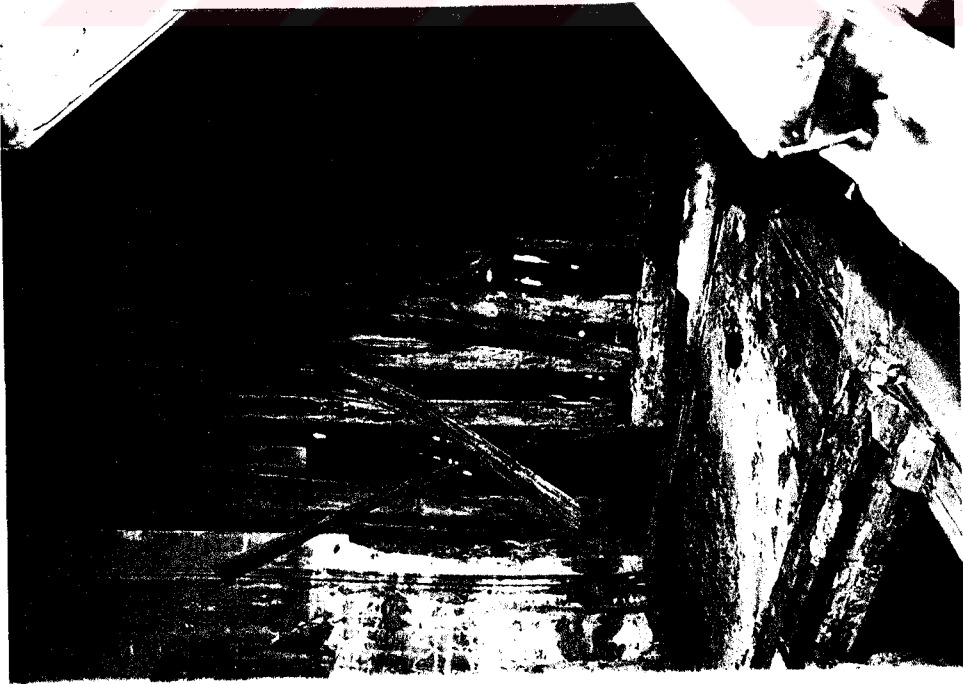

Foto B.272. U14 mekanının tavanı

Foto B.273. U9 mekanındaki bir pencerenin denizlik detayı

Foto B.274. Foto B.273'deki pencerenin kasa detayı

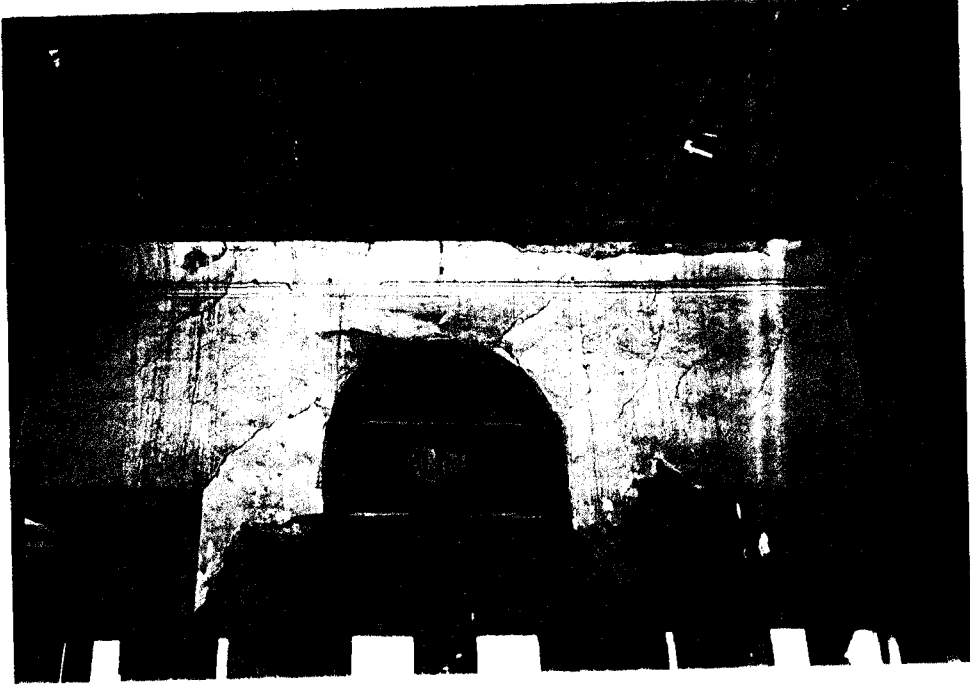

Foto B.275. U5 mekanında tavandan duvara geçiş profili

Foto B.276. U binasının zemin kat giriş kapı boşluğunun yan duvarları üzerinde rutubetten dolayı oluşan yosunlaşma

Foto B.277. U6 mekanındaki ocağın bacası içinde yer alan, ocağın kullanılmadığı zamanlarda örtülen kapağın kalan çerçevesi

Foto B.278. U binası batı cephesi (1974 yılında O.D.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, Mimari Fotogrametri Merkezince çekilmiştir.)

1974 YILI
MIMARLIK FAKÜLTESİ
MİMARİ FOTOGRAMETRİ MERKEZİ

Foto B.279. Hesapçı Sokak No:36'daki ahşap teraslı ev

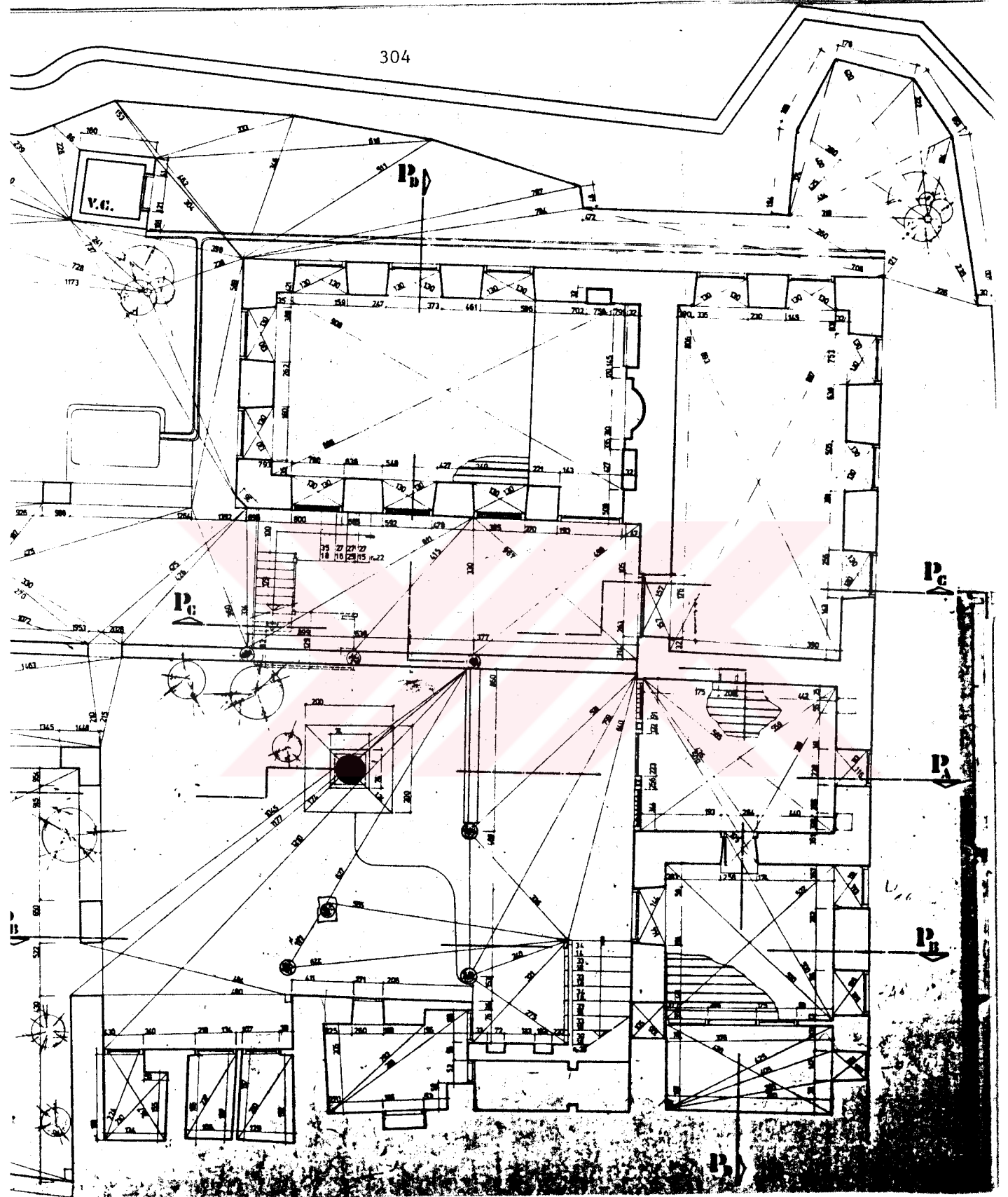

Foto B.280. Hesapçı Sokak No:51'deki evin merdiveni

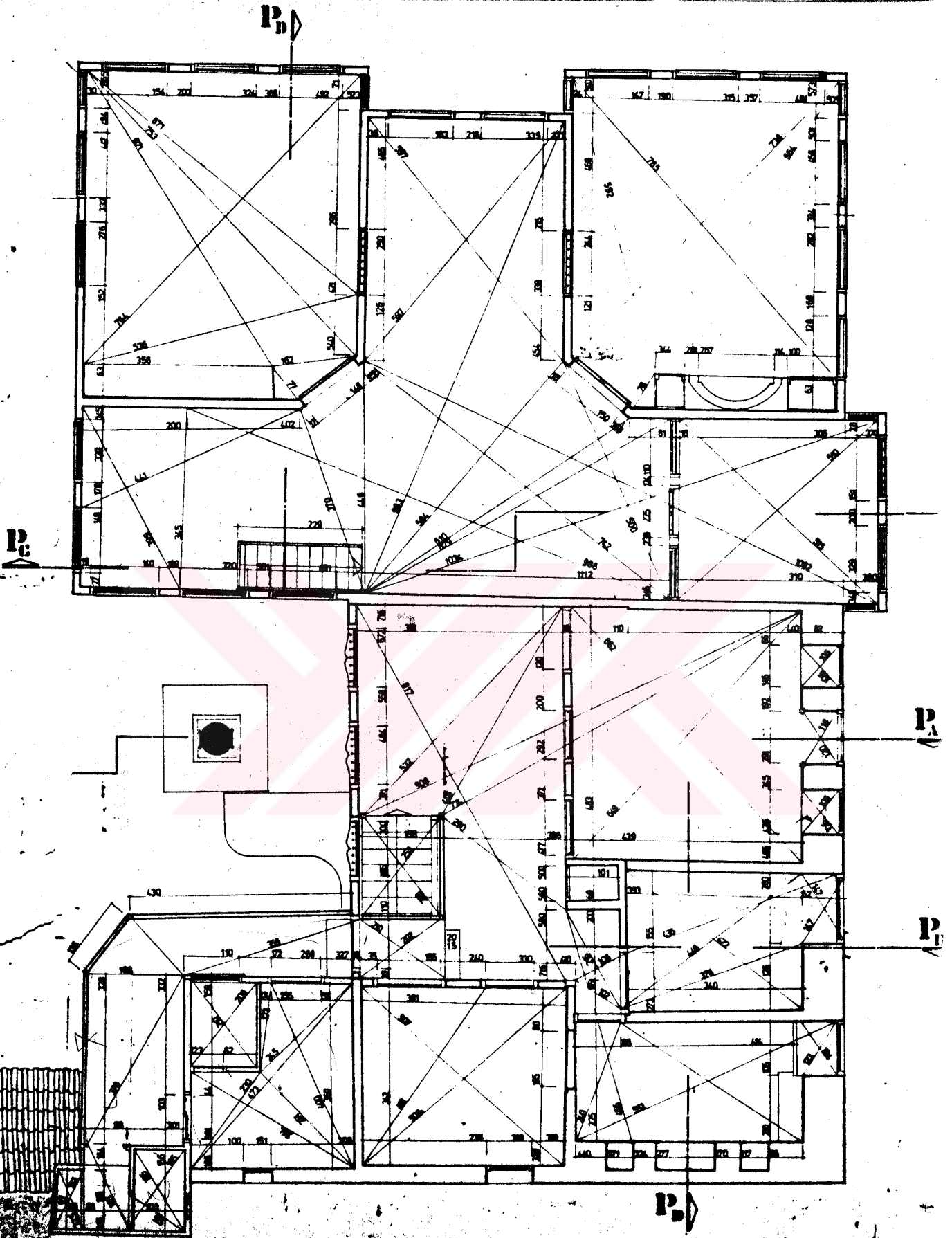

EK C

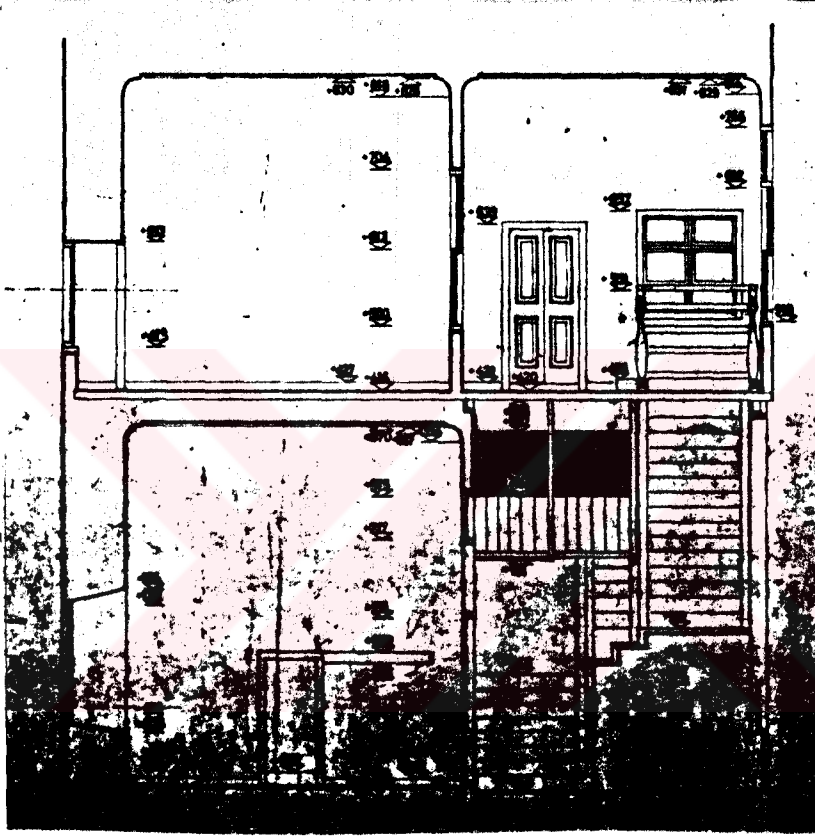
**Yapıların 1974 Yılında O.D.T.Ü.
Tarafından Hazırlanan Rölöveleri**

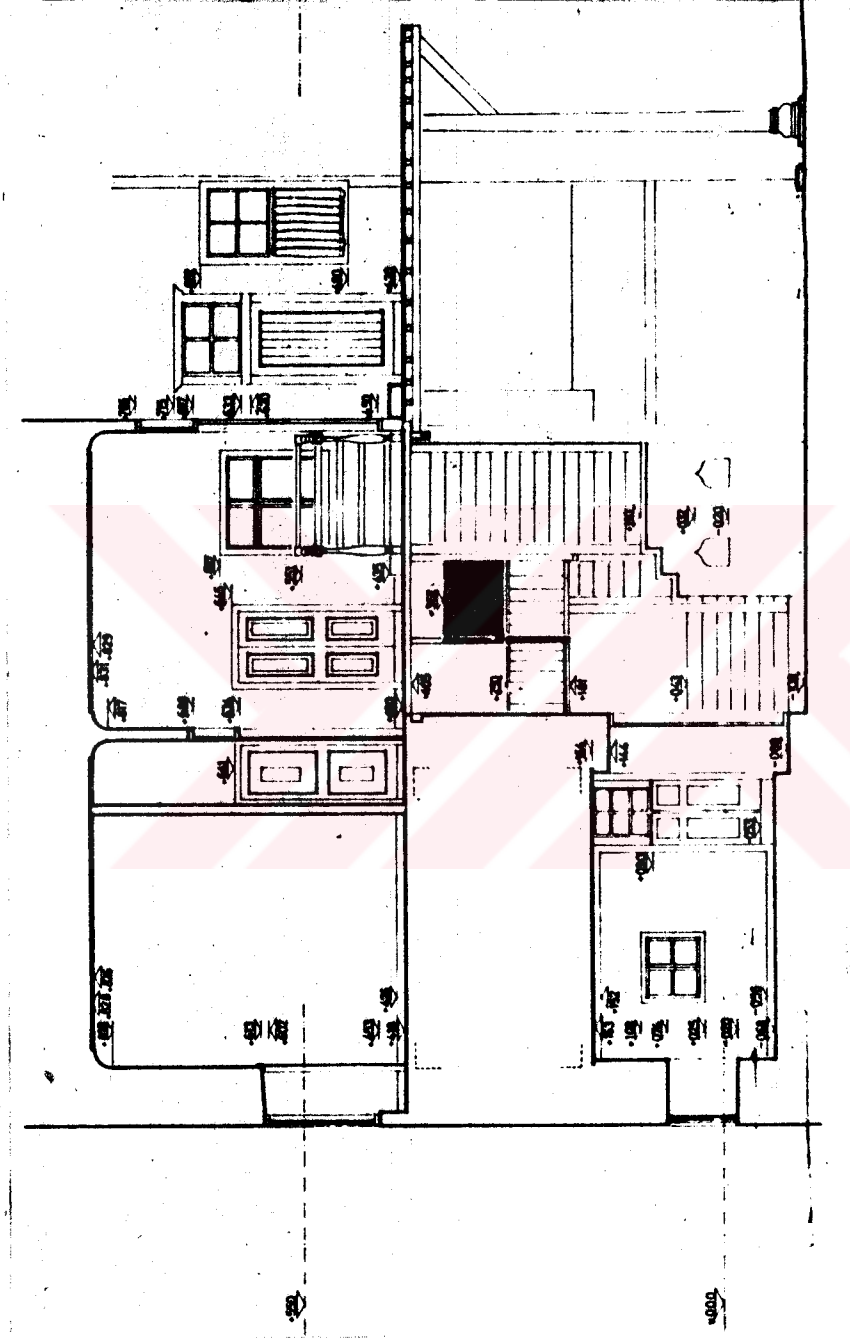
Şekil C.1. P binası zemin kat planı (Ö: 1/100)

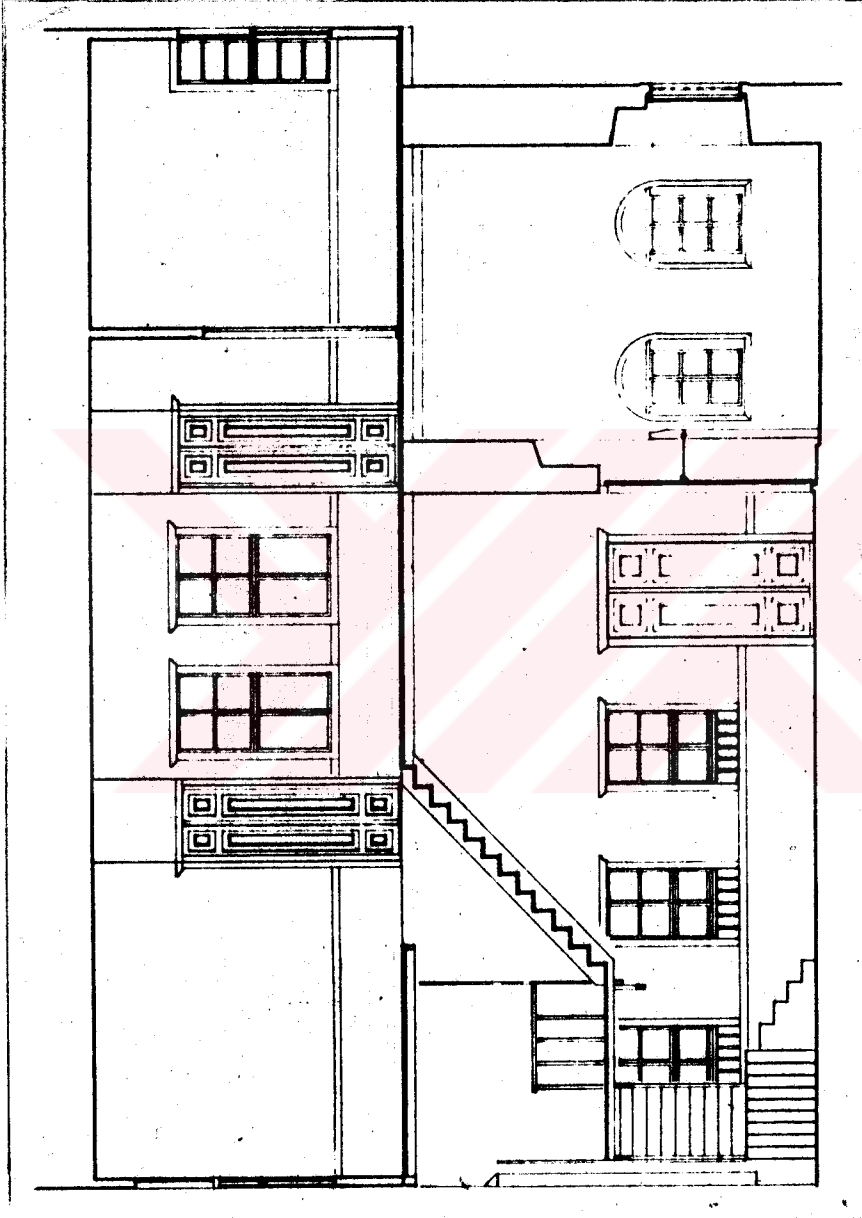
Şekil C.3. P binası 1. kat planı (Ö: 1/100)

Şekil C.4. Pa-a kesiti (Ö: 1/100)

Şekil C.5. Pb-b kesiti (Ö: 1/100)

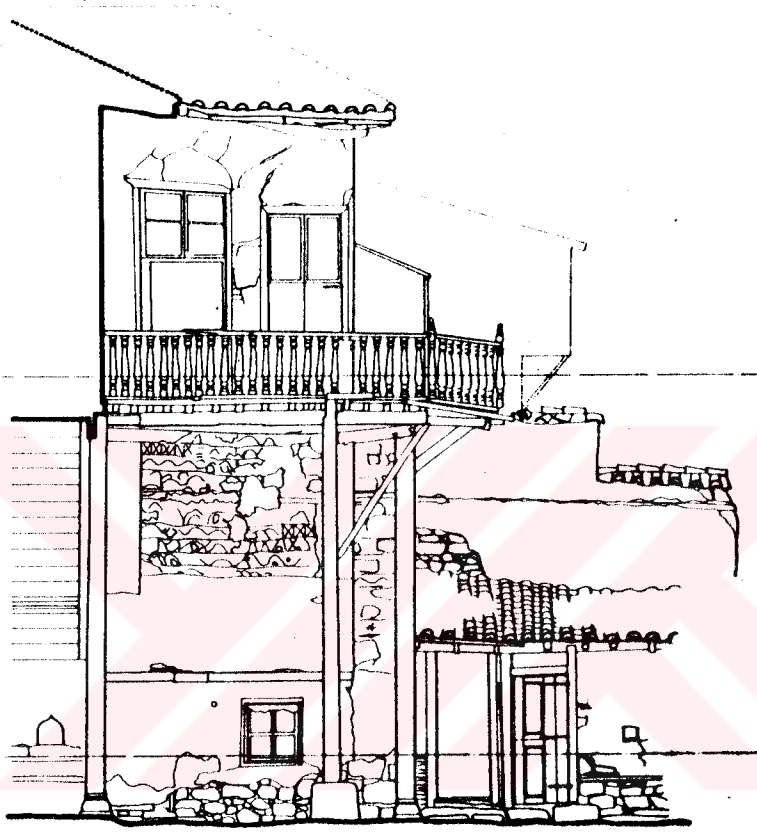
Şekil C.6. Pc-c kesiti (Ö: 1/100)

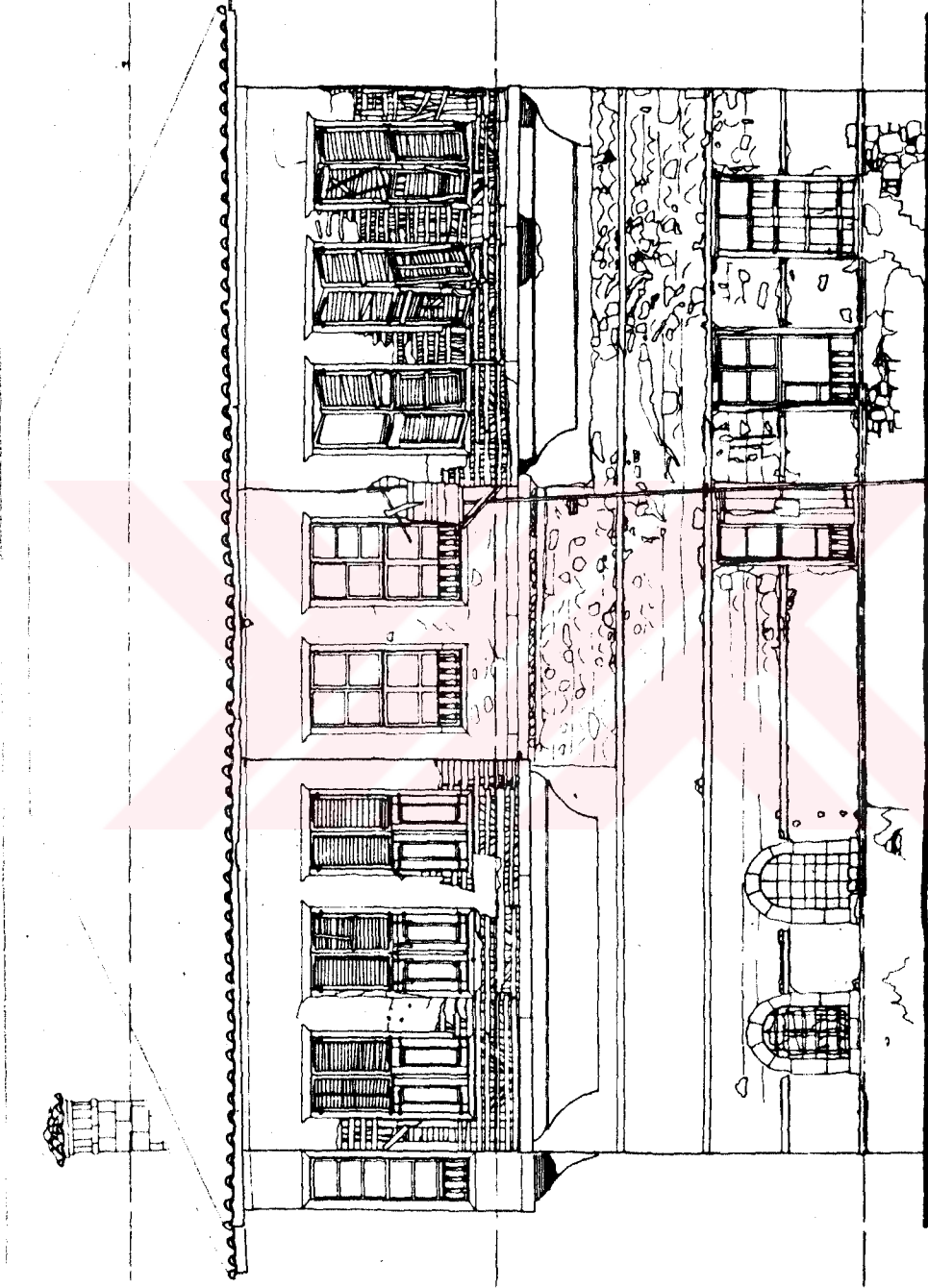
Şekil C.7. Pd-d kesiti (Ö: 1/100)

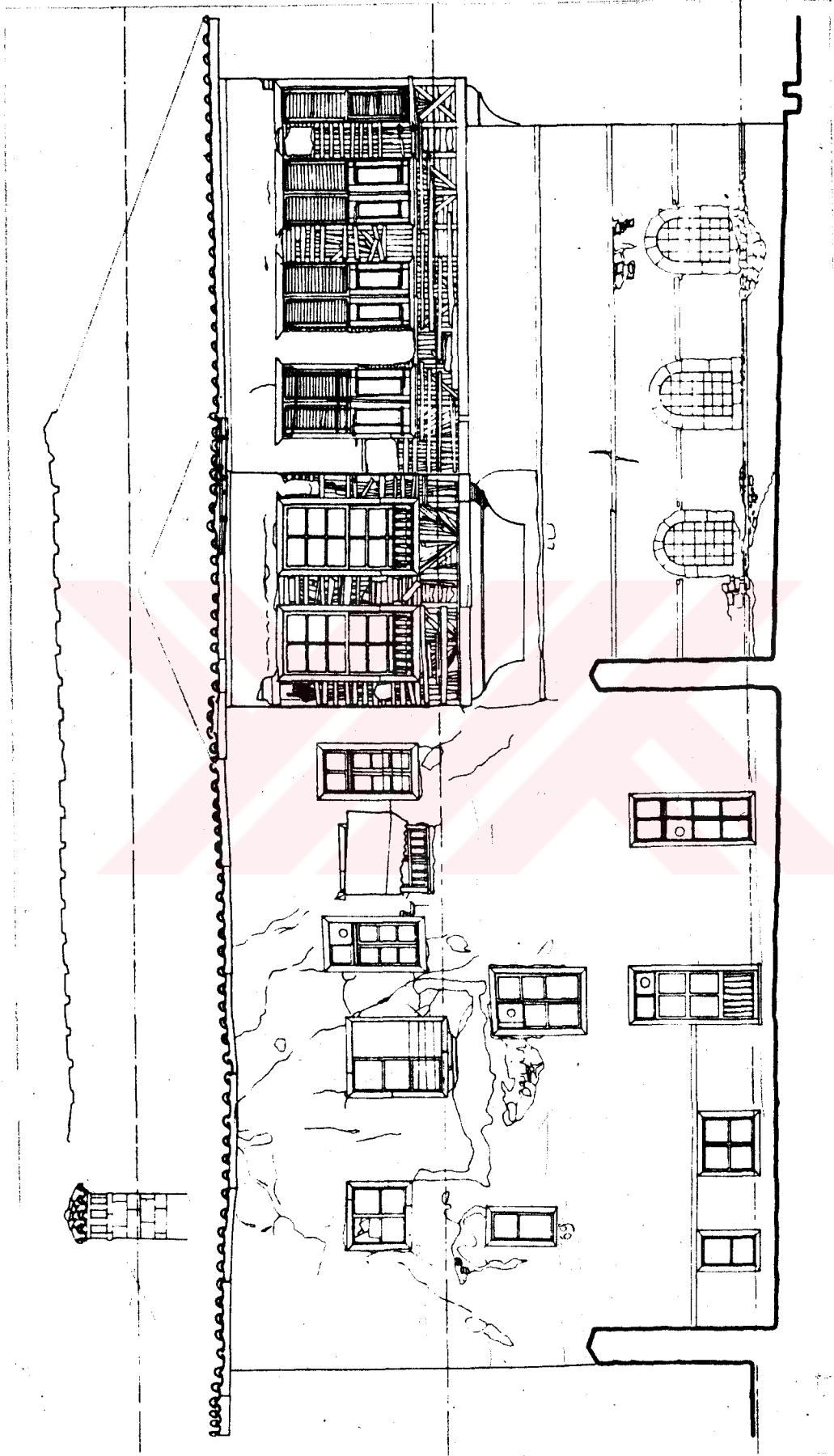
Şekil C.8. P binası kuzeydoğu cephesi (Ö: 1/100)

Şekil C.9. P binasının avludan güneydoğu cephesi (Ö: 1/100)

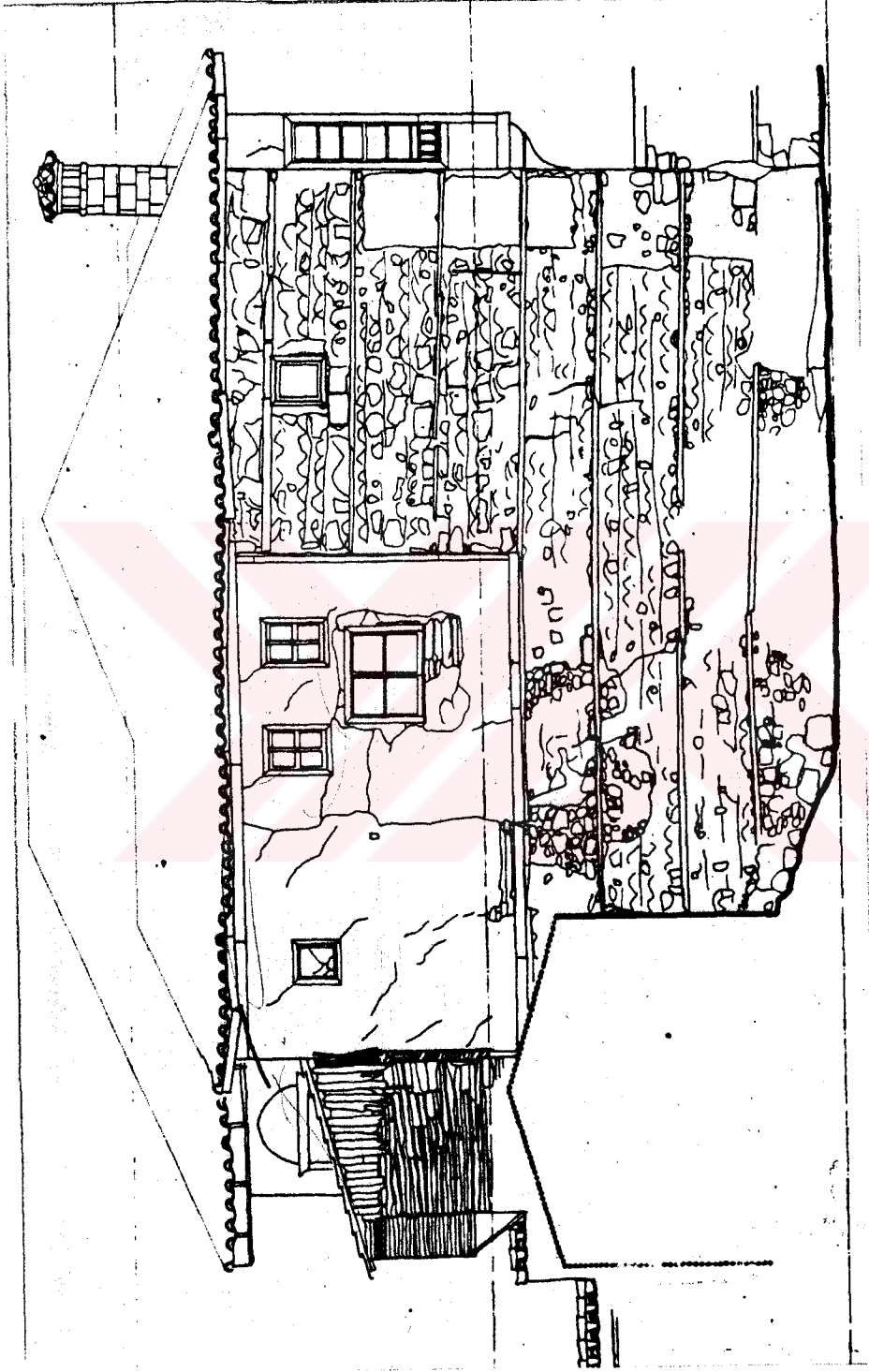
Şekil C.10. P binası gñneydođu cephesi (Ö: 1/100)

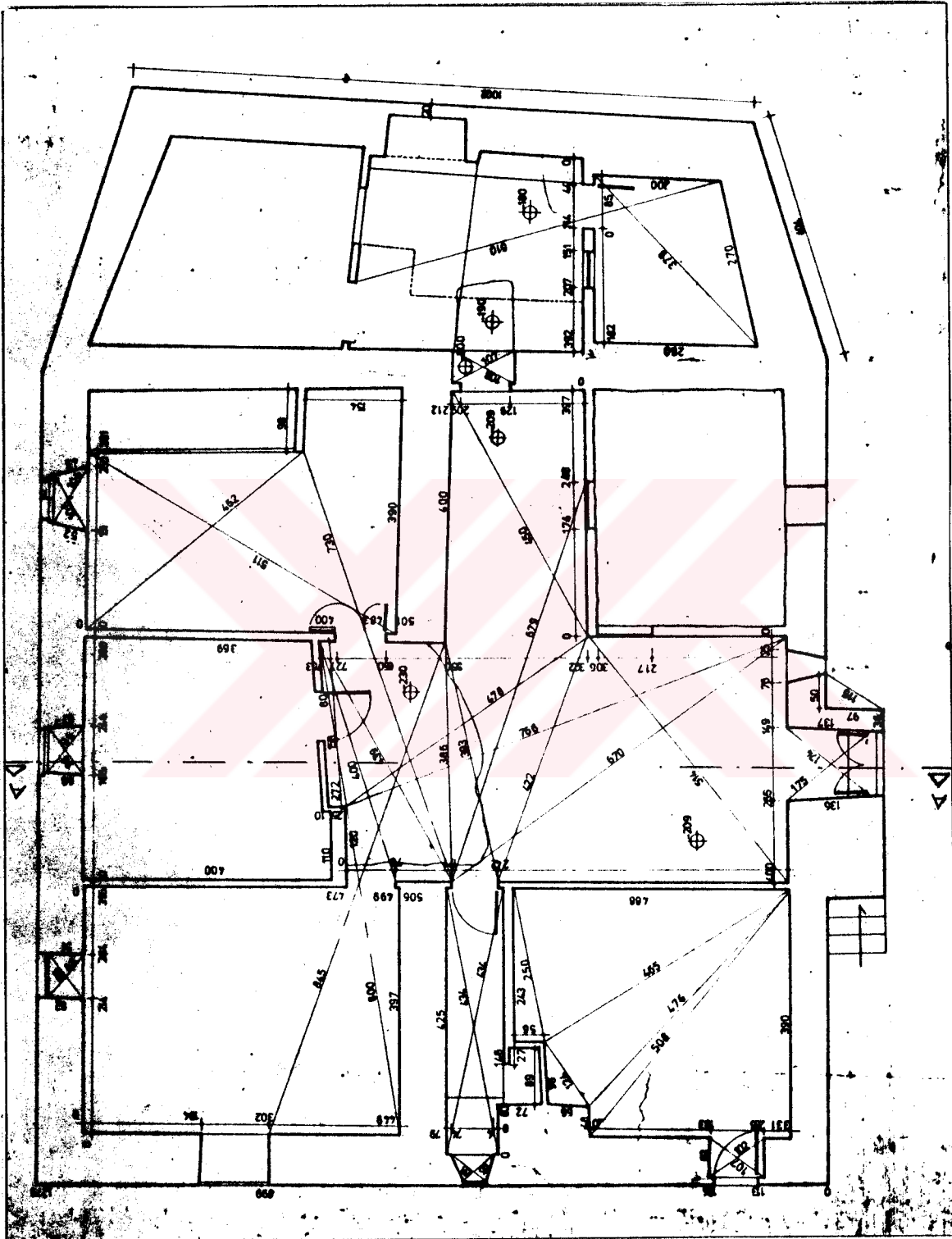
Şekil C.11.1. P binası güneybatı cephesi (Ö: 1/100)

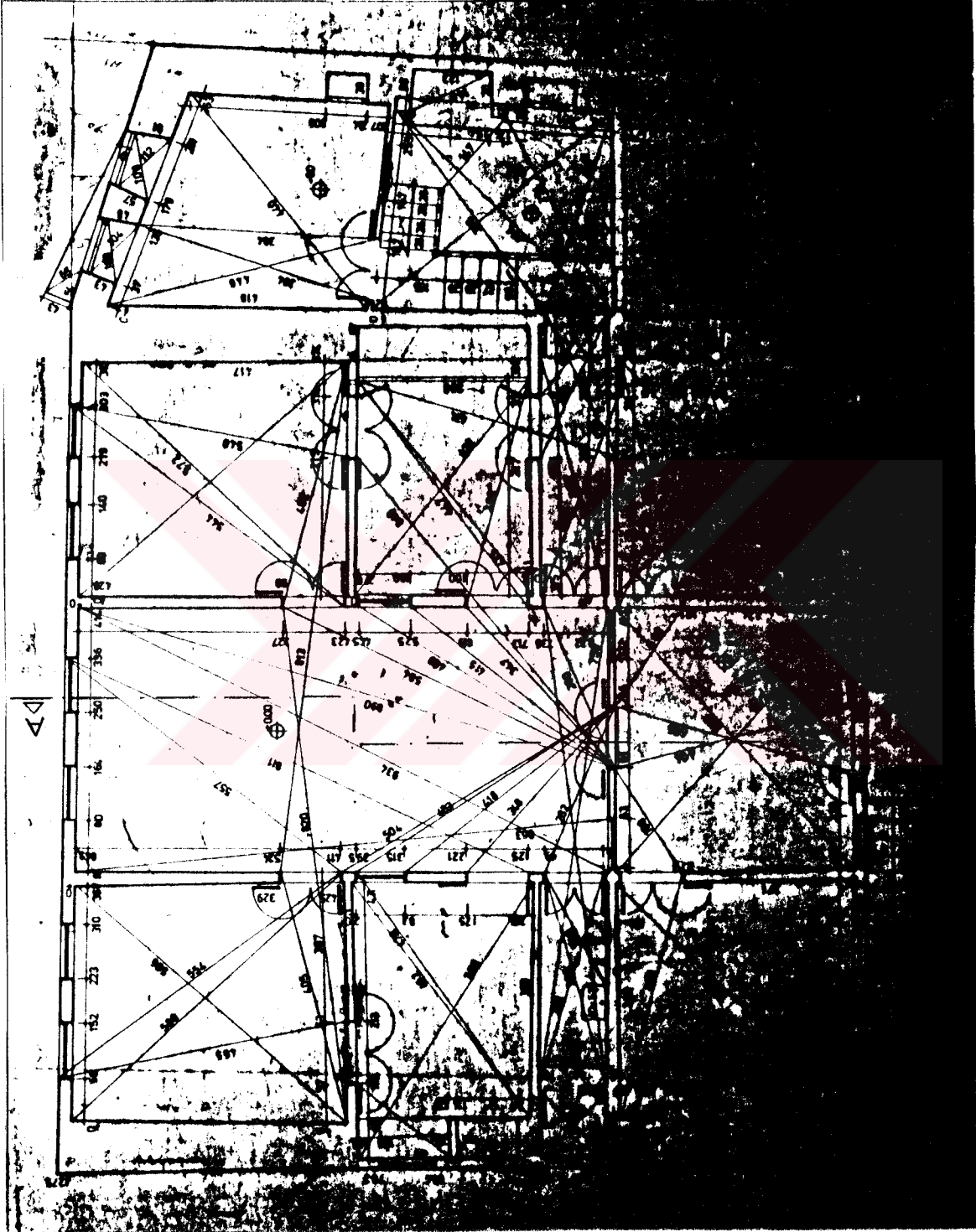
Şekil C.12. P binasının avludan kuzeybatı cephesi (Ö: 1/100)

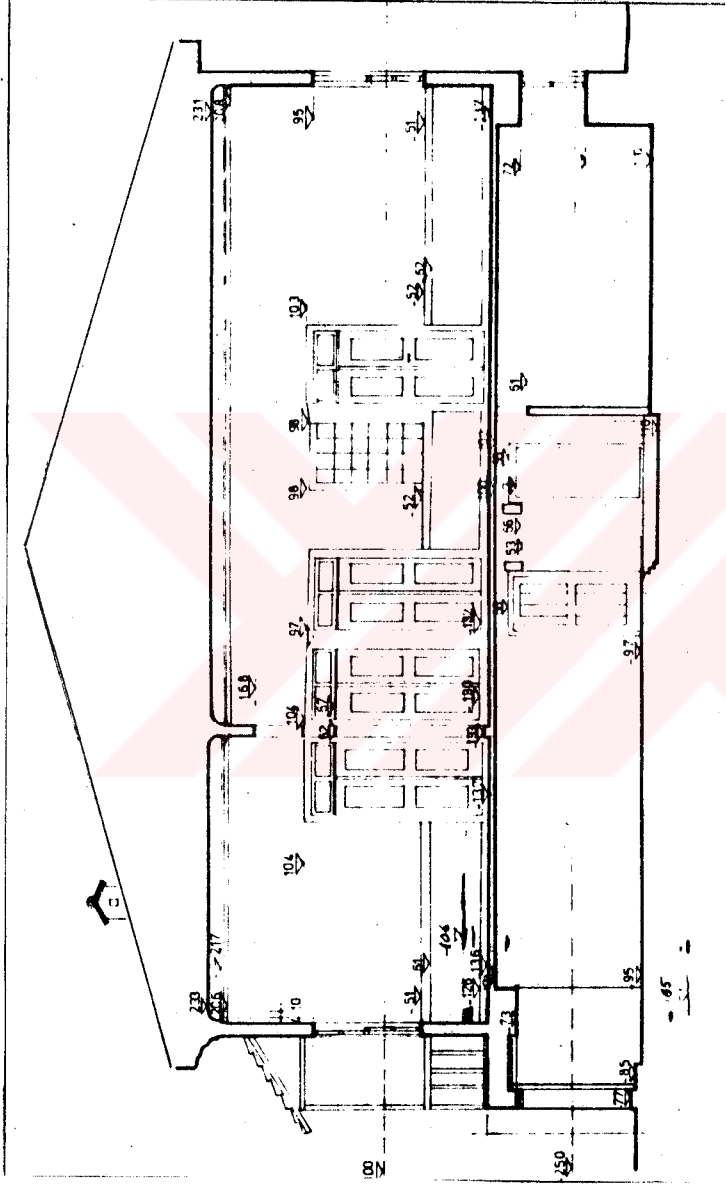
Şekil C.13. P binası kuzeybatı cephesi (Ö: 1/100)

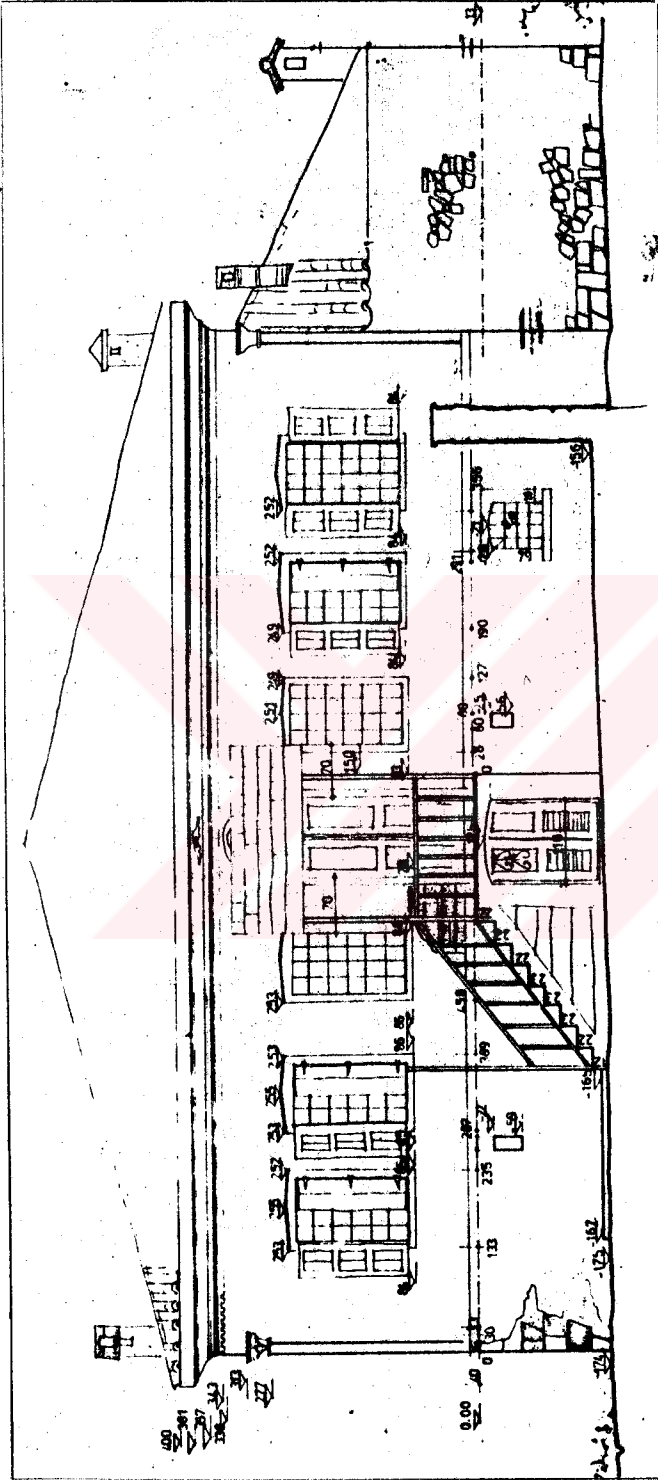
Şekil C.14. U binası zemin kat planı (Ö: 1/100)

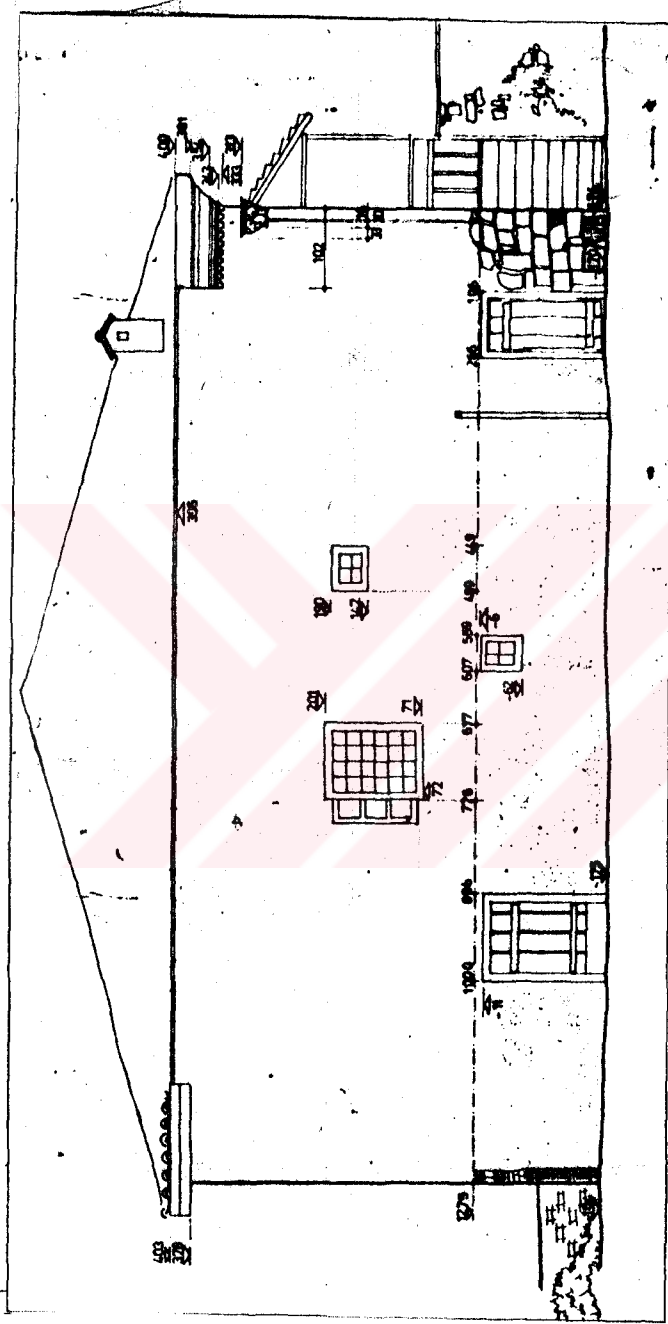
Şekil C.15. U binası 1.kat planı (Ö: 1/100)

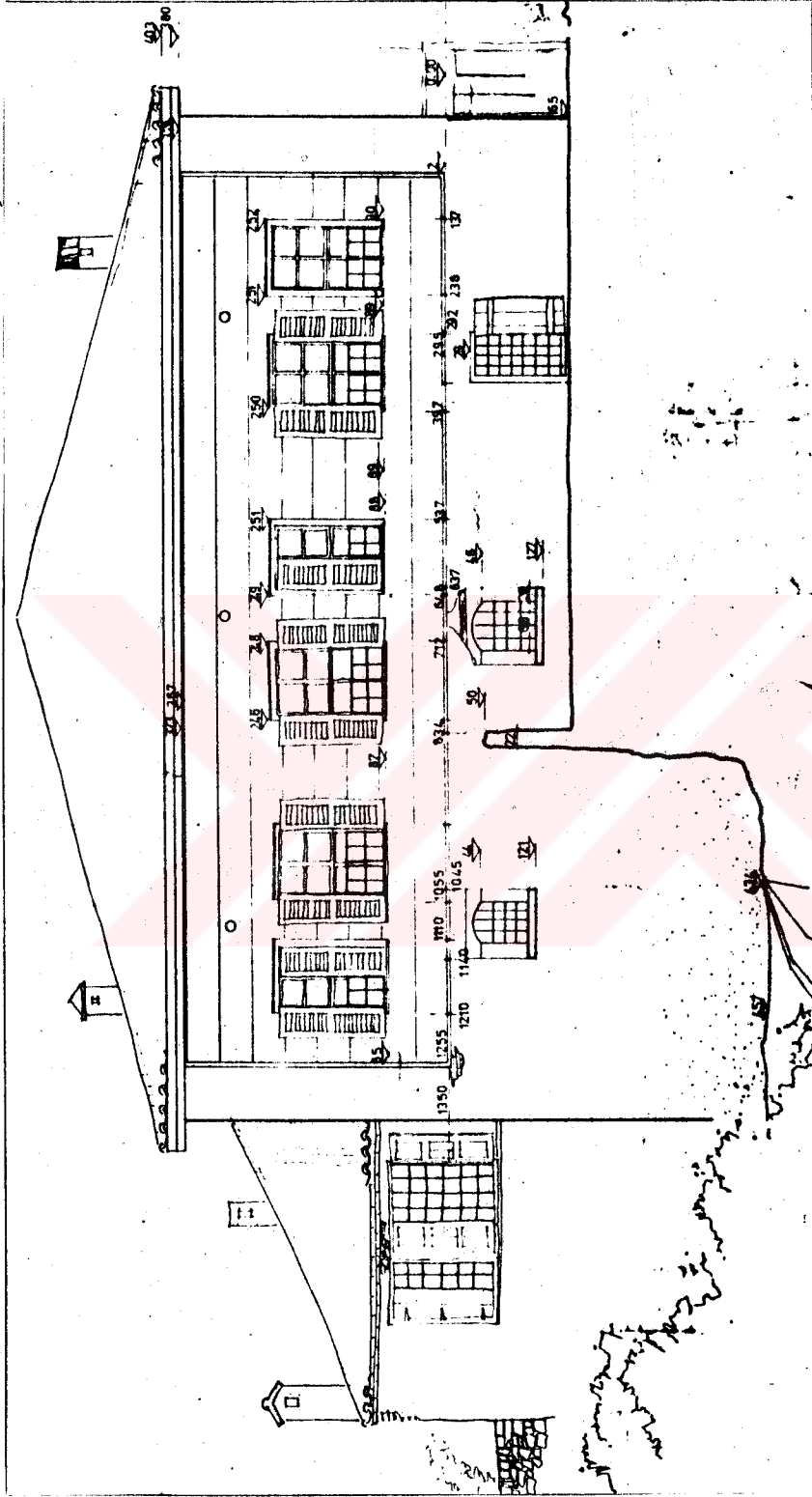
Şekil C.16. Ua-a kesiti (Ö: 1/100)

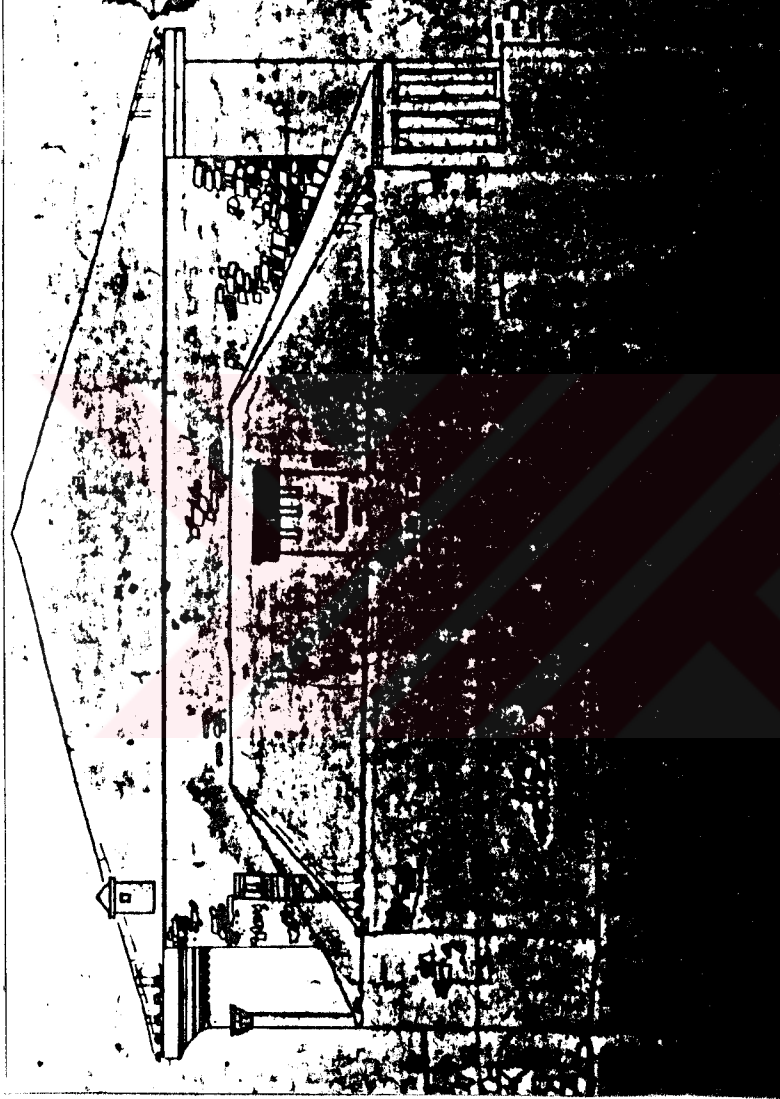
Şekil C.17. U binası kuzey cephesi (Ö: 1/100)

Şekil C.18. U binası doğu cephesi (Ö: 1/100)

Şekil C.19. U binası güney cephesi (Ö: 1/100)

Şekil C.20. U binası batı cephesi (Ö: 1/100)

EK D
Yapılardaki Ekler

EK D.1.

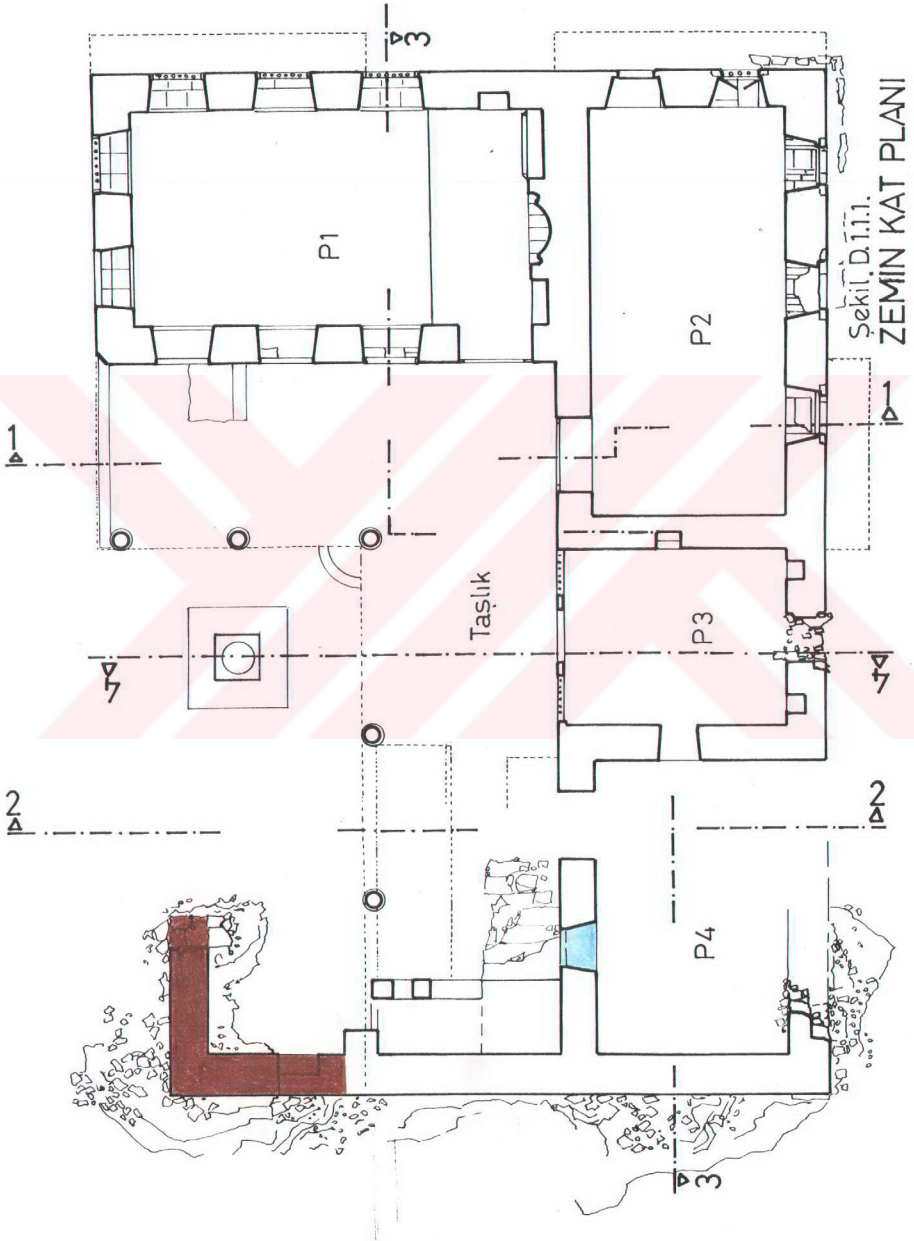
P Binasındaki Ekler

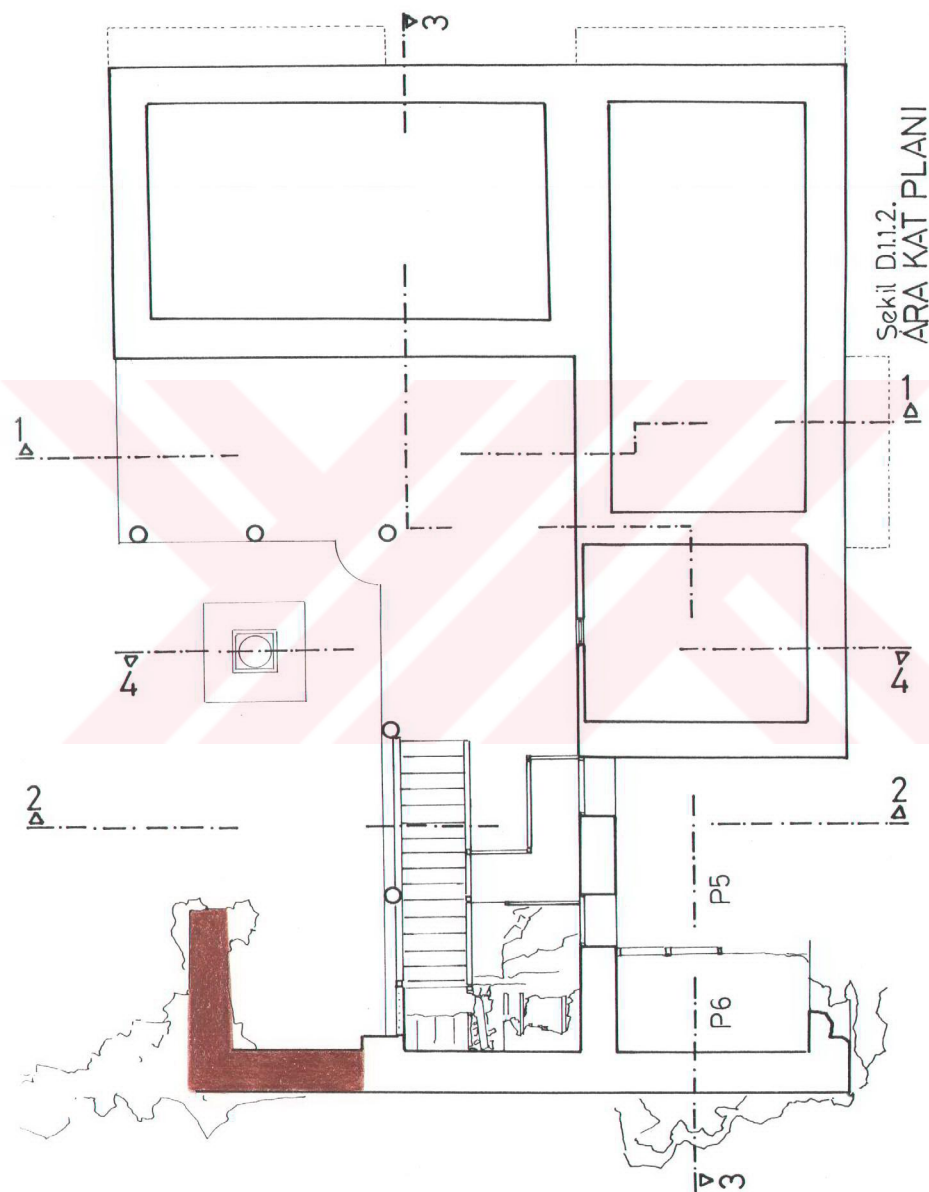
EK D.1.1. P Binasındaki 19. y.y. Ekleri

 Duvar

 Pencere

Sekil D11.2.
ARA KAT PLANI

329

3

P 9

P 10

P 8

P 11

4

P 7

P 12

2

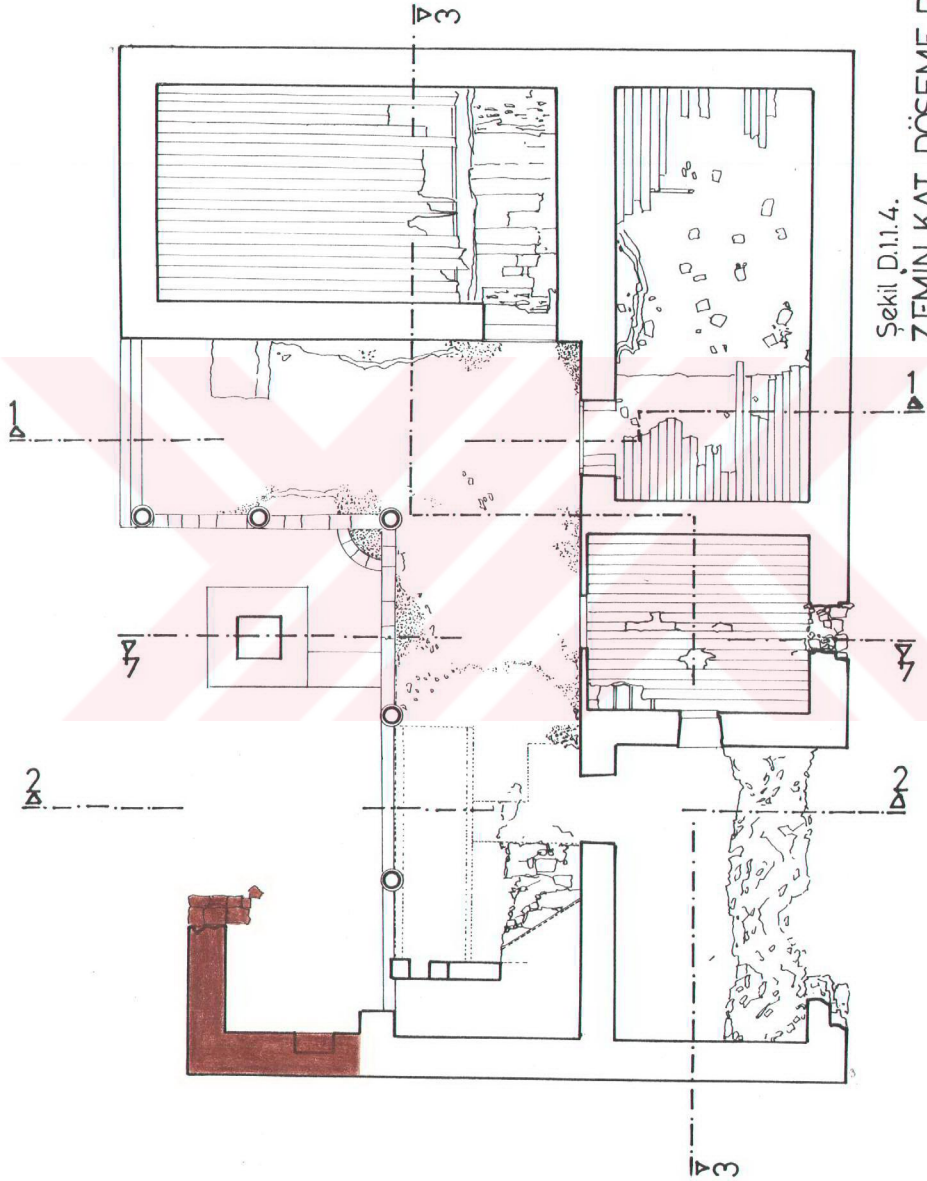
P 15

P 13

P 14

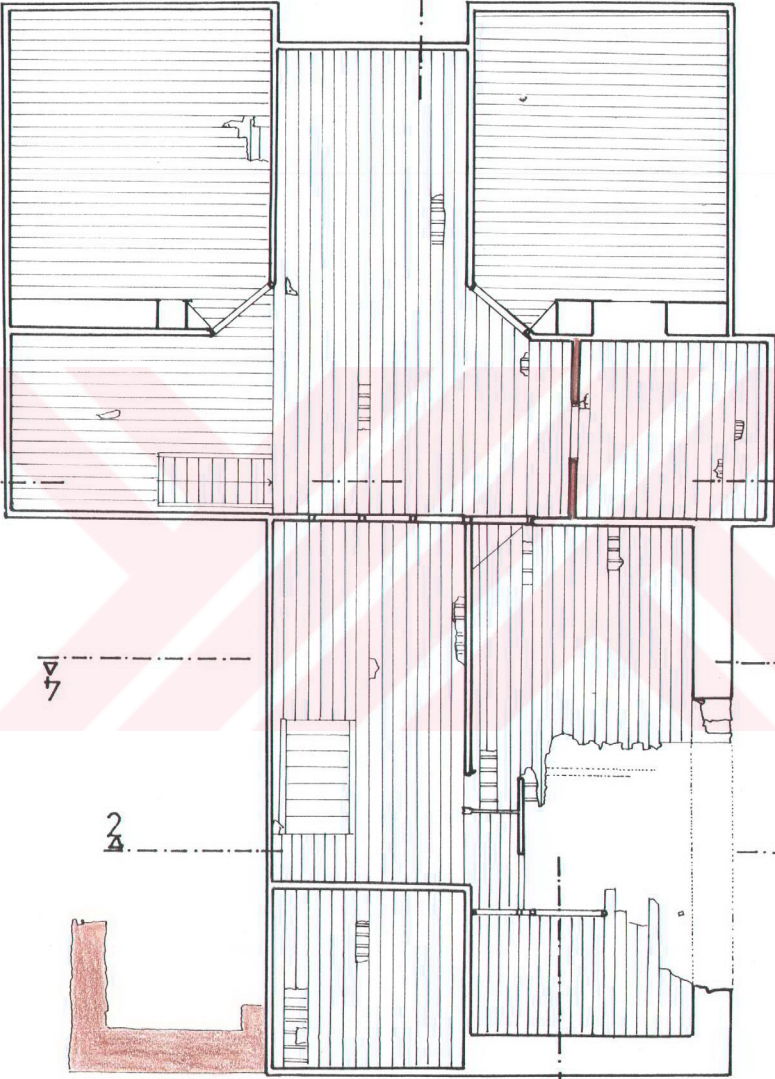
Sekil D.11.13.
1. KAT PLANI

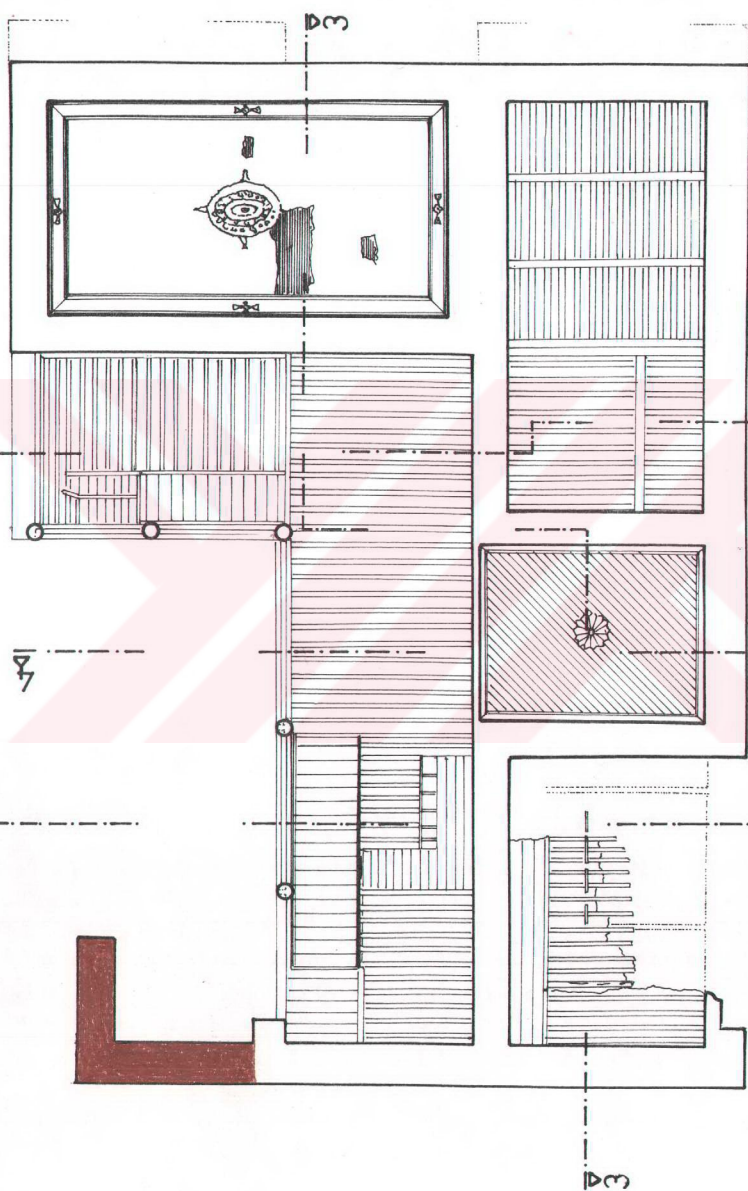
3

Şekil D.11.4.
ZEMİN KAT DÖŞEME PLANI

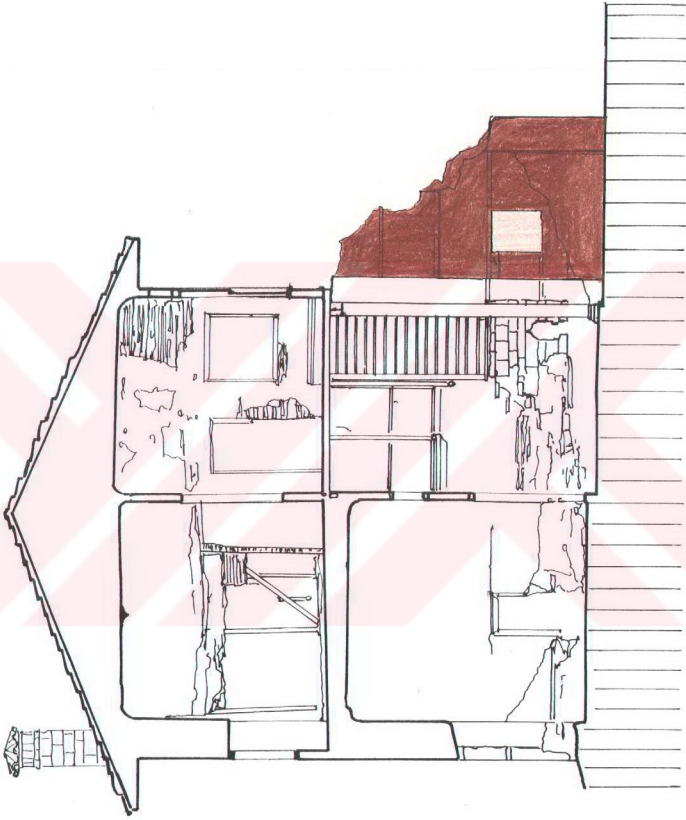
Şekil D.1.1.5.
1.KAT DÖŞEME PLANI

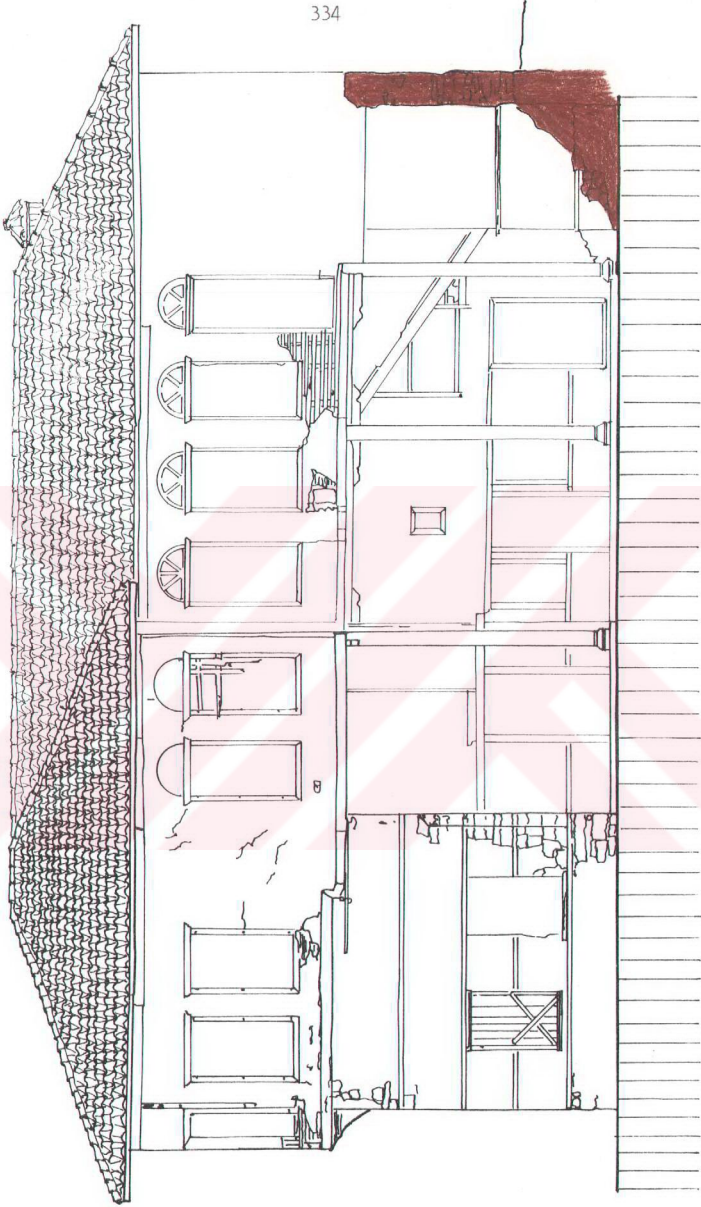

Sekil D.1.1.6.

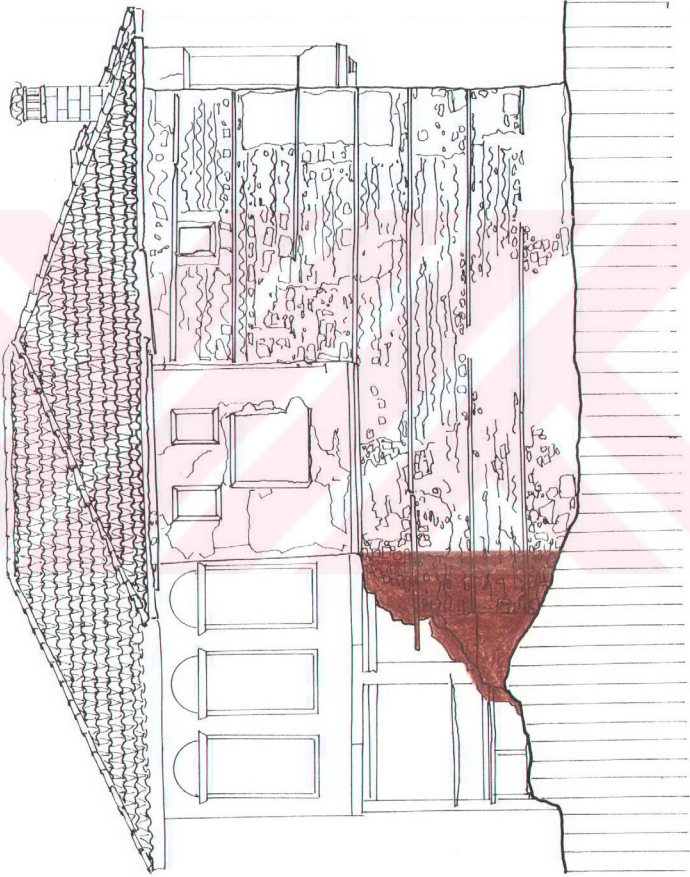
ZEMIN KAT TAVAN PLANI

Şekil D.1.1.7. 4-4 KESİTİ

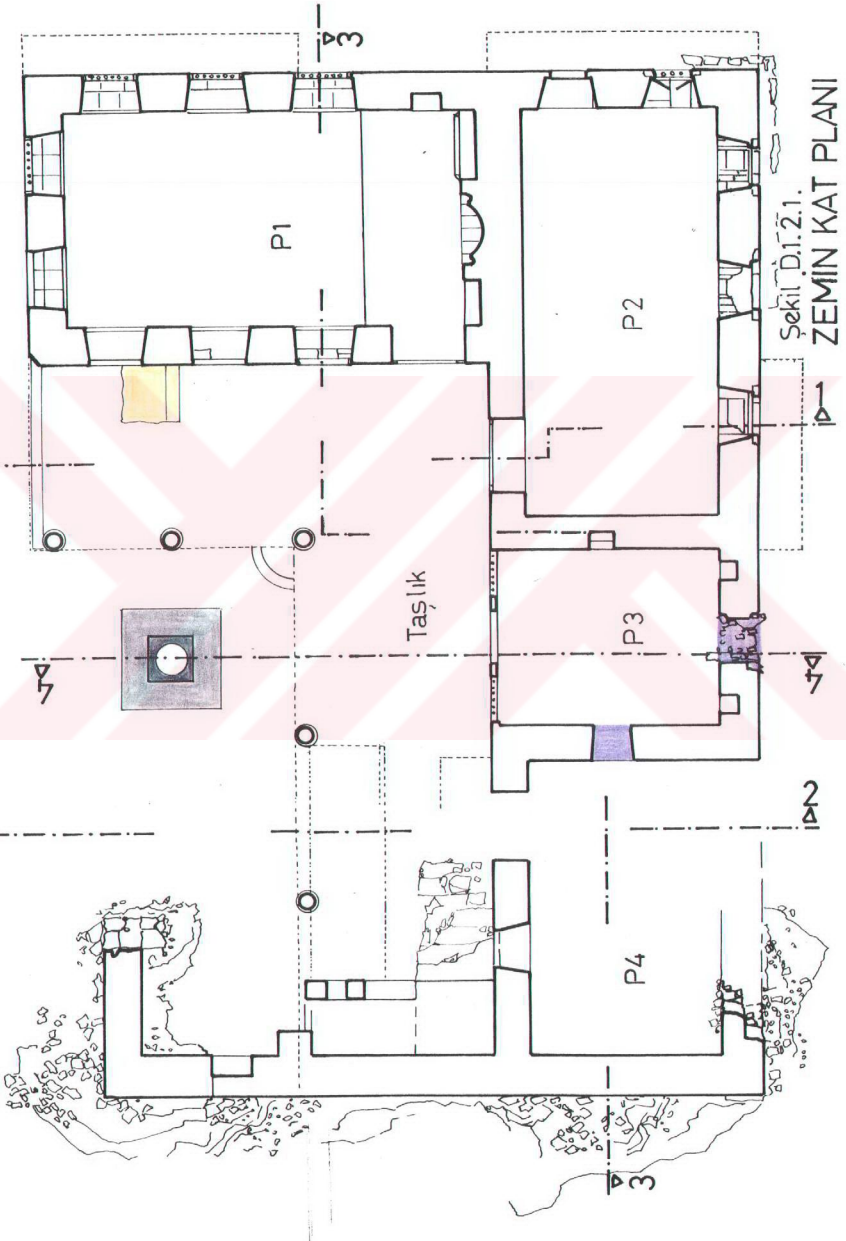
Şekil D.1.1.8. KUZEYDOĞU CEPHESİ

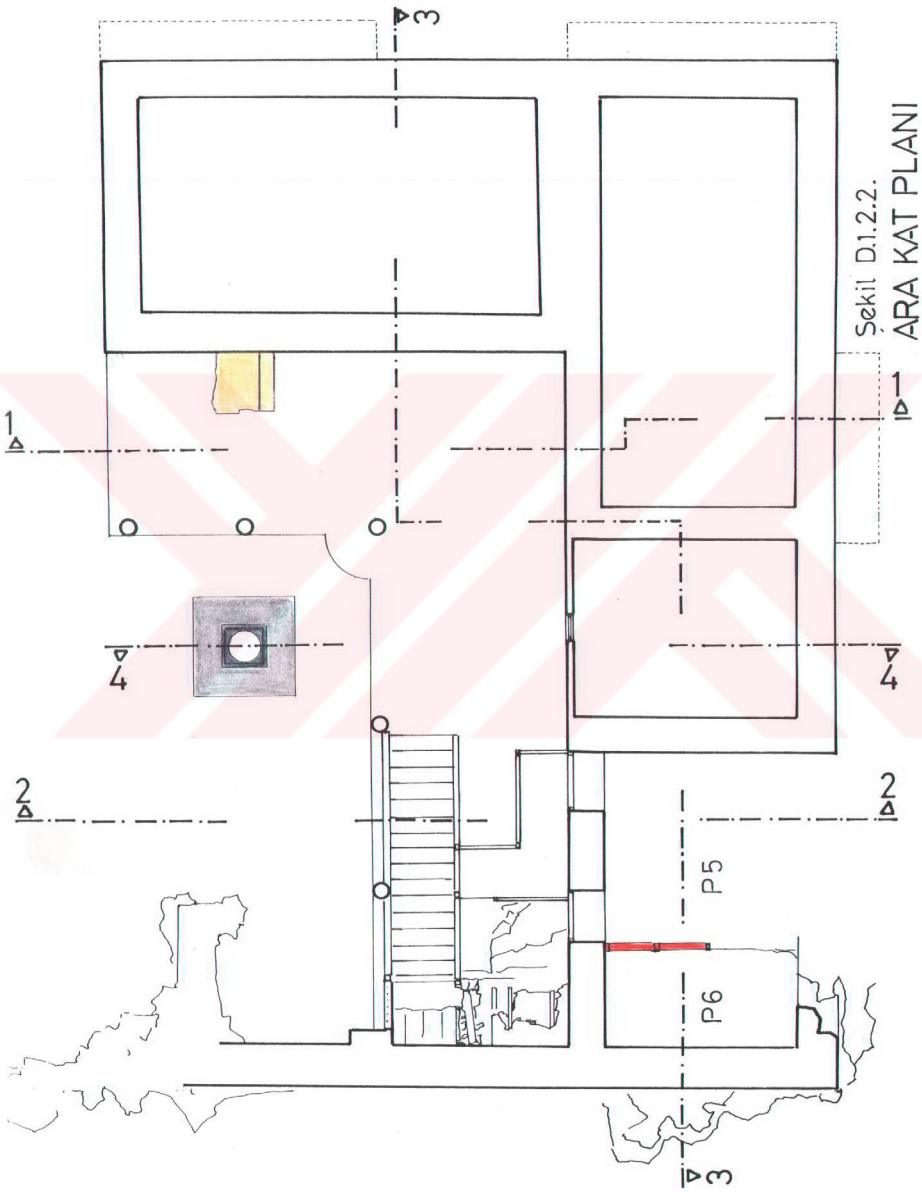

Şekil D.11.9. KUZEBATİ CEPHESİ

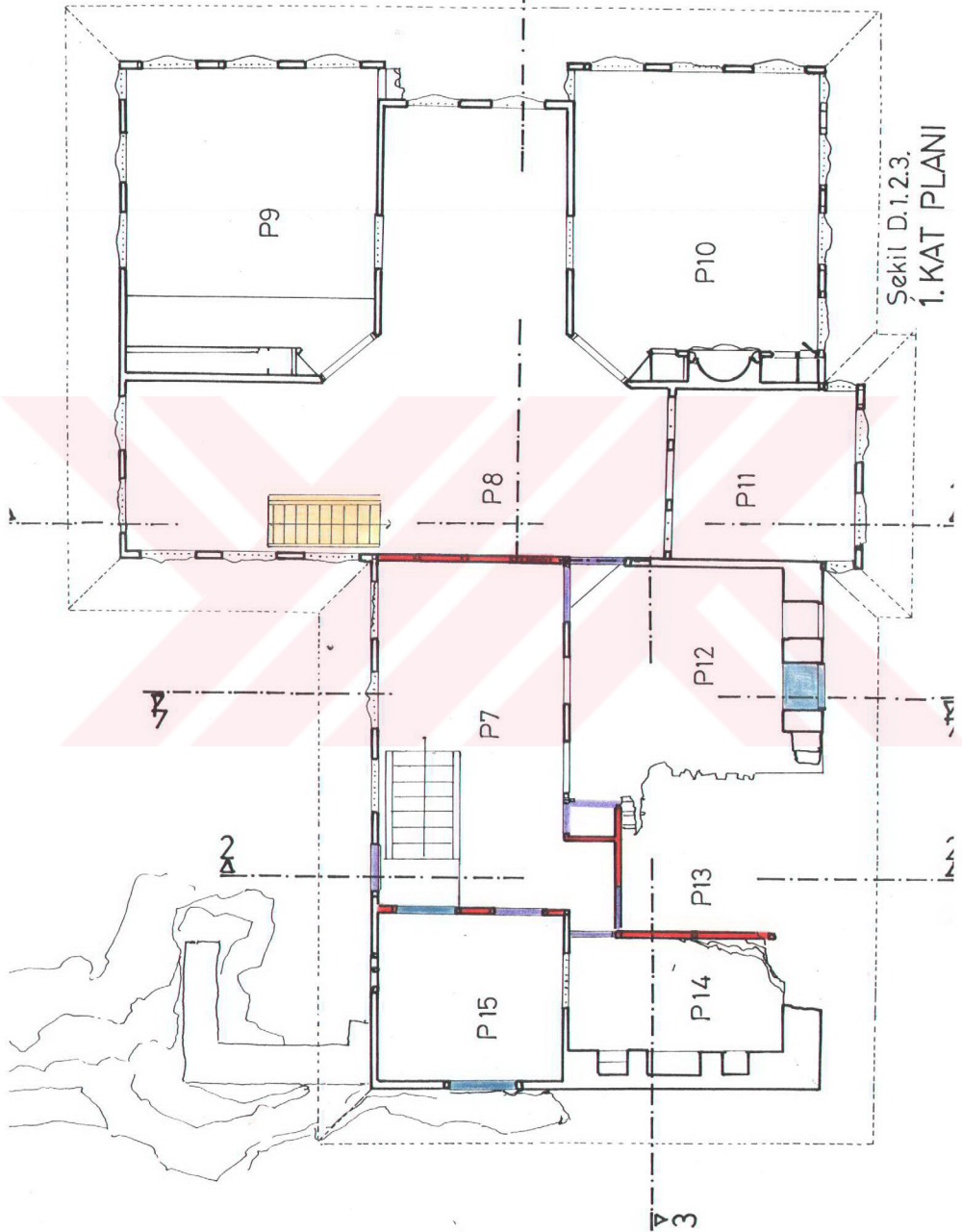
EK D.1.2. P Binasındaki 20. y.y. Ekleri

- **Duvar**
- **Kapı**
- **Pencere**
- **Merdiven**
- **Şapla kaplanmış zemin**
- **Sarnıç yüzeyindeki beton
Sarnıcın oturduğu beton
kaide**
- **Pencerelere çakılan ahşap
levha**

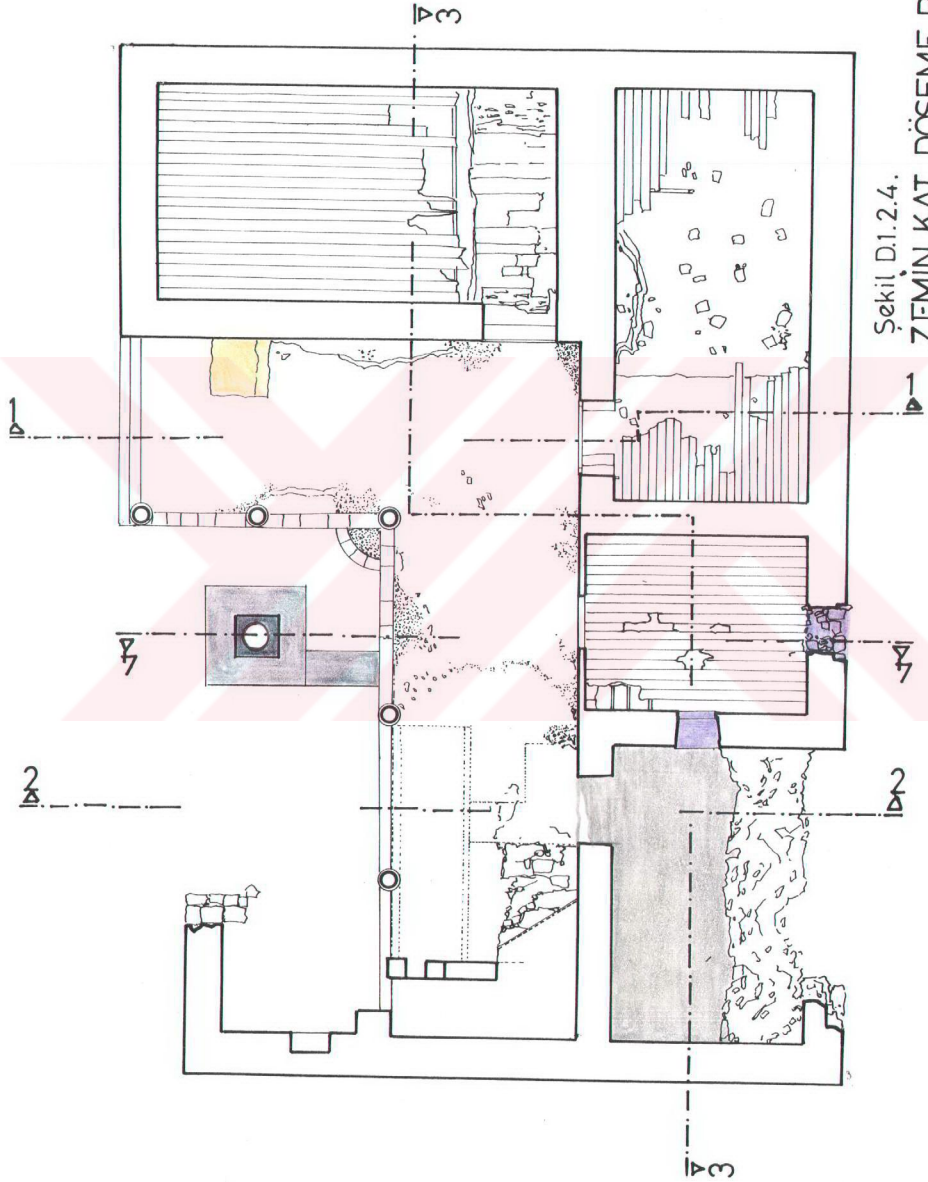

Şekil D.1.2.2.
ARA KAT PLANI

Şekil D.1.2.3.
1. KAT PLANI

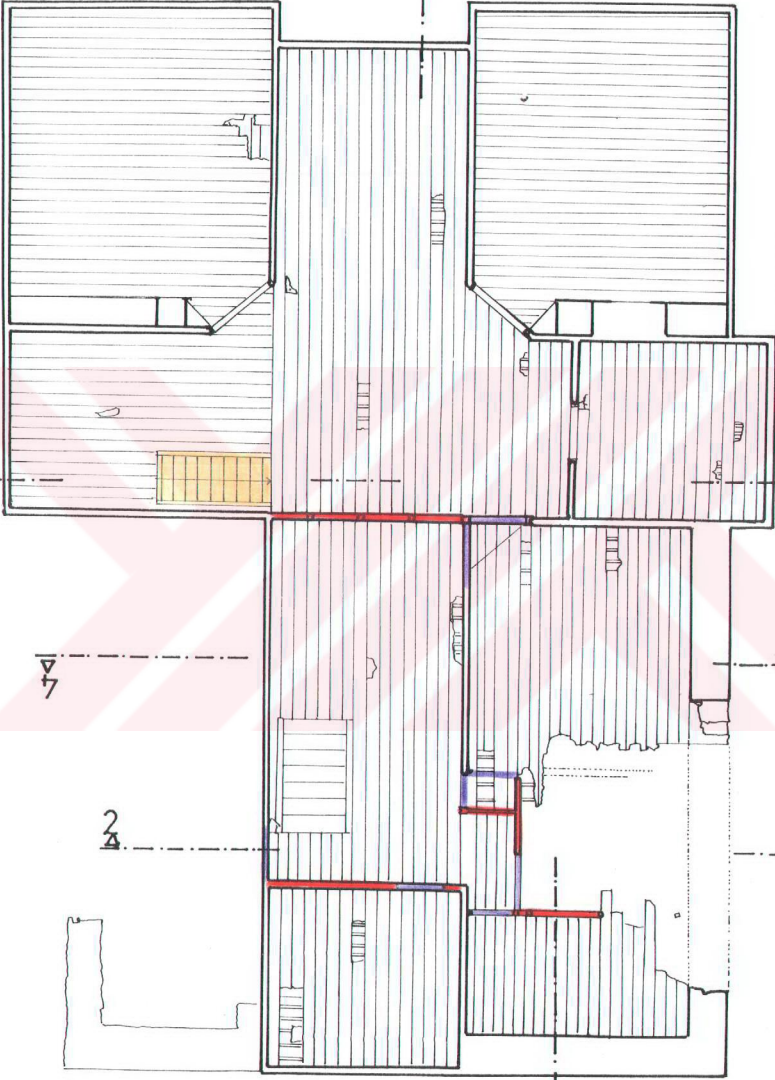

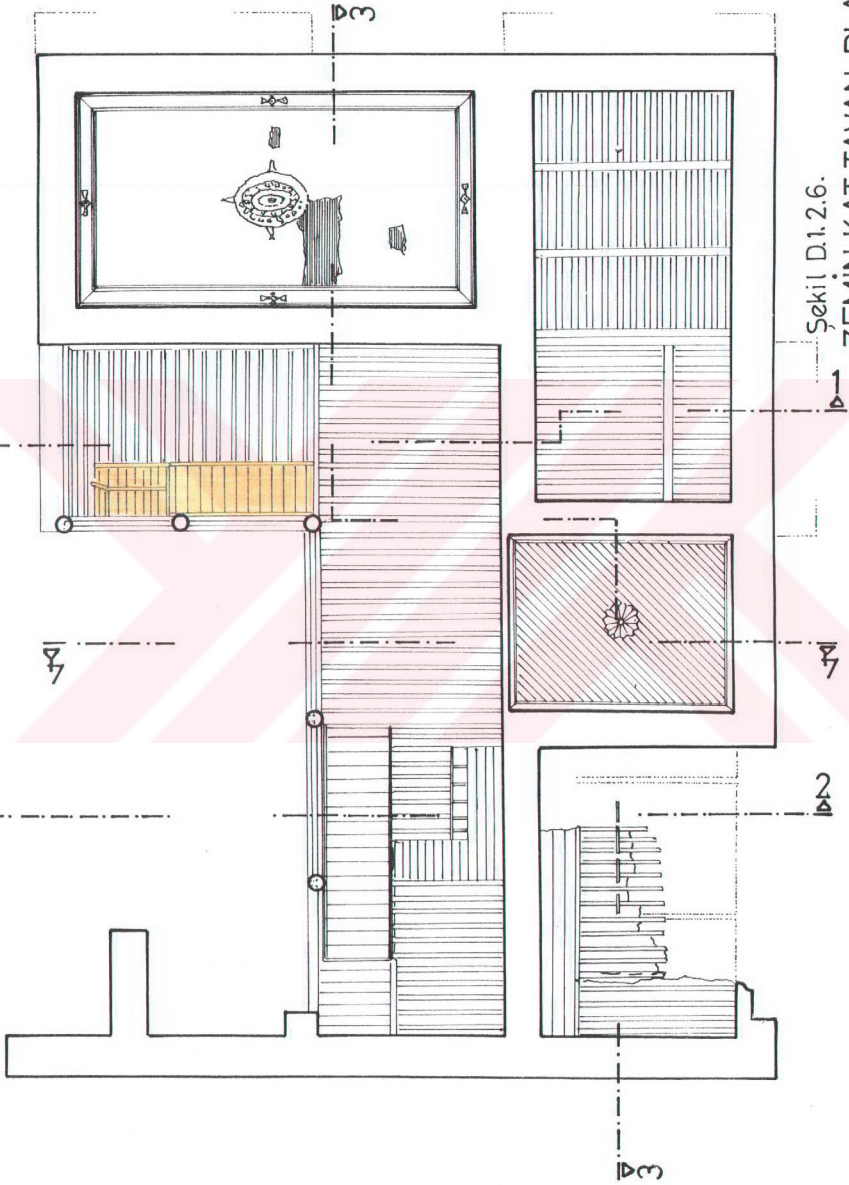
Şekil D.1.2.4.

ZEMİN KAT DÖŞEME PLANI

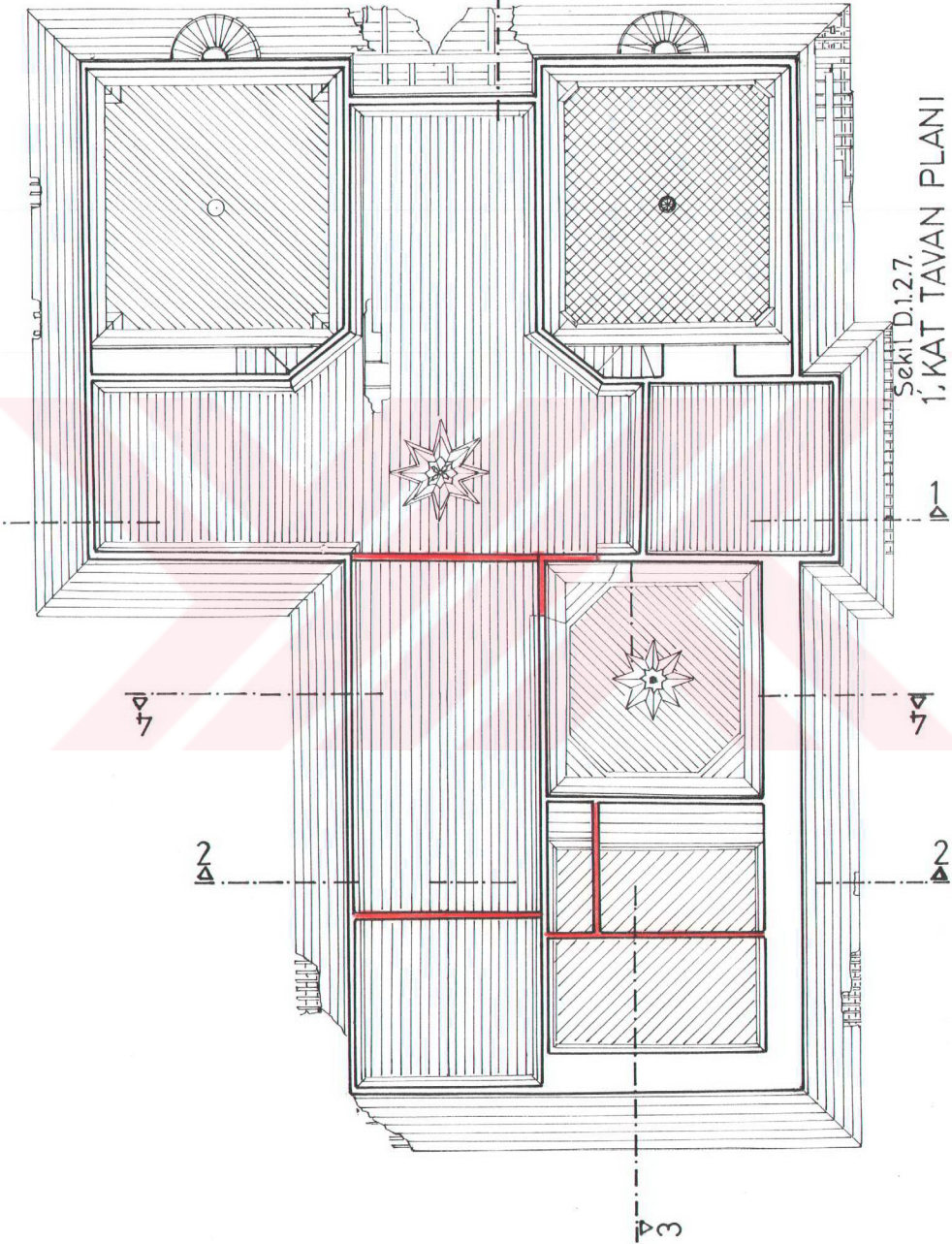
34h

Şekil D1.2.5.
1. KAT DÖŞEME PLANI

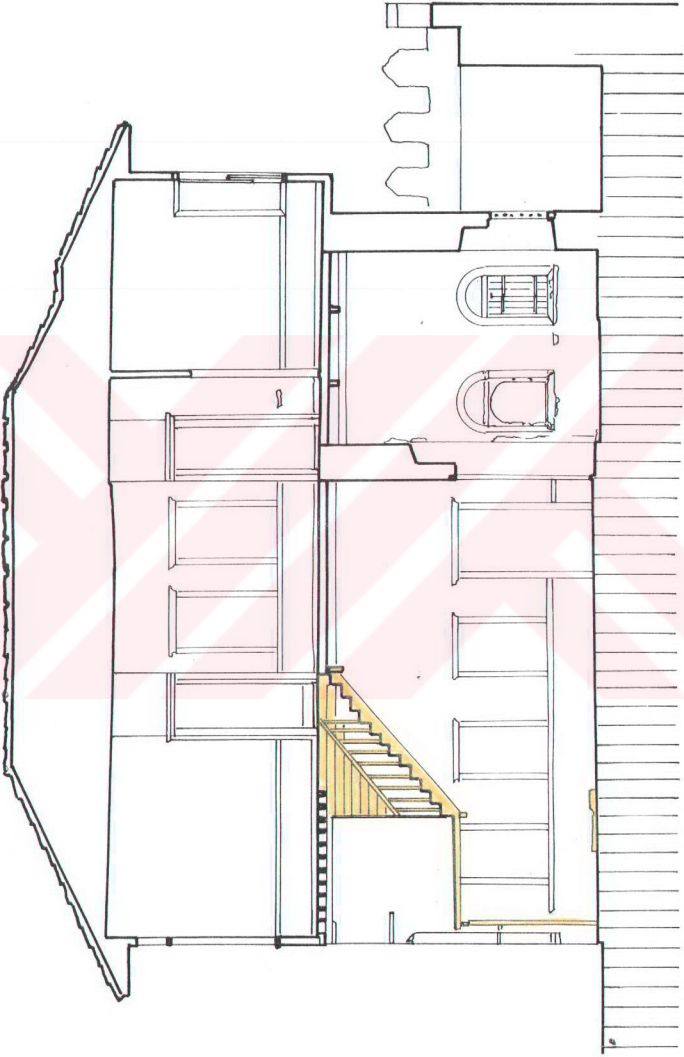

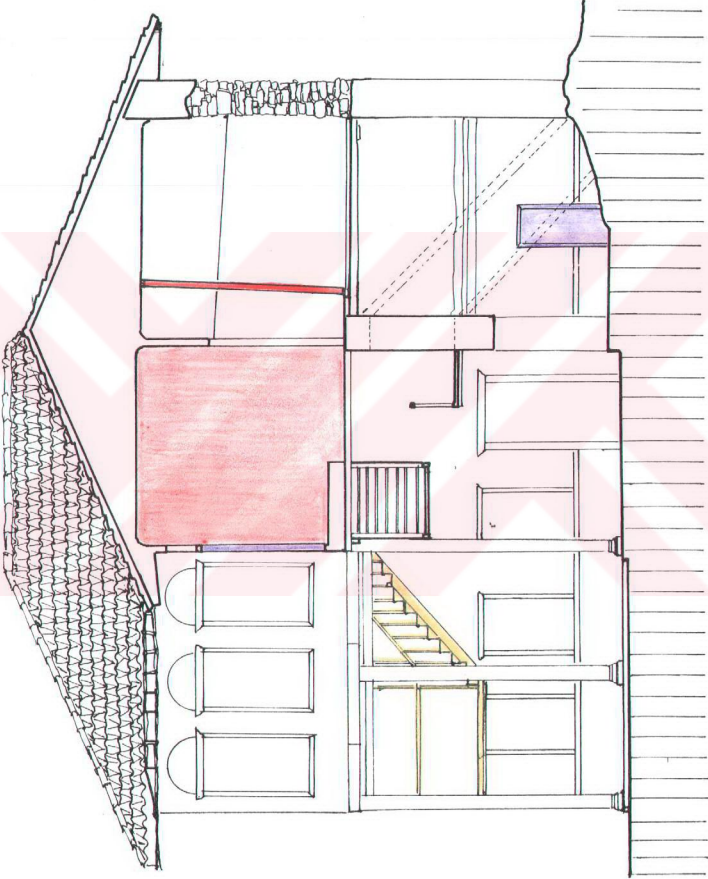

343

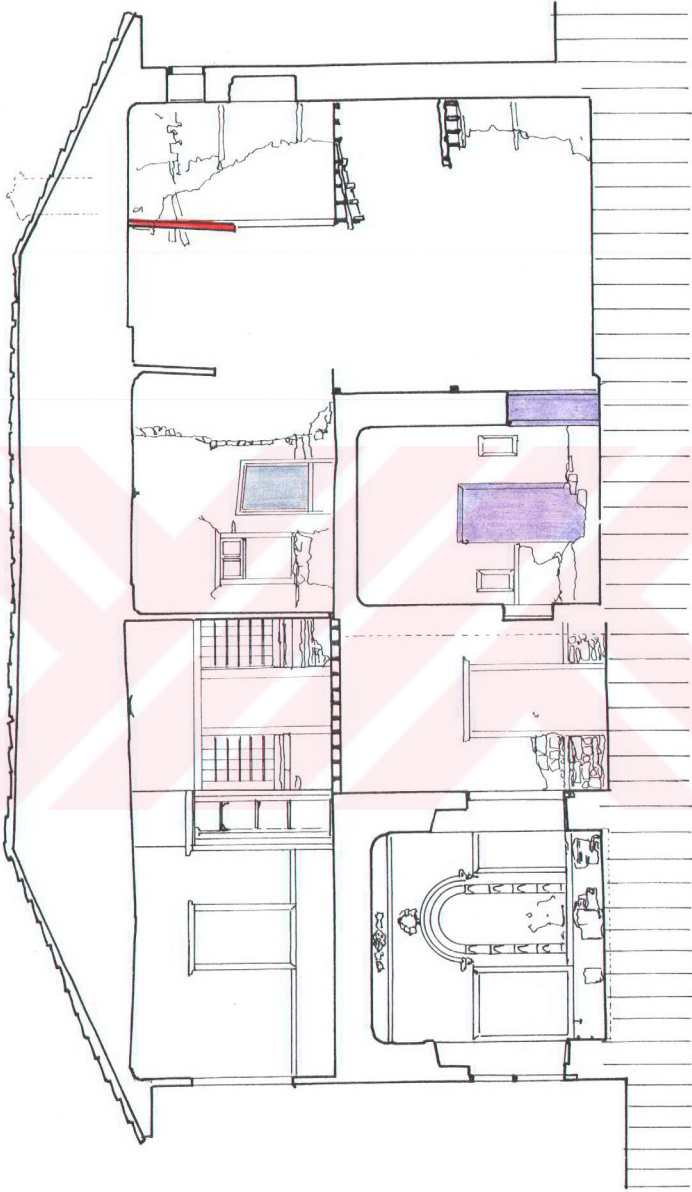

Sekil D.1.2.7.
1. KAT TAVAN PLANI

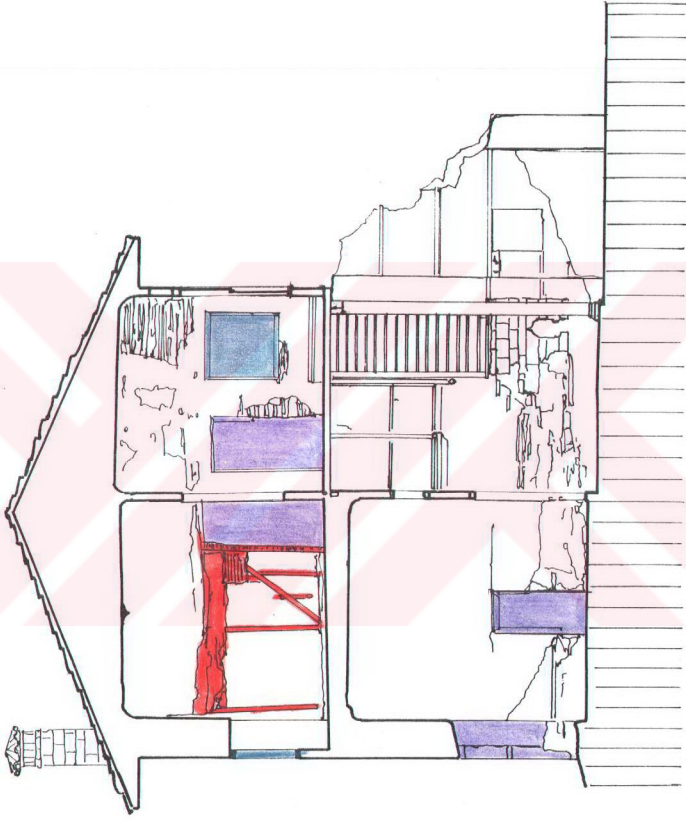

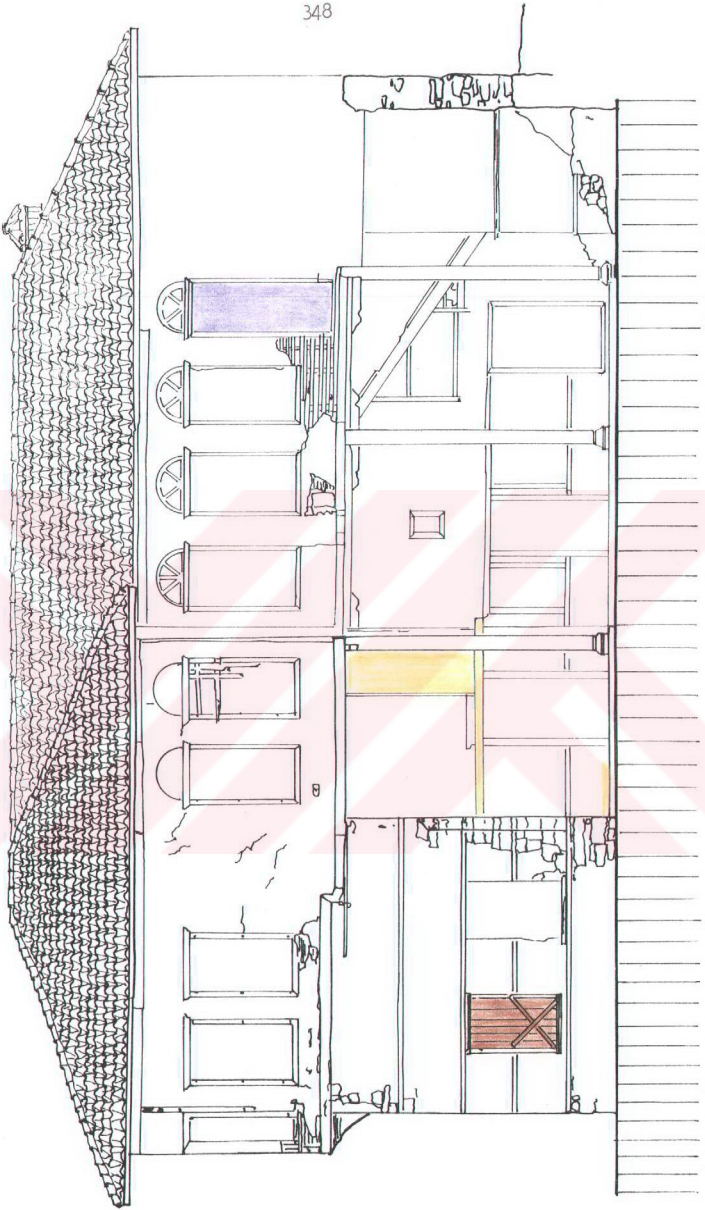
Şekil D.1.2.9. 2-2 KESİTİ

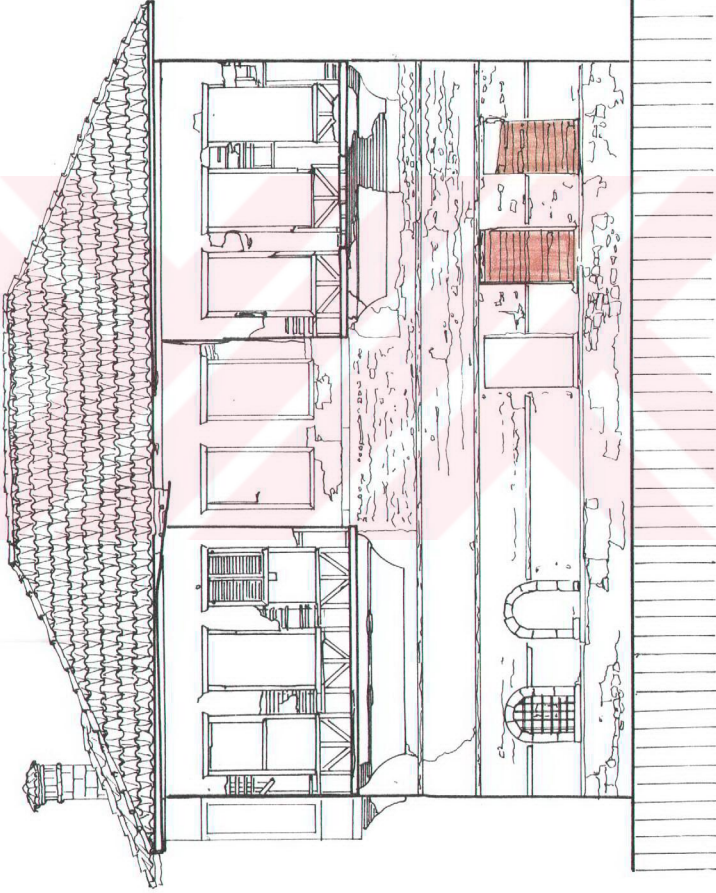
Şekil D.1.2.10. 3-3 KESİTİ

Şekil D.1.2.11. 4-4 KESİTİ

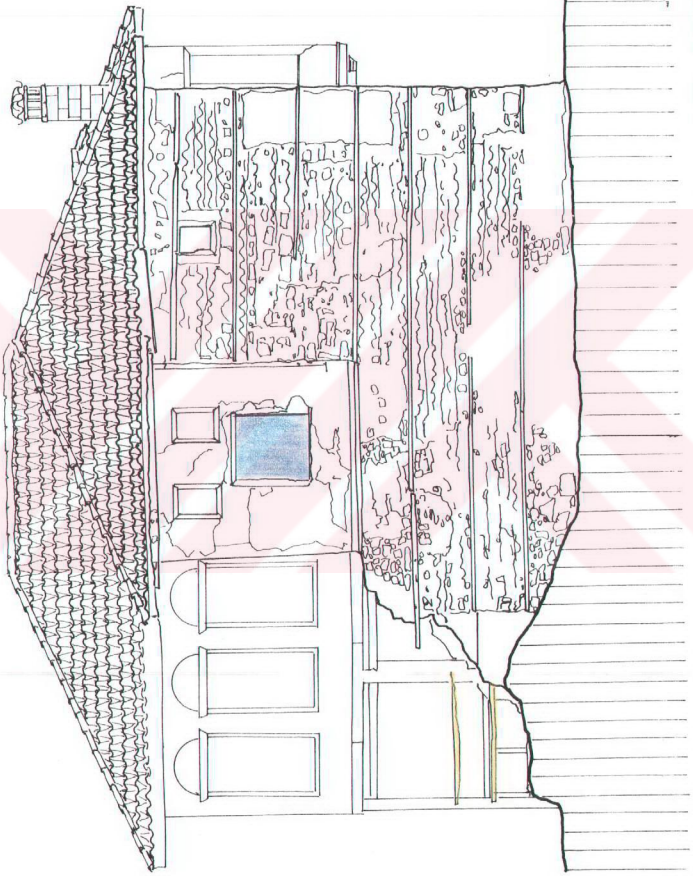
Şekil D.1.2.12. KUZUYDOĞU CEPHESİ

Şekil D.1.2.13. GÜNEYDOĞU CEPHESİ

Şekil D.1.2.14. GÜNEYBATI CEPHESİ

Şekil D.1.2.15. KUZEBATİ CEPHESİ

EK D.2.
U Binasındaki Ekler

EK D.2.1. U Binasındaki 19. y.y. Ekleri

 Duvar

 Kapı

 Pencere

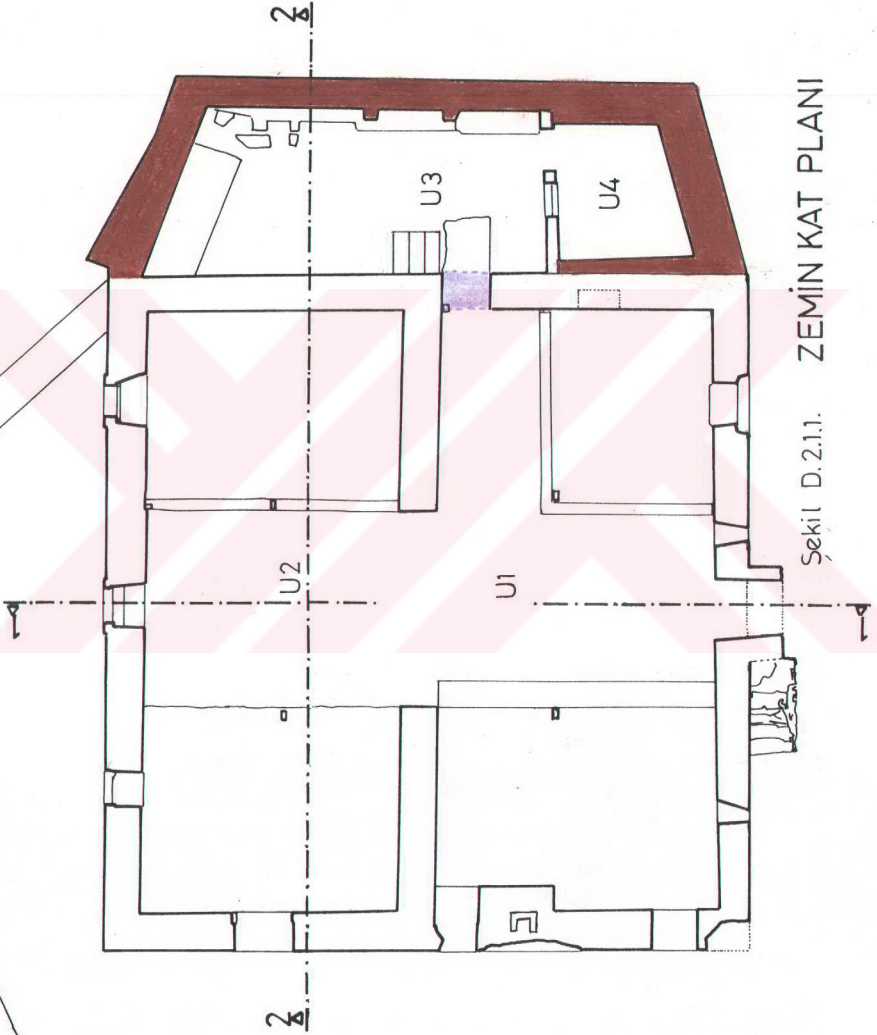
 Kepenک

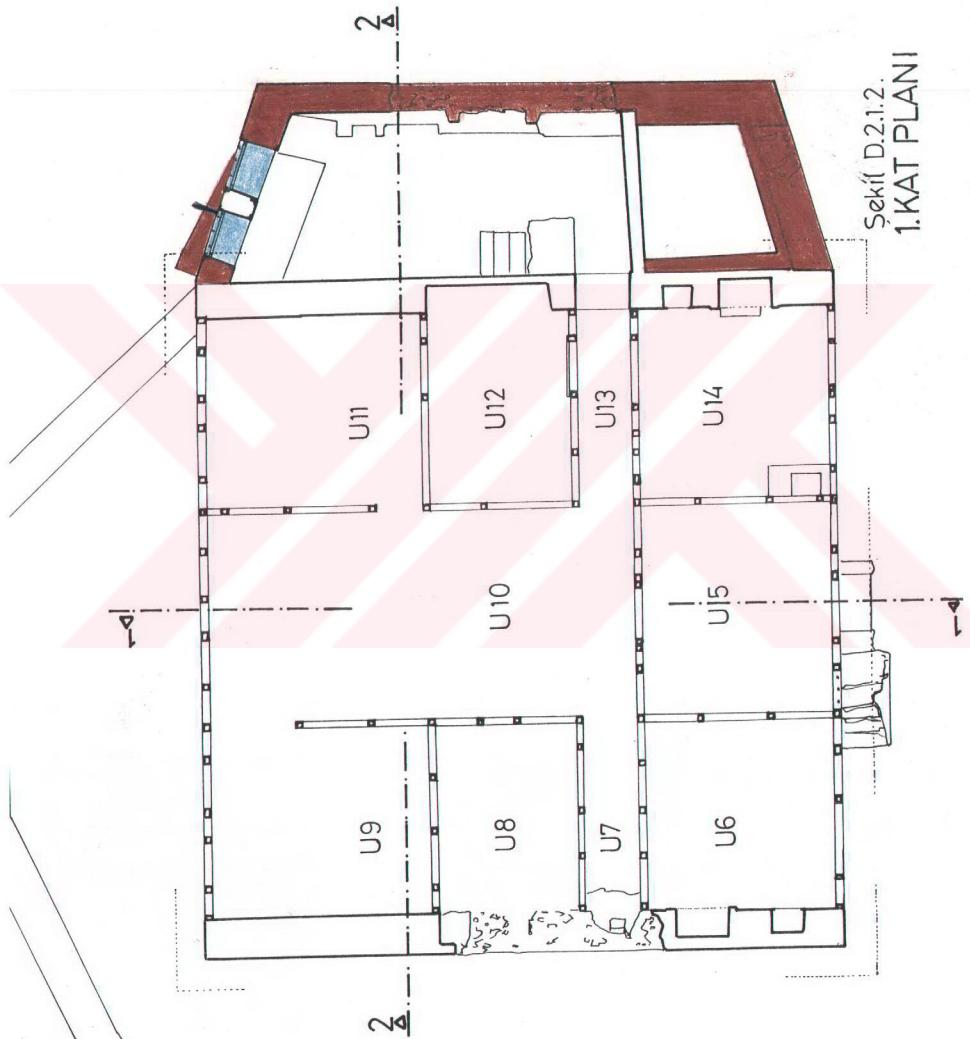
 Tavan

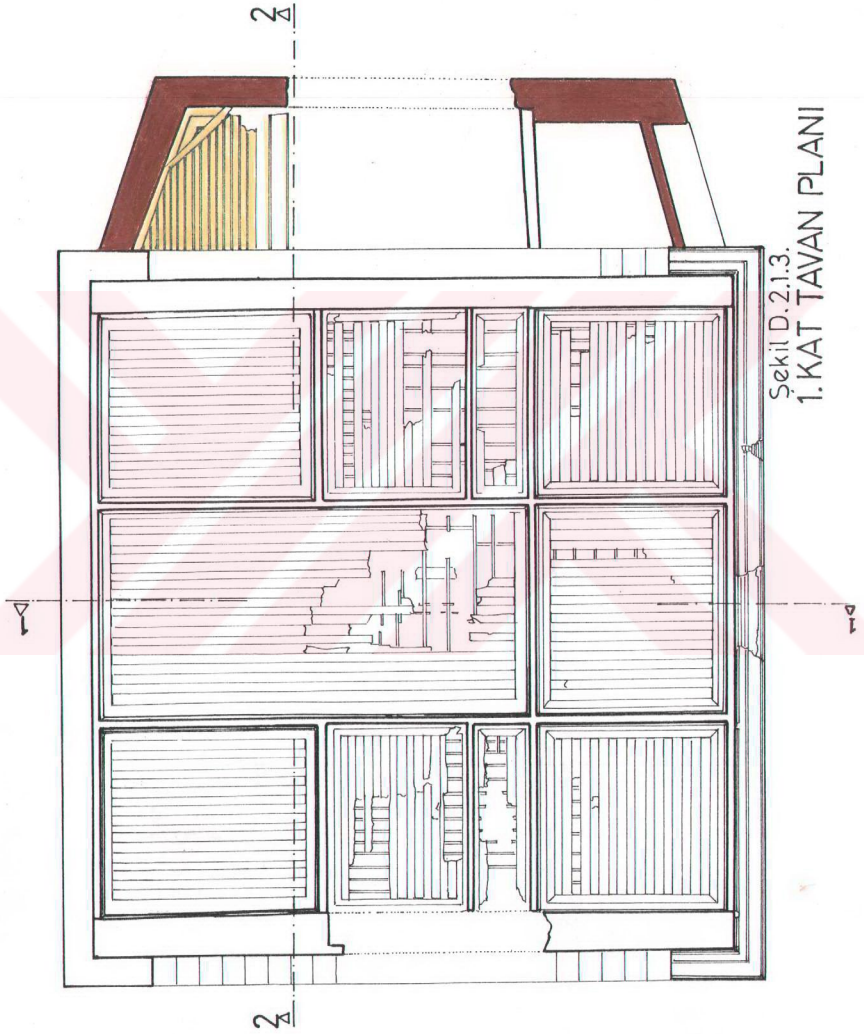
 Saçak

 Çatı

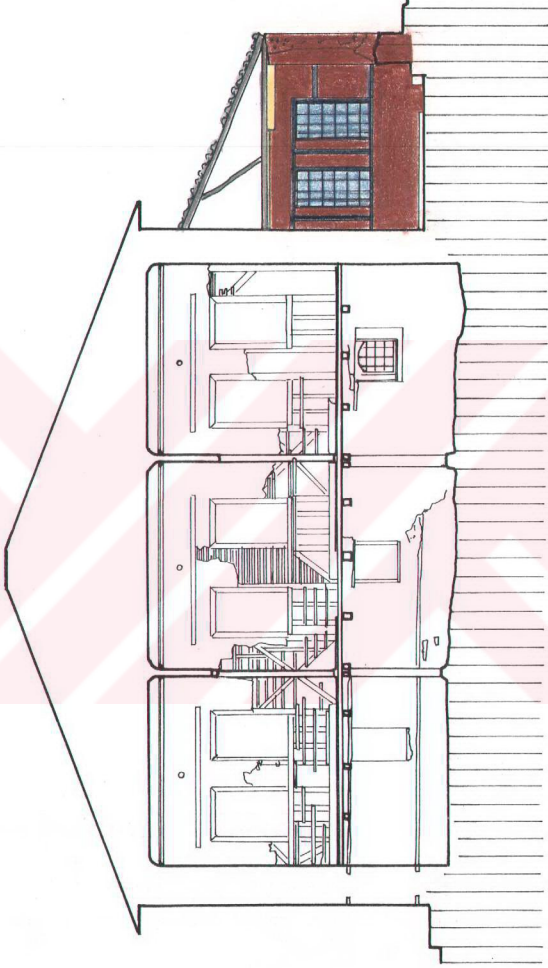
Şekil D.2.1.1. ZEMİN KAT PLANI

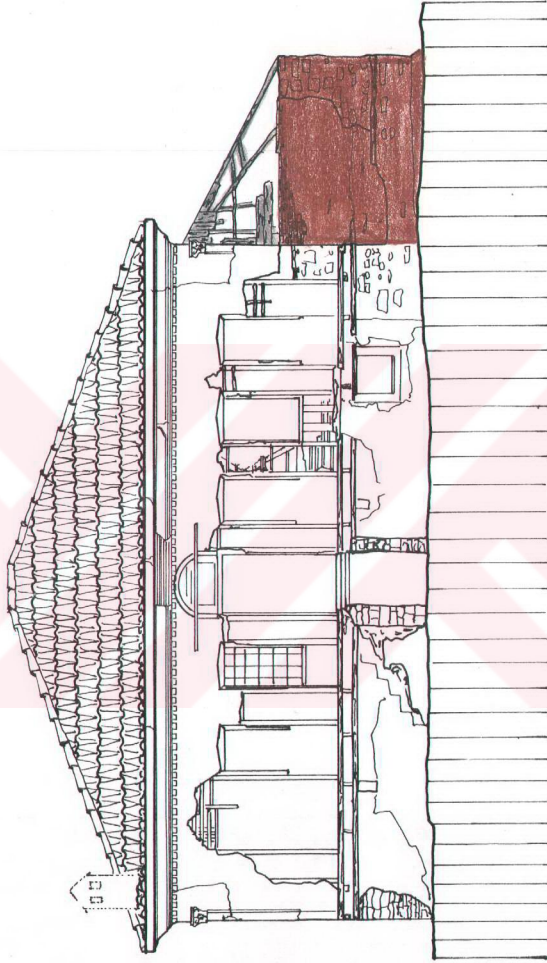

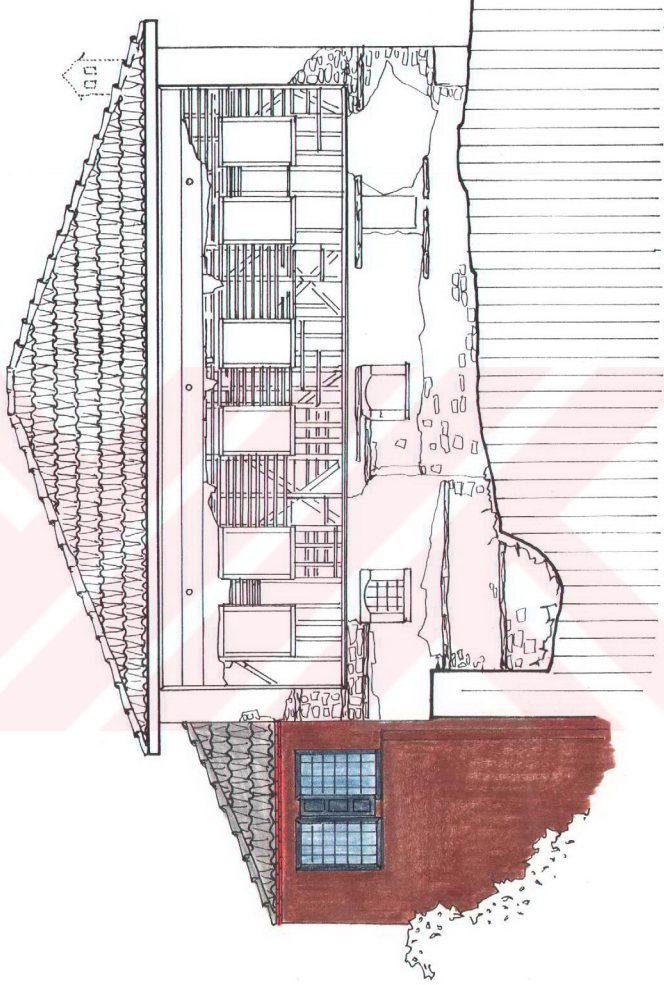
Sekil D.2.1.3.
1. KAT TAVAN PLANI

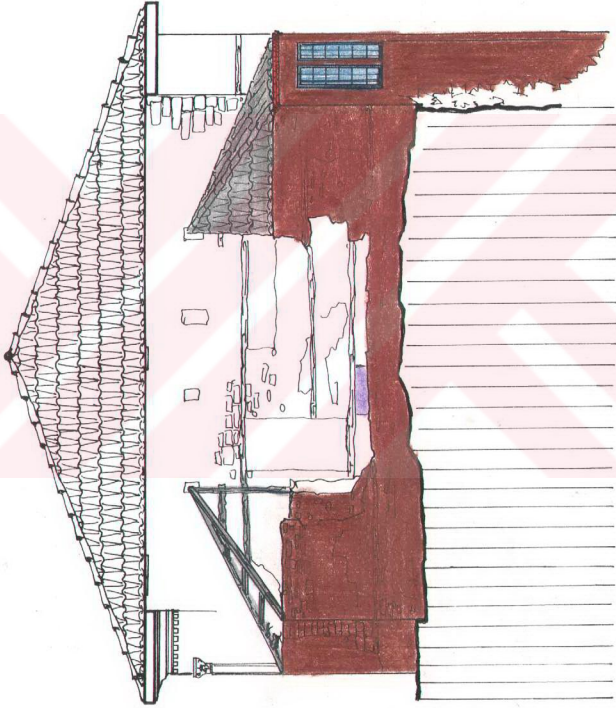
Şekil D.2.1.4. 2-2 KESİTİ

Şekil D.2.1.5. KUZEY CEPHESİ

Şekil D.2.1.6. GÜNEY CEPHESİ

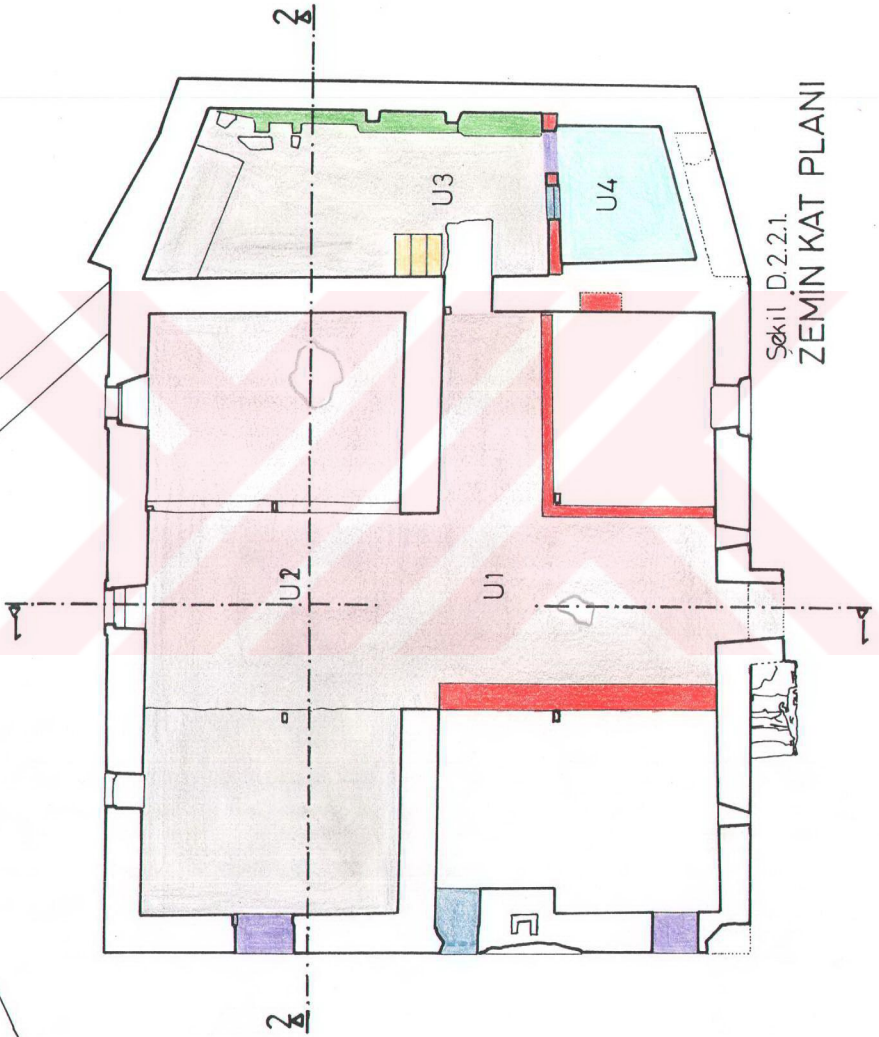

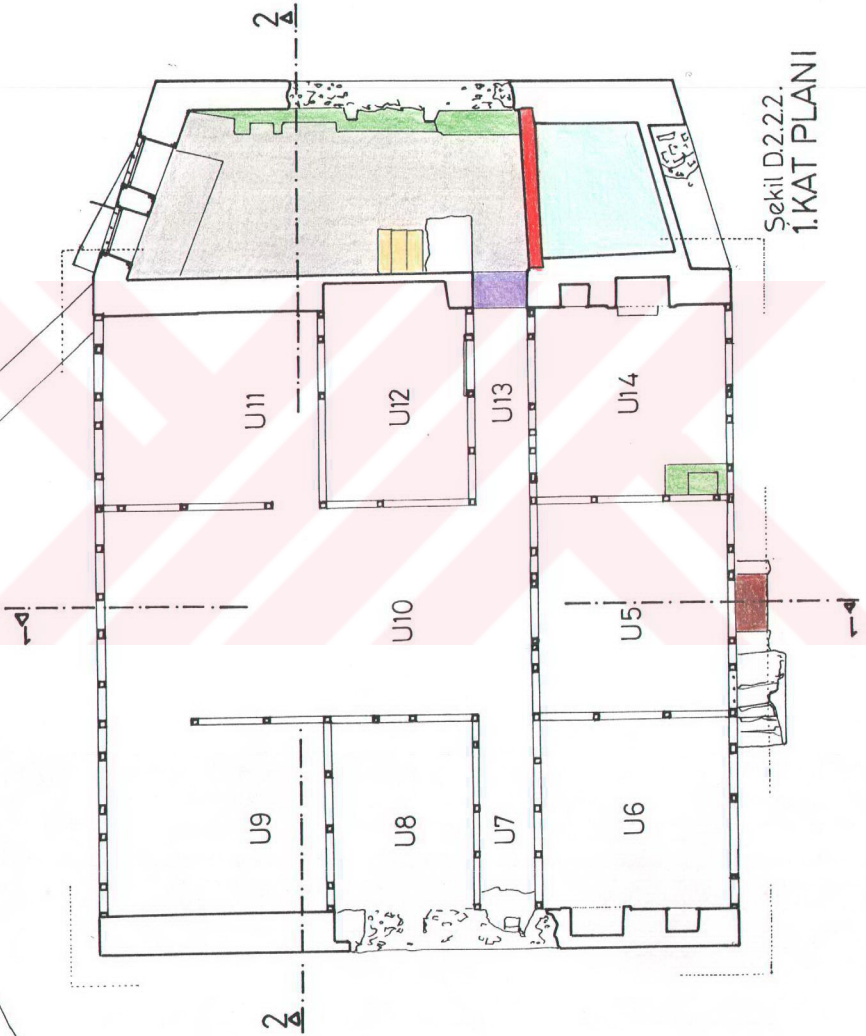
Şekil D.2.17. BATI CEPHESİ

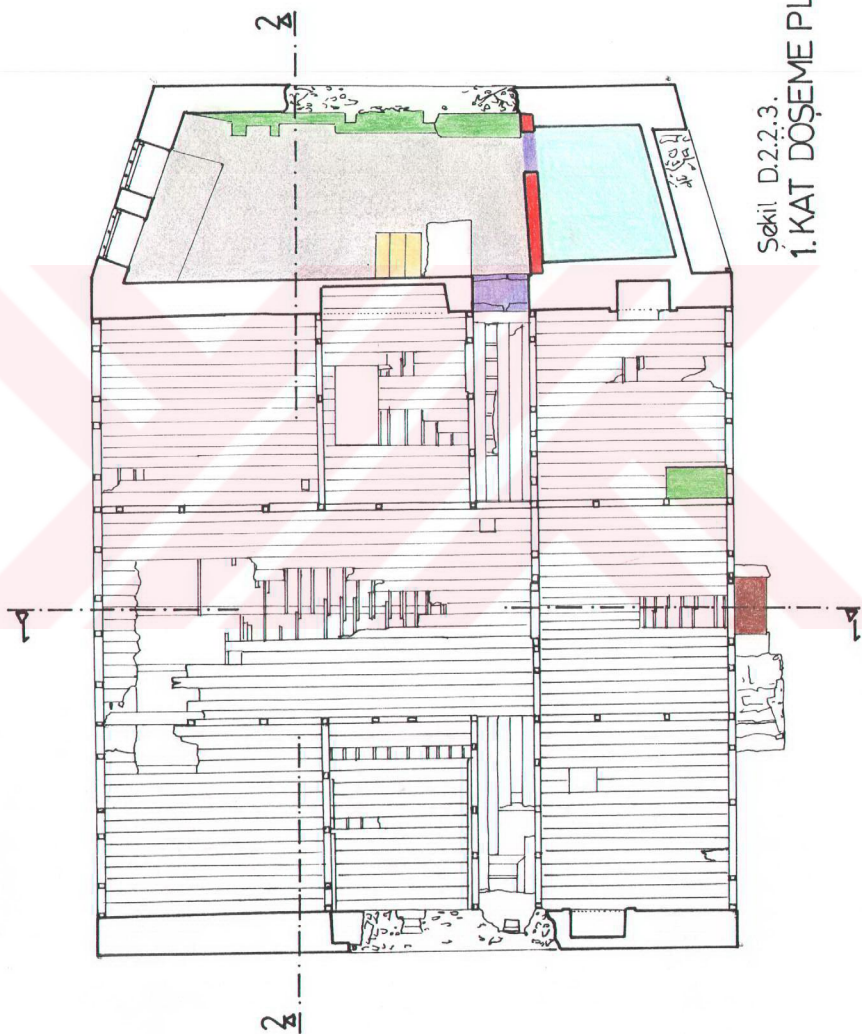
EK D.2.2. U Binasındaki 20. y.y. Ekleri

- **Duvar**
- **Kapı**
- **Pencere**
- **Şapla kaplanmış zemin**
- **Terrazzo karo kaplama zemin**
- **Merdiven**
- **Tezgah**
- **Beton merdiven sahanlığı**
- **Cephe kaplaması olarak kullanılmış çinko levha**

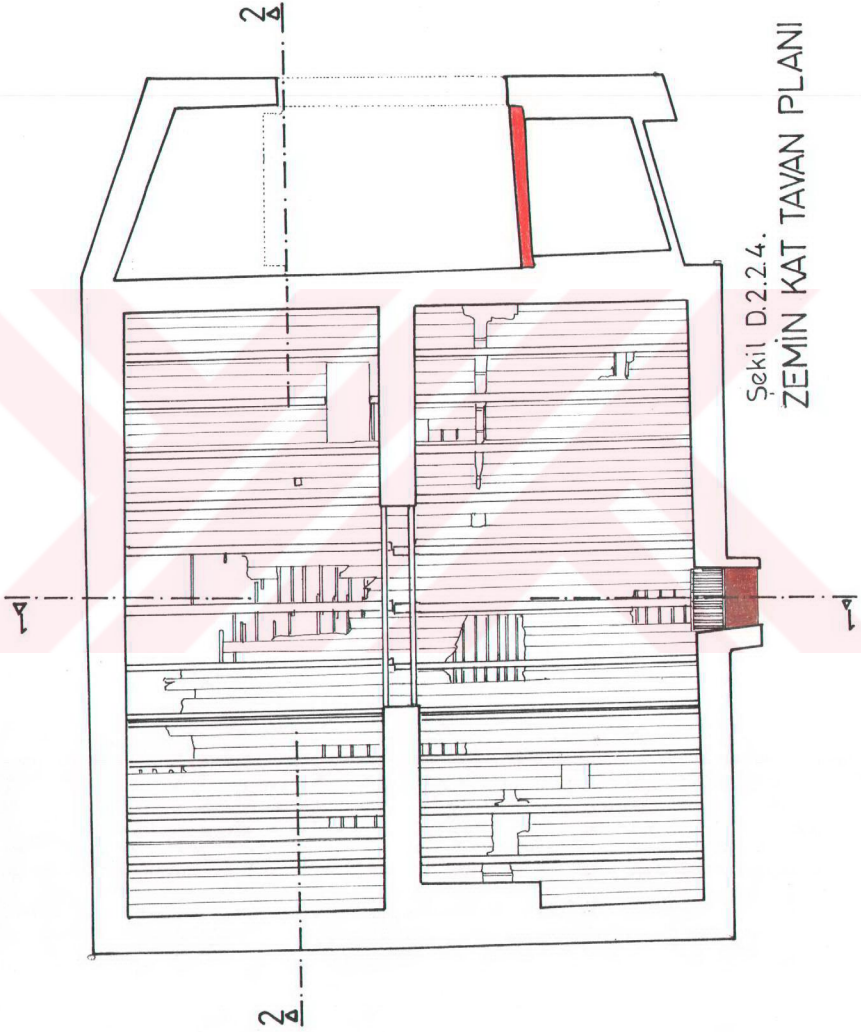
Sekil D.2.2.1.
ZEMİN KAT PLANI

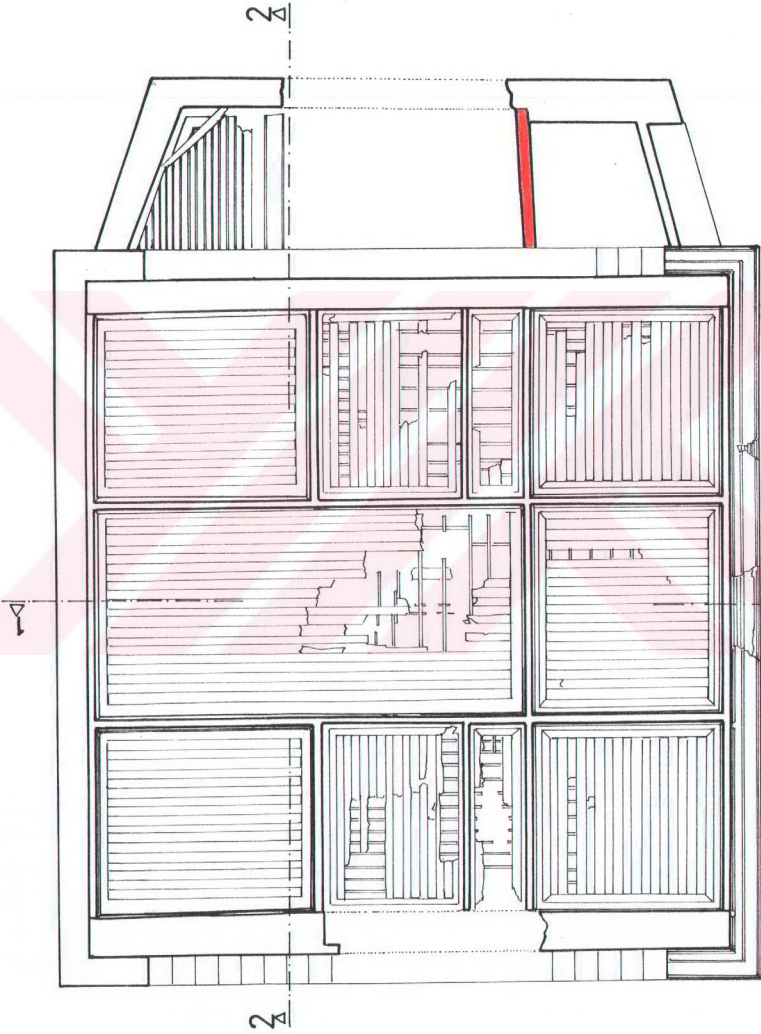

SÖKİL D.2.2.3.
1. KAT DOŞEME PLANI

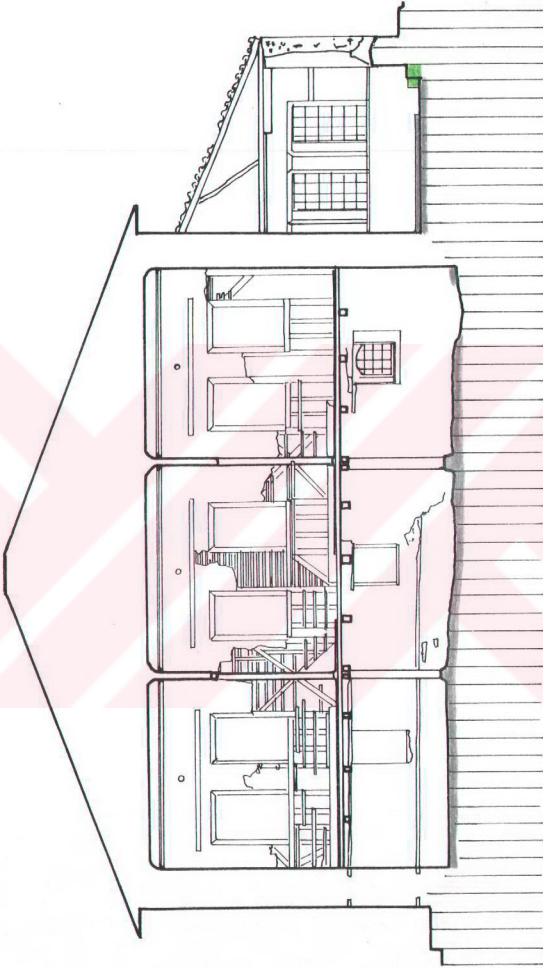

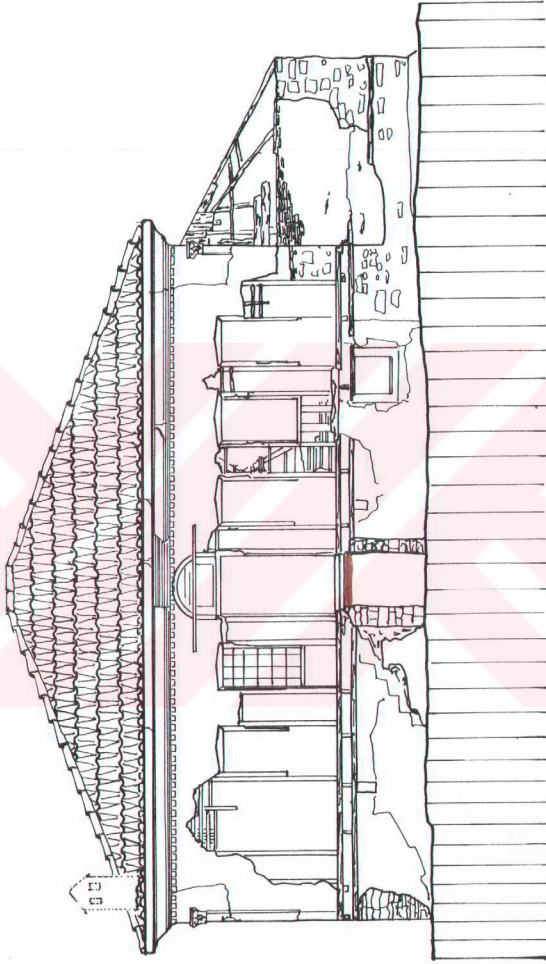
Şekil D.2.2.5.
1. KAT TAVAN PLANI

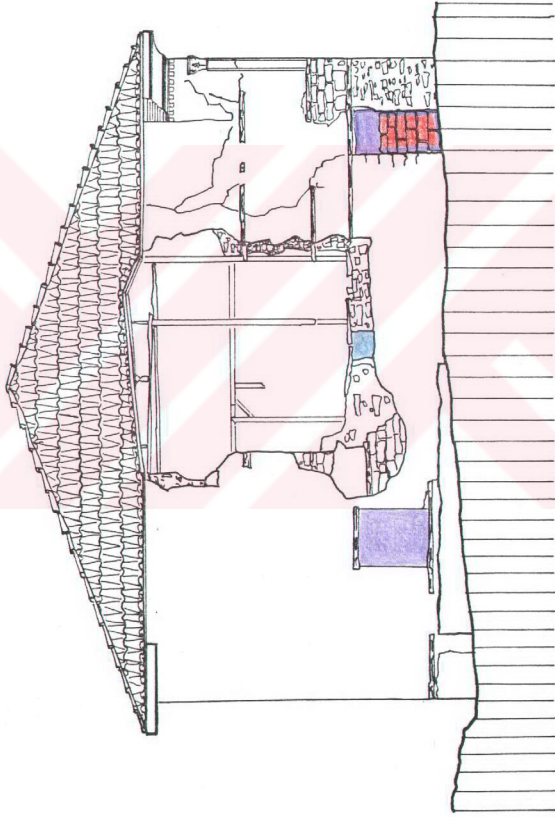
Şekil D.2.2.6. 1-1 KESİTİ

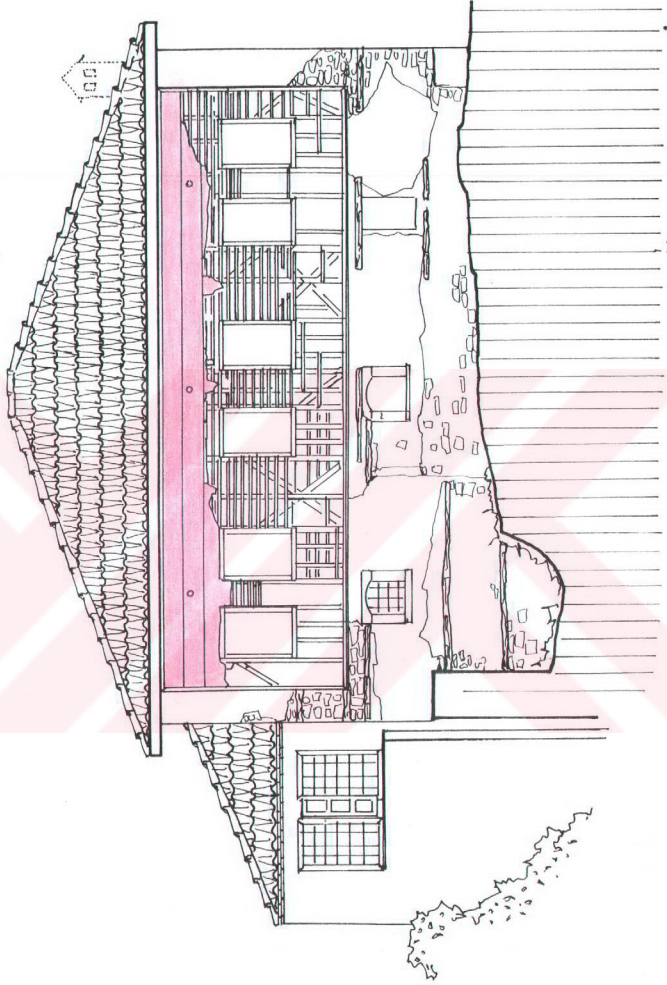
Şekil D.2.2.7. 2-2 KESİTİ

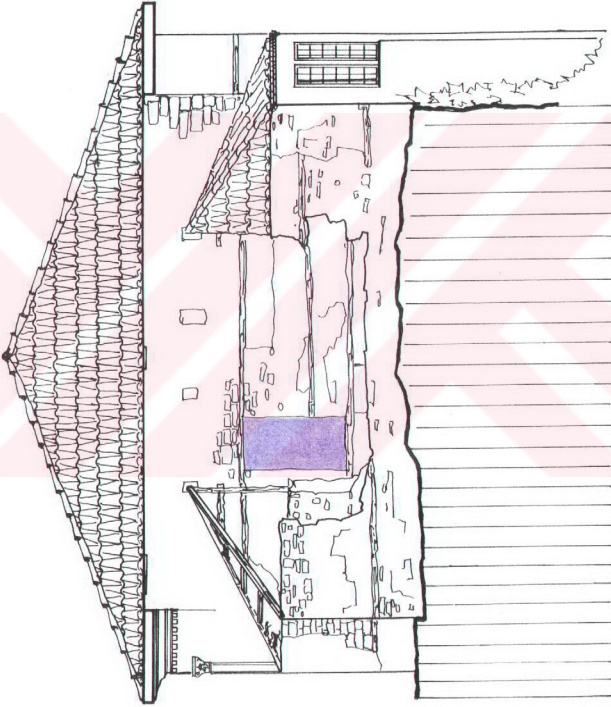
Şekil D.2.2.8. KUZEY CEPHESİ

Şekil D.2.2.9. DOĞU CEPHESİ

Şekil D.2.2.10. GÜNEY CEPHESİ

Şekil D.2.2.11.BATI CEPHESİ

EK E.1.

P Binası

EK E

Yapılardaki Hasarlar

EK E.1.1. P Binasındaki Hasarlar

Otlar

Yosunlar

Çürüyen ahşap

Yıkılan duvarlar

Çöken döşemeler

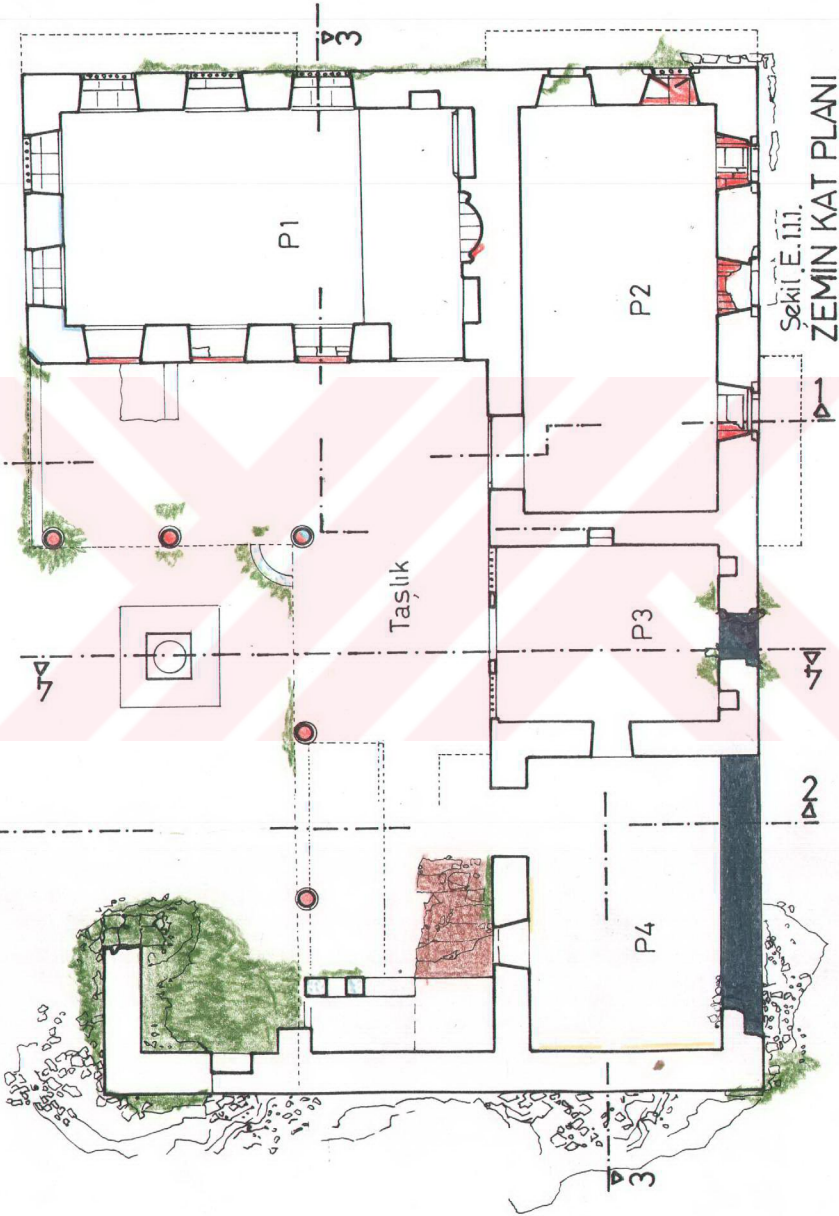
**Yıkılan merdiven
basamakları**

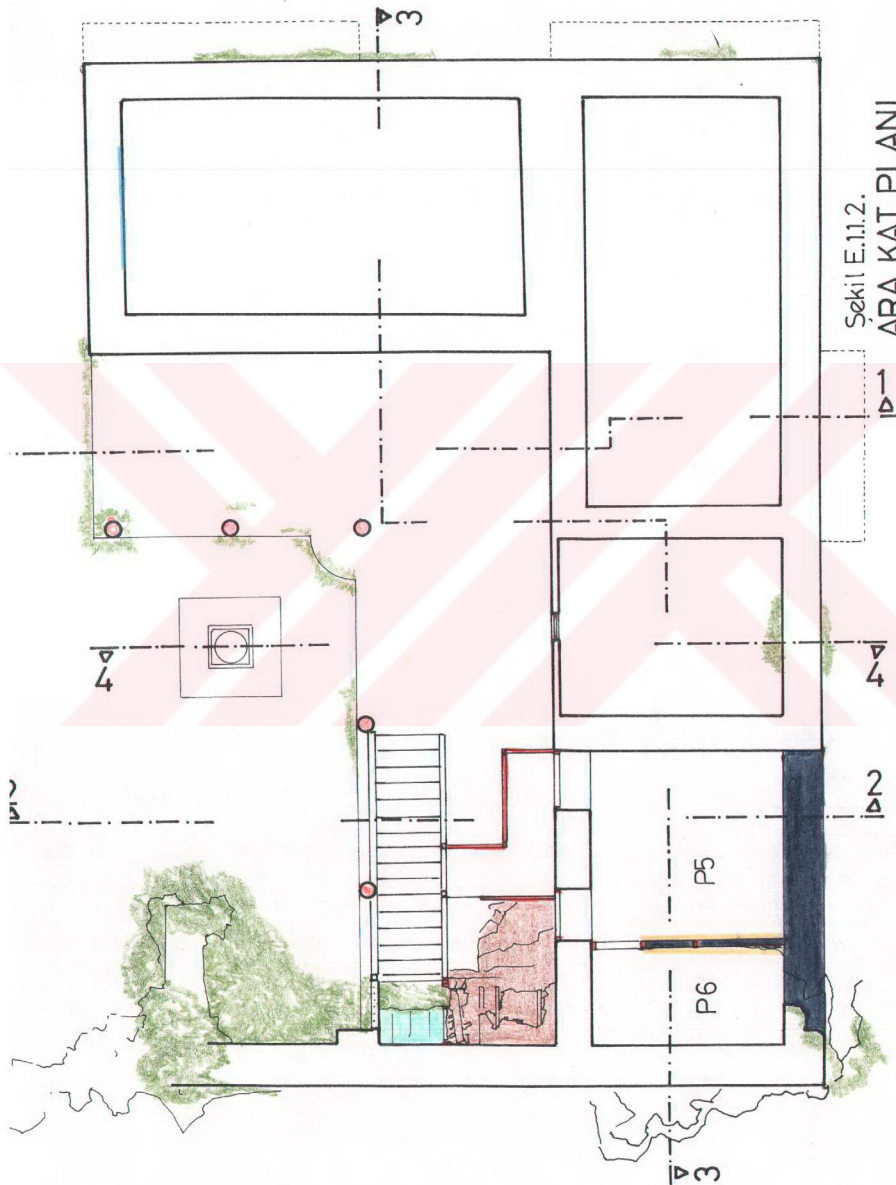
Sıvası dökülen alanlar

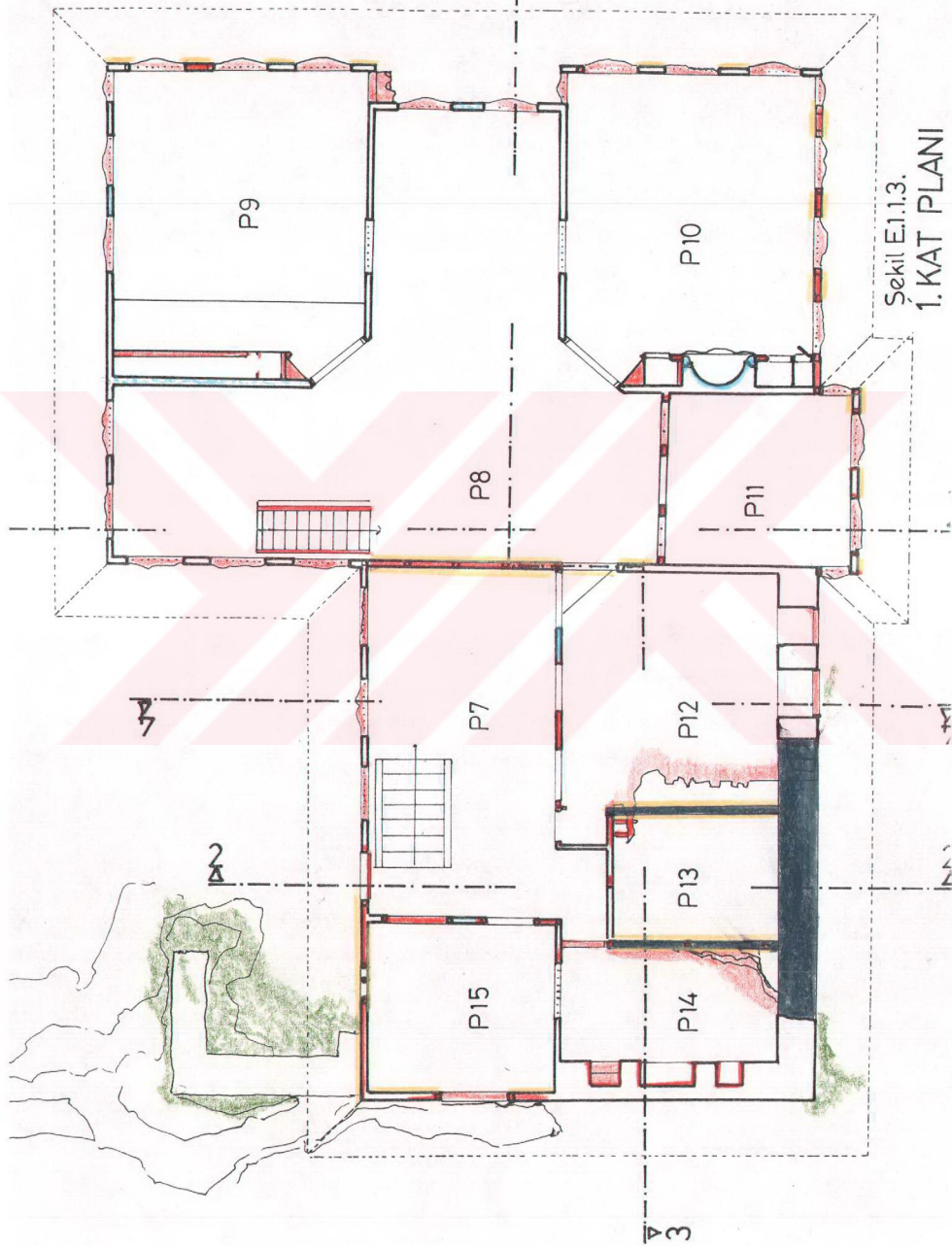

**Aşınmış döşeme
kaplamaları**

Sekil E.11.2.
ARA KAT PLANI

Şekil E.1.1.3.
1. KAT PLANI

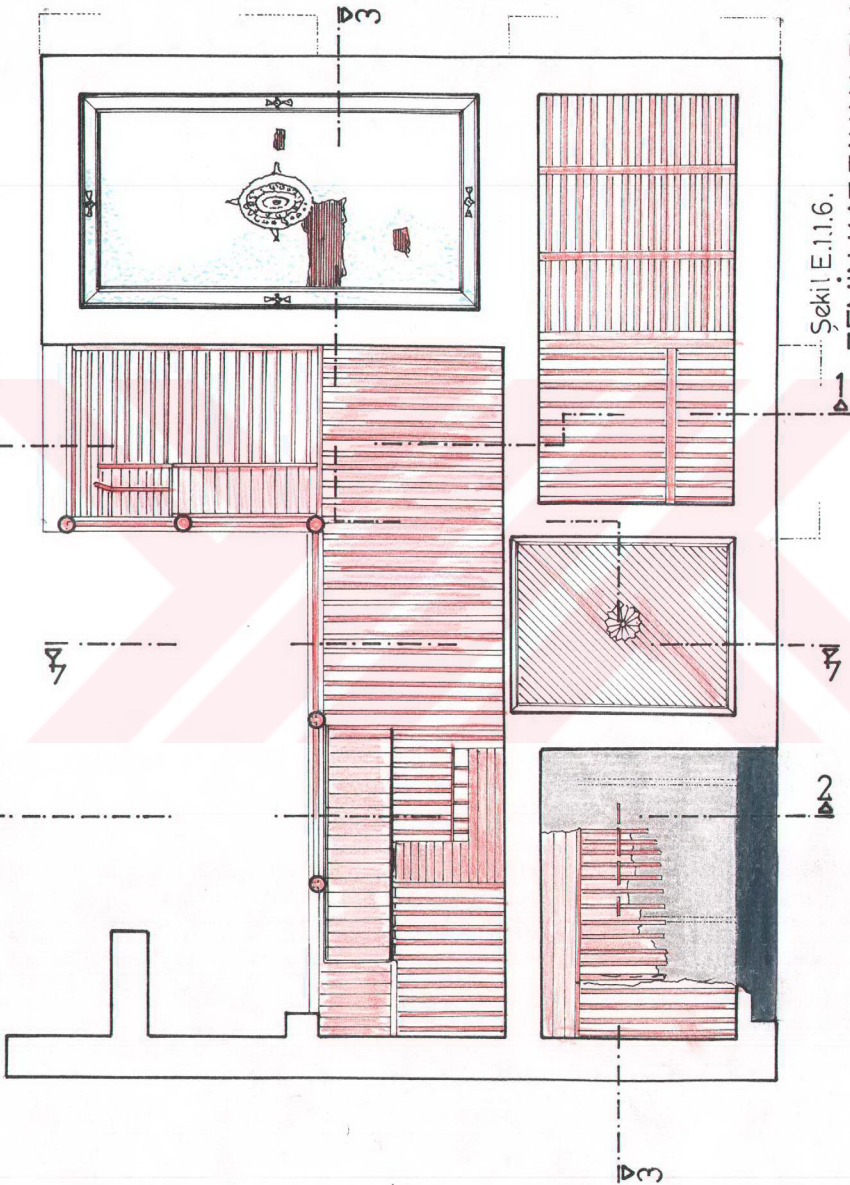

Şekil E.1.1.4.

ZEMİN KAT DÖŞEME PLANI

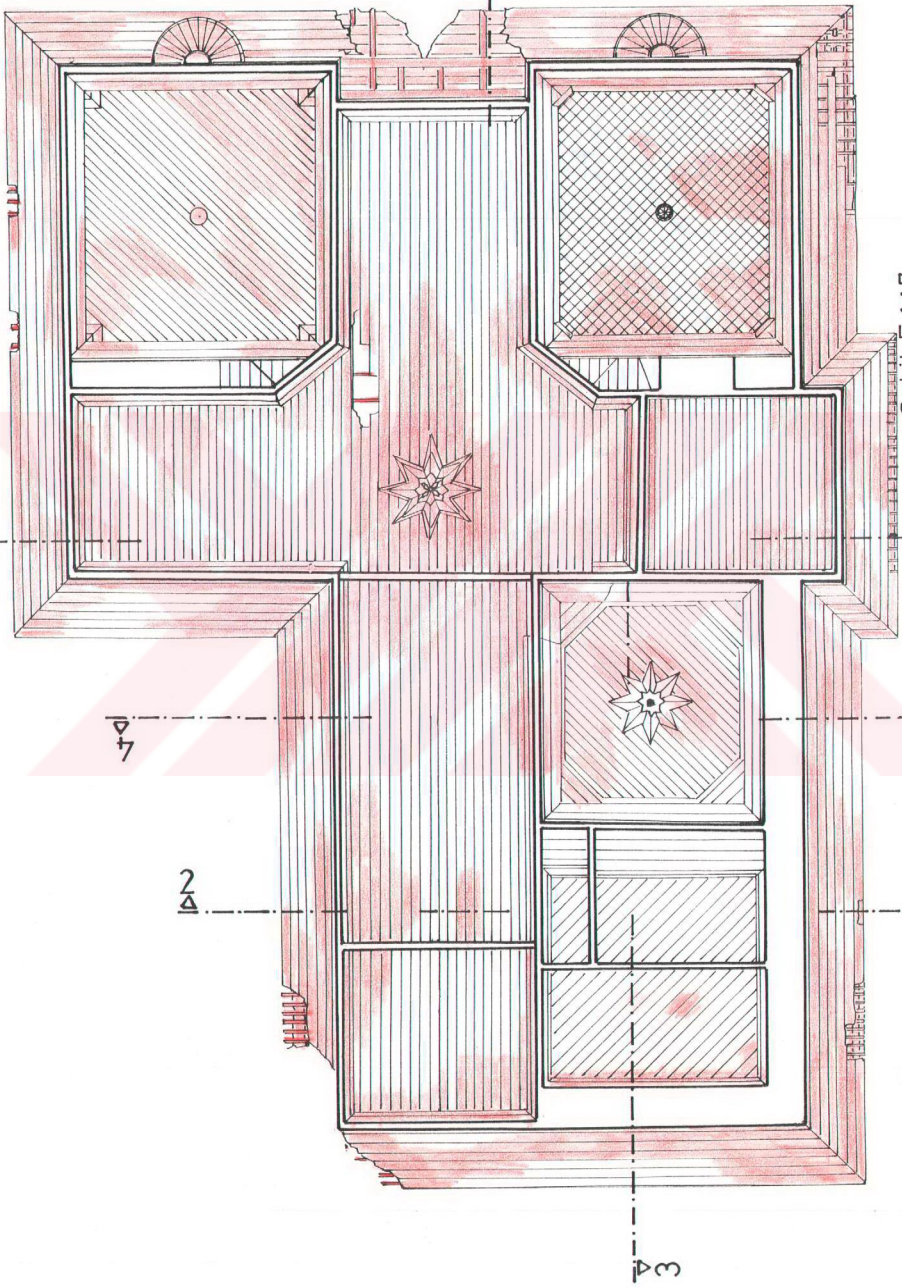
Şekil E.1.1.5.
1. KAT DOŞEME PLANI

Şekil E.1.1.6.

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

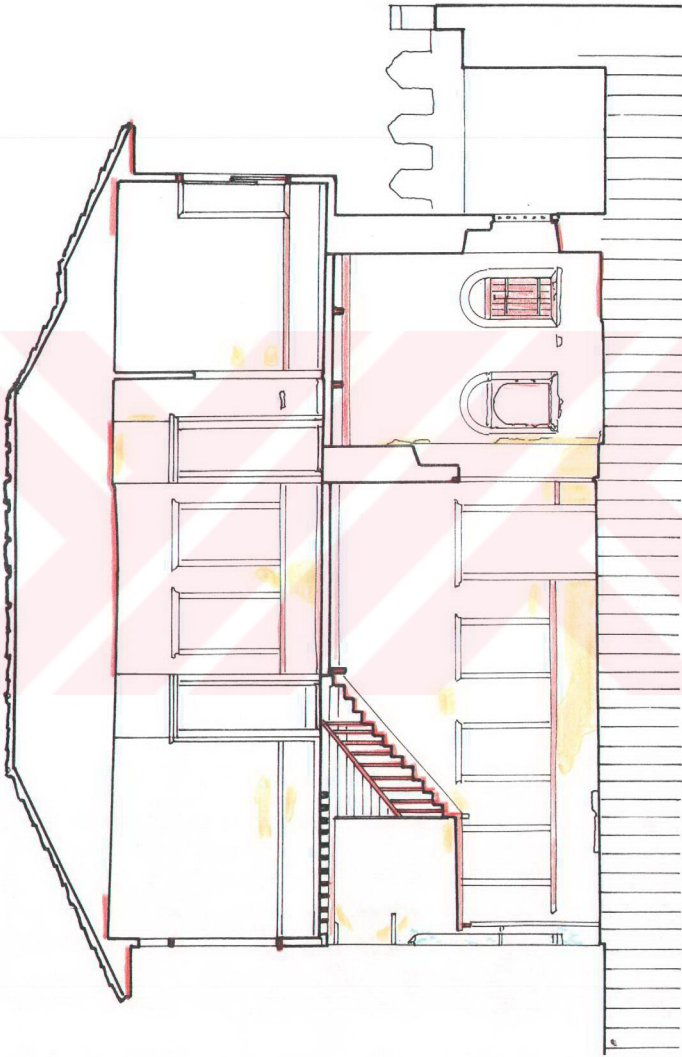
Sekil E.117.
1. KAT TAVAN PLANI

1

2

3

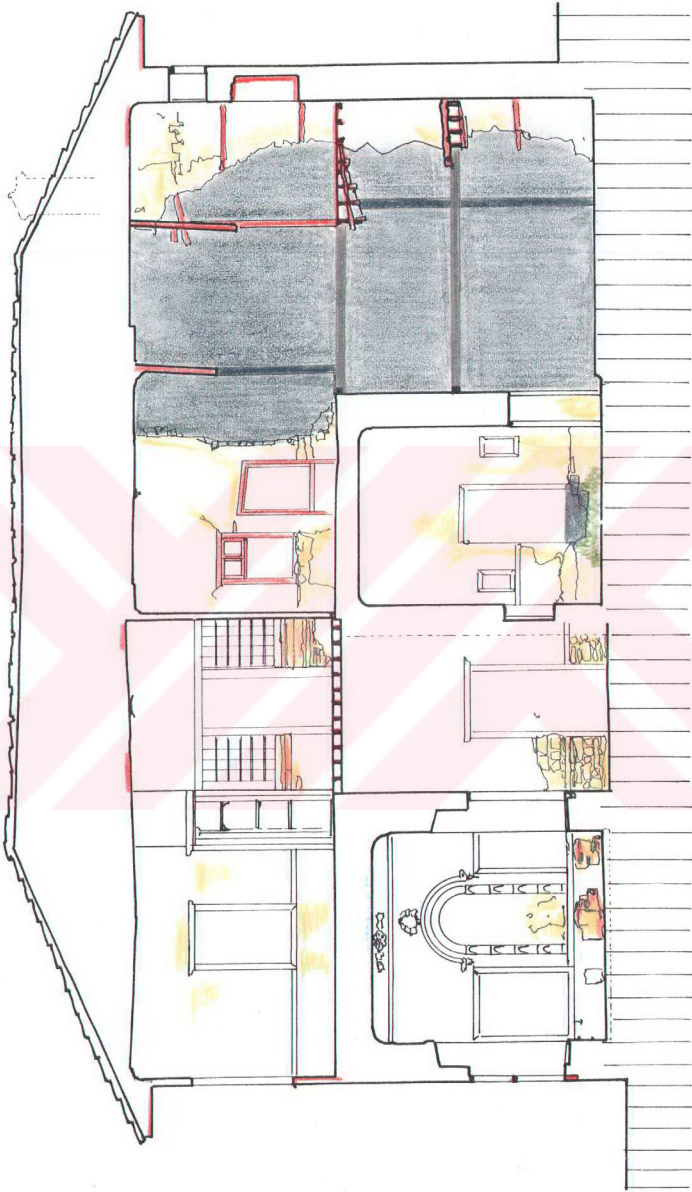
3

Şekil E.1.1.8. 1-1 KESİTİ

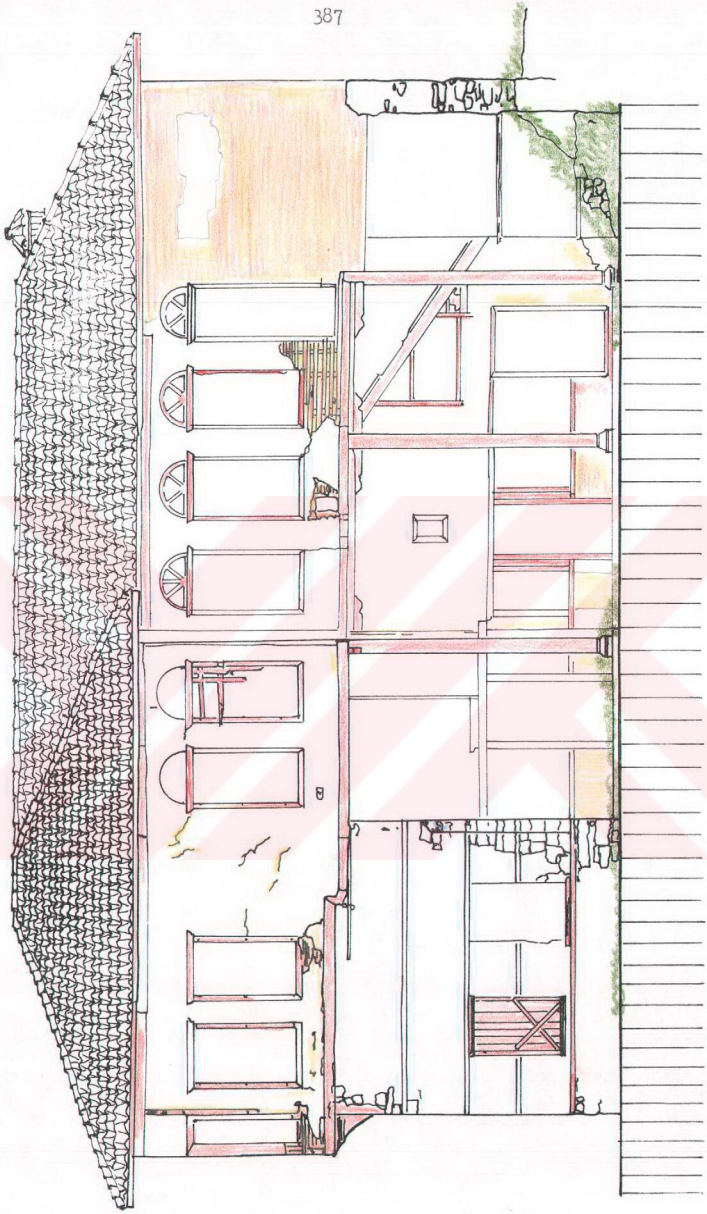
Şekil E.1.1.9. 2-2 KESİTİ

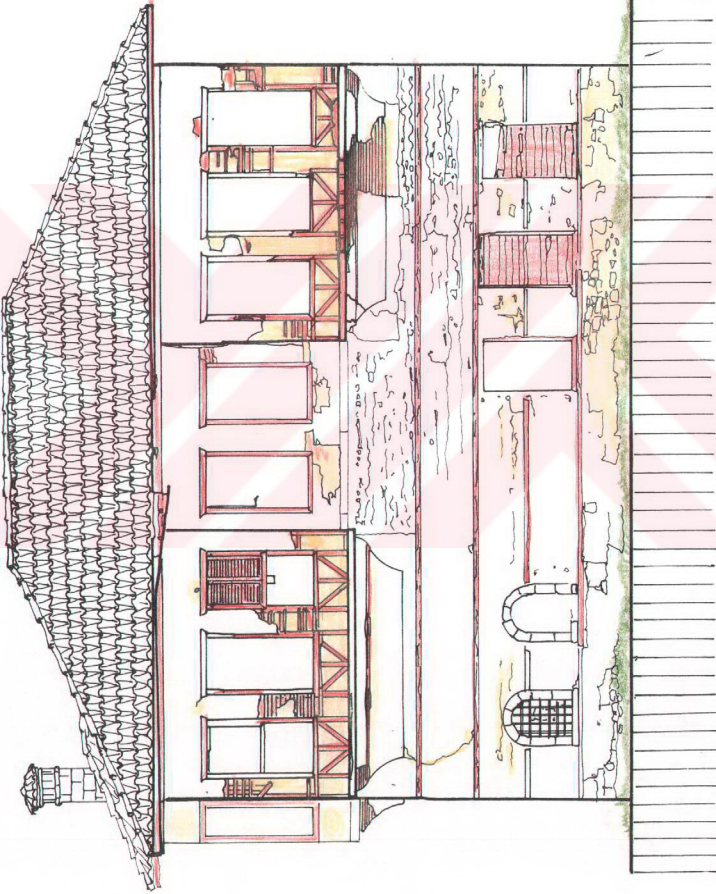
Şekil E.1.1.10. 3-3 KESİTİ

Şekil E.1.1.11. 4-4 KESİTİ

Şekil E.1.1.12. KUZEYDOĞU CEPHESİ

Şekil E.1.1.13. GÜNEYDOĞU CEPHESİ

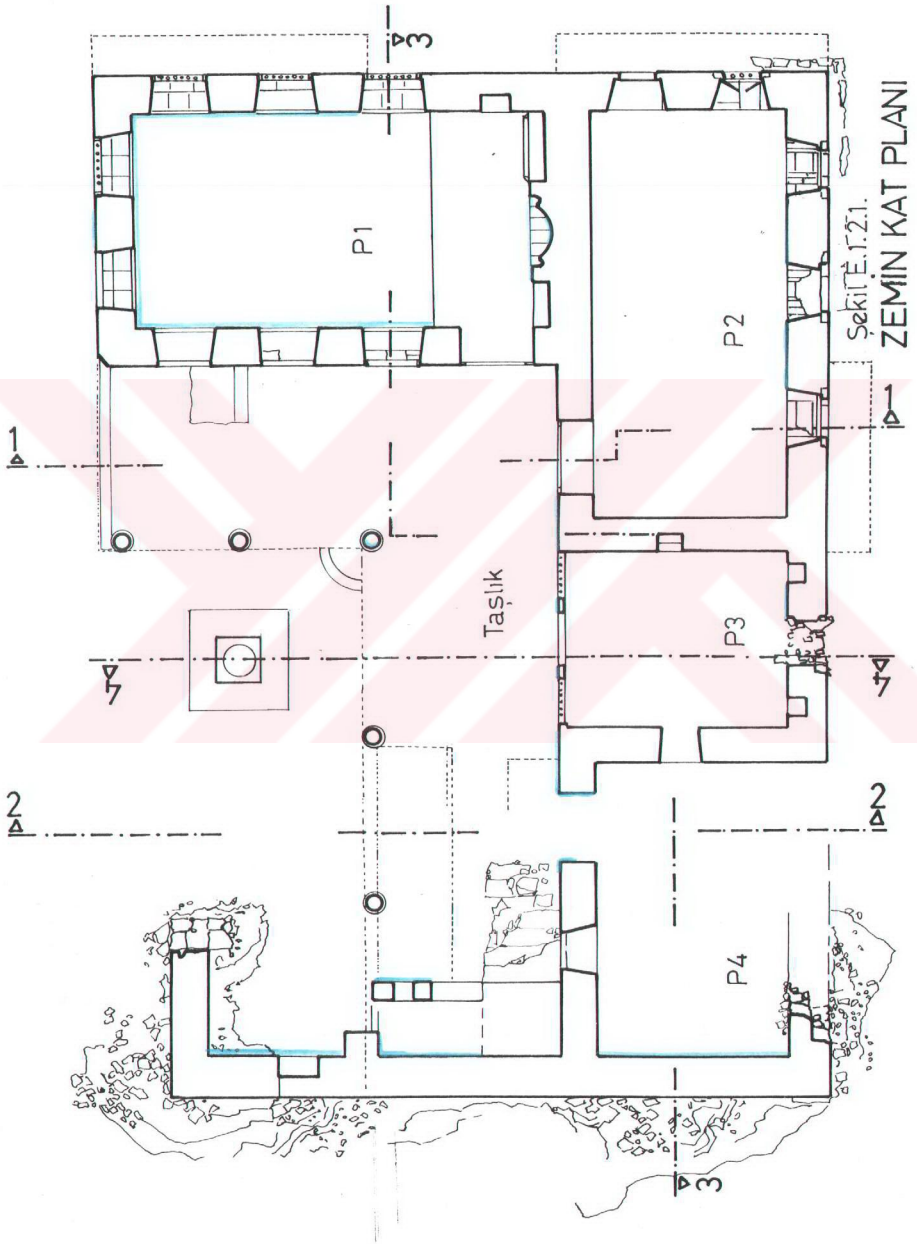
Şekil E.1.1.14. GÜNEYBATI CEPHESİ

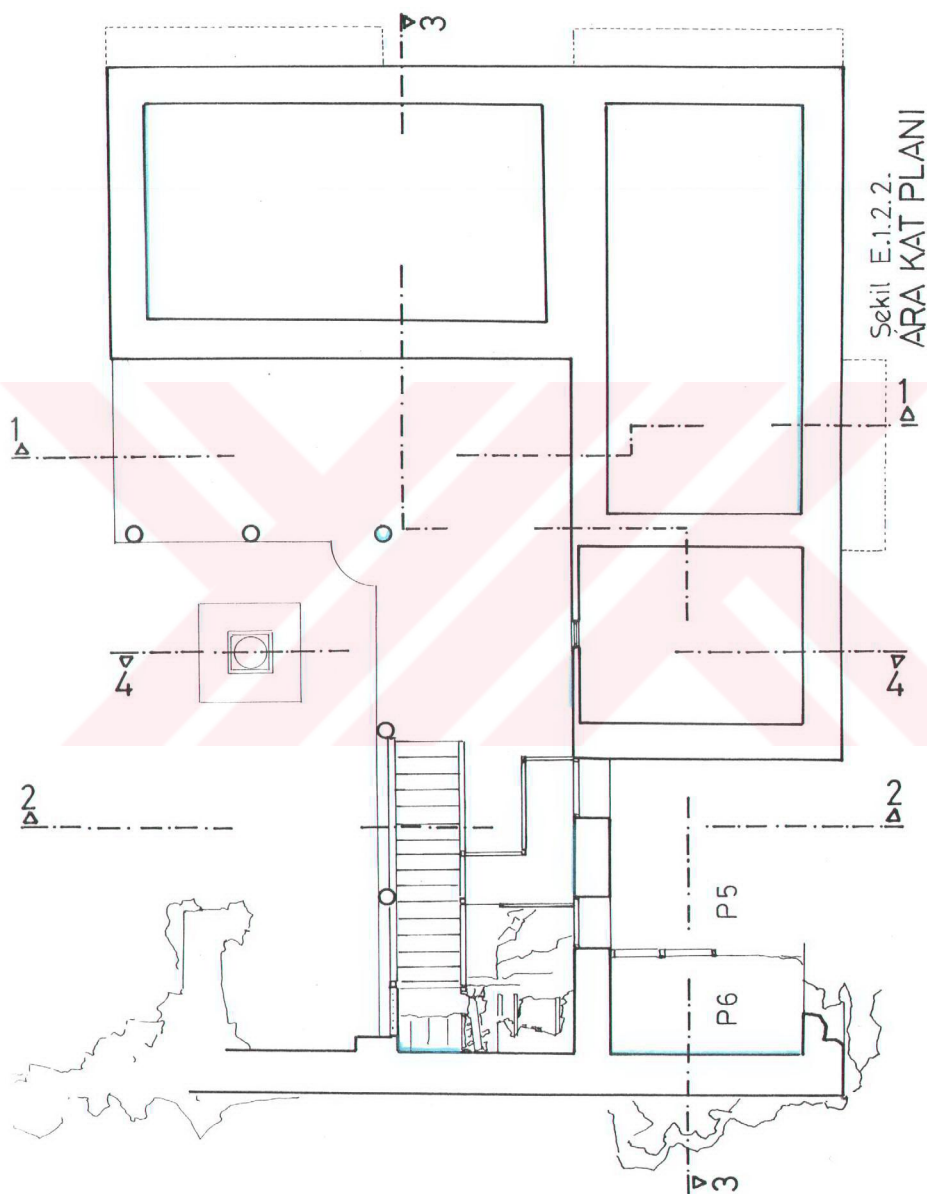

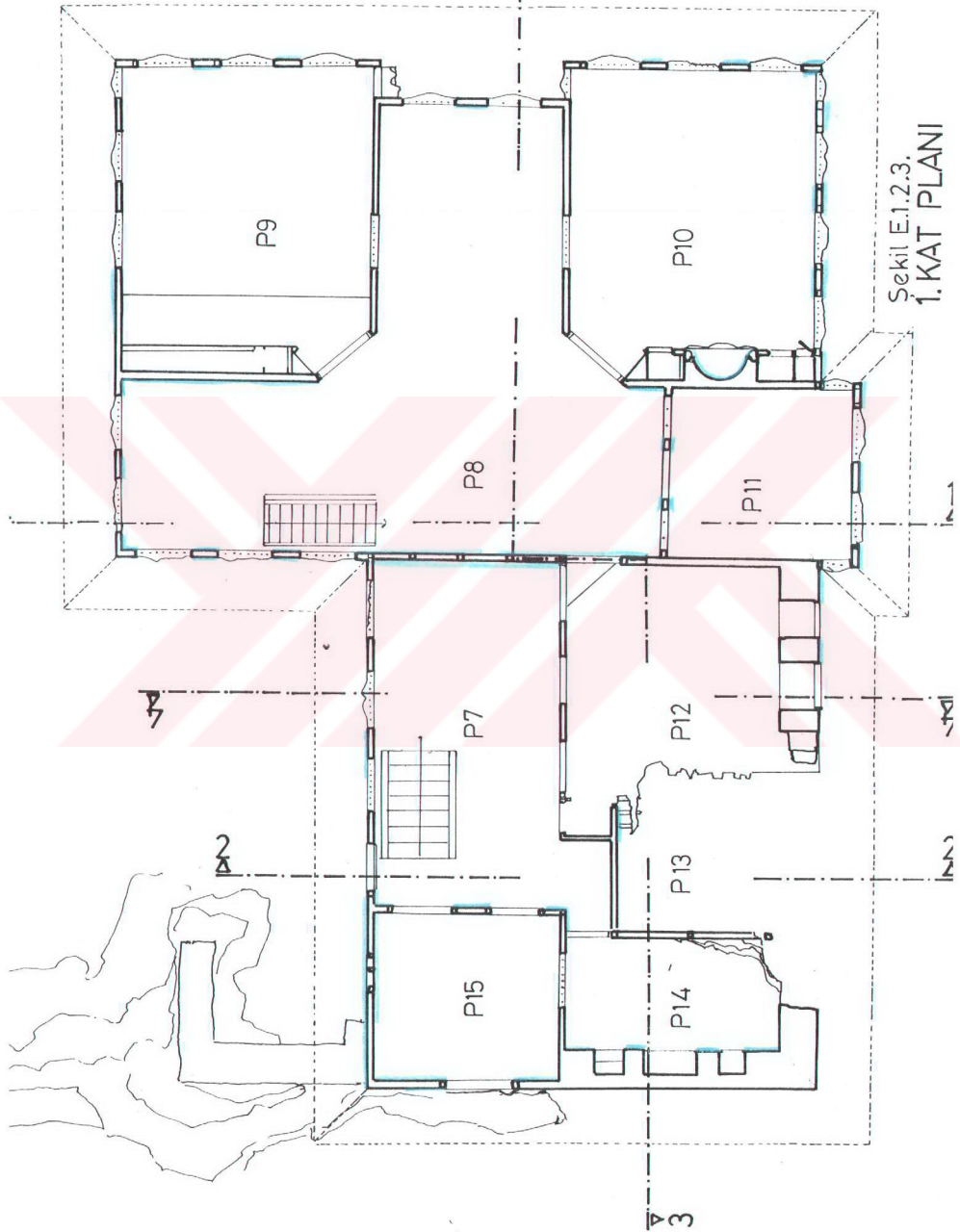
Şekil E.1.1.15. KUZEBATİ CEPHESİ

EK E.1.2. P Binasında Rutubetten Etkilenen Yüzeyler

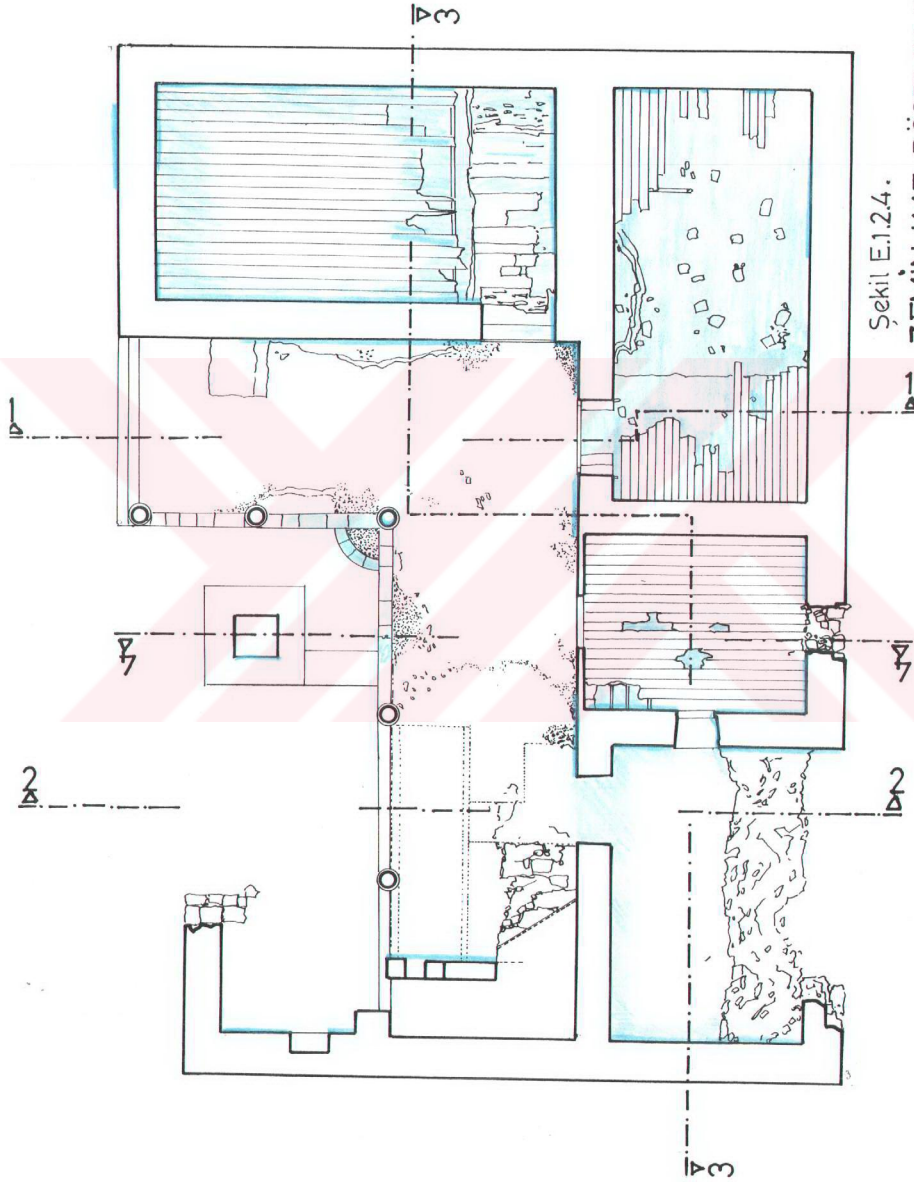

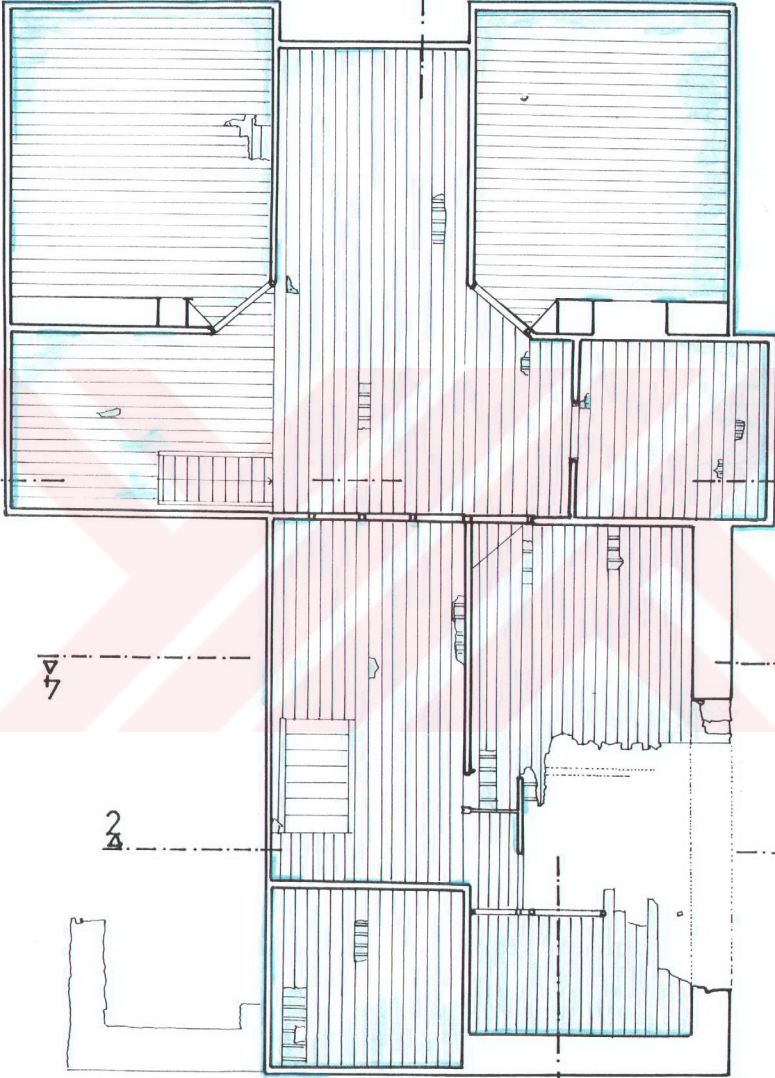
Sekil E.1.2.3.
1. KAT PLANI

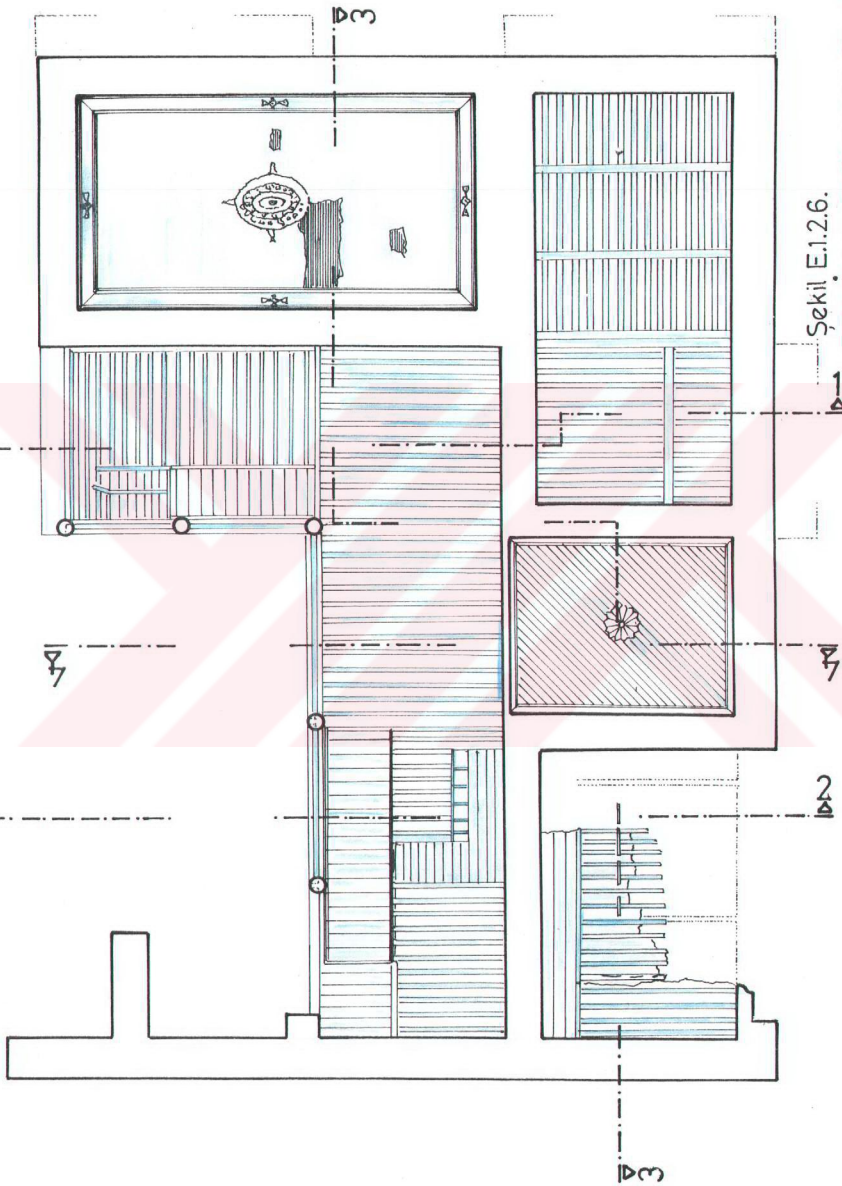
Şekil E.1.2.4.

ZEMİN KAT DÖŞEME PLANI

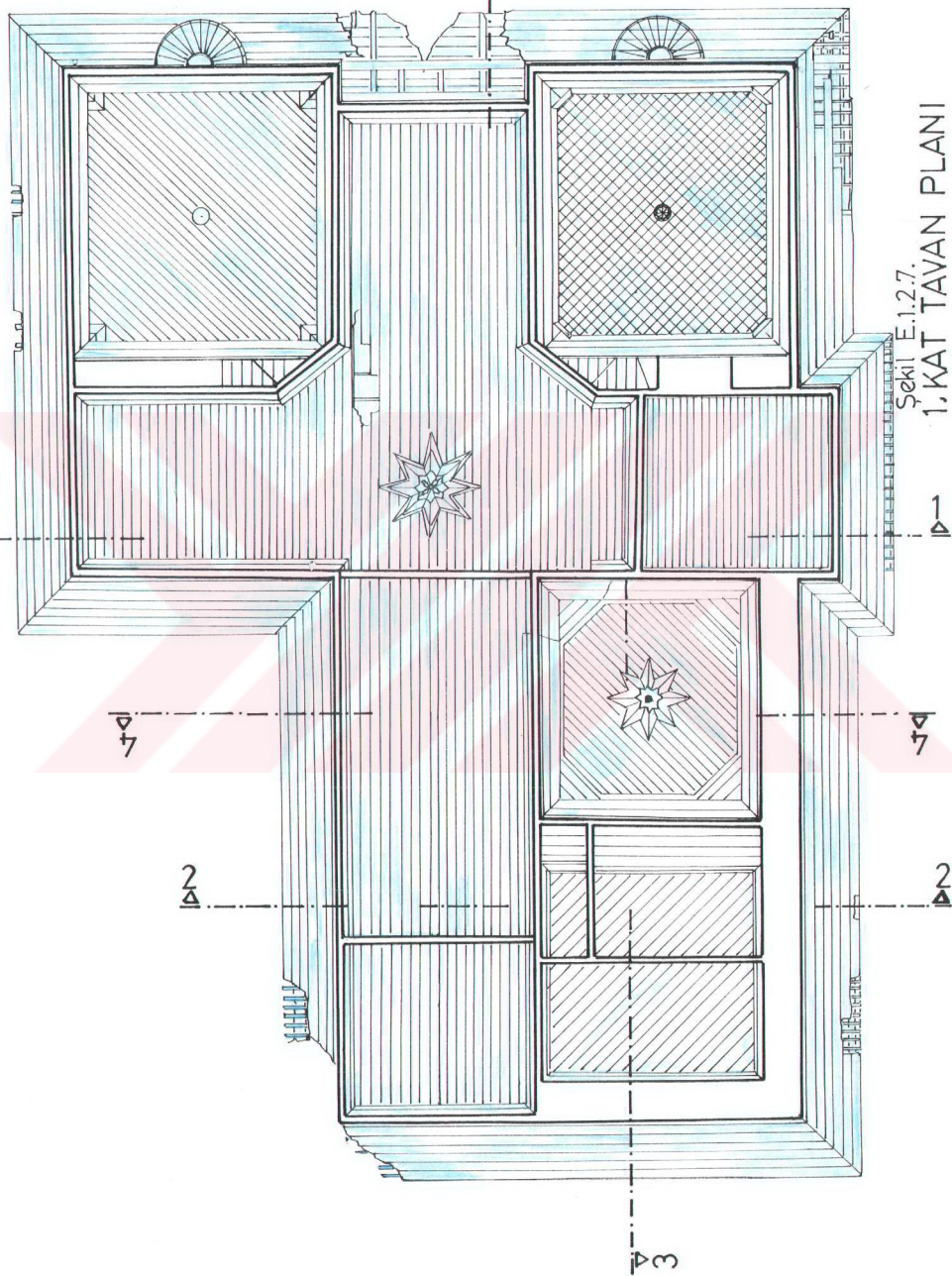

Sekil E.1.2.5.
1.KAT DÖŞEME PLANI

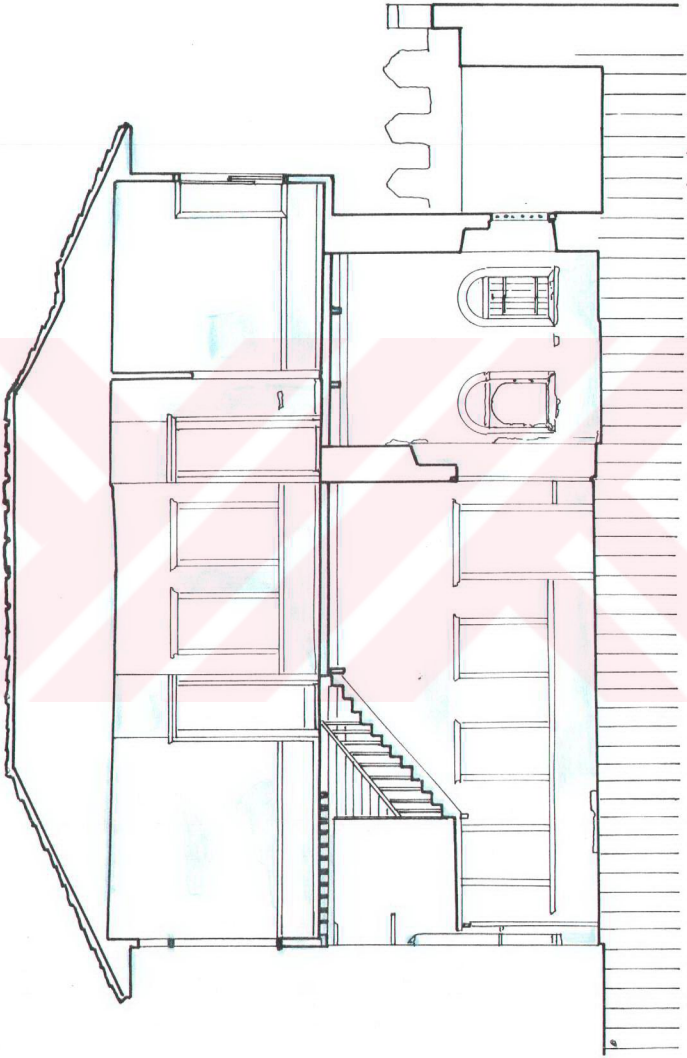

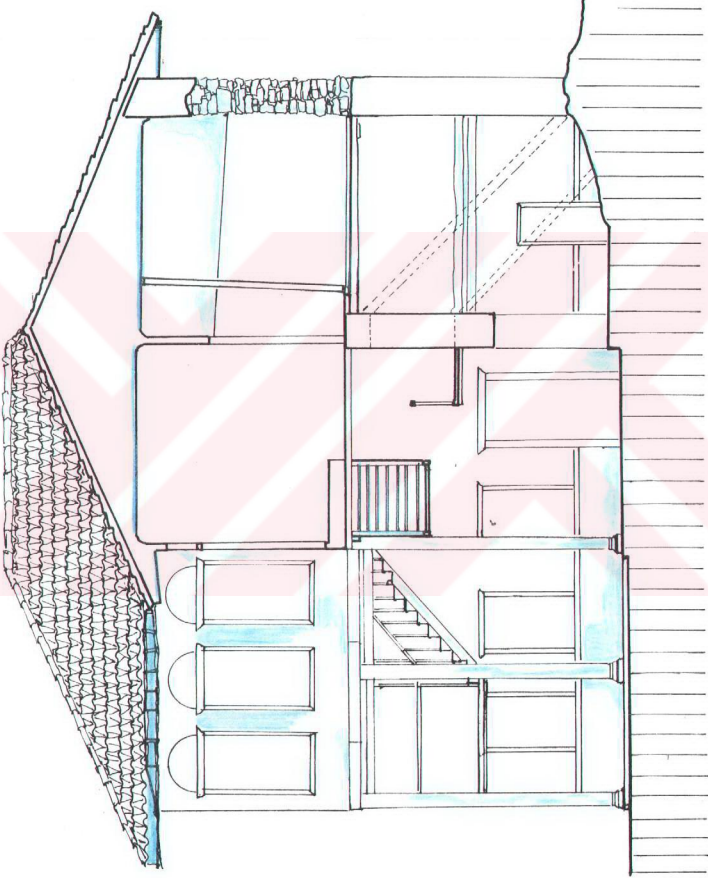
Şekil E.1.2.6.
ZEMİN KAT TAVAN PLANI

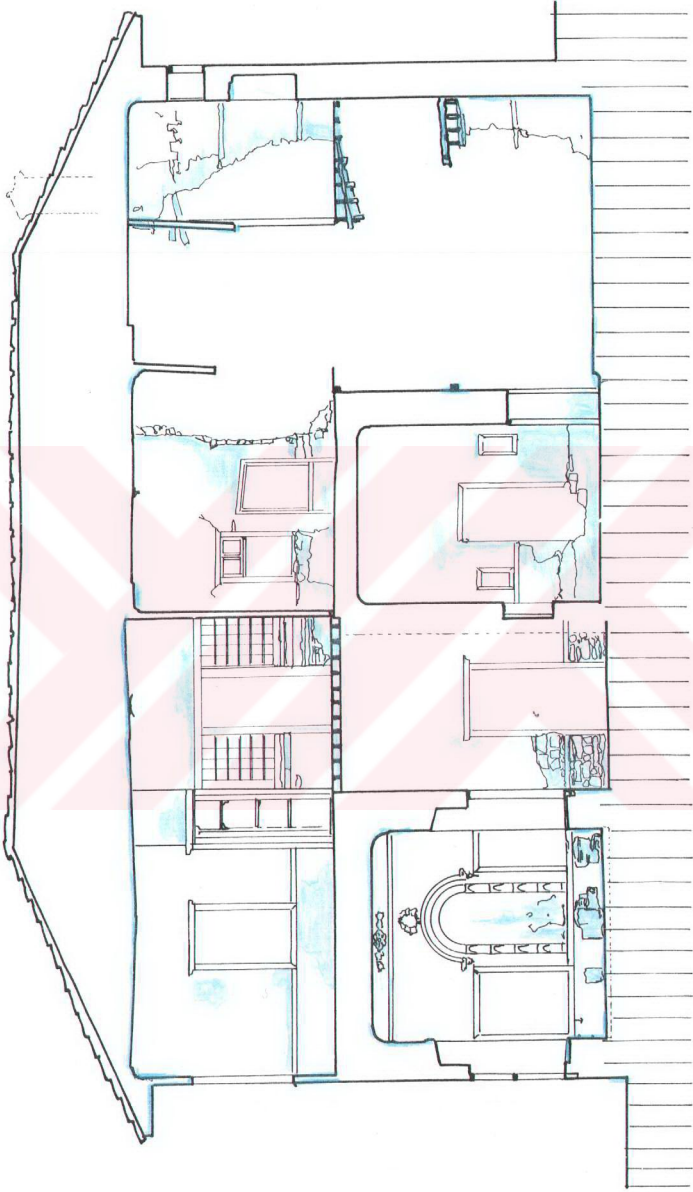
Şekil E.1.2.7.
1. KAT TAVAN PLANI

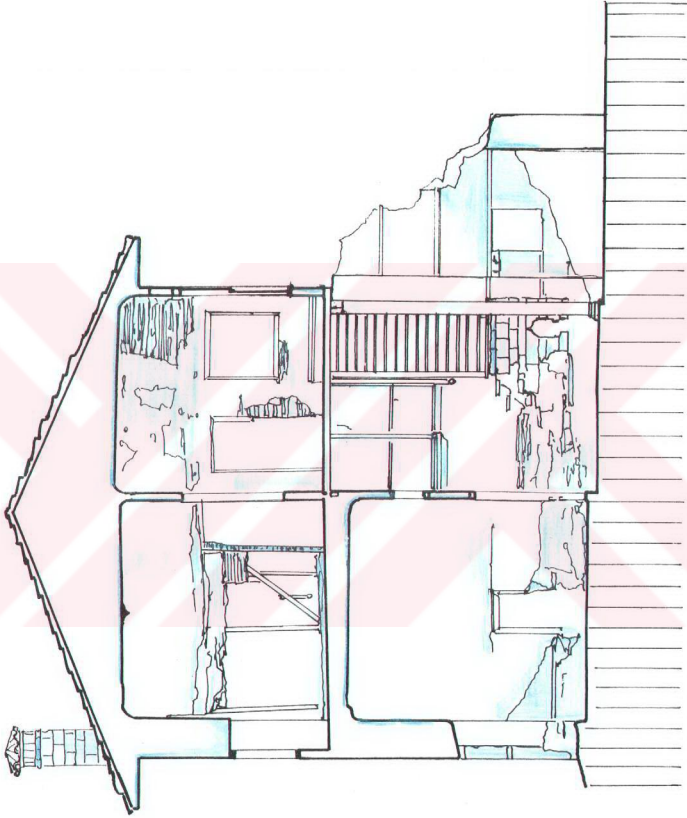
Şekil E.1.2.8. 1-1 KESİTİ

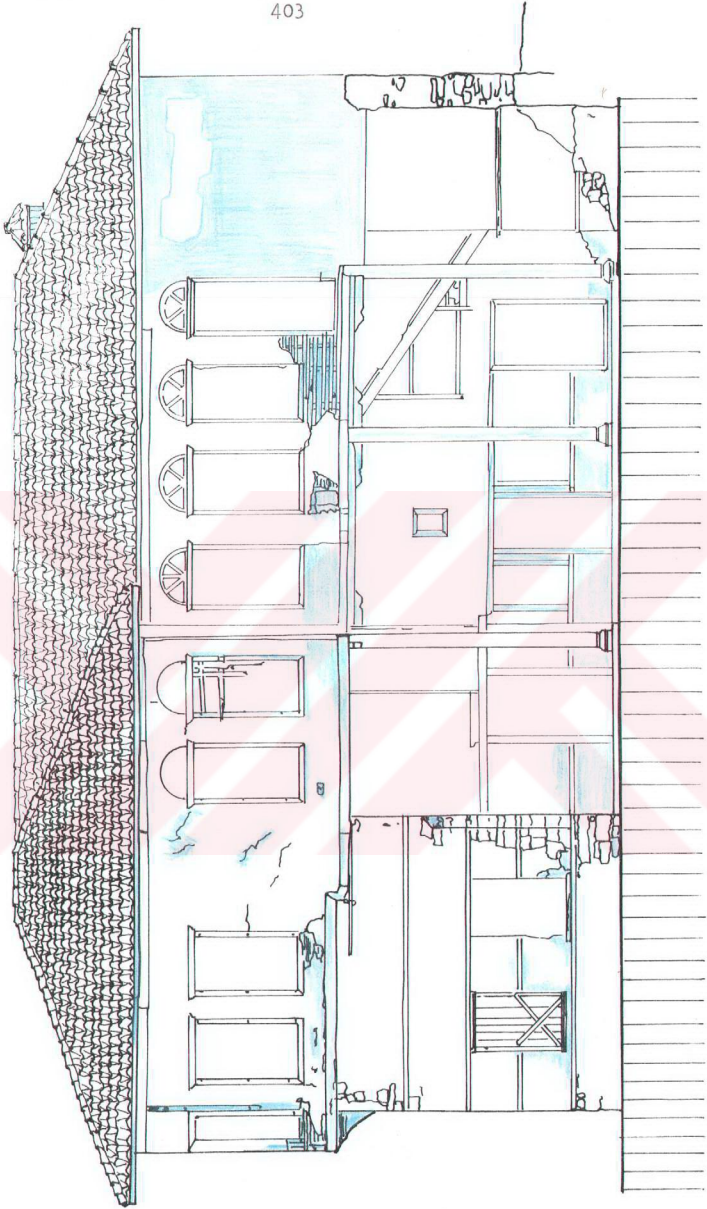
Şekil E.1.2.9. 2-2 KESİTİ

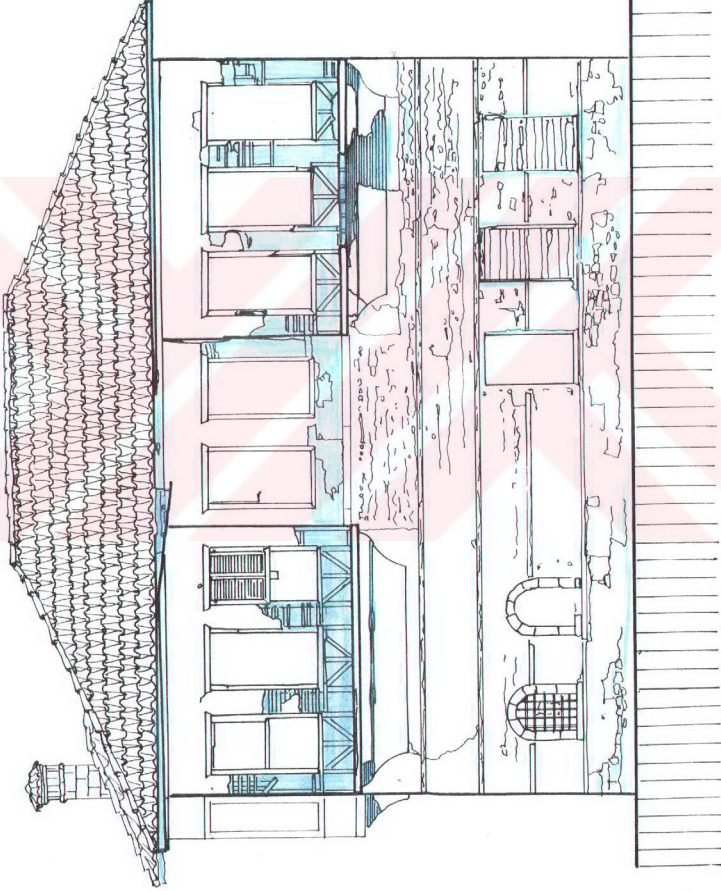
Şekil E.1.2.10. 3-3 KESİTİ

Şekil E.1.2.11. 4-4 KESİTİ

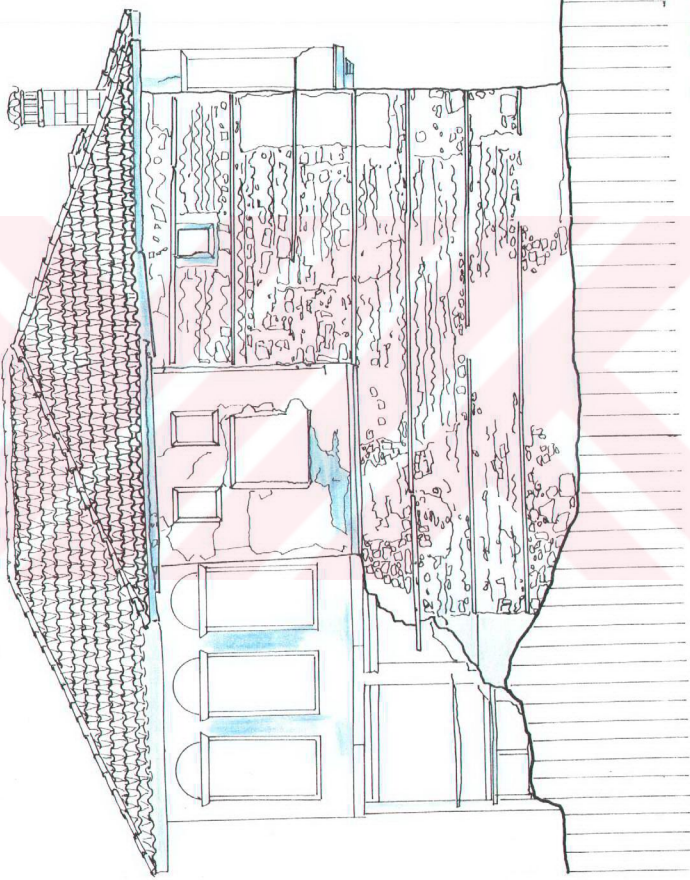
Şekil E.1.2.12. KUZEYDOĞU CEPHESİ

Şekil E.1.2.13. GÜNEYDOĞU CEPHESİ

Şekil E.1.2.14. GÜNEYBATI CEPHESİ

Şekil E.1.2.15. KUZEBATİ CEPHESİ

EK E.2.

U Binası

EK E.2.1. U Binasındaki Hasarlar

Ağaç kökleri

Otlar

Yosunlar

Çürüyen ahşap

**Yangın neticesinde
kömürleşmiş ahşap**

Yıkılan duvarlar

Sıvası dökülen alanlar

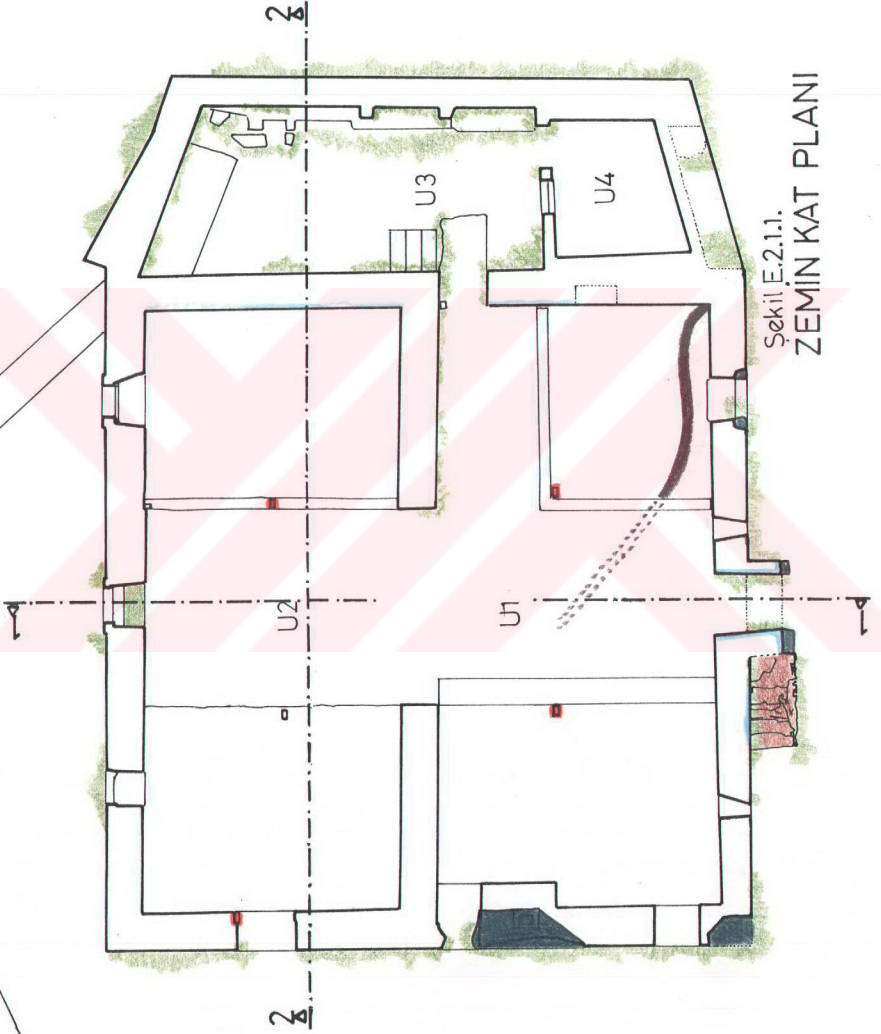

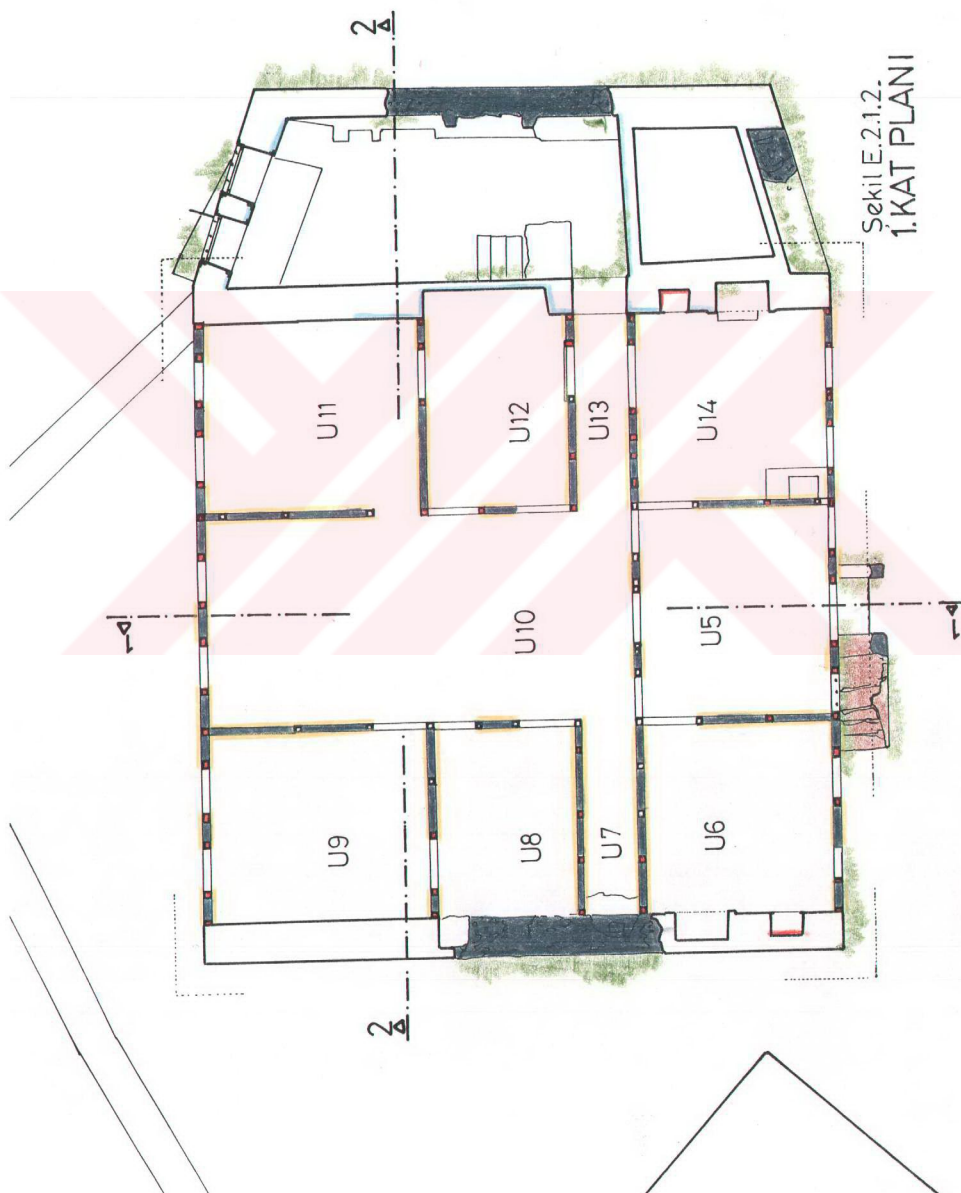
**Yıkılan merdiven
basamakları**

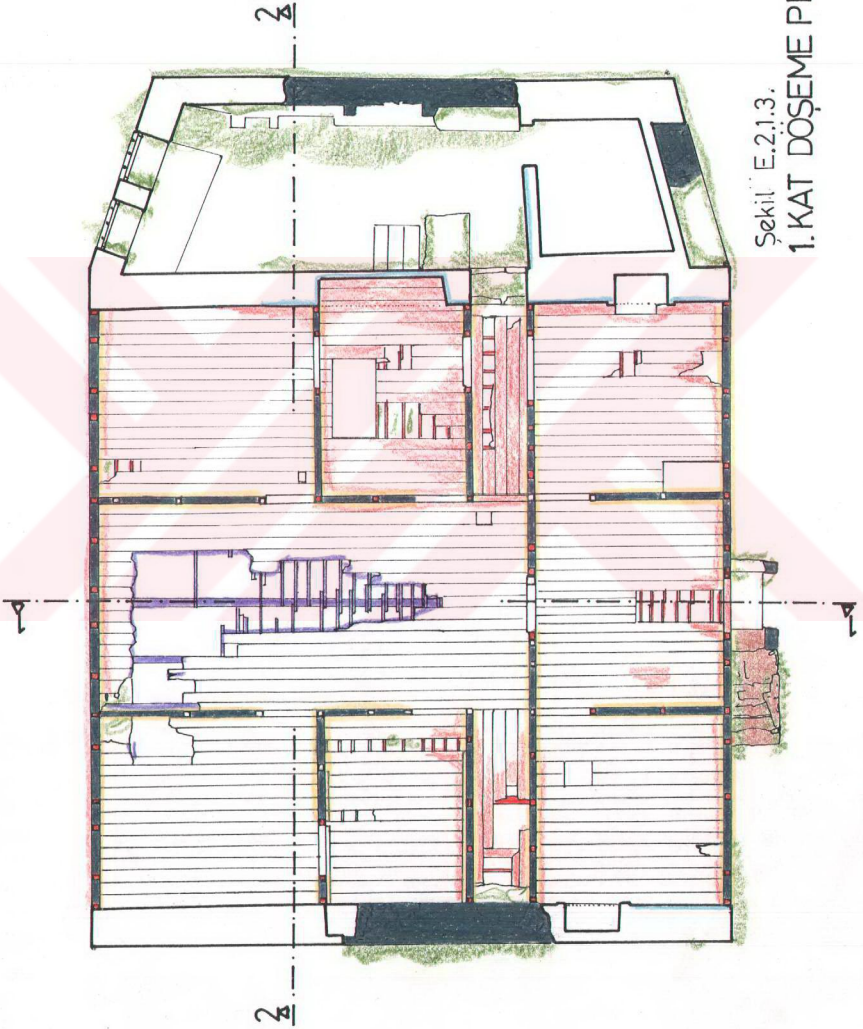

Aşınmış jips bloklar

Şekil E.2.1.1.
ZEMİN KAT PLANI

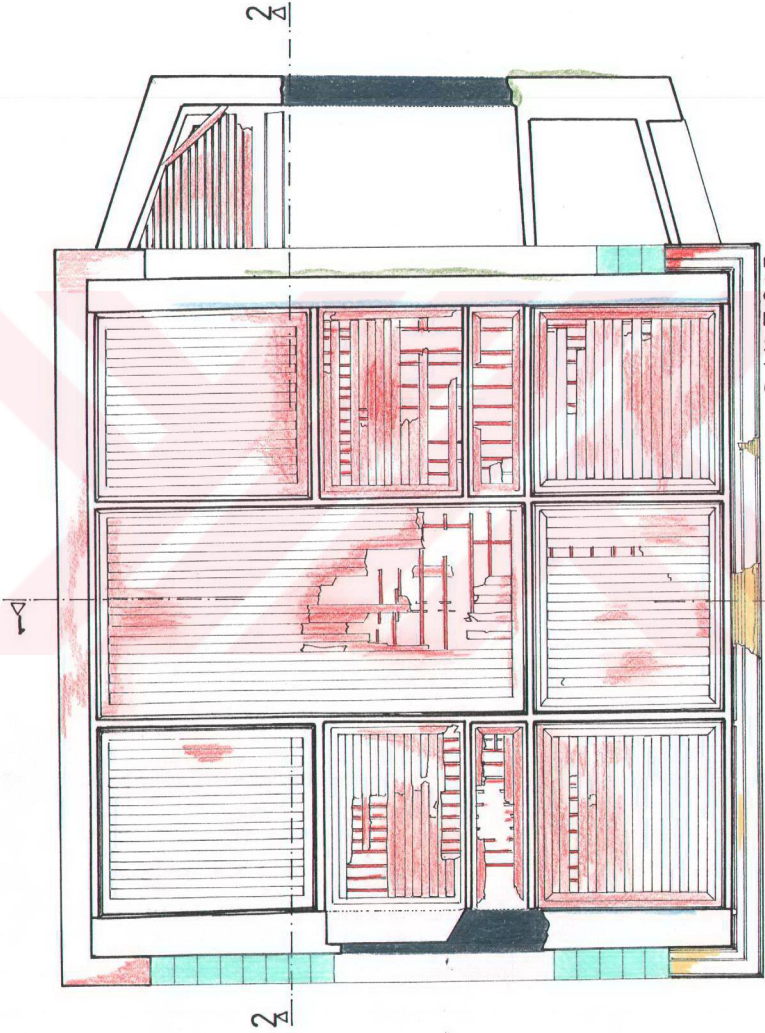

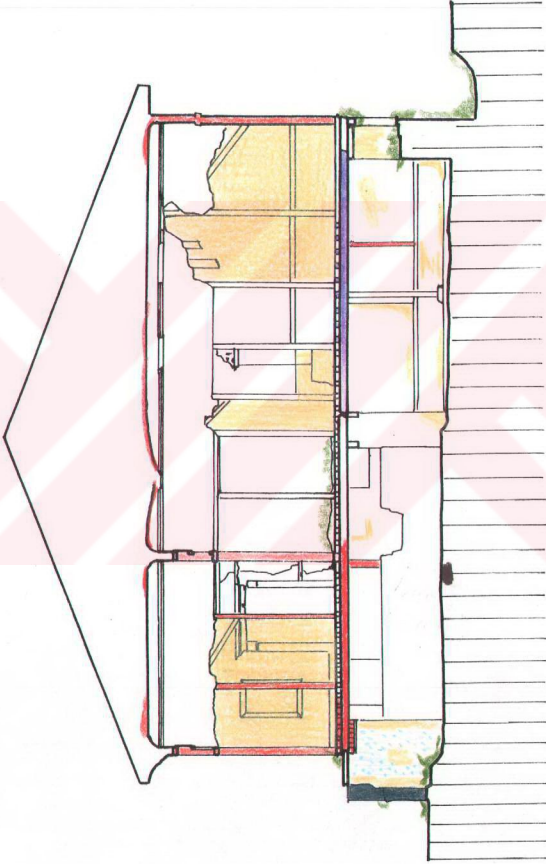

Şekil E.2.1.3.
1. KAT DÖŞEME PLANI

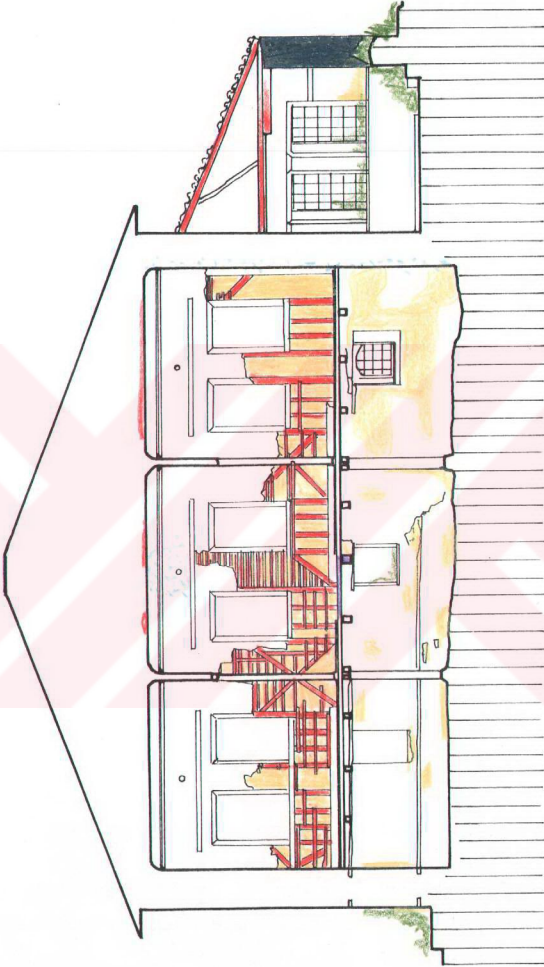

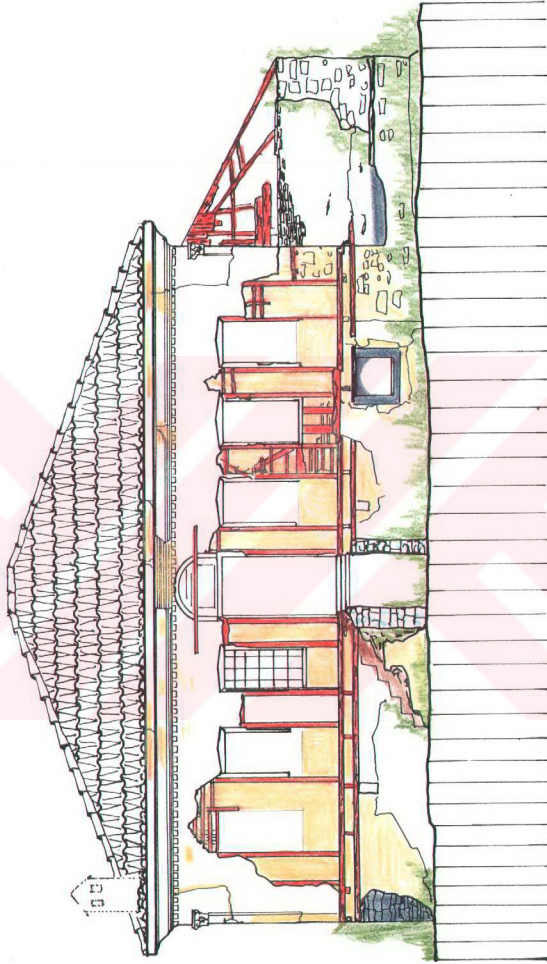
Şekil E.2.1.5.
1. KAT TAVAN PLANI

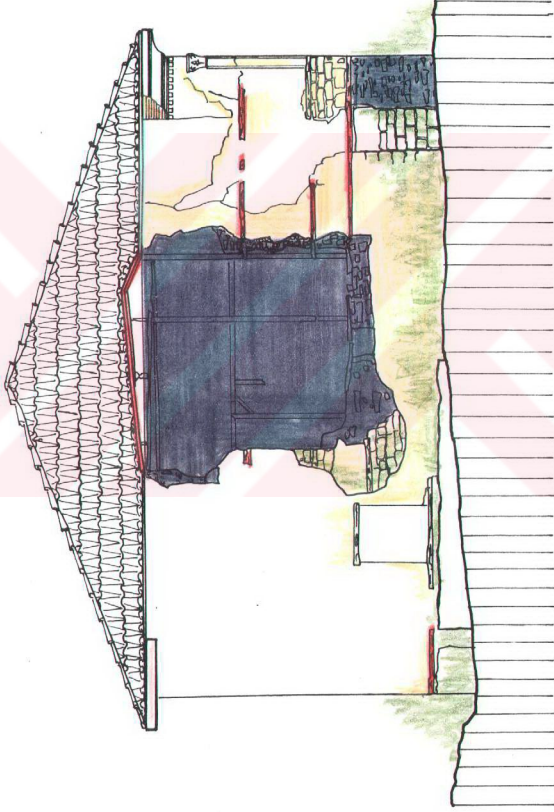
Şekil E.2.1.6. 1-1 KESİTİ

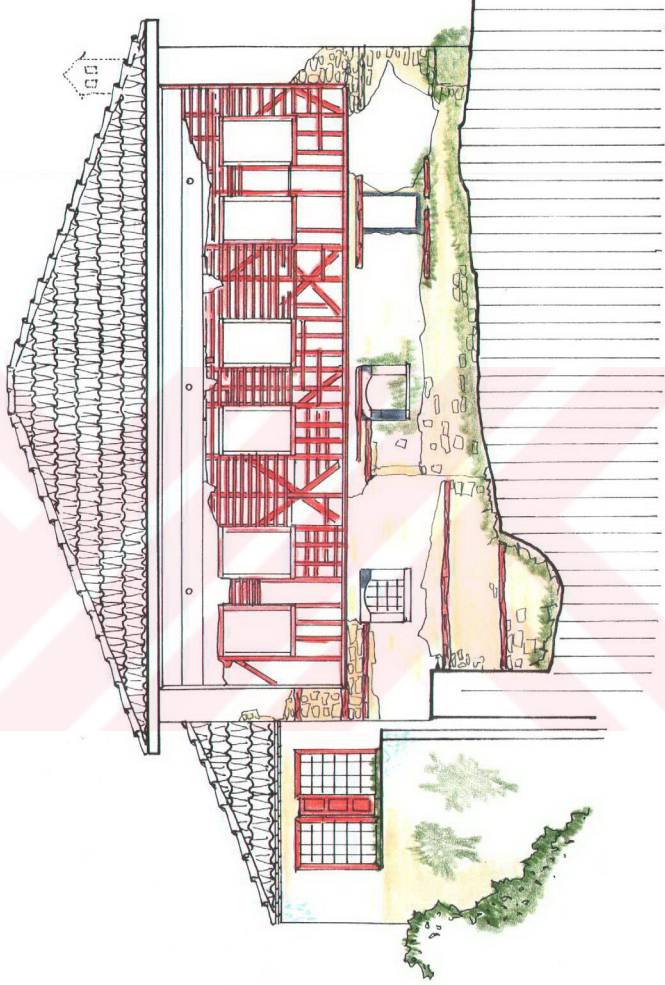
Şekil E.2.17. 2-2 KESİTİ

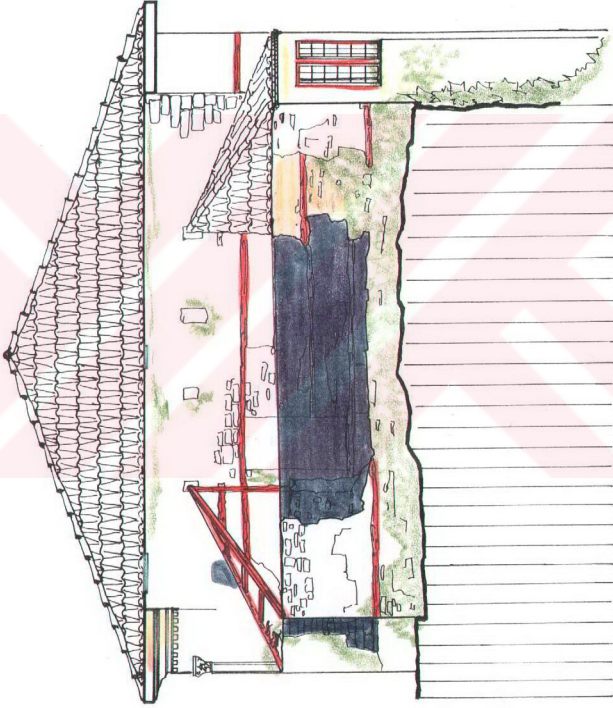
Şekil E.2.1.8. KUZEY CEPHESİ

Şekil E.2.1.9. DOĞU CEPHESİ

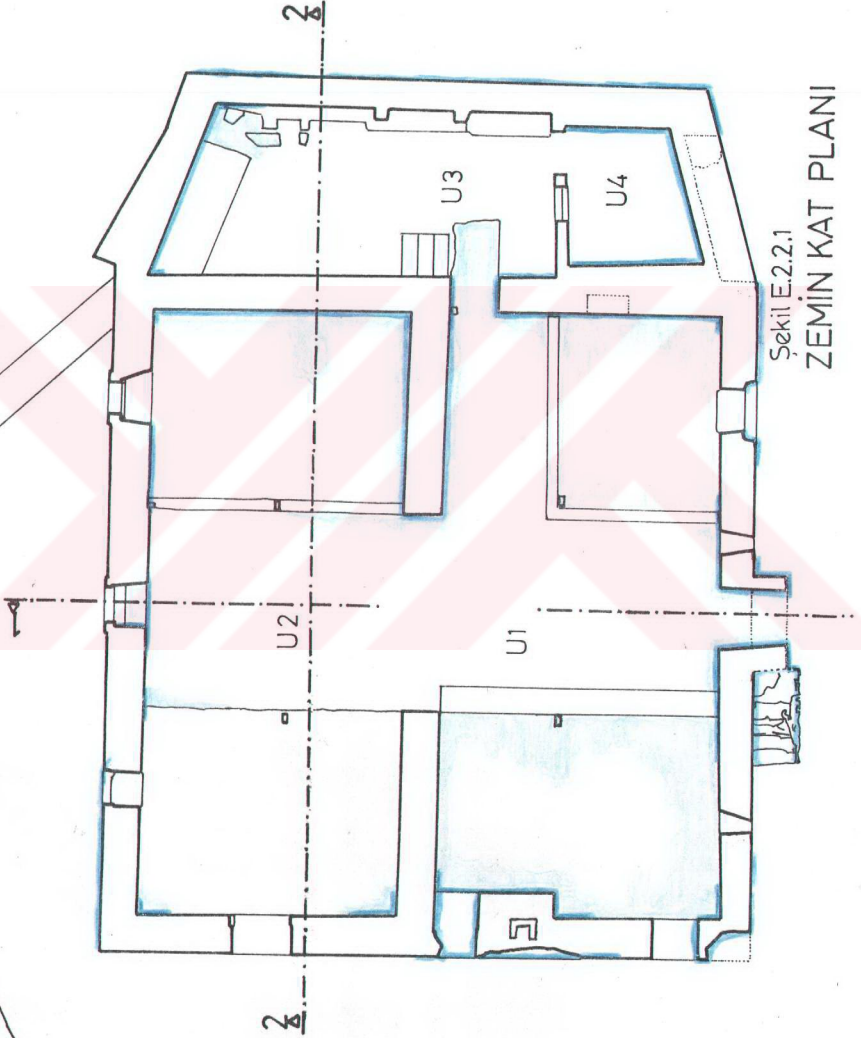
Şekil E.2.1.10. GÜNEY CEPHESİ

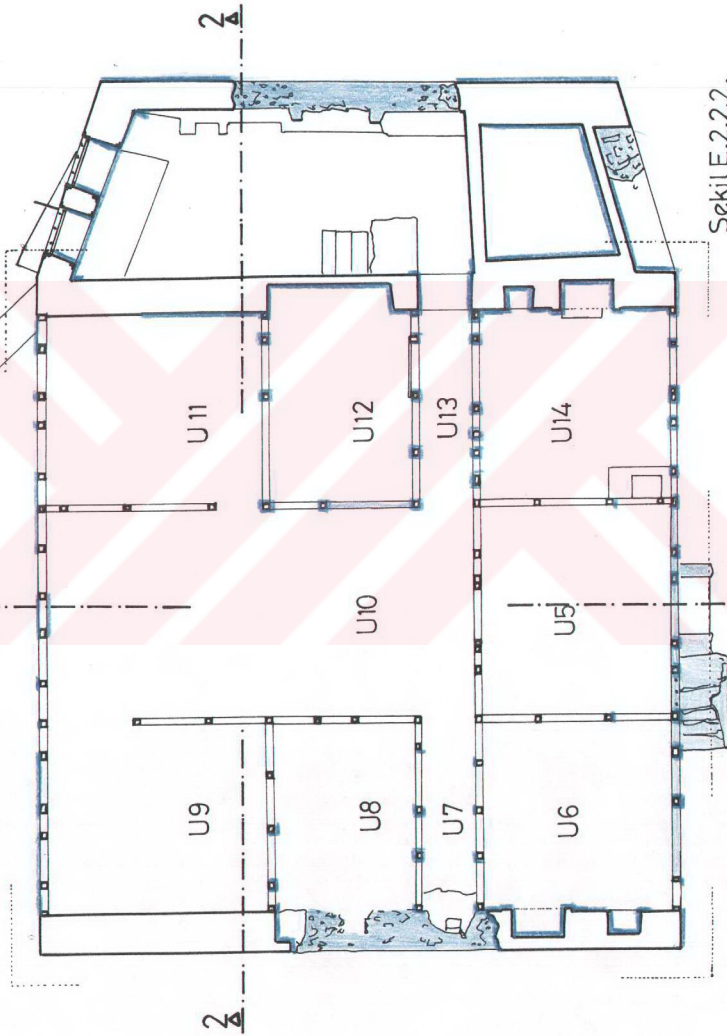

Şekil E.2.1.11. BATI CEPHESİ

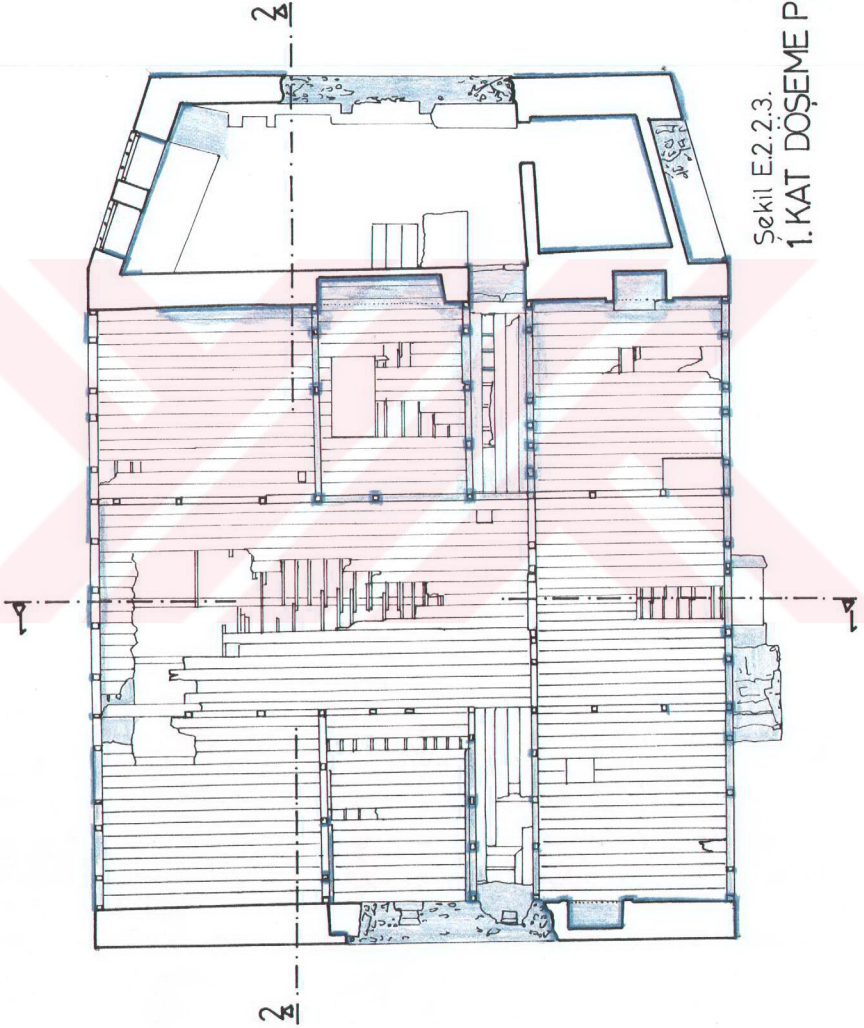
EK E.2.2. U Binasında Rutubetten Etkilenen Yüzeyler

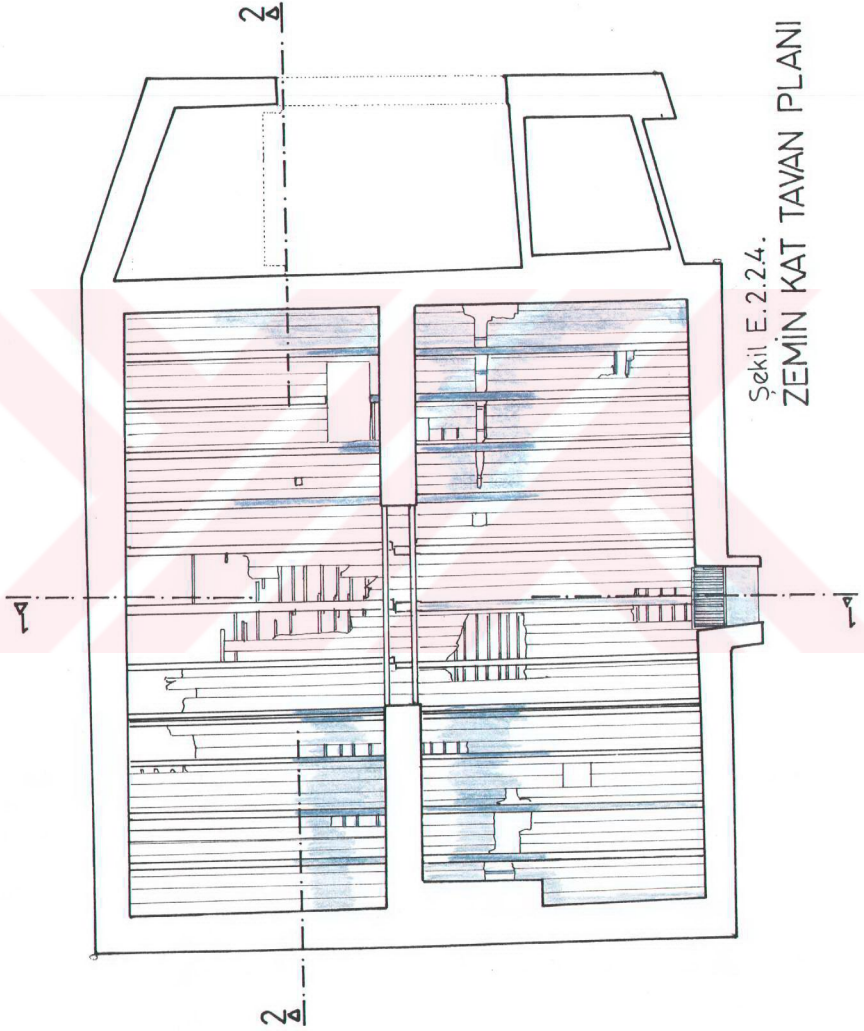

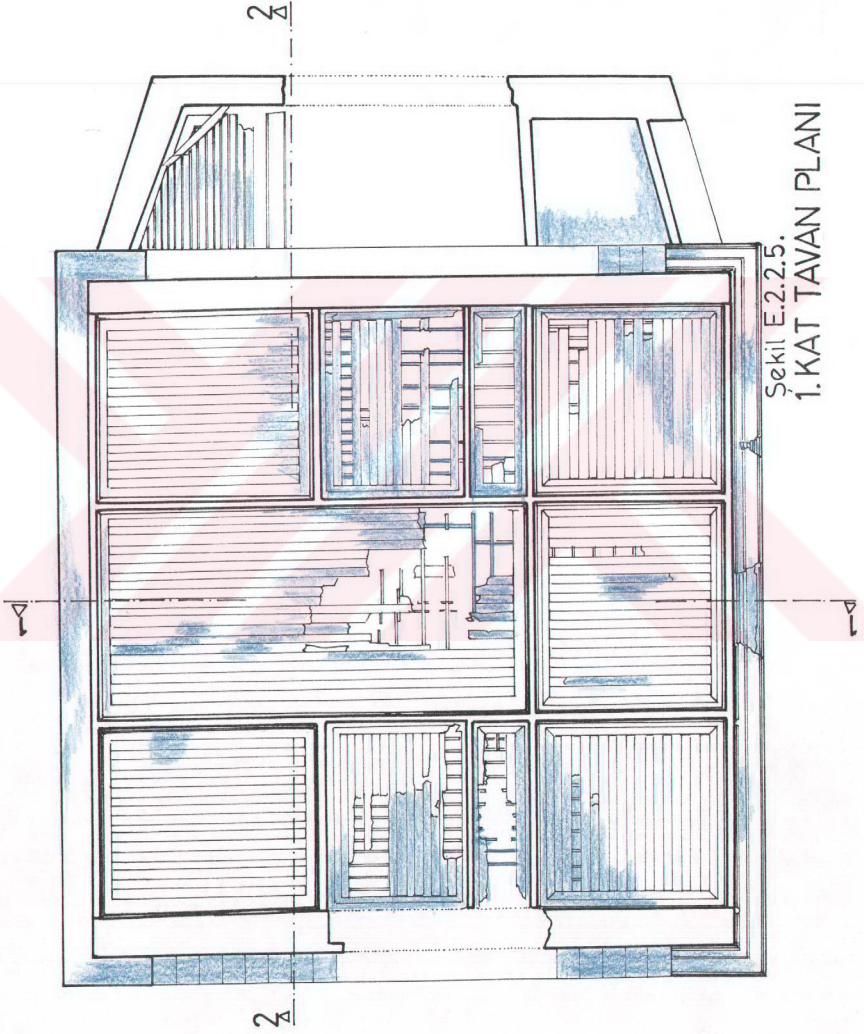

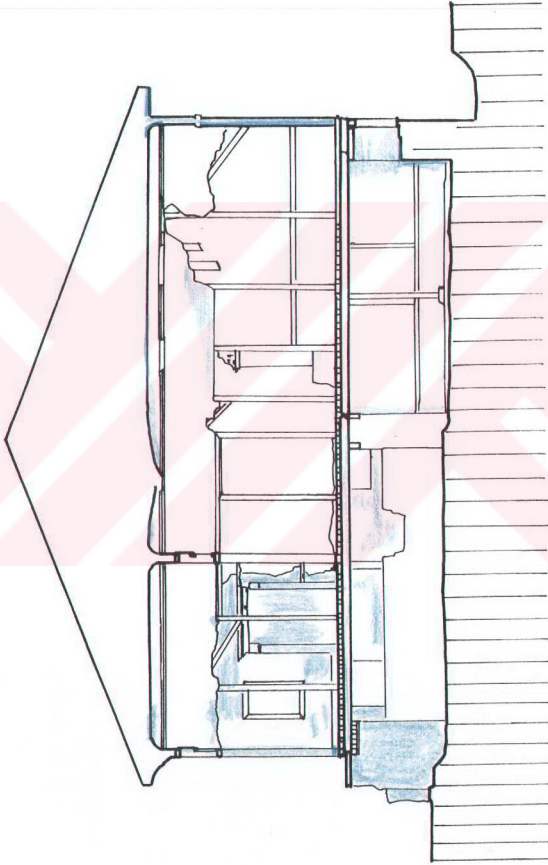
Sekil E.2.2.2.
1. KAT PLANI

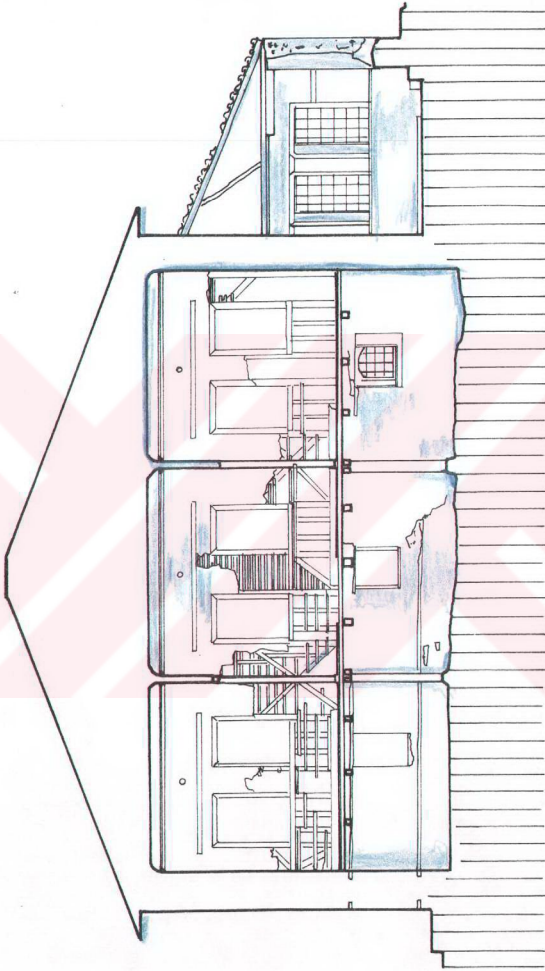
Şekil E.2.2.3.
1. KAT DÖŞEME PLANI

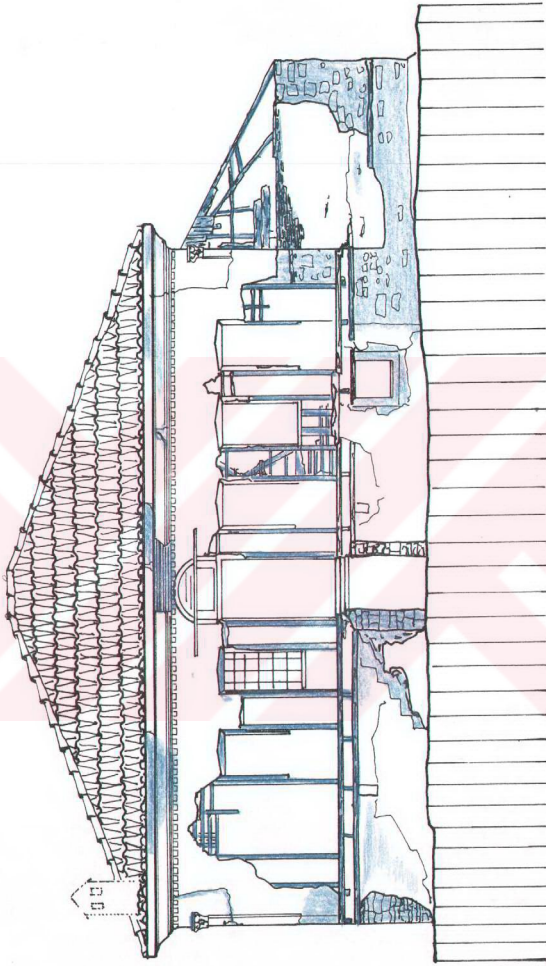

Şekil E.2.2.6. 1-1 KESİTİ

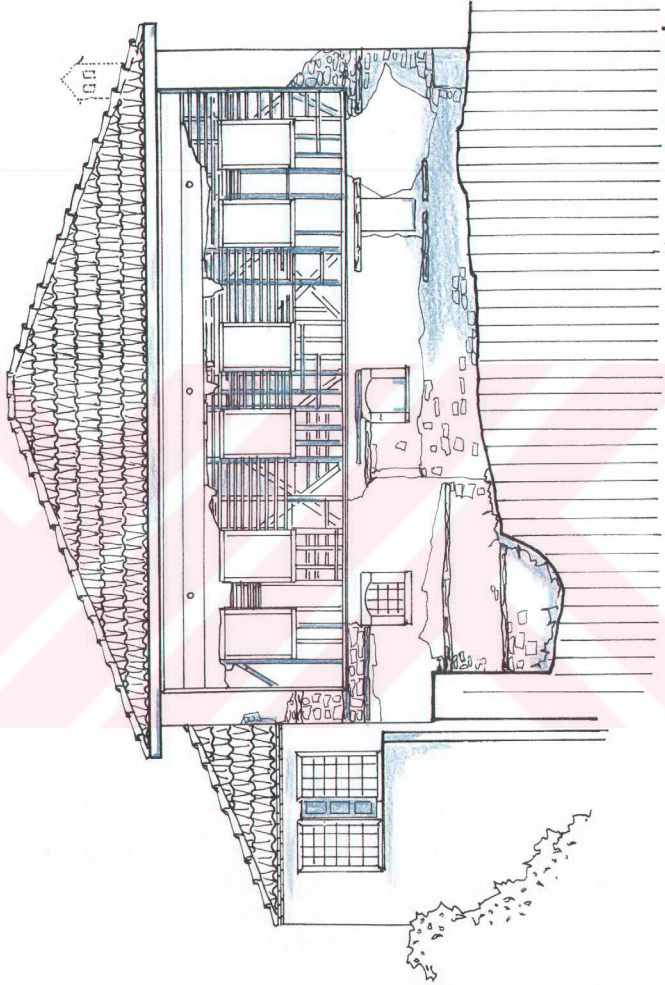
Şekil E.2.2.7. 2-2 KESİTİ

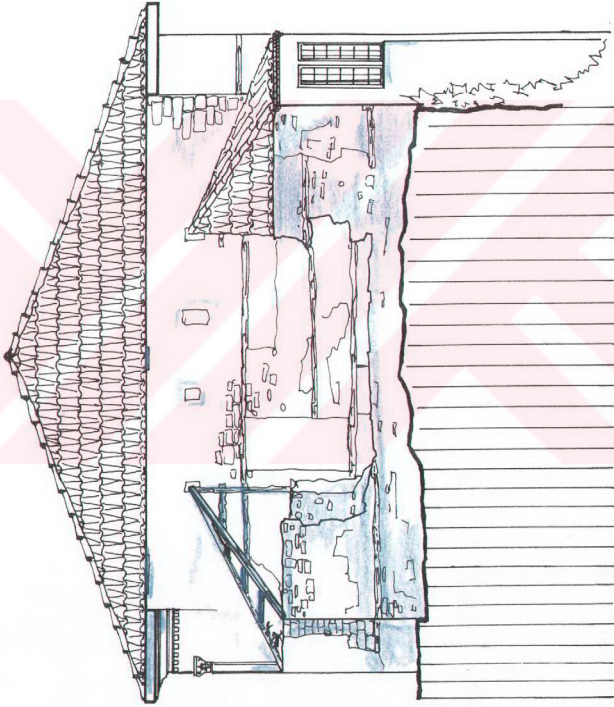
Şekil E.2.2.8. KUZAY CEPHESİ

Şekil E.2.2.9. DOĞU CEPHESİ

Şekil I E.2.2.10. GÜNEY CEPHESİ

Şekil E.2.2.11. BATI CEPHESİ

EK F
Restitüsyonlar (Ö:1/100)

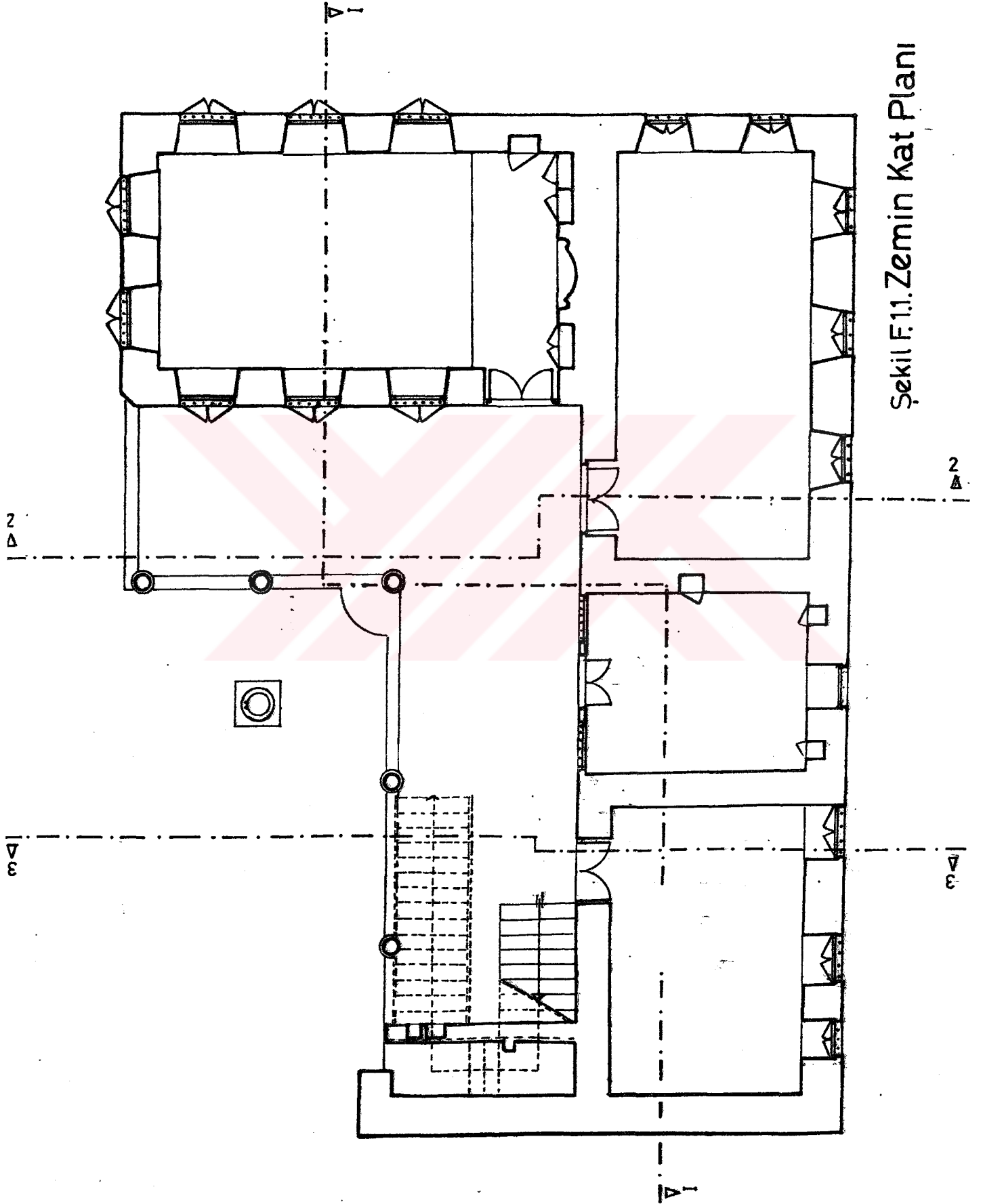

EK F.1.

P Binası Restitüsyonları (Ö:1/100)

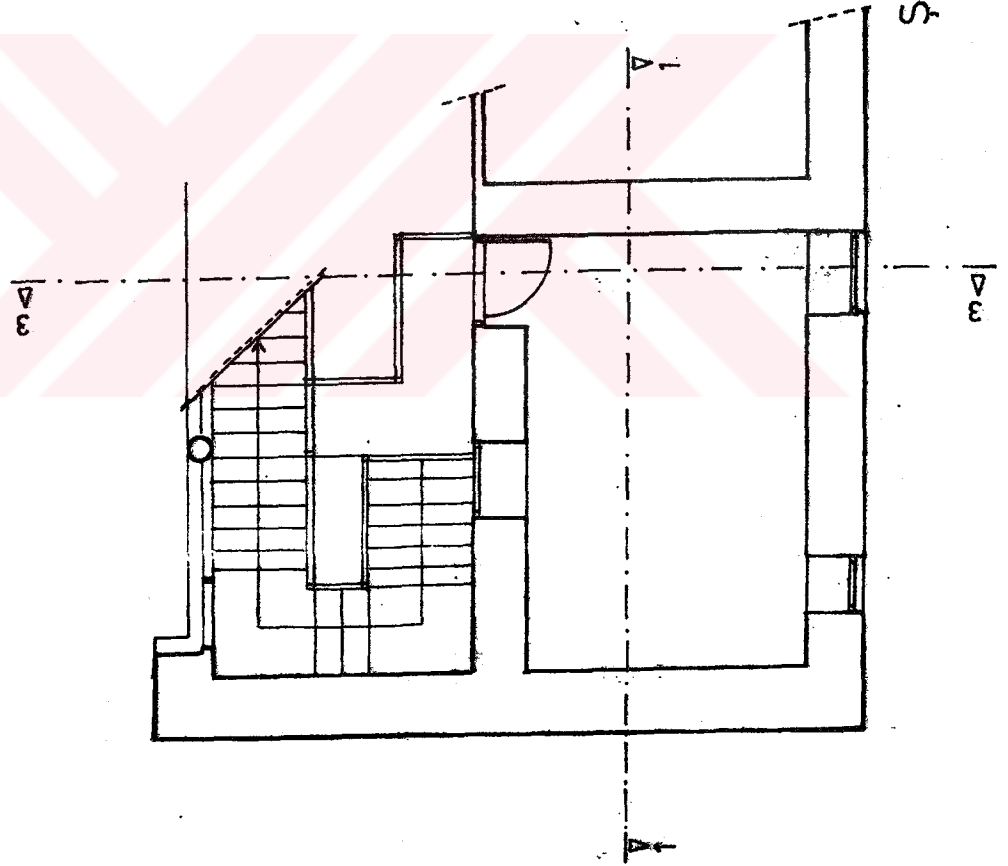

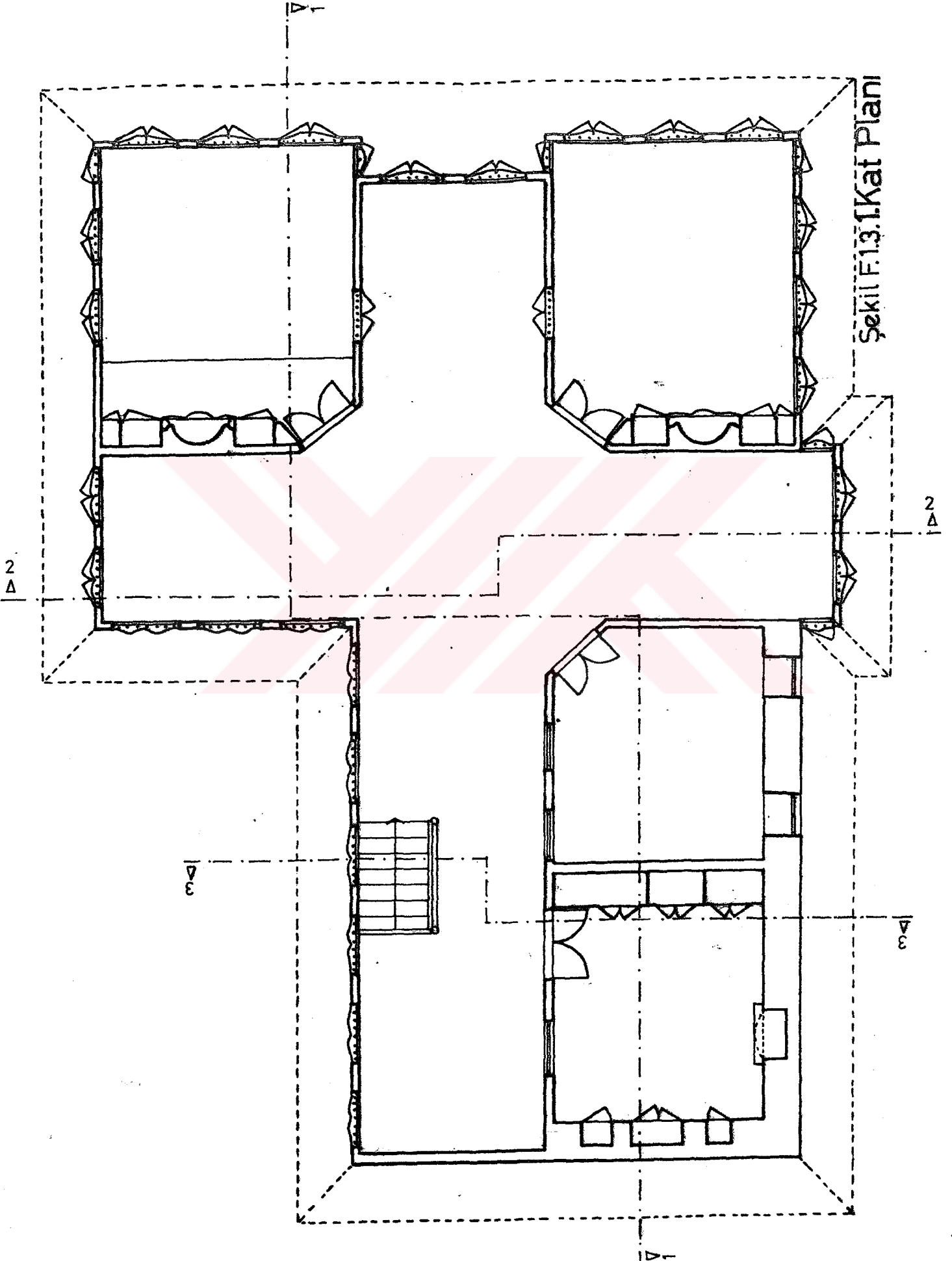
I. Dönem

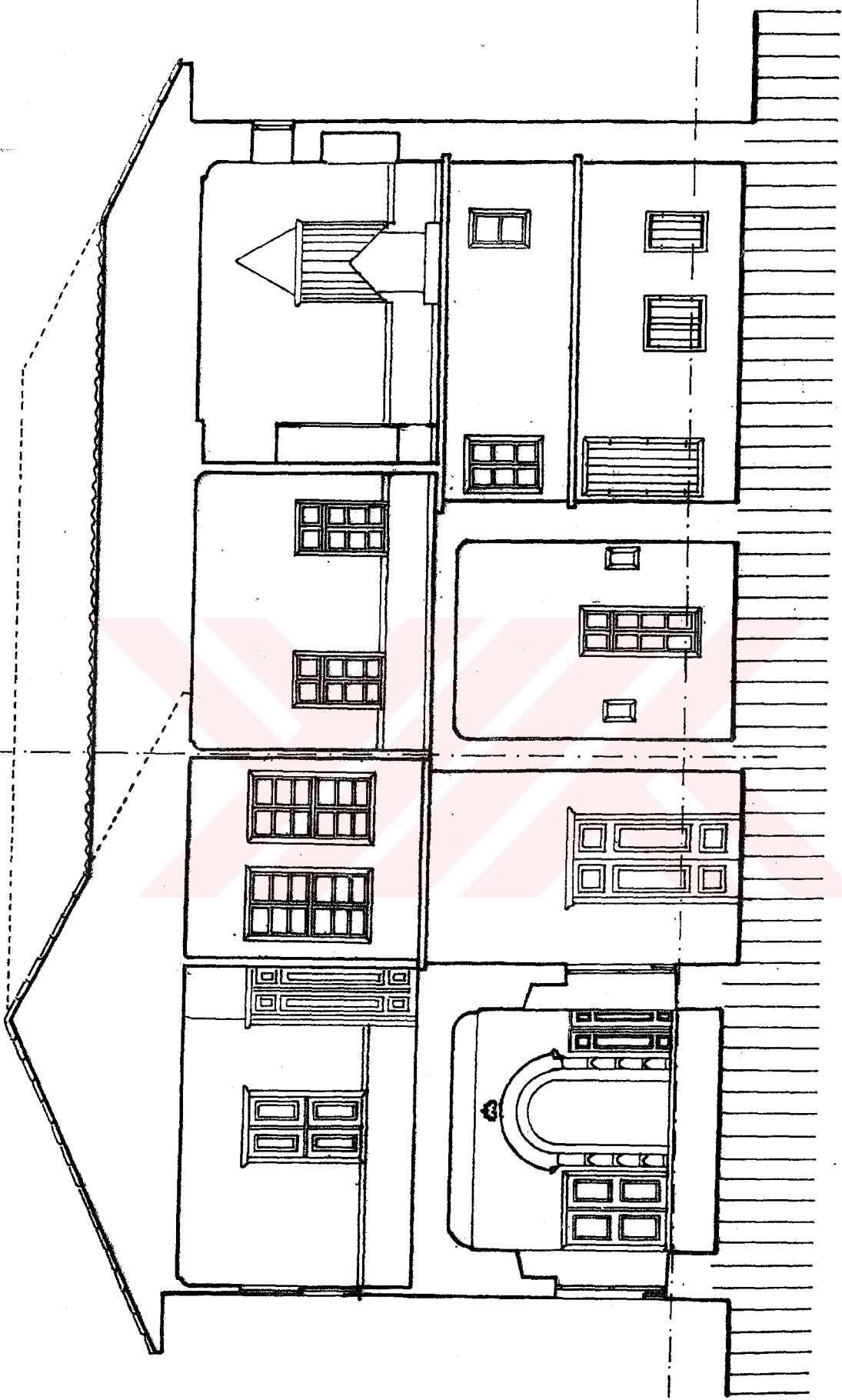

Şekil F.1.1. Zemin Kat Planı

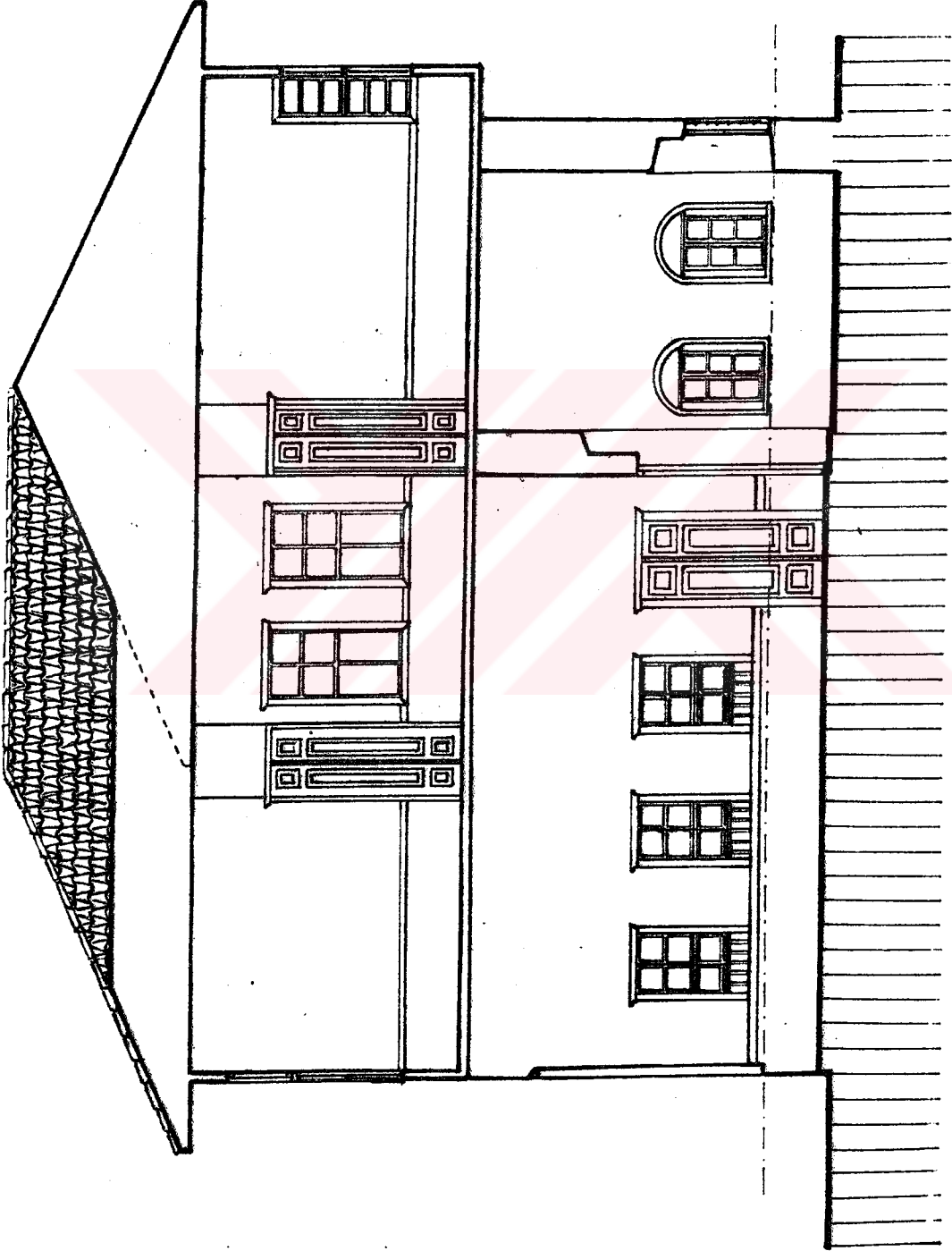
Şekil F.1.2. Ara Kat Planı

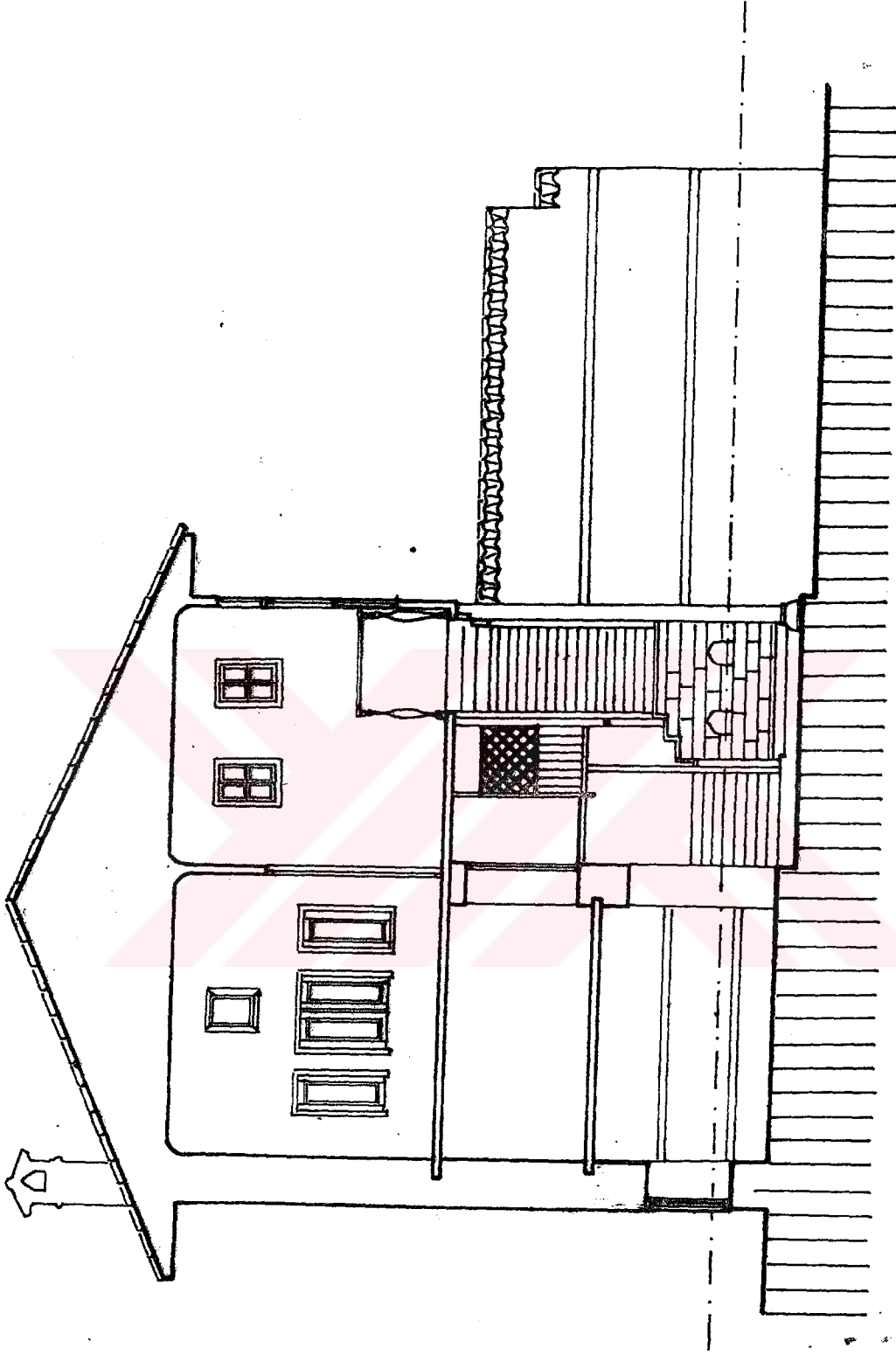

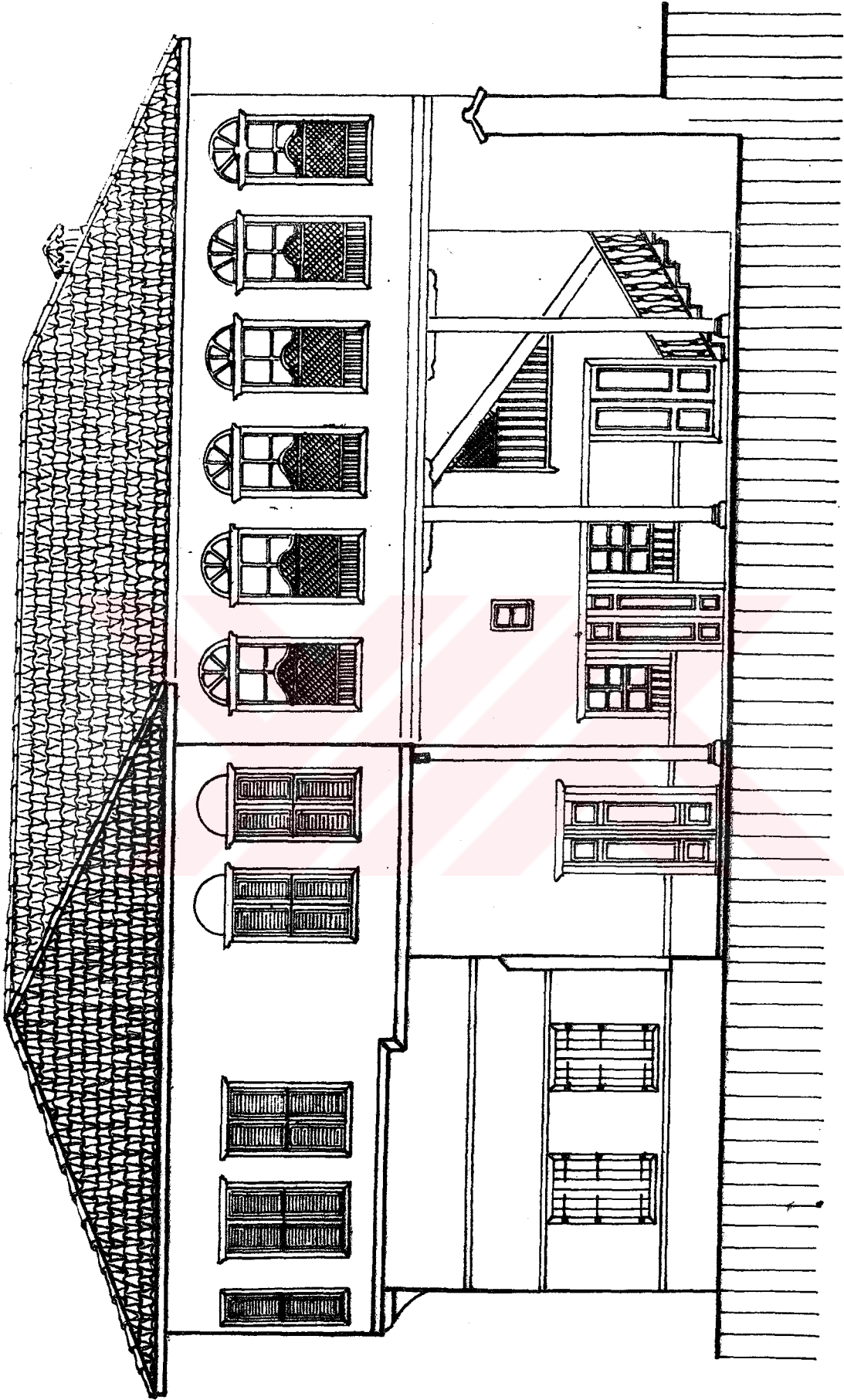
Şekil F.14. 1-1 Kesiti

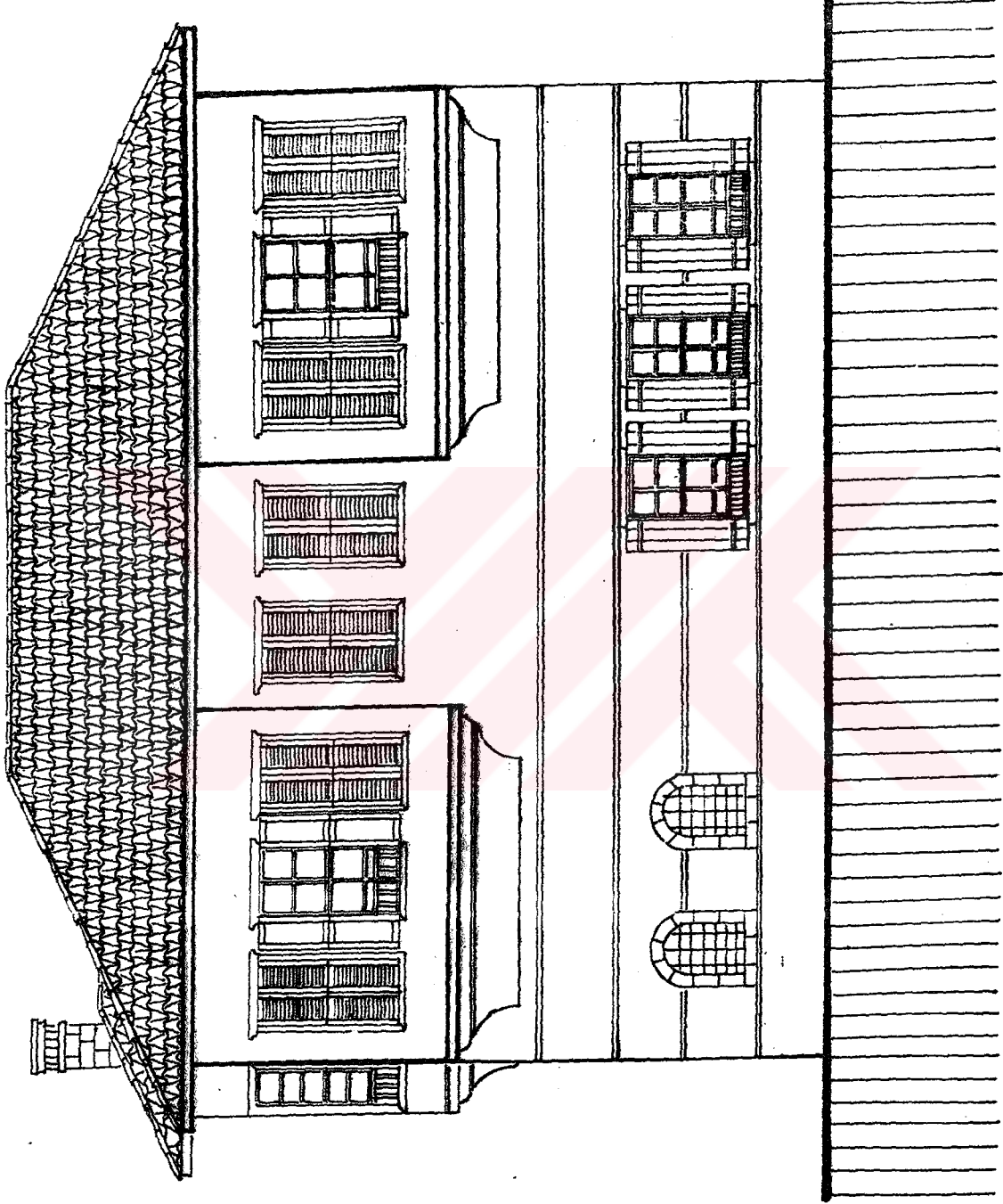
Şekil F.15. 2-2 Kesiti

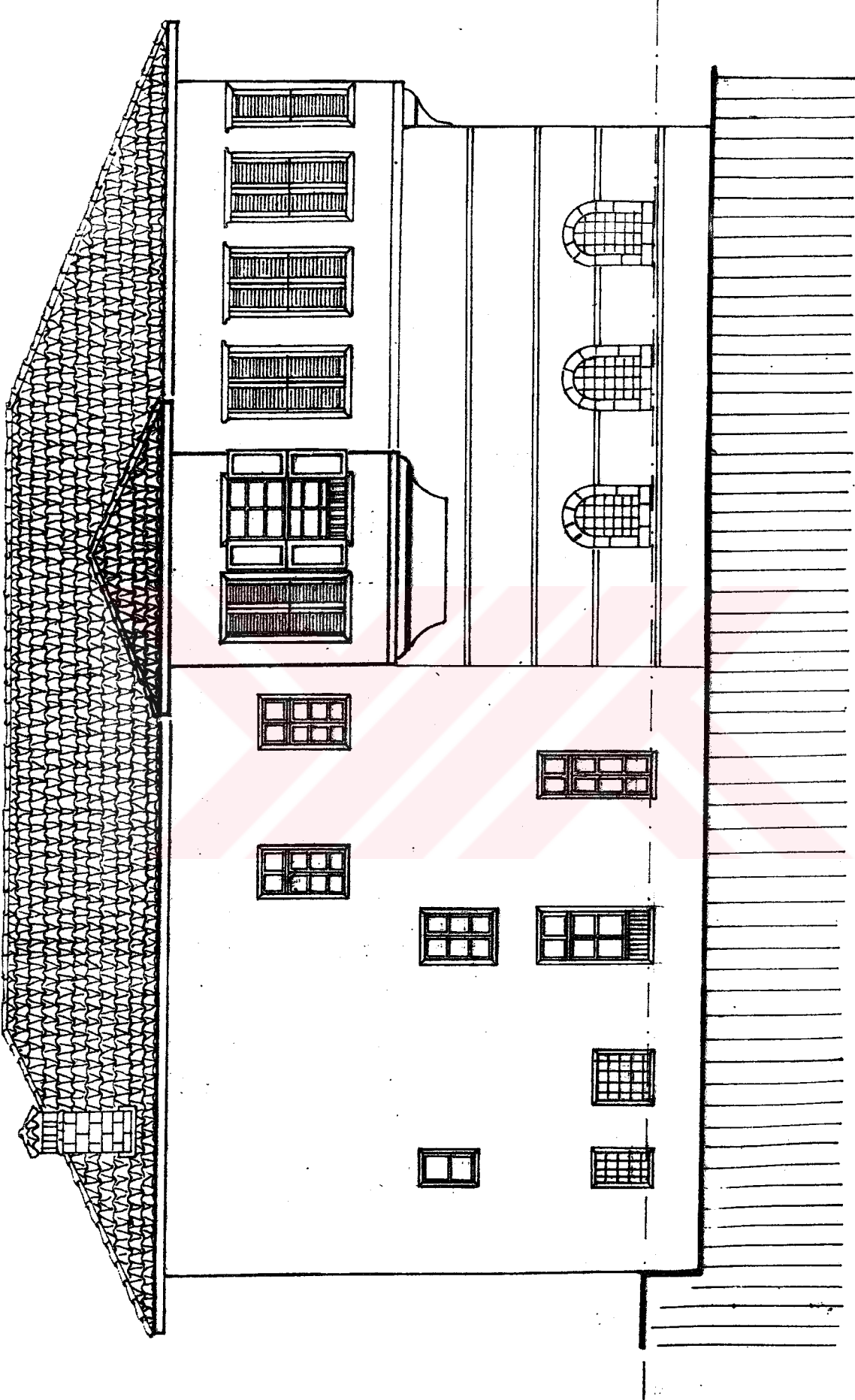
Şekil F.16. 3-3 Kesiti

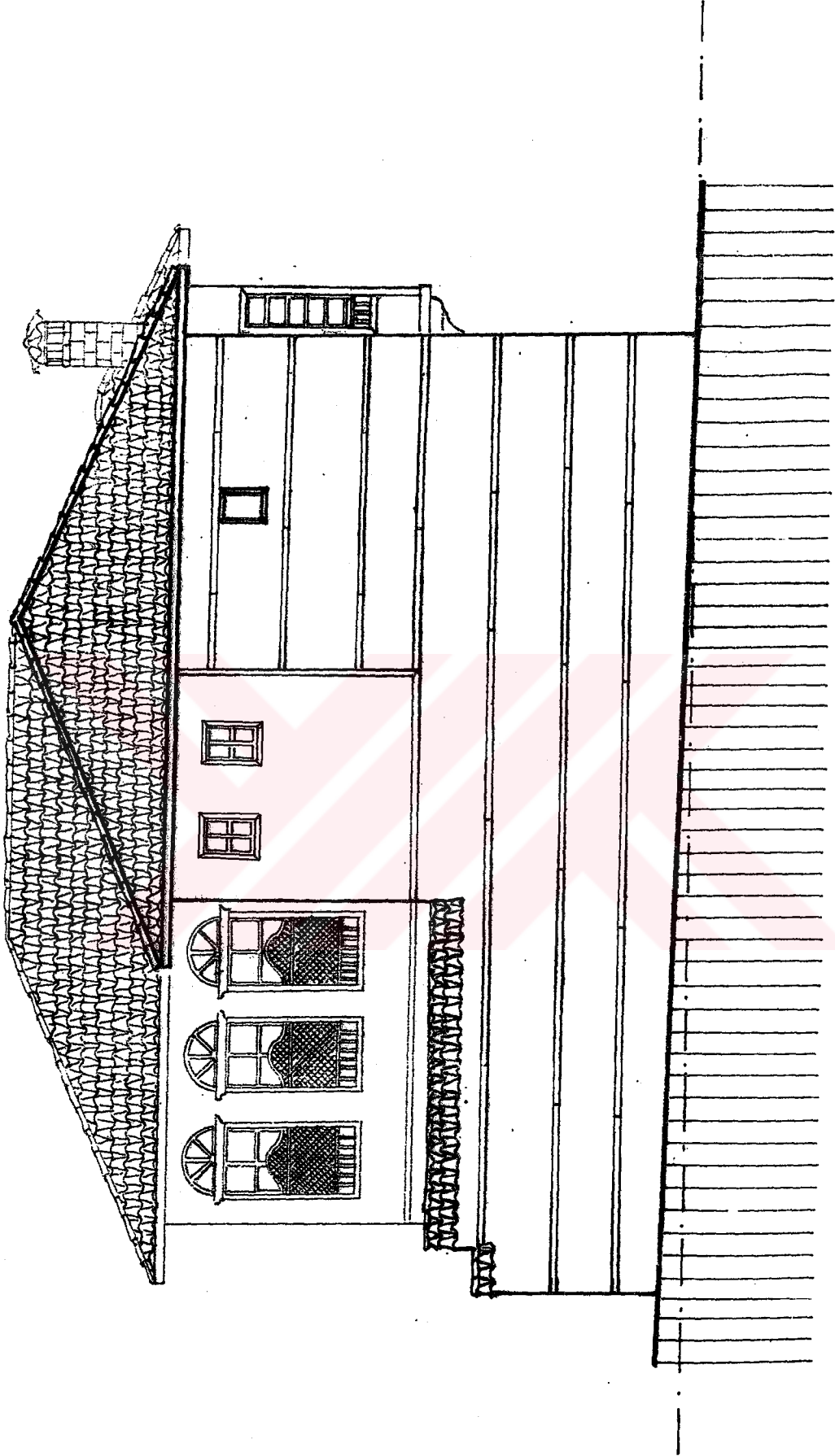
Şekil F.17. Kuzeydoğu Cephesi

Şekil F.1.8. Güneydoğu Cephesi

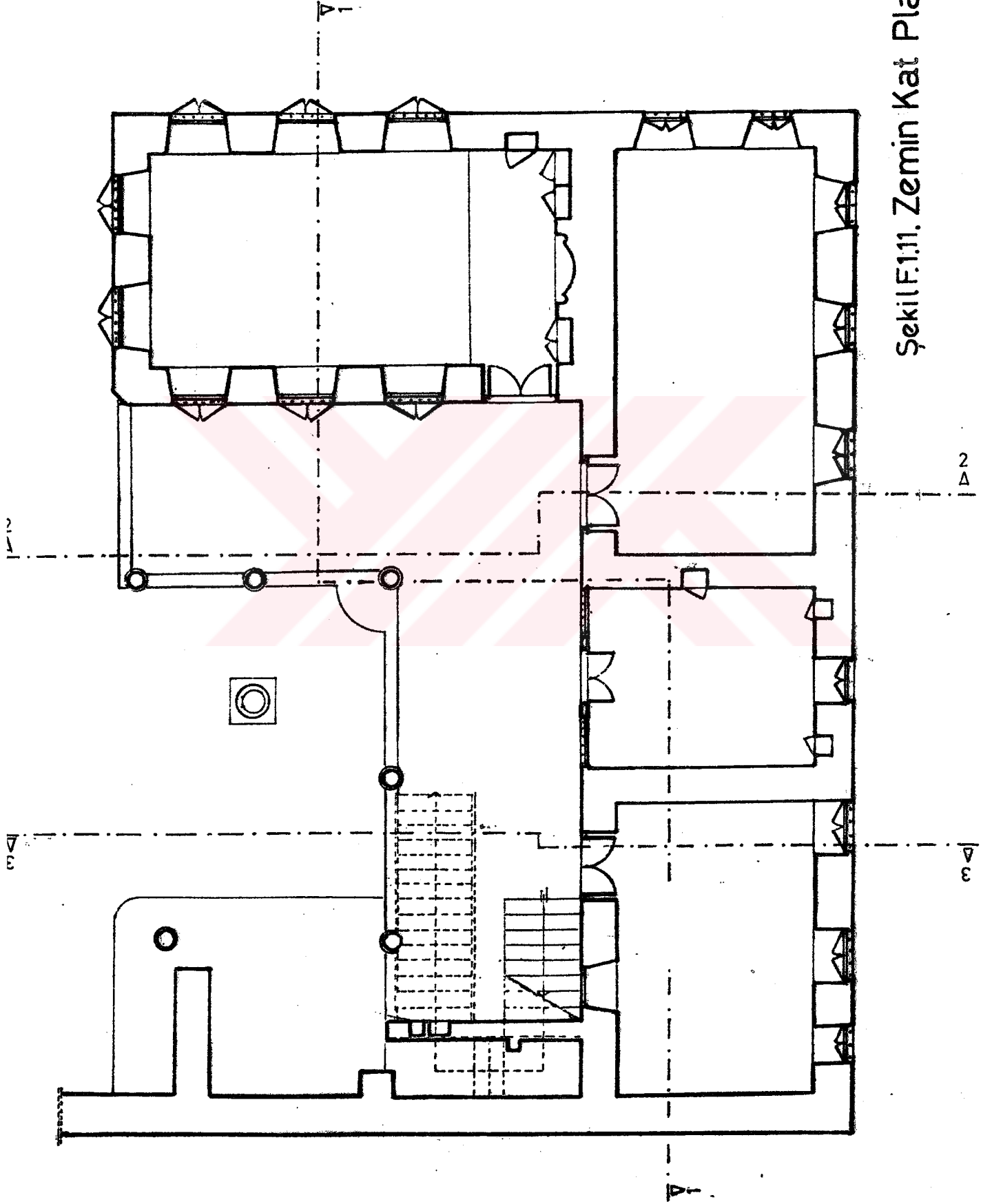
Şekil F.1.9. Güneybatı Cephesi

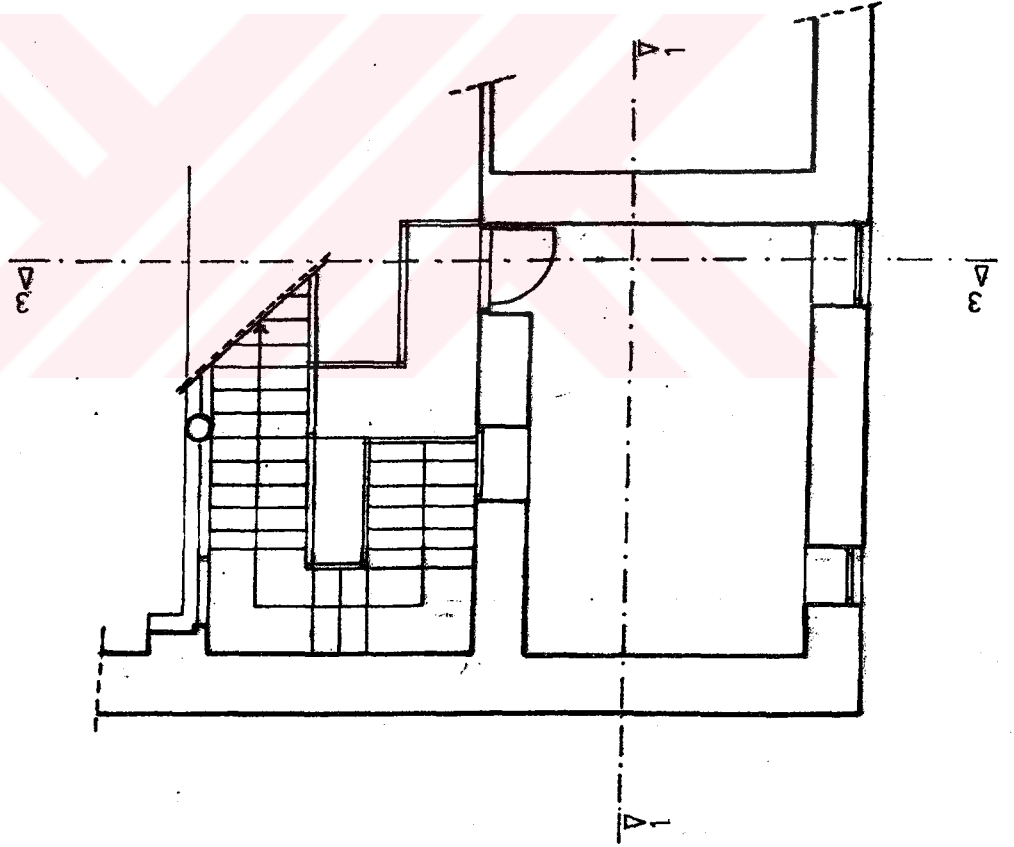
Şekil F.1.10. Kuzeybatı Cephesi

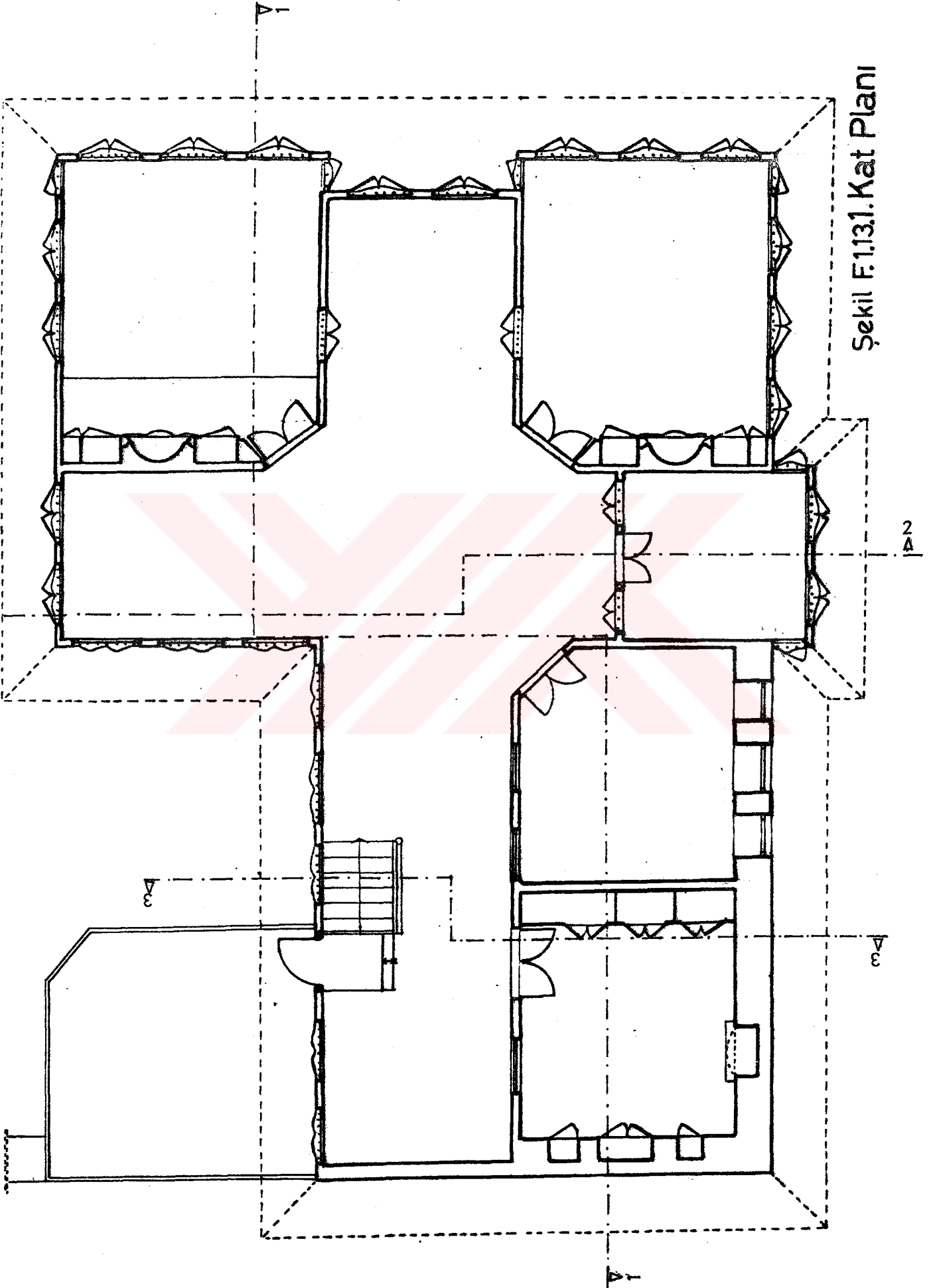
Şekil F.1.11. Zemin Kat Planı

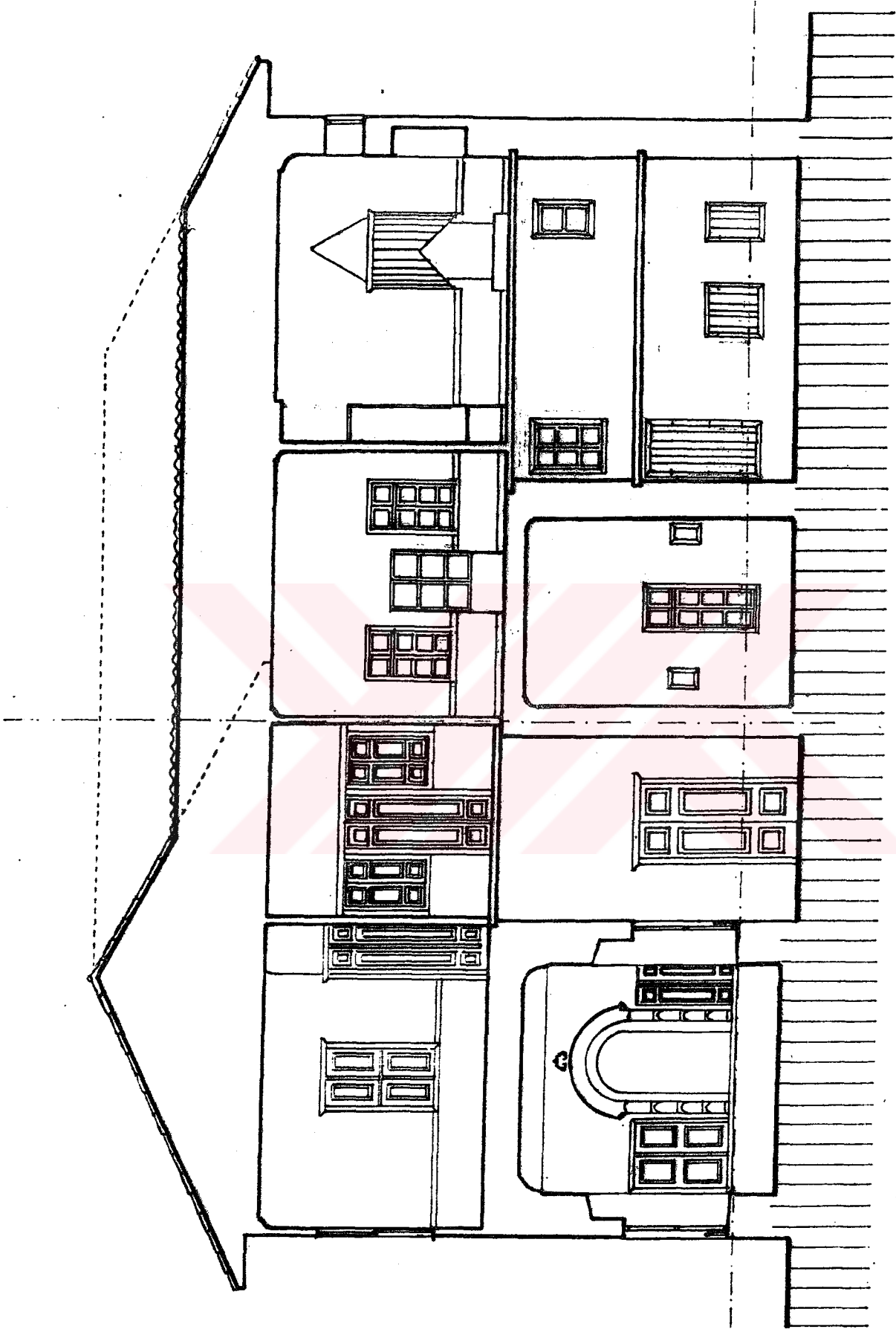

Şekil F.1.12.Ara Kat Planı

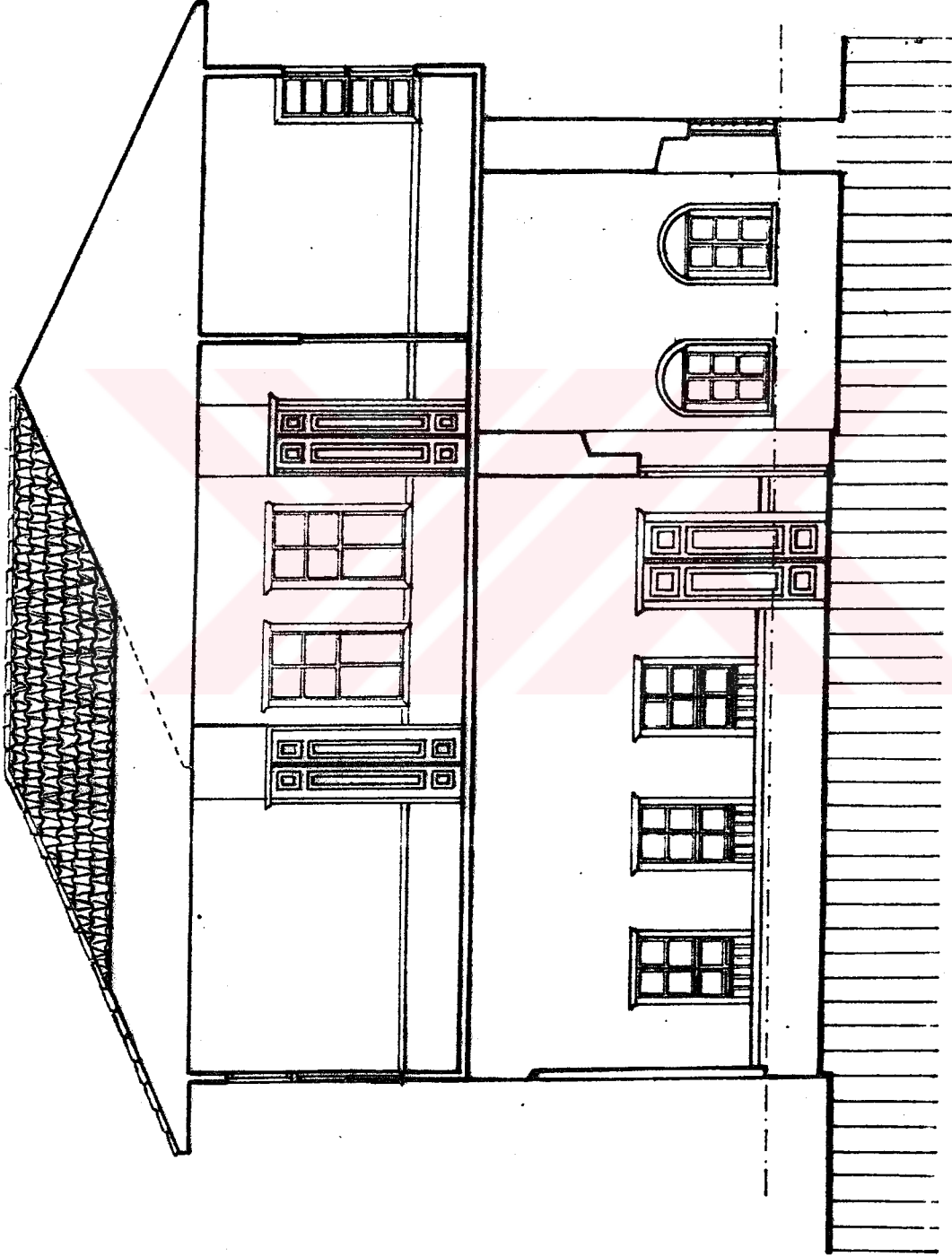

Şekil F.1.131. Kat Planı

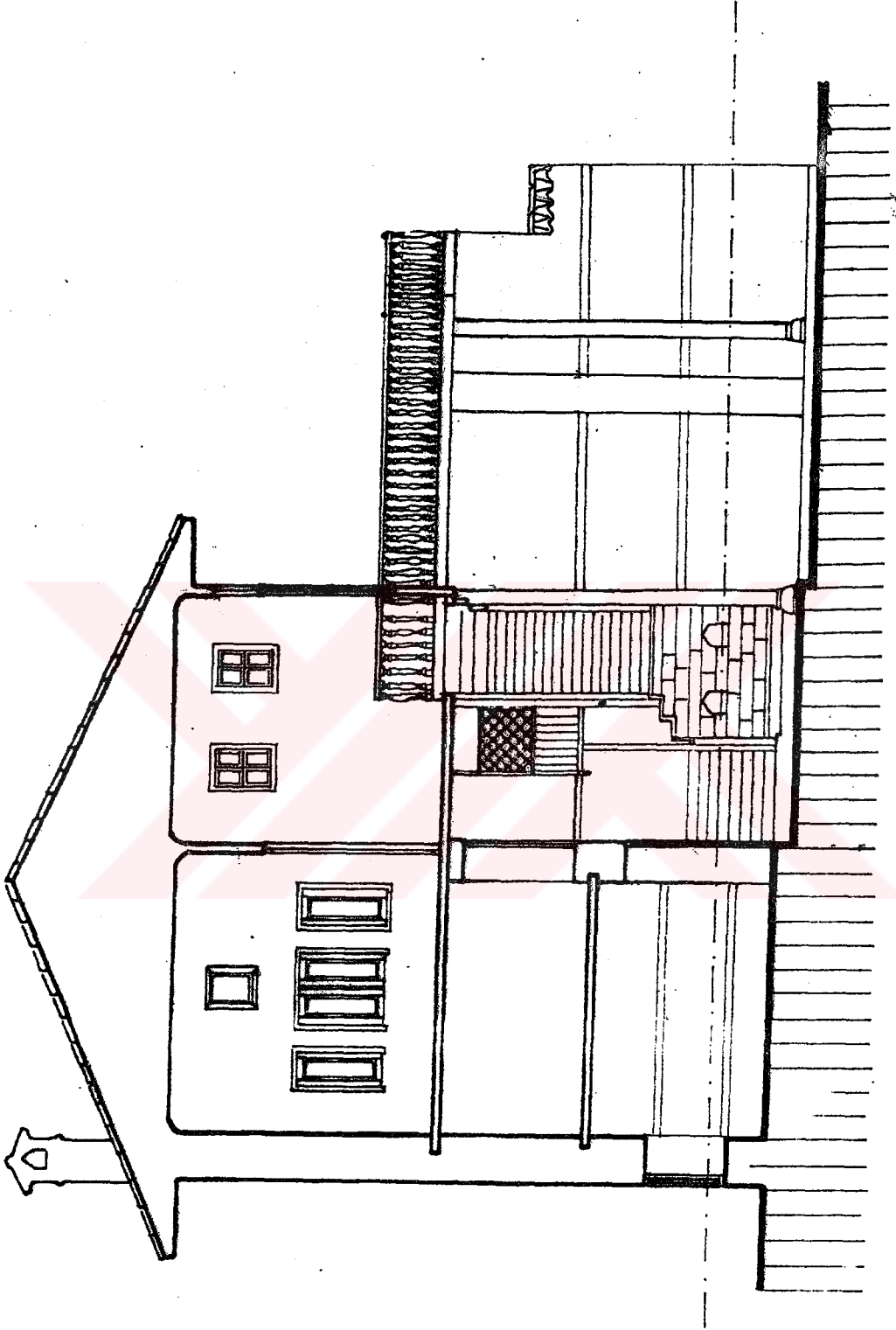

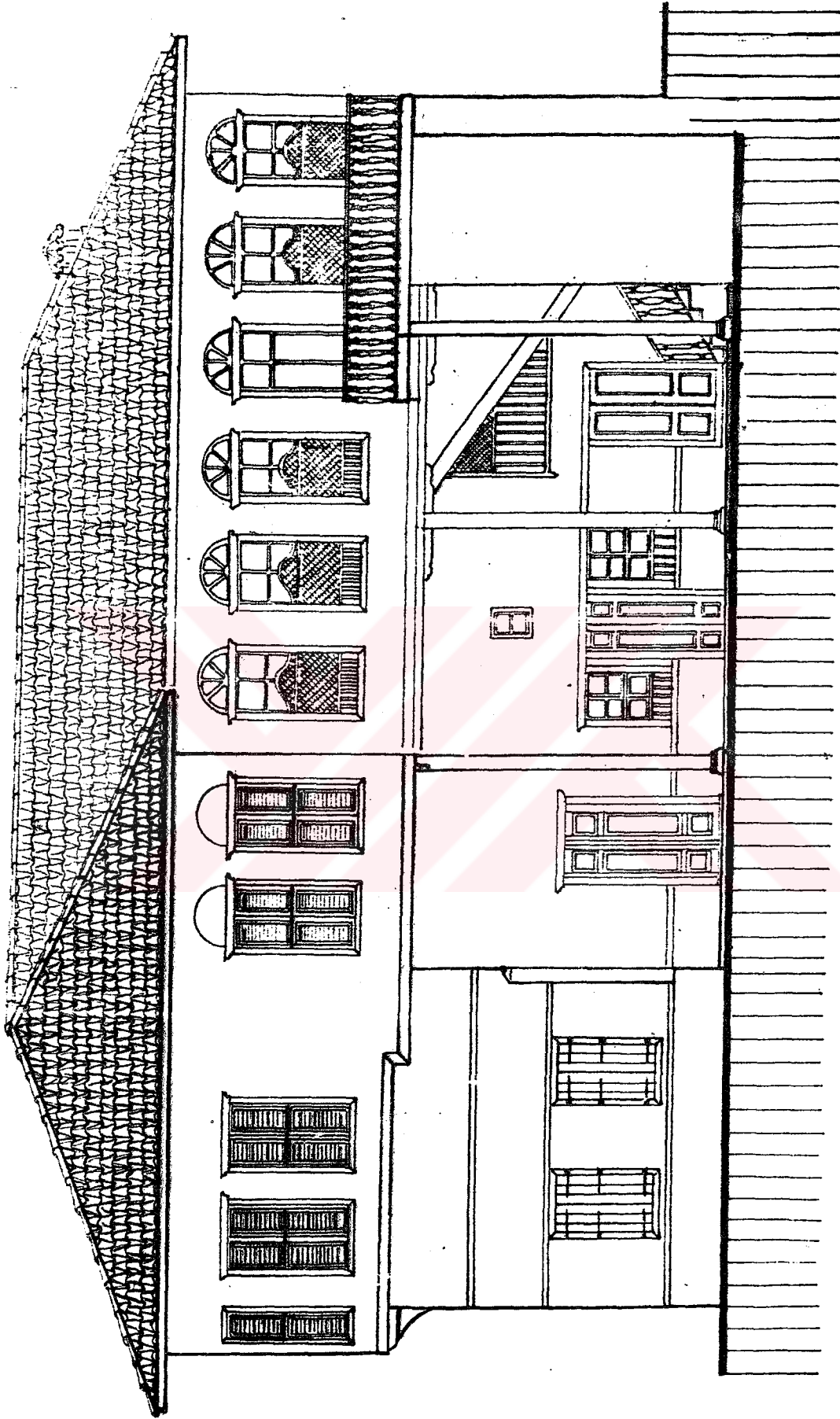
Şekil F.1.14.1-1 Kesiti

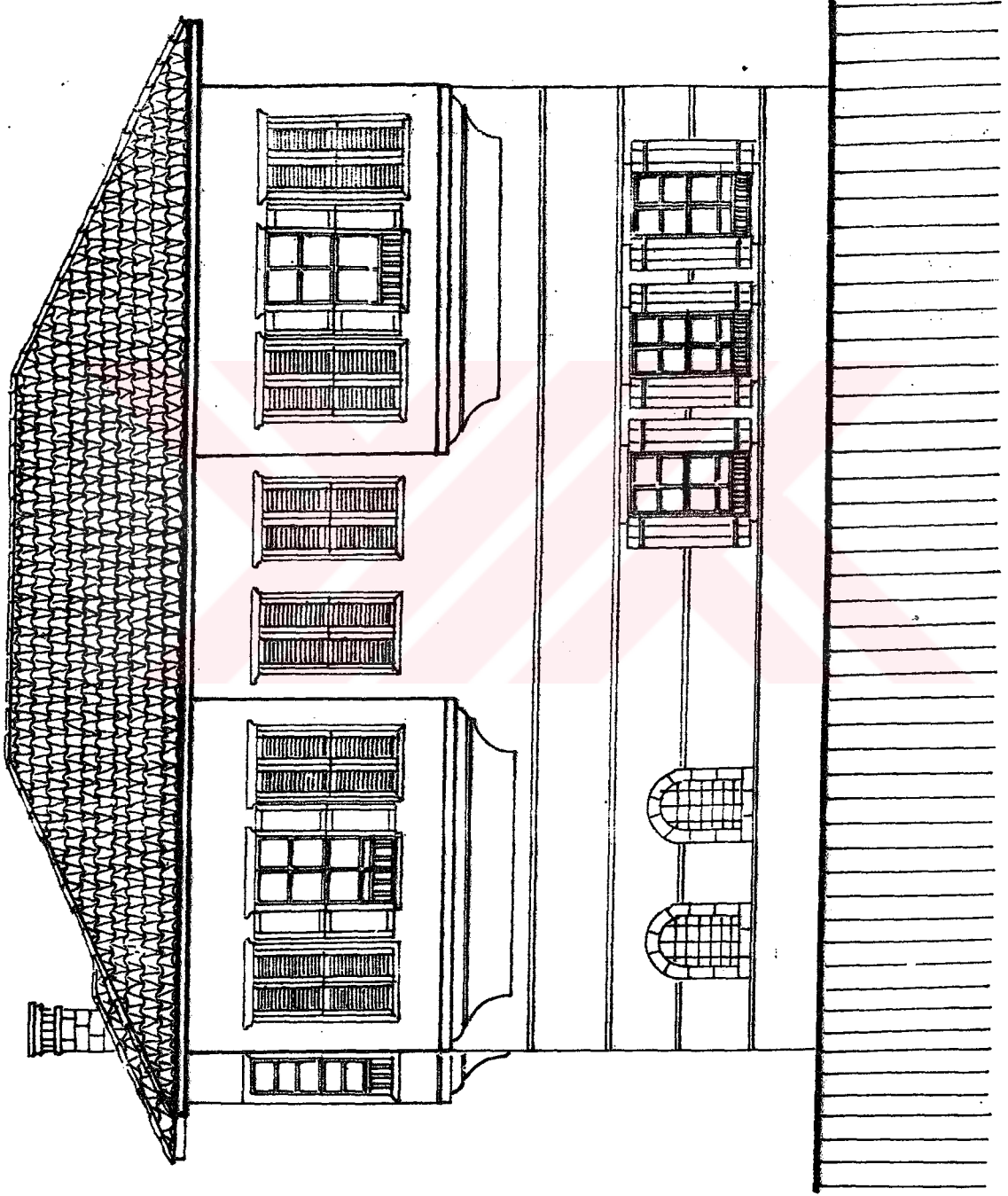
Şekil F.1.15.2-2 Kesiti

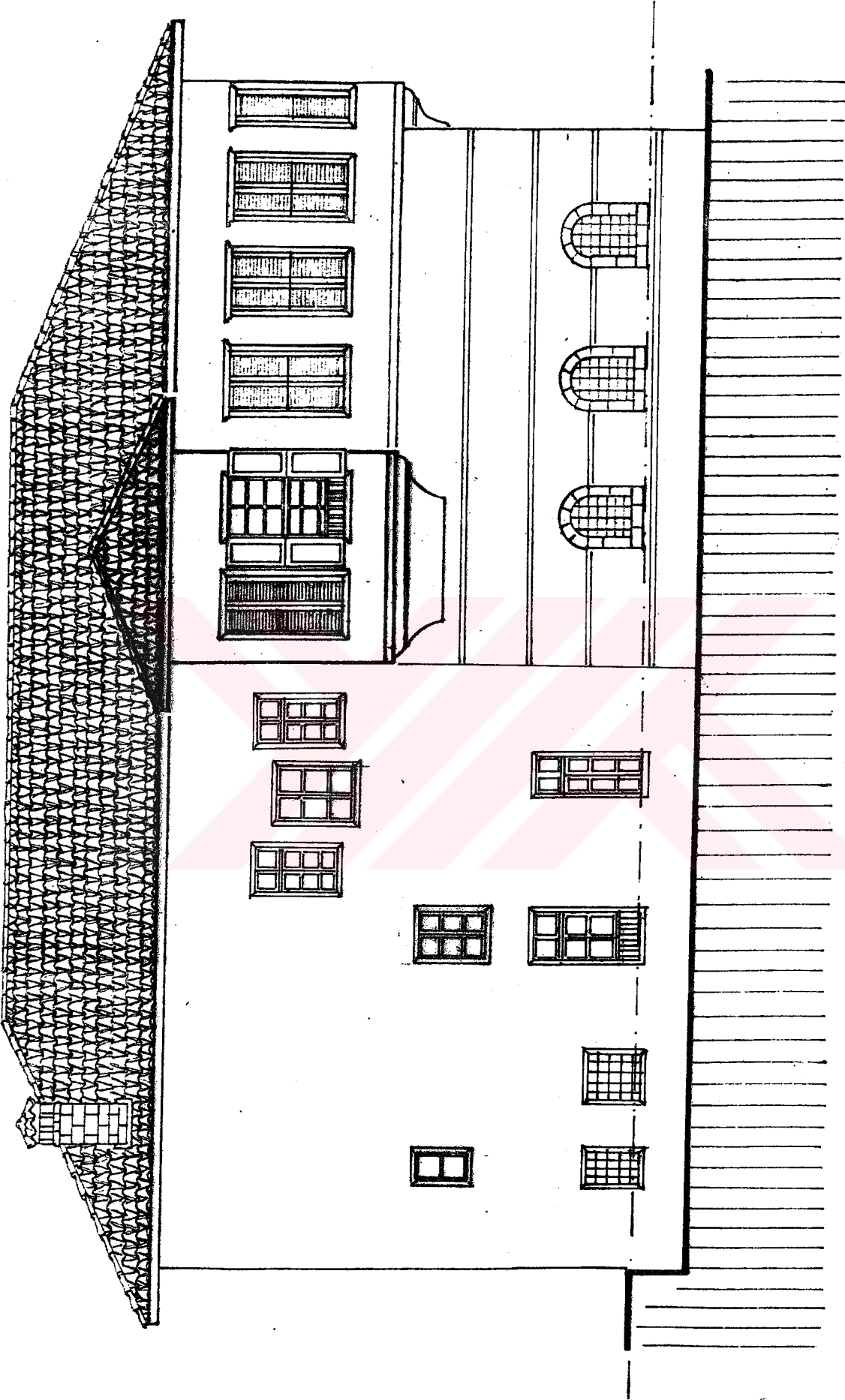
Şekil F.1.16.3.3 Kesiti

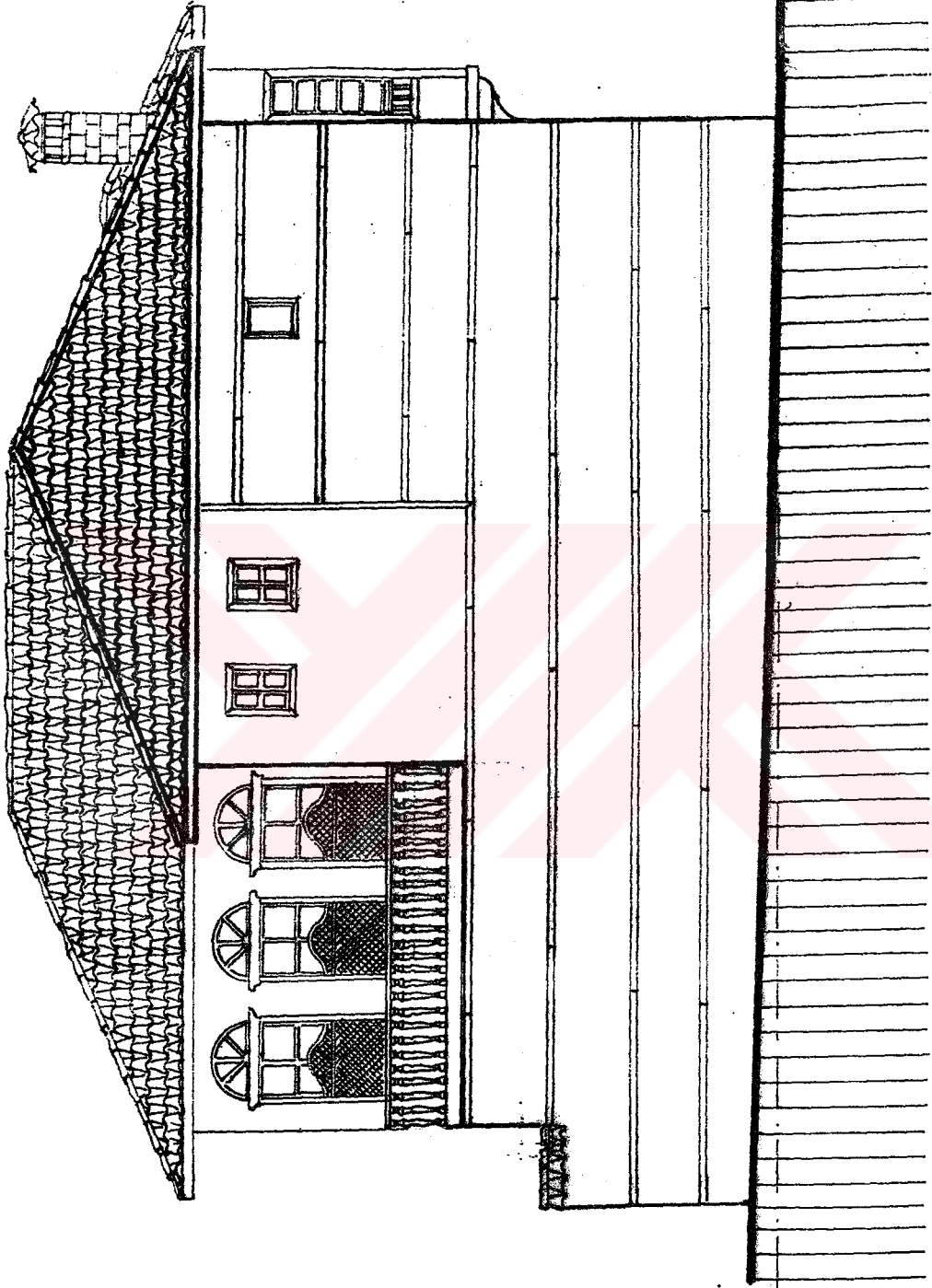
Şekil F.1.17. Kuzeydoğu Cephesi

Şekil F.1.18. Güneydoğu Cephesi

Şekil F.1.19. Güneybatı Cephesi

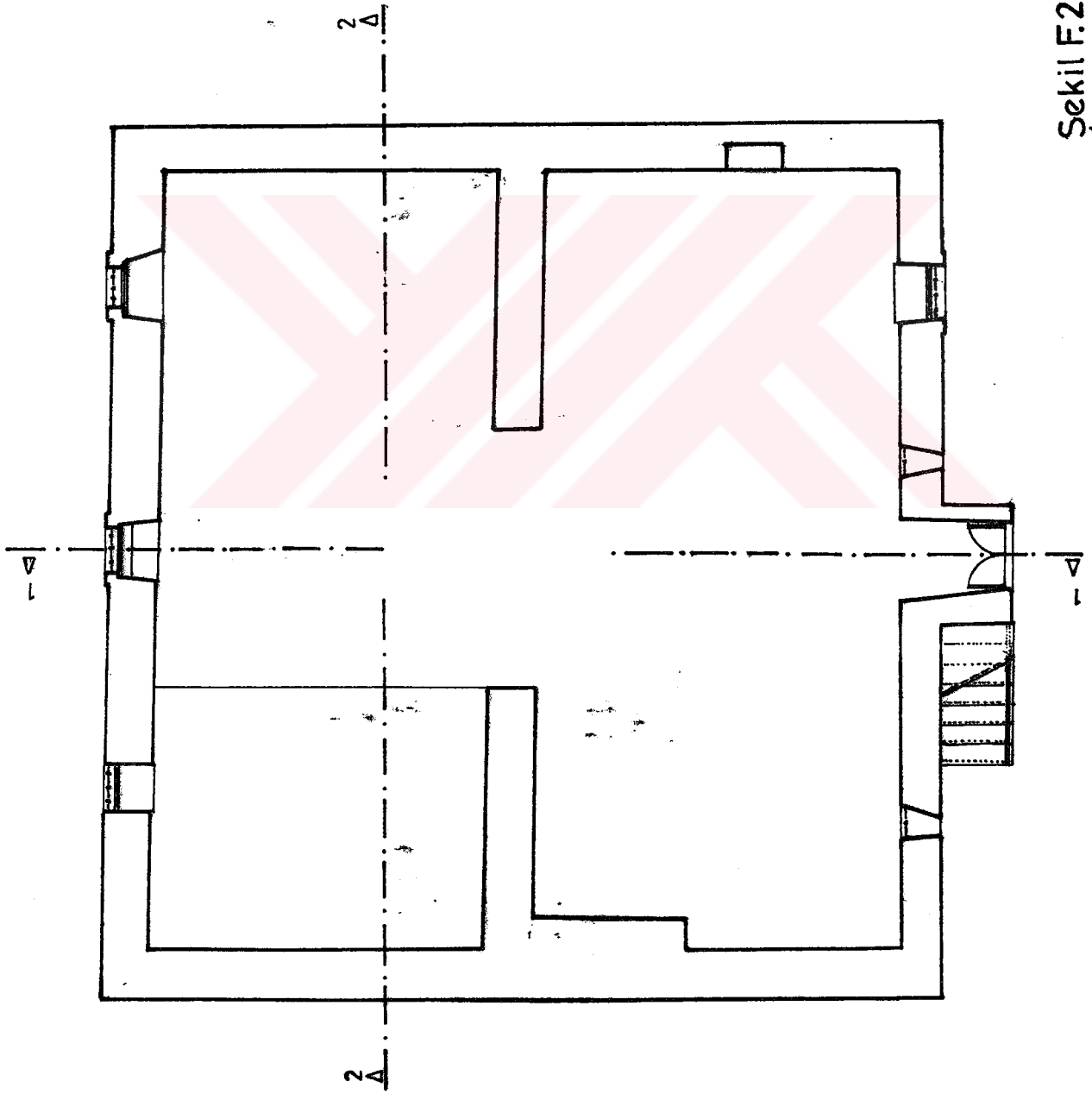
Şekil F.1.20.Kuzeybatı Cephesi

EK F.2.

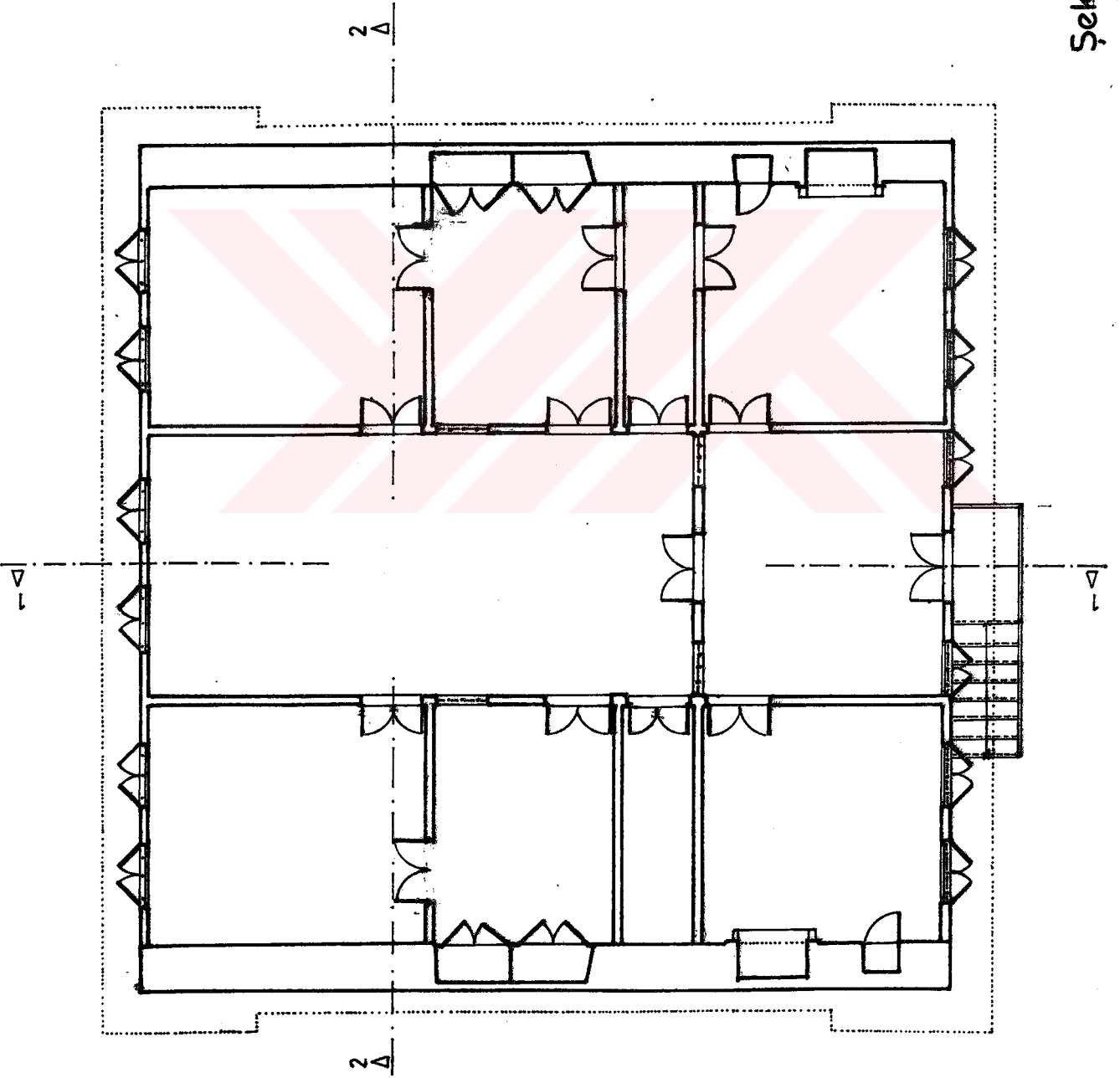
U Binası Restitüsyonları (Ö:1/100)

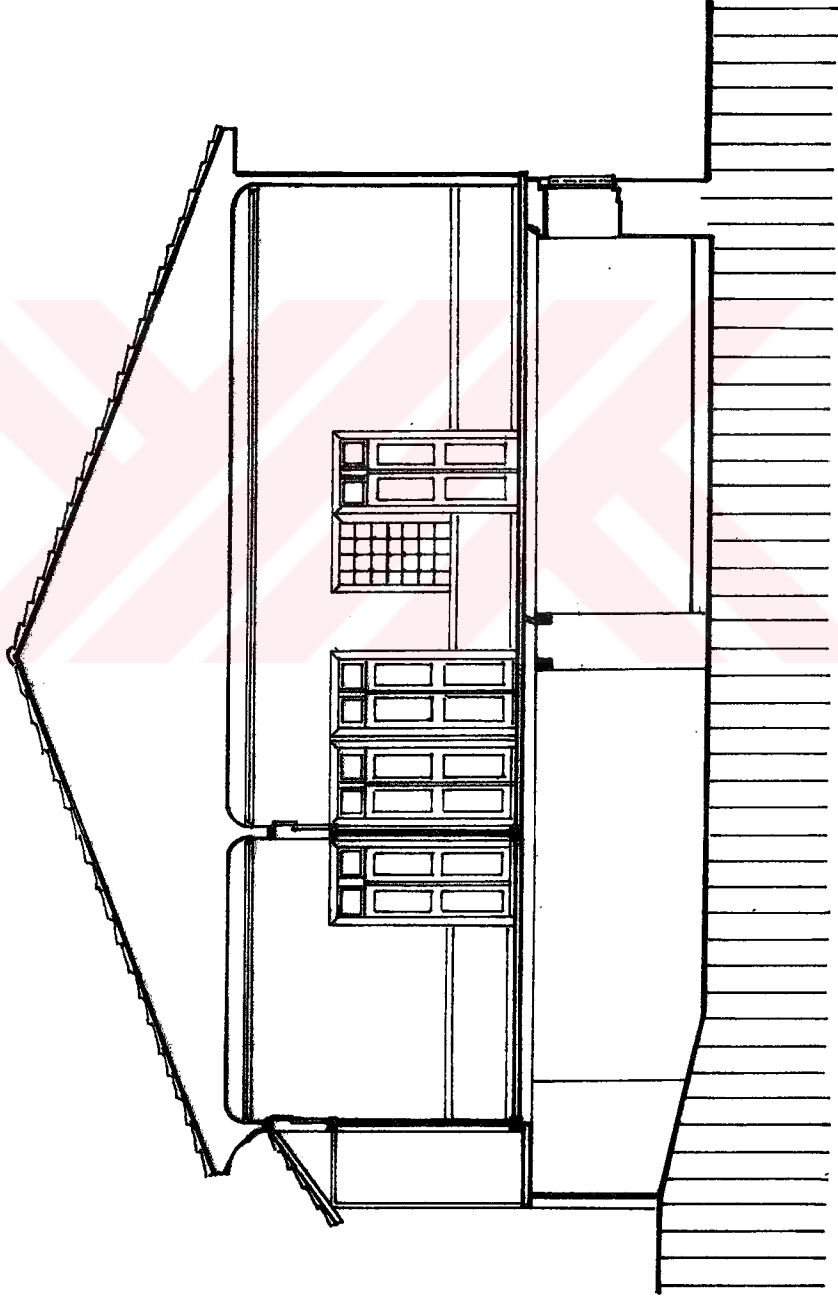

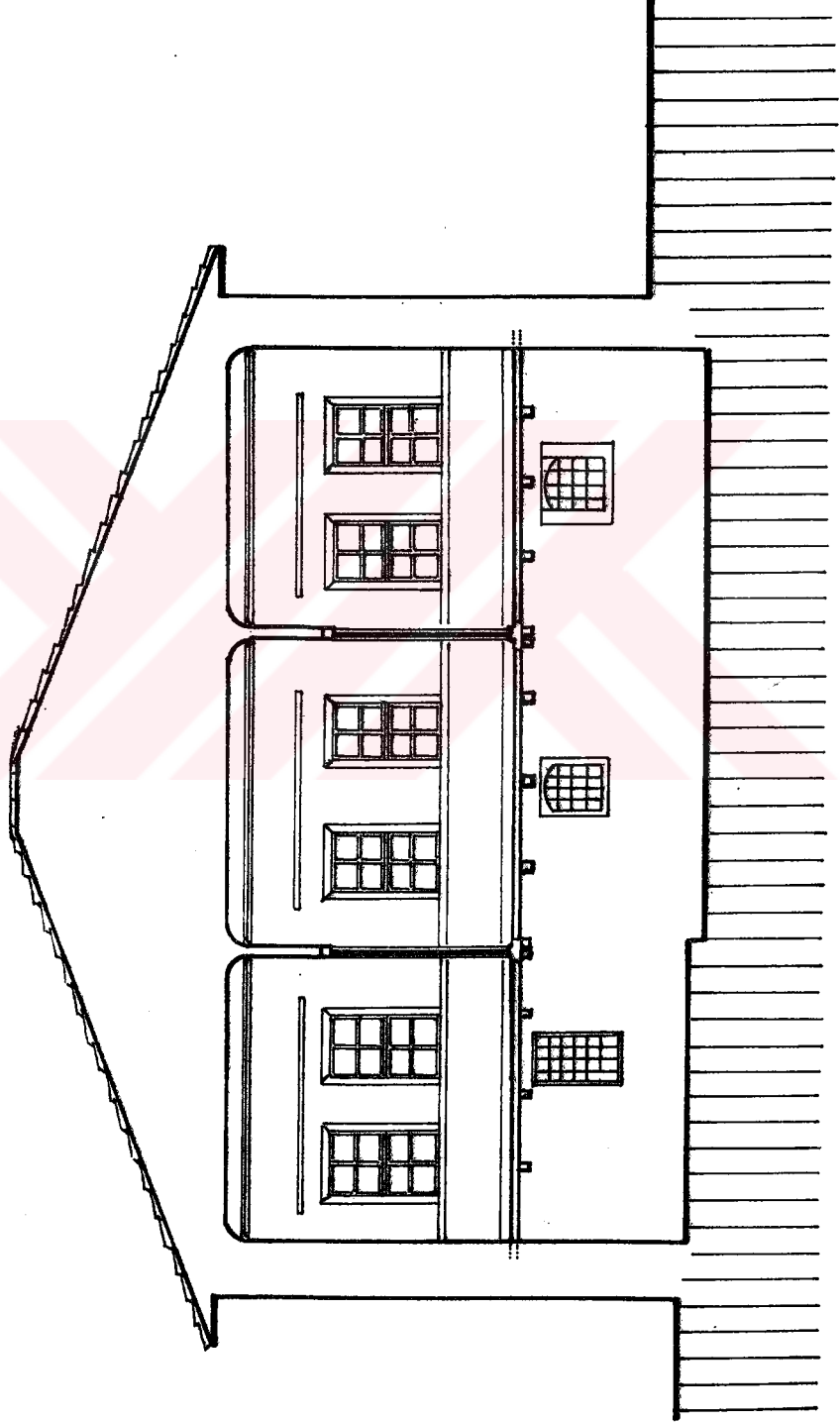
Şekil F.2.1. Zemin Kat Planı

Şekil F.2.2.1. Kat Planı

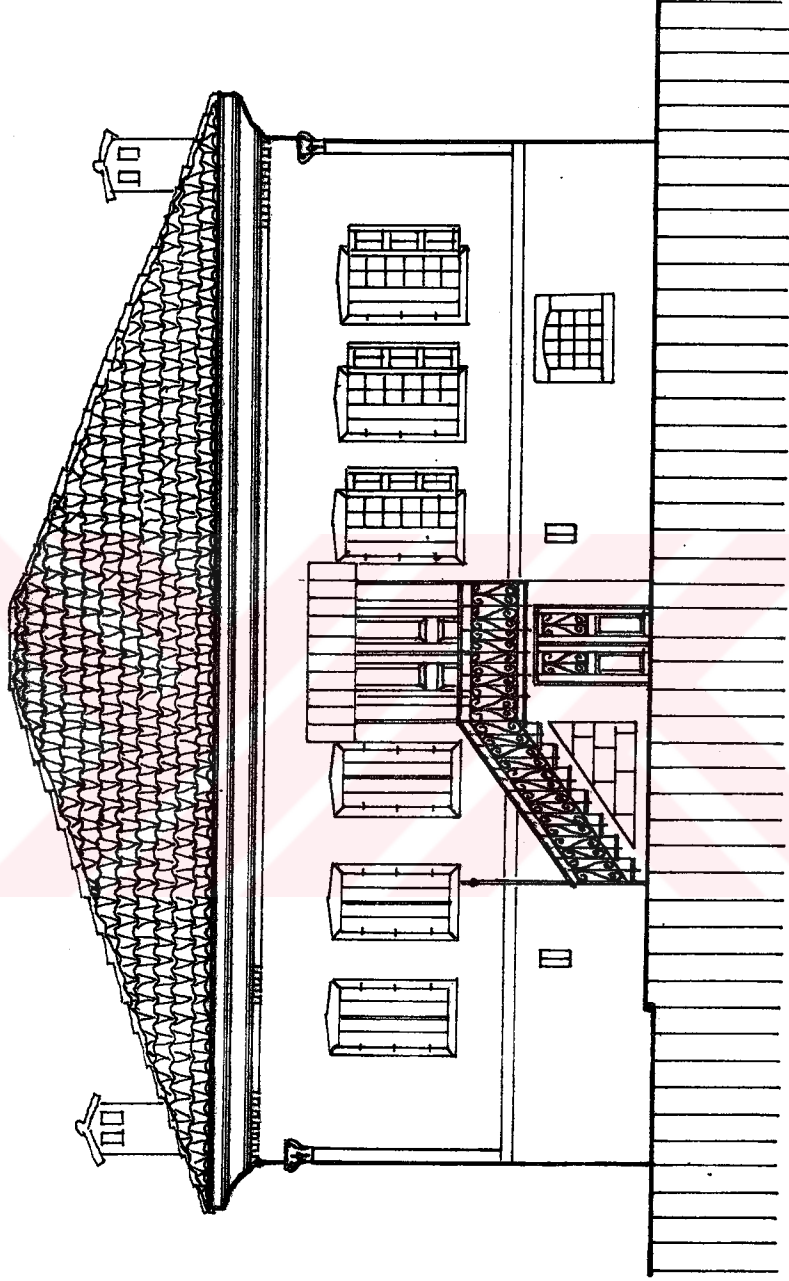

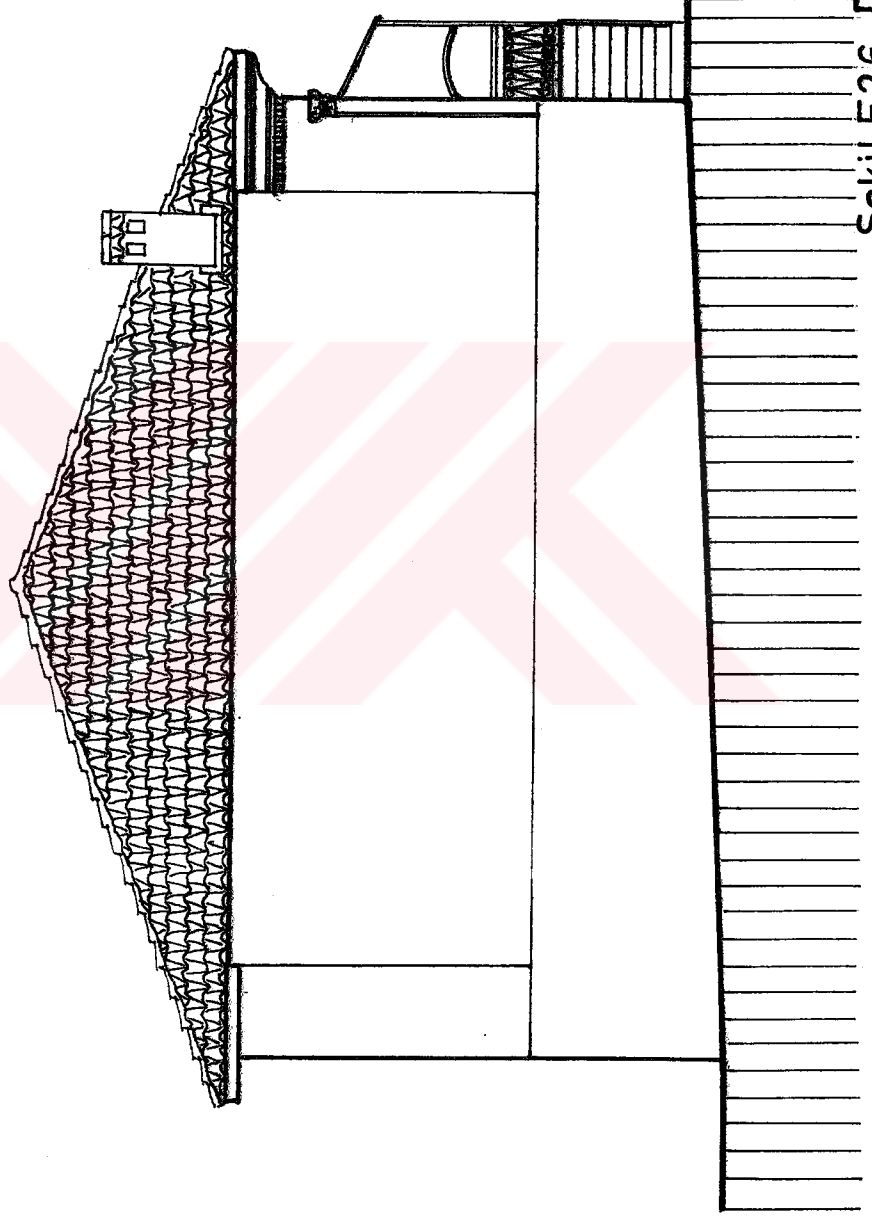
Şekil F.23.1-1 Kesiti

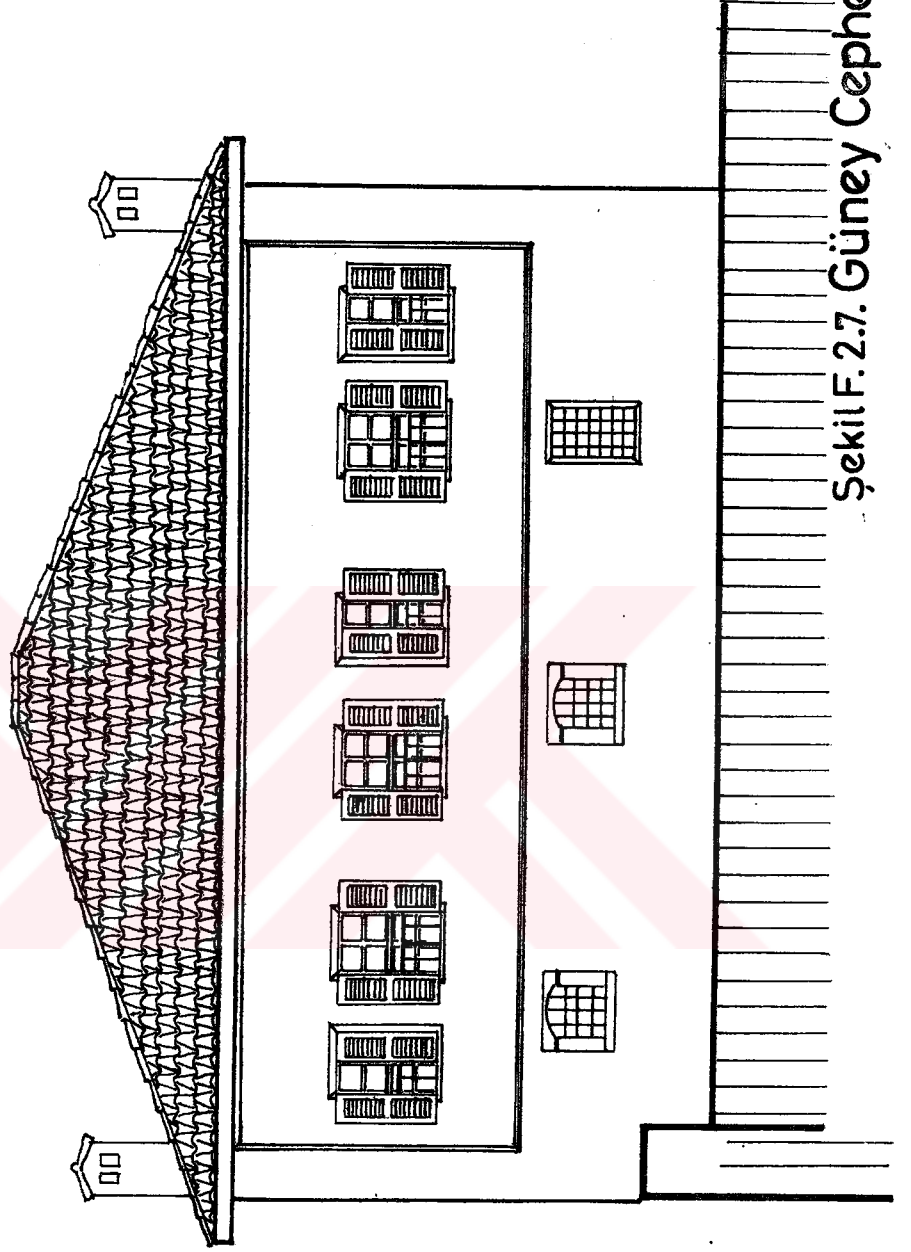
Şekil F.24. 2-2 Kesiti

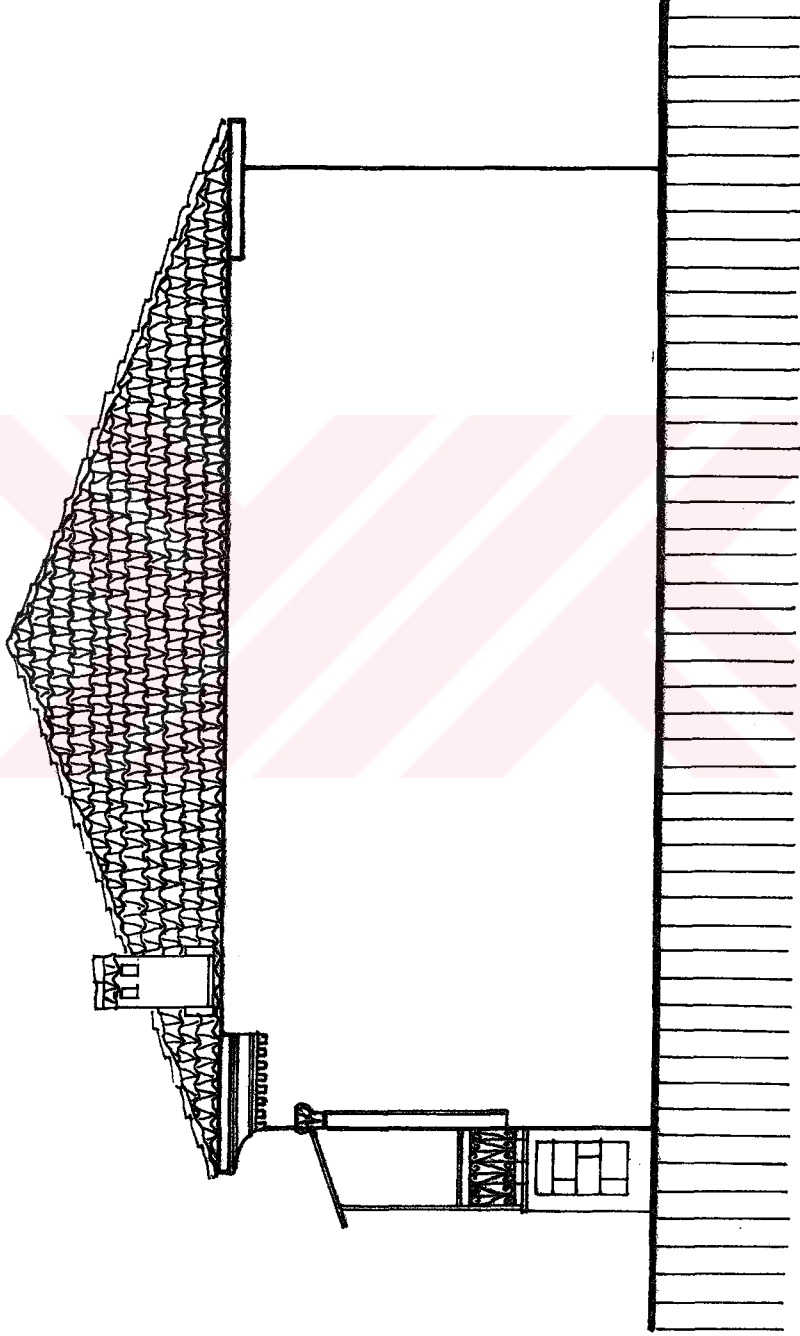

Şekil F.2.5. Kuzey Cephesi

Şekil F.2.6. Doğu Cephesi

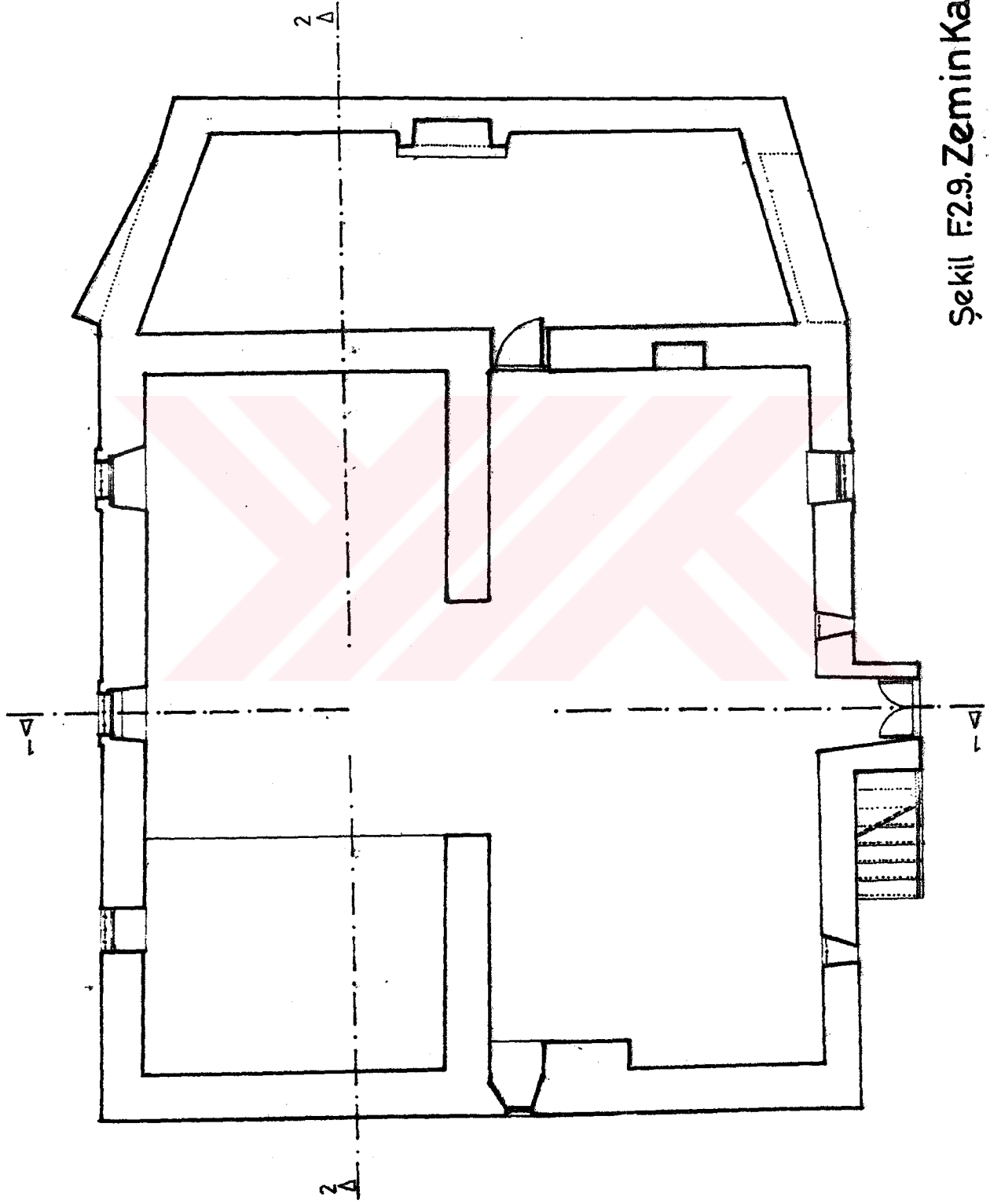

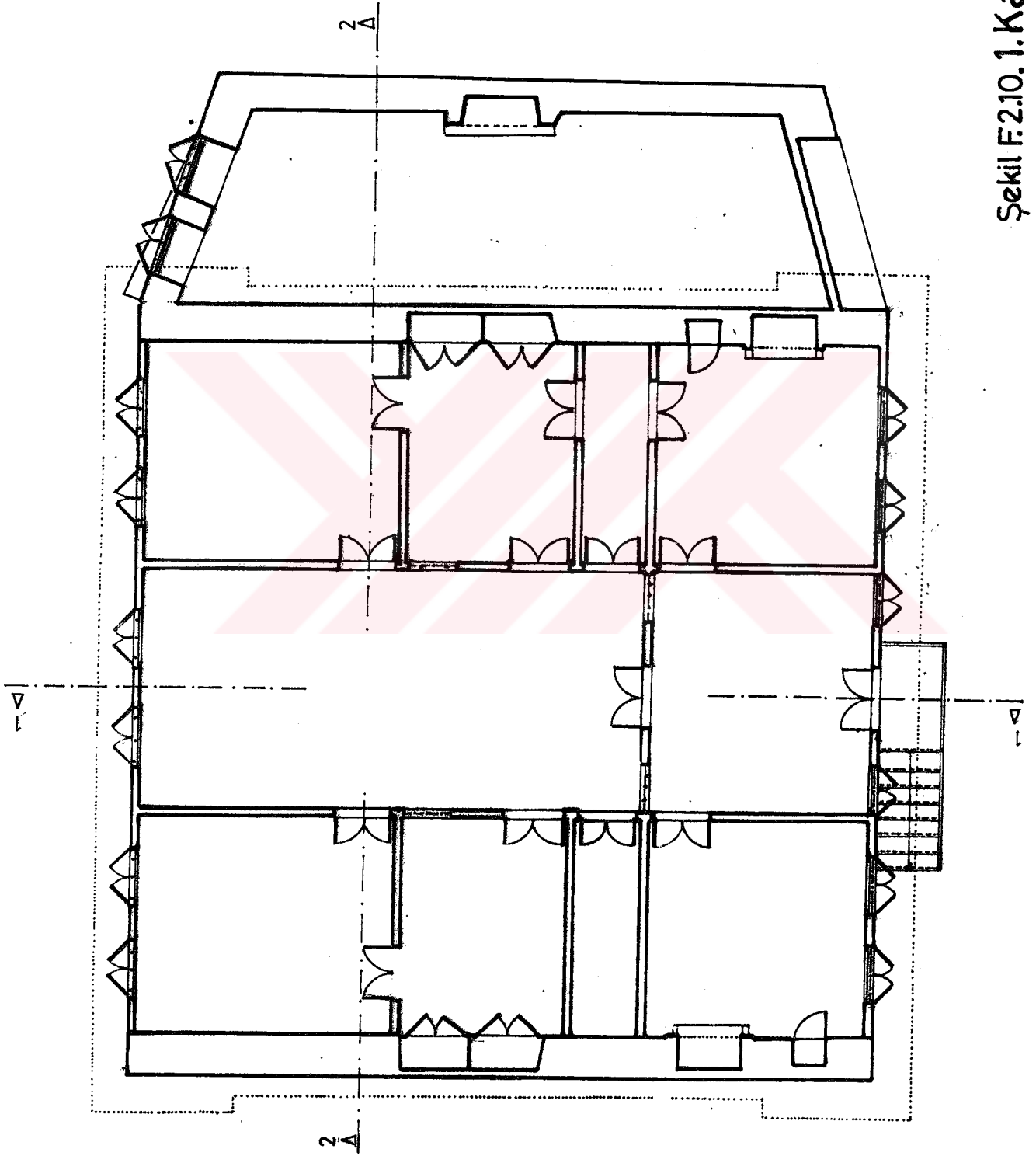
Şekil F.2.8.Batı Cephesi

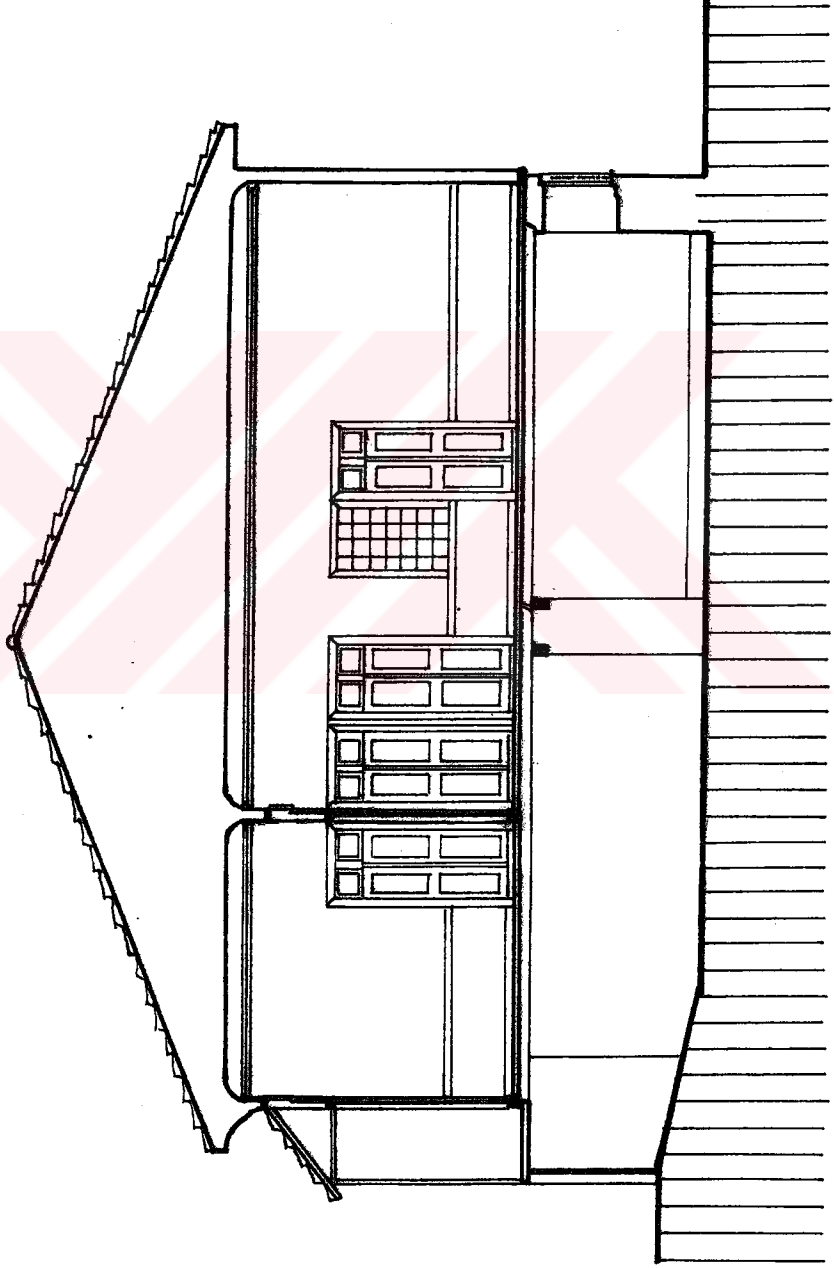
II. Dönem

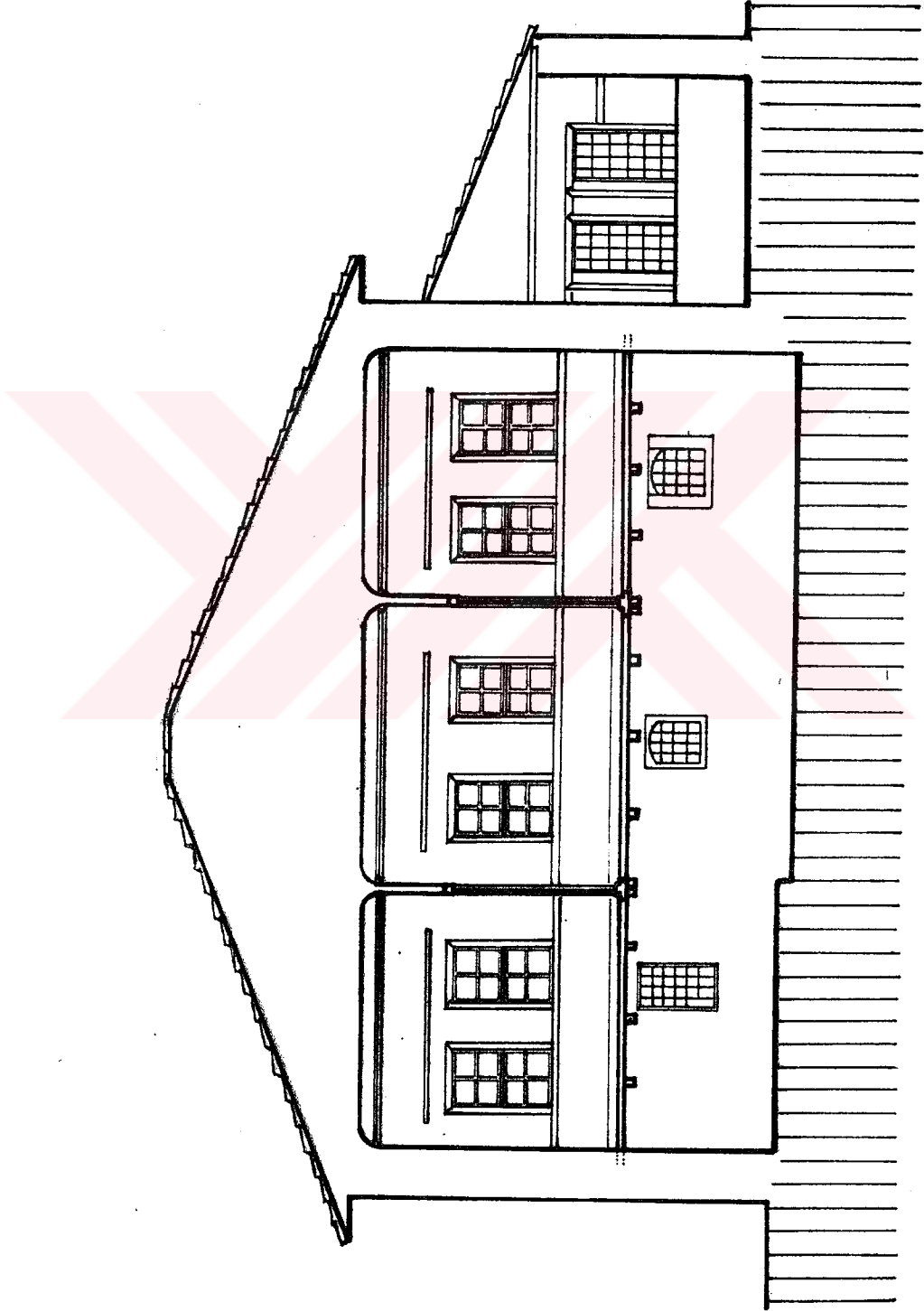
Şekil F.2.9. Zemin Kat Planı

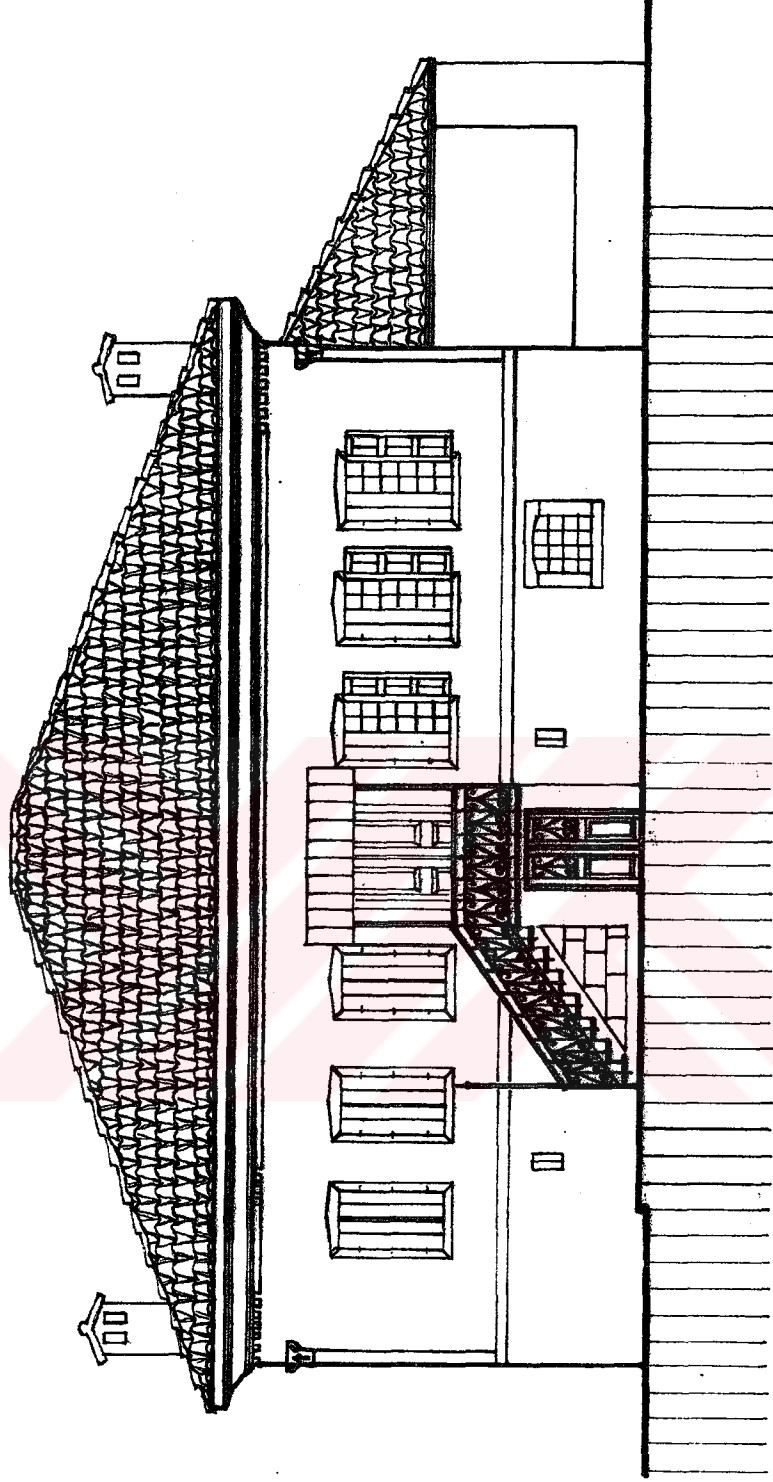
Şekil F:2.10.1.Kat Planı

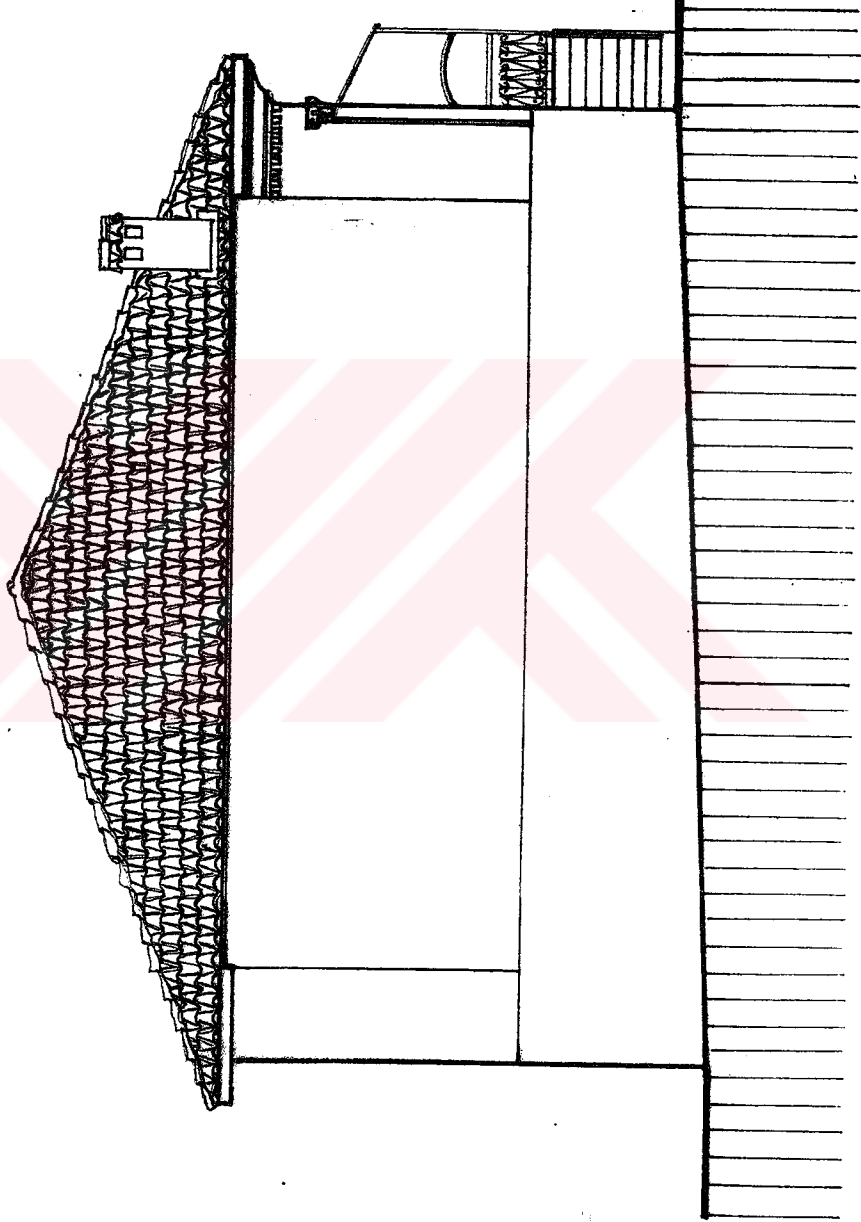
Şekil FZ.11.1-1 Kesiti

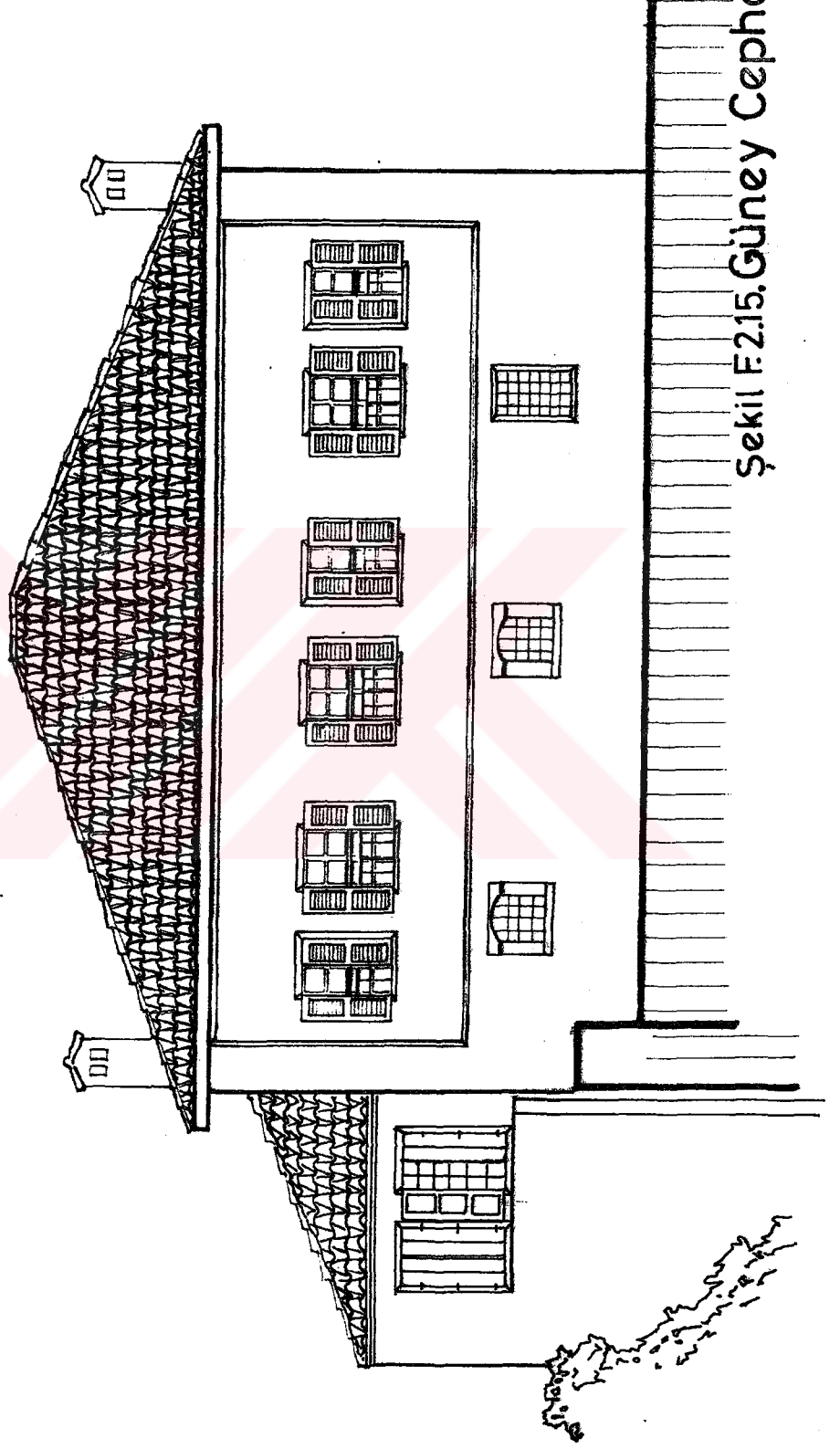
Şekil F.2.12. 2-2 Kesiti

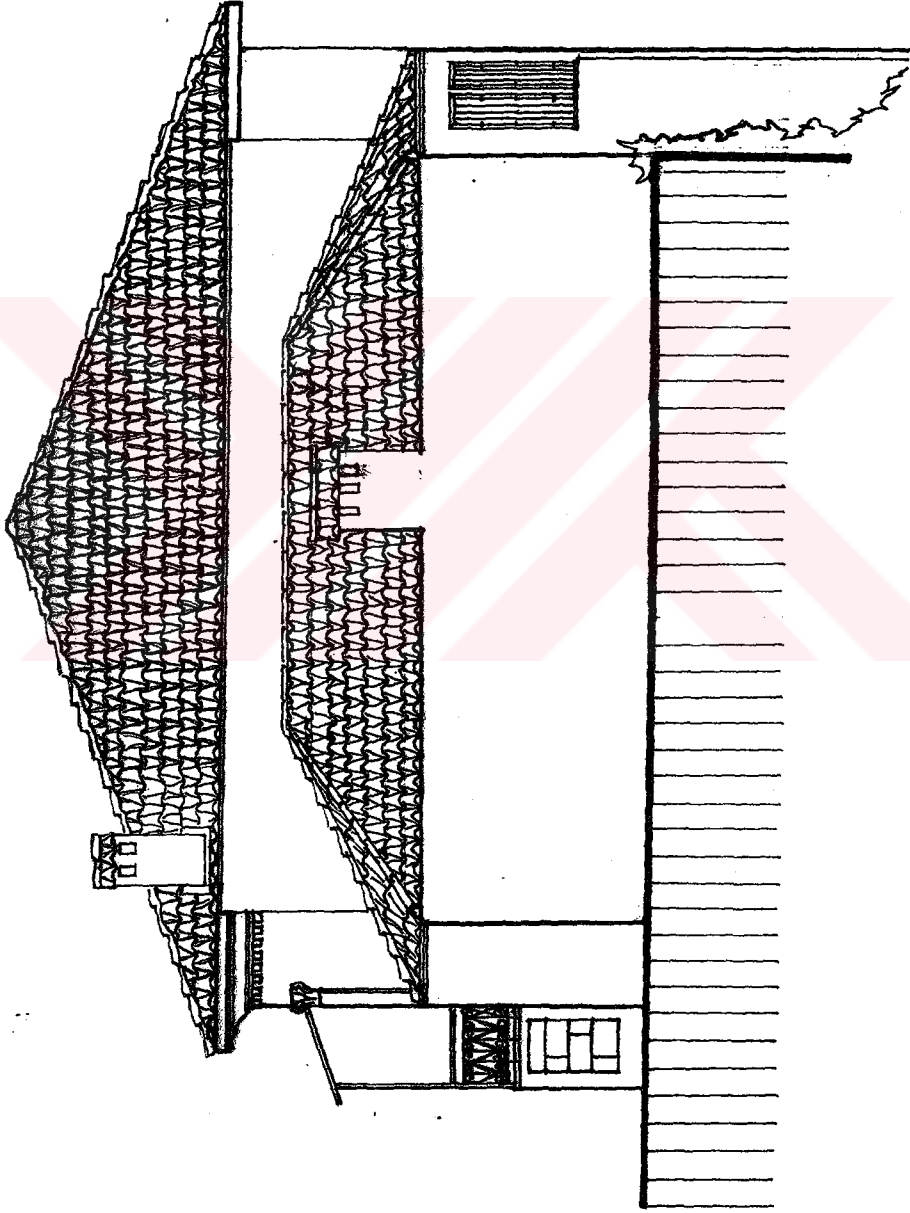
Şekil F.2.13.Kuzey Cephesi

Şekil F.2.14. Doğu Cephesi

Şekil F.2.15. Güney Cephesi

Şekil F.2.16.Batı Cephesi

11.01.2016
11.01.2016
11.01.2016

EK G

**Antalya Kaleiçi Koruma İmar Planı
(Ö:1/1000)**